Türkiye Yazma Eserler Kurumu

مقدمه

بر ایکی سوز

قونیه ولایتنك « ۱۳۳۳ » سنهٔ هجریه‌سنه عائد اولمق اوزره پروغرام دائره‌سنده برسالنامه ترتیب ونشری بالتنسیب طرف سامیٔ ولایتپناهیدن امروتوجیه بیورلمغله مرکز ولایتده تشکل ایدن سالنامه انجمنی طرفندن میدانه کتیریلان اشبو سالنامه‌نك نقصانیله اولسون ترتیبنه موفقیت حاصل اولمشدر. پروغرامك احتوا ایلدیکی مباحثی حاوی ومکمل بر سالنامه‌نك وجوده کتیرلمسی بیوك همت وغیرتلره توقف ایتمکده اولوب خصوصیله برچوق عناصر واقوام مختلفه‌یه وپك مهم وقوعات سیاسیه وتاریخیه‌یه جلوه‌کاه اولان ولایتمزك احوال تاریخیه، احوال اجتماعیه وروحیه واحوال اتنوغرافیه‌سیله مبانی وآثار عتیقه‌سی وکلوب کچن مشاهیر، ادبا وفضلاسنك تراجم احوالی حقنده اولدقجه منتظم بر اثرك یازیله‌بیلمسی اوزون وقتلره عرض احتیاج ایتمکده‌در.

ولایتمزی تشریفلرندن‌برو احوال ولایتده مهم تبدلات وتجددات میدانه کتیرن، ترقی واعمار واصلاحی چاره‌لرینی اراشدیره‌رق شمدی‌یه قدر موفق اولنه‌میان نواقصی اکماله سعی واهتمام بیوران والیٔ عالیشانمز عطوفتلو حسنی بك افندی حضرتلرینك کوستردکلری آثار تجدد جمله‌سندن اولان اشبو سالنامه‌نك ترتیب ونشری البته حیات مملکت اوزرنده بردرجه‌یه قدر اجرای تأثیردن خالی قالمیه‌جغی جهتله والیٔ مشارالیه حضرتلرینه بوراده‌ده عرض شکرانی اولاد وطن نامنه بروجیبه عد ایدرز.

اشبو سالنامه‌ده کوریله‌جك نقصان وخطالرك اکمال وتصحیحی بالضرور سنهٔ آتیه‌یه ترك ایدلمش اولمغله بعدازین نشر ایدیله‌جك سالنامه‌لرده بو نقصانك اکمالنه منحصر قاله‌جقدر.

اخلاف کرامك بو چیغرده دوام ایدرك اشبو اثرك اك مکمل حاله افراغ ایلهمهلرینی الطاف سبحانیهدن تمنی ایلهمك صورتیله ختم مقال ایلرز .

انجمن ذوات آتیهدن متشکلدر

رئیس
رشادتلو چلبی افندی حضرتلری

رئیس ثانی
قونیه مرکز قائمقام سابق آصف بك

اعضا
استیناف مدعی عمومیسی سامی بك

اعضا
اوقاف مهندسی بکر بك

اعضا
صحیه مدیری بسیم بك

اعضا
بیطر مفتشی ابراهیم بك

اعضا
زراعت مدیری تئودر بك

اعضا
مکتب حقوق معلملرندن شناسی بك

اعضا
رشدی عسکری معلملرندن لازستانلی احمد بك

اعضا
نافعه باش کاتبی سعید بك

اعضا
دارالمعلمین مدیر سابق راسم بك

اعضا
استیناف باش کاتبی ثابت افندی

اعضا
معارف محاسبه جیسی بکر بك

اعضا
معارف باش کاتبی فائق بك

اعضا
مطبعهٔ ولایت مدیری مظهر بك

انجمن کاتبی
محاسبهٔ خصوصیه دوسیه مأموری رفیق کال بك

١ مارت ٧

ایام	شهور: الاربع	شهور: ربیع	شهور: طلوع شمس دقیقه	شهور: طلوع شمس ساعت	اوقات خمسه: ظهر دقیقه	اوقات خمسه: ظهر ساعت	اوقات خمسه: عصر اول دقیقه	اوقات خمسه: عصر اول ساعت	اوقات خمسه: عشاء دقیقه	اوقات خمسه: عشاء ساعت	اوقات خمسه: امساك دقیقه	اوقات خمسه: امساك ساعت	اعداد روز قائم	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
جمعه ایرتسی	١٦	١	٥٩	١١	٩	٦	٣٠	٩	٢٧	١	٢٥	١٠	١٢٧	رأس سنهٔ مالیه
پازار	١٧	٢	٥٦		٧		٢٩		٢٧		٢٣		١٢٨	
پازار ایرتسی	١٨	٣	٥٤		٦		٢٩		٢٧		٢١		١٢٩	شاعر محترم شناسنك وفاتی ١٢٨٨
صالی	١٩	٤	٥٢		٥		٢٨		٢٧		١٩		١٣٠	
چهارشنبه	٢٠	٥	٥٠		٤		٢٨		٢٧		١٦		١٣١	آخر برد العجوز
پنجشنبه	٢١	٦	٤٨		٢		٢٧		٢٧		١٣		١٣٢	
جمعه	٢٢	٧	٤٦		٢		٢٧		٢٧		١٠		١٣٣	استانبول زلزلهسی ٩١٥

مارت برنجی هفته

مارتك برنجی هفتهسی قونیه ونیکده سنجاقلرینك همان هرطرفی اسپارطه وبوردور سنجاقلرینك بعض محللری قیشدن معدود ایدیسهده انطالیه سنجاغی وبالخاصه ساحل محللری ایچون ایلك بهاردر . تارلالردن یازلق اکیلهجك تارلالرك هوالرك مساعدهسنه کوره استحضاراتنه باشلانیر انطالیه سنجاغنده دها اول حاضرلانمش تارلالرك زرعیاتنه باشلانیر وبرطرفدن استحضاراتنه دوام ایدیلیر کیرچلی طوپراقلرده قیشك تأثیریله طوپراغی قبارمش اکنلرك اوزرندن یوارلاق کچیریلیر قیشك تأثیریله صارارمش اکینلره وضعیف طوپراق مزروعاتنه آزوتلی کوبرهلر آتیلیر .

باغچهلرده : سبزه ومیوه باغچهلری بللهنیر انطالیه سواحلنده میوه آغاجلرینه یاپیلان تاج ویازمه آشیسی عملیاتنك صوك زمانی صاییلیر بودامه واشجار غرسی عملیاتنه ختام ویریلیر یاصدیقلره توتون تخمی زرعیاتنه نهایت ویریلیر انطالیه طرفلرنده بقله وفاصولیه زرعیاتنه دوام ایدیلیر چیچك باغچهلرنده یلدیر وقانا صوغانلری یرلرینه کومیلیر ، یاصدیقلره خنا چیچکی، بتونیا ، مینا ، قاسم باتی ، آرسلان آغزی ، صاك چیچکی ، سنبل طبربه غونیا دیکیلیر .

باغلرده : دیپ آچه ، بودامه ، بللمه عملیاتی یاپیلیر ، انطالیهده تابخ آشیسنه نهایت ویریلور .

چایرلرده : یبانی اوت کتیرمش چایر ویونجهلقلرك اوتلری طوپلانیر ، کوستهبك یووالری طاغیدیلیر ، کیمیوی، آزوتی کوبرهلر آتیلیر .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

٨ مارت ١٥

ایام	شهور ربیع الآخر	شهور مارت	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاسم	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
جمعه ایرتسی	٢٣	٨	٤٢	١١	١	٦	٢٦	٩	٢٧	١	٩	١٠	١٣٤	
پازار	٢٤	٩	٤٠		٥٩	٥	٢٦		٢٧		٦		١٣٥	اول موسم بهار
پازار ایرتسی	٢٥	١٠	٣٨		٥٨		٢٥		٢٨		٤		١٣٦	تساویٔ لیل ونهار
صالی	٢٦	١١	٣٦		٥٧		٢٤		٢٨		١		١٣٧	قوز قاووران فورتنه‌سی
چهارشنبه	٢٧	١٢	٣٤		٥٦		٢٤		٢٨		٥٨	٩	١٣٨	
پنجشنبه	٢٨	١٣	٣٢		٥٥		٢٣		٢٨		٥٥		١٣٩	
جمعه	٢٩	١٤	٣٠		٥٤		٢٣		٢٩		٥٢		١٤٠	حرکت حشرات
جمعه‌ایرتسی	١	١٥	٢٨		٥٢		٢٢		٢٩		٥٠		١٤١	جمادی الاولی ١٣٣٢

ایپك بوجكجیلكی } بوجكخانه‌لر تطهیر ایدیلیر ، كروتلرك نقصانلری تعمیر ایدیلیر وكوز طاشی محلولیله تمیزلنیر.

حیوانات : طالب اولان قیصراقلر آیقیرلره واینكلر بوغاره كوسترلمكه باشلانیر . قصابلق ایچون بسیده بولنان اوكوز واینكلر صاتیلیر قیون وكچی سورولری چی قالقدقدن صكره اوتلامغه چیقاریلیر وولایتك قسم شمالیسنده قویون وكچیلرك قوزیله‌ملری دوام ایله تاره قوزیلی قیونلر آغیللرده وجوارنده‌كی اوتلاقلرده آله‌قونیلیر قاز ، اوردك ، هندی وطاووقلر قلوچقه اوطورمغه باشلار .

مارت ایكنجی هفته

تارلالرده : تارلا استحضاراتنه دوام ایدیلیر طوپراغی قبارمش اكنلر اوزرندن یووارلاق كچیریلیر ، انطالیه سنجاغنده یازلق زرعیاتنه دوام ایدیلیر قیشلق مزروعاته كیمیوی آزوتی كوبره‌لر آتیلیر .

باغچه‌لرده : سبزه باغچه‌لرینك حاضرلانمسنه میوه باغچه‌لرینك قازلمسنه دوام ایدیلیر ، كلستانلرك تطهیرات وحفریاتی اجرا ایدیلیر ولایتك قسم شمالیسنده وبعض معتدل محللرنده تاچ ویارمه آشیسی

١٦ مارت ٢٣

ایام	شهور جمادی الاولی	شهور مارت	طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاسم	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
پازار	٢	١٦	٢٦	١١	٥١	٥	٢٢	٩	٢٩	١	٤٧	٩	١٤٢	استانبول سركیسی ١٢٧٩
پازار ایرتسی	٣	١٧	٢٢		٥٠		٢١		٢٩		٤٥		١٤٣	چایلاق فورتنه‌سی
صالی	٤	١٨	١٩		٤٩		٢٠		٣٠		٤٣		١٤٤	ترسانهٔ عامره‌نك تأسیسی ٩٢٢
چهارشنبه	٥	١٩	١٩		٤٩		٢٠		٣٠		٤٣		١٤٥	
پنجشنبه	٦	٢٠	١٦		٤٧		٢٠		٣٠		٤٠		١٤٦	
جمعه	٧	٢١	١٤		٤٦		١٩		٣٠		٣٧		١٤٧	
جمعه‌ایرتسی	٨	٢٢	١٢		٤٥		١٩		٣١		٣٤		١٤٨	طورنه فورطنه‌سی
پازار	٩	٢٣	١٠		٤٤		١٨		٣١		٣٢		١٤٩	علمدار پاشانك وفاتی ١٢٢٣

اجراسنه وفدان غرسیاتنه باشلانیر ، سبزه تخملری اكیله‌جك صیجاق یاصدقلر حاضرلانیر چیچك یاصدقلرینه برنجی هفته‌ده زرع ایدیلان چیچك تخملرینك زرعیاتنه دوام ایدیلیر .

باغلرده : انطالیه سنجاغنده باغ چبوقلرینه صو یورومش اوله‌جغندن آرتق عملیاتك آرقه‌سی النمش اولمسی لازمدر . دیكر سنجاقلرده دیپ آچه ، بودامه وبالمه عملیاتنه دوام ایدیلیر هوالر كسب اعتدال ایدرسه باغلرده آشی یاپیله‌بیلیر وطوپراق كومیلیر .

چایرلرده : انطالیه سنجاغنده چایرلره كیرلمز دیكر سنجاقلرده یبانی ومضراوتلر تطهیرایدیلیر.

ایپك بوجكجیلكی } بوجكخانه‌لرك تطهیراتنه وكروتلرك اكمال نواقصاتنه دوام ایدیلیر.

حیوانات : طالب قیصراقلر آیغرلره واینكلر بوغاره كوستریلور سمیرتمك ایچون بسله‌نیلان اوكوز واینكلر قصابلره صاتیلیر قویون وكچیلرچی قالقدقدن صكره چیقاریلیر، كومس حیواناتنك قلوچقه‌لرینه دوام ایدیلیر .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

٢٤ مارت ٣١

ایام	شهور: جمادی الاولی	شهور: مارت	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقیقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	امساك: دقیقه	امساك: ساعت	اعداد روز قاسم	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
پازار ایرتسی	١٠	٢٤	٧	١١	٤٢	٥	١٨	٩	٣١	١	٣٠	٩	١٥٠	
صالی	١١	٢٥	٤		٤١		١٧		٣١		٢٧		١٥١	
چهارشنبه	١٢	٢٦	٢		٤٠		١٦		٣٢		٢٤		١٥٢	قیرلانغیج فورتنه‌سی
پنجشنبه	١٣	٢٧	٠	١١	٣٩		١٦		٣٢		٢٤		١٥٣	عالی پاشانك وفاتی
جمعه	١٤	٢٨	٥٧	١٠	٣٧		١٥		٣٢		١٩		١٥٤	عساکر نظامیه‌نك احداثی ١٢٤١
جمعه ایرتسی	١٥	٢٩	٥٤		٣٦		١٥		٣٢		١٧		١٥٥	
پازار	١٦	٣٠	٥١		٣٤		١٤		٣٣		١٤		١٥٦	
پازار ایرتسی	١٧	٣١	٤٨		٣٣		١٤		٣٣		١٢		١٥٧	

مارت اوچنجی هفته

— : ولایتك قسم شمالیسی دخی کسب اعتدال ایتمکه باشلار انطالیه سواحلنده میوه اغاچلری چیچکلری وایلك بهار لطافتی حس ایدیلیر .

تارلالرده : یازلق اکیله‌جك تارلالرك حاضرلغنه دوام ایدیلیر انطالیه سواحلنده پاتاتس زراعتنه کرمیت ویریلیر وپاموق اکمکه باشلانیر قیشدن بوزولمش وضعیف قالمش اکینلره کیمیوی آزوتی کوبره آتیلیر .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده میوه اغاچلری یشرمش وچیچکلنمش اولدیغندن باغچه ایچروسنه کیرلماز . سبزه باغچه‌لرنده استحضاراتده بولنیلیر وکلستانلر یشرمکه باشلایان محللرده عملیاتی اکمال ایدلمش اولور . میوه وسبزه‌لره عارض اولان حشرات طرطیللری انطالیه طرفنده باش کوستره‌جکندن داللر اوزرنده بولنان یووالری اوزون قوللی مقاص ایله کسیله‌رك یاقیلیر.

باغلرده : انطالیه‌ده باغلره کیرلمز ولایتك دیکر محللرنده بودامه وبللهمه عملیاتنه دوام ایدیلیر .

چایرلرده : چایرلر یشللنمکه باشلایه‌جغندن محافظه ایدیلیر .

ایپك بوجکجیلکی } بوجکخانه وکروتلرك تطهیراتنه نهایت ویرلمکی وبوجکخانه‌لره کوکورت وقلور غازی توتسیله‌ری ویریله‌رك هوالانمغه ترك ایدلملیدر .

١ نیسان ٧

ایام	شهور: جمادی الاولی	شهور: نیسان	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقیقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	امساك: دقیقه	امساك: ساعت	اعداد روز قاسم	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
صالی	١٨	١	٤٦	١٠	٣٢	٥	١٣	٩	٣٣	١	٩	٩	١٥٨	
چهارشنبه	١٩	٢	٤٤		٣١		١٢		٣٣		٦		١٥٩	
پنجشنبه	٢٠	٣	٤٢		٣١		١٢		٣٤		٣		١٦٠	
جمعه	٢١	٤	٤٠		٢٩		١١		٣٤		٠	٩	١٦١	
جمعه ایرتسی	٢٢	٥	٣٨		٢٨		١١		٣٤		٥٨	٨	١٦٢	غوغو فورتنه‌سی
پازار	٢٣	٦	٣٦		٢٧		١٠		٣٤		٥٥		١٦٣	
پازار ایرتسی	٢٤	٧	٣٤		٢٦		٩		٣٥		٥٢		١٦٤	روسیه محاربه‌سی ١٢٩٤

حیوانات : پیدرپی ، طالب قیصراقلر واینکلر چوغاله‌جغندن آیغیر و بوغالرك یمارینه هروقتدن زیاده اعتنا ایتملی‌در قویون وکچی سوریلری چیچکلی زمانده مرعایه چیقارلمز وقونیه ونیکده حوالیسنده قوزیلمك همان آرقه‌سی آلنمش کبیدر .

مارت دردنجی هفته

ولایتك قسم شمالیسنده ایلك بهار احوالی حس ایدلمکه وبعض محللر اشجاری یشیللنمکه باشلار.

تارلالرده : انطالیه سواحلنده زرعیاته کرمیت ویریلیر خشخاش تارلالرینك برنجی ضعیف چپاسنه وسیرلتمه عملیاتنه باشلانیر دیکر سنجاقلرده استحضار ترابله اشتغال اولنور .

باغچه‌لرده : ولایتك قسم شمالیسنده‌کی میوه باغچه‌لرینك بللمه وبودامه عملیاتنه دوام ایدیلیر سبزه باغچه‌لری حاضرلانیر انطالیه سواحلنده سبزه مزروعاتنه کرمیت ویریلور کلستانلر محافظه ایدیلیر فدان غرسیاتنه ویارمه آشیلره نهایت ویریلیر انکنارلرك دیبی آچیلیر وفضله فلیزلری تمیزلنیر وبللهنیر .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

٨ نیسان ١٥

ایام	شهور: جمادی الاولی	شهور: نیسان	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاسم	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
صالی	٢٥	٨	٣٢	١٠	٢٥	٥	٩	٩	٣٥	١	٤٩	٨	١٦٥	
چهارشنبه	٢٦	٩	٢٨		٢٣		٨		٣٦		٤٥		١٦٦	
پنجشنبه	٢٧	١٠	٢٦		٢٢		٧		٣٦		٤٣		١٦٧	اول سنهٔ نور
جمعه	٢٨	١١	٢٤		٢١		٦		٣٦		٤١		١٦٨	
جمعه ایرتسی	٢٩	١٢	٢١		١٩		٦		٣٧		٣٩		١٦٩	
پازار	٣٠	١٣	١٩		١٨		٥		٣٧		٣٧		١٧٠	
پازار ایرتسی	١	١٤	١٧		١٧		٤		٣٧		٣٤		١٧١	جلوس همایون پادشاهی ● جمادی الآخر
صالی	٢	١٥	١٤		١٦		٤		٣٨		٣١		١٧٢	شیخ اکبرك وفاتی ٦٣٨

باغلرده : ولایتك قسم شمالیسنده بودامه عملیاتنه ختام ویریلیر وبللمه‌یه دوام اولنور . آشیلره نهایت ویریلیر .

چایرلرده : ایلك بهار فصله یاغمورلرینك چایرلری باصمه‌مسی ایچون اطراف خندقلری تمیزلنیروتحکیم ومحافظه ایدیلیر .

ایپك بوجکجیلکی : تطهیرات عملیاتنه ختام ویرلمش اوله‌جغندن ایپك بوجکی تخملرینك رطوبتسز وسرین یرلرده محافظه‌سنه اهتمام اولنور .

حیوانات : آیغیر وقیصراقلره اهتمام وطالب اولان قیصراق واینکلردن بری صباح دیکری آقشام اولمق اوزره ایکیشر رأسدن فصله کوسترلمامسنه دقت ایدیلیر کومس حیواناتنك قلوچقه‌لرینه دوام ایدیلیر .

نیسان برنجی هفته

ولایتك هرطرفنده ایلك بهار قوقولری انتشار ایتمکه باشلار .

تارلالرده : انطالیه سواحلنده یازلق مزروعاته نهایت ویرمك اوزره چالیشیلیر دیکر سنجاقلرده

١٦ نیسان ٢٢

ایام	شهور: جمادی الاخر	شهور: نیسان	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاسم	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
چهارشنبه	٣	١٦	١٢	١٠	١٥	٥	٣	٩	٣٨	١	٢٩	٨	١٧٣	
پنجشنبه	٤	١٧	١٠		١٤		٢		٣٨		٢٦		١٧٤	
جمعه	٥	١٨	٨		١٤		٢		٣٨		٢٣		١٧٥	
جمعه ایرتسی	٦	١٩	٦		١٣		١		٣٨		١٩		١٧٦	
پازار	٧	٢٠	٤		١٢		٠	٩	٣٩		١٦		١٧٧	کوپریلی محمد پاشانك صدارتی ١٠٦٦
پازار ایرتسی	٨	٢١	٣		١١		٥٩	٨	٣٩		١٣		١٧٨	
صالی	٩	٢٢	١		١١		٥٩		٣٩		٩		١٧٩	

استحضار ترابله برابر زرعیاته باشلانیر . قیشدن صارارمش وضعیف اکینلره کیمیوی آزوتلی کوبره‌لر آتیلیر قیش مزروعاتی ایلك بهار یاغمور صولری باصوب بوزمامق ایچون قیشدن بوزولمش خندقلر تعمیر ایدیلیر .

باغچه‌لرده : میوه باغچه‌لرنده حشرات دوشیرمکه دوام ایدیلیر سبزه باغچه‌لرنده استحضار ترابله برابر زرعیاته باشلانیر چیچك باغچه‌لرنده اولجه یاصدقلرده یتشدیرلمش اولان فیده‌لر انطالیه سواحلنده آچیقلرده‌کی یرلرینه غرس ایدیلیر انطالیه طرفلرنده طوت تخمی زرعیاتنه باشلانیر انکنارلقلر تمیزلنیر وبللەنیر .

باغلرده : محافظه‌سنه دقت ایدیلیر شمالی محللرده بللنمه عملیاتنه نهایت ویریلیر .

چایرلرده : محافظه‌سنه دقت ایدیلیر .

ایپك بوجکجیلکی : انطالیه طرفلرنده طوت آغاجلری یشرمکه باشلایه‌جغندن ایپك بوجکی تخملری قیشلامه اوطه‌لرندن چیقاریله‌رق بوجکخانه‌لرده هوادار وتبدلات هوائیه‌یه معروض اولمیه‌جق برمحله آصیلیر .

حیوانات : حیوانات فرسیه وبقریه‌نك مقارنتی عمومیلشیر . یکی طوغان طای وبوزاغیلر آنالرندن آیرلماز وهوالر مساعده‌لی اولدیغی کونلرده چایرلره براقیلیر . حیوانات غنمیه رطوبتلی چایرلرده رعی ایدلمز . کومس حیواناتنك قلوچقه‌لرینه دوام ایدیلیر . مارت برنجی وایکنجی

٨ مایس ١٥

١٣٣٢ سنهٔ هجری
١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: جمادی الاخر	شهور: مایس	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	
پنجشنبه	٢٥	٨	٢٨	٩	٥٤	٤	٤٨	٨	٤٧	١	٣٧	٧	١٦	
جمعه	٢٦	٩	٢٧		٥٤		٤٧		٤٧		٣٥		١٧	اولکر فورتنه‌سی
جمعه ایرتسی	٢٧	١٠	٢٦		٥٣		٤٦		٤٨		٣٣		١٨	
پازار	٢٨	١١	٢٥		٥٣		٤٦		٧٨		٣١		١٩	
پازار ایرتسی	٢٩	١٢	٢٤		٥٢		٤٥		٤٩		٢٩		٢٠	انقراض دولت سلجوقیه ٦٨٧
صالی	١	١٣	٢٣		٥١		٤٤		٤٩		٢٧		٢١	رجب الفرد
چهارشنبه	٢	١٤	٢٢		٥١		٤٤		٤٩		٢٥		٢٢	لیلهٔ رغائب
پنجشنبه	٣	١٥	٢١		٥٠		٤٣		٤٩		٢٣		٢٣	قوریون قیرقیمی زمانی

نیسان اوچنجی هفته

تارلالرده : ولایتك شمالی محللرنده زرعیاته دوام ایدیلیر . قیشلق مزروعاتده کوریلن یبانی مرور ودوه دیکنی وامثالی ایری اوتلر قلع ایتدیریلیر وبوندن صکره مزروعات تارلالرینه کیرمك موافق اوله‌میه‌جغندن کوسته‌بك یووالری تسویه ایدیلیر ، بورچاق ، پاتاتس ، آنیسول ، مصر وآق داری زرعیاتنه دوام ایدیلیر . برنجی چپالری یاپیلمیان باقله چپاسی یاپیلیر .

باغچه‌لرده : میوه اشجاری چلیك عملیاتنه نهایت ویریلیر . سبزه باغچه‌لرنده کچن هفته زرعیاتی اکمال ایدیله‌میان سبزه تخملری اکمال ایدیلیر . چیچك باغچه‌لرنده دخی تخم زرعیاتنه وشاشیرتمه عملیاتنه دوام ایدیلیر .

باغلرده : انطالیه طرفلرنده بوز تعبیر اولنان فیلزلر قیرلمغه باشلار .

چایرلرده : یونجه‌لرك برنجی بیچیمنه دوام ایدیلیر . دیکر چایرلر محافظه ایدیلور .

ایپك بوجکجیلکی : قلوچقه اوطه‌سنده تخملر اویانمش اوله‌جغندن بوجکخانه‌یه نقل ایدیلیرلر .

حیوانات : مقارنته دوام ایدیلیر. قوزیلر، اوغلاقلر آنالرندن آیریلیر. کومس حیواناتنك قلوچقه‌لرینه دوام ایدیلیر . حیوانات بقریه وغنمیه‌ده طلاق خسته‌لغنه قارشی برنجی آشی عملیاتی یاپیلیر.

١٦ مایس ٢٣

١٣٣٢ سنهٔ هجری
١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: جمادی الاولی	شهور: مایس	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	
جمعه	٤	١٦	٢٠	٩	٤٩	٤	٤٣	٨	٥٠	١	٢١	٧	٢٤	
جمعه ایرتسی	٥	١٧	١٩		٤٩		٤٢		٥٠		١٩		٢٥	کمال رئیسك اسپانیا سفری ٨٩٢
پازار	٦	١٨	١٨		٤٨		٤٢		٥٠		١٧		٢٦	قباق ملتمسی
پازار ایرتسی	٧	١٩	١٧		٤٧		٤١		٥١		١٦		٢٧	
صالی	٨	٢٠	١٦		٤٧		٤١		٥١		١٥		٢٨	بوجك فورتنه‌سی
چهارشنبه	٩	٢١	١٥		٤٦		٤٠		٥١		١٤		٢٩	رشید پاشانك وفاتی ٢٧٤
پنجشنبه	١٠	٢٢	١٤		٤٦		٤٠		٥١		١٣		٣٠	
جمعه	١١	٢٣	١٣		٤٥		٤٠		٥٢		١٢		٣١	

نیسان دردنجی هفته

بو هفته موسم بهار آثار فیض اظهار ایدر .

تارلالرده : شمالی محللرده یازلق حبوبات مزروعاتنه نهایت ویرمك اوزره کرمیت ویریلور . پاتاتس ، صوغان و صارمساق زرعیاتنه دوام ایدیلیر .

باغچه‌لرده : سبزه باغچه‌لرنده کچن هفته‌لرده زرعیاتی آرقه‌سی آلنه‌میان سبزه‌لر زرعیاتنه دوام ایدیلیر . یتشمش فیده‌لر شاشیرتمه یاپیلیر وطوت تخمی زرعیاتنه نهایت ویریلور . چیچك باغچه‌لرنده یاصدیقلرده‌کی فیده‌لر شاشیرتمه یاپیلیر وبرطرفدن آچیقده‌کی یرلرینه غرس ایدلمکه باشلانیر .

باغلرده : انطالیه طرفلرنده فلیزلر قیرمه عملیاتنه ختام ویریلور .

چایرلرده : برنجی بیچیمی یاپیله‌میان یونجه‌لرك بیچیم عملیاتنه نهایت ویریلور ودیکرلری محافظه ایدیلور .

ایپك بوجکجیلکی : شمالی طرفلرده طوت اشجاری یاپراقلانه‌جغندن ایپك بوجکلری تخملری قلوچقه اوطه‌لرینه چیقاریلور .

حیوانات : شمالی محللرده دخی قوزیلر آنالرندن آیریلیر وبرنجی آشیدن اون ایکی کون کچمش اوله‌جغنه نظراً حیوانات بقریه وغنمیه ایکنجی شاربون آشیسی یاپیلور .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

٢٤ مایس ٣١

ایام	شهور: رجب الفرد	شهور: مایس	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
جمعه ایرتسی	١٢	٢٤	١٢	٩	٤٥	٤	٣٩	٨	٥٢	١	١١	٧	٣٢	
پازار	١٣	٢٥	١١		٤٤		٣٩		٥٢		١٠		٣٣	آمریقانك کشفی ٨٩١
پازار ایرتسی	١٤	٢٦	١٠		٤٤		٣٩		٥٢		٩		٣٤	
صالی	١٥	٢٧	٩		٤٣		٣٩		٥٢		٨		٣٥	
چهارشنبه	١٦	٢٨	٨		٤٣		٣٨		٥٣		٧		٣٦	
پنجشنبه	١٧	٢٩	٨		٤٣		٣٨		٥٣		٦		٣٧	
جمعه	١٨	٣٠	٧		٤٢		٣٨		٥٣		٥		٣٨	
جمعه ایرتسی	١٩	٣١	٧		٤٢		٣٨		٥٣		٤		٣٩	تحویل قبله ٢ ساعت

﴿ مایس برنجی هفته ﴾

ولایتك هرطرفنده فعل تنبت کمال فعالیتله دوام ایدر .

تارلالرده : قیشلق مزروعات ایچروسنده کوریلن ومارت ظرفنده زرع ایدلمش اولان یازلقلر ایچروسنده حصوله کلن یبانی وبیوك اوتلر قلع ایدیلور . پانجار ، پاتاتس ، مصر ، سپورکه داریسی ، قاپلیجه ، قره بغدای ، آقداری ، قوش یمشی ، قاوون وقارپوز زرعیاتنه کرمیت ویریلور. چپاسی وورلمیان کوز باقله سنك و خشخاش تارلالرینك چپاسی یاپیلیر و سیرلتمه عملیاتی تطبیق ایدیلیر . دیکلندیرمکه ترك ایدلمش تارلالر کوزلك مزروعات ایچون سوریلیر . ماندرالامه صورتیله تارلالر کوبره لنیر .

باغچه‌لرده : اشجار مثمره وغیر مثمره فدانلقلرینك اوتلری قلع ایدلمك اوزره چاپا عملیاتی یاپیلیر . انجیر ، کستانه ، فندق آغاجلرینه دودوك آشیسی یاپیلیر. انطالیه طرفلرنده زیتون آشیسنه نهایت ویریلیر . انکنار محصولی النیر . سبزه باغچه‌لرنده حاضرلانمش تاوه‌لره فصولیه ، خیار ، قاباق زرعنه دوام ایدیلیر . کللر مبذولاً آچیلمغه باشلار وکل باغی تقطیراتنه دوام ایدیلیر . جامکانده بولنان چیچکلر کاملاً آچیغه چیقاریلیر . چیچك تارلالرینه اولجه تخملری زرع ایدلمش اولان چیچکلرك فیده‌لرینك نقلنه دوام ایدیلیر .

١ حزیران ٧

ایام	شهور: رجب الفرد	شهور: حزیران	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
پازار	٢٠	١	٦	٩	٤٢	٤	٣٨	٨	٥٣	١	٣	٧	٤٠	
پازار ایرتسی	٢١	٢	٦		٤٢		٣٧		٥٤		٢		٤١	طورغود رئیسك وفاتی ٩٧٤
صالی	٢٢	٣	٥		٤١		٣٧		٥٤		١		٤٢	
چهارشنبه	٢٣	٤	٥		٤١		٣٧		٥٤		٠	٧	٤٣	
پنجشنبه	٢٤	٥	٤		٤١		٣٧		٥٤		٥٩	٦	٤٤	اول روز یلدا
جمعه	٢٥	٦	٤		٤١		٣٦		٥٤		٥٩		٤٥	
جمعه ایرتسی	٢٦	٧	٣		٤١		٣٦		٥٤		٥٨		٤٦	

باغلرده : فلیز آلمغه دوام اولنور وباغلر میلدیو خسته‌لغنه قارشی کوزطاشی وکیرچ محلولیله علاجلنور.

چایرلرده : بونجه لقلرك برنجی بیچمنه دوام وطبیعی چایرلر محافظه ایدیلور .

ایپك بوجکچیلکی : شمالی محللرده ایپك بوجکی تخملرینك اویاندیرلمرینه دوام ایدیلیر .

حیوانات : حیوانات فرسیه وبقریه‌نك مقارنتنه دوام ایدیلیر . مارت و نیسان اثناسنده طوغوران قیصراقلر خفیف ایشلرده قوللانیلیر و طایلر آنالریله برلکده چایرلرده بولندیریلیر . شباط ومارت آیی ظرفنده دوغمش قوزیلر سوددن کسیلیر. قویونلرك یپاغیلرینك قیرقلمسنه دوام ایدیلیر وقویون سورولریله تارلالری کوبره‌لمك اوزره ماندرالامق اصولنك تطبیقنه باشلانیر . کومس حیواناتنده قلوچقه‌یه دوام ایدیلیر . قاز وهندی پلازلرینك رطوبت وصغوقدن محافظه‌لرینه دقت اولنور .

سودجیلك: قویون واینکلردن مبذولاً سود النمغه باشلانه جغندن تره یاغی وپینیر اعمالاتنه باشلانیر ،

﴿ مایس ایکنجی هفته ﴾

تارلالرده : زرعیاته نهایت ویرمك اوزره صوك درجه کرمیت ویریلیر . کوزلك مزروعات ایچون تارلا آچه‌لرینه دوام ایدیلیر .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

٨ حزيران ١٥

١٣٣٢ سنهٔ هجری
١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: رجب المفرد	شهور: حزیران	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقیقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	امساك: دقیقه	امساك: ساعت	اعداد روز خضر	
پازار	٢٧	٨	٣	٩	٤٠	٤	٣٦	٨	٥٤	١	٥٨	٦	٤٧	لیلهٔ معراج النبی
پازار ایرتسی	٢٨	٩	٢		٤٠		٣٦		٥٤		٥٨		٤٨	ابتدای فصل صیف
صالی	٢٩	١٠	٢		٤٠		٣٦		٥٤		٥٨		٤٩	کون دونمی فورتنه‌سی
چهارشنبه	٣٠	١١	٣		٤٠		٣٦		٥٤		٥٨		٥٠	
پنجشنبه	١	١٢	٣		٤١		٣٦		٥٤		٥٨		٥١	شعبان المعظم
جمعه	٢	١٣	٤		٤١		٣٦		٥٤		٥٩		٥٢	
جمعه‌ایرتسی	٣	١٤	٤		٤١		٣٧		٥٤		٥٩		٥٣	
پازار	٤	١٥	٥		٤١		٣٧		٥٤			٧	٥٤	

باغچه‌لرده : برنجی هفته‌ده اکمال ایدیله‌میان آشی عملیاتنه ختام ویریلیر . سبزه باغچه‌لرنده‌کی زرعیاتك آرقه‌سی آلنمق‌اوزره چالیشیلیر. کل تقطیراتنه دوام ایدیلیر. چیچك باغچه‌لرینه چیقاریله‌جق فیده‌لرك غرسیاتنه دوام ایدیلیر . میوه باغچه‌لرنده طرطیللر باش کوستره‌جك اولورسه آنلر حقنده علاج ترتیب ایدیلیر وطوپلانیر .

باغلرده : میلدیو خسته‌لغنه قارشی کوز طاشی و کیرچ محلولندن باغلره شرینغه یاپیلدقدن صکره یاغمور یاغمش ایسه ایکنجی دفعه یاپیلیر .

حیوانات : حیوانات فرسیه وبقریه‌ده مقارنته دوام ایدیلیر . طایلر قیصراقلرله چایرلرده بولندیریلیر . بوزاغیلر آنالرندن آیری اولمق اوزره چایرلرده بسیله‌نیر . کومس حیواناتنده قلوچقه‌یه دوام ایدیلیر . قاز وهندی پلازلری رطوبت وصغوقدن محافظه ایدیلیر . آریلر اوغول براقه‌جقلرندن قوغانلر معاینه ایدیلیر . ضعیف قوغانلرك اوغول براقامسیچون بك آریسی سورقه‌سی تلف ایدیله‌رك میدانه کلن اوغول ایله قوغان قوتلندیریلور .

سودجیلك: تره یاغی وپینیر اعمالاتنه دوام ایدیلور .

١٦ حزيران ٢٢

١٣٣٢ سنهٔ هجری
١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: شعبان المعظم	شهور: حزیران	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقیقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	امساك: دقیقه	امساك: ساعت	اعداد روز خضر	
پازار ایرتسی	٥	١٦	٥	٩	٤١	٤	٣٧	٨	٥٤	١	١	٧	٥٥	
صالی	٦	١٧	٦		٤٢		٣٧		٥٤		٢		٥٦	
چهارشنبه	٧	١٨	٦		٤٢		٣٨		٥٣		٣		٥٧	
پنجشنبه	٨	١٩	٧		٤٢		٣٨		٥٣		٤		٥٨	
جمعه	٩	٢٠	٧		٤٢		٣٨		٥٣		٥		٥٩	اول باد سموم
جمعه ایرتسی	١٠	٢١	٨		٤٣		٣٨		٥٣		٦		٦٠	
پازار	١١	٢٢	٨		٤٣		٣٩		٥٣		٧		٦١	

مایس اوچنجی هفته

تارلالرده : زرعیاتك آرقه‌سی آلنمش اولور . تارلا آچه‌لرینه دوام ایدیلیر . چپایه محتاج اولان بقله ، خاشخاش تارلالرنده چپا یاپیلیر . ماندرالامق صورتیله تارلالر کوبره‌لنیر .

باغچه‌لرده : میوه باغچه‌لرنده حشرات مضره وار ایسه آنلر تلف ایدیلور . سبزه باغچه‌لرنده مضر اوتلر تمیزلنیر . تخم اکیلمش تاوه‌لرك سطحی قایمق طوتمش ایسه آنلر بوزیلور . کل تقطیراتنه دوام وچیچك فیده‌لری یرلرینه غرس ایدیلیر .

چایرلرده : اوتی کماله کلمش چایر وار ایسه بیچمکه باشلانیر دیکرلری محافظه ایدیلیر .

حیوانات : حیوانات فرسیه و بقریه مقارنتنه دوام ایدیلیر . چفت حیواناتنك ایشی آزاله‌جغندن اکتساب قوت ایتمك اوزره چایرلره براقیلیر. چفتجیلر بوش زمانلرنده قیشلق اودونلرینی تدارك ایچون اورمانه کیدرلر . حیوانات غنمیه یایلاقلره چیقاریلیر . سودلرندن اورالرده تره یاغی وپینیر اعمال ایدیلیر .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilgi Bankasi

٢٣ حزيران ٣٠

١٣٣٢ سنهٔ هجری
١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: شعبان المعظم	شهور: حزیران	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقیقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	امساك: دقیقه	امساك: ساعت	اعداد روز خضر	
پازار ایرتسی	١٢	٢٣	٩	٩	٤٣	٤	٣٩	٨	٥٣	١	٨	٧	٦٢	
صالی	١٣	٢٤	١٠		٤٤		٣٩		٥٢		٩		٦٣	
چهارشنبه	١٤	٢٥	١١		٤٤		٣٩		٥٢		١٠		٦٤	
پنجشنبه	١٥	٢٦	١٢		٤٥		٤٠		٥٢		١١		٦٥	لیلهٔ برات سعادتغایات
جمعه	١٦	٢٧	١٣		٤٥		٤٠		٥٢		١٢		٦٦	قره اریك فورتنه‌سی
جمعه ایرتسی	١٧	٢٨	١٤		٤٦		٤٠		٥٢		١٣		٦٧	
پازار	١٨	٢٩	١٥		٤٦		٤١		٥١		١٤		٦٨	
پازار ایرتسی	١٩	٣٠	١٦		٤٧		٤١		٥١		١٥		٦٩	

﴿ مایس دردنجی هفته ﴾

تارلالرده : تارلا آچه‌لرینه وچپا عملیاتنه دوام ایدیلیر . ماندرالامه صورتیله تارلالر کوبره‌لنیر . انطالیه سواحلنده آرپه اوراغنه باشلانیر .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده قایصی وانجیر ، کیراز میوه‌لری کاله کلیر سبزه باغچه‌لرنده بقله ، قباقل وخیار حاصلاتی آلنمغه باشلانیر .

باغلرده : کوزطاشی وکیرج محلولیله علاجلنمش اولان باغلر اکر یاغمور یاغمش ایسه تکرار علاجلنور .

چایرلر : اوتلر چیچك آچمق اوزره ایکن بیچیلیر وبیاضلانمزدن محل براقمدن قوریدیلوب قالدیریلیر . یونجه‌لرك انطالیه طرفلرنده ایکنجی بیچمی حلول ایتدیکندن بیچلمدن اول صولانیر وصونی چکر چکمز بیچیلیر .

ایپك بوجکلری : انطالیه سواحلنده مایسك صوك کونلرنده ایپك بوجکلری قوزه اورمکه باشلار .

حیوانات : اوچنجی هفته مثللو دوام ایدیلیر . آریلرك معاینه‌سنه دقت ایدیلیر وقوغانلر قوتلندیریلور تره یاغی وپینیر اعمالاتنه دوام اولنور . ولایتك اقسام شمالیه‌سنده قویونلر قیرقیلور .

١ تموز ٧

١٣٣٢ سنهٔ هجری
١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شعبان المعظم	تموز	شهور: طلوع شمس: دقیقه	شهور: طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقیقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	امساك: دقیقه	امساك: ساعت	اعداد روز خضر	
صالی	٢٠	١	١٧	٩	٤٧	٤	٤١	٨	٥١	١	١٦	٧	٧٠	
چهارشنبه	٢١	٢	١٨		٤٨		٤٢		٥١		١٧		٧١	
پنجشنبه	٢٢	٣	١٩		٤٩		٤٢		٥٠		١٩		٧٢	مطلع شموس اسلامیت
جمعه	٢٣	٤	٢٠		٤٩		٤٣		٥٠		٢٠		٧٣	
جمعه ایرتسی	٢٤	٥	٢١		٥٠		٤٣		٥٠		٢٣		٧٤	
پازار	٢٥	٦	٢٢		٥١		٤٤		٤٩		٢٥		٧٥	
پازار ایرتسی	٢٦	٧	٢٣		٥١		٤٤		٤٩		٢٧		٧٦	شدت حرارت

﴿ حزیران برنجی هفته ﴾

تارلالرده : انطالیه سواحلنده اوراق بیچمکه دوام ایدیلیر آنپرلرده قویون یاتیریله‌رق تارلالر کوبره‌لنیر .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده میوه باغچه‌لرندن کراز ، قایصی ، اریك وانجیر حاصلاتی دوشیریلور . سبزه باغچه‌لرندن قباق ، انکنار ، خیار و تازه فاصولیه طوپلانیر ، هوالر ایصنمش اولدیغندن باغچه‌لره صو ویریلور صودن سرتلشن محللر چاپالنیر کل یاغی تقطیراتنه دوام ایدیلیر .

باغلرده : انطالیه سواحلنده صیجاقلر باش کوستره‌جکندن باغلرده میلدیو ، کوللمه وکمور خسته‌لقلری ظهور ایتمسیله برنجیسی ایچون کوز طاشی وکیرج محلولی ودیکر خسته‌لقلر ایچونده کوکورت استعمال ایدیلور . چیچك آچمه دورندن صکره برده چاپالنیر ولایتك قسم شمالیسنده فلیز آلمغه دوام ایدیلیر .

چایرلرده : بیچلمیان چایرلر بیچلیر وصولانیر .

ایپك بوجکجیلکی : انطالیه سواحلنده قوزه محصولی آلنمغه باشلانیر طوت آغاجلری تمیزلنیر وآغاجلری کنیش اولنلر سوریلور .

حیوانات : هنوز طالب اولان قیصراق واینکلر وارسه آیغیر وبوغایه کوستریلور چفت حیواناتی

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

٨ تموز ١٥

ایام	شهور: شعبان المعظم	شهور: تموز	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاسم	١٣٢٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
صالی	٢٧	٨	٢٤	٩	٥٢	٤	٤٥	٨	٤٩	١	٢٩	٧	٧٧	
چهارشنبه	٢٨	٩	٢٥		٥٣		٤٦		٤٨		٣١		٧٨	ادرنه وفرق کلیسانك استردادی ٣٢٩
پنجشنبه	٢٩	١٠	٢٦		٥٣		٤٦		٤٨		٣٣		٧٩	عید ملیٔ عثمانی
جمعه	١	١١	٢٧		٥٤		٤٧		٤٧		٣٥		٨٠	رمضان مغفرت نشان
جمعه ایرتسی	٢	١٢	٢٨		٥٤		٤٨		٤٧		٣٧		٨١	
پازار	٣	١٣	٣٠		٥٥		٤٨		٤٦		٣٩		٨٢	
پازار ایرتسی	٤	١٤	٣٢		٥٥		٤٩		٤٦		٤١		٨٣	
صالی	٥	١٥	٣٤		٥٦		٥٠		٤٥		٤٣		٨٤	

چایرلرده قوتلندیریلور طاووقلری یمورطلامغه تشویق ایچون پیلیجلر آلنلرندن آریلیر تره یاغی وپینیر اعمالاتنه دوام ایدیلور .

حزیران ایکنجی هفته

تارلالرده : چفتجی آنبار وصمانلقلرده محتاج تعمیر محللری دوزه‌لتیر اوراق وخرمان آلاتی حاضرلار. انطالیه سواحلنده آرپه اوراغنك آرقه‌سی آلنیر آلنماز چاودار ویولاف وبغدای اوراقلرینه باشلانیر آنپرلر ماندرالامه صورتیله کوبره‌لنیر فرصت بولدقجه آنپرلر بوزمغه دوام ایدیلیر.

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده کراز ، قایصی ، اریك ، طوت ، اینجیر ، فاصولیه ، قباق ، خیار مبذولاً یتشیر وساحلدن اوزاقلشدقجه میوه‌لردن کراز ، اریك وسبزه‌لردن باقله وقباق حاصلاتی آلنمغه باشلار، کل یاغی تقیطراتنه دوام ایدیلور. لاحنه وپراصه فیده‌لری یرلرینه غرس ایدیلیر .

باغلرده : کوللمه ، کور ومیلدیو خسته‌لقلرندن توقی ایچون کچن هفته یاپیلان تدابیره دوام ایتمك اوزره دقت ایدیلیر .

١٦ تموز ٢٣

ایام	شهور: رمضان مغفرت نشان	شهور: تموز	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
چهارشنبه	٦	١٦	٣٦	٩	٥٧	٤	٥٠	٨	٤٥	١	٤٥	٧	٨٥	
پنجشنبه	٧	١٧	٣٨		٥٨		٥١		٤٤		٤٨		٨٦	
جمعه	٨	١٨	٤٠		٥٩		٥٢		٤٤		٥١		٨٧	اول ایام باخور
جمعه ایرتسی	٩	١٩	٤٢		٠	٥	٥٢		٤٣		٥٢		٨٨	
پازار	١٠	٢٠	٤٤		١		٥٣		٤٣		٥٤		٨٩	
پازار ایرتسی	١١	٢١	٤٦		٢		٥٤		٤٢		٥٦		٩٠	
صالی	١٢	٢٢	٤٨		٣		٥٤		٤٢		٥٩		٩١	
چهارشنبه	١٣	٢٣	٥٠		٤		٥٥		٤٢		١	٨	٩٢	

ایك بوجكجیلكی : انطالیه سواحلنده علی السویه قوزه آلنمغه باشلانیر شمال طرفلرنده بوجكلر بیوك آلاوی‌یه كیرمش اولورلر .

حیوانات : پك آز طالب قیصراق و اینكه تصادف ایدیلیر . چفت حیواناتی قوتلندیرمك اوزره چایرلرده بسله‌نیر آری قوغانلرك قوتلندیرلمسنه دقت ایدیلیر .

حزیران اوچنجی هفته

تارلالرده : انطالیه سواحلنده اوراق عملیاتنه كرمیت ویریلور بعض محللرده آچ خرمانی چیقارمق اوزره حكومت طرفندن مساعده ایدیلیر ماندرالامق صورتیله تارلالری كوبره‌له‌مك ایچون آنپرلرده حیوانات رعی ایدیلیر ویاتیریلور انطالیه سواحلنده آفیون آلنمغه باشلانیر .

باغچه‌لرده : كماله كلن میوه وسبزه‌لر طوپلانیر سبزه باغچه‌لرینك صولانمسنه دقت وصودن سرتلشن محللرك چاپاسنه اهتمام ایدیلیر .

باغلرده : كچن هفته‌لر مثللو خسته‌لقدن محافظه‌لرینه دقت ایدیلیر .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilgi Bankası

٢٤ تموز ٣١

ایام	شهور: رمضان مغفرت‌لقان	شهور: تموز	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	۱۳۳۲ سنهٔ هجری ۱۳۳۰ سنهٔ مالی
پنجشنبه	١٤	٢٤	٥٢	٩	٥	٥	٥٦	٨	٤١	١	٣	٨	٩٣	قیزیل اریك فورتنه‌سی
جمعه	١٥	٢٥	٥٤		٦		٥٦		٤١		٥		٩٤	زیارت خرقهٔ سعادت
جمعه ایرتسی	١٦	٢٦	٥٦		٧		٥٧		٤١		٧		٩٥	
پازار	١٧	٢٧	٥٨		٨		٥٨		٤٠		١٠		٩٦	
پازار ایرتسی	١٨	٢٨	٠	١٠	٩		٥٨		٤٠		١٣		٩٧	
صالی	١٩	٢٩	٢		١٠		٥٩		٤٠		١٦		٩٨	
چهارشنبه	٢٠	٣٠	٤		١١		٠	٩	٣٩		١٩		٩٩	
پنجشنبه	٢١	٣١	٦		١٢		٠	٩	٣٩		٢٢		١٠٠	

چایرلرده : یونجه‌لرك اوچنجی بچیمی یاقلاشمش اوله‌جغندن بچیلمدن صولانیر وتاوه کلنجه بچیلیر.
ایپك بوجكجیلكی: انطالیه سواحلنده قوزه محصولنك آرقه‌سی آلنمغه و ساحلدن اوراقلشدقجه قوزه محصولی میدانه کلمکه باشلار .

﴿ حزیران دردنجی هفته ﴾

تارلالرده : انطالیه سواحلنده اوراق عملیاتی عمومیلشیر وشماله طوغری چیقلدقجه آرپه ، یولاف وچاودار اوراغنه باشلانیر ، آنپرلرده حیوان کزدیرلمکه دوام ایدیلیر بعض محللرده خرمان اجراسنه مساعده اولنور بورچاقلر کماله کلدیکندن یولمغه باشلانیر .
باغچه‌لرده : میوه و سبزه‌لر دوشیریلور انطالیه سواحلنده کراز ، اریك ، قایصی ، شفتالی آغاجلرینه کوز آشیسی یاپیلیر صوك طرفانده بقله وفصولیه یتشدیرمك اوزره زرع ایدیلیر .
باغلرده : اولکی هفته‌لر مثللو خسته‌لقلره دقت ایدیلیر.
چایرلرده : یونجه‌لرك اوچنجی بچیمنه باشلانیر چایرلر بچیلمك اوزره صولانیر .
ایپك بوجكجیلكی : قوزه حاصلاتی ولایتك هرطرفنده آلنمغه باشلانیر .

١ اغستوس ٧

ایام	شهور: رمضان مغفرت‌لقان	شهور: اغستوس	شهور: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	۱۳۳۲ سنهٔ هجری ۱۳۳۰ سنهٔ مالی
جمعه	٢٢	١	٨	١٠	١٣	٥	١	٩	٣٩	١	٢٥	٨	١٠١	
جمعه ایرتسی	٢٣	٢	١٠		١٤		٢		٣٨		٢٧		١٠٢	
پازار	٢٤	٣	١٢		١٥		٣		٣٨		٢٩		١٠٣	
پازار ایرتسی	٢٥	٤	١٤		١٦		٤		٣٨		٣١		١٠٤	
صالی	٢٦	٥	١٧		١٧		٤		٣٧		٣٤		١٠٥	
چهارشنبه	٢٧	٦	١٩		١٨		٥		٣٧		٣٧		١٠٦	لیلهٔ قدر
پنجشنبه	٢٨	٧	٢١		١٩		٦		٣٧		٣٩		١٠٧	

﴿ تموز برنجی هفته ﴾

تارلالرده : اوراق عملیاتی ولایتك همان هرطرفنده باشلار انطالیه سواحلنده خرمانلره دوام ایدیلور. مصر، پانجار، پاموق ، وسیسام چاپالری یاپیلیر کماله کلمش خشخاش قوزانلرندن آفیون آلنیر.
باغچه‌لرده : هوالر زیاده صیجاق اولدیغندن سبزه وچیچك باغچه‌لری صیقجه صولانیر اشجار مثمره‌یه ایلك بهارده یاپیلان آشیلردن سورن فلیزلری جانلاندیرمق ایچون یوزلری تمیزلنیر .
باغلرده : کوللمه وکمور خسته‌لقلرینه قارشی ایکنجی دفعه کوکورت سرپیلیر .
چایرلرده : چایرلری بچمك اوزره حاضرلامق ایچون صولانیر وتاوه کلدیکنده ایکنجی دفعه بچیلیر. یونجه‌لقلرك اوچنجی بچیمی بیتمامش ایسه دوام ایدیلیر .
حیوانات : انطالیه سواحلنده قویونلر صویه آتیلوب بیقاندقدن صکره بونلرك قیرقنه باشلانیر .

﴿ تموز ایکنجی هفته ﴾

تارلالرده : اوراق عملیاتنه کرمیت ویریلور، صوغانلرك طوپراق خارجنده‌کی یشیل اقسامی اوزرندن یووارلاق لوغ کچیریله‌رك ازیلیر وبرهفته‌صکره طوپراقدن چیقاریلیر قوتی پاتاتسلره کیتمك

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

٨ اغستوس ١٥

ایام	شهور: رمضان مفرد لفان	شهور: اغستوس	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
جمعه	٢٩	٨	٢٤	١٠	٢١	٥	٦	٩	٣٦	١	٤١	٨	١٠٨	
جمعه ایرتسی	٣٠	٩	٢٦		٢٢		٧		٣٦		٤٣		١٠٩	
پازار	١	١٠	٢٨		٢٣		٨		٣٦		٤٥		١١٠	شوال المکرم (عید فطر)
پازار ایرتسی	٢	١١	٣٠		٢٤		٨		٣٥		٤٧		١١١	
صالی	٣	١٢	٣٢		٢٥		٩		٣٥		٤٩		١١٢	
چهارشنبه	٤	١٣	٣٤		٢٦		٩		٣٥		٥٢		١١٣	
پنجشنبه	٥	١٤	٣٦		٢٧		١٠		٣٤		٥٥		١١٤	
جمعه	٦	١٥	٣٨		٢٨		١١		٣٤		٥٨		١١٥	

اوزره چیچکلری قوپاریلوب آتیلیر ، باغچارلره صو ویریلور وچاپالنیر ، باغلرلر کماله کلمش اوله‌جغندن طوپلانیر .

باغچه‌لرده : اولکی هفته‌ده یاپیلان عملیات تکرار ایدیلیر، قونیه حوالیسنده پك مشهور اولان شکر آرمودی کماله کلیر، چیچك باغچه‌لری پك شنلکلی اولور . صیجاقدن متأثر اولان بغونیا نوعلری کولکه محللرده محافظه ایدیلیر .

چایرلرده : چایرلرك اوتلری بیلاضلانمقدن قورتلمق ایچون چوق کونشده براقیلماز . و بیچیلان چایرلر صولانیر .

حیوانات : حیوانات خارجده سینکلردن چوق راحتسز اوله‌جغندن کوندوزلری آخورلره چکیلیر. انطالیه سواحلنده کانون اول ابتدالرنده قوزی آلمق اوزره سوریلره قوچ قاتارلر .

﴿ تموز اوچنجی هفته ﴾

تارلالرده : اوراق عملیاتنه شمالی طرفلرده بورجاق یولمسنه دوام ایدیلیر. باموق ، مصر وپانجارلره صو ویریلیر وچپالانیر آفیون حاصلاتنه نهایت ویریلور، انطالیه‌ده قارپوز حاصلاتی آلنیر .

١٦ اغستوس ٢٣

ایام	شهور: شوال المکرم	شهور: اغستوس	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
جمعه ایرتسی	٧	١٦	٤٠	١٠	٢٩	٥	١١	٩	٣٤	١	٠	٩	١١٦	
پازار	٨	١٧	٤٢		٣٠		١٢		٣٣		٣		١١٧	
پازار ایرتسی	٩	١٨	٤٤		٣١		١٢		٣٣		٦		١١٨	
صالی	١٠	١٩	٤٦		٣٢		١٣		٣٣		٩		١١٩	
چهارشنبه	١١	٢٠	٤٨		٣٣		١٤		٣٣		١٢		١٢٠	
پنجشنبه	١٢	٢١	٥١		٣٤		١٤		٣٢		١٤		١٢١	مهرجان فورتنه‌سی
جمعه	١٣	٢٢	٥٤		٣٦		١٤		٣٢		١٧		١٢٢	سلطان سلیم اولك شامه دخولی ٩٢١
جمعه ایرتسی	١٤	٢٣	٥٧		٣٧		١٥		٣٢		١٩	٨	١٢٣	

باغچه‌لرده : ولایتك شمال طرفلرنده دخی بامیه ، فاصولیه ، بطلیجان وطوماتس حاصلاتی آلنمغه باشلار هوالر زیاده صیجاق اوله‌جغندن صیقجه صولانیر .

باغلرده : انطالیه سواحلنده اوزوملر کماله کلیر.

حیوانات : انطالیه سواحلنده قوچ قاتمغه دوام ایدیلیر وآریلردن بال وموم استحصالنه باشلانیر. قویونلرك سودی آزالیر وکسیلمك اوزره بولنور .

﴿ تموز دردنجی هفته ﴾

تارلالرده : اوراق عملیاتنه کمال کرمیتله دوام ایدیلیر خرمان عملیاتنه باشلانیر ودوام ایدیلیر، صارمساق وصوغانلر حصاد ایدیلور پاتاتس ایله مصره بوغاز عملیاتی یاپیلیر .

باغچه‌لرده : شمالی طرفلرده میوه باغچه‌لرنده شفتالی ، قایصی ، اریك آغاجلرینه کوز آشیسی یاپیلیر. فدانلقلر تطهیر ایدیلیر، چیچکلر پك زیاده دقت واهتمام ایستر.

باغلرده : انطالیه سواحلنده اوزوم حاصلاتی دها زیاده طاتلانمش اولور .

حیوانات : انطالیه سواحلنده قوچ قاتمه دوام ایدیلیر.

Türkiye Yazma Eserler Kütüphanesi

٢٤ اغستوس ٣١

ایام	شهور: شوال المکرم	شهور: اغستوس	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	۱۳۳۲ سنهٔ هجری ۱۳۳۰ سنهٔ مالی
پازار	١٥	٢٤	٠	١١	٣٩	٥	١٥	٩	٣٢	١	٢٢	٩	١٢٤	
پازار ایرتسی	١٦	٢٥	٢		٤٠		١٦		٣٢		٢٤		١٢٥	بیلدیرجین فورتنه‌سی
صالی	١٧	٢٦	٤		٤١		١٧		٣١		٢٧		١٢٦	
چهارشنبه	١٨	٢٧	٧		٤٢		١٨		٣١		٣٠		١٢٧	قوچ آپیرمه زمانی
پنجشنبه	١٩	٢٨	١٠		٤٤		١٨		٣١		٣٢		١٢٨	
جمعه	٢٠	٢٩	١٢		٤٥		١٩		٣١		٣٤		١٢٩	
جمعه ایرتسی	٢١	٣٠	١٤		٤٦		١٩		٣٠		٣٧		١٣٠	ولادت همایون حضرت پاشاهی ١٢٦٠
پازار	٢٢	٣١	١٦		٤٧		٢٠		٣٠		٤٠		١٣١	چاپلاق فورتنه‌سی

اغستوس برنجی هفته

هنوز شمالی طرفلرده ارقه‌سی آلنمیان اوراق عملیاتنه دوام وخرمانلرده چیقاریلان محصولات

تارلالرده : درآنبار ایدیلیر، کتانلر سوکیلوب دانه‌سی خرمان ایدیلوب آلنیر وکتان صاپلرینك صولره باتیرلمسنه باشلانیر . خاشخاش قوزاقلری طوپلانیر وخرمان ایدیلیر ، حیوان پانجارلرینه صو ویریلور .

باغچه‌لرده : میوه وسبزه باغچه‌لرنده محصولات مبذولاً کاله کلیر . هوالر زیاده‌جه صیجاق یاپدیغندن صیقیجه صولانیر انکنارلرك یاپراقلری قوپاریلوب آتیلور .

باغلرده : ولایتك قسم جنوبیسنده اوزوم حاصلاتی فضله‌لشیر ، شماله طوغری چیقلدقجه کاله کلمکه باشلادیغی کوریلور .

چایرلرده : طبیعی چایرلرك صوك بچمی آلنمق اوزره صولانیر یونجه‌لرك دردنجی بچمنه باشلانیر .

حیوانات : انطالیه سواحلندن شماله طوغری چیقلدقجه قویونلرك قرقمنه دوام ایدیلیر .

١ ایلول ٧

ایام	شهور: شوال المکرم	شهور: ایلول	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	۱۳۳۲ سنهٔ هجری ۱۳۳۰ سنهٔ مالی
پازار ایرتسی	٢٣	١	١٩	١١	٤٩	٥	٢٠	٩	٣٠	١	٤٣	٩	١٣٢	ادرنه معاهده‌سی ١٢٤٩
صالی	٢٤	٢	٢٢		٥٠		٢١		٣٠		٤٥		١٣٣	
چهارشنبه	٢٥	٣	٢٥		٥١		٢٢		٢٩		٤٧		١٣٤	سیدی رئیسك پورتکیزلیلره غلبه‌سی
پنجشنبه	٢٦	٤	٢٨		٥٣		٢٢		٢٩		٥٠		١٣٥	صیجاغك آزالمسی
جمعه	٢٧	٥	٣٠		٥٤		٢٣		٢٩		٥٢		١٣٦	
جمعه ایرتسی	٢٨	٦	٣٢		٥٥		٢٣		٢٩		٥٥		١٣٧	
پازار	٢٩	٧	٣٤		٥٦		٢٤		٢٨		٥٨		١٣٨	

اغستوس ایکنجی هفته

تارلالرده : ارقه‌سی النمیان شمالی محللر اوراغنه دوام ایدیلیر، خرمانلره کرمیت ویریلور ، اناصون، کندیر حاصلاتی طوپلانیر .

باغچه‌لرده : کاله کلن میوه وسبزه‌لر طوپلانیر سبزه باغچه‌لری صیقیجه صولانیر چیچك باغچه‌لری حد کالده بولنور . تخم باغلایان چیچکلرك تخملری آلنیر .

باغلرده : ولایتك قسم شمالیسنده دخی اوزوملر کاله کلمکه باشلار .

چایرلرده : طبیعی چایرلرك صوك بچمی یاپیلیر وصوك دفعه حصوله کله‌جك اوتلری حیواناته اوتلاتمق ایچون صولانیر یونجه‌لقلر بشنجی بچمی صولانیر .

اغستوس اوچنجی هفته

تارلالرده : خرمانلرنی بیتیرنلر کوزلك مزروعاتچون ایلك بهارده آچیلمش تارلالری اکیلمکه وحاضرلامغه‌باشلار . شمالی محللرده خرمانلره دوام ایدیلیر .

Türkiye Cumhuriyet Millî Eğitim Bakanlığı

٨ ايلول ١٥

ايام	شهور ذی القعده	شهور ايلول	طلوع شمس دقيقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقيقه	ظهر ساعت	عصر اول دقيقه	عصر اول ساعت	عشاء دقيقه	عشاء ساعت	امساك دقيقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
بازار ايرتسی	١	٨	٣٦	١١	٥٧	٥	٢٤	٩	٢٨	١	١	١٠	١٣٩	قانونينك وبائه‌يی محاصره‌سی ٩٣٦
صالی	٢	٩	٣٨		٥٨		٢٥		٢٨		٤		١٤٠	رأس سنهٔ هجريهٔ شمسيه
چهارشنبه	٣	١٠	٤٠		٥٩		٢٦		٢٨		٦		١٤١	ابتدای فصل خريف
پنجشنبه	٤	١١	٤٣		١	٦	٢٦		٢٧		٨		١٤٢	
جمعه	٥	١٢	٤٦		٢		٢٧		٢٧		١٠		١٤٣	
جمعه‌ايرتسی	٦	١٣	٤٨		٣		٢٧		٢٧		١٣		١٤٤	كستانه فورتنه‌سی
بازار	٧	١٤	٥٠		٤		٢٨		٢٧		١٦		١٤٥	سلطان بايزيدك نيكيولی مظفريتی ٧١٧
بازار ايرتسی	٨	١٥	٥٢		٥		٢٨		٢٧		١٩	٧	١٤٦	

باغچه‌لرده : سبزه باغچه‌لرنده اسپناق زرعياتنه باشلانير وكماله كلن ميوه وسبزه‌لر طوپلانير صولرينه دوام ايديلير .

باغلرده : يواش يواش ولايتك هر طرفنده اوزوم حاصلاتی عموميلشير .

اغستوس دردنجی هفته

تارلالرده : كذلك مزروعات تارلالرينك استحضاراتنه دوام ايديلير . زرع ايديله‌جك حبوبات تخمی يوق ايسه تداركنه باقيلير . وزرعيات زماننده حاضر اولمق اوزره بوش وقتلرده تخملر قالبور ماكنه‌لرندن كچيريله‌رك تميزلنير وحاضرلانير .

باغچه‌لرده : صوك طرفانده يتشديرلمك اوزره حزيرانك صوك هفته‌سنده يتشديريلان بقله وفصوليه‌لره چاپا عملياتی يابيلير وتيمارلرينه دقت ايديلور . كماله كلن ميوه وسبزه‌لر طوپلانير .

باغلرده : اوزوم حاصلاتی مبذولاً كماله كلمكه باشلار .

چايرلرده : ايلول ظرفنده چايرلرده حيوان رعی‌ايتديرمك ايچون محافظه ايديلير . يونجه‌لقلر بشنجی بچمندن اول صولانير .

حيوانات : كانون ثانی غايه‌سنده قوزی آلمق ايستيان محللرده قويون سوريلرينه قوچ قاتيلير .

١٦ ايلول ٢٢

ايام	شهور ذی القعده	شهور ايلول	طلوع شمس دقيقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقيقه	ظهر ساعت	عصر اول دقيقه	عصر اول ساعت	عشاء دقيقه	عشاء ساعت	امساك دقيقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
صالی	٩	١٦	٥٤	١١	٦	٦	٢٩	٩	٢٧	١	٢١	١٠	١٤٧	
چهارشنبه	١٠	١٧	٥٦		٧		٢٩		٢٧		٢٣		١٤٨	
پنجشنبه	١١	١٨	٥٩		٩		٣٠		٢٧		٢٥		١٤٩	
جمعه	١٢	١٩	٢	١٢	١٠		٣٠		٢٧		٢٨		١٥٠	قوش كچيمی فورتنه‌سی
جمعه ايرتسی	١٣	٢٠	٤		١١		٣١		٢٧		٣٠		١٥١	
بازار	١٤	٢١	٧		١٢		٣١		٢٧		٣٢		١٥٢	
بازار ايرتسی	١٥	٢٢	١٠		١٣		٣٢		٢٧		٣٥		١٥٣	

ايلول برنجی هفته

تارلالرده : صوك بهار مزروعاتنه تارلالر حاضرلانمق ايچون پوللقله سوريلير ، ايكيلمه ، اوچلمه يابيلير ، طيرمقلانير ، اوتلری تميزلنير الك اول اكيلمسی ايجاب ايدن قيشلق آرپه ويولاف تخملری قالبور ماكنه‌سندن كچيريله‌رك حاضرلانير. قيشلق بقله تارلاسی تهيئه ايديلير ولايتك قسم شماليه‌سنده كچكمش اولان خرمانلرك آرقه‌سی آلنمق اوزره كرميت ويريلير .

باغچه‌لرده : ميوه‌لردن كماله كلن آرمود ، الما ، ايوا ، نار حاصلاتی وسبزه باغچه‌لرنده صوك طرفانده اولمق اوزره ميدانه كتيريلن فاصوليه وبقله وبطليجان وطوماتس وسائره طوپلانير . وصوك بهارده زرع ايديلن تاوه‌لرك استحضاراتنه دوام ايديلير .

باغلرده : اوزوملر ايچه كماله كلمش اولدقلرندن قره‌مان واركلی وديكر قضالرده هنوز آرقه‌سی النمامش اولان اوزوم قوروتمه عملياتنه دوام ايديلير .

چايرلرده : يونجه‌نك صوك بچمی يابيلير وچايرلرده حيوانات رعی ايديلير .

ايپك بوجكجيلكی : ايپك بوجكی تخملرينك معاينهٔ خرده‌بينيه‌سنه باشلانير .

حيوانات : حيوانات فرسيه‌يه قوری‌يم ويريلير . حيوانات بقريه كوندوزلری مرعی وچايرلرده رعی ايديلير يالكز كيجه‌لری يم ويريلير شباط ابتدالرنده قوزی آلمق ايستيانلر قوچلری سوريلره براقير .

Türkiye Esrleri Merkezi

٢٣ ايلول ٣٠

ايام	شهور: ذى القعده	شهور: ايلول	اوقات خمسه: طلوع شمس دقيقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقيقه	ظهر ساعت	عصر اول دقيقه	عصر اول ساعت	عشاء دقيقه	عشاء ساعت	امساك دقيقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	١٣٣٢ سنهٔ هجرى ١٣٣٠ سنهٔ مالى
صالى	١٦	٢٣	١٢	١٢	١٤	٦	٣٢	٩	٢٧	١	٣٨	١٠	١٥٤	
چهارشنبه	١٧	٢٤	١٤		١٥		٣٣		٢٧		٤٠		١٥٥	
پنجشنبه	١٨	٢٥	١٧		٦		٣٣		٢٧		٤٣		١٥٦	
جمعه	١٩	٢٦	٢٠		١٨		٣٤		٢٧		٤٥		١٥٧	
جمعه ايرتسى	٢٠	٢٧	٢٣		١٩		٣٤		٢٧		٤٨		١٥٨	صلاح الدين ايوبينك قدسه دخولى ٦٣٧
پازار	٢١	٢٨	٢٥		٢٠		٣٥		٢٧		٥٠		١٥٩	
پازار ايرتسى	٢٢	٢٩	٢٧		٢١		٣٥		٢٧		٥٢		١٦٠	
صالى	٢٣	٣٠	٣٠		٢٣		٣٦		٢٧		٥٤		١٦١	جد عثمانيان سليمان شاهك وفاتى ٦٨١

ايلول ايكنجى هفته

تارلالرده : تارلا استحضاراتنه دوام ايديلير وبعض محللرده قيشلاق آرپه ايله بقله زرعياتنه يواش يواش باشلانير تخم تميزلمسنه دوام ايديلير . سيسام فدانلرى قلع ايديلەرك خرمان يرنده باش باشه كلمك اوزره طوقورجونله يايلير .

باغچەلرده : قيش آرمودلرى و اماسيه آرمودلرى پيدرپى طوپلانير وايپلره ديزيلەرك رطوبتى آز اولان محللرده صاقلانير سبزه باغچەلرنده استحضار ترابله برابر اسپناق زرع ايديلير وكماله كلن سبزەلر دوشيريلير . چيچك باغچەلرنده تخمه قالمش اولانلرك تخملرى آلنير .

باغلرده : انطاليه طرفلرنده باغلر بوزمغه باشلانير و شماله طوغرى چيقلدقجه باغ بوزومى عملياتنه حاضرلانير. اوزوم قوروتمغه كرميت ويريلور .

ايپك بوجكجيلكى : ايپك بوجكى تخملرينك تدقيقات خرده بينيەسنه دوام ايديلير .

حيوانات : شباط طرفنده قوزو آلمق ايستيان چوبانلر قويون سورولرينه قوچ قاتارلر كومس حيواناتندن دامىزلغه آيريلەجق اولانلر حفظ ايديلەرك ديكرلرى صاتيلير حيوانات آخورلرنده يايلەجق تعميرات وار ايسه اكمال ايديلير .

١ تشرين اول ٧

ايام	ذى القعده	تشرين اول	شهور: طلوع شمس دقيقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقيقه	ظهر ساعت	عصر اول دقيقه	عصر اول ساعت	عشاء دقيقه	عشاء ساعت	امساك دقيقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	١٣٣٢ سنهٔ هجرى ١٣٣٠ سنهٔ مالى
چهارشنبه	٢٤	١	٣٣	١٢	٢٤	٦	٣٦	٩	٢٧	١	٥٦	١٠	١٦٢	
پنجشنبه	٢٥	٢	٣٥		٢٦		٣٧		٢٧		٥٩		١٦٣	
جمعه	٢٦	٣	٣٨		٢٧		٢٧		٢٧		٢	١١	١٦٤	ياغمور موسمنك ابتداسى
جمعه ايرتسى	٢٧	٤	٤٠		٢٨		٣٧		٢٧		٤		١٦٥	صولرك صوغومسى
پازار	٢٨	٥	٤٢		٢٩		٣٨		٢٧		٧		١٦٦	
پازار ايرتسى	٢٩	٦	٤٥		٣٠		٣٨		٢٧		٩		١٦٧	
صالى	٣٠	٧	٤٨		٣٢		٣٨		٢٧		١١		١٦٨	شدتلى روز كار موسمى

ايلول اوچنجى هفته

تارلالرده : تكمزلك مزروعات تارلالرينك استحضاراتنه كرميت ويريلير. ولايتك همان هرطرفنده قيشلاق آرپه ، بقله ويولاف زرعياتنه باشلانير . بوآيده پك آز ياغمور دوشديكندن مزروعاتى ايكى صورتله اجرا ايدرلر . بريسى تخم قورىيه آتيلەرق بعده صولانير . ايكنجيسىده اكيلمدن اول صولانير وتاوه كلنجه تخم آتيلەرق قپاديلير. هنوز آرقەسى آلنمامش خرمانلر وار ايسه آنلرك اكمالنه كرميت ويريلير . سيسام وپاموق حاصلاتنك دوشيرلمسنه دوام ايديلير . وسيسام فدانلرى حاصلاتى طوپلانير .

باغچەلرده : حزيران طرفنده زرع ايديلن صوك طرفانده بقله وفاصوليەلرك محصوللرى دوشيريلير و هوالر مساعدەلى كيتديكى تقديرده تشرين اول غايەسنه قدر محصول آلنير فقط اكثر احواله اقسام شماليەده درجهٔ حرارت صفره تنزل ايتديكندن بوزيلير. چيچك باغچەلرنده ايلك بهار ايچون فيده يتشديرمك اوزره كلنجك ، اينجو چيچكى ، هردم تازه ، قاتمرلى خاشخاش تخملرى خندقلره زرع ايديلير . وقتندن اول لاله وسنبل يتشديرمك ايستيانلر صوغانلرى قوملى طوپراقلرى حاوى ساقسيلره كومرلر . فريزانتەملر چيچكلنمش

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

٨ تشرين اول ١٥

١٣٣٢ سنهٔ هجری
١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: ذی الحجه	شهور: تشرین اول	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	
چهارشنبه	١	٨	٥٠	١٢	٣٤	٦	٣٩	٩	٢٧	١	١٣	١١	١٦٩	
پنجشنبه	٢	٩	٥٢		٣٥		٣٩		٢١		١٥		١٧٠	
جمعه	٣	١٠	٥٤		٣٦		٣٩		٢٧		١٧		١٧١	
جمعه ایرتسی	٤	١١	٥٦		٣٧		٤٠		٢٧		١٩		١٧٢	قیرلانغج فیرطنه‌سی
پازار	٥	١٢	٥٨		٣٨		٤٠		٢٧		٢١		١٧٣	
پازار ایرتسی	٦	١٣	٠	١	٣٩		٤٠		٢٨		٢٣		١٧٤	عثمانلی دونمالسنك هندستاندن عودتی ٩٤٥
صالی	٧	١٤	٣		٤٠		٤١		٢٨		٢٥		١٧٥	
چهارشنبه	٨	١٥	٥		٤١		٤١		٢٨		٢٧		١٧٦	

وکوزل منظره کوسترمکده اولدقلرندن کیجه صغوقلرندن محافظه ایتمك ایچون محافظه‌لی یرلرده حفظ ایدیلیر .

باغلرده : باغ بوزومی عملیاتی پیدرپی عمومیلشیر. یاغمور وصغوق دوام ایتمدیکی حالده اوزوم قوروتمه عملیاتنه کرمیت ویریلیر . قیشین اوزوم بولندیرمق ایزره هرکاره اوزوملری آچیلیر ورطوبتسز محللرده حفظ ایدیلیر .

ایپك بوجکجیلکی : ایپك بوجکی تخملرینك عملیات خرده‌بینیه‌سنه دوام ایدیلر .

حیوانات : حیوانات بقریه کوندوزلری چایر ومرعالرده وکیجه‌لری حیوانات فرسیه مثللو آخورلرده بسیله‌نیر . حیوانات غنمیه‌ده شمال طرفلرنده قوچ قاتمنه دوام ایدیلور .

ایلول دردنجی هفته

تارلالرده : استحضار ترابه وقیشلق مزروعاته دوام ایدیلیر . واولکی هفته‌لرده ذکر ایدلدیکی وجهله یاغمور یاغمدیغی زمانلرده صوآلتنده بولنان تارلالرك زرعیاتنه کرمیت ویریلیر. قوچوقلری اچیلمش سیسام حاصلاتی طوپلانیر.

١٦ تشرين اول ٢٣

١٣٣٢ سنهٔ هجری
١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: ذی الحجه	شهور: تشرین اول	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	
پنجشنبه	٩	١٦	٨	١	٤٣	٦	٤١	٩	٢٨	١	٢٩	١١	١٧٧	
جمعه	١٠	١٧	١٠		٤٤		٤١		٢٨		٣١		١٧٨	عیدالضحی دقیقه ٥٦ ساعت ١
جمعه ایرتسی	١١	١٨	١٢		٤٥		٤٢		٢٨		٣٣		١٧٩	
پازار	١٢	١٩	١٤		٤٦		٤٢		٢٨		٣٥		١٨٠	
پازار ایرتسی	١٣	٢٠	١٦		٤٧		٤٢		٢٩		٣٧		١٨١	
صالی	١٤	٢١	١٨		٤٨		٤٢		٢٩		٣٩		١٨٢	
چهارشنبه	١٥	٢٢	٢٠		٤٩		٤٢		٢٩		٤١		١٨٣	
پنجشنبه	١٦	٢٣	٢٢		٥٠		٤٣		٢٩		٤٣		١٨٤	پای تخت عثمانینك بورسه‌دن ادرنه‌یه نقلی ٧٧٠

باغچه‌لرده : صولجه‌لر سبزه‌لری طوپلانیر . وبرطرفدن قیشلق اسپناق ایچون اسپناق تخمی زرعیاتنه دوام ایدیلیر . میوه وطوتلق باغچه‌لریله کلستانلر قازیلیر ویا صپان ایله سوریلیر وقورولری تمیزلنیر . چیچك باغچه‌لرنده بوندن اولکی هفته‌لر عملیاتنه دوام ایدیلیر . جویز ، فندق ، قیشلق ارمود والمالرك طوپلانمسنه دوام ایدیلور .

باغلرده : باغ بوزومنه دوام ایدیلیر . قیشلق غدا مقامنه قائم اولان پکمز وبولامه ورچل پیشریلیر.

ایپك بوجکجیلکی : ایپك بوجکی تخملرینك معاینهٔ خرده‌بینیه‌سنه دوام ایدیلیر .

حیوانات : حیوانات غنمیه‌ده شمال طرفلرنده قوچ قاتمنه دوام ایدیلیر . چایرلرده قصابلق حیواناتنك سمیزلنمسنه دوام اولنور .

تشرين اول برنجی هفته

تارلالرده : استحضار ترابه دها زیاده اهمیتله دوام ایدیلیر وارباب چفتجیلر بوآی ظرفنده زرعیاتك آرقه‌سنی آلمق اوزره چالیشیر وآرپه ، بغدای ، چاودار ویولاف زرعیاتنه دوام ایدیلیر. انطالیه سواحلنده پانجار وشالغام وحاووچ حاصلاتی طوپلانمغه باشلانیر .

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi

٢٤ تشرين اول ٣١

ایام	شهور ذی الحجه	شهور تشرین اول	اوقات خمسه طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز خضر	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
جمعه	١٧	٢٤	٢٤	١	٥١	٦	٤٣	٩	٢٩	١	٤٥	١١	١٨٥	ارطغرل غازینك وفاتی ٦٨٠
جمعه ایرتسی	١٨	٢٥	٢٦		٥٢		٤٣		٢٩		٤٧		١٨٦	کوبریلی محمد پاشانك صدارتی ١١٠١
پازار	١٩	٢٦	٢٨		٥٣		٤٣		٣٠		٤٩		١	ابتدای روز قاسم
پازار ایرتسی	٢٠	٢٧	٣٠		٥٤		٤٣		٣٠		٥١		٢	
صالی	٢١	٢٨	٣٢		٥٥		٤٤		٣٠		٥٣		٣	
چهارشنبه	٢٢	٢٩	٣٤		٥٦		٤٤		٣٠		٥٥		٤	
پنجشنبه	٢٣	٣٠	٣٦		٥٦		٤٤		٣٠		٥٧		٥	
جمعه	٢٤	٣١	٣٨		٥٨		٤٤		٣٠		٩٥		٦	

باغچه‌لرده : میوه باغچه‌لرنده تطهیراتنه فضله وقوری دالارك بودامسنه دوام ایدیلیر . کچن آیده آرقه‌سی آلنه‌مامش قیشلق آرمود والمالر ایله جویز وفندق محصولنك تمامیله دوشیلمسنه نهایت ویریلیر . ایلك بهار چیچك باغچه‌لری ایچون زعفران ، یاسمین ، نرکس ولاله دیکیلور .

باغلرده : باغ بوزومنه دوام ایدیلیر . یکمز ورچالر وکوفتر وشراب وسرکه اعمالنه کرمیت ویریلور .

ایپك بوجکجیلکی : ایپك بوجکاری تخملرینك معاینهٔ خرده‌بینیه‌سنه دوام ایدیلیر . طوپدن صاتیشلر ایچون مذاکراته کیریشیلور .

حیوانات : حیوانات بقریه و غنمیه‌دن قصابلغه تخصیص ایدیلنلرك چایرلرده سمیرتلمسنه دوام ایدیلیر . کومس حیواناتی آره‌سنده یازلق پیلچلر وار ایسه آنلرده بازار فروخته چیقاریلیر .

تشرین اول ایکنجی هفته

تارلالرده : طوپراق استحضاراتنه وآرپه ، بغدای ، یولاف وچاودار زرعیاتنه ، انطالیه سواحلنده پانجار و شالغام و حاووج قلعنه دوام ایدیلیر . کیمیوی کوره‌لردن فوسفور وپوتاسلی کوره‌لرك اون کون اول تارلالره آتلمسنه دقت ایدیلیر .

١ تشرین ثانی ٧

ایام	شهور ذی الحجه	شهور تشرین ثانی	اوقات خمسه طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاسم	١٣٣٢ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
جمعه ایرتسی	٢٥	١	٤٠	١	٥٩	٦	٤٤	٩	٣٠	١	١	١٢	٧	جنوب روزکاری
پازار	٢٦	٢	٤٢		٠	٧	٤٥		٣١		٣		٨	
پازار ایرتسی	٢٧	٣	٤٤		١		٤٥		٣١		٥		٩	
صالی	٢٨	٤	٤٦		٢		٤٥		٣١		٧		١٠	
چهارشنبه	٢٩	٥	٤٨		٣		٤٥		٣١		٨		١١	
پنجشنبه	٣٠	٦	٤٩		٤		٤٥		٣١		٩		١٢	قوچ قاتمی فیرطنه‌سی
جمعه	٧	٧	٥٠		٥		٤٥		٣١		١١		١٣	محرم الحرام سنه ١٣٣٣

باغچه‌لرده : میوه باغچه‌لرنده اشجارك تطهیراتنه وطوپراقلرك قازلمسنه دوام ایدیلیر. انطالیه سواحلنده حاصل کلمدن تأثیرات هوائیه و یاقورتلرك تأثیراتیله یره دوشن زیتون دانه‌لری طوپلانیر ویاغ چیقارلمق اوزره حفظ ایدیلیر. یشیل زیتون صلاموره‌سی پاپمق ایچون یشیل زیتون طوپلانیر .

باغلرده : انطالیه سواحلنده باغ بوزومنك آرقه‌سی آلندیغی حالده تشرین ثانی غایه‌سنه قدر اوزوم یمك اوزره باغلر محافظه ایدیلیر . شمالی طرفلرده دخی باغ بوزومنه کرمیت ویریلور . اورالرده دخی اوزوم یمك اوزره باغلر محافظه ایدیلیر .

ایپك بوجکجیلکی : ایپك بوجکی تخمنك معاینهٔ خرده‌بینیه‌سنه دوام ایدیلیر وطوپدن صاتیش ایچون مشتریلر آرانیر .

حیوانات : قصابلغه تفریق ایدیلن حیوانات بقریه و غنمیه‌نك کوندوزلری چایرلرده و کیجه‌لری آخورلرده اوزوم جبره‌لریله بسیلنمسنه وسمیرتلمسنه دوام ایدیلور .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilgi Merkezi

٨ تشرين ثانى ١٥

ايام	شهور: محرم	شهور: تشرين ثانى	اوقات خمسه: طلوع شمس دقيقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقيقه	ظهر ساعت	عصر اول دقيقه	عصر اول ساعت	عشاء دقيقه	عشاء ساعت	امساك دقيقه	امساك ساعت	اعداد روزقاسم	١٢٣٣ سنهٔ هجرى ١٢٣٠ سنهٔ مالى
جمعه ايرتسى	٢	٨	٥١	١	٥	٧	٤٨	٩	٣١	١	١١	١٢	١٤	اولكر فيرطنه‌سى
بازار	٣	٩	٥٣		٦		٤٦		٣١		١٣		١٥	
بازار ايرتسى	٤	١٠	٥٤		٧		٤٦		٣٢		١٥		١٦	
صالى	٥	١١	٥٦		٧		٤٦		٣٢		١٧		١٧	
چهارشنبه	٦	١٢	٥٨		٨		٤٦		٣٢		١٨		١٨	
پنجشنبه	٧	١٣	٠	٢	٩		٤٧		٣٢		١٩		١٩	
جمعه	٨	١٤	١		١٠		٤٧		٣٢		٢٠		٢٠	
جمعه ايرتسى	٩	١٥	٢		١٠		٤٧		٣٢		٢١	٧	٢١	

تشرين اول اوچنجى هفته

تارلالرده : استحضار ترابك آرقه‌سى آلنمش اولمانلرك اكالنه‌وقيشاق آرپه، بغداى ، يولاف وچاودار زرعياتنه كرميت ويريلير . بانجار وحاووج حاصلاتنك طوپلانمسنه دوام ايديلير .

باغچه‌لرده : ميوه آغاجلرينك تطهيراتنه دوام ايديلير . دوكولمش زيتون دانه‌لرينك وصلاموره پاپيله‌جق يشيل زيتونلرك طوپلانمسنه دوام ايديلير ، نازك چيچكلر جامكانلره قاديريلير . مجدداً فدان غرس ايديله‌جك چقورلر آچيلير وهوالاندريلور .

باغلرده : باغ بوزومنه نهايت ويريلور وپكمز ورچل وكوفتر وشراب عملياتنه كرميت ويريلور .

حيوانات : قصابانه تفريق ايدلمش اولان حيوانات بقريه وغنميه‌نك سميرتلمسنه دوام ايديلور . طاووقلرك يمورطلامسنى تأمين ايتمك ايچون صغوق باشلايان يرلرده صيجاق طوتمق ايچون كومسلرك ايچنه برقاريش قدر تازه باركير كوبره‌سى قونيلير .

تشرين اول دردنجى هفته

تشرين اولك يكرمى آلتنجى كونى چفتجيلرك ييل باشى مقامنه قائم اولان روز قاسم حلول ايدر.

١٦ تشرين ثانى ٢٢

ايام	شهور: محرم	شهور: تشرين ثانى	اوقات خمسه: طلوع شمس دقيقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقيقه	ظهر ساعت	عصر اول دقيقه	عصر اول ساعت	عشاء دقيقه	عشاء ساعت	امساك دقيقه	امساك ساعت	اعداد روزقاسم	١٢٣٣ سنهٔ هجرى ١٢٣٠ سنهٔ مالى
بازار	١٠	١٦	٣	٢	١١	٧	٤٧	٩	٣٣	١	٢٣	١٢	٢٢	يوم عاشور
بازار ايرتسى	١١	١٧	٥		١٢		٤٧		٣٣		٢٤		٢٣	پاپراق دوكومى نهايتى
صالى	١٢	١٨	٦		١٣		٤٧		٣٣		٢٥		٢٤	
چهارشنبه	١٣	١٩	٧		١٣		٤٧		٣٣		٢٦		٢٥	
پنجشنبه	١٤	٢٠	٨		١٤		٤٧		٣٣		٢٧		٢٦	
جمعه	١٥	٢١	٩		١٤		٤٧		٣٣		٢٨		٢٧	
جمعه ايرتسى	١٦	٢٢	١٠		١٤		٤٧		٣٣		٢٩		٢٨	

بتون چفتجيلر بو سنه‌لك حساباتنك رؤيتنه قوييلير كار براقان مزروعاتى تكرار وتكثير ايتمكه كار براقيانلردن واز كمكه تعقيب ايتدكارى اصول زراعتده كوردكارى نواقصى اكمال ايلكه قرار ويره‌رك آكاكوره ايشلرينه دوام ايدرلر .

تارلالرده : استحضار ترابك آرقه‌سنى آلمغه و قيشلق آرپه ، بغداى ، يولاف وچاودار زرعياتنه كرميت ويررلر وارباب چفتجيلر قاسمدن صكره زرع ايديله‌جك تارلا براقامغه غيرت ايدرلر . شمالى طرفلرده دخى بانجار قلعنه دوام ايدرلر .

باغچه‌لرده : ميوه آغاجلرينك تطهيراتنه بودامسنه دوام ايديلير طوپراقلرى قازيلير ، يكى باشدن غرس ايديلن فدانلرك چقور آچمسنه دوام ايديلير . ايلك بهار آشيلرى معاينه ايديلور. طوتمانلرك تجديدى ايچون اشارت ايديلير. طوتانلر اوزرنده يبانى فيليزلر تطهير ايديلير.

باغلرده : باغ بوزومنك آرقه‌سى تماميله آلنمش اولور . يالكز اوزومى اكل ايدلمك اوزره محافظه ايديلن باغلر اوزومى بازار فروخته چيقاريلير .

ايپك بوجكجيلكى : ايپك بوجكى تخمنك معاينهٔ خرده بينيه‌سنه نهايت ويرلمك اوزره چاليشيلير وتخملر قوطيلره وضع ايديله‌رك رطوبتسز وشمالى قيشلق اوطه‌لرده حفظ ايديلور .

حيوانات : قصابلق حيواناتنك سميرتلمسنه دوام ايديلير .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilgi Bankası

٢٣ تشرين ثانی ٣٠

١٣٣٣ سنهٔ هجری
١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: محرم الحرام	شهور: تشرين ثانی	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقیقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	امساك: دقیقه	امساك: ساعت	اعداد روز قاسم	
پازار	١٧	٢٣	١١	٢	١٥	٧	٤٨	٩	٣٤	١	٣٠	١٢	٢٩	
پازار ایرتسی	١٨	٢٤	١٢		١٥		٤٨		٣٤		٣١		٣٠	
صالی	١٩	٢٥	١٣		١٦		٤٨		٣٤		٣٢		٣١	قیرطنه
چهارشنبه	٢٠	٢٦	١٤		١٦		٤٨		٣٤		٣٣		٣٢	
پنجشنبه	٢١	٢٧	١٥		١٧		٤٨		٣٤		٣٣		٣٣	
جمعه	٢٢	٢٨	١٦		١٧		٤٨		٣٤		٣٤		٣٤	
جمعه ایرتسی	٢٣	٢٩	١٦		١٧		٤٨		٣٤		٣٤		٣٥	
پازار	٢٤	٣٠	١٧		١٨		٤٨		٣٤		٣٤		٣٦	قره قیش قیرطنه‌سی

تشرين ثانی برنجی هفته

تارلالرده : کوزلك مزروعاتك آرقه‌سی آلنمش اوله‌جقسه‌ده بعض محللرده تشرين اول آینده قوراق دوام ایتمسندن طولایی زرع ایدیله‌میان آرپه ، بغدای ، یولاف وچاودارك زرعیاتنه دوام ایدیلیر . ایلك بهارده زرع ایدیله‌جك تارلالرك سورلمسنه باشلانیر پانجارلر قلع ایدیلور وقیشین حیواناته ییدیرلمك اوزره سیلولره استیف ایدیلور انطالیه سواحلنده حبوبات وبقله زرعیاتنه دوام ایدیلیر .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده‌زیتون دوشیرلمسنه‌وکماله کلن پورتقال ولیمون وماندارینه‌لرك طوپلانمسنه باشلانیر چقورلری اولجه آچیلمش وهوالاندیرلمش محللره کل‌فدانلرینك غرسیاتنه‌باشلانیر. وایلك بهارده غرس ایدیله‌جك میوه فدانلرینك چقورلرینك آچیلمسنه دوام ایدیلیر . چیچك باغچه‌لرنده قورومش یاپراقلر طوپلانوب کوبره ایله قاریشدیریله‌رق چورومك اوزره ییغین ایدیلیر . هرجائی منکشه ، بیوزوتیس شبوی ، شقایق وسائر چیچك تخملری خندقلره زرع ایدیلیر سبزه باغچه‌لرنده محصولاتی قالدیرلمش تاوه‌لر کوبره‌لندکدن صوکره بللهنیر ویاخود صبان ایله سوریلیر .

١ کانون اول ٧

١٣٣٣ سنهٔ هجری
١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: محرم الحرام	شهور: کانون اول	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقیقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	امساك: دقیقه	امساك: ساعت	اعداد روز قاسم	
پازار ایرتسی	٢٥	١	١٧	٢	١٨	٧	٤٨	٩	٣٥	١	٣٥	١٢	٣٧	
صالی	٢٦	٢	١٨		١٨		٤٨		٣٥		٣٦		٣٨	
چهارشنبه	٢٧	٣	١٨		١٨		٤٨		٣٥		٣٦		٣٩	
پنجشنبه	٢٨	٤	١٩		١٩		٤٨		٣٥		٣٧		٤٠	
جمعه	٢٩	٥	١٩		١٩		٤٨		٣٥		٣٧		٤١	اول شب یلدا
جمعه ایرتسی	١	٦	٢٠		١٩		٤٨		٣٥		٣٧		٤٢	صفر الخیر
پازار	٢	٧	٢٠		١٩		٤٨		٣٥		٣٨		٤٣	

باغلرده : باغلرده عملیات قالماز ایسه‌ده شراب اعمالنده فوچیلرده قالان جبره‌لر احتمار ایتمش اوله‌جغندن راقی استحصالی ایچون تقطیراته باشلانیر .

حیوانات : ایلك دفعه سمیرمکه قونلمش حیوانات برطرفدن الدن چیقاریلور دیکرلرینك سمیرتلمسنه دوام ایدیلیر تارلالره کوبره نقلیاتنه باشلانیر .

تشرين ثانی ایکنجی هفته

تارلالرده : برنجی‌هفته عملیاتنه دوام ایدیلیر تارلالره آتیلان کوبره‌لر ییغین حالنده چوق براغلمیوب منتظماً سرپیلدکدن صوکره خفیفجه طوپراغه‌کومیلیر. پانجار قلعی عملیاتنه دوام ایدیلیر. وآرقه‌سی آلنیر آلنماز قیشلق آرپه ویا بغدای زرع ایدیلیر . تارلالری صو باصمامق ایچون خندقلر تحکیم ایدیلور .

باغچه‌لرده : پورتقال ، لیمون ، ماندارینه ، زیتون دوشیرمسنه دوام ایدیلیر . بر طرفدن زیتون صلاموره‌لری یاپیلیر دیکر طرفدن زیتون یاغی استحصالنه باشلانیر .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilgi Merkezi

٨ كانون اول ١٥

ایام	شهور: صفر المظفر	شهور: كانون اول	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقیقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	امساك: دقیقه	امساك: ساعت	اعداد روز قاسم	۱۳۳۳ سنهٔ هجری ۱۳۳۰ سنهٔ مالی
پازار ایرتسی	٣	٨	٢١	٢	٢٠	٧	٤٨	٩	٣٥	١	٥٣	١٢	٤٤	
صالی	٤	٩	٢١		٢٠		٤٨		٣٥		٥٣		٤٥	اول اربعین
چهارشنبه	٥	١٠	٢١		٢٠		٤٨		٣٥		٥٣		٤٦	ابتدای فصل شتا
پنجشنبه	٦	١١	٢٠		١٩		٤٨		٣٥		٥٣		٤٧	
جمعه	٧	١٢	٢٠		١٩		٤٨		٣٥		٥٢		٤٨	
جمعه ایرتسی	٨	١٣	١٩		١٩		٤٨		٣٥		٥٢		٤٩	
پازار	٩	١٤	١٩		١٩		٤٨		٣٥		٥٢		٥٠	آخر شب یلدا
پازار ایرتسی	١٠	١٥	١٨		١٨		٤٨		٣٥		٥١		٥١	کون دونمی فیرطنه‌سی

باغلرده : باغلرك تطهیراتنه باشلانیر ویوز چبوقلر قطع ایدیلور ودیبلری آچیلمغه باشلانیر قونیه حوالیسنده صویه باتیره‌جق باغلرك خندقلری تعمیر ایدیلور .

حیوانات : حیواناتك سمیرتلمسنه وبرطرفدن الدن چیقارلمسنه دوام ایدیلیر .

تشرین ثانی اوچنجی هفته

تارلالرده : انطالیه سواحلنده آرپه ، بغدای ، یولاف ، و چاودار زرعیاتنه دوام ایدلدیکی کبی اقسام شمالیه‌ده‌دخی قوراقلقدن تشرین‌اولده زرع ایدیله‌میان حبوباتك موسم مساعد اولدیغی حالده زرعیاتنه دوام ایدیلیر . تارلالر کوبره‌لنیر و آتیلان کوبره‌لر یاپیله‌رق خفیفجه طوپراغه کومیلیر . پانجار حاصلاتنك آرقه‌سنی آلمق اوزره کرمیت ویریلور .

باغچه‌لرده : میوه اشجاری اوزرنده‌کی بوزلر تطهیر ایدیلیر . سبزه باغچه‌لرنده کماله کلمش کوبکلی لاحنه‌لر طوپلانیر . مساعد محللرده اسپناق تخمی زرع ایدیلیر . واولجه زرع ایدیلنلرك محصولی سیرکلشدیرمه صورتیله طوپلانیر . یاپراق دوکونتیلرندن چیچك باغچه‌لری ایچون کوبره

١٦ كانون اول ٢٣

ایام	شهور: صفر المظفر	شهور: كانون اول	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقیقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	امساك: دقیقه	امساك: ساعت	اعداد روز قاسم	۱۳۳۳ سنهٔ هجری ۱۳۳۰ سنهٔ مالی
صالی	١١	١٦	١٨	٢	١٨	٧	٤٨	٩	٣٥	١	٣٦	١٢	٥٢	
چهارشنبه	١٢	١٧	١٧		١٨		٤٨		٣٥		٣٥		٥٣	فیرطنه
پنجشنبه	١٣	١٨	١٧		١٨		٤٨		٣٤		٣٥		٥٤	
جمعه	١٤	١٩	١٦		١٧		٤٨		٣٤		٣٤		٥٥	
جمعه ایرتسی	١٥	٢٠	١٦		١٧		٤٨		٣٤		٣٤		٥٦	
پازار	١٦	٢١	١٦		١٧		٤٨		٣٤		٣٤		٥٧	
پازار ایرتسی	١٧	٢٢	١٥		١٧		٤٨		٣٤		٣٣		٥٨	دواملی فیرطنه
صالی	١٨	٢٣	١٤		١٦		٤٨		٣٤		٣٣		٥٩	

حاضرلانیر میوه تخملری فدانلغه زرع ایدیلیر وقالین قبوقلیلر چیملندیرمك اوزره خندقلر ایچنده قومه کومیلور .

باغلرده : باغلرده یوز چبوقلر تطهیر ایدیلیر وایلك بهارده غرس ایدیله‌جك چبوقلر تفریق ایدیله‌رك طوپراغه کومیلیر . تخمر ایتمش جبره‌لردن راقی استحصالی ایچون تقطیراته دوام ایدیلیر .

حیوانات : سمیرمش حیوانات پیدرپی پازار فروخته چیقاریلیر وبرطرفدن سمیرتمکه دوام ایدیلیر . آری قوغانلری صوك دفعه اوله‌رق معاینه ایدیلور تمیزلنیر وقیشلق غدالری آز ایسه بالتدارك قوغانلره علاوه ایدیلور .

تشرین ثانی دردنجی هفته

تارلالرده : کوزلك مزروعاته نهایت ویریلور و ایلك بهارده زرع ایدیله‌جك تارلالرك استحضاراتنه و تارلالری چامور اولمدیغی حالده کوبره‌لمکه و آتیلان کوبره‌لر یاپیله‌رق خفیفجه طوپراغه کومولمکه دوام ایدیلیر پانجار سوکیلن تارلالر حاضر ناداس اوله‌جغندن بر دفعه سوروب طیرمقلانه‌رق حبوبات زرع ایدیلور .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilgi Merkezi

٢٤ كانون اول ٣١

ایام	شهور: صفر المظفر	شهور: كانون اول	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاسم	۱۳۳۳ سنهٔ هجری ۱۳۲۰ سنهٔ مالی
چهارشنبه	١٩	٢٤	١٣	٢	١٦	٧	٤٨	٩	٣٤	١	٣٢	١٢	٦٠	
پنجشنبه	٢٠	٢٥	١٢		١٥		٤٨		٣٤		٣١		٦١	
جمعه	٢١	٢٦	١١		١٥		٤٧		٣٤		٣٠		٦٢	
جمعه ایرتسی	٢٢	٢٧	١٠		١٥		٤٧		٣٣		٢٩		٦٣	زمهریر فیرطنه‌سی
بازار	٢٣	٢٨	٩		١٤		٤٧		٣٣		٢٨		٦٤	اشتداد برودت
بازار ایرتسی	٢٤	٢٩	٨		١٤		٤٧		٣٣		٢٧		٦٥	
صالی	٢٥	٣٠	٧		١٣		٤٧		٣٣		٢٦		٦٦	
چهارشنبه	٢٦	٣١	٦		١٣		٤٧		٣٣		٢٥		٦٧	

باغچه‌لرده : چقورلری اولجه حاضرلانمش کل فدانلرینك غرسیاتنه دوام ایدیلور . غرس اولنه‌جق اشجار چقورلری آچیلیر . محصولاتی قالدیرلمش سبزه تاوه‌لری کوره‌لندکدن صکره بلله‌نیر ویا صبان ایله سوریلیر کرویز ، اسپناق و لحنه و پراصه محصولی طوپلانیر . کاله‌کلش بتوله دانه‌لری ، پورتقال ، لیمون ومانداریه دوشیرلمسنه دوام ایدیلیر .

باغلرده : ایلك بهارده غرس ایدیله‌جك باغلر ایچون چبوق تدارك ایدیله‌رك طوپراغه کومیلیر . تخمر ایتمش جبره‌لردن راقی استحصالیچون تقطیراته دوام ایدیلیر . سمیرتیله‌جك حیوان بولنمازسه جبره‌لر کوبره مقامنده تارلالره آتیلور .

حیوانات : سمیرتیلن حیواناته راقی قازانلرندن چیقان جبره‌لر یدیریلور .

﴿ کانون اول برنجی هفته ﴾

تارلالرده : قیش آچه‌لرینه هوالر مساعد اولدقجه دوام ایدیلیر ، طوك اولدیغی زمان تارلالره کوبره چکیلور ، انطالیه سواحلنده بغدای وبافله زرعیاتنه کرمیت ویریلیر قونیه حوالیسنده هوالر مساعده ایدرسه قره‌قیش زرعیاتی نامی آلتنده سرت بغدای زرع ایدرلر .

١ كانون ثانی ٧

ایام	شهور: صفر المظفر	شهور: كانون ثانی	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاسم	۱۳۳۳ سنهٔ هجری ۱۳۳۰ سنهٔ مالی
پنجشنبه	٢٧	١	٥	٢	١٢	٧	٣٣	١	٤٧	١	٢٤	١٢	٦٨	
جمعه	٢٨	٢	٣		١١		٣٣		٤٧		٢٢		٦٩	
جمعه ایرتسی	٢٩	٣	٢		١٠		٣٢		٤٧		٢٢		٧٠	
بازار	٣٠	٤	١		٩		٣٢		٤٦		٢١		٧١	
بازار ایرتسی	١	٥	٠	٢	٨		٣٢		٤٦		٢٠		٧٢	ربیع الاولی
صالی	٢	٦	٥٨	١	٧		٣٢		٤٦		١٩		٧٣	
چهارشنبه	٣	٧	٥٦		٧		٣٢		٤٦		١٨		٧٤	

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده لیمون پورتقال ومانداریه وزیتون طوپلانمسنه نهایت ویرلمك اوزره چالینشلر زیتون دانه‌لرندن یاغ چیقاریلور هوالر مساعد اولورسه زیتون اغاجلرینك تطهیراتی یاپیلیر، سبزه باغچه‌لری ایچون فیده یتشدیرمك اوزره صیجاق یاصدیقلر حاضرلانیر ولایتك دیکر طرفلرنده بوموسم زیاده صغوق یاپدیغندن باغچه‌لرده هیچ بر عملیات یاپیله‌ماز .

باغلرده : انطالیه سواحلنده باغلرده آصمه‌لرك دیبنی آچمق وبودامق عملیاتنه ابتدار ایدیلیر قونیه حوالیسنده صو ایچنده براقیله‌جق باغلرك خندقلری تعمیر ایدیلیر .

حیوانات : حیوانات فرسیه وبقریه آخورلرده بسلندیکی ایچون هوالر مساعد اولدیغی کونلرده اره‌صره قیرلره چیقاریلیر انطالیه سواحلنده مارت ابتدالرنده بوغایه چکلمش اولان اینکلر بوهفته‌دن اعتباراً وضع حمل ایده‌جکلرندن تقید آلتنه آلنیر ، کومس حیواناتنك یمورطلامسی تأمین ایدلمك اوزره کومسلره برقاریش قالینلغنده تازه بارکیر کوبره‌سی قویمق وقیزدیریجی یم یدیرمك اقتضا ایدر .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilgi Merkezi

٨ كانون ثانى ١٥

ايام	شهور: ربيع الاول	شهور: كانون ثانى	طلوع شمس: دقيقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقيقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقيقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقيقه	عشاء: ساعت	امساك: دقيقه	امساك: ساعت	اعداد روزقاسم	١٣٣٣ سنهٔ هجرى ١٣٣٠ سنهٔ مالى
پنجشنبه	٤	٨	٥٤	١	٧	٧	٤٦	٩	٣٢	١	١٧	١٢	٧٥	
جمعه	٥	٩	٥٣		٦		٤٦		٣١		١٥		٧٦	
جمعه ايرتسى	٦	١٠	٥١		٥		٤٦		٣١		١٣		٧٧	
پازار	٧	١١	٥٠		٥		٤٥		٣١		١١		٧٨	
پازار ايرتسى	٨	١٢	٤٩		٤		٤٥		٣١		٩		٧٩	
صالى	٩	١٣	٤٨		٣		٤٥		٣١		٨		٨٠	
چهارشنبه	١٠	١٤	٤٦		٢		٤٥		٣١		٧		٨١	
پنجشنبه	١١	١٥	٤٤		١		٤٥		٣١		٥		٨٢	فيرطنه

كانون اول ايكنجى هفته

تارلالرده : برنجى هفته تارلالرده پاپيلان آچمه‌لر ايله انطاليه سواحلنده‌كى كوز وقونيه طرفلرنده‌كى قره‌قيش زرعياتنه نهايت ويرمكه چاليشلير .

باغچه‌لرده : انطاليه سواحلنده آرقه‌سى آلنمامش ليمون، پورتقال وزيتون وار ايسه انلر اكمال ايديلير وزيتون ياغى چيقاريلير ميوه چكردكلرينك قالين قابوقلرى چيملنمك اوزره قومه كوميلديكى كبى قبوقلرى سرت اولميانلرده صورت مخصوصه‌ده حاضرلانمش طاوه‌لره زرع ايديلير سبزه باغچه‌لرنده دخى حاضرلانمش طرفانده يتشديريله‌جك قباق وخيار تخملرى زرع ومحافظه ايديلير ، اسپارته بوردور طرفلرنده مارتده غرس ايديله‌جك كل وسائر ميوه فدانلرينك چقورلرى آچيلير وهوالانديريلور .

باغلرده : انطاليه سواحلنده باغلرك بودانمسنه دوام ايديلير ويكى غرس ايديله‌جك چبوقلر حاضرلانوب طوپراغه كوميلير .

حيوانات : انطاليه سواحلنده مارتده بوغايه چكلمش اينكلر بوزالامغه باشلايه‌جغندن كيجه‌لرى آخورده سربست براقيلير ومشاهده التنه النير تموز طرفنده قوچ قاتيلان سورولرده‌كى

١٦ كانون ثانى ٢٣

ايام	شهور: ربيع الاول	شهور: كانون ثانى	طلوع شمس: دقيقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقيقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقيقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقيقه	عشاء: ساعت	امساك: دقيقه	امساك: ساعت	اعداد روزقاسم	١٣٣٣ سنهٔ هجرى ١٣٣٠ سنهٔ مالى
جمعه	١٢	١٦	٤٢	١	٠	٧	٤٥	٩	٣٠	١	٣	١٢	٨٣	مولود حضرت رسالتپناهى
جمعه ايرتسى	١٣	١٧	٤٠		٥٩	٦	٤٤		٣٠		١		٨٤	اخر اربعين
پازار	١٤	١٨	٣٨		٥٨		٤٤		٣٠		٥٩	١١	٨٥	اول خمسين
پازار ايرتسى	١٥	١٩	٣٦		٥٧		٤٤		٣٠		٥٧		٨٦	شدتلى صوغوق
صالى	١٦	٢٠	٣٤		٥٦		٤٤		٣٠		٥٥		٨٧	
چهارشنبه	١٧	٢١	٣٢		٥٥		٤٤		٣٠		٥٣		٨٨	
پنجشنبه	١٨	٢٢	٣٠		٥٤		٤٣		٣٠		٥١		٨٩	
جمعه	١٩	٢٣	٢٨		٥٣		٤٣		٢٩		٤٩		٩٠	ازدواج حيوانات

قويونلر دخى قوزولامغه باشلار . وبونلر انالريله برلكده برقاچ كون آغيل اطرافنده‌كى خصوصى اوتلاقلرده بسلندكدن صكره سوريلره علاوه ايديلير.

كانون اول اوچنجى هفته

تارلالرده : انطاليه سواحلنده زرعياته ختام ويرلمش اوله‌جغندن يازلق مزروعات تارلالرينك حاضرلانمسنه وولايتك هرطرفنده هوالر مساعد كيدرسه آچمه‌لره دوام ايديلير .

باغچه‌لرده : انطاليه سواحلنده ميوه‌لرى طوپلانمش اولان زيتون ، ليمون ، پورتقال وماندارينا اغاچلرى بودانير و تطهير ايديلير سبزه باغچه‌لرنده طرفانده‌جيلك ايچون فعاليت يوز كوسترمكه باشلار . مخلوط (قومپوستو) كوبره‌لرك چوروملرى تسهيل ايچون قاريشديريلير واوزرلرينه مقدار كافى كيرچ آتيلور چيچك باغچه‌لرى ايچون ليمونلقلرده بولنان ياصديقلره ويا جامكانلى خندقلره ياز شبيوى ، فلوقسيا ، پەتونيا تخملرى اكيلير .

باغلرده : انطاليه سواحلنده اولجه ديپلرينك آچلمسنه وبودامه عملياتنه دوام ايديلير .

حيوانات : قاسمده سميرتمك ايچون آلنان حيوانات بقريه پيدرپى پازار فروخته چيقاريلير طوغوران

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bşkanlığı

٢٤ كانون ثانی ٣١

١٣٣٣ سنهٔ هجری
١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: ربیع الاول	شهور: کانون ثانی	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاچ	
جمعه ایرتسی	٢٠	٢٤	٢٦	١	٥٢	٦	٤٣	٩	٢٩	١	٤٧	١١	٩١	
بازار	٢١	٢٥	٢٤		٥١		٤٣		٢٩		٤٥		٩٢	
بازار ایرتسی	٢٢	٢٦	٢٢		٥٠		٤٣		٢٩		٤٣		٩٣	غایت شدتلی صوغوق
صالی	٢٣	٢٧	٢٠		٤٩		٤٢		٢٩		٤١		٩٤	
چهارشنبه	٢٤	٢٨	١٨		٤٨		٤٢		٢٩		٣٩		٩٥	
پنجشنبه	٢٥	٢٩	١٦		٤٧		٤٢		٢٩		٣٧		٩٦	
جمعه	٢٦	٣٠	١٤		٤٦		٤٢		٢٨		٣٥		٩٧	
جمعه ایرتسی	٢٧	٣١	١٢		٤٥		٤٢		٢٨		٣٣		٩٨	

اینکلر بوزاغیلریله وقیونلر قوزیلریله برلکده بسیله‌نیر اینکلر سود حاصلاتنی آرتیرمق وممه‌لرك فعالیتنه خلل کتیرمامك ایچون صباح واقشام بوزاغی کوزلجه امکدن وقارنی طویوردقدن صکره ممه‌لرده سود براقامق ایچون صاغیلیر وفضله سود آلنیر .

﴿ کانون اول دردنجی هفته ﴾

تارلالرده : انطالیه سواحلنده هوالرك مساعد اولدیغی زمانلرده یازلق مزروعات تارلالرینك حاضر-لانمسنه دوام ایدیلیر ایسه‌ده ولایتك دیکر طرفلرنده شدتله دوام ایدن قیشدن تارلالرده عملیات زراعیه دوچار تعطیل اولور .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده دیکر هفته‌لرده یاپیلان عملیاته دها زیاده کرمیت ویریلیر ایسه‌ده ولایتك دیکر محللرنده همان هیچ بر شی یاپیله‌ماز.

باغلرده : انطالیه سواحلنده کچن هفته ظرفنده یاپیلان عملیاته دوام ایدیلیر .

حیوانات : انطالیه سواحلنده اینك وقویونلرك طوغورمه‌لری کیتدکجه توسع ایدر .

١ شباط ٧

١٣٣٣ سنهٔ هجری
١٣٣٠ سنهٔ مالی

ایام	شهور: ربیع الاول	شهور: شباط	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاچ	
بازار	٢٨	١	١٠	١٢	٤٤	٦	٤١	٩	٢٨	١	٣٣	١١	٩٩	
بازار ایرتسی	٢٩	٢	٨		٤٣		٤١		٢٨		٣١		١٠٠	
صالی	١	٣	٥		٤١		٤١		٢٨		٢٩		١٠١	ربیع الاخر
چهارشنبه	٢	٤	٣		٤٠		٤١		٢٨		٢٧		١٠٢	
پنجشنبه	٣	٥	٠	١	٣٩		٤٠		٢٨		٢٥		١٠٣	
جمعه	٤	٦	٥٨	١٢	٣٨		٤٠		٢٨		٢٣		١٠٤	
جمعه ایرتسی	٥	٧	٥٦		٣٧		٤٠		٢٧		٢١		١٠٥	برنجی جمره « هوایه »

﴿ کانون ثانی برنجی هفته ﴾

تارلالرده : انطالیه سواحلندن ماعدا ولایتك دیکر محللری اکثر احوالده قار ایله مستور اولدیغندن تارلا وباغچه‌لرده همان هیچ بر ایش یاپیله‌مازسه‌ده انطالیه سواحلنده مساعد زمانلرده یازلق اکیله‌جك تارلالرك استحضاراتنه دوام ایدیلیر .

باغچه‌لرده : یالکز انطالیه سواحلنده طرفانده سبزه یتشدیرمك اوزره دها زیاده فعالیت باشلار . انکنار تارلالری کوبره‌لنیر و بلله‌نیر و محافظه آلتنه آلنیر . چیچك باغچه‌لری ایچون جامکانلی یاصدقلره چیچك تخملری زرع ایدیلیر .

باغلرده : انطالیه سواحلنده باغلرده بودامه عملیاتی دوام ایده‌بیلیرسه‌ده دیکر طرفلرده قیش مناسبتیله هیچ بر عملیات یاپیله‌ماز .

حیوانات : انطالیه سواحلنده حیوانات غنمیه عمومیت اوزره یاورولامغه باشلار . اینکلرده دخی بوزاغیلایان اولدیغندن بونلره دقت ایدیلیر .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilgi Bankası

٨ شباط ١٤

ایام	شهور: ربیع الآخر	شهور: شباط	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقیقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	امساك: دقیقه	امساك: ساعت	اعداد روز قاسم
بازار	٦	٨	٥٤	١٢	٣٦	٦	٤٠	٩	٢٧	١	١٧	١١	١٠٦
بازار ایرتسی	٧	٩	٥٢		٣٥		٣٩		٢٧		١٥		١٠٧
صالی	٨	١٠	٥٠		٣٤		٣٩		٢٧		١٣		١٠٨
چهارشنبه	٩	١١	٤٨		٣٣		٣٩		٢٧		١١		١٠٩
پنجشنبه	١٠	١٢	٤٥		٣٢		٣٨		٢٧		٩		١١٠
جمعه	١١	١٣	٤٢		٣٠		٣٨		٢٧		٧		١١١
جمعه ایرتسی	١٢	١٤	٤٠		٢٩		٣٨		٢٧		٤		١١٢

١٣٣٣ سنهٔ هجری
١٣٣٠ سنهٔ مالی

﴿ کانون ثانی ایکنجی هفته ﴾

تارلالرده : برنجی هفته مثللو انطالیه سواحلندن غیری محللرده عملیات زراعیه معطل بر حالده‌در . یالکز نادر اولمدیغی واورته‌لغك طرك اولدیغی کونلرده تارلالره کوبره چکیلور .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده قباق ، خیار سبزه‌لرینك فیده‌لری شاشیرتمه یاپیلیر و محافظه ایدیلیر . میوه آغاجلرینك بودامسنه باشلانیر وقورومش اقسامی تطهیر ایدیلیر .

باغلرده : انطالیه سواحلنده باغلرك بودانمسنه دوام ایدیلیر .

حیوانات : کچن هفته مثللو طوغوران حیواناتك عددی چوغالیر . وآچیق وکوزل هوالرده چایر ومرعالره چیقاریلیر .

﴿ کانون ثانی اوچنجی هفته ﴾

تارلالرده : ایکنجی هفته مثللو انطالیه سواحلنده یازلق اکیله‌جك تارلالرك استحضاراتنه دوام ایدیلیر. دیکر طرفلرده طوك وقارسز زمانلرده تارلالره کوبره چکیلور .

١٥ شباط ٢١

ایام	شهور: ربیع الآخر	شهور: شباط	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر اول: دقیقه	عصر اول: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	امساك: دقیقه	امساك: ساعت	اعداد روز قاسم	
بازار	١٣	١٥	٣٨	١٢	٢٨	٦	٣٧	٩	٢٧	١	٢	١١	١١٣	
بازار ایرتسی	١٤	١٦	٣٨		٢٧		٣٧		٢٧		٥٩	١٠	١١٤	اوچنجی جمره « طوبراغه »
صالی	١٥	١٧	٣٣		٢٦		٣٦		٢٧		٥٦		١١٥	
چهارشنبه	١٦	١٨	٣٠		٢٤		٣٦		٢٧		٥٤		١١٦	
پنجشنبه	١٧	١٩	٢٧		٢٣		٣٥		٢٧		٥٢		١١٧	
جمعه	١٨	٢٠	٢٥		٢١		٣٥		٢٧		٥٠		١١٨	
جمعه ایرتسی	١٩	٢١	٢٢		٢٠		٣١		٢٧		٤٨		١١٩	

١٣٣٣ سنهٔ هجری
١٣٣٠ سنهٔ مالی

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده انکنار تارلالری ایچه جانلانمش اوله‌جغندن محافظه و طرفانده سبزه فیده‌لرینك تیمارینه دوام ایدیلیر. میوه اغاجلرینك بودامه‌لری یاپیلور وطوپراقلری بلله‌نیر وویا صبان ایله سوریلور .

باغلرده : باغ بودامه عملیاتنه دوام ایدیلیر .

حیوانات : سمیرتلمش حیوانات بقریه قصابلره ویریلیر . طوغوران اینك و قیونلر محافظه ایدیلیر . قوزیلی قویون سورولری آیری کزدیریلیر وکونش خیلی یوکسلدکدن صکره مرعالره چیقاریلیر . سمیرتمك ایچون ضعیف اینك واوکوزلر آلنیر وبسیلنمکه قونیلیر .

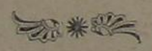

﴿ کانون ثانی دردنجی هفته ﴾

تارلالرده : انطالیه سواحلنده یازلق اکیله‌جك تارلالر استحضاراتنه و ولایتك دیکر محللرنده هوالر مساعده ایتدیکی کونلرده آچه‌لره وطوك اولدیغی زمانلرده کوبره طاشیمغه دوام ایدیلیر.

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده تورنج ، لیمون و پورتقال اغاجلری چیچکلنیر و آرتق او حوالیده

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

٢٢ شباط ٢٨

ایام	شهور: ربیع الآخر	شهور: شباط	اوقات خمسه: طلوع شمس دقیقه	طلوع شمس ساعت	ظهر دقیقه	ظهر ساعت	عصر اول دقیقه	عصر اول ساعت	عشاء دقیقه	عشاء ساعت	امساك دقیقه	امساك ساعت	اعداد روز قاسم	١٣٣٣ سنهٔ هجری ١٣٣٠ سنهٔ مالی
پازار	٢٠	٢٢	٢٠	١٢	١٩	٦	٣٤	٩	٢٧	١	٤٥	١٠	١٢٠	
پازار ایرتسی	٢١	٢٣	١٧		١٨		٣٣		٢٧		٤٣		١٢١	
صالی	٢٢	٢٤	١٤		١٦		٣٣		٢٧		٤٠		١٢٢	
چهارشنبه	٢٣	٢٥	١٢		١٥		٣٢		٢٧		٣٨		١٢٣	
پنجشنبه	٢٤	٢٦	١٠		١٤		٣٢		٢٧		٣٥		١٢٤	اول برد العجوز
جمعه	٢٥	٢٧	٧		١٢		٣١		٢٧		٣٢		١٢٥	
جمعه ایرتسی	٢٦	٢٨	٤		١١		٣١		٢٧		٣٠		١٢٦	

یواش یواش بهار قوقولری باشلار ، الما ، آرمود مثللو میوه اغاجلرینك بودامه‌لرینه کرمیت ویریلیر. سبزه باغچه‌لرنده طرفانده یتشدیریله‌جك سبزه فیده‌لری کیجه‌لری محافظه ایدلمك شرطیله آچیق طاوالره دخی غرس ایدلمکه باشلار . چیچك باغچه‌لرنده تك تك منکشه چیچکلری یوز کوسترر .

باغلرده : باغلرك بودامه‌لرینه کرمیت ویریلور وطوپراقلرینك بلله‌مسنه باشلانیر .

حیوانات : بو هفته ظرفنده طوغورمیان قویون قالماز . اینکلردن کله‌جك آیده دخی طوغوره‌جقلر بولنور . انطالیه سواحلنده کومس حیواناتی اکثریتله یمورطلامغه باشلار .

شباط برنجی هفته

تارلالرده : تارلا آچه‌لرینه ، یازلق اکیله‌جك تارلالرك استحضاراتنه ، تارلالره کوبره چکلمسنه دوام ایدیلور .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده محافظه‌لی یرلرده یتشدیریلن چیچکلنیر ومحصولی باغلادینی انکنار

باشلرینك دخی میدانه کلدیکی کوریلیر قباق وخیار فدانلرینك تیمارینه دقت وکیجه‌لری صغوقدن محافظه‌لرینه دوام ایدیلیر. میوه آغاجلرینك بودامه‌لرینه نهایت ویریلیر . بادم آغاچلری دخی چیچکلنمکه باشلار .

باغلرده : باغلرك بودامه عملیاتنه ختام ویریلیر و طوپراقلری بلله‌نیر . یکی غرس ایدیله‌جك باغ چبوقلری یرلرینك استحضاراتنه ختام ویریلیر .

چایرلقلر : انطالیه سواحلنده چایرلقلر محافظه آلتنه آلنیر وقیشدن بوزولمش صو یوللری تعمیر ایدیلیر . میدانه کلمکه باشلایان یبانی بیوك وقبا اوتلر قلع ایدیلیر . یونجه‌لقلرده حصوله کلن یبانی اوتلر طوپلاتدیریلیر.

حیوانات : انطالیه سواحلنده طوغورمامش قویون قالماز . بسیده بولنان حیوانات، پازار فروخته چیقاریلور .

شباط ایکنجی هفته

تارلالرده : انطالیه سنجاغنده یازلق حبوبات زرعیاتنه باشلانیر . دیکر سنجاقلرده تارلا استحضاراتنه دوام ایدیلیر .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده تازه بقله ، انکنار حاصلاتی طرفانده اوله‌رق میدانه کلیر . ودیکر طرفانده سبزه‌لرك تیمارینه دقت ایدیلیر. میوه آغاجلرندن شفتالی و اریك اغاجلری دخی چیچکلنمکه باشلار . چیچك باغچه‌لرنده کثرتله منکشه چیچکلری حصوله کلیر . لاله وسنبللر آچیلیر .

باغلرده : انطالیه سواحلنده باغلرك طمورجقلری قباریر وقونیه و نیکده سنجاقلرنده صو ایچنده براقیله‌جق باغلره هوا مساعد اولدیغی حالده صولر چوزیلیر .

چایرلرده : طبیعی وصنعی چایرلر محافظه آلتنه النیر ویبانی اوتلری تطهیر ایدیلیر .

حیوانات : سمیرتیلن حیوانات هر طرفده پازار فروخته چیقاریلیر . تازه بوزاغیلایان اینکلر محافظه ایدیلیر . انطالیه سواحلنده کومس حیواناتندن بعضلری قلوچقه اولمغه باشلار .

شباط اوچنجی هفته

تارلالرده : انطالیه سواحلنده یازلق حبوبات مزروعاتنه اهمیتله چالیشلیر. دیکر سنجاقلرده تارلا استحضاراتنه دوام ایدیلیر . کیللی کیرجلی اراضیده قیشلق حبوبات مزروعاتنك طوپراقلری

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilgi Bankasi

طوکلرك ومؤثرات هوائیه تحت تأثیرنده قبارمش اوله‌جقلرندن آنلرك اوزرندن لوغ کچیریله‌رك باصدیرلدیغی کبی کیللی قوملی اراضیده‌کی حبوباتی قارداشلاندیرمق ایچون اوزرندن اولا خفیف بر طیرمیق کچیرلدکدن صکره برده لوغ کچیریله‌رك باصدیریلور .

باغچه‌لرده : انطالیه سواحلنده سبزه باغچه‌لرندن بقله وانکار محصولاتی التمغه دوام ایدیلیر . آچیق طاوه‌لره دخی یاصدقلرده یتشدیریلن سبزه فیده‌لری غرس ایدلمکه باشلانیر . اریك ، شفتالی اغاجلری چیچکلنیر ، الما ، آرمود ، ایوا آغاجلری جیچك طمورجقلری آچلمغه باشلار .

باغلرده : باغ اومچه‌لری صو ایچنده براقیلان باغلره صو صالیویریلیر . انطالیه سواحلنده باغلرده یاپیله‌جق عملیات قالماز .

حیوانات : برطرفدن سمیرتیلن حیوانات صاتیلیر دیکر طرفدن حیوان سمیرتیلمسنه دوام ایدیلیر . انطالیه سواحلنده آریلر میدانه چیقار کومس حیواناتی قلوچقه اولمغه باشلار .

شباط دردنجی هفته

تارلالرده : انطالیه سواحلنده یازلق حبوبات زرعیاتنه کرمیت ویریلیر دیکر سنجاقلرده تارلا استحضارتیله مشغول اولنور .

باغچه‌لرده : هوالر مساعد اولدیغی تقدیرده اسپارته ، بوردور ، نیکده وقونیه سنجاقلری میوه باغچه‌لرینك بودامه عملیاتنه باشلانیر . طوپراقلرینك بللنمه‌سنه دوام ایدیلیر سبزه باغچه‌لرنده طاوه‌لر کوبره‌لنیر وبللنیر انطالیه سواحلنده باقله ، انکنار وقباق محصولی طوپلانیر . چیچك باغچه‌لرنده منکشه‌لر وصوغانلی لاله وسائر چیچکلر مبذولاً میدانه کلیر .

باغلرده : صو آلتنده قالان باغلر صولرینی چکمکه باشلار . صو آلتنده براقلمیان باغلرك اومچه‌لری دیپلری آچیلیر وبودانمسنه باشلانیر .

ایپك بوجکجیلکی : انطالیه سواحلنده بوجکخانه‌لرك تطهیراتنه وکروتلرك تعمیراتنه باشلانیر تخملرك بولندیغی محللرك معاینه‌سیله درجهٔ حرارتنك ترفع ایتدیکی حس ایدیلیرسه شمالنه ناظر سرین محللرده ویاخود خصوصی قیشلاق اوطه‌لرنده محافظه‌سنه دقت ایدیلیر .

حیوانات : حیوانات بقریه بوزالامغه دوام ایدر . سمیرتیلن حیوانات صاتیلیر انطالیه سنجاغندن ماعدا دیکر سنجاقلرده قیون سورولرینه ایلول غایه‌سنده قوچ قاتیلان قویونلر قوزیلامغه باشلار هوالر مساعد اولدیغی کونلرده کونش خیلی یوکسلدکدن صکره سوریلر مرعایه چیقاریلیر انطالیه سنجاغنده کومس حیواناتی قلوچقه‌یه دوام ایدر .

سرعت ریاح

اسامیٔ ریاح	ساعتده قطع ایتدیکی مسافه	ثانیه‌ده قطع ایتدیکی مسافه
انجق حس ایدیلیر ایدلمز	کیلومترو	مترو
روز کارلر	۳ ۱۰/۶	۱
خفیف انباط	۷ ۱۰/۲	۲
سرین روزکار یاخود انباط	۲۱ ۱۰/۶	۶
سرین انباط	٤۳	۱۲
قوتلی روزکار	٥٤	۱٥
شدتلی روزکار	۷۲	۲۰
فورطنه	۸۸	۲٤
شدتلی فورطنه	۱۰۸	۳۰
اغاجلری هدم ایدن فورطنه	۱۳۰	۳٦
ابنیه‌لری هدم ایدن واك شدید فورطنه	۱٦۲	٤٥

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

غره نامهٔ عربی

عربی آینك غره‌سنی بیلمك مراد اولندیغی حالده آی جدولنده اولان رقمی سنه جدولنده اولان رقمه ضم ایدوب یومیه جدولنده اولان رقمه نظر اولنه

١٣٠٩	١٣١٢	١٣١٥	١٣١٨	١٣٢١	١٣٢٤	١٣٢٧	١٣٣٠	١٣٣٣	١٣٣٦	١٣٣٩	١٣٤٢
١٣١٠	١٣١٣	١٣١٦	١٣١٩	١٣٢٢	١٣٢٥	١٣٢٨	١٣٣١	١٣٣٤	١٣٣٧	١٣٤٠	١٣٤٣
١٣١١	١٣١٤	١٣١٧	١٣٢٠	١٣٢٣	١٣٢٦	١٣٢٩	١٣٣٢	١٣٣٥	١٣٣٨	١٣٤١	١٣٤٤
٧٣٥	٦٢٤	٥١٤	٤٧٢	٤٦٢	٣٥١	٢٤٧	١٤٦	٧٣٥	٦٢٤	٥١٤	٤٧٣
م	ص	ر	را	ج	جا	ب	ش	ن	ل	ذ	ذا
٧	٢	٣	٥	٦	١	٢	٤	٥	٧	١	٣
بازار		پازار ایرتسی		صالی		چهارشنبه		پنجشنبه		جمعه	جمعه ایرتسی
١		٢		٣		٤		٥		٦	٧
٨		٩		١٠		١١		١٢		١٣	١٤

غره نامهٔ رومی

رومی آینك ابتداسی قننی کونه تصادف ایلدیکی بیلنمك مراد اولندیغی حالده آی جدولنده اولان رقمی سنه جدولنده‌کی رقمه ضم ایدوب یومیه جدولنه نظر اولنه

١٣٠٩	١٣١٢	١٣١٥	١٣١٨	١٣٢١	١٣٢٤	١٣٢٧	١٣٣٠	١٣٣٣	١٣٣٦	١٣٣٩	١٣٤٢
١٣١٠	١٣١٣	١٣١٦	١٣١٩	١٣٢٢	١٣٢٥	١٣٢٨	١٣٣١	١٣٣٤	١٣٣٧	١٣٤٠	١٣٤٣
١٣١١	١٣١٤	١٣١٧	١٣٢٠	١٣٢٣	١٣٢٦	١٣٢٩	١٣٣٢	١٣٣٥	١٣٣٨	١٣٤١	١٣٤٤
٦٥٤	٣٢١	٧٦٤	٤٢١	٧٦٥	٤٣٢	١٧٥	٥٣٢	١٧٦	٥٤٣	٢١٦	٦٤٣
مارت	نیسان	مایس	حزیران	تموز	اغستوس	ایلول	تشرین اول	تشرین ثانی	کانون اول	کانون ثانی	شباط
٥	١	٣	٦	١	٤	٧	٢	٥	٧	٣	٦
پازار ایرتسی		صالی		چهارشنبه		پنجشنبه		جمعه	جمعه ایرتسی		پازار
٢		٣		٤		٥		٦	٧		٨
٩		١٠		١١		١٢		١٣	١٤		١٥

مبادیٔ وامتداد فصول اربعه

مبدأ فصول		ایام	فصول	امتداد فصول		
عربی	مالی			دقیقه	ساعت	کون
٢٤ ربیع الاخر سنه ٣٣٢	١٠ مارت سنه ٣٣٠	پازار ایرتسی	فصل ربیع	١٦	٩	٩١
٢٨ رجب سنه ٣٣٢	٩ حزیران سنه ٣٣٠	پازار ایرتسی	فصل صیف	١٥	٤	٩٢
٣ ذی القعده ٣٣٢ سنه	١٠ ایلول سنه ٣٣٠	چهارشنبه	فصل حریف	١٨	٧	٩١
٤ صفر الخیر سنه ٣٣٣	١٠ کانون اول سنه ٣٣٠	چهارشنبه	فصل شتا	١٩	٨	٩٠

تاریخ مالی : سنهٔ مالیهٔ عثمانیه

۱۲۰۵ سنه‌سنده دولتجه کوریلان لزوم اوزرینه شهور قمریه شهور شمسیه‌یه تحویل اولنمش و ۱۲۰۹ سنه‌سنده بعض حساباتده خزینهٔ جلیله‌نك متضرر اولدیغی آکلاشلمقله سنهٔ مذکوره مارتنك ابتداسی مبدأ تاریخ اعتبار ایدلمشدر.

اشبو تاریخ مالی آیلرینك اسملری ، شهور رومیه، سریانیه‌دن واصول تقویمی ایسه ژولیوسك تقویمندن متحول طرز عتیق اوزره تاریخ میلادینك عینیدر .

الحالة هذه قوللانلمقده اولان آیلرك بعضیسی اوتوز بعضیسی اوتوز بر اولمق اوزره یوریدیله‌رك نهایت سنه ۳٦۸ کونه بالغ اولور . حالبوکه بر سنهٔ شمسیه ۳٦٥ ایله تقریباً بر ربع کوندن عبارت اولدیغندن سنه نهایتنه مصادف اولان شباط آیلری بعضاً ۲۹ وبعضاً ۲۸ کون اعتبار ایدلمش وبو وجهله بر درجه‌یه قدر تحت انتظامه آلنمشدر فقط ینه تمامیله تصحیح اولنه‌مدیغندن حمل برجنك ابتداسی کیتدکجه مارتك ابتدالرینه طوغری کلمکده‌درکه ایلروده بتون بتون شباطك ایچلرینه کله‌جکندن ایلك بهار آیی عد ایدیلن مارتك مبدأی شاشه‌جنی بدیهیدر . حتی بوکا مثال اوله‌رق ۱۱٦۱ تاریخندم ارضرومی ابراهیم حقی حضرتلرینك معرفت نامه‌سنده حمل برجنك ابتداسی مارتك اون بری اوله‌رق کوستریلدیکی حالده شمدیلرده همان سکزنی بیله بوله‌مامقده اولدیغی ملاحظه‌یه شایاندر .

تاریخ هجریٔ شمسی : سنهٔ هجریهٔ شمسیه

تاریخ هجریٔ شمسی علیه‌الصلواة والسلام افندمز حضرتلرینك مکهٔ مکرمه‌دن هجرتله قبایه ۸ ربیع‌الاول بازار ایرتسی کونی بالوصول اوراده درت کون اقامت وبو مدتده ایلك مسجدشریف اولان مسجد قبانك اساسنی وضع ایله مدینهٔ منوره‌یه دخول بیوردقلرندن بر کون اول اولان پنجشنبه کونی ، یعنی شمس میزان برجنك درجهٔ اولیسنه نقل ایتدیکی کوندن معتبردر .

تاریخ هجری قمری : سنهٔ هجریهٔ قمریه

فخر کائنات افندمز حضرتلرینك هجرتلرینك اون سکزنجی سنه‌سی حضرت عمرالفاروقك زمان خلافتلرنده بر تاریخ معین اتخاذی لزوم حقیقیسنه بناءً تاریخ میلادك ٦۲۲ نجی سنه‌سی تموزینك اون التنجی کونه مصادف هجرت نبویه‌نك ایلك سنه‌سی محرمك غره‌سی اولان جمعه کونی مبدأ تاریخ اسلام اولمق اوزره قبول بیورلدی .

اشبو تاریخك شهوری علی‌العموم اعتبار ایدلدیکی کبی مناوبةً بری یکرمی طقوز ودیکری اوتوز اولمیوب آنجق حکم شرع شریف موجبنجه رؤیت هلالدن رؤیت هلاله قدر اولمق اوزره اون ایکی ماهدن عبارتدر اساساً قمرك بر اجتماعندن دیکرینه قدر کچن مدتی تمامیله ۲۹ ویا ۳۰ دکلدر بلکه ۲۹ کون اون ایکی ساعت قرق درت دقیقه ایکی ثانیه‌نك اونده طقوزی قدردر . بو مقدار هرایکی آیده بر کونه بالغ اولوب کسرلر دخی ۳۲ آیده تکرار بر کونه تاملنور . بناءً علیه ایکی سنه‌سی ۳٥٤ واوچنجی سنه‌سی ۳٥٥ کون اولمق اوزره ایکی سنه‌ده بر کره (کبیسه) اسمیله ۳٥٥ کونلك بر سنه اعتبار اولنورکه بو سنهٔ کبیسه‌نك صوك آیی اولان ذی‌الحجه‌سنی ۳۰ کون اعتبار ایدرك فضله کونی بو وجهله سنه‌یه ضم ایتمش اولورلر .

شهور جلالی

سلجوقیلردن جلال‌الدوله ملکشاهك وزیری مشهور نظام‌الملك بدایع علمیه وحکمیه‌نك ترقیسی امرنده واقع اولان اقدامات معارفپروریسی ثمراتندن اولمق اوزره هجرتك ٤٦٩ نجی سنه‌سنده ارباب هیئتدن عمرالخیام وابولمظفر میمون واسطی محمد خازن کبی حذاق منجمینی جمع ایدرك ٤٧١ سنهٔ هجریه‌سی رمضانك اونجی کونندن اعتباراً مجدداً حساب ووضع ایتدیردیکی شهور شمسیه‌یه تاریخ جلالی اسمنی ویردی . وبونده فرس قدیمك اسامیٔ شهورینی استعمال ایله مثلا (فرور دین ماه قدیمك) یرینه (فرور دین ماه جلال) دیه فرق ایتدیردی .

او سنه شمسك برج حمله تحویلی فروردین ماه قدیمك یکرمی سکزنجی کوننه تصادف ایلدیکندن یوم مذکوری (حوت) دن اول فرور دین ماه جلالی اتخاذ ایدرك او یکرمی سکز کونی کبیسه اعتبار ایتدیلر . وشمسك (حمل)ه قبل نصف‌النهار نقل ایتدیکی کون‌که (نوروز سلطانی) تسمیه ایتدکلری آن ربیعیدر . آنی رأس سنه اولمق اوزره قبول ایتدیلر . چونکه سنهٔ شمسیهٔ حقیقیه‌یه مبدأ اتخاذینه انسب اولان سنه‌ده درت کون تساویٔ لیل ونهار کونلریله اطول واقصر ایام اولان دیکر ایکی کون اوله‌رق آنجق یوم اعتدال ربیعی موالید ثلثه‌یه نسبتله یوم ولادت کبی اولدیغندن مبدأ سنه اعتبار ایتمکی دها موافق عد ایتدیلر .

بونك سنه‌لری سنهٔ شمسیهٔ حقیقیه اولمغله اوچ سنه (٣٦٥) شر کون ودردنجی سنه کبیسه اوله‌رق اوچ یوز آلتمش آلتی کون حسابیله‌در. فقط هریدنجی دفعه‌ی کبیسه بشنجی سنه‌یه تأخیر ایدیله‌رك یوز اوتوز سنه‌ده فرق ایده‌جك بر کونی قپادیلر . بناءً علیه تاریخ جلالینك سنه‌لری سنهٔ شمسیهٔ حقیقیه اولوب بونده عدد ایام اعتباری مقصود بالذات اولمیه‌رق هریوم اعتدال ربیعی یعنی نوروز ، سنه باشی اوله‌جغندن کون حسابنجه واقع اوله‌جق خطیأتك بوکا قطعاً دخلی یوقدر.

خلاصه تاریخ جلالی تمامیله هیئته موافق اوله‌رق ترتیب ایدلمش اولدیغندن شمدی‌یه قدر امم سالفه ومتأخره‌ده اتخاذ اولنان تاریخلرك اك طوغریسیدر .

بونی ایکی درلو استعمال ایدرلر : بر طاقمی عدد ایامه باقیوب شهور شمسیهٔ حقیقیه اولمق اوزره هربر برجی آیری اعتباریله قبول ایتمش ودیکر بر طاقمی‌ده تسهیل حساب ایچون آیلری اوتوز بر کون اعتبار ایدرك فضله قالان بش ویا آلتی کونی دخی (خمسهٔ مسترقه) نامیله آخر سنه‌یه ضم ایتمشلر بو اعتباره کوره تاریخ ملکینك سنه‌لری شمسی حقیقی اولدیغی حالده آیلری شهور شمسیهٔ اصلیه اولمامش اولور .

اسامیٔ شهور جلالی

« فرور دین ماه » « ارد بهشت ماه » « خرداد ماه » « تیرماه » « مرددماه » « شهریورماه »
« مهرماه » « آبان ماه » « آزرماه » « دی‌ماه » « بهمن ماه » « استفدار مرماه »

سنهٔ عادیه ویا کبیسه‌یی یعنی شباطك یکرمی سکز ویا یکرمی طقوز اوله‌جغنی بولمق

بر سنهٔ کامله ٣٦٥ کون ٥ ساعتدن عبارت اولوب ٥ ساعتنی حفظ ایله ٣٦٥ کون اعتبار ایدیله‌رك سنهٔ عادیه تسمیه اولنور . محفوظ ٥ ساعت درت سنه‌ده برکون ایتدیکندن سنهٔ عادیه‌نك عدد ایامی اولان ٣٦٥ شه هردرت سنه‌ده بر کونه ضم ایله ٣٦٦ کونه ابلاغ ایدیله‌رك سنهٔ کبیسه دینورکه شباطی یکرمی طقوز کون اولور .

سنهٔ عادیه ویا کبیسه یعنی شباطك یکرمی سکز ویا یکرمی طقوزاوله‌جغنی بیلمك ایچون هرهانکی بر سنه‌مزك مصادف اوله‌جغی سنهٔ افرنجیه ٤ ایله بلا کسر تقسیم اولنمزسه ٣٦٥ کون اولوب سنهٔعادیه ٤ ایله بلا کسر تقسیم اولنور ایسه ٣٦٦ کون اولوب سنهٔ کبیسه اولور .

مثال : ایچنده بولندیغمز ١٣٢٩ سنه‌مایسنك مصادفی‌اولان ١٩١٤ سنهٔ افرنجیه‌سی ٤ ایله‌بلاکسر قابل تقسیم اولمدیغندن بوسنه سنهٔ عادیه وشباطی‌ده یکرمی سکز کوندر .

فقط ایکی سنه صکره‌سنه‌مزك‌واصل اوله‌جغی ١٣٣١ سنه‌سنك‌مصادفی اولان ١٩١٦ سنهٔافرنجیه‌سی ٤ ایله بلا کسر قابل تقسیم اوله‌جغندن مذکور کله‌جك ١٣٣١ سنهٔ مالیه‌سی سنهٔ کبیسه واو سنه‌نك شباطی‌ده «٢٩» کون اوله‌جقدر .

Türkiye Yazmaları Kataloğu Arşivi

اذانی ساعت

اذانی ساعت — شمسك اوست محیطنك برافق مرئیٔ ثابتدن غروبی آننده ۱۲ یی ارائه ایدن ساعتدر . بوساعت شمسك حرکت حقیقیسنه کوره ایشلدیلدیکندن هر غروب زماننده تام اون ایکی اوله‌میوب یا زیاده ویا نقصان اولور .

آن مذکورده تام اون ایکی‌یی ارائه ایچون هر کون ارتفاع آلنه‌رق و یاخود دقیق صورتده حساب ایدلمش ایکی کونك ظهرلری بینده‌کی تفاوت ؛ کونلر — کانون اولك طقوزندن حزیرانك طقوزینه‌قدر اوزانمقده‌در — اوزاندقجه طرح و — حزیرانك طقوزندن کانون‌اولك طقوزینه‌قدر قیصالمقده‌در — قیصالدقجه ضم اولنه‌رق ساعتك عیار ایدلمسی لازم کلور .

وسطی ساعت

ساعت وسطی — شمسك حرکت وسطیسنه کوره ایشلدیلان وعموم بحریون ودوائر حکومت و اجانب طرفلرندن قبول و قبل الزوال و بعدالزوال ناملریله استعمال ایدلمکده اولوب مبدائی نصف اللیلدر .

نصف‌اللیلدن زواله‌قدر ۱۲ وزوالدن دخی نصف‌اللیله‌قدر ۱۲ ساعت اولمق اوزره ایکی دور نامی حاوی اولوب زمان مقیاسی ایچون غایت الویریشلیدر . ساعت وسطی ایله ساعت حقیقی (اذانی) بیننده‌کی تفاوته تعدیل زمان تعبیر اولنوب مذکور ساعتلرك یکدیکرلرینه تحویللرنده مستعملدر .

تعدیل زمانك مقداری سنه‌ده درت دفعه صفر اولور . یعنی ساعت حقیقی ایله وسطی یکدیکرینه مطابق اولور . بوزمانلر ایسه :

نیسان	۳	اغستوس	۲۰
حزیران	۲	کانون‌اول	۱۲

سهولتله اذانی ساعتی وسطی ساعته ووسطی ساعتی اذانی ساعته تحویل ایتمك اصولی .

اذانی ساعتك وسطی ساعته تحویلی :

هر هانکی بر کون و زمانده ساعت اذانی‌یی ساعت وسطی‌یه تحویل ایتمك ایچون اذانی ساعتك اشعار ایلدیکی مقدار ، درون تقویمده وسطی ساعتله اوقات جدولنك اقشام اذانی ستوننده تحویلی مراد اولنان کونك حذاسنده بولنان ساعت ودقیقه‌یه ضم ایدلدکده وسطی ساعت اولور .

اکر حاصل جمع اون‌ایکیدن زیاده اولورایسه اون ایکی طرح اولندقده باقی ساعت وسطی‌اولور.

مثال مارتك ۱۲ نجی کونی اذانی ساعت ۴ ۲۷ ایکن وسطی ساعت قاچدر .

۴ ۲۷		مارتك ۱۲ نجی کونی ساعت اذانی
۶ ۲۱	» » »	ساعت وسطی ایله آقشام اذانی وقتی.
۱۰ ۴۸	» » »	اذانی ساعت ۴,۲۷ ایکن وسطی ساعت اولور .

دیکر مثال : نیسانك دردنجی کونی اذانی ساعت ۹ ۴۳ ایکن وسطی ساعت قاچدر .

۹ ۴۳		نیسانك دردنجی کونی اذانی ساعت
۶ ۴۶	» » »	وسطی ساعتله آقشام اذانی وقتی.
۱۶ ۲۹		
۱۲		اون ایکیدن زیاده اولدیغی ایچون اون ایکی تفاضل
۴ ۲۹		اذانی ساعت ۹ ۴۳ ایکن وسطی ساعت اولور .

وسطی ساعتك اذانی ساعته تحویلی

وسطی ساعتی اذانی‌یه تحویل ایچون بالاده‌کی عملیاتك عکسنی یاپملیدر .

مثال : مارتك ۱۲ نجی کونی وسطی ساعت ۱۰ ۴۸ ایکن اذانی ساعت قاچدر ؟

۱۰ ۴۸	وسطی ساعت
۶ ۲۱	یوم‌مذکورده وسطی ساعتله‌اخشام اذانی‌وقتی‌اولوب‌طرح ایدلدکده باقی‌اذانی ساعت‌اولور
۴ ۲۷	اذانی ساعت .

اکر اخشام اذانی وقتی تحویلی مراد اولنان ساعت وسطیدن زیاده اولوب‌ده طرح اولنه‌مازایسه مذکور ساعته ۱۲ ضم اولنه‌رق بعده طرح ایدلملیدر .

مثال : نیسانك دردنجی کونی وسطی ساعت ۲۹ د ۴ عت ایکن اذانی ساعت قاچدر ؟

۴ ۲۹	یوم مذکورده اذانی ساعت
۱۲ »	» وسطی‌ساعتله اخشام اذانی‌وقتی تحویل اولنه‌جق‌اذانی ساعتدن زیاده‌اولدیغندن
۱۶ ۲۹	اون ایکی ضم ایدلدی.
۶ ۴۶	یوم مذکورده وسطی ساعتله اخشام اذانی وقتی
۹ ۴۳	اذانی ساعت .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

بهر شهر شمسیده کوندوز وکیجه‌لرك امتداد وتناقصنی مبین جدولدر

کوندوزلرك امتداد وکیجه‌لرك تناقصی

	ساعات	دقیقه	ثانیه
کانون اول ۹ زندن نهایتنه دکین	۰	۱۸	۰۰
کانون ثانی ابتداسندن «	۱	۰٤	۰۸
شباط « «	۱	۱٤	۵۲
مارت « «	۱	۱٤	۰۰
نیسان « «	۱	۱۰	٤۰
مایس « «	۰	٤۱	۰۲
حزیران « طقوزینه دکین	۰	۰۱	۵۰

کیجه‌لرك امتداد وکوندوزلرك تناقصی

	ساعات	دقیقه	ثانیه
حزیران طقوزندن نهایتنه دکین	۰	۱٤	٤۲
تموز ابتداسندن «	۱	۵۷	۱٤
اغستوس « «	۱	۱۸	۵٤
ایلول « «	۱	۲۱	۰۲
تشرین اول « «	۱	۱٦	۳۲
تشرین ثانی « «	۰	٤۱	۳٤
کانون اول « طقوزینه قدر	۰	۰۲	۳٤

قمری	مالی	ایام	ایام ولیالیٔ مبارکهٔ اسلامیه
۲ رجب سنه ۱۳۳۲	۱٤ مایس سنه ۱۳۳۰	جمعه	لیلهٔ رغائب عمیمة المواهب
۲۷ رجب سنه ۱۳۳۲	۸ حزیران سنه ۱۳۳۰	پازار	لیلهٔ معراج النبی علیه السلام
۱۵ شعبان سنه ۱۳۳۲	۲٦ حزیران سنه ۱۳۳۰	پنجشنبه	لیلهٔ برات سعادتغایات
۱۵ رمضان سنه ۱۳۳۲	۲۵ تموز سنه ۱۳۳۰	جمعه	زیارت خرقهٔ سعادت [*]
۲۷ رمضان سنه ۱۳۳۲	٦ اغستوس سنه ۱۳۳۰	چهارشنبه	لیلهٔ جلیلهٔ قدر
۱ شوال سنه ۱۳۳۲	۱۰ اغستوس سنه ۱۳۳۰	پازار	عید سعید فطر
۱۰ ذی الحجه سنه ۱۳۳۲	۱۷ تشرین اول سنه ۱۳۳۰	جمعه	عید سعید اضحی
۱۰ محرم سنه ۱۳۳۳	۱٦ تشرین ثانی سنه ۱۳۳۰	پازار	یوم عاشورا
۱۲ ربیع الاولی سنه ۱۳۳۳	۱٦ کانون ثانی سنه ۱۳۳۰	جمعه	مولود حضرت رسالتپناهی

[*] خرقهٔ سعادت دائره‌سی سلطان سلیم اول طرفندن بنا ایدلمشدر. امانات مبارکه ایله خرقهٔ سعادت حضرت نبوی کموش صندوق درونده وقوطیلر درونده اوله‌رق دائرهٔ مذکوره‌ده محفوظدر. هرسنه رمضان شریفك اون بشنجی پادشاهان عظام حضراتی طوپقپو سراینه آلای ایله کیدرك امانات مبارکه‌یی زیارت بیوررلر. مذکور خرقهٔ سعادت اصحاب کرامدن حضرت کعب بن زهیرك تقدیم ایتدیکی قصیده اوزرینه طرف رسالتپناهیدن مشار الیه احسان بیورلمشدی. دائرهٔ مذکوره‌ده محفوظ اولان امانات مبارکه سلطان سلیم حضرتلرینك مصری فتح بیوردقلری صره‌ده مکه امیری شریف سید برکاتك مخدومی (ابو نمی) ایله مصره خاقان مشارالیه کوندرلمش اولوب بونلردن بعضیلری درج اوانور:

حضرت پیغمبرك بر عدد دیشی.
حضرت پیغمبرك ایکی عدد نعلی.
حضرت پیغمبرك خرقهٔ سعادتی.
حضرت پیغمبرك برقلنج قبضه‌سی.
حضرت پیغمبرك بر اوق.
حضرت پیغمبرك سجاده‌سی.
غسل نبوی صوبی.
حضرت پیغمبرك لوای سعادت احتواسی اولان سنجاق شریف.
اوزرنده قدم سعادت نشانه‌سی بولنان بر طاش.
انبیای عظامدن حضرت شعیب علیه‌السلامك ایکی عدد عصای شریفی.
پیغمبر حضرت ابراهیمك قزغانی.
پیغمبر حضرت داودك قلنجی.
پیغمبر حضرت یوسف علیه‌السلامك کوملکی.
ابوبکرالصدیق حضرتلرینك سجاده‌سی.
مکهٔ مکرمه‌ده آلتون اولوق.
مکهٔ مکرمه‌ده (مقام ابراهیم)ك کموش قپاغی.
مکهٔ مکرمه‌نك آناختاری.
مکهٔ مکرمه‌ده باب کتوبه دنیلن قپونك قانادی. ***

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilgi Merkezi

شهور عربیه‌نك وجه تسمیه‌سی

محرم — ازمنهٔ سابقه‌ده عربلر درت آیدن عبارت اولان اشهر حرمك اوچنجیسی بو آی اولمق اوزره (محرم) تسمیه ایتمشلردر .

صفر — وقتیله ظهور ایدن بر (وبا) علتی عربستان خلقنك یوزلرینی صارارتوب صولدیردیغی ایچون (صفر) نامی ویرمشلردر.

ربیع الاول — حین تسمیه‌سی بهار موسمنه تصادف ایتمسیله (ربیع الاول) دینلدی .

ربیع الاخر — بونك‌ده حین تسمیه‌سی بهاره مصادف اولدیغندن ربیع الاوله ثانی اولمق اوزره (ربیع الاخر) دینلدی .

جمادی الاولی — حین تسمیه‌سی عربستانده انجماد وقوعنه یعنی یاغمورسزلقدن قایناقلرك قورودیغی زمانه مصادف اولمسنه مبنی (جمادی الاولی) دینلدی.

جمادی الاخره — بونك‌ده حین تسمیه‌سی عربستانده انجماد وقوعنه مصادف اولدیغندن جمادی الاولی‌یه ثانی اولمق اوزره (جمادی الاخره) دینلدی .

رجب — اشهر حرمك دردنجیسیدر. اسکی عربلرك بو آیه حرمتلری زیاده اولدیغندن قورقویه بناءً «حرمت ایتمك» معناسنه اولان (رجب) نامنی ویرمشلردر.

شعبان — وقتیله عربلرك شعبه شعبه اوله‌رق غوغا ایتدکلری بر آی اولدیغندن (شعبان) دینمشدر.

رمضان — عربلرك اسماء شهوری وضع ایتدکلرنده موسم صیفك اك صیجاق وقتنه تصادف ایلدیکندن ناشی اومعنایه دلالت ایتمك اوزره (رمضان) نامی ویرلدی .

شوال — دوه‌لر ، قویروقلرینی یوقاری‌یه قالدیره‌رق کبه‌لکلرینی بو آیده اعلان ایتدکلرندن آکا نسبتله (شوال) تسمیه قلندی .

ذی القعده — اشهر حرمك برنجیسیدر . قوم عربك ترك مقاتله ایله اختیار قعود ایتدکلری بر آی اولدیغندن (ذی القعده) اسمی ویرلدی .

ذی الحجه — اشهر حرمك ایکنجیسیدر . حین تسمیه‌سی حج شریف موسمنه مصادف اولدیغندن (ذی الحجه) دینلمشدر .

*** برپارچه بالچق .
حضرت عثمانك کندو ال یازوسیله قرآن کریم نسخهٔ شریفه‌سی .
حضرت امام علینك ال یازوسیله قرآن کریم نسخهٔ شریفه‌سی .
اصحاب کرامدن زین العابدین حضرتلرینك ال یازوسیله قرآن کریم نسخهٔ شریفه‌سی .
چهار یار کزین حضرتلرینك عمامه‌لری .
« « « قلنجلری .
چهار یار کزین حضرتلرینك سنجاقلری .
چهار یار کزین حضرتلرینك تسبیحلری .
عشرهٔ مبشره حضراتنك آلتی عدد قلنج قبضه‌لری .
اصحاب کرامدن جعفر طیار حضرتلرینك قلنجی .
« « خالد بن زید حضرتلرینك قلنجی .
« « ترجیل بن حسن حضرتلرینك قلنجی .
« « معاذبن جبل حضرتلرینك قلنجی .
حسن وحسین حضراتنك سنجاقلری .
ویس القرانی حضرتلرینك تاجی ، وسائره .

وقایع دینیه ومؤسسات مذهبیه وخیریه

قبل الهجره

٦٢١٢	خلقت آدم علیه السلام .
٣٩٧٤	طوفان نوح علیه السلام .
٢٥٨٠	ولادت ابراهیم علیه السلام .
٢٥١٨	ولادت اسماعیل علیه السلام .
٢٤٨٠	اسماعیل علیه السلامك ختانی .
٢٤٥٩	ولادت حضرت یعقوب علیه السلام .
٢٤٤٤	وفات حضرت ابراهیم علیه السلام .
٢٣٦٧	ولادت حضرت یوسف علیه السلام .
٢٣٢٤	یوسف علیه السلامك مصرده ابتدای سلطنتی .
٢٣٠٣	حضرت یعقوبك کنعانی ترکله مصره تشریفلری .
٢٢٨٦	حضرت یعقوب علیه السلامك وفاتی .
٢٢٥٧	حضرت یوسف علیه السلامك وفاتی .
٢١٩٦	ولادت حضرت هارون علیه السلام .
٢١٩٢	ولادت حضرت موسی علیه السلام .
٢١١٣	حضرت موسی علیه السلامك مصردن خروجلری .
٢١٧٣	وفات حضرت موسی علیه السلام .
١٧٠٧	ولادت حضرت داود علیه السلام .
١٦٥٥	ولادت حضت سلیمان علیه السلام .
٦٢٢	ولادت حضرت عیسی علیه السلام .
٣٣٤	ایاصوفیه‌نك بناسی .
٥٣	ولادت فخر کائنات افندمز حضرتلری .
٣٦	حضرت فخر کائناتك خطهٔ یمانیه‌یی تشریفلری .
٢٨	حضرت فخر عالمك حضرت خدیجة الکبری ایله عقد ازدواجی .
١٣	نبوت فخر عالم افندمز حضرتلری .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

بعدالهجره

٠	هجرت نبویه.
١٠	حج وداع
١١	خلافت حضرت ابوبکر رضی الله عنه.
١٣	خلافت حضرت عمر رضی الله عنه.
٢٤	خلافت حضرت عثمان رضی الله عنه.
٣٥	خلافت حضرت علی رضی الله عنه.
٤١	ظهور بنی امیه .
٤٩	غلطه‌ده عرب جامع شریفنك ایلك بناسی.
٦٠	وقعهٔ دلسوز کربلا.
٧٥	ضرب سکهٔ اسلامیه.
٨٠	ولادت حضرت امام اعظم رحمة الله علیه .
٩٢	اسلامك اندلسه مروری.
٩٥	غلطه‌ده عرب جامع شریفنك ایکنجی دفعه بناسی.
٩٩	عمر ابن عبدالعزیزك شامده حکومتی .
١٣٣	شامده بنی امیه‌نك انقراضیله عباسیلرك ظهوری.
١٣٩	اندلسده بنی امیه‌نك تأسیسی .
١٥٠	امام اعظمك وفاتی .
١٧٦	امام مالکینك وفاتی.
٢٠٤	امام شافعینك وفاتی .
٢٤٠	امام احمد بن حنبلینك وفاتی .
٤٧٥	حضرت عبدالقادر کیلانینك وفاتی.
٤٧٤	ابتدای اهل صلیب.
٦٠٤	مولود شریف قرائتنك ابتداسی .
٦٣١	حضرت مولانا جلال الدین رومینك وفاتی.
٧٣٦	بروسه‌ده اورخان جامع شریفنك بناسی.
٧٩١	شاه محمد نقشبندینك وفاتی.
٧٩٢	بروسه‌ده ییلدیرم جامع شریفنك بناسی .

٧٩٧	بروسه‌ده اولو جامع شریفنك بناسی.
٨٠٢	بروسه‌ده ایلك دفعه خسته‌خانه کشادی.
٨٢٤	سلاطین عثمانیه‌ده تقلید سیف مراسمنك ابتداسی [*]
٨٣١	بروسه‌ده یشیل جامع شریفنك بناسی.
٨٦٨	استانبولده فاتح جامع شریفنك اتمامی.
٩٠٣	استانبولده بایزید جامع شریفنك اتمامی.
٩٢٣	سلطان سلیم اولك خلافت اسلامیه‌یه نائلیتی. [**]
٩٢٣	صره همایون بدایت ارسالی . [***]
٩٦٥	استانبولده سلیمانیه جامع شریفنك اتمامی.
٩٨٢	شیخ الاسلام ابوالسعود افندینك وفاتی .
١٢٢٣	حرمین محترمینك وهابیلرن تخلیه‌سی .

[*] سلطان مراد ثانی حضرتلری پدر جنت مقرلرینك وفاتی اوزرینه مغنیسا ایله بروسه‌یه کلمش وشهره تقربنده ییلدیرم بایزید حضرتلرینك دامادی شیخ امیر بخاری حضرتلری کندولرینی بالاستقبال خارج شهرده واستقباله‌چیقان اهالی قارشیسندو خاقان مشار الیهه قلنج قوشاتمش وبو رسم مستحسن بوتاریخدن اعتباراً اجرا اولنه کلمشدر . یاووز سلطان سلیمدن صکره کلن عثمانلی پادشاهلرینك جمله‌سی استانبولده تربهٔ حضرت خالده جد امجدلری یاووز سلطان سلیم حضرتلرینك قلنجنی قوشانیر .

[**] مکرده عباس خلیفه عباس متوکل علی الله سلطان سلیم اول حضرتلریله برلکده استانبوله کلدرك ایاصوفیه جامعنده منبره چیقوب سلطان سلیمك خلافته استعداد واستحقاقنی بیان ایدرك آرقه‌سنده‌کی رسمی فراچه‌یی چیقاروب سلطان مشار الیهه کیدیرمش وخلافتی رخاسیله ترك ایلدیکنی تصریحاً بیان ایلمشدر. بووقعه‌دن صکره عثمانلی پادشاهلری خلافت کبرای اسلامیه‌یی احراز بیورمشلردر .

[***] عثمانلی پادشاهلرندن حرمین الشریفینه ایلك دفعه صره ارسال ایدن چلبی سلطان محمد اولوب بایزید ثانی عصرنده کوندریلان صره‌نك سنه‌ده اون درت بیك آلتوندن عبارت اولدیغی مرویدر. یاووز سلطان سلیمك مصری فتحی اوزرینه مکهٔ مکرمه‌ده سلطان مشار الیهه حضرتلرینك نام همایونلرینه خطبه اوقونمسیله حرمین اهالیسنه ایکی یوز بیك آلتون کوندرلمش وبونك مقداری بالتدریج تزیید قلنمشدر. شو صورتله صرهٔ همایون ارسالی دها اول عادات سلطنتدن ایدیسه‌ده (٩٢٣) سنه‌سنده امیر مصلح الدینك صره امینی تعیینیله بونك أنیاً بر صورت منتظمه‌ده هرسنه ارسالنه دوام اولنه کلمشدر .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

عادات واجتماعيات ـ فنون وكشفيات واختراعات وصنايع بشريه‌يه دائر وقايع مشهوره

قبل الهجره

٦٢١٢ اجراى زراعت . [حضرت ادم عليه السلام طرفندن]
٤٩٥٠ طاش لوحه اوزرينه يازى يازمق. [حضرت ادريس عليه السلام طرفندن]
٤٠٦٢ الياف نباتيه‌دن ايپ اعمالى .
٣٨٨٧ مصرده چيچك صاقيسى اعمالى.
٣٨٨٧ مصر حدودنده اصوانك جنوبنده خلايب موقعنده ايلك دفعه اوله‌رق كوى تأسيس وقلبه انشاسى.
٣٥٩٦ چينده بحرى وبرى صيادلغك ظهورى .
٢٩٦٨ بنى بشرك ات يمكه باشلامسى .
٢٩٦٢ اوزومدن شراب يابلمسى .
٢٩٥١ قطعهٔ مصريه‌ده ابتدا صقال طراش ايتمك عادتنك ظهورى .
٢٩٢٥ اوراق وصبانك ايجادى .
٢٨٢٥ زيتون اغاجنك ابتداى غرسى .
٢٧٧٥ اتمك وايپلكك ايجادى .
٢٧٢٥ ديكيش ديكمه‌نك ايجادى .
٢٧٢٥ فنكه‌ليلر طرفندن قيرمزى بويانك ايجادى .
٢٦٤٥ كشف معادن .
٢٦٤٠ باقيرجيلق صنعتنك ظهورى .
٢٥٢٥ ايجاد سيف.
٢٥١٢ اطفالك تعليمى ايچون معلم تعيينى .
٢٥٠٥ اوق ويايك اختراعى .
٢٤٤٥ ابتداءً آته بينمك.
٢٤٢٥ معادندن آينه ايجادى .
٢٣٣٥ فن قرائت وكتابتك شيوعى .
٢٣١٨ باقيردن صحن اعمالى .
٢٣١٢ يونانيلرجه تمنا ايله سلاملاشمق اصولنك ظهورى. [*]

[*] يونانيلر بوسه‌يى جناب حقه عرض خلوص وعبادت ايچون بر اشارت اتخاذ ايتمش واز جمله سمايى مسكن معبوديت اعتقاد ايتدكلرندن وسمايى دوداغك تماسيله بوس ايتمك ايسه قابل اوله‌ميه‌جغنى بيلدكلرندن اللرينى اولا سمت سمايه ومؤخراً اغزلرينه كتوره‌رك بوس ايلدكلرندن سلاملاشمق عادتى بوكا تقليداً احداث اولنمشدر .

٢٢٧٥ مراكب بحريه‌نك پيلديزلرى رهبر اتخاذ ايدرك سير وسفرى.
٢١٧٥ نيشتر ايله قان المق اصولنك ابداعى.
٢٠٩٥ حمامك ايجادى .
٢٠٢١ كريدده دمير معدننك كشفى .
٢٠٠٥ محارباتده زره استعمالى عادتنك ابتداسى .
٢٠٠٠ دستره وبورغونك ايجادى.
١٩٦٢ تخته اعمالنك ابتداسى .
١٨٨٢ مصرده خريطه تنظيمى .
١٨٧٥ چوملكجى دولابنك ايجادى .
١٨٠٥ فيل ديشنك صنايعده استعمالى .
١٦٣٤ صمور وسنجابدن كورك اعمالى.
١٦٢٥ مصريلرك صفوف اوزره ترتيب عسكر ايلمه‌سى .
١٤٧٤ التون وكموش معدنلرينك كشفى .
١٤٢٥ قوهٔ مقناطيسيه‌نك كشفى .
١٣٤٥ ليمان انشاسى .
١٢٨٣ ايكنجى تفنكك ايجادى .
١٢٢٩ شطرنج وتاوله اويونك احداثى .
١١١٥ قورشون قلمنك ايجادى.
١٠٦٧ زيتون ياغى ايسندن مركب اعمالى .
٩٤٧ اسكندريه‌ده ايلك دفعه اوله‌رق دكان انشاسى .
٩٠٧ مصرده طوز اعمالى .
٨٨٥ يانغين طولومبه‌سنك ايجادى .
٧٩٥ عمومى فرونلر احداثى .
٦٤٥ نشادرك كشفى .
٤٨٤ جامك ايجادى.
٢٠١ صو ترازوسنك ايجادى .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

بعد الهجره

٤ شكر قامشندن شكر اعمالى .
٤٢ بلاد اسلاميه‌ده پوسته‌لر ايشلمسى .
٨٥ چينده الديونك اعمال واحداثى .
٩٦ باموقدن كاغد اعمالى . [چينده دها قديمدر]
١٢١ عربلر بيننده علم كميانك شيوعى .
١٢٥ بالتقطير اسپرتو اعمالى .
٣٥٨ تره‌منتى ونفت معدنلرينك كشفى .
٤٢٩ اندلسده موسيقى نوطه‌لرينك ايجادى .
٤٩٢ اهل صليبك سوريه‌دن ايتاليايه نقل ايتملرى .
٤٩٧ انكلتره‌ده تنكه اعمالى .
٥١٦ ساعتك ايجادى .
٦٨٥ باروت استعمالنك شيوعى .
٦٨٦ كوزلكك ايجادى .
٦٨٧ تعيين جهات ايچون پوصله ايجادى .
٦٨٩ اوروپاده ياغ مومنك ايجادى.
٦٩٥ اوروپاده چالار ساعت ايجادى .
٧٤٧ پاچاورادن كاغد يابيلمسى .
٧٦٢ طوپك ايجادى .
٨٥١ صنعت طباعتك ايجادى.
٨٦٢ امريقانك كشفى.
٩٠٣ اميد برونى طريقنك كشفى .
٩٢٢ جيب ساعتنك ايجادى .
٩٥١ انكلتره‌ده ديكيش ايكنه‌سنك ايجادى .
٩٨٧ انشاى رصد تقى‌الدين وحساب اصول اعشارى .
٩٩٦ وندیكده امانت بانقه‌سنى تأسيسى .
٩٩٧ انكلتره‌ده غزته‌لرك ابتداى طبع ونشرى .
١٠٢٤ دوربينك ايجادى .

١٠٥٤ امريقاده ابتدأ پرنج زرعى .
١٠٦٢ انكلتره‌ده شمسيه اعمالى .
١١٢١ بخار ماكنه‌لرينك ايجادى .
١١٣٥ اسكداره‌ده دارالطباعه تأسيسى .
١١٣٧ استانبول مناره‌لرنده ماهيه قورولمق عادتنك احداثى.
١١٦٧ چيچك آشيسنك احداثى.
١١٦٧ آمريقاده سپر صاعقه ايجادى .
١١٩٩ بالون ايجادى.
١٢٠٥ پارسده قولالى كوملك احداثى.
١٢١٢ تلغراف ايجادى.
١٢١٥ ليطوغرافيا دنيلان طاش باصمه‌سنك اختراعى .
١٢٢٢ واپورلرك ايجادى .
١٢٤٠ دمير يولى احداثى .
١٢٥٢ كبريتك ايجادى .
١٢٥٣ بروسه‌ده ابتداءً حرير فابريقه‌سى انشاسى .
١٢٥٤ الكتريقك تلغراف مخابراتنه تطبيقى.
١٢٧٦ پترول دنيلان غازك كشفى.
١٢٧٨ طوربيلى دنيلان دكيز لغملرينك ايجادى .
١٢٨٩ فس قالبنك اعمالى.
١٢٨٠ استانبولده سركۀ عمومى كشادى .
١٢٨١ طورپيدولر احداثى.
١٢٨٦ سويش قنالنك كشادى.
١٢٨٨ توتونك ممالك عثمانيه‌ده انحصاره ادخالى.
١٢٨٨ درسعادتده ترامواى تأسيسى.
١٢٨٩ ترسانۀ عامره‌ده حوض سابح استعمالى .
١٢٩٠ غلطه‌ده تونل كشادى .
١٢٩٠ ازميت دمير يولنك انشاسى.
١٢٩٣ فنوغرافك ايجادى .
١٢٩٧ درسعادتده موزه خانه تأسيسى .
١٣٠٥ روم ايلى شمندوفرلرينك اوروپا خطوطياه التصاقى.

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilgi Merkezi

١٣٠٥ زراعت بانقه‌لرینك احدائی.
١٣٠٥ درسعادته ترقوس صوینك اسراسی.
١٣٠٦ فرانسه‌لی موسیو پاستورك قودوز علتنی تداویسی.
١٣١٠ یافه ـ قدس تیمور یولنك رسم کشادی .
١٣١٠ آنقره تیمور یولنك رسم کشادی .
١٣١٣ بیروت ـ شام شمندوفرلرینك رسم کشادی .
١٣١٤ قونیه تیمور یولنك رسم کشادی .
١٣٢٢ بغداد تیموریولنك قونیه ـ ارکلی قسمنك رسم کشادی.
١٣٢٣ ممالك عثمانیه‌ده تلسز تلغراف تأسیسی.
١٣٢٤ ریاق ـ حلب شمندوفر یولنك اکالی.

قونیه ملوك سلجوقیه‌سی

٤٧٠ - ٧٠٧

		سنهٔ هجریه
١ سلیمان بن قتلمش بن ارسلان پیغو بن سلجوق.		٤٧٠ — ٤٧٩
داود بن سلیمان .		٤٧٩ — ٤٨٥
٢ برنجی قلج ارسلان محمود بن سلیمان .		٤٨٥ — ٥٠٠
٣ ملکشاه بن قلج ارسلان .		٥٠٠ — ٥١٠
٤ برنجی رکن الدین مسعود بن قلج ارسلان .		٥١٠ — ٥٥١
٥ ایکنجی عزالدین قلج ارسلان بن مسعود .		٥٥١ — ٥٨٨
٦ برنجی غیاث الدین کیخسرو بن قلج ارسلان .	[دفعه ١]	٥٨٨ — ٥٩٢
٧ ایکنجی رکن الدین سلیمان شاه بن قلج ارسلان .		٥٩٢ — ٦٠٠
٨ اوچنجی عزالدین قلج ارسلان بن سلیمان شاه .		٦٠٠ — ٦٠١
برنجی غیاث کیخسرو بن قلج ارسلان .	[دفعه ٢]	٦٠١ — ٦٠٧
٩ برنجی عزالدین کیکاوس بن کیخسرو .		٦٠٧ — ٦١٦
١٠ برنجی علاءالدین کیقباد بن کیخسرو .		٦١٤ — ٦٣٤
١١ ایکنجی غیاث الدین کیخسرو بن کیقباد .		٦٣٤ — ٦٤٤
١٢ ایکنجی عزالدین کیکاوس بن کیخسرو .	[دفعه ١]	٦٤٤ — ٦٤٦
١٣ دردنجی رکن الدین قلج ارسلان بن کیخسرو.	[دفعه ١]	٦٤٦ — ٦٤٧
ایکنجی عزالدین کیکاوس / دردنجی رکن الدین قلج ارسلان } بن کیخسرو.	[مشترکاً]	٦٤٧ — ٦٥٥
١٤ علاءالدین کیقباد ثانی.		٦٥٥ — ٦٥٥
ایکنجی عزالدین کیکاوس بن کیخسرو .	[دفعه ٢]	٦٥٥ — ٦٥٨
دردنجی رکن الدین قلج ارسلان بن کیخسرو.	[دفعه ٢]	٦٥٨ — ٦٦٣
١٥ اوچنجی غیاث الدین کیخسرو بن قلج ارسلان .		٦٦٣ — ٦٨١
١٦ ایکنجی غیاث الدین مسعود بن کیکاوس .	[دفعه ١]	٦٨١ — ٦٩٤
فاصله		٦٩٤ — ٦٩٦
١٧ اوچنجی علاءالدین کیقباد بن فرامرز بن کیکاوس.		٦٩٦ — ٦٩٩
١٨ اوچنجی غیاث الدین مسعود بن کیقباد .		٦٩٩ — ٧٠٢
ایکنجی غیاث الدین مسعود بن کیکاوس .	[دفعه ٢]	٧٠٢ — ٧٠٤
اوچنجی علاءالدین کیقباد بن فرامرز بن کیکاوس.	[دفعه ٢]	٧٠٤ — ٧٠٧

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

ظهور اسلامدن برو مرکز خلافت اولان شهور

صیرهسی	اسامی شهور	
١	مدینهٔ منوره	رسول اعظم حبیب ذیشان افندمزك آخرتی تشریفلرندن صکره خلفای راشدین کرامدن ابو بکر ، عمر ، عثمان ، علی رضی‌الله عنهم حضراتنك زمان خلافتلرنده مرکز خلافت ایدی، هجرتك اون برنجی سنه‌سندن ٣٨ نجی سنه‌سنه قدر مقر خلافت اولمشدر .
٢	کوفه	حضرت علی رضی‌الله عنهك زمان خلافتنده هجرتك ٣٨ نجی سنه‌سی صفین محاربه‌سندن وحکمین وقعه‌سندن صکره مرکز خلافت اتخاذ اولنمش و ٤١ تاریخ هجریسنه قدر مقر خلافت قالمشدر .
٣	شام	حضرت علی رضی‌الله عنهك شهادتی اوزرینه خلافت مخدوم عالیسی حضرت حسنه بالارث انتقال ایتدیکی حالده مشارالیه حضرتلری خلافتی علیهنه قالقمش اولان معاویه ایله مخاصمه ایدرك سفك دماء اسلامیته سببیت ویرمامك ایچون مقام خلافتدن فراغتله کوشهٔ انزوایه چکلدکلری جهتله هجرتك (٤١) تاریخنده معاویه طرفندن مرکز خلافت اتخاذ اولنه‌رق هجرتك (١٣٢) سنه‌سنه وخلفای امویه‌نك صوکی اولان مروان الحمارك ابامسلم خراسانینك یاردمیله خلافت عباسیه‌دن ابی السفاح الینه کچدی ومرکزیده شامدن انبار شهرینه نقل ایدلدی خلفای امویه‌نك کافه‌سی شامده اجرای خلافت ایتمشلردر .
٤	انبار	هجرتك (١٣٢) تاریخنده خلفای عباسیه‌نك برنجیسی ابی السفاح طرفندن مقر خلافت اتخاذ اولنمشدر . انبار هجرتك (١٣٦) تاریخنه قدر مقر خلافت اوله‌رق قالدی وتاریخ مذکورده ایسه مرکز خلافت خلفای عباسیه‌نك ایکنجیسی جعفر المنصور طرفندن هاشمیه‌یه نقل ایدلدی .
٥	هاشمیه	انبار نام قدیمیله معروف اولان بوشهر خلفای عباسیه‌نك ایکنجیسی جعفر المنصور طرفندن هجرتك (١٣٦) سنه‌سنده کرسیٔ حکمداری‌یه جلوسیله برابر مقر خلافت اتخاذ اولنمش وبر قاچ سنه صکره ینه خلافت خلیفهٔ مشارالیه طرفندن تزیین وتنظیم اولنان بغداد شهرینه نقل ایدلمشدر .

صیرهسی	اسامی شهور	
٦	بغداد	خلفای عباسیه‌نك ایکنجیسی اولان ابوجعفر المنصور طرفندن مقر خلافت اتخاذ اولندی و (٢٢٠) سنهٔ هجریه‌سنه قدر مرکز خلافت ایدی . و خلفای عباسیه‌دن المنصور ، مهدی ابو عبدالله ، هادی ابو محمد موسی ، هرون الرشید ، محمدالامین بن هرون ، المأمون بن هرون ، المعتصم بن هرون بوشهرده اجرای خلافت ایتدیلر .
٦	سامرا	(سر من رای) دخی دنیلان بوشهر (٢٢٠) سنهٔ هجریه‌سنده خلفای عباسیه‌نك سکزنجیسی معتصم بالله طرفندن بنا ایدیله‌رك مرکز خلافت بغداددن بورایه نقل اولندی مشارالیه سامراده مدفوندر .
٧	هارونیه	اشبو بلده دخی المعتصمك اخلافندن بری طرفندن مرکز خلافت اتخاذ اولنمش وبوایکی شهرده خلفای عباسیه‌دن معتصم بالله ، الواثق بالله بن المعتصم ، متوکل علی‌الله، مستنصر محمدبن المتوکل ، مستعین بالله بن المعتصم اجرای خلافت ایتدیلر.
٨	دفعهٔ ثانیهٔ بغداد	(٢٥١) سنه‌سی مقر خلافت خلفای عباسیه‌نك اون ایکنجیسی مستعین بالله بن المعتصم طرفندن تکرار بغداده نقل اولندی. کرچه بوندن صکره بغداده خلفای عباسیه‌دن برچوق ذوات بولنمش ایسه‌ده بونلرك خلافتی برلفظ اعتباردن عبارت قالمش ایدی .
٩	قیروان	تونسده برشهردر وخلفای عباسیه‌دن (مقتدر بالله) ك ذوق وصفایه اولان شدت انهماکی وامیرالامرالق بایه‌سنك انضمامی اوزرینه بو حالی فرصت عد ایدن علویلردن مهدینك مصر ، جزایر ، تونس جهتلرنده تشکیل ایتدیکی فاطمیه دولتنك تاریخ تأسیسی اولان (٢٨٧) سنهٔ هجریسنده مقر خلافت اولمشدر .
١٠	قاهره	ملوك فاطمیه‌دن (مقر الدین بالله) ك قائممقامی واسطه‌سیله هجرتك (٣٥١) سنه‌سی تأسیس اولنه‌رق مقر خلافت بورایه کچدی . بواثناده بغدادده خلفای عباسیه بولنور ایدیسه‌ده بغدادده‌کی خلافتك قوت ومکنتی قالمامش واکثریت اسلامیت مرکز خلافت اوله‌رق قاهره‌یی طانیمقده بولنمش ایدی.
١١	دفعهٔ ثالثهٔ بغداد	(٦٠٤) تاریخنده مصرده فاطمیه دولتنك واندلسده امویه‌لرك انقراضی اوزرینه قطعهٔ عراقده بولنان وخلیفه‌لکاری یالکز کندیلرنجه معتبر اولان خلفای عباسیه‌نك اوتوز دردنجیسی (الناصر الدین‌اللهی) عموم مسلمانلر خلیفه طانیمشلرسه‌ده الناصر الدین‌الله ایله اخلافی اولان ظاهربامرالله، مستعصم باللهك یولسزلقلری دولت عباسیه‌یی بتون بتون منقرض ایتمش و ٦٣٩ سنه‌سنده اعتبار خلافت ینه قاهره‌یه کچمشدر .

Türkiye Yazmaları Kataloğu Arşivi

نمره‌سی	اسامی شهور	
١٢	دفعهٔ ثانیهٔ قاهره	هجرتك (٦٣٩) تاریخنده مصرده سلطنت ایدن ملوك اترا کدن (ملك الظاهر بیبرس) خلفای عباسیه‌نك اوتوز یدنجیسی یعنی صوکی اولان (مستنصر بالله) ی قاهره‌یه دعوتله خلافته اجلاس ایلمش وبو وجهله مصرده تشکل ایدن خلافت عباسیه‌ده اون درت نفر خلیفه کلمش نهایت (المتوکل علی‌الله) ثالث خلافتی یاوز سلطان سلیم حضرتلرینه ترك ایله استانبوله چکلمشدر .
١٣	استانبول	حکمداران جهانکیران عثمانیه‌دن یاوز سلطان سلیم خان اول حضرتلری طرفندن مرکز خلافت اتخاذ اولنمشدر، مشارالیه حضرتلری ٨٩٥ تاریخ هجریسنده مصری فتح واستیلا ولباس واجب الشرف ومفخرت خلافتی بحق تلبس بیوردیلر تاریخ مذکوردن برو تخت عالیٔ عثمانی‌یی تشریف بیوران سلاطین عظام حضراتی صفت سلطنتله برابر صنف جلیل خلافتی دخی بالارث والاستحقاق اکتساب بیوردیلر .

سلاطین عثمانیه‌نك اسملری، پدرلری تاریخ ولادت وجلوسلری، مدت عمر وسلطنتلری ومراقد مبارکه‌لریله زمان سلطنتلرنده سرزدهٔ ظهور اولان وقایع مشهوره .

١
سلطان عثمان اول حضرتلری

قایی خان قبیله‌سندن سلیمان شاه بن قیا آلپك اوغلی ارطغرل غازی حضرتلرینك مخدوم نجابت موسومملریدر . مشارالیه حضرتلری «٦٥٦» سنهٔ هجریه‌سنده سکوده دنیایه کلمش و «٦٩٩» سنه‌سی جمادی الاولیسنك دردنجی کونی بالاستقلال جالس تخت سلطنت اولمشدر .

یکرمی یدی سنه کمال شان ایله اجرای حکومت ایتدکدن صکره «٧٢٦» سنهٔ هجریه‌سنده وفات ایلمش وبروسه‌ده حصار ایچی دنیلن مرتفع وبروسه اوواسنه نظارت کامله‌سی بولنان بر محلده ومنتظم بر باغچه ایچنده کائن مزین تربهٔ شریفه‌لرنده غنودهٔ خاك غفراندر . صندوقهٔ مبارکه‌لرینك اوزرینه هرجمعه کونی نشان عثمانینك مرصع بر قطعه‌سی تعلیق وتربهٔ شریفه‌لرنده اوقات معینه‌سنده بخاریٔ شریف تلاوت اولنور . نشان مذکور جنتمکان عبدالعزیز خان حضرتلری طرفندن اهدا اولنمشدر . مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ظهوره کلن وقایع مشهوره شونلردر :

استقلال عثمانی ، قره‌جه حصارده خطبه اوقونمسی ، ازمیت ، قره‌مرسل جوارلرینك فتحی ، کوسه میخالك اسلامیتی قبولی ، یکی شهرك بعدالضبط پایتخت اتخاذ ایدلمسی ، یار حصار ، بیله‌جك قلعه‌لرینك ضبطی ، بروسه شهرینك محاصره‌سی . . .

٢
سلطان اورخان غازی حضرتلری

سلطان عثمان غازینك اوغلیدر . «٦٧٨» سنهٔ هجریه‌سنده دنیایه کلمش و «٧٢٦» تاریخنده پدری عثمان غازینك تختنه جلوس ایتمشدر . مشار الیه حضرتلری «٣٥» سنه اجرای حکومت ایتدکدن صوکره «٧٦١» سنه‌سنده بروسه‌ده وفات ایلمشدر. بروسه‌ده سلطان عثمان اول حضرتلرینك مدفون اولدقلری تربهٔ شریفه‌نك بولندیغی حدیقه‌نك ایچنده وآیریجه منتظم تربهٔ مخصوصه‌لرنده دفین خاك عطرناکدرلر . تربهٔ مذکوره‌نك معمارلقجه‌ده قیمتی واردر .

مشارالیهك زمان حکومتنده ظهوره کلن وقایع مشهوره شونلردر :

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilgi Merkezi

بروسه‌نك فتحی وپایتخت اتخاذ ایدلمسی ، یکی چری اوردوسنك تشکیلی، بیوك برادری علاءالدین پاشانك وزارتی ، ازنیق ، ایزمیت ، آیدوس جهتلرینك فتحی ، عثمانلی پیشدار اردوسنك قارتاله‌قدر کیتمسی ، مالتپه‌ده رومارله حرب اجراسی ، اعمارات وتنسیقات داخلیه ، روم ایلی‌یه مرور ایله کلیبولی، بولایروتکفور طاغی جهتلرینك فتحی. بویوك شهزاده سلیمانك آوده آتدن دوشه‌رك وفاتی..

٣

سلطان مراد خداوندکار حضرتلری

سلطان اورخان غازی حضرتلرینك مخدوملریدر . «٧٢٦» سنهٔ هجریه‌سنده یعنی جدلری عثمان غازینك وفاتی سنه‌سنده دنیایه کلمشدر . «٧٦١» سنه‌سنده جالس اورنك سلطنت اولان پادشاه مشار الیه «٣٠» سنه سلطنت سوردکدن صوکره «٧٩١» سنه‌سنده برنجی قوصوه محاربه‌سنك عقیبنده ظفرنده برای‌اهتدا مراجعت ایدن برضرب اسیرینك خنجر غدریله شهیداً ارتحال ایلمشدر. مشهدی قوصوه‌ده اولوب نعش مغفرت نقشلری بروسه‌یه نقل ایله بروسه‌نك بر محله‌سی اولان وقاپلیجه ایله مشتهر بولنان چکرکه قریه‌سنده انشا کرده‌لری اولان جامع شریف وعمارت عامره‌لری قارشوسنده وجنوب جهتنده وبروسه اوواسنه نظارت کامله‌سی بولنان بر موقع مرتفعده کائن تربهٔ مخصوصه‌لرده مدفونلرلر .

وقایع مشهوره‌سی شونلردر :

انقره محاربه‌سی ، ادرنه وفلبه‌نك فتحی ، صرب صندیغی وقعه‌سی ، سلانیك ، صوفیه ومناستر استیلاسی ، برنجی قوصوه محاربه‌سی ، خاقان مشار الیهك شهادتی، بروسه‌نك خداوندکار ولایتی نامنی آلماسی ، چاندارلی قره خلیل افندینك « خیرالدین » پاشا نامیله مقام وزارته ارتقاسی، طغرای غرای عثمانینك احداثی . . .

٤

سلطان ییلدیرم بایزید خان حضرتلری

خداوندکار سلطان مراد خان اول حضرتلرینك مخدوملریدر. «٧٦١» سنهٔ هجریه‌سنده دنیایه کلمشدر. «٧٩١» سنه‌سنده اوتوزیاشنده اولدیغی حالده قوصوه‌ده پدرینك شهادتی اوزرینه مقام سلطنته کچمشدر. «١٤» سنه کمال شعشعه ایله اجرای سلطنت ایتدکدن صوکره «٨٠٥» تاریخنده خاقان تاتار تیمورلنك خانك یاننده آق‌شهرده وفات ایتمشدر. نعش سعادتلری اوغلی موسی چلبی وداعتیله بروسه‌یه کوتوریله‌رك شهر مذکورك جانب شرقیسنده و آنیجیلر جهتنده اینه‌کول طریقی اوزرنده واقع احیا کرده‌لری بولنان جامع شریف قارشوسنده کائن تربهٔ مخصوصه‌لرینه مدفونلرلر . بروسه‌ده شهرك وسطنده واقع

یکرمی ایکی قبه‌لی اولوب « اولو جامع » دینیلان جامع شریف ایله مدرسه وصوکمرلری خاقان مشار الیه حضرتلرینك آثار مبروره‌لرندندر .

مشار الیهك زمان سلطنتلرنده‌کی وقایع مشهوره شونلردر:

برادری یعقوب چلبینك اعدامی ، قسطنطنیه تخته آندرونیقوسك اجلاسی وسنوی ویرکو اخذی ، تکرار پدری ژانك اجلاسیله ویرکو ایله برابر اون ایکی بیك عسکرك امر شاهانه‌یه آماده اولمسی ، منتشا ، آیدین ، صاروخان بکلکلرینك اورته‌دن قالدیرلمسی ، استانبولك برنجی محاصره‌سی، اناطولی حصارینك « کوزلجه حصار » بنا ایدلمسی ، پاپانك تشویقیله سلانیکی بحراً اشغال ایدن اوروپا دونانماسی پوسکوردیریله‌رك سلانیك شهرینك استردادی، نیکبولی صلیبیون حربی ، استانبولده اسلام محکمه‌سی تشکیلی وبر جامع شریف انشاسی ، مصرده‌کی خلیفهٔ عباسینك عثمانلی پادشاهنه « سلطان روم » عنوان مفخرتی توجیهی ، ترحاله . یکیشهر وآتنه‌نك ضبطی ، تیمورلنك ایله انقره محاربه‌سی ، درت شهزاده‌نك محاربه‌دن فراری ، پادشاهك کوچوك اوغلی موسی چلبی ایله برلکده اسارتی ، اسارتده اولان پادشاهك آق شهرده وفاتی، نعشنك موسی چلبی وداعتیله بروسه‌یه اعزامی.

سلطان سلیمان خان حضرتلری

ییلدیرم بایزید حضرتلرینك ایك بیوك اوغلیدر. پدر مکرملرینك «٨٠٥» سنه‌سنده وفاتی اوزرینه ادرنه‌ده جالس سریر سلطنت اولمشدر . مشار الیه یدی سنه قدر مدت روم ایلیده اجرای سلطنت ایتدکدن صوکره «٨١٣» سنهٔ هجریه‌سنده برادری موسی چلبی طرفندن مغلوب وشهید ایدلمشدر.

وقایع مشهوره‌سی شونلردر :

شهزاده محمد چلبینك اماسیه‌ده اعلان سلطنت ایلمسی ، بروسه‌ده عیسی چلبینك اعلان حکومتی، محمد چلبینك شهزاده عیسایی مغلوب ایدرك بروسه‌دن چیقارمسی ، سلانیك قلعه‌سنك ایمپراطوره ترکی، قاسم چلبینك ترهینی ، موسی چلبینك روم ایلی‌یه کچه‌رك سلطان سلیمانی مغلوب وشهید ایتمسی..

سلطان موسی خان حضرتلری

ییلدیرم بایزید حضرتلرینك اوغلیدر. برادری سلطان سلیمانك شهادتی اوزرینه «٨١٣» سنه‌سنده ادرنه تخت سلطنته جلوس ایتمشدر . اوچ سنه اجرای حکومتدن صوکره «٨١٦» تاریخنده برادری محمد چلبی طرفندن مغلوب وشهید ایدلمشدر .

وقایع مشهوره‌سی شونلردر :

سلطان سلیمانه غلبه‌سی ، استانبولك ایکنجی محاصره‌سی ، فرار ایدرکن آتنك بر بطاغه صاپلانه‌رق اورولمسی ...

٥

چلبی سلطان محمد اول خان حضرتلری

ییلدیرم بایزید حضرتلرینك اوغلیدر ، «٧٩١» سنه‌سنده دنیایه کلمشدر . پدرینك وفاتی اوزرینه اماسیه‌ده اعلان سلطنت ایلمش ایسه‌ده انجق «٨١٦» سنهٔ هجریه‌سنده مستقلاً اجرای حکومته باشلامشدر. مشارالیه بالاستقلال سکز سنه قدر حکومت سوردکدن صوکره «٨٢٤» تاریخنده وفات ایلمشدر. مشارالیه « مجدد دولت بانیٔ ثانیٔ سلطنت » نامنی آلمشدر . تربهٔ شریفه‌لری بروسه‌ده الجاکرمه‌لری بولنان « یشیل جامع‌شریفی» قارشوسنده واقع اولوب تربهٔ مذکوره‌نك داخل وخارجی وجامع‌شریفك داخلی غایت قیمتلی چینیلر ایله سراپا قاپلانمش وهر ایکیسنك حائز اولدیغی قبه وکمرلر فن معماری اربابنك نظر تقدیرینی موجب اوله‌جق درجه‌ده مصنع بولنمشدر . سلطانیه نامیله مشتهر مدرسهٔ شریفه‌لری وعمارت عامره‌لری دخی مذکور تربه قربنده اولوب یشیل دینیلان موقع مزبور تکمیل بروسه اوواسنه ناظردر .

وقایع مشهوره‌سی شونلردر :

قره‌مان بکنك اسارتی، مساوات فکرینی نشره چالیشان شیخ بدرالدین سیاوی ایله طورلاق کمالك اعدامی، ییلدیرم زاده مصطفی چلبینك روم ایلیده اعلان حکومت ایتمسی...

٦

غازی سلطان مراد خان ثانی حضرتلری

چلبی سلطان محمد حضرتلرینك مخدوملریدر . «٨٠٦» سنهٔ هجریه‌سنده تولد و «٨٢٤» سنه‌سنده جالس تخت عثمانی اولمشلردر . مشارالیه حضرتلری «٢٣» سنه اجرای سلطنتدن صوکره «٨٤٧» تاریخنده سلطنتدن فراغت واوغلی سلطان محمده ترك مشغلهٔ حکومت ایلیه‌رك مغنیساده اختیار عزلت ایلمش ایسه‌ده اوسنه ایچنده مجارلرله محاربه‌نك تجدد ایله‌مسنه‌مبنی حضور وراحتنی ترك ایله روم‌ایلی‌یه کچه‌رك اردونك قوماندانسی درعهده ایلمش ووارنه قربنده واقع اولان محاربه‌ده احراز ایلدیکی مظفریت کامله اوزرینه ادرنه‌یه عودتله تکرار جالس سلطنت اولمش واوغلی سلطان محمدی مغنیسا اقامتکاهنه

اعزام ایلمشدر . سلطان مشارالیه حضرتلری «٨٥٥» سنه‌سی محرمنك اوچنجی کونی ادرنه‌ده ارتحال دار بقا ایلمشدر .

برنجی وایکنجی دور سلطنتلرنده ظهوره کلن وقایع مشهوره شونلردر :

« دوزمه مصطفی » نامی ویریان سلطان مصطفانك عصیانی ، استانبولك اوچنجی محاصره‌سی ، آیدین ، تکه ومنتشا اوغللرینك اراضیسنك ضبطی ، کرمیان ایلینك ممالك عثمانیه‌یه الحاقی ، بلغرادك محاصره‌سی ، ژان هونیادك غالبیتی ومصالحه عقدی ، بویوك شهزاده علاءالدین بکك وفاتی ، پادشاهك سلطان محمده ترك سلطنت ایدرك مغنیسایه چکیلمسی ، وارنه ملحمهٔ کبراسی ، لادیسلاسك اتلافی ، تکرار جلوس پادشاهی ایله سلطان محمدك مغنیسا اقامتکاهنه اعزامی ، موره وکرمه حصارك ضبطی ، اسکندر بکك عصیانی ، ارناودلغك استیلاسی ، ایکنجی قوصوه محاربه‌سی ، کوچوك شهزاده سلطان محمدك تورکمن اعیانندن « سلیمان بك » ك کریمه‌سیله ازدواجی . . .

٧

غازی سلطان محمد خان ثانی حضرتلری

سلطان مراد ثانی حضرتلرینك مخدوملریدر. «٨١٣» سنه‌سی رجبنك یدنجی کونی دنیایه کلمشلردر. «٨٤٧» پدرینك فراغتی اوزرینه برنجی دفعه سلطنته اجلاسی وفقط وارنه محاربه‌سنك ظهوری ومظفریت وقوعی اوزرینه تکرار تخت سلطنته کچن پدرلری طرفندن مغنیسایه اعزام اولنمشلردر. «٨٥٥» سنه‌سی محرمنك اون آلتنجی کونی دفعهٔ ثانیه اوله‌رق مقام سلطنته اریکه پیرای اجلال اولمشلر و «٨٨٦» سنه‌سی ربیع الاولنك دردنجی کونی غزایه عزیمت اثناسنده «ککبوزه» جوارنده قرب رحمت رحمانه انتقال بیورمشلردر. تربهٔ علیالری استانبولده جامع منوره‌لری پیشکاهنده وسائر آثار جلیله‌لری جوارنده‌در.

ابوالفتح والمغازی سلطان محمد خان ثانی حضرتلرینك دور سلطنتلرنده ظهوره کلن وقایع مشهوره شونلردر :

قره‌مان اوغلنك عصیانی ، قونیه شهرینك ضبطی ، یکی چری اوباشانك تأدیبی ، «بوغاز کسن» دینیلان روم‌ایلی حصارینك بناسی ، مهندس مصلح‌الدین ایله » اوربن » آدلی مجار مهندسنك بویوك محاصره‌طوپلری دوکه‌سی، استانبولك دردنجی محاصره‌سی، فاتح دونانماسنك قره‌دن خلیجه ایندیرلمسی آق شمس‌الدین طرفندن علمدار رسول‌الله « ابا ایوب انصاری » حضرتلرینك مدفن شریفلرینك کشفی ، استانبولك فتحی ، چاندارلی سلاله‌سندن اولان خلیل پاشانك اعدامی ، صربستان سفری ، ژان هونیادك غلبه‌سی ، فاتح حضرتلرینك یارالانمسی ، سمندره قلعه‌سنك ضبطی ، موره‌نك یکیدن ضبطی ، بوسنه ـ هرسکك استیلاسی ، اشقودره قلعه‌سنك محاصره‌سی، قره‌مان ممالکنك بالکلیه ضبطی،

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

اوزون حسن ایله « اوتلق بلی » محاربه‌سی ، کدیك احمد پاشانك بحراً قریمی استیلاسی ، آماسیه وطربزون جهتلرینك ضبطی ، کدیك احمد پاشانك « اوطرانتا » شهرینی ضبطی وجسیم استحکامات انشاسی ، ردوسك فتحی فکریله حرکت ایدن پادشاهك « ککبوزه » ده وفاتی . . .

٨

غازی سلطان بایزید خان ثانی حضرتلری

فاتح سلطان محمد خان ثانی حضرتلرینك اوغلیدر . « ٨٥١ » سنهٔ هجریه‌سنده دنیایه کلمشدر . « ٨٨٦ » سنه‌سی ربیع الاولنك یکرمی برنجی کونی تخت سلطنته جلوس ایله اوتوز ایکی سنه اجرای سلطنتدن صوکره کوچك مخدومی سلطان سلیمه فراغ سلطنت ایلمش و « ٩١٨ » سنه‌سی ربیع الآخرینك اونجی کونی ارتحال دار بقا ایلمشدر . مدفنی استانبولده‌کی جامع شریفلری پیشکاهنده‌در .

سلطان مشار الیهك زمان حکومتلرنده‌کی وقایع مشهوره شونلردر :

سلطان جمك عصیانی ، فرانسه‌یه التجاسی واوراده حبسی ، پاپایه تسلیمی وپاپا طرفندن تسممی ، کیلی وآقکرمان قلعه‌لرینك ضبطی ، رمضان اوغللریله محاربه ، مصرلیلرله محاربه ، تونس حاکمنك توسطی ، کمال رئیسك « مدون » و « قرونه » مظفریتلری ، شهزادکانك سلطنت منازعه‌لری ، پادشاهك اوغلی سلطان سلیمه ترك سلطنت ایتمسی . .

٩

یاوز سلطان سلیم خان اول حضرتلری

سلطان بایزید خان ثانی حضرتلرینك کوچوك مخدوملریدر . « ٨٧٥ » سنه‌سنده تولد ایتمشدر . « ٩١٨ » سنه‌سی صفرینك سکزنجی کونی جالس سریر سلطنت و « ٩٢٦ » سنه‌سی شوالنك طقوزنجی کونی مرتحل دار اخرت اولدیلر . تربهٔ مبارکه‌لری استانبولده معلا برتپه‌ده کائن جامع شریفلری پیشکاهنده‌در .

خاقان مشار الیهك زمان سلطنت وخلافتلرنده ظهوره کلن وقایع مشهوره شونلردر :

اناطولیده شیعی مذهبنك انتشاری ، چالدیران سفری ، تبریزك ضبطی ، شاه اسماعیلك تاج وتختنك استانبوله کتیریلمسی ، کرجستانك استیلاسی « ادریس بتلیسی » نك دیاربکر ، بتلیس ، موصل ، ماردین جهتلرینی استیلاسی ، ذوالقدریه ممالکنك فتحی ، « مرج دابق » محاربه‌سی وحلبك فتحی ،

حلبده اوقونان خطبه‌ده خاقان مشار الیهك « خادم الحرمین الشریفین » عنوانیله تجلی ، « طومانبای » ایله « ریدانیه » ده وقوع بولان ایکنجی مصر محاربه‌سی ، سنان پاشانك ابراز شجاعت وشهادتی ، بارباروس خیرالدین پاشانك خاقان مشار الیهه عرض خدمت ایلمسی ، مصردن عودتده پادشاهك ابن کاله خلافت اسلامیه‌نك عثمانلی پادشاهلرینه انتقال ایلمسی ، صوك عباس خلیفه‌سی متوکل علی اللهك مطیباً استانبوله کتیرلمسی ، پادشاهك ردوس اوزرینه اجرای سفره حاضرلانمق اوزره ادرنه‌یه کیدرکن « اوغراش » کوینده « شیرپنجه » دن وفاتی .

١٠

قانونی سلطان سلیمان خان حضرتلری

یاوز سلطان سلیم خان حضرتلرینك مخدوملریدر . « ٩٠٠ » سنهٔ هجریه‌سنده دنیایه کلمش و « ٩٢٦ » سنه‌سنده جالس تخت سلطنت وخلافت اولمشدر . مشار الیه حضرتلری قرق سکز سنه اجرای سلطنت وایفای وظیفهٔ خلافتدن صوکره « سکتوار » غزاسنده خسته‌لانه‌رق « ٩٧٤ » سنه‌سی صفرینك یکرمنجی کونی ارتحالری وقوعه کلمشدر . باب فتوی جوارنده صنایع نفیسهٔ معماریه‌دن اولان جامع شریفلری پیشکاهنده تربهٔ مخصوصه‌لرینه دفن اولنمشلردر . ادرنه‌ده اسکی جامع شریفده اولدیغی کبی تربهٔ مذکوره قپوسنك اوکنده « حجر الاسود » ك بر جزئی بولندیغی روایت اولنمقده‌در .

خاقان مشار الیهك زمان سلطنت ودور خلافتلرنده سرزدهٔ ظهور اولان وقایع مشهوره شونلردر :

شام والیسی جانبرد غزالینك عصیانی ، بلغرادك ضبطی ، ردوسك فتحی ، استانکوی وبودروم قلعه‌لرینك ضبطی ، مهاج محاربه‌سی ، « بودین » بودا شهرلرینك فتحی ، فرانسه قرالی برنجی فرانسوانك المانیا ایمپراطوری شارل‌کن طرفندن اسیر ایدلمسی اوزرینه آنه‌سنك سلطان سلیمانه رجاسی ، بودینك دشمن طرفندن ضبطی ، بودینك عثمانلیلر طرفندن تکرار ضبطی ، ویانه‌نك برنجی محاصره‌سی ، تبریزك ایرانیلر طرفندن ضبطی ، تبریزك عثمانلیلر طرفندن استردادی ، بغداد ایله عراق حوالیسنك استیلا وفتحی ، بارباروس خیرالدین پاشا ، طورغود رئیس ، سید علی رئیس کبی قپودانلرك یتیشمه‌سی ، آمیرال بارباروسك آق دکزده تفرد وغالبیتی ، بارباروسك وندیکلی قپودان آندریا دوریا ایله محاربه‌سی ، تونس وجزائرك ضبطی ، پره‌وزه محاربه‌سنده دونانماسك غالبیتی ، خادم سنان پاشانك یمن وعدن جهتلرینی ضبطی ، سید علی رئیسك عثمانلی دونانماسیله هندستانه کیتمسی ، سلطان سلیمانك مجیسی اولان مجارستان قرالی یانوشك وفاتی ، اون بش کونلك اوغلنك قرال اولمسی ، اوستریا ایمپراطورینك بودین اوزرینه یورومسی ، سلطان سلیمانك بودینه اجرای سفرله اورایه بر والی وبرده قاضی تعیین ایتمسی ، مجارستانك کاملاً ادارهٔ عثمانیانه کچمسی ، بارباروسك ، فرانسه‌نك « نیس » شهرینی طوپه

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilgi Merkezi

طوتمسی، بارباروسك وفاتی . وان ، نخچوان وقره‌باغ جهتلرینك چیکنتمه‌سی ، اکرینك محاصره‌سی، اکری قادینلرینك مقاومت شدیده‌سی ، حزم سلطانك پادشاهه اجرای نفوذ ایلمسی . اوغلی سلیمی تخته کچیرمك ایچون شهزاده مصطفانك قتل ایتدیرلمسی ، صوقوللی محمد پاشانك صدارتی ، سکتوار قلعه‌سنك محاصره‌سی ، اثنای محاصره‌ده پادشاهك وفاتی .

١١

سلطان سلیم خان ثانی حضرتلری

قانونی سلطان سلیمان خان حضرتلرینك مخدوملریدر . «٩٣٠» سنه‌سنده دنیایه کلمشدر . مشار الیه «٩٧٤» سنه‌سنده جلوس بیورمشلر و «٩٨٣» سنه‌سی شعبانك یکرمی یدنجی کونی ارتحال دار بقا ایلمشلردر . مدفن شریفلری ایاصوفیه جامع شریفی حریمنده‌در . ادرنه‌ده‌کی مشهور «سلطان سلیم» جامع شریف ایله ایاصوفیه جامع شریفی ایچنده وطیشنده بر چوق آثار خیریه‌لری شایان ذکر انشاآت جلیله‌لرندندر .

مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ظهوره کلن وقایع مشهوره شونلردر :

اوز دمیر اوغلی عثمان پاشانك یمنه کوندرلمسی . یرینه کوندیلن سنان پاشانك طرفندن یمنك تماماً فتحی ، صوقوللی محمد پاشانك «دون» ایله «وولغا» نهرلرینی برلشدیرمك ایسته‌دیکی ، لالا مصطفی پاشانك «قبریس» ی فتحی ، «مپانت» محاربهٔ بحریه‌سنده دونانمامزك مغلوبیتی ، سنان پاشا ایله قپودان دریا «قلنج» علی پاشانك «تونسی» اسپانیوللردن استردادی ، سلطان سلیم ثانینك حامیده وفاتی ...

١٢

سلطان مراد خان ثالث حضرتلری

سلطان سلیم ثانی حضرتلرینك مخدوملریدر . «٩٥٣» سنه‌سی جمادی الاولیسنك بشنجی کونی دنیایه کلمشدر . «٩٨٣» سنه‌سنده جلوس ایتمشلر . «١٠٠٣» سنه‌سی جمادی الاولیسنك سکزنجی کونی ارتحال بیورمشلردر . ایاصوفیه جامع شریفی حریمنده پدر محترملری تربهٔ شریفه‌سی اتصالنده کائن تربهٔ مخصوصه‌لرینه دفن ایدلمشلردر .

سلطان مشارالیهك سرزدهٔ ظهور اولان وقایع مشهوره شونلردر :

فاسده پورتیکز «وادی السبیل» حربی وبوجهتلرك ممالك عثمانیه‌یه الحاقی، ایران سفرینه صوقوللی محمد پاشانك مانع اولمق ایسته‌مسی ، اوزدمیر اوغلی عثمان پاشانك ایران اوزرینه کوندرلمسی ، مشار-

الیهك کرجستانه کیده‌رك ایرانیلرله بی‌حد وشیروانی ضبطی ، صوقوللی محمد پاشانك بر مجنون طرفندن قوناغنده قتل ایدلمسی، اوزدمیر اوغلینك ایکنجی ایران سفری و «تبریز» ، «روان» شهرلرینك ضبطی ، اوزدمیر اوغلنك وفاتی ، بوسنه والیسی حسن پاشانك اوستریایه آقین ایتمسی ، سنان پاشانك اوستریا ایله محاربه‌ده موفقیتسزلکی . . . .

١٣

سلطان محمد خان ثالث حضرتلری

سلطان مراد ثالث حضرتلرینك مخدوم عالیلریدر . «٩٧٤» سنه‌سنده تولد ایتمشلردر . مشار-الیه «١٠٠٣» سنه‌سی جمادی الاولیسنده جلوس و «١٠١٢» سنه‌سی رجبنك اون ایکنجی کونی رحلت بیورمشلردر . مدفن شریفلری ایاصوفیه پیشکاهنده‌کی اسکی دارالفنون قارشوسنده تربهٔ مزینه درونده‌در . مشارالیه «اکری» فاتحی عنوانی حائزدر .

زمان سلطنتلرنده‌کی وقایع مشهوره شونلردر:

اوستریا ایله اوچ سنه‌دن بری دوام ایتمکده اولان حربك برموفقیتی انتاج ایده‌مه‌مسی ، خزینهٔ دولتك مضایقه‌سی، سنان پاشا ایله شیخ الاسلام خواجه سعدالدین افندینك محمد ثالثی حربه تشویقلری اکری قلعه‌سنك یکرمی کونده فتحی، اوچ کون‌سورن «خاچ اووا» محاربه‌سنده خواجه سعدالدینك یارارلغی ، «قمیکره» قلعه‌سی محافظی تریاکی حسن پاشانك مدافعهٔ قهرمانانه‌سی ، اناطولیده «جلالی» اشقیاسنك ظهوری ، ایرانیلرك «تبریز»ی ضبطی ، اکری فاتحی محمد ثالثك وفاتی ..

١٤

سلطان احمد خان اول حضرتلری

سلطان محمد خان ثالث حضرتلرینك اوغللریدر. «٩٩٨» سنه‌سی جمادی الاولیسنك اون ایکنجی کونی دنیایه کلمشدر . «١٠١٢» سنه‌سنده جالس سریر سلطنت اولان سلطان مشارالیه «١٠٢٦» سنه‌سی ذی القعده‌سنك یکرمی ایکنجی کونی ارتحال بیورمشلردر . استانبولده آت میدانده انشا کرده‌لری اولان التی مناره‌لی واوعصرك صنایع نفیسه مودلی بولنان «سلطان احمد» جامع شریفی جوارنده‌کی تربهٔ مخصوصه‌لرنده مدفوندر .

مدت سلطنتلری اولان اون درت سنه ظرفنده ظهوره کلن وقایع مشهوره شونلردر :

«استرغون» ، «غرهان» و «ایوان» قلعه‌لرینك ضبطی ، «زیدوه توروق» معاهده‌سی ،

turkiyat.com

معاهده احکامنجه اوستریالیلرك عثمانلیلره ایسته‌دکلری قدر ویرکو ویرمسی، اوستریا، فرانسه ، روما ایمپراطوری دینلمسی ، قیوجی مراد پاشانك جلالی شقیلرینی تأدیب وتنکیلی ، پاشای مشار الیهك ایران اوزرینه یورویه‌رك عجملری مغلوب ایتمسی ، خاندان سلطنت اکبر اولادینك ولی عهد اتخاذ ایدلمسی اصولنك وضعی ، سلطان احمد اولك وفاتی ...

١٥

سلطان مصطفی خان اول حضرتلری

سلطان محمد خان ثالثك اوغلیدر . «١٠٠١» سنه‌سنده تولد ایله «١٠٢٦» سنه‌سنده جالس تخت سلطنت اولمشلر و «١٠٢٨» سنه‌سی ربیع الاولی غره‌سنده سلطنتدن فراغت ایلمشلردر . مشارالیه «١٠٣١» سنه‌سنده تکرار سلطنته کچمشلر ایسه‌ده برسنه صوکره خلع ایدیله‌رك اون التی سنه یاشادقدن صکره وفات ایلمشلردر . تربه‌لری آیاصوفیه کتبخانه‌سی قربنده‌در .

زمان سلطنتلرنده‌کی وقایع مشهوره شونلردر :

برادر اکبرلری احمد خان حضرتلری مقامنه جالس اولمدی ، پادشاهك خفت عقلندن طولایی اوچ آی سلطنتدن صوکره خلعی . .

١٦

سلطان عثمان خان ثانی حضرتلری

سلطان احمد خان اول حضرتلرینك بیوك اوغللریدر ، «١٠١٣» تاریخنده دنیایه کلمشلردر «١٠٢٨» سنه‌سنده عموجه‌لری سلطان مصطفانك خلعی اوزرینه جالس سلطنت اولوب «١٠٣١» سنه‌سنده یکی چریلر طرفندن شهید ایدلمشلردر. پدر محترملری یانه دفن اولنمشلردر.

وقایع مشهوره‌سی شونلردر :

لهستان حربی وعسکرك اطاعتسزلق یوزندن مغلوبیتی، مشارالیهك اردویه نظام ویرمکه چالیشماسی یکی چریلرك عصیانیله سرایه هجوملری وسلطان عثمانی یدی قوله‌یه کتوروب فجیع بر صورتده شهید ایلملری ، سلطان مصطفانك دفعهٔ ثانیه اوله‌رق جلوسلری ، سلطان مسطفانك تکرار خلعی .

١٧

سلطان مراد خان رابع حضرتلری

سلطان احمد خان اول حضرتلرینك مخدوم نجابت موسوملریدر . «١٠١٨» سنه‌سی جمادی الاولیسنك یکرمی سکزنجی کونی دنیایه کلمشلر و ١٠٣٢ سنه‌سنده عموجه‌لری سلطان مصطفی خان حضرتلرینك ایکنجی خلعلرینی متعاقب جالس سریر سلطنت اولمشلردر. مشارالیه «١٠٤٩» سنه‌سنده ارتحال ایله پدر محترملرینك یانه دفن اولنمشلردر . خاقان مشارالیه « فاتح بغداد » عنوان مفخرتی حائز ایدیلر . . .

دور سلطنتلرنده‌کی وقایع مشهوره شونلردر:

والده‌سی کوسم سلطانك تدابیر حکیمانه‌سیله اداره‌نك کسب انتظام ایتمسی ، حافظ محمد پاشا طرفندن بغدادك فتحنه مأمور ایدلمش شاعر شهیر « نفعی » نك بوغدیرلمسی ، صدر اعظم یاصی محمد پاشانك آت میداننده وکنج پادشاهك حضورنده اصلاحات فرمانی اوقوتمامسی ، پادشاهك بالذات بغدادی فتحه کیتمسی ، صوك ایران سفرندن عودت ایدن پادشاهك « ریح طیار » دنیلن علته مبتلا اولمسی ، بوغازیچی ذوق عالملرینك احیاسی ، پادشاهك پك کنج ایکن وفاتی ...

١٨

سلطان ابراهیم خان حضرتلری

سلطان احمد اول حضرتلرینك اوغلیدر ، «١٠٢٤» تاریخنده طوغمشدر ، « ١٠٤٩ » سنه‌سنده برادرلری سلطان مراد خان رابع حضرتلری مقامنه جلوس ایله « ١٠٥٨ » سنه‌سنده مقام سلطنتدن ایندیریله‌رك شهید ایدلمشدر . ایا صوفیه جامع شریفی اتصالنده عموجه‌لری سلطان مصطفی خان اول حضرتلری نزدینه دفن اولنمشلردر .

مشار الیهك دور سلطنتلرنده سرزدهٔ ظهور اولان وقایع مشهوره :

قره مصطفی پاشانك صدارتده ابقاسی، پادشاهك صقالنه اینجی طاقمسی، سرایك اوطه دیوارلرینه کورك کیدیرمسی ، پادشاهك دائما قادینلرك آره‌سنده وقت کچیرمسی ، جنجی خواجه‌نك اولا « اوفوروکجیلکله » سرایه کیره‌رك بعده قاضی عسکرلکی یاقالامسی ، قره مصطفی کبی بر وزیرك جلاد النه ویرلمسی، کریدده حانیه قلعه‌سنك ضبطی، وندیك دونانماسی طرفندن «مدللی»نك محاصره ایدلمسی، دولتك اسراف یوزندن مضایقهٔ مالیه‌سی ، یکی چریلرك عصیانی ، پادشاهك تختدن ایندیریله‌رك حبس وشهید ایدلمسی ...

TürkiyeEsenlik Vakfı Kütüphanesi

١٩

سلطان محمد خان رابع حضرتلری

سلطان ابراهیم خان حضرتلرینك اوغلیدر ، «١٠٥١» تاریخنده تولد ایتمشدر. «١٠٥٨» سنه‌سنده جلوس و ١٠٩٩ سنه‌سنده خلع ایدلمشدر. مشارالیه ١١٠٤ سنهٔ هجریه‌سنده ادرنه‌ده ارتحال ایلمشلردر. تربه‌لری باغچه قاپوسنده والدهٔ محترمه‌لری ترخان حضرتلرینك انشا کرده‌لری اولان (یکی جامع شریف) حولیسنده‌در ..

دور سلطنتلرنده‌کی مشهور وقعه‌لر شونلردر :

پادشاه مشارالیهك یدی یاشنده مقام سلطنته کچمه‌لری ، کوسم سلطان حضرتلرینك اداره‌یی تماماً النه الماسی ، « یکی چری » لرك عصیان ایدرك سرایه بالهجوم وکوسم سلطانی شهید ایتملری ، کوپرولی محمد پاشانك مقام صدارتی احراز ایلمسی ، محمد پاشانك اردو ودونانمای تنسیق واصلاح ایلمسی، وندیکلیلرله حرب ظهوری، «قره‌محمد» نامنده برطوپجی نفرینك برکله‌ده کشمن آمیرال کمیسنی باتیرمسی ، دولتك خارجاً ترقی ایتمسی ، کوپریلی محمد پاشانك وفاتی ، اوغلی فاضل احمد پاشانك مقام صدارته کچمسی ، فرانسه ایله معاهده عقد اولنمسی ، فاضل احمد پاشانك « سن غوتار » سفری ، « وارشووا » معاهدهٔ صلحیه‌سی ؛ قوتلی بر دونانمانك کریده کوندرلمسی ، قندیه وتکمیل کریدك استیلاسی ، لهلیلرله « قامنیچه » محاربه‌سی ، « بوجان » معاهده‌سی ، لهلیلرك ویرکویه باغلانمسی ، قره مصطفی پاشانك صدارتی ، مجار بکی « تکه‌لی امره » نك حمایه‌سی ، ایکنجی ویانه محاصره‌سی ، « صوبیه‌سکی » نك ویانه‌یه امداده یتشمه‌سی ، قره‌مصطفی پاشانك « قان‌به‌رغ » مغلوبیتی ؛ قره‌مصطفی پاشانك اعدامی ، سلطان محمد رابعك خلعی ...

٢٠

سلطان سلیمان خان ثانی حضرتلری

سلطان ابراهیم خان حضرتلرینك مخدوملریدر . «١٠٥٢» سنه‌سنده دنیایه کلمشدر . « ١٠٩٩ » سنه‌سنده برادر اکرملری محمد خان رابع حضرتلرینك خلعی اوزرینه جالس تخت سلطنت اولمش و«١١١٢» سنه‌سنده ارتحال داربقا ایلمشلردر. سلطان مشارالیه سلیمان خان حضرتلرینك تربه‌سنده مدفوندرلر.

دور سلطنتلرنده‌کی وقایع مشهوره شونلردر :

یکی چریلرك عصیان ایدرك رجال دولت قوناقلرینی یاغما ایتملری ، اوستریالیلرك طونه‌یی کچمسی ،

وندیکلیلرك آتنه حوالیسنی ضبط ایلمسی ، فاضل مصطفی پاشانك صدارتی ، استانبولده‌کی قاریشیقلغك باصدیرلمسی ، بلغراد سمندره قلعه‌لرینك تکرار ضبطی ، پادشاهك وفاتی ..

٢١

سلطان احمد خان ثانی حضرتلری

سلطان ابراهیم خان حضرتلرینك مخدوملریدر . « ١٠٥٢ » تاریخنده دنیایه کلمشدر. «١١٠٢»ده برادرلری سلطان سلیمان ثانی حضرتلرینك وفاتی اوزرینه مقام سلطنته جلوس و«١١٠٦» تاریخنده ارتحال ایلمشدر . سلیمان اول حضرتلرینك تربه‌لرنده مدفوندرلر .

وقوعات مشهوره‌سی شونلردر :

فاضل مصطفی پاشانك « صالانقامین » محاربه‌سنده‌کی قهرمانلغی واحتیاطسزلق طولاییسیله وقوع بولان ، اوستریالیلرك تکرار طونه‌یی کچه‌رك ایلروله‌مالری ، احمد ثانی حضرتلرینك وفاتی ...

٢٢

سلطان مصطفی خان ثانی حضرتلری

سلطان محمد خان رابع حضرتلرینك مخدوملریدر . «١٠٧٤» سنه‌سنده دنیایه کلمشدر . «١١٠٦» سنه‌سنده عموجه‌لری سلطان احمدثانی مقامنه جالس اولمش و « ١١١٥ » سنه‌سنده بعدالخلع وفات ایلمشدر . یکی جامع حولیسنده والده‌سلطان تربه‌سنده مدفوندر .

وقوعات مشهوره‌سی شونلردر :

اوستریا سفرینه دوام اولنمسی ، عموجه زاده حسن پاشا طرفندن وندیکلیلردن ساقز اطه‌سنك آلنماسی ، اوستریالیلر طرفندن « طمشوارك » ضبطی، روسیه چاری بیوك پترونك « آزاق » قلعه‌سنی ضبطی ، عثمانلی اردوسنك طمشواری استردادی ، « زه‌نتا » ده قوماندانلرك اتحادسزلغی یوزندن اردوی عثمانینك مغلوبیتی ، قارلوفجه معاهده‌سی ، بو معاهده اوزرینه مجارستانك کاملاً الیمزدن چیقماسی ، یکرمی بش سنه حرب ایدله‌مك اوزره اوستریالیلرله معاهده یاپیلمسی، آزاق قلعه‌سنك روسیه‌ده قالمسی ، عموجه زاده حسین پاشانك صدارتی ، داخلاً ویرکولرك آزالتیلماسی ، اردونك اصلاحنه تشبث ایدلمسی ، اهالینك زراعت و تجارته تشویق ایدلمسی ، عموجه زاده‌نك یرینه

رامی پاشانك كچمسی ، شیخ‌الاسلام فیض‌الله افندی ایله رامی پاشانك یكدیكریله كچینه‌مه‌سی فیض‌الله افندینك اولاد واقاربنه رتبه ومنصب توجیه ایتمسی، یكی چریلرك قیام ایدرك ادرنه‌ده بولنان پادشاه ایله فیض‌الله افندی اوزرینه هجوملری ، شیخ‌الاسلام افندینك پارچه‌لانمسی ، پادشاهك تخت سلطنتدن ایندیرلمسی . . .

٢٣

سلطان احمد خان ثالث حضرتلری

سلطان محمد خان رابع حضرتلرینك مخدوملریدر. «١٠٨٤» سنه‌سنده دنیایه كلمشلردر. «١١٧٥» برادر اكرملری سلطان مصطفای ثانینك خلعی اوزرینه جالس سریر سلطنت اولمشلر . «١١٤٣» سنه‌سنده سلطنتدن چكلمش و «١١٤٩» سنه‌سنده حیات دنیایه وداع ایلمشلر . یكی جامع شریف قربنده والده سلطان تربه‌سنده مدفوندر .

مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ظهوره كلن وقایع مشهوره شونلردر :

یكی چریلرك تادیبی، «بولتاوا» ده‌كی مغلوبیتی اوزرینه تیورباش شارلك دولت عثمانیه‌یه التجاسی، دمیر باش شارلك پادشاه ورجال حكومتی روسیه اوزرینه حربه تشویق ایتمسی ، صدر اعظم بالطه‌جی محمد پاشانك قوماندا‌سی ایله بیوك پتروبه قارشی بر اردو كوندرلمسی ، پاشای مشارالیهك «پروت» مظفریتی ، بیوك پترونك تحت محاصره‌یه آلنمسی ، زوجه‌سی قاترینه‌نك مجوهراتنی كوندره‌رك یقاسنی قورتارمسی ، «پروت» معاهده‌سی ، قره دكزده‌كی قلعه‌لرك روسلر طرفندن بیقدیرلمسی شرطنك معاهده‌یه ادخالی ، مورەنك وندیكلیلردن آلنماسی ، اوستریالیلرله محاربه‌یه باشلانمسی ، طمشوار ایله بلغرادك آلنماسی، «پساروفجه» معاهده‌سنك عقدی ، معاهده‌موجبنجه طمشوار ، بلغراد ودالماچیانك اوستریایه ترك ایدلمسی و اوستریا ایله یكرمی درت سنه محاربه ایتمه‌مكه قرار ویرلمسی. نادرشاه طرفندن «تبریزك» ضبطی ، استانبولده ذوق وصفا عالملرینك چوغالماسی ، نوشهرلی ابراهیم پاشانك معارفك ترقیسنه چالیشماسی، برلاله صوغانك بر لیرایه صاتیلماسی، اسكی عثمانلیلق قانونك دامارلردن چكیلمسی ایران ایچون حاضرلانان اردونك حركت ایده‌مه‌سی، «باطرونه» «خلیل» ك بایراغی آلتنده یكی چریلرك عصیانی ، ابراهیم پاشا ایله قپودان پاشانك پارچه پارچه ایدلمسی ، احمد ثالثك بالضروره حكومتدن وازكچمسی ، مجارلی «ابراهیم متفرقه» طرفندن استانبولده مطبعه كشادی . . .

٢٤

سلطان محمود خان اول حضرتلری

سلطان مصطفای ثانی حضرتلرینك مخدوم نجابت موسوملریدر . «١١٠٨» سنه‌سنده قدمنهادهٔ عالم شهود اولمشلردر . «١١٤٣» سنه‌سنده عموجه‌لری سلطان احمد ثالث حضرتلرینك فراغتی اوزرینه زینت بخش اورنك سلطنت اولان سلطان مشارالیه «١١٦٨» تاریخنده ارتحال داربقا ایلمشلردر . یكی جامع شریف قربنده‌كی والده سلطان تربه‌سنده دفن خاك عطرناك اولمشلردر .

خاقان مشارالیهك خلاصهٔ وقایعی شونلردر :

استانبولده‌كی اختلالك تسكینی ، صدراعظم طوپال عثمان پاشانك ایران اوزرینه سفری ، برنجی هجومده نادرشاهك مغلوبیتی ، عثمان پاشانك مغلوبیت وشهادتی ، ایران ایله معاهده عقدی ، سلحدار محمد پاشانك روسیه اوزرینه حركتی وروسیه‌نك مغلوبیتی ، آوستریا دولتنك مداخلهٔ مصلحانه‌سی، روسیه وآوستریانك منفقاً اعلان حرب ایتمسی، بوسنه هرسكه اینن اوستریا اردوسنه قارشی حكیم اوغلی علی پاشانك مدافعهٔ دلیرانه‌سی ، اوستریا وروسیه‌نك مغلوبیتی ، فرانسه حكومتنك توسطی ، بلغراد معاهده‌سنك عقدی، پساروفجه معاهده‌سی موجبنجه آوستریایه كچن یرلرك عثمانلولره اعاده‌سی ، روسلرك اسكی حدودلرینه چكیلمه‌سی ، صوك ایران سفری . . .

٢٥

سلطان عثمان خان ثالث حضرتلری

سلطان مصطفای ثانی حضرتلرینك اوغلیدر . «١١١٠» تاریخنده دنیایه كلمشدر . مشارالیه «١١٦٨» ده برادر مكرملری محمود اولك وفاتیله سریر حكومته جالس اولمش «١١٧١» سنه‌سنده ارتحال دار بقا ایلمشدر . والده سلطان جامع شریفی نزدنده‌كی تربهٔ وسیعه‌ده مدفوندر .

خاقان مشارالیهك وقایع مشهوره‌سی شونلردر :

استانبولده بویوك یانغین ظهوری ، یكرمی درت بیك خانه خاك ایله یكسان اولمسی .

٢٦

سلطان مصطفی خان ثالث حضرتلری

سلطان احمد خان ثالث حضرتلرینك اوغلیدر . «١١٢٩» سنه‌سنده دنیایه کلمشدر . «١١٧١» سنه‌سنده عموجه‌سی عثمان ثالثك وفاتندن صوکره مقام سلطنته کچن مشارالیه حضرتلری «١٨٧» سنه‌سنده مرتحل دار عقبا اولمشدر . لاله‌لی جامع شریفی جوانده‌کی تربهٔ مخصوصه سنه دفن اولنمشدر.

زمان سلطنتلرنده‌کی وقایع مشهوره شونلردر :

قوجه راغب پاشانك مقام صدارتی احراز ایلمسی ، روسلرك پولونیایه تجاوزی ، کلهلیلرك امداد طلب ایتمسی ، روسلره اعلان حرب ایدلمسی ، روسلرك طونه‌یی کچه‌رك اردکومزی مغلوب ایتملری ، «خوتین» قلعه‌سنك ضبطی ، چشمه وقرتال اوکنده دونانمزك پریشان ایدلمسی ، قرینك ضبطی ، بکرشده معاهده مذاکراتی ، مذاکرات عقیم قاله‌رق تکرار حربه دوام ایدلمسی ..

٢٧

سلطان عبد الحمید خان اول حضرتلری

سلطان احمد ثالث حضرتلرینك مخدومی اولوب «١١٣٧» سنه‌سنده تولد ایتمشدر . مشارالیه «١١٨٧» سنه‌سنده برادری اوچنجی سلطان مصطفی خان حضرتلرینك وفاتندن صوکره مقام سلطنته کچمش و «١٢٠٣» سنه‌سنده ارتحال ایلمشدر. باغچه قپوسنده انشا کرده‌لری اولان مدرسه‌لری قربنده‌کی تربهٔ مخصوصه‌لرنده مدفوندر .

زمان سلطنتلرنده ظهور کلن وقایع مشهوره شونلردر :

روسلرله حرب ایتمکده اولان اردونك موفقیتسزلکی ، قاینارجه معاهده‌سنك عقدی ، قریمك استقلالی، رومانیانك ممتازیت ومختاریتی ، اردونك اصلاحی تشبثی ، ایکنجی قاترینه‌نك قریمك اشغالی ، دوزه‌نی بوزوق روسیه‌اوزرینه کوندرلمسی ، روسلرله اویوشان اوستریانك بلغراد اوزرینه یورومسی قوماندان قوجه‌یوسف پاشانك بلغراد اوکنده‌کی مظفریتی ، روسیه ایله حرب ایدن اردونك مغلوبیتی اوزی قلعه‌سنك روسلرك النه دوشمسی ، پادشاهك کدرندن وفات ایتمسی . .

٢٨

سلطان سلیم خان ثالث حضرتلری

سلطان مصطفای ثالث حضرتلرینك مخدوم نجابموسوملریدر. «١١٧٥» سنهٔ هجریه‌سنده قدمنهادهٔ عالم شهود اولمشلردر . مجدد مشار الیه «١٣٠٣» سنه‌سنده عم محترملری سلطان عبد الحمید اول خان حضرتلرینك ارتحاللری اوزرینه مقام معلای سلطنته جلوس بیورمشلر . و «١٢٢٣» انقلابی اوزرینه مخلوعاً نائل رتبهٔ شهادت اولمشلردر . پدر والا کهرلری تربهٔ شریفه‌سنده کوشهٔ کیر رحمت رحماندرلر.

حاقان مشارالیه حضرتلرینك دورهٔ سلطنتلرنده سرزدهٔ ظهور اولان وقایع مشهوره شونلردر :

روسیه حربنه دوام ایدلمسی ، بلغراد ، اوزی ، اسماعیل قلعه‌لرینك روسلر النه کچمسی، روس قوماندانی «صووروف» ك اسماعیل قلعه‌سنی آلدیغی زمان بتون عثمانلیلری قیلجدن کچیرمسی، یاش معاهده‌سنك عقدی، معاهده‌موجبنجه قریم الحاقنك طانمسی ، «دینیستر» نهرینك حدود کسیلمه‌سی نظام جدید عسکریك تشکیلی ، طوپجی مکتبنك تأسیس وکشادی ، بر چوق کتب عالیه وفنیه‌نك ترجمه ایدلمسی ، خریطه‌لر ترسیمی ، ناپوله‌ئون بوناپارتك مصره تجاوزی ، انکلتره حکومتنك معاونته شتاب ایدرك فرانسزلری چقارمغه چالیشمه‌سی ، جزار احمد پاشانك عکاجوارنده فرانسز اردوسنی پوسکورتمسی (ویدین)ده پاسبانلر اوغلنك عصیانی ، روم ایلی بکلرینك ادرنه‌ده بالاجتماع عصیانی ، پادشاهك نظام جدید عسکریله بو عصیانی تسکینی ، جزیرة العربده وهابی غائله‌سنك ظهوری ، پادشاهك افلاق وبغدان بکلرینی عزل ایتمسی یونك اولرینه روسیه‌نك اعلان حرب ایتمسی ، روسلرك بندر قلعه‌سنی ضبط ایلمسی ، فرانسزلرله ائتلاف عقدی ، انکلتره‌نك بو ائتلافی ناخوش کورمسی ، باب عالینك بو تکلیف ناروایی رد ایتمسی ، انکلتره دونانماسنك مرمره‌یه کیرمسی، استانبول اطرافنك بر وضع مدافعه آلمسی ، انکلیز دونانماسنك کیرو چکلمسی ، قواله‌لی محمد علی پاشانك مصره والی اولمسی ، نظام جدید علیهنه قباقچی وعونه‌سنك عصیان بایراغنی قالدیرمسی ، سرای پادشاهی‌یه وقوع بولان هجوم وتضییق اوزرینه نظام جدیدك اعلان الغاسی ، محترم وتجددپرور پادشاه عالیشانمزك مکدر اوله‌رق سلطنتدن فراغت بیورملری ...

٢٩

دردنجی مصطفی خان

عبدالحمید اول خانك اوغلیدر «١١٩٣» ده طوغمشدر. «١٢٢٢» ده قباقچی عونه‌سنك یاردیمیله

تخته چیقمش و «۱۲۲۳» ده علمدار مصطفی پاشا اردوسنك استانبوله کیرمسیله خلع و بعده قتل ایدلمشدر. پدرینك تربه‌سنده بر چقورده مدفوندر.

زماننده‌کی وقعه‌لر شونلردر:

ناپوله‌ئونك توسطیله روسیه ایله متارکه عقدی، علمدار مصطفی پاشانك قومانده‌سنده‌کی اردونك استانبول اوزرینه حرکتی، طوپ قپو سرایندہ مخلوعاً محبوس بولنان شهنشاه معظم سلطان سلیم خان ثالث حضرتلرینك دردنجی مصطفی طرفندن شهید ایتدیرلمسی، علمدارك سلیم خان حضرتلرینی اجلاس ایتمك اوزره سرایه هجومی، مشارالیهی شهید ایدلمش بر حالده کورن علمدارك آغلامه‌سی، دردنجی مصطفی‌نك تختدن ایندیرلمسی، محمود خان ثانی حضرتلرینك اجلاسی . . .

۳۰

سلطان محمود خان ثانی حضرتلری

سلطان عبدالحمید خان اول حضرتلرینك مخدوم نجابت موسوملریدر. «۱۱۹۶» سنه‌سنده ساحه‌ آرای عالم شهود اولمشلردر. خاقان مشارالیه، «۱۲۲۳» سنه‌سنده جالس اورنك سلطنت اولمشلر و«۱۲۵۵» سنه‌سنده دار آخرتی تشریف بیورمشلردر. چنبرلی طاش جوارنده‌کی تربهٔ مخصوصه‌لرنده دفین خاك عطرناکدرلر.

خاقان محتشمك دور دلارای سلطنت وخلافتلرنده میدان بروزه کیرن وقایع مشهوره شونلردر:

علمدار مصطفی پاشانك صدارتی، مصطفی پاشانك «لوند» چیفتلکنده سکبان عسکری تشکیلی، یکی چریلرك اوروحی طاشیان اشخاص خبیثه‌نك علمدار پاشا علیهنه خروج ایله انسزین باب عالیه هجوملری، دردنجی مصطفانك اعدامی، علمدارك آتشده یانمسی، روسیه‌ده بوفرصتدن بالاستفاده اعلان حرب ایتمسی، اردونك مغلوبیتی، بکرشده مصالحه عقدی، بومصالحه اوزرینه روسیه‌حدودینك «پروت» نهرینه قدر ایتمسی، اناطولیده بعض یرلرك روسیه‌یه ترکی، وهابیلرك کعبهٔ معظمه‌یی یاغما ایتملری، مصر والیسی محمد علی پاشانك بواختلالی باصدیرمغه مأمور ایدلمسی، تپه‌دلنلی علی پاشانك اعدامی، موره‌لیلرك عصیانی، سلطان محمودك «آشکنجی» نامیله برصنف عسکر یتشدیرمکه چالیشمسی، بو عسکرك تعلیمدن شکایت ایدرك عصیان ایتمسی، سکبان عسکرلرندن قره جهنمك یکی چری قیشله‌سنی طوپه طوتمسی، یکی‌چریلرك اورته‌دن قالدیرلمسی، «عساکر منصورهٔ محمدیه» نامی آلتنده برصنف عسکر تشکیلی، صربلرك عصیانی، صربلره امتیاز ویرلمسی، یونانیلرك عصیانی، «ناوارین» ده اوروپالیلرك دونانمازی احراق ایتملری، فساد باشی اولان روسیه‌یه حرب اعلانی، روسلرك «سلیستره»ده

مغلوبیتی، روسلرك ادرنه‌یه کیرملری، ادرنه معاهده‌سیله افلاق وبغدانك روسلره کچمسی، فرانسزلرك جزائری اشغالی، محمد علی پاشانك سوریه وحلب حوالیسنی مصره الحاق ایتمك ایسته‌مسی، «نزیب»ده محمد علی پاشانك اوغلی ابراهیم پاشا ایله حرب ایدلمسی، ابراهیم پاشانك کوتاهیه‌یه قدر ایلروله‌مسی، روسیه‌نك کویا برای معاونت عثمانلی طوپراغنه عسکر صوقمسی، فرانسه ایله انکلتره‌نك بحراً کویا معاونتی، ابراهیم پاشانك رجعتی، خنکار اسکله‌سی معاهده‌سی، دولتك عادتا روس حمایه‌سی آلتنه کیرمسی، دیکر اوروپا حکومتلرینك مسئله‌یه مداخله ایتمسی، بوغازلر مقاوله‌نامه‌سنك امضالانمسی، پادشاهك کدرندن خسته‌لانوب وفات ایتمسی . . . .

۳۱

سلطان عبدالمجید خان حضرتلری

سلطان محمود خان ثانی حضرتلرینك مخدوم عالیلریدر. «۱۲۳۷» سنه‌سنده دنیایه کلمشلردر. مشارالیه «۱۲۵۵» ده مقام سلطنته جلوس بیورمش «۱۲۷۷» سنه‌سنده دار آخرته انتقال بویورمشدر. سلطان سلیم خان اول حضرتلرینك تربهٔ منیفه‌لری جوارنده‌کی تربهٔ مخصوصه‌لرنده مدفوندرلر.

خاقان مشارالیهك دور سلطنتلرنده ظهوره کلن وقایع مشهوره شونلردر:

اصلاحات عسکریه‌نك اکمالی، مصطفی رشید پاشا واسطه‌سیله (تنظیمات خیریه) دینلن فرمان مشئومك کلخانه‌ده قرائت واعلانی، مصر والیلکنك بابادن اولاده ارثاً انتقال ایتمسنه اوروپالیلرجه قرار ویرلمسی، روسیه‌نك خریستیانلرك حامیسی اولمق تکلیفنی ایلرویه سورمسی، انکلتره وفرانسه حکومتلرینك ممانعتی، روسیه‌یه حرب اعلانی، سیواستوپول، محاربه‌سی، فرانسه، انکلتره، ساردنیا دولتلرینك فعلاً حربه مداخله‌سی سیواستوپول قلعه‌سنك دول متفقه طرفندن محاصره ایدلمسی، سلیستره‌نك روسلر طرفندن محاصره‌سی، سیواستوپولك ضبطی، سلیستره‌نك رفع محاصره‌سی، روسلرك مغلوبیتی، پارس معاهده‌سنك عقدی، روسیه‌نك قره‌دکزده حرب کمیسی بولوندیرامامسی، دولتمزك اوروپا حمایه‌سی آلتنه کیرمسی، فرانسزلرك تشویقیله جبل لبنان اهالیسنك عصیان ایلمسی، شام وقعه‌سی، فرانسه‌نك توسطیله لبنانه امتیاز ویرلمسی، قره‌طاغده عصیان ظهوری، عبدالمجید حضرتلرینك وفاتی ...

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

٣٢

سلطان عبدالعزیز خان حضرتلری

سلطان محمود خان ثانی حضرتلرینك اوغلیدر. «١٢٤٥» سنه‌سنده تولدایدوب «١٢٧٧»ده برادر مکرملری عبدالمجید خان‌حضرتلرینك یرینه مقام‌سلطنته جلوس بیورمشلر و«١٢٩٣» سنه‌سنده خلع اولنه‌رق بش‌کون صوکره شهیداً ارتحال‌دار بقا ایلمشلردر. پدر والالری سلطان محمود ثانی‌حضرتلرینك تربه‌لرنده مدفونلردر.

زمان سلطنتلرنده ظهوره کلن وقایع مشهوره شونلردر:

قره‌طاغ عصیانك تسکینی، کرید اختلالنك باصدیرلمسی، عالی وفؤاد پاشالرك همتیله اصلاحاته ابتدار ایدلمسی، مملکتك ولایتلره تقسیمی، هرولایته بر والی نصبی، درسعادتده بر چوق عسکری رشدیلری کشادی، اردو ودونانمامزك تقویه‌سی، بالخاصه دونانمانك تکملی بر سلطان مشارالیهك اوروپایه سیاحت ایتمسی، اوروپانك ترقیاتنی رأی‌العین کورمسی، رجال دولتك قحطی، ادارهٔ مستبده‌نك ظهوری، ملتك پاره‌سی اسراف ایدیلمرك بلا لزوم سرایلر وکوشکلر انشاسی، بکی عثمانلیلرك ظهوری، مصطفی‌فاضل پاشا، کمال بك، شناسی‌افندی، ضیا پاشا، علی‌سعاوی کبی بیوك ادیبلرك افکار ملتی تنویره چالیشمسی، بوسنه ـ هرسك اختلالی، صربستان ایله‌قره‌طاغك آیاقلانمسی، عاصیلرك تأدیب‌ایدلمسی، فرانسه دولتنك مداخله سیله عسکرك کیروچکلمسی، پادشاهك نهایتسز اسرافنك دوام ایتمسی، مدحت پاشا ایله سرعسکر حسین عونی پاشانك حربیه طلبه‌سیله طوله باغچه سرایی قوشاتمسی، عبدالعزیزك تختدن ایندیرلمسی، بشنجی سلطان مراد خانك تخت سلطنته اجلاسی.

٣٣

سلطان مراد خان خامس حضرتلری

سلطان عبدالمجیدخان‌حضرتلرینك اوغللریدر. «١٢٥٦» سنه‌سنده تولد ایتمشلردر. «١٢٩٣»سنه‌سنده تخت سلطنته جلوس ایله اوچ‌آی اوچ کون اجرای سلطنتدن صکره مبتلا اولدقلری علت‌طولاییسیله خلع ایدلمشلردر.

مشار الیهك زمان حکومتنده‌کی وقایع مشهوره شونلردر:

خاقان مخلوع عبدالعزیزك شهادتی، پادشاهك بو وقعه‌دن متاثر اوله‌رق اثار خفت کوسترمسی، بو حالك دوامی جائز اوله‌میه‌جغنك فتوا واطباجه بیان ایدلمسی، عبدالحمیدك مواعید مهمه‌سی، پادشاهك خلع اولنه‌رق چراغان سراینه حبس ایدلمسی..

٣٤

سلطان عبدالحمید ثانی

عبدالمجید خان حضرتلرینك اوغلیدر. «١٢٥٨» ده دنیایه کلمشدر. «١٢٩٣» ده برادری سلطان مراد خامسك خلعی اوزرینه مقام سلطنته کچمشدر. ٣٣ سنه مطلقیتله و برسنه مشروطیتله اجرای حکومت ایلمش و «١٣٢٧» سنه‌سنده ظهور ایدن اوتوز بر حادثهٔ فجیعه‌سی اوزرینه درسعادته کیرن حرکت اردوسنك یاردیمیله تخت سلطنتدن ایندیرلمشدر.

زمان حکومتنده ظهوره کلن وقایع مشهوره شونلردر:

مدحت پاشانك اصراری اوزرینه قانون اساسینك اعلانی، مجلس مبعوثانك کشادی، روسیه‌نك اسلاو اولانلر لصربلری محافظة اعلان حرب ایتمسی، اردوی عثمانینك مغلوبیتی، پلونه‌ده غازی عثمان پاشانك مدافعه شرانه‌سی، روسلرك ایاستفانوسه قدر کلمسی، اناطولیده قارص قلعه‌سنك ضبطی، انکلتره‌نك دونانما کوندره‌رك روسلری طوردیرمسی، ایاستفانوس معاهده‌سنك عقدی، معاهده موجبنجه استانبولدن سلانیکه قدر اطه‌لر دکزی ساحللرینك عثمانلولره ترك ایدلمسی، انکلتره‌نك ممانعتی، برلین قونغره‌سنك عقدی، بو قونغره‌ده یاپیلان معاهده موجبنجه روم ایلیٔ شرقی‌یه امتیاز ویرلمسی، بلغارستان پرنسلکی احداثی، بوسنه وهرسکك آوستریا اشغال موقتی آلتنده قالمسی، قره‌طاغ، صربستان ورومانیانك مستقل برر پرنسلك اولماسی، قبریس اطه‌سیله مصر قطعه‌سنك انکلیزلر طرفندن اشغالی، یونان حدود منازعه‌سی، تسالیا ایله حدودك تصحیحی، فرانسزلرك تونسی اشغالی، فکر حریت وترقینك امحاسی اسبابنك احضاری، بلغارستانك روم ایلیٔ شرقی‌یی الحاقی، کریدده عصیان ظهوری، یونان حکومتنك کریده عسکر کوندرمسی، یونان حکومتنه حرب اعلانی، میلونا، و لستین ودومکه مظفریتلری، روسیه چارینك توسطیله صلح عقدی، استیلا ایدیلن یرلرك اعاده‌سی، کرید اطه‌سنه واسع امتیاز ویرلمسی ودول اربعه‌یه ترکی، پایتخته خفیه آلایلرینك تشکیلی، هرکون پارلاق فکرلی آدملرك برر برر نفی واعدام ایدلمسی، اوتوز بر سنه‌دن بری چراغان سراینده محبوس اولان مراد خامس حضرتلرینك وفاتی، خزینهٔ ملتی آشکاره صویان ارازلك رجال دولت صیراسنه کچمسی، کتب علمیه وفنیه‌نك طبع و نشرینك منع ایدلمسی، مکتبلرده اوقونه‌جق کتابلرك معارف نظارتنده تمغالانمسی، فکری آچه‌جق علملر وفنلرك پروغرامللردن چیقارلمسی، کتب شرعیه‌نك حمام کلخنلرنده یاقدیرلمسی، عقائد کتابلرندن امامت بحثنك قالدیرلمسی،

«حمید» اسملرینك «حامده» تحویل ایدلمسی، طلبهٔ علومك عسکری امتحانلرینك رفعی، وطن پروران امتك کتابلر وغزتهلر واسطهسیله افکار ملتی تنویره چالیشمسی، اوروپایه خفیهلر کوندرلمسی، افکار احرارانه نشر ایدن کنج تورکلرك امحاسنه چالیشلمسی، روم ایلیه اژانس سویل دنیان اوروپا قارتالارینك اوشوشمهسی، روم ایلیدهکی ضابطان ایله افکار منوره اربابی بعض حمیت پرورانك خفیاً عقد اخوت ایلمسی، اتحاد وترقی جمعیتنك تشبثات وطن پرورانهسی، اهالینك عسکرله برابر قیامی وقانون اساسینك استردادی، ولایات عثمانیهده یاشایان عموم اهل وطنك ادارهٔ جدیدهیی آلقیشلره غرق ایتمسی، ١٠ تموز عید ملیسنده اجرای شادمانی ایدلمسی، عبدالحمیدك سلطنتده ابقاسی، ملت مجلسنك یوز بر پاره طوپ انداختیله ایکنجی دفعه اولهرق رسم کشادینك اجراسی، اوستریا مجارستان حکومتنك بوسنه ـ هرسکی رسماً الحاق ایلدیکنی اعلان ایتمسی، فردیناندك بلغارلر قرالی اولدیغنی اعلان ایتمسی، اوتوز بر مارت حادثهٔ ارتجاعیهسی، مجلس مبعوثانك تهدیدی و برچوق فداکار ومعصوم اولاد وطنك پارچه پارچه ایدلمسی، حرکت اردوسنك درسعادته کلهرك عاصی عسکرلرله مرتجعلری سلاحله تأدیب ایلمسی، عبدالحمید ثانینك خلعی ..

٣٥

برنجی پادشاه مشروطیت سلطان محمد خان خامس حضرتلری

خاقان مشارالیه عبدالمجید خان حضرتلرینك مخدوم نجابت موسوملریدر «٢٠ شوال ١٢٦٠» تاریخ هجریسنده زینت ساز عالم شهود اولمشلردر. و «٧ ربیع الاخر ١٣٢٧» و «١٤ نیسان ١٣٢٥» سنهسنده جداً مشروطیت پرور بر خاقان محتشم اولمق اوزره جالس اورنك خلافت وقاعد سریر سلطنت اولمشلردر.

پادشاه مشروطیت پرور افندمز حضرتلرینك عهد مسعدت وفد شهنشاهیلرنده سرزدهٔ ظهور اولان وقایع مشهوره شونلردر:

خاقان مخلوع عبدالحمیدك تحت الحفظ سلانیکه اعزامی و اردو کوشکنده نظارت آلتنه آلنمسی، مطنطن قلنج آلایی اجراسی، مجلس مبعوثانه تشریف همایون پادشاهی، طوله پاغچه سرایندہ تبریك عمومی اجراسی، حربیه وبحریه نظارتلرنده مراسم مخصوصهایله خط همایون قرائتی، ذات شوکت پناهینك شیلهیی تشریفی، ذات حضرت پادشاهینك حریت ابدیه تپهسنه تشریف ایله آبدهنك وضع اساس مراسمنی بالذات اجرا بیورملری، دول حامیهنك کریددن عسکرلرینی چکمهلری، ذات شاهانهنك بروسهیی تشریف همایونلری، حیدر پاشا استاسیوننك رسم کشادی، چراغان سرای

عالیسنك احتراقی، مجلس مبعوثانك فندقلیدهکی جمیله سلطان حضرتلرینك سراینه نقل اولنمسی، بلغارستان قرالنك استانبوله ورودی. صربستان قرالنك درسعادته کلمسی، یونانلیلره قارشی بویقوتاژ اعلان ایدلمسی، المانیادن مبایعه اولنان درت طورپیدونك استانبوله کلمسی، حورانده درزیلرك عصیانی تأدیب ایدلملرینك اعلانی، صدراعظم حقی پاشانك اوروپایه سیاحتی، باربارروس وطورغود رئیس زرهلیلرینك مبایعهسی، درسعادتده قولهرا ظهوری، ذات شاهانهنك بیوك مانورایی تماشادن صوکره ادرنهیی تشریفلری، الکتریقلی تراموای امتیازینك ارادهٔ سنیهسنك صدوری، باب عالیده حریق ظهوری وشورای دولت، داخلیه دائرهلرینك محترق اولمسی، ولی عهد سلطنت یوسف عزالدین افندی حضرتلرینك انکلتره قرالنك رسم تتوجنده بولنمق اوزره لوندرهیی تشریفلری، ذات شوکتسمات حضرت پادشاهینك باربارروس زرهلیسنه راکباً روم ایلیه اجرای سیاحتلری، آبدهٔ حریتك رسم کشادی، سلیمانیه و وزنهجیلر حریق هائلی، ولیعهد حضرتلرینك المانیا عسکری مانورالرنده بولنمق اوزره مجیدیه قراووزوریله کوستنجهیه واورادن رومانیا طریقیله برلینه عزیمت بیورملری، ایتالیانلرك طرابلس غربی بومباردمان ایتملری، ایتالیانك طرابلسده قرهیه عسکر چیقارمسی، بایزید حریق هائلی، هندستانه سیاحت ایتمکده اولان انکلتره قرالی ژورژ حضرتلرینه بیان خوش آمدی ایچون شهزاده ضیاءالدین افندی حضرتلرینك عثمانیه واپوریله مصره حرکتی، مجلس مبعوثانك فسخی، ایکی ایتالیا سفینهٔ حربیهسنك بیروت لیماننده بولنان عونالله قرووهتیایله انقره طورپیدوسنی طوپه طوتماسی، قهرمان مرتباتی طرفندن مذکور کمیلرك غرق ایدلمسی، مجلس مبعوثانك کشادی، ایتالیا دونماسنك چناق قلعه بوغازینی طوپه طوتمسی، ردوس وجوارندهکی اطهلرك ایتالیانلر طرفندن اشغالی، ارناووتلق عصیان مشئومی، قلعهٔ سلطانیهنك آچیلهرق سفائنك خروج ودخوله باشلاماسی، ذات پادشاهینك ییلدیز قصرینه نقل بیورملری، عموم عساکر شاهانهیه بیاننامهٔ پادشاهی قرائت اولنمسی، ایکنجی ارناووتلق عصیانی، حربیه ناظری محمود شوکت پاشانك استعفاسی، صدراعظم سعید پاشا قابینهسنك سقوطی، غازی مختار پاشانك موقع اقتداره کچمسی، مجلس مبعوثانك قانون اساسی خلافنه فسخی، ارناووتلقده عفو عمومی اعلانی، بلغار، صرب، قرهطاغ ویونانه قارشی سفربرلك اعلانی، بالقان مسئلهسی حقنده دول معظمه نامنه اوستریا سفارتی باش ترجمانك باب عالیه نوطه ویرمسی، ذات شاهانهنك حربیه دائرهسی میداننده‌کی قرارکاه عمومیی تشریف ایله رسم کچید اجرا ایتدیرمسی، وعودتده سرکهجی استاسیونی تشریف ایله عساکر عثمانیهیی تشییع بیورملری، دول معظمه نوطهسنه جواب ویرلمسی، بالقان حکومتلری نامنه بلغار سفیرینك دولت عثمانیهیه نوطه تودیعی. بلغار، صرب ویونانستان ایله قطع مناسبات ایدلمسی، بلغار وصرب حکومتلرینه حرب اعلانی، یونانستانه اعلان حرب ایدلمسی، ایتالیا دولتیله معاهدهٔ قطعیهٔ صلحیهنك امضالانمسی، مختار پاشانك استعفاسی، مقدرات ملتك کامل پاشا النده قالمسی، بلغار، صرب قرهطاغ ایله متارکه عقدی، عثمانلی دونماسنك یونان دونماسیله چارپیشماسی، لوندرهده عثمانلی وبالقان حکومات

متفقه‌سی مرخصلرندن مرکب صلح قونغره‌سنك انعقادی ، لوندره‌ده دول معظمه سفراسندن مرکب قونفرانس عقد اولنماسی ، صلح قونغره‌سنك تعطیل مذاکرات ایلمسی ، حمیدیه قراووزرینك شیرا اطه‌سنده‌کی باروت دپوسیله الکتریق فابریقه‌سنی تخریب وماکدونیا معاون قراووزرینك غرق ایدلمسی، ادرنه‌یی ترك واطه‌لرمسئله‌سنك دول معظمه‌یه حواله ایدلمك اوزره صلح عقدی ضمننده دول مذکوره‌نك باب عالی‌یه نوطه اعطاسی ، طولمه باغچه سرای همایوننده دول معظمه‌نك ویرمش اولدیغی نوطه‌حقنده مذاکره‌ده بولنمق اوزره مجلس عمومی عقدی ، تظاهرات ملیه تأثیریله کامل پاشا قابینه‌سنك اسقاطی، مسند صدارتك محمود شوکت پاشا حضرتلرینه توجیهی، لوندره‌ده بالقان مرخصلری، عثمانلی مرخصی رشید پاشایه صلح مذاکره‌سنك قطعنه دائر نوطه ویرمسی ، باب عالی دول معظمه نوطه‌سی جوابنی اوستریا سفیرینه اعطا ایلمسی ، درت کون صوکره حربه باشلامق اوزره متارکه‌یی فسخ ایتدکلرنی متفقین اردوسی باش قوماندانی جنرال صاووفك حکومت عثمانیه‌یه تبلیغ ایلمسی، مدافعهٔ ملیه جمعیتك تشکلی ، ابتدا ادرنه‌ده حربه باشلانلمسی ، ادرنه قلعه‌سنك سقوطی ، اشقودره‌نك تسلیمی ، یانیه قلعه‌سنك سقوطی ، بالقان متفقلرینك یکدیکریله حربه باشلاماسی، بلغارستانك مغلوبیتی ، رومانیانك بلغارستانه تجاوزی ، اردوی عثمانینك ادرنه‌یی استردادی ، بکرش معاهده‌سنك عقدی، غربی تراکیا حکومت موقته‌سنك اعلانی ، استانبول وآتنه معاهده‌لرینك عقدی ...

ظهور دولت عثمانیه دنبرو مرکز سلطنت اولان شهور

صیره‌سی	اسامی شهور	
١	قره‌جه حصار	مؤسس دولت معظمهٔ عثمانیه اولان سلطان عثمان غازی حضرتلری ٦٩٩ تاریخ هجریسنده ابتدا بوقصبه‌ده اعلان استقلالیت بیوردیلر .
٢	یکیشهر	قره‌جه حصاردن صکره طرف جلیل عثمانیدن مرکز سلطنت یکیشهره نقل ایدلمشدر .
٣	بروسه	(٧٢٦) سنهٔ هجریه‌سنده وسلطان عثمان غازی حضرتلرینك اواخر سلطنتلرنده فتح اولنوب مخدوم وخلف عالیلری سلطان اورخان حضرتلری طرفندن مقر سلطنت یکیشهردن بورایه نقل ایدلدی .
٤	دیمتوقه	خداوندکار افخم سلطان مراد اول حضرتلرینك (٧٦٣) سنهٔ هجریه‌سنده روم ایلینك فتحنه مباشرت بیوردقلری زمان برقاچ آی مقر سلطنت اولمشدر .
٥	ادرنه	ادرنه‌نك هجرتك (٧٦٣) نجی سنه‌سی سلطان مراد اول حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده لالا شاهین پاشا طرفندن فتح اولندیغنك یدنجی سنه‌سی سلطان مراد غازی حضرتلری مقر سلطنتلرینی بورایه نقل بیورمشلردر .
٦	استانبول	فاتح سلطان محمد خان حضرتلرینك فتحلریله برابر پایتخت اتخاذ ایدلمش والیوم عموم اسلامیتك مرکز خلافتی ودولت معظمهٔ عثمانیه‌نك مقر سلطنتی بولنمشدر.

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilim Eserler Kurumu

مؤسسات علميهٔ عثمانيه:

مهندس خانهٔ برئ همايونك تاسيسى .

١٢٠٥ مكتب بحريهٔ شاهانك كشادى .

١٢٤٦ مكتب طبيهٔ عاليه‌نك تاسيسى .

١٢٤٦ مكتب طبيهٔ شاهانه‌نك كشادى.

١٢٥٠ مكتب حربيه‌نك تأسيسى .

١٢٦٣ مكاتب رشديه‌نك تاسيسى .

١٢٦٧ انجمن دانشك تشكيلى .

١٢٧٨ جمعيت علميهٔ عثمانيه‌نك تأسيسى .

١٢٨٥ غلطه مكتب سلطانيسنك تأسيسى.

١٢٨٥ استانبول مكتب صنايعنك تأسيسى

١٢٨٨ مكتب طبيهٔ ملكيه‌نك تأسيسى .

١٢٨٩ دارالشفقه‌نك كشادى .

١٢٩٣ مكتب ملكيه‌نك تأسيسى.

١٢٩٧ درسعادت مكتب حقوقنك كشادى .

١٣٠٠ درسعادتده تجارت مكتبنك رسم كشادى .

١٣٠١ هندسهٔ ملكيهٔ شاهانه‌نك كشادى .

١٣٠١ درسعادتده ليلى قيزصنايع مكتبنك كشادى .

١٣٠٧ بروسه‌ده حرير دارالتعليمنك انشاسى .

١٣٠٩ درسعادتده عشيرت مكتبنك رسم كشادى .

١٣١٠ اسكدار مكتب اعداديسنك كشادى .

١٣١٠ درسعاتده مركز رشديه مكتبلرينك كشادى.

١٣١٢ درسعادتده تجارت بحريه مكتبنك كشادى .

١٣٢١ معدن مكتبنك كشادى .

١٣٢١ شامده مكتب طبيهٔ ملكيه تاسيسى .

١٣٢٦ قونيه مكتب حقوقنك كشادى .

١٢٩٩ صنايع نفيسه مكتبى .

١٢٩٢ مكاتب رشديهٔ عسكريه

اندرون همايون مكتبى .

دارالفنون .

اورمان مكتبى .

حلقه‌لى زراعت مكتبى.

درسعادت دارالمعلمينى .

قونيه اعداديسى .

ماليه مكتبى.

رصد خانهٔ عامره .

دارالمعلمات.

درسعادتده اناث سلطانيسى.

قونيه دارالمعلمين ابتدائيسى .

قونيه مكتب صنايعى.

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

رتب سلطنت سنیه‌یه دائر معلومات تاریخیه

سلسلهٔ مراتب اساساً بیوکی کوچکنه انفاذ امره مامور وکوچکی بیوکنه اطاعته مجبور اولان عسکر صنفی ایچون احداث اولنمشدر .

دولت عثمانیه بدایت تشکیلنده اساساً بر ملت مسلحه اولدیغندن سلطنت عثمانیه‌ده یکیچریلرك حدوثیله برابر رتبه تأسیس اولنمش ومتعاقباً ملکیه صنفنه وسلطان سلیمان قانونی زماننده دخی صنف علمایه تشمیل قلنمشدر . بدایت احداثنده نوعاً ایکی ، اوچه وتوجیهاً یتمش ، سکسان ذاته منحصر وبونلرده (خواجه‌لك) ، (قپوجی باشیلق) ، (میر میرانلق) ، (وزارت) دن عبارت ایدی .

خواجه‌کان دیوان همایوندن اولوبده قلم ضابطلکی کبی مأموریتلرده مستخدم ایکن لیاقتنه مبنی سفارت ویا اردوی همایونلر نزدنده مکالمه مأموریتی کبی خدمات سیاسیه‌یه تعیین اولنانلره (باش محاسبه‌پایه‌سی) ومیرمیرانك متحیزلرینه (روم ایلی بکلربکلکی) عنوانیله امتیاز ویریلور ایدی .

داخلیه نظارتی

(صدارت عظمی کتخدالغی) رجال دولتك برنجیسی اوله‌رق شمدیکی صدارت عظمی مستشارلغی مقامنه قائم ایدی .

(شق اول دفتردارلغی) رجال دولتك ایکنجیسی اوله‌رق بوده شمدیکی مالیه ناظرلغنه معادلدر بر مأموریت ایدی .

(ریاست کتاب مسندی) مراتب رجالك اوچنجیسی وشمدیکی خارجیه ناظرلغی منزله‌سنده ایدی .

کتخدای صدارت عظمی اولان ذواته حد ذاتنده اغا ویا افندی دخی اولسه (کتخدا بك) ورئیس کتابلره بکلك ایله متعارف بولنسه دخی (رئیس افندی) تعبیر اولنور ونشانجیلر یعنی (توقیعیٔ دیوان همایون) اولانلرله دفتردارلر بعضاً وزرادن نصب ایدیلور ایدی .

بومأموریتی حائز اولانلره ودفتر خاقانی امینلرینه ووزرادن اولمیان نشانجی ودفتردارلره مقام وکالت مطلقه‌دن (عزتلو) القابیله خطاب اولنور ایدی .

(١٢٤٨) سنه‌سنده « کتخدا بك » و « خزینهٔ عامره دفترداری » و « رئیس افندی » و « مقاطعات ناظری » بولنان ذواته (رتبهٔ اولی) یعنی « سعادتلو » و (چاوش باشیلق) و (ترسانه) و « طوپخانه امینلکی » کبی مناصب اربابنه (رتبهٔ ثانیه) یعنی (عزتلو) و (بکلکجی) و (مکتوبیٔ

صدارت) و (آمدیٔ دیوان همایون) کبی باب عالی رجالیله باب عالی خارجنده بومنصبلره معادل خدماتده بولنانلر (رتبهٔ ثالثه) یعنی (رفعتلو) و (جزبه) محصللریله (توتون کمرکجیسی) ویا (دخان ناظری وانفیه امینی) کبی مناصب مخصوصه اربابنه (رتبهٔ رابعه) یعنی (فتوتلو) و (خواجه‌کان دیوان همایون) دن ومتحیزان خلفای اقلامدن قلم ضابطلکی کبی منصبلره تعیین اولنانلره (رتبهٔ خامسه) عنوانیله کذا (فتوتلو) القابی تخصیص ایدلدی .

بو تاریخدن برآز صکره بکلکجی مکتوبجی کبی (رتبهٔ ثالثه) دن بولنان باب عالی رجالنه ثالثه‌نك (صنف اولی) وباب عالی خارجنده بولنانلره (صنف ثانیسی) تخصیص یعنی ثالثه ایکی قسم اعتبار ایدلدیکی کبی (رتبهٔ ثانیه) رجالنك دخی احتساب نظارتنده ومعادلی اولان خدمتلرده بولنانلرینه (ثانیه صنف ثانیسی) اطلاق اولنه‌رق بوده ایکی صنفه انقسام ایلدی .

(١٢٥١) سنه‌سی ذی القعده‌سنده (کتخدا بکله) ملکیه نظارتی و (رئیس الکتابلغه) خارجیه نظارتی و (مقاطعات نظارتنه) منصوره دفتردارلغی و (خزینهٔ عامره دفتردارلغنك ضربخانهٔ عامره امانتنه انضمامیله امانت مشارالیهایه) ضربخانهٔ عامره مدیرلکی عنوانلری ویرلدیکی کبی بومنصبلره تعیین اولنان ذواته والیلکلرده بولنان طشره وزراسنك فوقنده اولمق وکماکان افندیلك ایله یاد اولنمق اوزره وزارت ومشیرلك رتبه‌لری توجیه بیورلمشدر .

مستشارلقلر دخی بوتاریخده احداث اولنمغله بونلره وچاوش باشی ومقدما حرمین محاسبه‌جیلکی دنیلدیکی حالده مؤخراً اوقاف همایون ناظری عنوانی ویریلان ذاتلره رتبهٔ اولی رجالی اطلاق اولندیغی کبی ثانیه‌نك صنف ثانیسی مستقلاً ثانیه اعتبار ایدلمش وبرمدت صکره چاوش باشیلق (دیوان دعاوی نظارتنه) تحویل ایدلدیکی کبی بیوك وکوچك تذکره‌جیلکلره دعاوی معاون اول و ثانیلکی نامللری ویرلمشدر .

(١٢٥٣) سنه‌سی جمادی الاولیسنده ملکیه ناظری پرتو پاشانك انفصالیله یرینه خارجیه نظارتندن منفصل مشیر عاکف افندینك تعیننده ملکیه نظارتی تعبیری پاشالق عنوانیله داخلیه نظارتنه وملکیه مستشارلغی داخلیه مستشارلغنه تحویل قلنمشدر .

مؤخراً داخلیه نظارتی صدراعظملغه الحاق وصدارت عنوانی باش وکالته تحویل اولندیغی کبی کافهٔ رجال دولتك فوقنده اولمق اوزره برده باش وکالت معاونلکی احداث ایدلدی وبومسندی احراز ایدن ذاته‌ده رتبهٔ اولی تخصیص اولندی .

(١٢٥٥) سنه‌سی ربیع الاولنك اون طقوزنده (سلطان عبدالمجید خان) حضرتلرینك وقوع جلوسلرینی متعاقب باش وکالت عنوانی ینه صدارته ومعاونلك دخی مستشارلغه تحویل ایدلدی .

کرك مستشارلغه وکرك امور مالیه‌نك مالیه وخزینهٔ عامره دفتردارلقلری نامیله ایکی‌یه انقسامنده بومنصبلره مأمور اولان ذواته مخصوص وفریقلك فوقنده اولمق اوزره سعادتلو افندم القابنه « حضرتلری » علاوه‌سیله ومشارالیه تعبیری اضافه‌سیله رتبهٔ اولی صنف اولی نامی ویرلدی ومؤخراً بو رتبه ضربخانه

ناظری و (والده سلطان کتخداسی) کبی ذواته‌ده توجیه اولندیغندن کیدرك افرادی چوغالمقله ١٢٦١ سنه‌سی اوائلنده عطوفتلو القابیله رتبهٔ بالا احداث ایدلدیکی کبی مشیریت دخی وزارته معادل اولمق اوزره خاصةً غایهٔ مراتب عسکریه اعتبار ایدلدی .

حین احداثنده صدارت عظمی مستشارلغنه مأمور اولان ذواته توجیه اولنمسندن طولایی فریقلك فوقنده عد اولنان رتبهٔ اولی مؤخراً هر مقام ومأموریت اربابنه توجیه اولنمقله وضع اصلیسندن چیقدیغی کبی بوتقدم دخی تخصیص رسمیسی اولان سالف الذکر مستشارلق مسندینك غیرینه‌ده شامل طوتلمشدی . یعنی یالکز مستشار صدراعظمی اولانلر اولی اولی وفریقلکدن مقدم اوله‌جق ایکن بو رتبه بشقه‌لرینه‌ده توجیه وامتیاز تقدم انلره‌ده اعطا اولنمشدی . (١٢٧٧) سنه‌سی ذی‌الحجه‌سنك اون یدیسنده واقع اولان جلوس سلطان حضرت عبدالعزیز خانیده اهل سیفك اهل قلمه تقدمی اعلان وفریقلکی حائز اولان امرای عسکریه‌نك رتبهٔ اولی صنف اولی ومیرلوالرك اولی ثانیسی رجالنه وعسکرلکه خاص اولان مشیریتك دخی بالذات وکلالقده بولنان وزرا مستثنا اولمق اوزره وزارته تفوقی اراده وفرمان بیورلمشدر .

حال حاضرده ایسه ترتیبات تشریفاتیه‌یه کوره وزارت مشیریته تقدم ایتمکده‌در . وکلای فخام ، معزول وکلادن وسائر وزرا ورجال دولتدن هم رتبه بولندقلری ذواته ومقدما وکالاق مسانده‌سی احرار ایدوب مؤخراً سائر مأموریتلرده بولنانلر دخی دیکر وزرا ورجال دولتدن کندیلرینه هم رتبه اولانلره تقدم ایدرلر . وکلا ومعزولین وکلانك غیری وزرا ورجال دولتك کیفیت تقدمنده حائز اولدقلری مراتبك قدمنه نظر اولنور .

آنجق اصول مشروطیتده هرمأمورك وظیفه وصلاحیتی وآمرینه قارشی درجهٔ مربوطیت ومسئولیتی قانوناً معین اولمسیله رتبه وپایه یرینه مناصب مأموریتی قائم اوله‌جغنده اشتباه اولنمیوب رتب عسکریه الیوم مرعی ایسه بونلرك انواع ودرجاتی ورتب عسکریه وعلمیه اصحابیله یکدیکره صورت تقدمی ذاتاً معلوم بولنمغله تکرار درجنه احتیاج کورلمامشدر . [*]

حتی ٨ کانون اول سنه ٣٢٥ تاریخنده شرفصادر اولان ارادهٔ سنیه وجهله مرکز سلطنته ولایاتده بولنان رؤسای مأمورینك اعیاد وایام رسمیه‌ده ایفا اولنه کلان مراسم مخصوصه وتبریکیه‌ده رتبهٔ ذاتیه‌لرینه باقلمقسزین مقاملری اعتباریله دائرهٔ تشریفاتدن ارائه اولنه‌جق مودله توفیقاً اونیفورمه اکتسا ایتملری تقرر ایتمش وبونلرك درجاتی جدول آتیده کوسترلمشدر .

[*] قدیم یونان وروما حکومتلرنده رتبهٔ عسکریه احداث ایدلمش ایسه‌ده رتبهٔ ملکیه محدث دکل ایدی رومادهٔ سردارلره غایهٔ مراتب عسکریه اوله‌رق ایمپراطور عنوانی ویریلور ایدی . حال حاضرده اردو باش قوماندارلقلرینی حائز اولملرندن دولایی اوروپا حکمدارلرینه ایمپراطور عنوانك ویرلمسیده بوندن نشئت ایدر . آنجق قرون وسطی‌دن صکره اسپانیا وفرانسه کبی بعض ممالك غربیه‌ده رهبان طاقمی امور اداریه قاریشوب مسلك رهبانیتده ایسه ذاتاً سلسلهٔ مراتب بولندیغندن بر نوع عساکر رهبانیه حکمنده اولان شوالیه‌لر دخی رتبه‌لی و امتیازلی بر صنف مخصوص اولمسیله بو اصول مراتب اول تاریخلرده خدمات ملکیه‌یه دخی تشمیل ایدلمش ایسه‌ده اوروپاده اصوله مشروطیتده قبول وتعمیمی اوزرینه رتب ملکیه‌یه احتیاج قالمامشدر .

وزیر فورمه‌سی

وکلای فخام .
سفیر کبیرلر .

بالا فورمه‌سی

وکالاقدن معدود اولمیان دوائر نظاری .
نظارت مستشارلقلری ونظارت معاونلکلری .
ولاة ، سر تشریفاتی وترجمان دیوان همایونی .
مدیر عمومیلر .
دیوان محاسبات رئیسی .
محکمهٔ تمییز رئیس اولی ورئیس ثانیلری .
شهر امینی .
امنیت عمومیه مدیری .
شورای دولت رئیس ثانیلری .
سفیر کبیرلرك غیری سفرا .
باش مدعیٔ عمومی .

اولی اولی فورمه‌سی

مصلحت کذارلر .
مستشار معاونلری .
شورای دولت اعضاسی .
نظارت مشاورلری .
محکمهٔ تمییز اعضاسی .
دیوان محاسبات رئیس ثانیلری واعضاسی .
باب عالی حقوق مشاورلری ومدیرلری .
متصرفلر .
سفارت مستشارلری وباش شهبندرلر .
استیناف رؤساسی .
استیناف مدعیٔ عمومیسی .
مجلس صحیه رئیس ثانیسی .
دیوان همایون مدیری ومعروضات قلمی باش کاتبی .
نظارتلرك تحریرات مدیرلری .
دوائر محاسبه مدیرلری .
تشریفات مدیری .

اولی ثانیسی فورمه‌سی

سفارت باش کاتبلری .
برنجی صنف شهبندرلر .
دوائر تحریرات مدیر معاونلری .
دوائر اوراق مدیرلری .
دوائر شعبه مدیرلری .
دوائر بلدیه رؤساسی .
بدایت محکمه رؤساسی .
بدایت مدعی عمومیسی .
قائمقاملر .
دفتردارلر .
برنجی صنف تشریفات معاونلری .

متمایز فورمه‌سی

سفارت ایکنجی کاتبلری .
ایکنجی صنف شهبندرلر .
مدعیٔ عمومی معاونلری .
ولایات تحریرات مدیرلری .
ولایات استیناف حقوق وجزا محاکمی رؤساسی .
ایکنجی صنف تشریفات معاونلری .

ثانیه فورمه‌سی

شهبندر وکیللری وسفارت اوچنجی کاتبلری .
ناحیه مدیرلری .
لوا تحریرات مدیرلری ومحاسبه‌جیلری .
لوا محاکمی رؤساسی .
لوا مدعیٔ عمومی معاونلری .

ثالثه فورمه‌سی

قنجلارلر ، آتاشه‌لر .
قضا محاکمی رؤساسی .
قضا مدعیٔ عمومی معاونلری .

سلطنت سنیه‌نك نشان ذیشانلری

نشان افتخار

مرصع

نشان افتخار جنتمکان سلطان محمود خان ثانی حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده احداث بیورلمشدر. رتب متعدده‌یه منقسم اولمیوب یالکز قطعهٔ مرصعه‌سی واردر.

نشان مجیدی

برنجی ، ایکنجی ، اوچنجی ، دردنجی ، بشنجی.

نشان مجیدی والد کثیر المحامد شهریاری جنتمکان سلطان عبد المجید خان غازی حضرتلرینك مأثر عالیه‌لرندندر . برنجی رتبه‌سنك کرك مرصع وکرك سیم قطعه‌لرینك اورته‌سی قرمزی کناری یشیل رنکلی قوردونی واردر .

نشان عثمانی

مرصع

برنجی ، ایکنجی ، اوچنجی ، دردنجی .

نشان عثمانی جنتمکان سلطان عبد العزیزخان حضرتلرینك ایجاد کردهٔ عالیلریدر. برنجی رتبه‌سنك کرك مرصع وکرك سیم قطعه‌لرینك اورته‌سی یشیل کناری قرمزی رنکلی قوردونی واردر .

خاندان آل عثمان

مرصع

خاندان آل عثمان نشانی خاقان سابق سلطان عبد الحمید خان ثانی حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده احداث بیورلمشدر . اورته‌سنده‌کی قطعهٔ زرینه منقوش طغرای همایونك زیرنده بیاض میناده معمول بر دفنه دالی ونشانك قلاده‌یه ربط ایدیلمه‌جکی محلنده کذلك بیاض میناده مصنوع بر قوردون باغی واردر .

ارطغرل نشانی

ارطغرل نشانی خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده احداث بیورلمشدر. التوندن معمول ویلدیز شکلنده اولوب راوند ایکی ترتیلی وکوشه‌لرنده التون ومینا ایله ایشلنمش اون ایکی ییلدیزی حاوی داورنه‌سنده ارطغرل کلمهٔ مبجله‌سنی وبر جهتنده ارطغرل حضرتلرینك بیوك اسیادن هجرتی تاریخنی ودیکر جهتنده نشان عالینك تأسیس بیورلدیغی تاریخی محتویدر .

نشان امتیاز

مرصع

نشان امتیاز خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده احداث بیورلمشدر. رتب متعدده‌یه منقسم اولمیوب التون وکموش مدالیه‌لری واردر، قوردوننك نصف طولانیسی یشیل ونصف دیکری قرمزی رنکده‌در.

نشان شفقت

برنجی ، ایکنجی ، اوچنجی.

شفقت نشانی خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده احداث بیورلمشدر. طائفهٔ نسایه مخصوص اولوب برنجی وایکنجی رتبه‌لری مرصعدر وقوردونی اورته‌سی بیاض ، کناری یشیل وقرمزی رنکده‌در.

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

مزیت نشانی

برنجی ، ایکنجی ، اوچنجی ، دردنجی ، بشنجی .

شوکتلو پادشاهمز سلطان محمد خان خامس افندمز حضرتلرینك مأثر همایونلرندندر . مجیدی وعثمانی نشانلرینك فوقنده اوله‌رق احداث بیورلمشدر .

معارف نشانی

برنجی ، ایکنجی ، اوچنجی .

شوکتلو پادشاهمز سلطان محمد خان خامس افندمز حضرتلرینك جملهٔ آثار سنیه‌لرندندر . براوچ رتبه اوزرینه احداث بیوریلوب اشکالی زمینی قیرمزی مینالی محدب بر دائره اوزرنده علامت سنیهٔ دولت عثمانیه اولان هلال وییلدیز وهلالك اورته‌سنده طغرای همایون منقوش وهلالك بیاض زمینی اوزرینه (علوم وفنون وصنایع نفیسه) عباره‌سی محرردر . برنجی رتبه‌سی یشیل مینه‌دن معمول دفنه دالی تقلیدی بر دائره وایکنجی رتبه‌سی‌ده ییلدیز جهتندن ایکی قوس دائره ایله واوچنجی رتبه‌سی ینه یوقاری جهتندن متقاطع ایکی قوس ایله محاطدر .

برنجی رتبه‌سی کنارلری بیاض واورته‌سی قرمزی قوردلا ایله کردنه ایکنجی واوچنجی رتبه‌لری عین رنکده قوردلا ایله کوکسك صول طرفنه تعلیق اولنه‌جقدر .

مدالیه‌لر

اشقودره مدالیه‌سی — کموش

فردوس آشیان سلطان غازی محمود خان ثانی حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده (١٢٤٧) سنه‌سنده احداث بیورلمشدر.

بریة الشام وقلعهٔ عکا مدالیه‌سی — کموش

فردوس آشیان سلطان عبد المجید خان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده (١٢٥٦) سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

یمن مدالیه‌سی — آلتون وکموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده (١٢٦٣) سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

کردستان مدالیه‌سی — کموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده (١٢٦٣) سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

بوسنه مدالیه‌سی — کموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده (١٢٦٦) سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

سواستپول مدالیه‌سی — کموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده (١٢٧٠) سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

قریم - سیلستره مدالیه‌سی — کموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده (١٢٨٢) سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

قارص مدالیه‌سی — کموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده (١٢٧١) سنه‌سنده احداث بیورلمشدر.

Türkiye Yazmaları

قره‌طاغ مدالیه‌سی — کموش

فردوس اشیان سلطان عبدالعزیز خان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده (١٢٧٩) سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

کرید مدالیه‌سی ـ آلتون وکموش

خاقان مشار الیهك زمان سلطنتلرنده « ١٢٨٥ » سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

روسیه محاربه مدالیه‌سی ـ کموش

خاقان سابق سلطان عبد الحمید خان ثانی حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده « ١٢٩٤ » سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

پلونه مدالیه‌سی ـ کموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده « ١٢٩٤ » سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

امتیاز مدالیه‌سی ـ آلتون وکموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٢١ ذی القعده « ١٣٠٠ » تاریخنده احداث بیورلمشدر .

صداقت وشجاعت مدالیه‌سی ـ آلتون وکموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٢١ ذی‌القعده سنه « ١٣٠٠ » تاریخنده احداث بیورلمشدر .

صنایع مدالیه‌سی ـ آلتون وکموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده احداث بیورلمشدر .

افتخار مدالیه‌سی ـ کموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٢ ربیع الاخر « ١٣٠٦ » تاریخنده احداث بیورلمشدر .

کرید مدالیه‌سی ـ آلتون وکموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده « ١٣٠٨ » سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

لیاقت مدالیه‌سی ـ آلتون وکموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده « ١٣٠٨ » سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

یمن مدالیه‌سی ـ آلتون وکموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده سلخ ذی الحجه « ١٣٠٩ » سنه‌سنده احداث بیورلمشدر .

زراعت مدالیه‌سی ـ آلتون وکموش وباقر

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده احداث بیورلمشدر .

تخلیصیه مدالیه‌سی ـ کموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٢٥ ربیع الاخر « ١٣١٠ » تاریخنده احداث بیورلمشدر.

حرکت ارض مصابینه معاونت ایدنلره مخصوص مدالیه

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٢٧ محرم « ١٣١٢ » تاریخنده احداث بیورلمشدر .

اناطولی مصابینی اعانه‌سنه مخصوص مدالیه

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٢٢ محرم « ١٣١٤ » تاریخنده احداث بیورلمشدر .

تأسیسات عسکریه مدالیه‌سی

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٢١ رجب « ١٣١٤ » تاریخنده احداث بیورلمشدر .

یونان محاربه مدالیه‌سی ـ کموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٢٧ ذی القعده « ١٣١٤ » تاریخنده احداث بیورلمشدر .

معارف مدالیه‌سی ـ آلتون وکموش

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ٩ جمادی الاخره «١٣١٩» تاریخنده احداث بیورلمشدر .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

حجاز تیمور یولی مدالیه‌سی ـ آلتون وکموش ونیکل

خاقان مشارالیهك زمان سلطنتلرنده ۲۰ شباط «۱۳۱۹» تاریخنده احداث بیورلمشدر .

دونما مدالیه‌سی

سلطان محمد خان خامس افندمز حضرتلرینك عهد مسعدت وفد شهنشاهیلرنده ۲۸ اغستوس سنه «۱۳۲۸» تاریخنده احداث بیورلمشدر .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

توغ ، علم ، هلال [۱]

توغ — قدیمدنبری ممالك شرقیه‌ده ، ترکستانده ترك دولتلری ایله هند وچین حکومتلرنده بیوك بر سنجاق اوزرینه بویالی آت قویروغی قیللرندن داغنیق صاچه مشابه بر علامت وضع اولنه‌رق عسکرك ایلریسنده کتوریلور وبوکا «حالیش» دینور ایدی بالاخره بونك شکلی دکشدیریلوب بر صیریغك اوجنه پریشان بر حالده اشاغی‌یه صارقان وقیرمزی‌یه بویانان آت قیللرینك بالاسنه بیاض وسیاه قیللرك اورولمسندن متحصل برقاچ بوکوم صاچ براقلدقدن صکره بونك اوست طرفنه‌ده یالدیزلی طوپ شکلنده بر «فلکه» وضع اولنمشدر . بو حالیشلره مؤخراً طوغ دنیلمشدر . سلطان سلجوقی ، علاءالدین ثانی طرفندن عثمان غازی‌یه کوندریلان طوغده بو قبیلدن ایدی بوطوغلر بالاخره دولتمزده بیوك رتبه‌لی ذواته علامت فارقه اولمق اوزره ویرلمشدر . میرلواره وسنجاق بکلرینه بر، میر میرانلره ویا بکلر بکلرینه ایکی، وزرایه اوچ، صدراعظمه بش‌دانه ویریلیر ومحاربه زمانلرنده پادشاهك رکابنده یدی طوغ بولنور ایدی .

سنجاق — سلطان علاءالدین ثانی طرفندن یوللانیلان سنجاق بیاض رنکده ایدی . ایلك زمانلریمزده پادشاهلرك اوکلرنده بیاض بیراقلر چکلمشدر. صکره یشیل برزمین اوزرنده بیاض قلابدان ایله ایشلنمش اوچ هلالی ویاخود قیرمزی برزمین اورته‌سنده ویشیله بویانمش برشکل بیضی‌درونده صاری صیرمه ایله بربرینك کیروسنده کذلك اوچ هلالی محتوی بولنان ایکی نوع سنجاق دخی استعمال اولنمشدر . حراد خان اولك، سنجاغی یشیله وسلطان محمدك قیرمزی‌یه تحویل ایتدیکلری مرویدر .

هلال — بر روایته کوره دولت سلجوقیه ، بایراقلرینك صیریقلری اوجنده هلال شکلنده بر فلکه موجود ایدی . حتی سلطان سلجوقی طرفندن کوندریلان بیاض سنجاغك بالاسنده دخی بر شکل هلال وار ایمش بو سنجاق عثمانلیلرجه علامت استقلال عد ایدلدیکندن موخراً عثمانلیلرك بایراقلرنده هلال ترسیمنه بوندن دولایی میل ایدلمشدر. شمدیکی بایراقلریمزده‌کی هلالك اورته‌سنده‌کی بیلدیزه کلنجه اسکی دکلدر ، سلطان عبد المجید زماننده تنظیمات خیریه‌دن صکره قبول ایدلمشدر .

عثمان غازی ابتدا شکل هلالی کندی اوتاغنك بالاسنه رکز ایتدیرمشدر .

---

[۱] عثمانلی تاریخندن .

(۱) بایراق لوحه

ولی عهد

یوسف عزالدین افندی حضرتلری

تاریخ تولد	رتبه	نشان
یوم ماه سنه ۲۱ ص ۱۲۷٤	مشیر	خاندان آل عثمان

شهزادکان

اسامی			پدر ذیشانلری	تاریخ تولد یوم ماه سنه
وحید الدین	افندی	حضرتلری	جنتمکان سلطان عبدالمجید خان حضرتلری	۲۱ ب ۷۷
صلاح الدین	»	»	» » مراد خان خامس »	۲۸ م ۷۸
عبدالمجید	»	»	» » عبدالعزیز خان »	۷ ص ۸۵
محمد سلیم	»	»	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی حضرتلری	۹ ک ۸۸
ضیاءالدین	»	»	شوکتلو سلطان محمد خان خامس حضرتلری	۲ ب ۹۰
سیف الدین	»	»	جنتمکان سلطان عبدالعزیز خان »	۱۰ ش ۹۱
ابراهیم توفیق	»	»	شهزاده مرحوم برهان الدین افندی حضرتلری ابن جنتمکان سلطان عبدالمجید خان »	۱۲ ش ۹۱
عبدالقادر	»	»	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی حضرتلری	۱۲ م ۹۵
احمد نوری	»	»	» » » » » » »	۸ ص ۹۵
نهاد	»	»	شهزاده صلاح الدین افندی حضرتلری	۲۹ ش ۳۰۰
محمد برهان الدین	»	»	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی حضرتلری	۱۱ را ۳۰۳
عمر حلمی	»	»	شوکتلو سلطان محمد خان خامس »	۲٦ جا ۳۰۳
جمال الدین	»	»	شهزاده مرحوم شوکت افندی ابن جنتمکان سلطان عبدالعزیز خان حضرتلری	۲۰ ص ۳۰۸
عبد الرحیم	»	»	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی حضرتلری	۱۱ ص ۳۱۲
عبد الحلیم	»	»	شهزاده مرحوم سلیمان افندی ابن جنتمکان سلطان عبدالمجید خان حضرتلری	۲۷ را ۳۱۲
عثمان فوأد	»	»	شهزاده صلاح الدین افندی حضرتلری	۲۹ ش ۳۱۲
عمر فاروق	»	»	شهزاده عبدالمجید افندی »	٦ ل ۳۱۵
احمد نورالدین	»	»	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی حضرتلری	۵ را ۳۱۹
محمدعبدالعزیز	»	»	شهزاده سیف الدین افندی حضرتلری	۱۲ ج ۳۱۹
محمود شوکت	»	»	» » » »	۵ جا ۳۲۱
علی واصب	»	»	» نهاد » »	۲۱ ب ۳۲۱
شرف الدین	»	»	شهزاده مرحوم سلیمان افندی ابن جنتمکان سلطان عبدالمجید خان حضرتلری	۳ را ۳۲۲
احمد توحید	»	»	شهزاده سیف الدین » »	۲۲ ن ۳۲۲
محمد عابد	»	»	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی حضرتلری	۱۷ ب ۳۲۳
عبدالکریم	»	»	شهزاده محمد سلیم افندی حضرتلری	٤ جا ۳۲٤
محمد نظام الدین	»	»	ولی عهد سلطنت یوسف عزالدین افندی حضرتلری	۱۷ ذ ۳۲٦
محمد ناظم	»	»	شهزاده ضیاءالدین افندی حضرتلری	۱۹ ذ ۳۲۸
محمد فخرالدین	»	»	شهزاده محمد برهان الدین افندی حضرتلری	٤ ذا ۳۲۹

سلطنت

ابن جنتمکان سلطان عبد العزیز خان حضرتلری

افتخار	امتیاز	عثمانی	مجیدی
مرصع	مرصع	مرصع	مرصع

حضراتی

رتبه	نشان: افتخار	امتیاز	عثمانی	مجیدی	مدالیه
	خاندان آل عثمان	مرصع	مرصع	مرصع	مرصع
	»	»	»	»	»
	»	»	»	»	صنایع
	»	»	»	»	آلتون وکموش امتیاز وآلتون لیاقت وآلتون حجاز ویونان محاربه
	»	.	.	»	آلتون حجاز
	»	.	.	مرصع	»
	.	.	مرصع	»	آلتون وکموش امتیاز وآلتون لیاقت
سواری قول اغاسی	خاندان آل عثمان	مرصع	»	»	آلتون وکموش امتیاز وآلتون لیاقت وحجاز وصنایع ویونان محاربه
»	»	»	»	»	آلتون وکموش امتیاز وآلتون لیاقت وحجاز وصنایع ویونان محاربه
	»	.	۱	۱	آلتون وکموش امتیاز وآلتون لیاقت وحجاز وصنایع ویونان محاربه
	»	مرصع	مرصع	مرصع	آلتون حجاز
پیاده بوز باشیسی	»	مرصع	مرصع	مرصع	آلتون وکموش امتیاز ویونان محاربه
طوپچی بوزباشیسی	»	»	»	»	» » » وآلتون لیاقت
	»	»	»	»	» » » وآلتون لیاقت ویونان محاربه
پیاده ملازم ثانیسی	»	.	.	.	
		.	.	۱	آلتون حجاز وصنایع
سواری ملازم ثانیسی	خاندان آل عثمان	.	.	.	
		.	.	.	
		.	.	.	

دامادلر حضراتی

اسامی	نشان افتخار	نشان عثمانی	نشان مجیدی	مدالیه	زوجهٔ محترمه‌لری سلطانلر حضراتی
فرید پاشا	مرصع	مرصع	مرصع	التون وکموش امتیاز والتون لیاقت و روس ویونان محاربه	مدیحه سلطان حضرتلری
احمد ذوالکفل بك	.	«	«		صالحه سلطان حضرتلری
علی خالد بك	.	«	«	التون وکموش امتیاز والتون حجاز	ناظمه سلطان حضرتلری
رؤف خیری بك	.	.	.	.	خدیجه سلطان حضرتلری
نورالدین بك	.	مرصع	مرصع	التون وکموش امتیاز والتون لیاقت وحجاز ویونان محاربه	زکیه سلطان حضرتلری
محمد شریف پاشا	.	.	«		امینه سلطان حضرتلری
محمود بك	.	.	.	.	فهیمه سلطان حضرتلری
محمود جلال الدین پاشا	مرصع	مرصع	٢	.	نعیمه سلطان حضرتلری
محمود رفیق بك	.	١	.	.	فاطمه سلطان حضرتلری
محمد صالح بك	.	٤	٢	التون لیاقت ویونان محاربه	منیره سلطان حضرتلری
اسماعیل حقی بك	.	.	.	.	بهیه سلطان حضرتلری
عارف حکمت پاشا	مرصع	مرصع	مرصع	التون وکموش امتیاز والتون لیاقت والتون حجاز ومعان	نائله سلطان حضرتلری
شریف عبدالمجید بك	.	.	.		رقیه سلطان حضرتلری
احمد نامی بك	.	.	٣	.	عایشه سلطان حضرتلری
فاخر بك	.	.	.	.	شادیه سلطان حضرتلری
فائق بك	.	.	.	.	عادله سلطان حضرتلری
کنعان بك	.	.	.	التون لیاقت	نمیقه سلطان حضرتلری
علی فؤاد بك	.	.	.	التون لیاقت ویونان محاربه	رفیعه سلطان حضرتلری
حامی بك	.	.	.	.	عطیه سلطان حضرتلری
انور پاشا	.	.	.	.	امینه ناجیه سلطان حضرتلری
صلاح الدین علی بك	.	.	.	.	عادله سلطان حضرتلری

اسامی		پدر ذیشانلری		تاریخ تولد	نشان مجیدی	نشان شفقت	مدالیه
جمیله سلطان حضرتلری		جنتمکان سلطان عبدالمجید خان حضرتلری		٢١ ب ١٢٥٩	خاندان آل عثمان	مرصع ١	التون حجاز
صنیحه	« «	« سلطان عبدالمجید خان	«	١٠ ص ١٢٦٩	«	« ١	کموش لیاقت
مدیحه	« «	« سلطان عبدالمجید خان	«	٢٨ ذا ١٢٧٢	«	« ١	التون حجاز وصنایع
صالحه	« «	« سلطان عبدالعزیز خان	«	ص ١٢٧٩	«	« ١	.
ناظمه	« «	« سلطان عبدالعزیز خان	«	٩ ل ١٢٨٣	«	« ١	.
خدیجه	« «	« سلطان مراد خان خامس	«	٣ ص ١٢٨٧	«	. .	.
زکیه	« «	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی	«	١٢٨٩	«	مرصع ١	.
امینه	« «	جنتمکان عبدالعزیز خان	«	١٢٩٠	«	« ١	.
فهیمه	« «	« سلطان مراد خان خامس	«	ج ١٢٩٢	.	« ١	.
نعیمه	« «	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی	«	١٥ ش ١٢٩٣	خاندان آل عثمان	« ١	صنایع
فاطمه	« «	جنتمکان سلطان مراد خان خامس	«	ج ١٢٩٦	«	« .	.
منیره	« «	مرحوم شهزاده کمال الدین افندی		١٢٩٧	«	« ١	التون حجاز
بهیه	« «	شهزاده صلاح الدین افندی حضرتلری		٢٦ ل ١٢٩٨	.	« ١	
نائله	« «	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی	«	١١ را ١٣٠١	خاندان آل عثمان	« ١	التون حجاز وصنایع
رقیه	« «	شهزاده صلاح الدین افندی	«	١٧ ش ١٣٠٢	.	« ١	.
عایشه	« «	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی	«	٤ ص ١٢٠٤	خاندان آل عثمان	« ١	التون لیاقت و صنایع وحجاز
شادیه	« «	سلطان عبدالحمید خان ثانی	«	٤ ر ١٣٠٤	«	« ١	« « « « «
عادله	« «	شهزاده صلاح الدین افندی	«	١٤ جا ١٣٠٤	.	« ١	
نمیقه	« «	شهزاده محمد سلیم افندی	«	٢٦ ج ١٣٠٥	خاندان آل عثمان	« ١	.
رفیعه	« «	خاقان سابق سلطان عبدالحمید خان ثانی	«	٨ زا ١٣٠٨	«	« ١	التون لیاقت و صنایع وحجاز
عطیه	« «	شهزاده صلاح الدین افندی	«	٢ جا ١٣٠٩	.	« ١	.
فاطمه علویه	« «	شهزاده وحید الدین افندی	«	١٩ ض ١٣١٠	خاندان آل عثمان	« ١	.
رقیه صبیحه	« «	« وحید الدین افندی	«	٢٥ ن ١٣١١	«	« ١	.
قدریه	« «	شهزاده ابراهیم توفیق افندی	«	ن ١٣١٢	.	« .	.
فاطمه	« «	« ابراهیم توفیق افندی	«	ذ ١٣١٢	.	« .	.
امینه ناجیه	« «	مرحوم شهزاده سلیمان افندی	«	١٨ جا ١٣١٤	خاندان آل عثمان	« ١	.
بهیه	« «	شهزاده ضیاءالدین افندی	«	١٥ ر ١٣١٨	.	« .	.
فاطمه وهبیه	« «	شهزاده سیف الدین افندی	«	٢٢ ن ١٣٢٢	.	. .	.
[illegible]	« «	شهزاده ضیاءالدین افندی	«	غره جا ١٣٢٣	.	. .	.
[illegible]	« «	ولی عهد یوسف عزالدین افندی	«	٢٩ ذ ١٣٢٣	.	. ١	.
رقیه	« «	شهزاده ضیاءالدین افندی	«	٢٤ ن ١٣٢٤	.	. .	.
خیریه	« «	« ضیاءالدین افندی	«	١٣ م ١٣٢٦	.	. .	.
لطفیه	« «	« ضیاءالدین افندی	«	٨ را ١٣٢٨	.	. .	.
امینه مقبله	« «	شهزاده عمر حلمی افندی	«	٢٣ ن ١٣٢٩	.	. .	.

مابین همایون جناب ملوکانه

قرنالق دائره‌سی

مأموریت	اسامی	رتبه	نشان		مدالیه
			ع	ق	
سرقرین حضرت شهریاری	خالد خورشید بك	اولی	٠	٤	٠
قرین ثانیٔ حضرت شهریاری ومابین همایون مدیری	محمد توفیق بك	اولی	٢	٢	
قرین ثالث حضرت شهریاری	ابراهیم بك	٠	٠	٣	٠
مابین همایون مدیر معاونی	رجائی بك	ثانیه	٠	٤	٠
جیب همایون کاتبی	حاجی حقی بك	متمایز	٣	٤	٠

کتابت دائره‌سی

مابین همایون باش کاتبی	علی فؤاد بك	بالا	٣	١٧	٠
مابین همایون کاتبی	احسان بك	متمایز	٠	٠	٠
« « «	نزهت بك	«	٠	٤	٠
« « «	مرتضی بك	اولی ثانیسی	٢	٣	٠
« « «	عزت بك	٠	٠	٤	٠

یاوران دائره‌سی

سریاور حضرت شهریاری	صالح پاشا	میرلوا	٢	١	کموش امتیاز
یاور « ارطغرل واپوری سواریسی »	حافظ ابراهیم بك	قالیون قپودانی	٣	٢	(آلتون امتیاز ولیاقت وکرید وتخلیصیه ویونان محاربه)
یاور	احمد بك	بیکباشی	٠	٤	کموش لیاقت
یاور	فؤاد بك	یوز باشی	٠	٠	٠
یاور	تحسین بك		٠	٤	کموش لیاقت

مابین همایون جناب ملوکانه

مأموریت	اسامی	رتبه	نشان		مدالیه
			ع	ق	

مأمورین سائره

امام اول حضرت شهریاری	اسماعیل حقی افندی	مخرج	٠	٠	٠
امام ثانیٔ حضرت شهریاری	احمد نجاتی افندی	«	٠	٠	٠
سرطبیب حضرت شهریاری	خیری بك	میرآلای	٢	٤	تخلیصیه وروسیه محاربه
اصطبل عامره مدیری	شرف بك	قائممقام	٤	٠	کموش امتیاز ولیاقت
ارطغرل واپور همایونی سواریسی	حافظ ابراهیم بك	قالیون قپودانی	٣	٢	(آلتون امتیاز ولیاقت وکرید وتخلیصیه ویونان محاربه)
موسیقهٔ همایون وخدمهٔ خاصه قوماندانی	عمر فائق بك	قائممقام	٢	٢	آلتون امتیاز ولیاقت
ممیز سنیه پیاده بلوکی قوماندانی	ویسی بك	یوز باشی	٠	٠	٠
ممیز سنیه سواری بلوکی قوماندانی	ضیا بك	«	٠	٠	٠

فخری یاوران حضرت شهریاری

شورای عسکری اعضاسندن	خورشید پاشا	فریق	١	١	کموش امتیاز وآلتون لیاقت
ارکان حربیه اوجنجی شعبه مدیری	ضیا بك	میرآلای	٢	٣	کموش امتیاز وآلتون لیاقت
دونمای همایون قومودوری	طاهر بك	قالیون قپودانی	٠	٤	٠
اصطبل عامره مدیری	شرف بك	قائممقام	٤	٠	کموش امتیاز ولیاقت
موسیقهٔ همایون وخدمهٔ خاصه قوماندانی	عمر فائق بك	«	٢	٢	آلتون امتیاز ولیاقت
	جمیل بك	اکان حرب قائممقامی	٤	٠	٠

Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları Esin Hüseyin Zaza Arşivi

هیئت وکلا

مأموریت	اسم
صدراعظم وخارجیه ناظری	سعید حلیم پاشا حضرتلری
شیخ الاسلام واوقاف همایون مدیری	خیری افندی حضرتلری
حربیه ناظری	انور پاشا حضرتلری
داخلیه ناظری	طلعت بك افندی حضرتلری
عدلیه ناظری	ابراهیم بك افندی حضرتلری
شورای دولت رئیسی	خلیل بك افندی حضرتلری
بحریه ناظری	جمال پاشا حضرتلری
معارف ناظری	شکری بك افندی حضرتلری
تجارت وزراعت ناظری	سلیمان البستانی بك افندی حضرتلری
مالیه ناظری	جاوید بك افندی حضرتلری
نافعه ناظری	چورو کصولی محمود پاشا حضرتلری
پوسته تلغراف وتلفون اداره‌سی ناظری	اوسقان افندی حضرتلری

کرهٔ ارضك جسامتی

قطر استوانیسی	٧٩٢٦	انکلیز میلی
« قطبیسی	٧٨٩٩	«
محیط استوانیسی	٢٤٩٠٠	«
مجموع مساحهٔ سطحیه‌سی	١٩٧,١٢٤,٠٠٠	« مربعی

بر و بحره تقسیمی

قره	٥١,٥٠٠,٠٠٠	میل مربعی	انکلیز
صو	١٤٥,٥٠٠,٠٠٠	«	«

نصف کرهٔ بری

قره	٤٤,٠٠٠,٠٠٠	میل مربعی	انکلیز
صو	٥٤,٥٠٠,٠٠٠	«	«

نصف کرهٔ بحری

قره	٨,٠٠٠,٠٠٠	میل مربعی	انکلیز
صو	٩٠,٠٠٠,٠٠٠	«	«

قطعات خمسه‌نك مساحهٔ سطحیه‌لریله حاوی اولدقلری نفوس

اسمای قطعات	مساحهٔ سطحیه‌سی	حاوی اولدیغی نفوس
اوروپا	٣,٥٥٥,٠٠٠	٣٨٠,٢٠٠,٠٠٠
اسیا	١٤,٧١٠,٠٠٠	٨٣٠,٩٠٠,٠٠٠
افریقا	١١,٥١٤,٠٠٠	١٢٧,٠٠٠,٠٠٠
آمریقا	١٣,٢٨٣,٠٠٠	١٢٥,٦٧٠,٠٠٠
اوستراليا وجزائر بحر محیط	٣,٢٨٨,٠٠٠	٤,٧٣٠,٠٠٠
ممالك قطبیه	٤,٨٨٨,٨٠٠	٣٠٠,٠٠٠
یکون	٥١,٢٣٨,٨٠٠	١,٤٦٩,٨٠٠,٠٠٠

کرهٔ ارضده موجود مذاهب مختلفه نفوسی

مذهب	نفوس
اسلام	٢١٠,٠٠٠,٠٠٠
پروتستان	١٦٥,٠٠٠,٠٠٠
اورتودوقس	٩٠,٠٠٠,٠٠٠
قتولیك	١٩٥,٠٠٠,٠٠٠
موسوی	٨,٠٠٠,٠٠٠
بودا	٥٠٠,٠٠٠,٠٠٠
براهما	٢٠٠,٠٠٠,٠٠٠
هیچ بر دین ایله مقید اولمیان	١٢٦,٠٠٠,٠٠٠

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilim Merkezi

تاریخچهٔ مسکوکات عثمانیه

حکومت عثمانیه‌ده رایج اولان اجناس نقود اسامیٔ سلاطین سلجوقیه ایله مسکوك ایکن جنتمکان سلطان اورخان خان حضرتلرینك عهد سلطنتلرنده علاءالدین پاشا مرحومك رأی و تدبیریله ٧٢٩ سنهٔ هجریه‌سنده بروسه‌ده بهری آلتیشر قیراط وزننده کموش آقچه ضرب اولنوب بونلرك برطرفنده « لااله الاالله محمد رسول‌الله » وبر طرفنده دخی (اورخان خلدالله ملکه) یازیلی اوله‌رق بو آقچه‌لرك یوزده طقسانی خالص کموش ویوزده اونی درونده قاتیلان باقر ایدی . عصر اورخان خان غازیدن صکره حضرت خداوندکارك زماننده آقچه‌نك بر یوزی ینه کلمهٔ توحید ودیکر یوزی (مراد بن اورخان خلدالله ملکیه) ویلدیرم بایزیدك سکه‌لرینه بر یوزنده (خلدالله ملکه) و دیکر یوزنده (بایزید بن مراد) مضروب اولوب چلبی سلطان محمد ومراد ثانی حضراتنك عهد سلطنتلرنده دخی بروسه‌دن بشقه ادرنه وسیروز وآماسیه واياثلو غ کبی محال معروفه‌ده ضرب اولنان مسکوکات بونلر ایدی . آنجق فاتح سلطان محمد خان حضرتلرینك ایلك دفعه وقوعبولان جلوس همایونلری اوزرینه ٨٤٨ سنه‌سنده ادرنه‌ده ضربنه باشلانیلان مسکوکاتك وزن وثقاتی بر مقدار تنقیص اولنوب آنجق ایکنجی جلوسلرنده یعنی ٨٥٥ سنه‌سنده دأب قدیم اوزره یکیدن اقچهٔ عثمانی کسیله‌رك بونلرله امکیلرك بالتبدیل تداولندن قالدیرلمسی عادتی وضع ایدلمشدر .

بایزید ثانی حضرتلرینك زماننه دکین ٩٠ عیارلی یوزدرهم کموشله درتیولی عدد آقچه کسلمك عادتی جاری اولوب آندن صکره (٨٥) عیارنده یوز درهم کموشدن بشیوز آقچه ضربنه مباشرت وسلطان مراد ثالث عصرنده ایسه مسکوکاتك کم وکیفیتنه تعرض اولنه‌رق یوز درهم کموشدن سکز یوز آقچه قطع ایدلمش وشو صورتله کموش آقچه بدایت احداثندن ١٠٢٨ سنه‌سنه کلنجه‌یه قدر کاه عیاری وکاه وزن وثقاتی تبدیل وتغییر قلنمش وتاریخ مذکورده سلطان عثمان ثانینك جلوسلری اوزرینه ضربخانه ناظری بکر افندی معرفتیله جدید آقچه واونرلق عثمانلی آقچه‌سی اولمق اوزره ایکی نوع مسکوکات ضرب اولنمش و ١١٠٨ سنه‌سنده کموشدن ظولتا وغروش نامیله بر یکی سکه چیقارلمش وایشته بو سکه کموش مسکوکات عثمانیه ایچون بردور جدید اولمشدر .

تاریخ مذکورده قطع اولنان سکه‌لرك تماماً مدور اولمسی واوزری طغرای همایون ایله مزین بولنمسی اصولی قبول ایدلمش وغروش واحد قیاسی عد اولنمشدر . بونلرك ٦٨ عیارنده اولدیغی مستدیلدر . سکهٔ عثمانینك ابتدای ضربندن بری نقودك تعداد وترقیمنده کوچك مقیاس آقچه وبیوك مقیاسلر کیسه وصره ایکن ١٣٣١ سنه‌سنده حسابات مالیه‌ده غروش لفظی آقچه یرینه کچوب شمدی‌یه دکین بو صورتله استعمال اولنه‌کلمشدر. آقچه ضربی ١٢٣٤ سنه‌سنده کاملاً ترك ایدلمش وسلطان احمد ثالث دورنده قطعنه باشلانیلان غروش وظولتانك دخی بعضاً وزنی و بعضاً عیاری تغییر اولنه‌رق ضربخانه‌یه کوندریلوب مجدد ومجیدی اقسامی ایله مبادله اولنور . آلتون مسکوکات عثمانیه‌نك کرك عیارنده وکرك وزننده بیکده (٢) قدر طولرانس یعنی فضله ویا نقصانه مساعدهٔ نظامیه بخش اولنمشدر.

وسلطان محمود خان ثانی زمان سلطنتلرنده مختلف وزن وعیار وقیمتده مسکوکات مغشوشه دخی ضرب ایدیله‌رك نهایت ١٢٦٠ سنه‌سنده وجنتمکان سلطان عبدالمجیدخان حضرتلرینك عهد سلطنتلرنده آتیده تعریف ایدیله‌جك اولان اصول حاضره سکهٔ عثمانیه وضع وتطبیق اولنمشدر .

آلتون مسکوکاتنه کلنجه: جنتمکان فاتح سلطان محمدخان حضرتلرینك ایکنجی دفعه اوله‌رق سریر سلطنته جلوسلرنده ٢٨ سنه صکره بر طرفنده (ضارب النفر صاحب العز والنصر فی البر والبحر) وبر طرفنه دخی (سلطان محمد خان ابن سلطان مراد خان ضرب فی قسطنطنیه) وتاریخ محرر اوله‌رق وندیکك یالدیز آلتونی وزن وعیارنده آلتون مسکوکات ضرب اولنمشدر .

دولت علیه‌ده ایلك آلتون سکه ایشته بودر . بونك یوز عددی یوز یدی درهم واوچ قیراط کلیر ایدی مذکور سکه‌لره فلوریٔ شاهی دینور ایدی . سلطان سلیم ثانی هنکام سلطنتنده کسیلان آلتون سکه‌لرك بر طرفنی (سلطان البرین وخاقان البحرین السلطان ابن السلطان) ودیکر طرفنه اسم پادشاهی ایله محل وتاریخ ضربی یازلمش وسلطان محمد خان رابع زماننه دکین بوسیاقده ضرب اولنمش ویاوز سلطان سلیم حضرتلرینك مصرده ضرب ایتدیکی سکه‌یه شرقی نامی ویرلمشدر .

سلطان مصطفی ثانی حضرتلرینك جلوسلرندن ایکی سنه صکره مذکور سکه‌لرك قطعه وشکل ونقوشی بر قاعده‌ها تنظیم وطغرای همایون ایله توشیخ اولنوب اولکیلرینك عیارندن ایکی بغدای وبر کسر نقصانك اوله‌رق بر درهم بر قیراط بر بغدای ثقلتنده فندق آلتونی کسلمش و سلطان احمد خان ثالث دورنده‌ده ١١١ سنه‌سنده وندیك آلتونندن تام الوزن یوز عددی یوز اون درهم کلمك وکنارلری زنجیرلی اولمق ودائره‌سنك اطرافی رومی نقشلی واورته‌سی آینه کبی مصفی و مجلا وبر طرفنك وسطنده طغرا وطرف آخرنك وسطنده دخی (ضرب فی اسلامبول) عباره‌سی اوله‌رق ضرب اولنان مسکوکات بین الناس زنجیرلی التون دینلمش وسلطان محمود اولك عهد سلطنتلرنده استانبول ، نصفیه ، ربعیه ، جدید رومی ، محمودیه وبونلرك نصف وربعلری وعدلی وبونلرك دخی نصفیه‌سی وربعیه‌لری وخیریه‌سی که لسان عوامده غازی ویا صندیقلی دنیلور . بونلرك نصفی وربعی قطع اولنوب بونلرك جمله‌سنك ثقلت وعیارلری مختلف بولنمش و ١٢٦٠ سنه‌سنده دولتجه تنظیم اولنان وجهله الیوم أیادیٔ تداولده بولنان مجیدیه آلتونلری قطع اولنمشدر .

« اصول سکهٔ دولت علیهٔ عثمانیه »

مسکوکاتك ضرب واعمالی حکومت عثمانیه‌یه عائددر .

الیوم متداول اولان آلتون وکموش مسکوکات عثمانیه‌نك شکل واصولی جنتمکان سلطان عبدالمجید حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ١٢٦٠ سنهٔ هجریه‌سی ابتداسنده احداث وقبول ایدلمش اولوب اول وقتدنبری قطعیاً برکونه تغیراته اوغرامامشدر. مسکوکات عثمانیه عیاری اولان (٢٢) قیراط یعنی بیکده (٩١٦⅔) عیارندن دون اولمامق شرطیله مسکوکات اداره‌سنه هرنه مقدار آلتون کتوریلور ایسه تعرفه فیئاتیله مبایعه اولنوب بر بونو ویریلور . بو بونونك بدلی جزئی ایسه درحال صندق موجودندن تسویه اولنور . مقدار کلی اولان آلتون بونولرینك بدلی بونلرك مسکوکات عثمانیه‌یه تحویلی ایچون ایجاب ایدن مدتده تسویه اولنور. برچوق طرفدن عین زمانده لاجل اعمال ضربخانه‌یه آلتون کتورلمش ایسه تاریخ صره‌سیله اول کتورمش اولان ذاتك ویا مؤسسه‌نك پاره‌سی دیکرلرندن اول تسویه اولنور. ضربخانهٔ عامره اللی بیك لیرالغه قدر کتوریلان آلتونلرك بهر درهم خالصی آلتون آقچه ٤٨ غروشه واللی بیکدن یوزبیك لیرالغه قدر اولور ایسه ٤٨ ١٢/٩٩ غروشه ویوز بیك لیرالقدن زیاده کتوریلان آلتونلرك بهر درهم خالصی ٤٨ ٣/٩ غروشه مبایعه ایدر خالص التون درهمنك قیمت حقیقیه‌سی ٤٨ ٤٨/٩٩ غروش اولمغله مسکوکات اداره‌سی آلتونی بروجه معروض تعرفه‌لر وجهله مبایعه ایتمکله اجرت ضربیه اوله‌رق آلتونك آنف البیان مقدارینه کوره بهر پاره ( ) غروش ویاخود (٣٠) ویا (١٥) پاره استیفا ایتمش اولور . اکر کتوریلان آلتونلرك ترکیبنده قلای ، آرسنیق قورشون وسائره کبی باقردن ماعدا مواد اجنبیه بولنور ایسه قوقولی ومحتاج افراز بولندیغندن بهر درهمی تعرفه‌دن یکرمی پاره نقصانیله مبایعه اولنور .

کولچه کموشك فیئاتی زمانه نسبتله همان یاری یاری‌یه تنزل ایتمش اولمسندن ناشی ١٣٢٦ سنه‌سی مارتندنبری قانون مخصوصی موجبنجه ضربخانهٔ عامره‌ده مجدداً کولچه کموشدن مسکوکات عثمانیه ضرب اولنماز واهالی طرفندن کتوریلان کموشلر دخی مبایعه اولنماز سیم مجیدی ضربی حقنده بوقانون قطعی اولوب اوتوز ایکی سنه سندنبری هیچ یکی مجیدی ضرب ایدلمامشدر . ١٣٠٨ سنه سندنبری دخی کموش غروشلقلرك بعدما ضربی تعطیل ایدلمشدر . ١٣٢٢ سنه‌سنده اتخاذ اولنان قرار موجبنجه عتیق وسیلیك ودلیك مجیدیه‌لر ازابه اولنه‌رق چاریك وایکیلکه تحویل اولندیغی کبی سیلیك ودلیك چاریك واقسامی دخی بالازابه مجددلریله مبادله اولنور .

عتیق بیاض آلتیلق واقسامنك یعنی متالك بش غروو بیاض اللیش و بیاض یوزلك لکلرك تداولدن قالدیریلوب کموش ایکیلکه تحویلی قرارکیر اولدیغندن مال صندقلرینه ومؤسسات وزنه‌لرینه کیرن علی العموم آلتیلق واقسامی وسیلك ودلیك مجیدیه واقسامی تکرار اهالی‌یه ویرلمیوب طوپلانیله‌رق

ضربخانه‌یه کوندریلوب مجدد ومجیدی اقسامی ایله مبادله اولنور. آلتون مسکوکات عثمانیه‌نك کرك عیارنده وکرك وزننده بیکده (٢) قدر طولرانس یعنی فضله ویا نقصانه مساعدهٔ نظامیه بخش اولنمشدر .

لیرای عثمانینك عیار نظامیسی بیکده (٩١٦,٦٦) اولوب اشبو عیار (٩١٤,٦٦) دن اشاغی و (٩١٨,٦٦) دن یوقاری اوله‌ماز . کذلك لیرای عثمانینك وزن حقیقیسی (٢,٢٥) درهم اولوب هرحالده (٢,٢٤٥٥) درهمدن نقصان و(٢,٢٥٤٥) درهمدن فضله اوله‌ماز. لیرانك اضعاف واقسامنك عیارلری دخی کاملاً (٩١٦,٦٦) اولوب وزنلری قیمتلریله متناسبدر کموش مسکوکات عثمانیه‌نك کرك عیار وکرك وزن نظامیسندن بیکده یالکز (٣) فضله ویا نقصانه مساعدهٔ نظامیه‌سی واردر . مجیدی واقسامنك عیار نظامیسی بیکده (٨٣٠) اولوب (٨٢٧) دن اشاغی و (٨٣٣) دن یوقاری اوله‌ماز. برمجیدی‌یه‌نك وزن حقیقیسی (٧,٥) درهم اولوب هرحالده (٧,٤٧٧٥) درهمدن نقصان و(٧,٥٢٢٥) درهمدن فضله اوله‌ماز . مجیدی اقسامنك وزنلری دخی قیمتلریله متناسبدر .

١٣٢٦ سنه‌سی نهایتنده احداث اولنان نیکل مسکوکات خالص نیکل معدنندن معمول اولوب نیکلك خالصیتی حقنده‌کی مساعدهٔ نظامیه آنجق یوزده (٢,٥) دن عبارتدر . یعنی مسکوکات اعمال اولنه‌جق نیکل کولچه‌سنك یوزده آنجق (٢,٥) قدر قوبالت وتیمور وسائره کبی مواد اجنبیه‌یی محتوی اولمسنه مساعده ایدلمشدر .

نیکل مسکوکاتك انواعنك وزنلری قیمتلریله متناسب اولمیوب قیمت ایکی مثلی آرتار ایسه وزن یوزده اللی آرتار بو حالده ایکی عدد قرق پاره‌لق نیکل مسکوکاتك وزنی (٣) عدد یکرمی پاره‌لکك وزننه وکذلك (٢) عدد اون پاره‌لکك وزنی (٣) عدد بش پاره‌لکك وزننه مساویدر .

نیکل مسکوکاتك وزن نظامیلری اوززنده غروشلقده بیکده (١٠) یکرمیلك واونلقده بیکده (١٥) بشلکده بیکده (٢٠) نقصان ویا فضله اوله‌بیلمسنه مساعدهٔ نظامیه واردر .

مسکوکات عثمانیه درهم حسابیله واکثر مسکوکات اجنبیه غرام حسابیله ضرب واعمال ایدلمش اولدیغندن وزنلرك یکدیکرینه تحویلی بروجه آتیدر :

١ درهم = ٣,٢٠٧٣٦٢٥ غرام

١ کیلوغرام = ٣١١,٧٨٢٦٥٧ درهم

بر درهم (١٦) قیراط وبر قیراط دخی (٣٢) نقیره منقسمدر بر نقیرك درتده برینه بر ذره دنیلور. نقیره ایشجیلر آره‌سنده وقیومجیلرجه براوتوز ایکی وذره‌یه بریوز یکرمی سکز تعبیراولنور اوچ اوتوز ایکی ، بش اوتوز ایکی، طقوز اوتوزایکی دیمك $\frac{3}{32}$ ، $\frac{5}{32}$ ، $\frac{9}{32}$ قیراط دیمك اولور. $\frac{8}{32}$ یعنی بر چاریك قیراطه صورت مخصوصه‌ده بر بغدای نامی ویریلور .

١ قیراط = $\frac{1}{2}$ ٢٠٠ میلغرام در .

١٩١٠ سنهٔ میلادیه‌سنده پارسده انعقاد ایدن بین الملل اوزان ومساحه قومسیونی مجوهرات وزننده مستعمل اولان قیراطك معادلنی بلا کسر (٢٠٠) میلغرام اوله‌رق قبول ایتمشدر. بو حالده فرانسزجه (غره‌ك) دنیلن بر (جه) یعنی بر بغدای (٥٠) میلغرامدر . ساده‌کار وقیومجیلرجه آلتون عیاری حقنده مستعمل اولان قیراطك معناسی بشقه اولوب خالص آلتون (٢٤) قیراط عد اولنور .

بر آلتون آوانی ویا کولچه (١٨,٢٢) ویا (١٢) قیراطدر دنیلمکله او خلیطه درونده وزناً یکرمی درت قسمنده یکرمی ایکی ویا اون سکز ویا اون ایکی قسمی آلتون دیمك اولور .

١٢٦٠ سنه‌سنده مسکوکات عثمانیه ایچون قبول اولنوب الی یومنا هذا ادامه قلنمش اولان ارسام ونقوش بر وجه آتیدر :

آلتون مسکوکاتك وجهنده وسطنده اوچ سطر اوزرنده (عزنصره ضرب فی قسطنطنیه) عباره‌سی و عباره‌نك آلتنده پادشاه زمانك سنهٔ قمریه اوله‌رق تاریخ جلوسی واطرافنده بر دفنه دالی بولنوب بوداللر تاریخك آلتنه کلن محلده برقورده‌له ایله یکدیکرینه ربط ایدلمش وبالاده یکدیکرینه قارشی کلن اوجلرینك آره‌سنه بر ییلدیز وضع اولنمشدر .

مسکوکاتك ظهرنده طغرای همایون وآنك آلتنده پادشاه زمانك قاچنجی سنهٔ سلطنتنده ضرب ایدلدیکنی مشعر رقم بولنوب اطرافنده دخی صاغ وصولده بر دفنه دالی بولنور .

بوداللرك اوجلری یازی طرفنده‌کی داللر قدر اوزون اولمیوب اوجلرینك آره‌سنده یعنی طغرانك بالاسنه کلن قسمده دائراً یدی عدد ییلدیز بولنور . داللرك آلت اوجلرنده یکدیکری اوزرینه چپ وراست وضعیتده موضوع بر تیغدان (اوق کیسه‌سی) وبونلرك هر برنده بشر عدد اوق رسمی بولنور . تیغدانلرك یکدیکریله برلشدیکی محلده وسنه رقمنك تام التنده بر قورده‌له بك بولنور . تیغدانلرك آلتنده ووسط نقطه‌سی قورده‌له باغنك آلتنه کلمك اوزره کریلمش وضعیتده مع کریش بریای رسمی واردر. آلتون مسکوکاتده یالکز بش برلك وایکی بچقلق لیرالرده قورده‌له باغنك التنده قیمتلرینی کوسترر (٥٠٠) و (٢٥٠) رقملری واردر . سلطان عبد المجید خان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ضرب ایدلمش اولان کرك آلتون وکرك کموش مسکوکاتده طغرانك صاغ طرفندن برلرفاق کل دالی وسلطان مراد خانك طغرالرینك بالاسنده اوجلری یوقاری‌یه طوغری بر هلال رسمی وسلطان عبد الحمیدك ایلك آلتی سنهٔ سلطنتی ظرفنده ضرب اولنان مسکوکاتده طغرانك صاغ طرفنده برکل دالی و یدنجی سنه‌سندن صکره کیلرنده (الغازی) عنوانی بولندیغی کبی پادشاه‌لرك سلطان محمد خان خامس حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ضرب اولنان مسکوکاتده طغرانك صاغ طرفنده (رشاد) کلمه‌سی محرر اولوب سلطان عبدالعزیز خان زمانلرنده ضرب اولنان مسکوکاتده طغرانك صاغ طرفنه چیچك ویا بر کونه یازی بولنمیوب بوش براقیلمشدر حکمدار ذیشانك جلوس همایون مراسملری تاریخ جلوس اوزره اجرا قلندیغندن مسکوکاتده ظهرنده طغرای همایونك آلتنده‌کی رقملر تاریخ مالی حسابیله جلوس همایون کونلرنده تبدیل اولنور . کموش مسکوکاتدن مجیدیه ویارم وچاریك مجیدینك هر ایکی جهتلرینك اطرافنده دائراً اون ایکیشر عدد آی وییلدیزدن مرکب برصو منقوش اولوب بونلرك طیش طرفلرنده وآیلرك یکدیکرینه برلشدیکی محلده کذلك اون ایکی عدد کوچك برر پاپاتیه چیچکی موضوعدر . ایکیلك وغروشلقلرك هر ایکی جهتنده اطرافلری دائراً یالکز اون ایکی عدد ییلدیز ایله محاطدر یکرمی پاره‌لقلرك طغرا ویازی طرفلری چفته دفنه داللری ایله محاط اولوب یازی طرفنك بالاسنده دخی (٢٠) رقمی بولنمقده‌در .

علی العموم کموش مسکوکاتك یازی وطغرالری وطغرالرك صاغ طرفنده‌کی نقوش آلتون مسکوکاتده کوسترلدیکی کبیدر . آلتون وکموش مسکوکات عثمانیه‌نك کافه‌سنك کنارلری طرطیللی‌در .

مسکوکات متداولهٔ عثمانیه

نوعی	عیاری بیکده	اسمی	قیمت اصلیه‌سی پاره	قیمت اصلیه‌سی غروش	وزنی کمر	وزنی اغنام	قطری میلیمتره	قطری میلیمتره	ملاحظات
التون	٩١٦⅔	بشی برلك لیرا		٤١٠٠	٨٢٨٥	٣٦	٣٥	٢,٠٨	١٣٢٥ سنه سندنبری آلتون مسکوکات قیمت اصلیه‌سی یوزده (٢,٦) تزیید ایدلمشدر .
"	"	ایکی بچقلق لیرا		٢٥٠	٤١٤٢	١٨	٢٧,٢٠	١,٧٤	
"	"	مجیدیه آلتونی ویا عثمانی لیراسی		٤١٠	٧٢١٦٥٧	٧	٢٢,٥٠	٧,٠٨	
"	"	یارم لیرا		٥	٣٠٨٢٨	٣	١٨	٠,٨٦	
کموش	٨٣٠	چاریك لیرا		٢٥	١٨٠٤١٤	١٨	١٤,٧٥	٠,٦١	
"	"	مجیدیه		٢٠	٥٥٠٠	٢٤	٣٧	٢,٢٧	١٢٩٦ سنه‌سندنبری کموش مسکوکاتك قیمت اصلیه‌سی یوزده بش تنزیل ایدلمشدر. ١٢٩٦ سنه‌سندنبری سیم مجیدیه و١٣٠٨ سنه‌سندنبری سیم یکرمیلك و١٣٢٧ سنه‌سندنبری سیم غروشلق ضربی تعطیل ایدلمشدر .
"	"	یارم مجیدیه		١٠	٢٧٠٠	١٢	٢٧,٢٥	٢,١٤	
"	"	چاریك مجیدیه		٥	١٣٥٠	٦	٢٤	١,٠٦	
"	"	ایکیلك		٢	٤٠٥٠	٢٤	١٨,٧٥	١,٠٠	
"	"	غروشلق		١	١٢٠٠	١٢	١٠	٠,٧٥	
"	"	یکرمیلك		٠,٢	٦١٠	٦	١٣,٧٥	٠,٥٠	
"	٤٤٠	آلتلق		٥			٣٧		١٢٥٥ سنه‌سندنبری ضربیات تعطیل ایدلمشدر و وزنه‌لره کیردکجه تکرار تداوله چیقارلمیوب بالاذابه ایکیلکه تحویل اولنمقده‌در.
"	"	یارم آلتلق (بیاض یوزلك)		٢,٥	٢٧٠٠	٢	٣٢	١,٠٠	
"	"	آلتلق چاریکی (بیاض الیلك)		١,٢٥	١٠٠٠	١	٢٧	٠,٧٥	
کموشی باقیر	٣٣٠ ویا ١٧٠	بشلك (قره یوزلك)		٢,٥	٢٠٠٠	٥	٣٩	١,٢٥	بشلك ومثالکلر ١٢٥٦ سنه‌سندنبری ضرب اولنماز بونلرك قیمتی ١٢٩٦ سنه‌سندنبری نصفنه یعنی قیمت حاضره‌یه تنزیل ایدلمشدر .
"	"	یارم بشلك (قره الیلك)		١,٢٥	١٠٠٠	١	٢٤	٠,٦٢	
"	"	مثالیك		٠,٢٥	٢٠٠٠	٢	٢٧	١,٠٠	
"	"	یکرمیلك		٠,١٠	٨٠٠	١	٢١	٠,٥٠	
"	"	اونلق		٠,٠٥	٤٠٠	٠,٥	١٧	٠,٢٥	١٣١٥ الی ١٣٢١ سنه‌لرنده ضرب اولنمشدر .
"	"	یکی مثالیك		٠,٠٥	٤٠٠	٠,٥	١٠	٠,٢٥	
"	"	بشلك		٠,٠٢	١٠٠	٠,١	٢٣,٥٠	٠,٥١	
"	"	اونلق		٠,٠١	٢٠٠	٠,٢	٢١	١,٢٦	١٣٢٦ سنه‌سندن اعتباراً ضربینه باشلانمشدر .
"	"	بش پاره‌لق		٠,٠٠٥	١٠٠	٠,١	١٨,٥٠	٠,٠٦	
بکمکل	"	قرق پاره‌لق		٠,٠٠٢	٦٥٠	٠,٠٦٥	١٦	٠,٠٩	
"	"	یکرمی پاره‌لق		٠,٠٠١	٣٢٥	٠,٠٣٢٥	١٣	٠,٠٧	
"	"	اون پاره‌لق		٠,٠٠٠٥	١٦٢,٥	٠,٠١٦٢٥	١١	٠,٠٦	
"	"	بش پاره‌لق		٠,٠٠٠٢٥	٨١,٢٥	٠,٠٠٨١٢٥	٩	٠,٠٤	

turkiyat.com

الیوم زینت مقامنده قوللانیلان اسکی آلتون مسکوکات عثمانیه ایله اخیراً احداث اولنان زینت آلتونلری

اسمی	قطری ملیمتره	عیاری بکده	وزنی غرام	قیمتی پارهٔ غروش	ملاحظات
فلوری دنیلان بلدیز آلتونی	۱۹–۲۷	۹۹۳	۱,۰۵	۱۹ ۵۱	جفتلیسی دخی واردر .
زنجیرلی وفندقدنیلان شریفی ویا اشرفی آلتونی	۲۱–۳۲	۹۷۰	۱,۲۵	۵۰ ۰۵	نصفیه وربعیسی دخی واردر .
سلطان محمودنا بنك یکری بشلك دنیلان غنیق روی «	۲۶	۹۵۶	۷,۷۵	۶۸ ۰۳	جفتلی ونصفیسی دخی واردر .
غنیق سلطان محمود آلتونی دنیلان محمود اول زرنجبونی	۱۷–۲۱	۹۵۲	۱۳,۲	۳۷ ۳۰	نصفیسی دخی واردر .
سلطان مصطفی ثالث زرنجبونی	۱۸	۹۰۶	۱۳,۲۵	۳۶ ۰۰	جفتلیسی ونصفیسی دخی واردر .
صندقلی وغازی دنیلان خیریه آلتونی .	۲۰	۸۷۳	۸,۷۵	۲۳ ۱۰	نصفیه وربعیسی دخی واردر .
بکرمیلك محمودیه و دارالخلافة السنیه آلتونی	۱۹	۸۳۰	۸	۲۰ ۰۰	عدلیه‌نك نصفیسی ودیکرلرینك نصفیه وربعیسی واردر .
غنیق عدلی ودارالخلافة العلیه وسلطان عبدالحمید حیه «	۱۹–۲۰	۸۳۰	۷,۷۵	۱۹ ۲۶	رومیلرك جفتلیسی، استانبولرك نصفیه وربعیسی دخی واردر .
بازیلی محمودیه دنیلان جدید روی واستانبول آلتونی	۲۳	۸۰۰	۱۱,۷۵	۲۸ ۲۰	
جدید عدلیه آلتونی	۱۹	۷۴۸	۷,۷۵	۱۷ ۲۷	
غنیق مصر «		۶۸۷	۱۳	۲۶ ۳۳	
جدید «		۶۸۷	۱۱,۹۰	۲۶ ۲۰	
مصر بازبوط «		۶۶۵	۸	۴ ۴۸	
جدید ربعیه			۸	۴ ۲۰	
زینت بشیوزلك					
« ایکی یوز اللیلك					
« یوزلك					
« اللیلك					
« یکرمی بشلك					
« اون ایکی بچقلق					

زینت آلتونلری ایلك دفعه اولەرق ۱۳۱۴–۱۳۲۴ سنەلرنده ضرب ایدلمش وپادشاهمز سلطان محمد خان خامس حضرتلرینك زمان سلطنتلرینه مخصوص اولق اوزره ۱۳۲۶ سنەسندن اعتباراً شکل آخر دخی اولەرق تکرار ضرب ایدلمکه باشلانمشدر قطرلرك اولکی رقملری سلطان عبدالحمید ثانی وقتنده ضرب اولنانلره وایکنجی رقملری سلطان محمد خان خامس حضرتلری زمانده یاپیلانلره عائددر .

مسکوکات اجنبیه

مسکوکات اجنبیه‌نك قیمت وفیأتی بعض نقاط نظره کوره بروجه آتی اوچ صورتله تقدیر و تعیین اولنور .

برنجی — قیمت حقیقیه ویا بش قیمتی – ۲ – تعرفه ومبایعه قیمتی – ۳ – قامبیو قیمتیدر .

برنجیسی — مسکوکاتك محتوی اولدیغی خالص آلتونك ویا خالص کموشك مقداری نظر اعتباره آلنوب هر مملکت مسکوکاتنك دیکر ممالك مسکوکاتی ایله معادل حقیقیسی تعیین اولنور. بونك ایچون اتخاذ اولنان اساس هر مملکتده ضربخانەلرك اجرت ضربیه اولەرق آلتون کولچەلری بدلندن اجرا ایلدکلری بر مقدار جزئی تنزیلات نظر اعتباره آلنمیەرق بر کیلوغرام خالص آلتوندن نه مقدار مسکوکات اعمال اولندیغنی بیلمکدر. بو صورتله هر مملکتك مسکوکاتیله بر کیلوغرام خالص آلتونك بدلنی تعیین ایدوب بعده اشبو بدللر یکدیکریله نسبت ومقایسه اولنەرق بر مملکت مسکوکاتنك دیکر ممالك مسکوکاتیله بدللری حساب وتعیین اولنور .

بر کیلو خالص آلتونك ممالك مختلفه مسکوکاتیله بدللری بر وجه آتیدر :

ممالك عثمانیەده	۱۵۱۱۶,۷۳۵	غروش
فرانسەده	۳۴۴۴,۴۴۴۴	فرانق
انکلترەده	۱۳۶,۵۶۸	انکلیز لیراسی
آلمانیاده	۲۷۹۰	مارق
اوستریاده	۳۲۸۰	قرون
روسیەده	۱۲۹۱,۶۶۶	روبله
فلمنكده	۱۶۵۳	فلورین کولدن
آمریقاده	۶۶۴,۶۲۰	دولار .
اسوج نوروج ده	۲۴۸۰	قرونه
مصر خدیویتنده	۱۳۴,۴۵۴	مصر لیراسی

ایشته بو صورتله بر انکلیز لیراسنك قیمت حقیقیەسی $\frac{۱۵۱۱۶,۷۳۵}{۱۳۶,۵۶۸}$ = ۱۱۰,۶۹ غروش و بر فرانغك قیمت حقیقیەسی ۴,۳۸۸۷۲۹۵ غروش وبر دولارك قیمت حقیقیەسی $\frac{۱۵۱۱۶,۷۳۵}{۶۴۴,۶۲}$ = ۲۲,۷۴۴۹ غروش اولور آتیدەکی جدولده اشبو قیمت حقیقیەلر کوسترلمشدر .

ایکنجیسی — مسکوکات اجنبیه ضربخانەلرجه معلوم العیار برکولچه کبی مبایعه اولنور. اجرت ضربیه اولەرق آلتونك قیمت حقیقیەسندن بر مقدار جزئی تنزیلات اجرا اولنور ، دولت علیهٔ

عثمانیه ضربخانه‌سنجه استیفا اولنان اجرت ضربیه بالاده اصول مسکوکات عثمانیه بحثنده کوسترلمش ایدی یوزبیك لیرالقدن زیاده کنتوریلان آلتون کولچه‌لرینك بهر خالص کیلوسنك مبایعه تعرفه قیمتی ١٥٠٦٠,١٠٤٨ غروشدر . فرانسه ضربخانه‌سنجه بهر کیلو خالص آلتوندن اجرت ضربیه اوله‌رق ٧,٤٤٤٤ فرانق تنزیل اولنوب (٣٤٣٧) فرانق ویریلور. انکلتره ضربخانه‌سنجه آلتوندن اجرت ضربیه آلنمازسه‌ده آلتون ضربیاتنه دائما انکلتره بانقه‌سی توسط ایتدیکندن بهر آلتوندن ١ ½ په‌نی آلورکه بیکده (١,٦) دیمکدر، ایشته بوحسابه کوره برفرانغك تعرفهٔ فیأتی $\frac{١٥٠٦٠,٠٤٨}{٣٤٣٧}$ = ٤,٣٨١٧٢ غروش اولور .

اوچنجیسی — مسکوکاتك بروجه بالاحقیق ومبایعه فیأتلرندن بشقه برده (قامبیو قیمتی) اولوب مملکتلرك یکدیکریله مناسبات تجاریه واقتصادیه‌سنه ویکدیکرلرینه قارشو آله‌جقلی ویا ویره‌جکلی اوله‌رق بقیهٔ حسابك تسویه‌سی ایچون برندن دیکرینه آلتون ارسال واخراجی لزومنه والحاصل عرض وطلب قاعدهٔ عمومیهٔ اقتصادیه‌سنه کوره تعین ایدرکه اشبو پولیچه فیأتی هرکون بانقه‌لرجه اصحاب مراجعته بیلدیرلدیکی کبی غزته‌لرله دخی اعلان ایدلمکده‌در .

مسکوکات اجنبیه

اسامیٔ دول	واحدقیاسیٔ مسکوکات	وزن غرام	عیاری بیکده	قیمت حقیقیسی آلتون	قیمت حقیقیسی غروش	مضروب مسکوکاتك انواعی: آلتون	کموش	نیکل وباقر
انکلتره و اوستراليا ویکی زه‌لاند آفریقای جنوبی و ارض جدید مستملکاتی	سووره‌ن نام دیکر استرلین انکلیز لیراسی ١ استرلین = ٢٠ شیلین ١ شیلین = ١٢ پنی	٧,٩٨٨٠٥	٩١٦⅔	١١٠,٦٩		٥ استرلین	٥ شیلین » ٤ » ٢ و ٥ » ٢ » ١ » ½	٢ پنی (باقر) » ١ » ½ » ¼ » ⅛
پرو	لیرا = ١٠ سول	٧,٩٨٨٠٥	٩١٦⅔	١١٠,٦٩		١ لیرا » ½ » ¼ ٢ سول	٦ پنس ١ سول » ½ » ¼ » ⅕ » ١/١٠ = دینارو » ½ دینارو ٢٠ سنتاوو » ١٠ » ٥	٢ سنتاوو (باقر) » ١
قولومبیا	پزوفورته = ١٠٠ سنتاوو لیورا = ٥ په‌زو	١,٥٩٧٦ ٧,٩٩٨٨٠٥		٣٢,١٤ ١١٠,٦٩		١ لیورا » ½ » ¼ » ⅕ په‌زو	١ په‌زو » ½ » ¼ » ⅕ په‌زه‌تا	٥ سنتاوو (نیکل) » ٢ » ١
پورتکیز	میلرایس = ١٠٠٠ رایس ٥ میلرایس = ½ فورونا	٨,٨٦٧٨	٩١٦⅔	٢٤,٥٧٦ ١٢٢,٨٨٢		١ فورونا » ½ » ¼ ٢ میراین	٥٠٠ رایس » ٢٠٠ » ١٠٠ » ٥٠	١٠٠ رایس (نیکل) » ٥٠ » ٢٠ (باقر) » ١٠ » ٥
بره‌زلیا	میلرایس = ١٠٠٠ رایس ١٠ میلرایس	٨,٩٦٢٥	٩١٦⅔	١٢,٤٢٥ ١٢٤,٢٥		٢٠ میلرایس » ١٠ » ٥	٢٠٠ رایس » ١٠٠ » ٥٠	٤٠٠ رایس (نیکل) » ٢٠٠ » ١٠٠ » ٤٠ (باقر) » ٢٠

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

اسامیٔ دول	واحد قیاسیٔ مسکوکات	وزنی غرام	عیاری بیکده	قیمت حقیقیه‌سی آلتون غروش	مضروب مسکوکاتك انواعی: آلتون	کموش	نیکل وباقر
شیلی	پەزو = ۱۰۰ سنتاوو ۱۰ پەزو = ۱ دوبلون	٥,٩٩١	٩١٦ ٢/٣	٨,٣٠٢ ٨٣,٠٢	٢٠ پەزو ١٠ « ٥ «	١ پەزو ٢٠ شنتاووس ١٠ « ٥ «	٢,٥ سنتاوو (باقر) ١ « ١/٢ «
فرانسه	١ = ١٠٠ سانتیم ٢٠ = ناپولیون (فرانسز لیراسی)	٦,٤٠١٦١٣	٩٠٠	٤,٣٨٨٧٢٩٥	١٠٠ فرانق ٥٠ « ٢٠ « ١٠ «	٥ فرانق ٢ « ١ « ١/٢ « ٢٠ سانتیم	٢٥ سانتیم (نیکل) ١٠ « (باقر) ٥٠ « « ٢ « «
روسیه	روبله = ١٠٠ قاپیك ٧,٥ = ١/٢ ایمپریال = ٢٠ فرانق	٦,٤٥١٦١	٩٠٠	١١,٧٠٣٢٨ ٨٧,٧٧٤٥٩	٢٠ روبله ١٥ « ١٠ « ٧,٥ «	١ روبله ٥٠ قاپیك ٢٥ « ٢٠ « ١٥ « ١٠ «	٥ قاپیك (باقر) ٢ « « ١ « « ١/٢ « «
آمریقا قنادا کوبا پاناما سان دومنیك	دولار = ١٠٠ سنت ٥ دولار = ١/٢ ئەیکل	٨,٣٥٩	٩٠٠	٢٢,٧٤٤٩ ١١٣,٧٢٤٦	٢٠ دولار ١٠ « ٥ « ٢ ١/٢ « ١ «	١ دولار ١ ١/٢ « ٥ « ٢٥ سنت ١٠ سنت = دیم	٥ سنت (نیکل) ١ « (باقر)
اسوج نورویج دانیمارقه	قرونه = ١٠٠ ئوره ٢٠ قرونه	٨,٩٦١	[illegible]	٦,٠٥ ٦٢,٩١٤	٢٠ قرون ١٠ « ٥ «	٢ قرونه ١ « ٥٠ ئوره ٢٠ « ١٠ «	٥ ئوره (باقر) ٢ « « ١ « «
اوستریا مجارستان قره‌طاغ	قورون = ١٠٠ هللر ٢٠ قرون	٦,٧٧٥٦١	٩٠٠	٤,٦٠٨٧٥ ٩٢,١٧٥	٢٠ قرون ١٠ «	٥ قرون ٢ « ١ «	٢٠ هللر (نیکل) ١٠ « « ٢ « (باقر)

اسامیٔ دول	واحد قیاسیٔ مسکوکات	وزنی غرام	عیاری بیکده	قیمت حقیقیه‌سی آلتون غروش	مضروب مسکوکاتك انواعی: آلتون	کموش	نیکل وباقر
آلمانیا	مارق = ١٠٠ فنیق ٢٠ مارق = ١ دوویل قرونه	٧,٩٦٥	٩٠٠	٥,٤١٧٦١٥ ١٠٨,٣٣٣٧	٢٠ مارق ١٠ « ٥ «	٥ مارق ٢ « ١ « ١/٢ « ١ طالر = ٣ مارق	٢٥ فنیك (نیکل) ١٠ « « ٥ « « ٢ « باقر
فلمنك	کولدن فلورین = ١٠٠ سنت ١٠ فلورین	٦,٧٢	٩٠٠	٩,١٤٢٥٥ ٩١,٤٢٥٥	١٠ فلورین	٢ ١/٢ فلورین ١ « ١/٢ « ٢٥ سنت	٥ سنت (نیکل) ٢ ١/٢ « « ١ « «
قوستاریقا	قولون = ١٠٠ جنته‌ریمو ١٠ قولون	٧,٧٨	٩٠٠	١٠٥,٨١٧	٢٠ قولون ١٠ «	١/٢ قولون ١/٤ « ١٠ جنته‌ریمو ٥ «	١ جنته‌ریمو (باقر)
ژاپونیا	ین = ١٠٠ سن ١٠ ین	٨,٣٢٣٣	٩٠٠	١١,٢٣٧٥ ١١٣,٣٧٥٥	٢٠ ین ١٠ « ٥ «	٢ ین ١ « ٥٠ سن ١٠ «	٥ سن (نیکل) ١ « (باقر) ١/٢ « «
ایران	قران = ٢٠ شاهی « = ١٠٠٠ دینار ٢٠ قران = ٢ تومن	٥,٧٥	٩٠٠	٣,٩١٤١ ٧٨,٢٨٣	٢ تومان ١ « ١/٢ «	٢ قران ١ « ١/٢ « ٥ شاهی	٢ شاهی (نیکل) ١ « « ٤ « ١ عباس ١/٢ « باقر
مصر خدویتی	جنیه = مصر لیراسی = ١٠٠ قرش	٨,٥	٨٧٥	١١٣,٤٣	١ لیرا ٥٠ قرش ٢٠ « ١٠ « ٥ «	٢٠ قرش ١٠ « ٥ « ٢ «	١ قرش (نیکل) ٥ عشر القرش ٢ « ١ « میلیم ١/٢ میلیم باقر

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

فرانق اصولنی قبول ایدن دولتلر

اسامیٔ دول	واحد قیاسیٔ مسکوکات	وزنی / خوام	عیاری / بیکده	قیمت حقیقیه‌سی التون وغروش	مضروب مسکوکاتك انواعی: آلتون	کموش	نیکل وباقیر
تونس امارتی	فرانق = ۱۰۰ سانتیم	٦,٤٥١٦١٣	۹۰۰	٤,٣٨٨٧٢٩٥			
لوکسنبورغ	» = ۱۰۰ »	»	»	»			
بلجیقا وقونغو	» = ۱۰۰ »	»	»	»			
موناقو	» = ۱۰۰ »	»	»	»			
اسویچره	» = ۱۰۰ »	»	»	»			
ایتالیا	لیره = ۱۰۰ چنته ریمی	»	»	»			
یونانستان	دراخمی = ۱۰۰ لپتا	»	»	»			
بلغارستان	له‌و = ۱۰۰ استونیکی	»	»	»			
صربستان	دینار = ۱۰۰ پاره	»	»	»			
رومانیا	له‌ی = ۱۰۰ بابی	»	»	»			
اسپانیا	پزه‌تا = ۱۰۰ سانتیمو	»	»	»			
فنلانده دوقه‌لغی	مارقفا = ۱۰۰ په‌نی	»	»	»			
ونه زوئللا	بولیوار = ۱۰۰ سنتاوو	»	»	»			
ارژانتین	په‌زو = ۱۰۰ »	.	.	.	.	۱ په‌زو	۲۰ سنتاو (نیکل)
	۱ پزو = ۵ فرانق	.		۲۱,۹٤۳٦	۵ په‌زو	۵۰ سنتاو	۱۰ »
	۵ په‌زو = ۱ فرانق			۱۰,۹۷۱۸	۲,۵ په‌زو	۲۰ »	۲ » باقیر
سان سالوا دور نیقاراغوا غواته‌مالارا هوندوراس اووروکوای پاراغوای هایتی اکواتور بولیوی	په‌زو = ۱۰۰ سنتاوو		۹۰۰	۲۱,۹٤۳٦			
	غورو = ۱۰۰ »		»	»			
	سوکر = ۱۰۰ »		»	»			
	بولیوانو = ۱۰۰ »		»	»			

اسامیٔ دول	واحد قیاسیٔ مسکوکات	وزنی / غرام	عیاری / بیکده	قیمت حقیقیه‌سی التون وغروش	مضروب مسکوکاتك انواعی: آلتون	کموش	نیکل وباقیر
مکسیقا	پزو = ۱۰۰ سنتاوو پزو (آلتی) ۵ » (یکی) ۱۰	۸,٤٦ ۷,۳۳۳	۸۷۵ ۹۰۰	۱۱۲,۳۷۵ ۱۱۱,۹۰	۱ پزو ۲ » ۱ »	۵۰ سنتاوو ۲۰ » ۱۰ »	۵ سنتاوو (نیکل) ۱ » باقیر
فیلیپین	دوروو = ۱۰۰ سنتاوو دولار پزو (یکی)	٦,۷۷٦ ۰,۷۸٤	۸۷۵ ۹۰۰	۸۹,۵۳ ۱۱,۳۷	۴ پزو (آلتی) ۲ » ۱ »	۵۰ سنتاوو ۲۰ » ۱۰ »	۵ سنتاوو (نیکل) ۱ » باقیر
چین	یوآن تائیل ماغناتی (کوپه) تائیل ناغناغی قاغین دولاری	۲۷	۹۰۰	۱۵ ۱۳ ۲۰			
هندستان، سیلان دومرلس ورژیجار تاهلری وتاورقانی تورقتالانمستلکسی	روپیه = ۱٦ آنه	۱۱,۶۶٤	۹۱٦⅔	۷			۱ ½ ¼ ⅛
هونغ قونغ	انگلیز کومش دولاری = ۱۰۰ سنت	۲۷	۹۰۰	۱۰			۱ دولار ۵۰ سنت ۲۰ » ۱۰ » ۵ »
هند چینی	فرانس پاسترلی = ۱۰۰ سنت	۲۷					
مصر و جینی، صومالی، زنجبار، مراکشتان، مسقط	ریال دیلاری ماریاترز طالاری	۲۶,۷۵ ۲۸,۵۵	۸۳۳,۳ ۱۰	۸۳۳,۳			
جیبشتان	طالاری	۲۸,۵۵	۱۰	۸۳۳,۳			
سیام	تیقال	۱۰,۵۳	۹۰۰	۲۹,۱۱			
نپال	پیاستر = ۱۸ اونسه‌لر						

İstanbul Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı

مقياسات

بر مقدارك مساحه‌سی ینه کندوجنسندن اولان دیکر بر مقدار ایله مقایسه ایتمکله ممکن اولور. مقدار ایسه آزالوب چوغالمسی محتمل اولان شیدر فقط مقایسه‌یه خدمت ایده‌جك اولان اشبو ایکنجی مقدار عموماً معلوم ومعین اولملیدرکه مقایسه‌دن هر شخص استفاده ایتسون آرتق بو معین اولنجه فلانجه شیٔ بوندن اون ، یکرمی ، اوتوز دفعه بیوکدر و فلانجه شیده بوندن ایکی، اوچ، درت دفعه کوچکدر کبی هر شیٔ بونکله مقایسه اولنور . یعنی بو افاده‌دن مقصد المزده معین اوله‌رق موجود بولنان مقدار بر اعتبار اولنورسه فلان شیٔ اون ، یکرمی ویا اوتوزدر وفلانجه شیٔده آنك ایکیسی بر ، اوچده بر ، ودرتده بر جزئیدر دیمك اولور . (بر اعتبار اولنورسه) فقره‌سنك اکلاشلدیغی وجهله معین اولان مقدار مقایسه ایچون بر واحد اتخاذ قلنمش اولورکه ایشته بوکا (واحد قیاسی) دینور . عالمده موجود اشیانك احوال مخصوصه‌سنجه ایدیله‌جك مقایسه یا آنلرك وسعت وامتدادینه ویا ثقلتنه ویاخود نفاستنه (که اوده فیاتیله تقدیر اولنور) کوره اولمق بر امر طبیعیدر .

بو حالده بونلر ایچون هر جنسه کوره بشقه بشقه واحد قیاسیلر تعیین وقبولی مقتضی کورینور. مقدما هر دولت وملتك کندنجه ذاتاً مقبول واحد قیاسیلر استعمال اولندیغی حالده مؤخراً اکثر دولتلر طرفندن اساسلی واستعمالی فوق العاده سهولتلی اولان واصول اعشاریه اوزرینه مرتب بولنان مقیاسات جدیده قبول اولنمش اولدیغی کبی بزده دخی اوته‌دنبری جاری اولان اصولك صعوباتی واصول جدیده‌نك محسناتی نظر دقته آلنه‌رق اصول مذکوره دولت علیهٔ عثمانیه‌جه دخی قبول ایدلمش ایسه‌ده بونك استعمالی هنوز تعمم ایده‌مامش اولمغله اصول جدیده‌نك تعریفاتندن مقدم اصول عتیقه‌دن بحث اولنه‌جقدر .

مقياسات عتيقهٔ عثمانيه

طول مقياسلری

طول ایچون قبول ایدیلن واحد قیاسی (آرشون) در . بونك انواعی واردر . بری معمار آرشونی دیکری چارشو آرشونی وبر دیکریده اندازه‌در .

فقط اکثریتله استعمال اولنان معمار آرشونیدر . بونك اجزا واضعافی بروجه آتی کوسترلمشدر:

اضعافی :

برفرسخ = ٣ میل = ٧٥٠٠ معمار آرشونیدر .
بر میل = ١٠٠٠ قولاج = ٢٥٠٠ معمار آرشونیدر.
برقولاج = ٢,٥ معمار آرشونی‌در .

اجزاسی :

بر ذراع معماری = ٢٤ پارمقدر .
بر پارمق = ١٢ خطدر .
بر خط = ١٢ نقطه‌در .

چارشو آرشوننك اضعافی اوله‌رق بر مقیاس اولمیوب اجزاسی بر وجه آتیدر :

اجزاسی :

بر چارشو آرشونی = ٨ اوروب (ربع) در .
بر اوروب = ٢ کراهدر.

اندازه‌نك دخی اضعافی اوله‌رق بر مقیاسی یوقدر .

اجزاسی :

بر اندازه = ٨ ربع .
بر ربع = ٢ کراهدر.

معمار آرشونی چارشو آرشوندن (٢) پارمق (٥) خط (١) نقطه قدر واندازه‌دن (٣) پارمق (٤) خط (٤) نقطه قدر بیوکدر . وچارشو آرشونی دخی اندازه‌دن (١١) خط (٣) نقطه قدر بیوکدر . محلی استعمالاری : فرسخ ومیل بعد مسافه ومعمار آرشونی ابنیه واراضی مساحه‌لرنده وقولاج حفریاتده درینلك اولچمك ایچون قوللانیلور. چارشو آرشونی دخی منسوجات واقمشه وبوکا مماثل اشیاده ، اندازه ایسه خالی وحصیر ومندر وبوکا مماثل بعض مفروشات مساحه‌سنده مستعملدر .

سطح مقياسلری

سطحلرك مساحه‌سی ایچون قبول اولنان واحد قیاسی بر (معمار آرشونی مربعیدر) یعنی عرض وطولی برر آرشوندن مرکب بر سطحدر .

آرشون مربعنك اضعافى

بر دونم = ١٦٠٠ آرشون مربعيدر.
بر اولك = ٤٠٠ آرشون مربعيدر .

آرشون مربعنك اجزاسى

بر آرشون مربعى = ٥٧٦ پرمق مربعيدر.
بر پرمق مربعى = ١٤٤ خط مربعيدر.
بر خط مربعى = ١٤٤ نقطه مربعيدر.

محل استعماللرى : دونم واولك اراضى مساحه‌سنده استعمال اولنديغى كبى آرشون مربعى دخى اكثريا ابنيه و سائره‌ده وآرشون مربعنك اجزاسى دخى مرانغوزلق وبوكا مماثل كوچك سطحلرده استعمال اولنور .

حجم مقياسلرى

حجم مساحه‌سى ايچون قبول اولنان واحد قياسى دخى بر (معمار آرشونى مكعبى) در . يعنى عرض وطول وارتفاعى برر معمار آرشونى اولان بر حجمدر . مقياس مذكورك اضعافى اولمه‌رق بر مقياس يوقدر .

آرشون مكعبنك اجزاسى

بر ذراع معمارى مكعبى = ١٣٨٢٤ پرمق مكعبيدر.
بر پارمق مكعبى = ١٧٢٨ خط مكعبيدر .
بر خط مكعبى = ١٧٢٨ نقطه مكعبيدر.

محل استعمالى: آرشون مكعبى ابنيه وحفريات واستحكامات وسائر عمليات انشائيه‌ده استعمال اولنور.

اوزان مقياسى

ثقلت ايچون قبول ايديلان واحد قياسى (قيه) در .
ثقلتى زياده اولان اجسامك وزن ومقايسه‌سى ايچون قيه‌نك اضعافى اولان مقياسلر واردر .

قيه‌نك اضعافى

بر چكى = ٤ قنطار = ١٧٦ قيه‌در.
بر قنطار = ٤٤ قيه‌در .

قيه‌نك اجزاسى:

بر قيه = ٤٠٠ درهمدر.
بر بچق درهم = ١ مثقالدر .
بر درهم = ٤ دنكدر.
بر دنك = ٤ قيراطدر.
بر قيراط = ٤ بغدايدر .
بر بغداى = ٤ فتيلدر .
بر فتيل = ٢ نقيره‌در .
بر نقيره = ٢ قطميردر.
بر قطمير = ٢ ذره‌در

محل استعماللرى : چكى وقنطار طاش وكرج واودون مثللو زياده آغرلغى بولنان اجسامك وزننده وقيه ودرهم معاملات عموميه‌ده ودرهم ومثقال ودنك وقيراط آلتون وكموش وايپك وبوكا مماثل ذى قيمت اشياء وزننده ودها كوچك اولان ديكر مقياسلر دخى ـ مجوهرات وزننده قوللانيلور.

اكيال مقياسى

حبوبات ومايعاتك وزننه مخصوص بر مقياس دها واردركه (كيله) دينور بونك انواعى اولوب فقط اكثريا قوللانيلان كيل آستانى يعنى استانبول كيله‌سيدر .

كيله‌نك اجزاسى:

كيله‌نك اجزاسى :
بر استانبول كيله‌سى = ٤ شينك‌در .
بر شينك = ٢ قوطى‌در .

ماء لذيذ مقياسى

ماء لذيذ جارى ايچون قبول ايديلان واحد قياسئ رسمى (لوله) دركه ٠,٨ پرمق قطرنده بولنان براستوانه‌دن بر دقيقه‌ده جريان ايدن سكز بچق قيه صو مقداريدر .

لوله‌نك اجزاسى:

بر لوله = ٢ نصف لوله‌در .
برنصف لوله = ٢ قامشدر .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bşkanlığı

بر قامش = ٢ ماصوره‌در .
برماصوره = ٢ نصف ماصوره‌در .
برنصف‌ماصوره = ٢ چوالدیزدر .
برچوالدیز = ٢ هلالدر .

قوس وزوایا مقیاسی

زوایا وقوسلرك مساحه‌سیچون اتخاذ اولنان واحد قیاسی‌یه (درجه) دینورکه بر درجه‌لك زاویه بر زاویهٔ قائمه‌نك وبر درجه‌لك قوسده ربع محیط دائره‌نك طقسانده برینه مساویدر او حالده محیط دائره اوچ یوز آلتمش درجه‌در .

درجه‌نك اجزاسی :

بر درجه = ٦٠ دقیقه‌در .
بر دقیقه = ٦٠ ثانیه‌در .
بر ثانیه = ٦٠ ثالثه‌در .
بر ثالثه = ٦٠ رابعه‌در .

ازمنه مقیاسی

زمانك تعین مقداری ایچون اتخاذ ایدیلان واحد قیاسی کرهٔ ارضك کندی محوری اطرافنده بر کره دور ایتمسی مدتندن عبارت اولان (کون) در .

کونك اضعافی :

بر عصر = ١٠٠ سنه‌در .
بر سنه = ١٢ آی = ٣٦٥ کوندر .
بر آی = ٣٠ کوندر [*]
بر هفته = ٧ کوندر .

کونك اجزاسی :

بر کون = ٢٤ ساعتدر .
برساعت = ٦٠ دقیقه‌در .
بر دقیقه = ٦٠ ثانیه‌در .

[*] اوتوز کوندن عبارت اولان آی شهور تجاریه‌در . شهورروميه ایسه مارت، مایس، تموز، آغستوس، تشرین اول وکانون اول وثانی آیلری ٣١ ونیسان، حزیران، ایلول، تشرین ثانی آیلری ٣٠ کون اولوب شباط ٢٨ وبوده هر درت سنه‌ده بر ٢٩ کون اولور. وبو سببله ٣٦٦ کوندن عبارت اولان سنه‌یه (سنهٔ کبیسا) دینور . شهور عربیه ایسه دور قمریه تابع اولوب بعضاً یکرمی طقوز و بعضاً اوتوز کوندن عبارت اولور وسنهٔ قمری بو حالده ٣٥٤ ویا ٣٥٥ کون اولور .

محل استعمالاری: زمانی تعداد ایچون تاریخلرده وعصر وسنه ودوائر میریه معاملاتنده سنه‌و آی ومعاملات صرافیه وتجاریه ایله عمله اجرتنی تقدیرده هفته وکون واحد قیاسی اتخاذ اولنور .

استعمال اولنان جدید مقیاسلر

طول مقیاسلری

طول مساحه‌سی ایچون اتخاذ اولنان مقیاس (متره)در . متره کرهٔ ارضك ربع نصف‌النهار قوسنك اون ملیون مساوی اقسامندن بریدر .

متره‌نك اضعافی

(١٠) متره = بر ده‌قامتره در.
(١٠٠) متره = بر هکتومتره در.
(١٠٠٠) متره = بر کیلومتره یعنی میلدر.
(١٠٠٠٠) متره = بر میریا متره‌یعنی‌فرسخدر.

متره‌نك اجزاسی

بر متره = ١٠ ده‌سیمتره یعنی کراهدر.
بر ده‌سیمتره = ١٠ سانتیمتره یعنی پارمقدر.
بر سانتیمتره = ١٠ میلیمتره یعنی خطدر.
بر میلیمتره = ١٠ ده‌سیملیمتره یعنی نقطه‌در.

اخطار — : (متره) بی (یکی آرشون) دیه‌رك ترجمه ایدیلورلرسه‌ده متره لفظی هرکسجه ذاتاً معروف اولدیغندن اویله‌جه استعمال اولنملیدر .

محل استعمالاری: متره پلاتیندن معمول ومحفوظ اولان مودله موافق صورتده تیمور، پرنج وآغاجدن اعمال اولنوب هر نوع آقمشه وابعاد صغیره مساحه‌سی ایچون استعمال اولندیغی کبی دوبل ده‌سیمتره نامیله جدول طرزنده کمیك وآغاج وپرنجدن معمول اوله‌رق انواع مختلفه‌ده یاپلمش اولان مقیاسلر دخی اشکال ترسیماتی مثللو غایت کوچك پارچه‌لرك مساحه‌سنده مستعملدر. اون متره طولنده‌صورت مخصوصه‌ده یاپیلان زنجیر شریتلر ایسه معمار ومهندسلر و سائر ارباب صنایع طرفندن خریطه ابنیه وعرصه وتفریشات واعمالات کبی خصوصاتده وکیلومتره شوسه وشمندوفر وتلغراف انشا آتی‌وحسابات بحریه ورصدیه وسائره‌ده ومیریامتره جغرافیا خریطه‌لرنده پك چوق استعمال اولنور .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

سطوح مقیاسلری

سطحلرك مساحه‌سنده قوللانیلان واحد قیاسی بر (متره مربعی) در. مربع ایسه زاویه‌لری قائمه اولاق اوزره درت ضلعی بربرینه مساوی اولان سطح دیمکدر.

متره مربعك اضعافی

(١٠٠) متره مربعی = بر آر یعنی اولکدر.
(٢٥٠٠) متره مربعی = بر یکی دونمدر.
(١٠٠٠٠) متره مربعی = بر هکتار یعنی چریبدر.

متره مربعنك اجزاسی

بر متره مربعی = ١٠ ده‌سیمتره مربعیدر.
بر ده‌سیمتره مربعی = ١٠ سانتیمتره مربعیدر.
بر سانتیمتره مربعی = ١٠ میلیمتره مربعیدر.
بر میلیمتره مربعی = ١٠ ده‌سیملیمتره مربعیدر.

محل استعمالاری: متره مربعی ایله اجزاسی ابنیه عرصه‌لرنده ودیوار، دوشمه، طوان، حرام وسائره مثللو سطوح صغیره مساحه‌سنده واضعافی دخی اراضی مساحه‌سنده مستعملدر.

حجم مقیاسی

حجملرك مساحه‌سی ایچون اتخاذ اولنان واحد قیاسی بر (متره مکعبی) در.
مکعب طول وعرض وارتفاعی یکدیکرینه مساوی وزوایه‌سی قائمه اولان بر حجمدر.

متره مکعبنك اضعافی

(١) متره مکعبی = بر ستر یعنی آنباردر.
(٢) متره مکعبی = دوبل ستر یعنی چفته انباردر.

متره مکعبنك اجزاسی

بر آرشون مکعبی = ١٠ هکتولیتره یعنی کیله‌در.
بر هکتولیتره = ١٠ ده‌قالیتره یعنی شنکدر.
بر ده‌قالیتره = ١٠ لیتره یعنی اولچکدر.
بر لیتره = ١٠ ده‌سیلتره یعنی قوطیدر.
بر ده‌سیلتره = ١٠ سانتیلتره یعنی ظرفدر.

مقیاسات مذکوره‌نك محل استعمالاری: آنبار، ابنیه وسائره انشا آتنده قوم اولچلمسی؛ کیله، شنك، اولچك، حبوبات اولچمك ایچون استعمال اولندقلری کبی اولچکی کرك طوغریدن طوغری‌یه وکرك اقسام مختلفه‌یه تفریق ایله مایعات مقیاسی مقامنده قوللانورلر.

اوزان واثقال مقیاسی

اجسامك ثقللرینی تعیین وتقدیر ایچون اتخاذ اولنان واحد قیاسی بر (غرام) در.
غرام، سانتیغراد ترمومتروسیله زائد درت درجهٔ حرارتده و بر سانتیمترومکعبی حجمنده بولنان ماء مقطرك هواسی تخلیه اولنمش بر محلده‌کی ثقلتیدر.
بیك غرامه بر (کیلو غرام) اطلاق اولنوب اوزانده واحد قیاسی عد اولنان بودر.

اضعافی

(١٠) کیلوغرام یعنی یکی اوقه = بر میریاغرام یعنی بطماندر.
(١٠٠) کیلوغرام یعنی یکی اوقه = بر کنتال یعنی قنطاردر.
(١٠٠٠) کیلوغرام یعنی یکی اوقه = بر طونیلاته یعنی چکیدر.

اخطار — بر کیلوغرام بیك غرام یعنی بیك سانتیمتره مکعبی اولدیغی جهتله بر (ده‌سیمتره مکعبی) بر کیلوغرام یعنی یکی اوقه اولوب بر لتره ایسه بر (ده‌سیمتره مکعبی) اولدیغندن لیتره ایله کیلوغرام عینی حجمده بولنمش اولورلر. بوحالده بر طونیلاته ثقلتی ایسه بر متره مکعبی ماء مقطرك آغرلغیدر.

اجزاسی

بر غرام = ١٠ ده‌سیغرام یعنی دنکدر.
بر ده‌سیغرام = ١٠ سانتیغرام یعنی بغدایدر.
بر سانتیغرام = ١٠ میلغرام یعنی حبه‌در.

محل استعمالاری — بطمان، قنطار، چکی اثقال جسیمه ایچون وکیلوغرام وبونك اقسام مختلفه‌سی معاملات ناسه مخصوص اولوب اوفاقلری ایسه اجزاجیلق مثللو عملیاتی دقیق بولنان خصوصاتده قوللانیلور.

مقیاسات عتیقه‌نك مقیاسات جدیده‌یه تحویلی

بر ذراع معماری = ٠,٧٥٨ متره‌در.
بر چارشو آرشونی = ٠,٦٨ متره‌در.
بر اندازه = ٠,٦٥ متره‌در.
بر ذراع معماری مربعی = ٠,٥٧٤٥٦٤ متره مربعیدر.

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bşkanlığı

بر اسکی دونم = ٠,٣٦٧٧٢ یکی طونمدر.
بر اسکی کیله = ٠,٣٧ هکتولیتره یعنی یکی کیله‌در.
بر ذراع معماری مکعبی = ٠,٤٣٥٥٢ متره مکعبیدر.
بر درهم = ٣,٢٠٧٣٦٣ غرامدر.
بر اسکی قیه = ١,٢٨٢٩٤٥ کیلوغرامدر.
بر اسکی قنطار = ٠,٥٦٤٤٩٦ کنتالدر.
بر اسکی چکی = ٠,٢٢٥٧٩٨ طونیلاته در.

اخطار — : مقیاسات جدیده‌یه تحویل اولنه‌جق مقادیرك بالاده‌کی عددلر ایله ضربی کافیدر ،

مقیاسات جدیده‌نك عتیقه‌یه تحویلی

بر متره = ١,٣١٩٢٦١ معمار آرشونیدر .
بر متره = ١,٤٧٠٥٨٨ چارشو آرشونیدر.
بر متره = ١,٥٣٨٤٦٢ اندازه‌در .

بر متره مربعی = ١,٧٤٠٤٥ معمار آرشونی مربعیدر .
بر یکی دونم = ٢,٧١٩٤٥٣ اسکی دونمدر .

بر هکتولیتره یعنی کیله = ٢,٧٠٢٧٠٣ اسکی کیله‌در .
بر متره مکعبی = ٢,٢٩٦١٠٧ ذراع معماری مکعبیدر.

بر غرام = ٠,٣١١٧٨٣ درهمدر .
بر کیلوغرام = ٠,٧٧٩٤٥٧ اسکی قیه‌در .
بر کنتال = ١,٧٧١٤٩٣ قنطاردر .
بر طونیلاته = ٤,٤٢٨٧٣٣ چکیدر .

اخطار — : مقیاسات عتیقه‌یه تحویل اولنه‌جق مقادیرك دخی بالاده محرر بولنان ارقام ایله ضربی اقتضا ایدر .

عادی ترمومترولر

عادی ترمومترولرك اوچ درلو مقیاسی واردر . برنجیسی واك مستعمل ومعتبری (سانتیغراد) ترمومتروسیدرکه جیوه ویا قیرمزی رنکلی اسپرتوایله مملودر. سانتیغراد یعنی یوز درجه‌لی ترمومترونك صفری اریمکده اولان بوز ایچنده تعیین اولنور . اك علوی نقطه صو بخاری درونده تعیین ایدلمش

اشبو ایکی نقطه‌نك بینی بعده یوز درجه‌یه تقسیم اولنمشدر . اشبو تقسیمات اعشاری یعنی صفر ایله واحددن عبارت اولدیغندن فن کتابلرنده بلا قید کوستریله‌جك درجهٔ حرارت وسانتیغراد حسابیله‌در .

اوروپاده دها زیاده منتشر و معلوم بر ایکنجی ترمومترو واردرکه اسمنه (ره‌اومور) دیرلر . بونوع ترمومترونك علوی وسفلی ایکی نقطه‌سنك بینی سکسان درجه‌یه تقسیم اولندیغندن یوز درجه سانتیغراد سکسان درجه (ره‌اومور) معادلدر .

(ره‌اومور) محدثی اولان فرانسه‌لی برحکیم مشهورك اسمیدر . تاریخ میلادك ١٧١٤ سنه‌سنده (فحرنیت) اسمنده بر حکمت شناس یکی بر مقیاس‌الحراره احداث ایتمشدرکه فلمنك ، انکلتره ، آسیقای شمالیده اشبو ترمومترو قبول وفحرنیت نامیله استعمالی تعمم ایتمشدر .

(فحرنیت) ترمومتروسنك نقطهٔ فوقانیسی دیکرلری کبی غلیان ایدن صو بخاری درونده وضع وتعیین اولنمشدر .

لکن نقطهٔ سفلاسی مخلوط مبرد درونده تعیین ایدلمشدر . اشبو مخلوط ملح نشادر ایله قاردن مرکبدر. بوصورتله بو ترمومترونك صفر برودت شدیده‌سی موضوع ومعین دیمکدر وایکی بینی ایکیوز اون ایکی درجه‌یه منقسمدر . فحرنیتك ترمومتروسی اریمکده اولان بوز ایچنده اوتوز ایکی درجهٔ حرارت کوستررمش .

بناءً علیه یوز درجه سانتیغراد ایکی یوز اون ایکی فحرنیت درجه‌سنه معادلدر . فقط بو عددن سانتیغرادك صفریله مقابل اولان اوتوز ایکی طرح اولنوب باقیسی معتبردرکه اوده یوز سکساندر. بودرجه سانتیغراد ١٨٠/١٢٨ یاخود ٩/٨ فحرنیت ایدر وعکس تقدیرده بودرجه فحرنیت ١٢٨/١٨٠ و ٨/٩ سانتیغراد ایدرکه بو نسبتلرله برمقیاس ایله دیکر مقیاس مقایسه اولنه‌بیلور . اشبو ترمومترولرك تقسیماتی صفرك مادونده بودتی ارائه ایدر. وصفرك مافوقنده بولنان درجه‌لره (زائد) ومادونده‌کیلره (—) ناقص اشارتلری وضع اولنور. جیوه‌لی ترمومترولرده برودت ناقص قرق (— ٤٠) درجه‌یه قدرکوستریلور . بودرجه‌ده ایسه جیوه منجمد اولوب آرتق ترمومترو ایشله‌مز . اسپرتو ایله مملو اولانلر ایسه ناقص یوز (— ١٠٠) درجه‌یه قدر منقسم اولدیغی حالده بودرجه‌یه قدر تنزل ایدن برودتده دخی اسپرتو انجماد ایتمز . بناءً علیه بلاد بارده ایچون اسپرتولی ترمومترولرك استعمالی مساعددر . زیرا اسپرتو ویا علقول دنیلان مایع فی یومنا هذا معلوم اولان وسائط فنیه ایله انجماد ایتدیرلمه‌مشدر . شو قدر وارکه — ١١٠ درجه‌ده کندیسنه بر « لزوجیت » عارض اولور یعنی نوعما شروب قوامنی کسب ایدر . فقط تصلب ایتمز .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilgi Merkezi

معدنی ترمومترولر والکتریقی ترمومترولر

رصدخانه‌لرده بولندیریله‌جق ادواتدن بریسی دخی معدنی ترمومترولرله الکتریقی ترمومترولردر.

معدنی ترمومترو: — معادن مختلفه‌نك انبساط وانقباض پایلرینك مختلف اولمسنه بناءً یاپیلمش آلتدر.

فی‌الاصل بو آلت پلاتینا، آلتون کموش لوحه‌لرینك اجتماعندن هلزونی‌الشکل اوله‌رق یاپیلمش واوجنه برابیره تعلیق اولنمش برتلدن عبارتدر.

اشبو اوچ نوع تلك مختلف اولان انبساط وانقباضلرینه کوره اوجلرینه معلق برابیره کاه جهتینه کاه عکسی برجهته حرکت ایدوب درجاته منقسم بر دائره اوزرنده عدد درجات کوریلوب معلوم اولور.

رصدخانه آلتلرندن بری‌ده مقناطیسی انحراف ومیل پوصله‌لریدر. انحراف پوصله‌سنك شمال وجنوبی ارائه ایتدیکی ومیل پوصله‌سنك عرض بلده نسبتنده میل ایتدیکی معلومدر.

رعد وبرق وصاعقه کبی علائم الکتریقیهٔ جویه ظهورنده مذکور پوصله‌لرده عارض اولان تبدلات رصد ایدیلوب مشهود اولان حوادث جویه ضبط ایدیلور. بوندن بشقه فجر شمالیلرك الکتریقی ایله مقناطیسه تاثیری اولدیغندن حین ظهورنده مذکور پوصله‌لر انحراف ومیل ایدرلر.

بارومترولر

رصدخانه‌لرده بولنان الاتدن بری‌ده بارومترولردر.

بارومترولرك انواع عدیده‌سی‌ده واردر. وکافه‌سنك اساسی بالاده ذکر ایتدیکمز طوریچلینك تجربه کرده‌سی اولاندر. بارومترولرك انتخابی ایفا ایده‌جکی خدمته کوره‌در. ازجمله (فورتن) نام ذاتك ایجاد کرده‌سی اولان بارومترونك محسناتی نقلی اسان اولوب سیاح ومهندسلرك دائما یانلرنده بولنه‌بیلیر. چونکه بارومترونك کاسه‌سی مقامنه قائم اولمق اوزره جیوه‌سی برجیلان دریسی دورننده بولنور وایستنلدیکی یره دوکولمه‌دن کتوریلور. بوندن بشقه بر نوع بارومترو دها واردر، که اسمنه چناقلی بارومترو دیرلر. مذکور بارومترو طوریچلینك بارومترو‌سنه تمامیله مشابهدر. نقلی اسان اولمق اوزره کیماکر مشهور (شه‌ورو) نك رفیقی (کاوساق) نام حکیم اسمنه منسوب اوله‌رق بر نوع بارومترو ایجاد ایتمشدر. مذکور بارومترو بر قولی قیصه دیکری اوزون اولمق اوزره جامدن معمول بر سیفون اولدیغندن اسمنه بعضاً‌ده (سیفونلی بارومترو) دیرلر اشبو بارومتروده هوا تضییقی قیصه قولك آچیق طرفنده اجرا ایدر.

بوندن بشقه بویله بر سیفونلی بارومترو اوزرینه (فادران) دنیلان بر جارچیوه یعنی (دائرهٔ ساعه) ربط ایدیلوب مقاره‌لر واکا مربوط ایبره واسطه‌سیله دائرهٔ مذکوره اوزرنده محرر کوزل هوا قوراقلق، یاغمور .... کبی کلمات اشارت اولنمش ایسه‌ده مقاره‌لرك دلك وتماس وسائر مضر قوتلرك موجودیتندن بونوع التلر دائما صحتده ایشلمیوب اکثریا مغایر حقیقت اشاراتی بولندیغندن بونلرك صالون تزییناتندن بشقه ـ فناً ـ خدمتلری معتبر اوله‌ماز.

بعضیلرینه کوره بارومترو ایله تلون هوایی اکلامق ایستیان ذات تبدیل مکان ایتمدیکی صورتده یعنی سیار بولنمدیغی حالده‌اك طوغری بارومترو اوله‌رق (بارومترو نورمال) یعنی (اعتدالی) بارومتروی قوللانمایدر.

اشبو بارومترویه اعتدالی دنیلدیکی کبی (رینو) نام حکیمك اسمنه نسبتله (رینو بارومتروسی) دخی دنیلور.

بونوع بارومترونك مقطعی برسانتیمترودن زیاده‌جه اولدیغندن بونلردن آثار شقریه (*) خطالری داخل حساب ایدلملیدر. حکیم مومی الیه رینو مقطعنی کنیشجه طوتدیغندن بارومتروسی بو خطادن سالمدر.

بو نوع بارومترونك مبدأ ارتفاعی جیوه کاسه‌سی ایچنده واقع فیل دیشندن معمول بر ایکنه سایه‌سنده تعین اولنور. بارومترولرك لایقیله ایشلمه‌لری ایچون درونلرنده‌کی جیوه‌نك خالصیتلری شرطدر. بو قسم بارومترولردن مطلوب اولان صحت کوریله‌مز.

بارومترولرك برده معدنی نوعی واردر. معدنی بارومترونك اساسی معدنی بر لوحه‌دن یاصی بر بورو اعمال ایدیلوب بوده درونندن هوا تخلیه اولندقدن صکره ایکی اوجی لهمله سد اولنوب بعده آلته منحنی بر شکل ویریلور. بو حالده بولنان بورو اوزرینه هوانك واقع اولان تضییقی چوغالیرسه بورونك ایکی متقابل اوجی بربرینه یاقلاشور و آزالدیغی وقتده اوزاقلاشور. بو ایکی اوج آره‌سنه معلق اولان ایبره دیرسکلی مانورالر اعانه‌سیله حرکت ایدن ایبره مربوطدر. بولندیغی دائره اوزره صاغه وصوله طوغری یورر. اشبو دائرهٔ ساعه اوزرنده دخی اچیق هوا، قوراقلق یاغمور کبی تقسیمات واردر.

بو نوع بارومترونك مفید اولمسی ایچون تصحیحی شرطدر.

فقرا بارومتروسی نامیله یاد اولنمغه شایان بر طاقم حیوانات واجسام ونباتات وجبال ایله هوانك تخلفی استدلال اولنیورکه بونلردن بری (قوره ده‌شان) دنیلان قناریه یمیدر. اشبو نباتك هوا بوزوله‌جغی وقتده یاپراقلری بوزولور. شیشه درونده بولنان سولوکلر محللرینی تبدیل ایله شیشه‌نك التنده طوپلانملریله هوانك بوزوله‌جغی اکلاشیلور وهوا بوزوله‌جغی زماندن بر آز اول هواده‌کی شفافیت زیاده‌لشه‌رك بو سایه‌ده چوبانلر وکویلیلر اوزاق مسافه‌لری کوره‌رك هوانك بوزوله‌جغنی اکلارلر.

(*) آثار شقریه — قول کبی اینجه بورولر درونده مایعاتك صعود وسقوطلرنده مشاهده اولنان واجزای فردیهٔ اجسامك مجاذبه‌سندن متحصل اولان خطا وحادثه‌لریدر.

چونکه بو حالده جوهواده زیاده‌جه صوبخاری بولندیغندن بوزمانده هوا درونده بولنان ذرات صوبخاریله ایصلانه‌رق کسب ثقلت وبناءً علیه‌ارضه سقوط ایدرك هوا بر قائدها کسب شفافیت ایدر. هوانك درونده صوبخارینك تزایدیله هوانك ترکیب اصلیسی اولان ازوت ومولد الحموظه ازالوب حیواناتك تنفسنه ثقلت کلور. وبوحالده قیونلر وطیورات چیقاردقلری صدالرله هوانك بوزوله‌جغنی کویلیلره وچوبانلره بیلدیررلر. الحاصل (رومه‌تیزمه و سائره) کبی اعصاب خسته‌لغنه دوچار اولان ومنزوللر هوانك بوزوله‌جغی وقتده اضطراب حس ایدوب انقلاب هوا بوندنده استدلال اولنور.

هیقرومترو

یعنی

میزان الرطوبه‌لر

رصدخانه‌لرده بولنان التلردن بری‌ده هیقرومترودر. لسانمزده بو لفظ مقیاس ویا میزان الرطوبه کلمه‌لری ایله ترجمه اولنه‌بیلیر. بو آلتلر اعانه‌سیله هوا درونده بولنان رطوبتك مقدار ونسبتی تعیین وتقدیر اولنور. مذکور التك انواع عدیده‌سی اولوب الك معروف والك مشهوری اسوچره حکماسندن (سوسور) ك ایجاد کرده‌سی اولان هیقرومترو التیدر. بو التنه صاچلی هیقرومترو دخی دنیلور. الت مذکورك اساسی صاغلم انسان صاچنك رطوبتله اوزانمسی ویبوستله قصالمسی خاصه‌سنه مبنیدر. انسان صاچنك اوزرنده کوریلان یاغلی ماده‌لری ازاله ایتمك ایچون لقمان روحی ایله ییقاندقدن صکره پرنجدن معمول کوچك برچرچیوه اوزرینه مذکور صاچ تمدید ایدیله‌رك برطرفی چارچیوه‌نك اوست طرفنده واقع دوکمه‌یه ایلیشدیرلدکدن صکره دیکر اوجی چفته بوغازلی برمقاره‌دن کچیریله‌رك صاچك اوجنه بر جسم ثقیل تعلیق اولنور. بو مقاره‌نك محورینه بر ایکنه صاپلانوب رطوبت چوغاله‌جغی وقت مقاره حرکت ایدرك مرکزنده‌کی ایکنه اشاغی طوغری اینر وعکس تقدیرده یعنی رطوبتك ازاله‌جغی وقتده صاچ قیصه‌لوب مقاره حرکتله ایبره یوقاری طوغری چیقار بووجهله اشاغی ویوقاری حرکت ایدن ایبره‌نك بر اوجی حذاسنده بردائره قوس واردرکه مساوی یوز قسمه تقسیم اولنوب هر برقسمی بر درجه رطوبت ارائه ایدر. تام قوراقلقده یعنی هیچ رطوبت اولمیان بر محلده ایبره صفر حذاسنده بولنه‌جغی کبی صوك درجه رطوبتلی بر یرده دخی ایبره یوز درجه حذاسنه کلور. هیقرومترولرك انواع کثیره‌سی وار ایسه‌ده موضوع بحثمز اولان آلت کافه‌سنه مرجح اولدیغندن دیکرلرندن بحث اولنمه‌مشدر.

اشبو هیقرومترولرك چوجق اویونجاغی وصالون زینتی اوله‌رق برطاقم نوعلری‌ده واردر ازجمله برقره‌غول ایله برقول نفری صورتنده یاپیلان هیقرومترولرده هوا رطوبتلی اولدیغی زمان قره‌غول اوکنده‌کی نفره مربوط اولان صاچ قیصه‌له‌رق نفرایچری‌یه قاچار. وایی اولدیغی زمان بالطبع اوزاله‌رق نفر قره‌غول طیشاریسنه چیقار. هیقرومترولرك بو کبی انواعندن بری‌ده یاغمورلقلی و قوقولاته‌لی انسان رسمیدرکه بونده دخی هوا راطب اولدیغی وقت مذکور انسان رسمی قوقولاته‌سنی باشنه‌کیر. بالعکس هوا آچیق ویابس اولدیغی زمانده چیقاریر.

دائرهٔ انتخابیه‌سی	اوچیوز یکرمی‌درت سنه‌سنده اجتماع ایدن مجلس مبعوثانه ولایتدن انتخاب اولنان مبعوثلرك اسامی ودائرهٔ انتخابیه‌لری
قونیه لواسی	محمد امین افندی ، خارمی محمد وهبی افندی ، شیخ زاده عابدین افندی ، ارکلیلی سالم افندی ، اقشهرلی حاجی مصطفی افندی
نیکده «	خیری بك ، محی‌الدین افندی ، یورغاکی افندی
انطالیهٔ «	ابوالضیا توفیق بك ، حمدی افندی
اسپارته «	سلیمان سامی افندی ، اشرف افندی
بوردور «	عمر افندی

	اوچیوز یکرمی سکز سنه‌سی نیسانده اجتماع ایدن مجلس مبعوثانه ولایتدن انتخاب اولنان مبعوثلرك اسامیسی ودائرهٔ انتخابیه‌لری
قونیه لواسی	محمد امین افندی ، یلواجلی عمر وهبی افندی، سیواسلی علی کمالی افندی ، محمد رضا افندی ، شیخ زاده عابدین افندی
نیکده لواسی	خیری بك ، محی‌الدین افندی ، آنانیادیس افندی
انطالیه «	منیر بك ، ادریس افندی
اسپارته «	حقی افندی ، اشرف افندی
بوردور «	غالب بك

دور مشروطیتده اجتماع ایدن مجالس عمومیه اعضالری

﴿۳۲٤ سنه‌سی اجتماع ایدن مجلس عمومیٔ ولایتك رئیس واعضاسی﴾

قونیه لواسی	رئیس :	والی ناظم پاشا حضرتلری
	اعضا	اقشهر بلدیه رئیسی حیدر بك
	»	سیدی شهرلی مظهر افندی
	»	دعوی وکیللرندن قسطاکی »
	»	اقشهرلی اصادوریان نظرت »
اسبارته لواسی	»	بلدیه رئیسی محمود شوقی »
	»	دعوی وکیللرندن نادر »
	»	خره‌لمبوس »
	»	اوحانس »
انطالیه لواسی	»	بلدیه رئیسی مصطفی »
	»	توفیق »
	»	واسیل وصفی »
	»	یورکی »
بوردور لواسی	»	نورالدین »
	»	امین »
	»	دوقتور نیقولاکی »
	»	کرقور »
نیکده لواسی	»	اوقاف مدیری سعید »
	»	اقسرایلی حاجی احمد »
	»	بورلی پاپاس ارمناك »

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

﴿٣٢٥ سنه‌سی اجتماع ایدن مجلس عمومیٔ ولایتك رئیس واعضاسی﴾

قونیه لواسی	رئیس: والی وکیلی میرلوا علی رضا پاشاحضرتلری		
	اعضا	کوراکی زاده علی‌وهبی	افندی
	»	عریکیرلی‌زاده‌حاجی‌مصطفی	»
	»	مجلس ادارهٔ ولایت اعضاسندن صرافیم	افندی
	»	مجلس بلدی ولایت اعضاسندن اوقیانوس	»
اسبارته لواسی	»	حاجی حسن	افندی
	»	حسنی	»
	»	خره‌لبوس	»
	»	اوحانس	»
الطالیه لواسی	»	مصطفی	»
	»	حسنی	»
	»	قسطی	»
	»	پارسیخ	»
بوردور لواسی	»	نوری	»
	»	امین	»
	»	کیرقور	»
	»	نیقولاکی	»
نیکده لواسی	»	ارکوبلی حاجی حسن	»
	»	اقسرایلی طاهر	»
	»	لازاراکی	»
	»	صمائل	»

﴿٣٢٦ سنه‌سی اجتماع ایدن مجلس عمومیٔ ولایت رئیس واعضاسی﴾

قونیه لواسی	رئیس: والی عارفی پاشا حضرتلری		
	اعضا	طلعت	افندی
	»	رمزی	»
	»	قسطی	»
	»	اوقیانوس	»

اسبارته لواسی	اعضا	رمزی	افندی
	»	اسماعیل حقی	»
	»	انسطاش	»
	»	غورائیل	»
انطالیه لواسی	»	مصطفی	»
	»	فخرالدین	»
	»	یورغاکی	»
بوردور لواسی	»	حاجی احمد	»
	»	محمد امین	»
	»	واحان	»
	»	استاطی	»
نیکده لواسی	»	سعید	»
	»	مفید	بك
	»	صمائیل	افندی
	»	کریاقو (مستعفی)	»

﴿٣٢٧ سنه‌سی اجتماع ایدن مجلس عمومیٔ ولایتك رئیس واعضاسی﴾

قونیه لواسی	رئیس: عارفی پاشا حضرتلری		
	اعضا	طلعت	افندی
	»	ارمناکلی رمزی	»
	»	اوقیانوس	»
	»	مجلس ادارهٔ ولایت اعضاسندن نیاقو	»
اسبارته لواسی	»	محمد علی	»
	»	مصطفی	»
	»	غورائیل	»
	»	آرتین	»
انطالیه لواسی	»	المالیلی ابراهیم	»
	»	قاشلی محمد	»
	»	انسطاش	»
	»	علکسی	»

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

بوردور لواسی	اعضا	رشید	بك
	»	محمد امین	افندی
	»	استاطی	»
	»	حاجی قره‌بت	»
نیکده لواسی	»	سعید	»
	»	مفید	بك
	»	صمائیل	افندی
	»	یواکم	»

٣٢٨ سنه‌سی مجلس عمومیٔ ولایت اجتماع ایده‌مه مشدر

٣٢٩ سنه‌سی اجتماع ایدن مجلس عمومی رئیس واعضاسی

اسمی	دائرهٔ انتخابیه‌سی	اسمی	دائرهٔ انتخابیه‌سی
رئیس: والی محمد حسنی بك		شاکر افندی	ایلغین
افندی حضرتلری		مولود »	یکیشهر
مظلوم‌زاده حاجی عثمان افندی	قونیه لواسی	ابرادیلی توفیق »	»
درویش بکرزاده محمد »	»	حلمی »	بور
محدث زاده حسن »	»	حاجی احمد »	بوردور
طورون‌زاده شکری »	»	صالح زاده حسین »	»
حاجی وهبی »	»	قدیر »	بوزقیر
بلدیه رئیسی حاجی علی »	»	رفعت افندی بن محمد »	»
بلدیه رئیسی عثمان »	ارکلی	یشیل حافظ مصطفی »	تفنی
صالح زاده نعیم »	ارکوب	جودت »	سلطانیه
مصطفی فوزی بك	ارمناك. انجمن ولایت اعضاسندن	مظهر »	سیدی شهری
محمد علی افندی	اسبارطه. انجمن ولایت »	صادق زاده ایوب »	عربسون
عرب زاده محمد »	»	طلعت »	علائیه
حاجی احمد »	اقسرای	عزت »	»
مدرس زاده ابراهیم »	»	حاجی سلیمان »	قاش
شکری »	»	محمد واصف »	قره آغاج
جودت »	اقسکی	عرفان زاده حکمت »	»
حاجی رشدی بك	اقشهر . انجمن ولایت اعضاسندن	چرکس احمد »	قره‌مان
کامل افندی	»	بحری »	»
حاجی بکر »	»	صالح راضی »	قوچحصار
حاجی اسماعیل »	اکردیر	خلیل زاده محمد »	نوشهر
علی راغب »	المالو	حاجی رفعت »	»
ادیب زاده مصطفی »	انطالیه	خواجه افشار »	نیکده
ابریشم زاده مصطفی »	» . انجمن ولایت اعضاسندن	حفظی زاده امین »	»
جیرمك زاده مصطفی »	»	بطال زاده عابدین »	»
خواجه احمد »	»	باغجی اوغلی لازاراکی »	»
بلدیه رئیسی حسین »	اولو قشله	اسماعیل رمزی »	یلواج

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

قونیه ولایتنده کلجیلك صنعتی

۳۰۹ سنه‌سنده اسپارطه سنجاغی محاسبه باش‌کتابتندن انفصالی اوزرینه معیشتی حیات مأمولیتده آرامایان اسپارطه‌لی اسماعیل افندی اسپارطه‌نك جنوب شرقیسنده ارکله نام دیکر حاجی آوانك محلسی جوارنده ایکی قواجق موقعنده اوتوز دونمك برساحهٔ ارض اوزرنده آلاجه اعمال ایدن بر فابریقه تأسیس ایدر وتشبثنده ثبات کوستره‌رك دارالصناعه‌سنك ترقیسنه حصر اوقات ایتمکده ایکن قزانلق مهاجرلرندن اولوب اسپارطه محاسبه‌جیلکی خدمه‌لکنده استخدام ایدیلن پهلوان احمد آغا اسماعیل افندی‌یه مراجعتله فابریقه‌نك اطرافنده‌کی اراضینك کل یتشدیرمکه مساعد اولدیغی وبو یوزدن پك بویوك استفاده مأمول بولندیغی وکلستانك میدانه کتیرلمسی ایچون بالذات چالیشه‌جغنی عرض و افاده ایله کل فدانلغی تأسیسنی استرحام ایدر . اسماعیل افندی طلب واقعی اسعاف ایدرك فدانلغك احداثنه مباشرت ایدلمك اوزره اراضی استحضاراتنه باشلانوب بوبابده وقوف پیدا ایتمك اوزره قزانلق جوارینه عزیمتله بعض تحقیقات و تدقیقات لازمه‌ده بولنور وعودتده برابرنده کتیردیکی مقدار کافی کل فدانیله اراضینك متباقی قسمنی اتمام ایله اون دونمك برکلستان میدانه کتیرر. بوصره‌لرده کلجیلکدن عظیم استفاده‌لر تأمین ایله‌یه‌جکنی نظرندن دور طوتمایان محلی اهالیسندن خاندان زاده نقش بندی شیخی حاجی حسنی افندی بالذات تعمیم وتکثیرینه سعی ایدوب عوام طبقه‌سنه برنمونهٔ امتثال اولمشدر .

۳۱٤ سنه‌سنده حاصل اولان کللرك تقطیرنده استعمال ایدلمك اوزره اسماعیل افندی زراعت نظارت جلیله‌سنه مراجعتله براینبیق طلب ایدر . نظارت جلیله اسماعیل افندینك تشبثنده‌کی بیوکلکی ومنافعی آلقیشلایه‌رق مقتضی اینبغك ارسالی ایله برابر آیدین ولایتی زراعت مدیر اسبقی متوفی زاقاریان افندی‌یی دخی کل یاغی اعمالنه نظارت ایتمك اوزره اسپارطه‌یه اعزام ایتمشدر . بو صورتله اسپارطه لواسی داخلنده تدریجاً تعمم ایدن کلجیلك بوردور لواسنه دوغری توسع ایله بورالری‌ده منافع کلیه‌سیله نصیبه‌دار قلمشدر . بوردور اهالیسندن حاجی باقی افندی ورژی مأموری پاولاکی افندی وحاجی محمد آغا بوکارلی صنعته سلوك ایدرك بوردور لواسنده آز بر مدت ظرفنده تکثیرینه سبب اولمشلر واراضیسی کیللی قوملی وایلك بهارده چیلری مساعد اولان محللرده تشویقاته احتیاج کوستر- مکسزین تکثر ایتمشدر . اراضینك قوهٔ انبائیه‌سنه وایلك بهار موسمنك مساعده‌سنه کوره دونمندن

٦٠٠ - ١٢٠٠ قیه کل آلندیغی و ٨ - ١٢ قیه کلدن دخی بر مثقال کل یاغی استحصال ایدلمکده ومثقالی ١٨ - ٨٠ غروشه قدر صاتلمقده وبوصورتله اربابنه بیوك بر تمتع براقمقده اولدیغی کورو- لمکده‌در . سنین اخیره‌ده زراعتی دها زیاده کسب اهمیت ایده‌رك حال حاضرده :

اسپارطه‌ده	٤١٣٠
یلواجده	٥٠٥
اولوبورلی‌ده	٣٠٠
اکردیرده	٦٤٢
قره آغاجده	١٠٠
کچیبورلی‌ده	٢٠٠
تفنی‌ده	٩٩
بوردورده	٤٢٠٨

که جمعاً ١٠١٨٤ دونم اراضی اشغال ایتمکده وبومقدار محلدن ٦,٠٩٤,٤٠٠ - ١٢,١٨٨,٨٠٠ قیه کل یاپراغی و ٦٠,٠٠٠ - ١٢١,٠٠٠ مثقال کل یاغی و ٢,٤٠٠,٠٠٠ - ٤,٨٤٠,٠٠٠ غروش بر پاره ولایت داخلنه کیرمکده‌در . ولایتك بوقسمنده کوریلن فوائد نظردقته آلنه‌رق ولایتك سائر اقسامنده ده تکثیریله غیرت ایدلمکده اولوب و بونك ایچونده ولایت بودجه‌سندن مهم فداکارلقلر ایفا ایدلمشدر .

قونیه ولایتی ایپك بوجکجیلکی

ولایتك انطالیه سنجاغیله قونیه وسلله وآقشهر ایله نوشهر قضالرنده پك جزئی مقدارده دنیله‌جك قدر ایپك بوجکجیلکی اولدیغی مع‌مافیه بونك ترقیسنه کلجیلکده کوریلن فضله کار مانع اولدیغی جهتله دها زیاده تعمم ایده‌مه‌مشدر . اسپارطه ، قره‌مان ، یلواج ، قره‌آغاج قضالرنده یکی برهوس نتیجه‌سی اوله‌رق ایکی اوچ سنه‌دنبری ایپك بوجکی بسلنمکه باشلانمش و پیدرپی ترقی امیدلری کورلمکده بولنمشدر . قونیه وسلله وآقشهر ونوشهر وانطالیه وعلائیه‌ده سنوی یوز اللی بیك غروش قیمتنده اون بیك کیلو مقداری ایپك قوزه‌سی میدانه کلمکده وبونلرك بر قسمی داخلده صرف ایدلمکده ایسه‌ده قسم کلیسی ایزمیت ، بروسه وازمیره اخراج اولنمقده‌در .

قونیه قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — قونیه قضاسی ؛ ولایتك مرکزنده عرض شمالینك (٣٧ - ٣٨,٣٠) درجه‌لریله طول شرقینك (٢٨,٤٥ - ٣٠,٣٥) درجه‌لری آراسنده وغایت واسع بر اووانك غربنده کائندر .

حدود ومساحه‌سی — قونیه قضاسی ؛ شمالاً انقره ولایتی، جنوباً قره‌مان ، بوزقیر وسیدی شهری قضالری ، شرقاً قوچ حصار وسلطانیه قضالری و غرباً بك شهری ، ایلغین وآق شهر قضالریله محاط اولوب تقریباً اون یدی بیك ایکی یوز یکرمی برکیلو مترو وسوتنده اراضی‌یی محتویدر. بوقطعهٔ اراضینك اك منحط محلی اولان « زیواریق » سطح بحردن طقوز یوز طقسان مترو مرتفع اولدیغی کبی اك یوکسك نقطه‌سی علی طاغنك ذروه‌سی ایکی بیك مترو ارتفاعه مالکدر . دیکر محللرك ارتفاعلری (١٠٠٠ - ١٥٠٠) آراسنده‌در .

طاغلری — داخل قضاده پك جسیم و بیوك بر امتدادی حائز اولان هاکیلر یاخود مه‌یلاس طاغلری شایان اهمیتدر. بوطاغلر ایلغینك جنوبنده‌کی ایلغین صوینك شرقندن بدأ ایله شرقه طوغری امتداد وحین امتدادنده شمال و جنوبه متوجه اولمق اوزره متعدد قوللره آیریلیر . شماله طوغری اوزایان شعبه‌لری ایلغین کوینك شرقنده نهایت بولدیغی کبی جنوبه متوجهاً امتداد ایدن قوللری ده (٢٠٠٠) مترو ارتفاعنده بولنان علی طاغلریله (١٥٠٠) مترو یوکسله‌ن قیزیل ئورن سلسله‌لرینی بالتشکیل عباس طاغلریله برله‌شیر . .

سالف الذکر مه‌یلاس طاغلرینك شرقه اوزانان قسمی ، نقاط انتهائیه‌سیله شمالده‌کی بوز طاغلریله برله‌شن قره‌قیا جبالنی تشکیل ایتدیکی کبی وسطده قاقالی ، وهنی ، قاقالی ولوراس طاغلرینی وجوده کتیرر ونهایت بوسلسله‌ده جنوب غربیده‌کی عباس طاغلریله کسب اتصال ایدر .

قره‌قیا طاغلری ایکی قوله آیریلیر بر وضعیتده‌در ؛ بونلردن شرق شمالیه طوغری اوزایان بوز طاغلرینی ودیکری جنوب غربیه اینن قافرا ، طوغرو بل ، قافران بل طاغلرینی تشکیل ایدر.

بونلردن بشقه غرب جنوبیده عباس ، سوماس، قیالی، اکری بویون ، کرازلی طاغلریله جنوبده اولو سیوری بالاقلی ، دینه‌ل، دده‌م ، قره‌طاغ جبالیله شمالده وطوز کولنك غربنده منفرد وارتفاعسز کوچوك طاغلردن ومتفرق تپه‌جکلردن عبارت اولان قوزوق ، بوز ، سیوری ، طاوشانلی ،قارانون، قازا ، طوشان ، قارا طاغ ، قره‌بنه ناملرنده‌کی تلال صغیره مرکز قضاسنك شایان ذکر طاغلرندن معدوددر .

مذکورالاسامی طاغلر مرکز قضاسی اراضیسنك تقریباً درتده برینی اشغال ایتمکده اولوب متباقی درتده اوچ قسمی غایت واسع اووالر و جسیم صحرالردن عبارتدر .

اورمانلری — بو قضا داخلنده شایان ذکر جسیم وامتدادلی اورمانلر موجود دکلسه‌ده اوته‌ده بری‌ده « ١٥٠٠ - ١٠٠٠ » هکتار وسعتنده اولدقجه مهم آردیچ ومیشه اغاجلرندن متشکل اورمانجقلر واردر. طاش کوی، سرای کوی ، بشره قواق ، اولو مصلا، کچی مصلا، محسنه، بولاما ، قزیل اورن بولومیه، کیرلی وچامولی کیراتلر، نوزوننه ، کلیسزا ، بوتسه ، تکه ، کیروان ، چقورچق ، قره‌تکین، جار باغی قریه‌لری جوارنده وبو قریه‌لره اضافتله یاد اولنان طاغلرده بولنان بو کوچك اورمانلرایکی بیك آلتی یوز اللی هکتار وسعت وامتداده مالکدر. بواورمانلره جوار قرا اهالیسیله شهرك محروقاته اولان احتیاج شدیدی سالف الذکر اورمانلرده‌کی اغاجلری کراسته اعمالنه صالح برحال تکمله وصولی همان عدیم الامکاندر. بو آغاجلر فن دائره‌سنده قطع ایدلسه مذکور اورمانلرده اون سنه ظرفنده درت مترو ارتفاعنده میشه آغاجلری یتشه‌جکی طوبراغك مجرب ومشهود اولان قوهٔ انباتیه‌سندن استدلال اولنمقده‌در.

یایلالری — قونیه قضاسنك مختلف محللرنده مرعی ومزرعه حالنده برچوق یایلالر واردر. یالکز بویایلالر، طاغلرده اورمانلر داخلنده‌کی یایلالر کبی دکلدر. یازین بورالری حیوانات سورولری وجوار کویلرده‌کی چیفتجیلرله اشغال اولنمقده اولدیغندن یایلا نامنی آلمقده‌درلر. بونلرك اك مشهورلری قباجق، دیکیلی طاش، آجی دورن، طاتلی قویو ، مالاص ، باغری قورت ، اکری بایات، ار اولدیرن، طوتوب، زیواریق ، یاغی بایات ، چال‌دره ، قلعه ، کووه‌جك ، چنکلك، زیوه‌جك ، تومه‌ك ناملریله یاد اولنمقده ویازین کلیتلی مقدارده اغنام سورولرینه مقر اولمقده در . یوقاروده ذکر اولندیغی وجهله بونلرك بر قسمی حبوبات زرعنه تخصیص ایدلمشدر قیشین بورالرده خلق اکلندیکندن وانجق یازین محصولاتی ادراك ایتمك اوزره اورالرده‌کی موقت مسکنلره کوچ ایدلدیکندن بورا اصطلاحنجه یایلا نامنی آلمقده‌در..

معدنلری — قونیه قضاسی داخلنده معادن مکشوفه‌دن اولمق اوزره یالکز سعید ایلی ناحیه‌سنك « لادیق » قریه‌سی جوارنده مهمجه بر جیوا معدنی واردر . بو معدنك تحری رخصت نامه‌سی ٢٩ اغستوس سنه ٣٢١ تاریخنده تبعهٔ دولت عثمانیه‌دن فوطی مایتوسه ویرلمشدر. بوندن باشقه داخل قضاده معادن مکشوفه یوقدر. یالکز سیلله ناحیه‌سی داخلنده اون ایکی قطعه طاش اوجاقلری واردر.

بونلر بشر سنه مدتلی رخصت نامه‌یه ربط ایدلمشدر . بو اوجاقلردن چیقاریلان طاشلر بالخاصه مقر ولایتده‌کی ابنیه انشا آتنده قوللانلمقده در . اشبو طاشلرك اوجاق محلنده بهر متر و مکعبی (٣-٥) غروشه صاتیلدیغی حالده شهرده بهر متر و مکعب طاش (١٨-٢٠) غروشه ویرلمکده در . حال بوکه شهر ایله طاش اوجاقلری آراسنه بر دوقویل خطی تمدید وبوصورتله نقلیات اجرا ایدلسه هم شهرك ابنیه انشا اتنده‌کی طاشه اولان احتیاجی سهولتله تامین ایدلمش هم هیچ بر مزیت انشائیه وتعمیریه‌یی حائز اولمیان عادی کرپیچ استعمالندن مبانی قورتولمش اوله‌جقدر. بوندن باشقه یازین توزینی یوتدیغمز قیشین چامورینی چیکنه‌دیکمز قالدیرمسز سوقاقلردن بز اللهك زوالی قوللاری تخلیص کریبان ایلمش اوله‌جغز ...

نهرلری — بو قضا داخلنده جاری صولردن الك مهمی چهارشنبه چایی‌در. بو صو، سریسقال صویی نامیله بوز قیر طاغلرندن نبعان ایدرك شماله طوغری حین جریاننده بعض سنه‌لردم آزمان قره ویران کولنك طاشان صولریله برله‌شیر . وچهارشنبه صویی نامیله مجراسنی شمال شرقی‌یه طوغری تبدیل ایدرك صاغدن وصولدن آلدیغی برچوق دره‌لر وچایلرله کسب جسامت ایدوب قونیه اووا‌سنه واصل اولور . غایت واسع وصوسز اولان بو اووا مذکور چهارشنبه صولرینی بلع ایدرك چایك بر منصب معینه آقمه‌سنه مانع اولور .

صولدن آلاجه طاغ اتکلرندن چیقان ناموزا ، تکه صویی وکیرازلی طاغلرندن سوزولن اوردیولوزو دره‌سی ایله آق پیکار، وبوکا قاریشان کوپری صویی ایله صاغدن قره طاغ ، ددەم پایه‌لرندن اینن مختلف نامارده‌کی دره‌لر اشبو چهارشنبه‌یه قاریشیر . . بو دفعه قره ویران کولیله نهر مذکور آراسنده عملیات اسقائیه شرکتی طرفندن آچیلان قنال واسطه‌سیله بر چوق اراضی اروا واسقا اولنه‌جقدر . [١]

مه‌یلاسك شرق سطح مائللردن بر چوق دره‌لرله کسب جسامت ایدن یاشاره صویی آلاطغنه سوزولن دره‌جکارله، قزیل ئورندن اینن صولرله بیوین برده مرام‌چایی واردرکه بوچای وادیسنده‌کی صیفیه‌لرك باغ وباغچه‌لرینی صولامقده وکچدیکی دره محله‌سیله مرام باغلرینه بر حیات بخش ایلمکده‌در . مه‌یلاسك عین ورسانده آقان سیلله دره‌سیده شایان ذکردر . بونلردن باشقه مه‌یلاسك شمال سطح مائلی اوزرنده‌کی اویوقدن چیقان ایرماق دره ایله قادین خانی ناحیه‌سندن کچن دره‌لر اطلاقی جوارنده‌کی بتاقلقلرده غیب اولوب کیتمکده‌در .

قضانك شمالنده‌کی قارانون طاغلرندن چیقاراق این اوکی ناحیه‌سی اراضیسندن کچن وشرق شمالیده‌کی طوز کولنه دوکیلن برده این صویی واردر .

داخل قضاده برده شربه صالح و صحته نافع و غایت لذیذ وصافی بر صو دها واردرکه چایر باغ قریه‌سی جوارندن چیقدیغی ایچون بونامی طاشیان بوآب صافی قزیل ئورن طاغلرینك جنوب پایه‌لرندن

[١] عملیات اسقائیه‌یه دائر قسمه مراجعت .

نبعان ایتمکده‌در . منبعندن تا شهره قدر دمیر بورولر واسطه‌سیله سوق واساله ایدیلمن بوصو، شهرك مختلف محللرنده‌کی چشمه‌لردن آقمقده ، بویوك ، کوچوك بتون سکان بلده‌نك باعث حیاتی اولمقده‌در.

کوللری — قضا داخلنده جهارشنبه صویی مجراسنده‌کی آجی کول ایله ، مرار صو کولی ، قوپه‌ك کولی وطوز کولی جوارنده برطاقم بتاقلقلر و سازلقلر تشکیل ایدن بر ایکی کول وارسه‌ده بونلردن هیچ بری کول اطلاقنه سزا براهمیتی حائز دکللردر. یالکز مرکز قضانك شمال شرقیسنده وقسماً بو قضا حدودی داخلنده بولنان طوز کولی ذکره شایان ایسه‌ده بوده قوچ حصار قضاسنه پك یاقین بر محلده بولندیغندن وحتی بر اسمی‌ده قوچ حصار کوی اولدیغندن مذکور قضا کوللرینك ذکری صیراسنده بو کوله دائر ایضاحات وتفصیلات ویریله‌جکدر .

پیکارلر وقابلیجه‌لری — داخل قضاده قابلیجه ایلیجه کبی منابع حاره یوقدر . فقط قضانك پیکارلری مبذول وصولری لذیذدر. ازجمله چایر باغ ، مقبل پیکاری، بك پیکاری نامنده‌کی صو منبعلری شایان ذکر منابع صافیه‌دندر . چایر باغی منبعندن چیقان صو ، دمیر بورولر واسطه‌سیله شهره جلب واساله اولنمشدر. بوصورتله شهرك صویه اولان احتیاجی بر طرف ایدلمشدر . بوصویه علاوه اولنمق سورتیله والئ عالیشانمز حسنی بك افندی جانبندن دیکر پیکارلرك صولری ده قصبه‌یه جلب واساله ایدلمك اوزره‌در . بونلردن باشقه داخل قضاده دها بر طاقم منابع صغیره موجود ایسه‌ده او قدر شایان اهمیت اولمدقلرندن ذکرلرندن صرف نظر اولنمشدر .

قونیه قصبه‌سی — واسع بر اووا اوزرنده وسطح بحردن «١٠٣٠» متر و مرتفع بر موقعده مبنی‌در . بغداد خط کبیری کذرکاهنده اولان بو شهر ، اناطولینك الك قدیم بلده‌لرندن معدود در . هواسی لطیف وصاغلام ، صولری ، لذیذدر. اسکیدن برسور ایله محاط بوشهرك الیوم اطرافی آچیق ومنظره‌سی لطافتدن عاریدر . بنالری ، اکثریت اوزره کیرچسز ، باصیق وپك قدیم بر طرزده انشا اولنمشدر . طرز جدید اوزره یاپیلمش مساکنی وارسه‌ده پك محدود در . بنالرك اوزرلری طوپراقله مستور ودیوارلری عادی چامور ایله صیوانمش اولدیغندن اشکال خارجیه‌سی ناظرونه ثقلت وقسوت ویرمکده‌در. سوقاقلر علی الاکثر انتظامدن عاری وطاشك ندرتنه بناءً قالدیرمسزدر. داخلی شهردن مرور ایدن مهمجه برایکی شوسه‌سی واردر. اصل جاده اطلاقنه سزا اولان بونلردر، بوشوسه‌لردن شهری استاسیونه ربط ایدن قسمی اوزرنده بر ترامواى خطی تمدید ایدلمشدر . بو خطك فریدیه قره‌غولی اتصالندن بغدای بازارینه آیریلان برشعبه‌سی‌ده واردر . فقط بو قسم او قدر ایشلك دکلدر. الك زیاده ایشلك واهمیتلی بر واردات تأمین ایدن استاسیونی شهره ربط ایدن قسمیدر .

سوقاقلر ، جاده‌لر قالدیرمسز وقالدیرملی اولان محللری‌ده انتظامسز اولدیغندن خلق یازین توزدن قیشین بتاقلق دینله‌جك درجه‌ده‌کی چامور دن بی زار اولمقده‌در. شو قدر وارکه اخیراً بلدیه‌جه اتخاذ ایدیلن بر قرار ؛موقع فعله وضع اولنه‌جق اولورسه بتون سوقاقلر وجاده‌لر پاکه قالدیرم اوله‌رق عرض

وجود ایده‌جکدر. فقط شهرك اعمار وتنظیمی خصوصنده هر کون مشهود اولان قیدسزلق وبطائت نظر اعتباره آلنیرسه بوتشبثك ده دها بر چوق سنه‌لر پروژه حالنده قالمسی قویاً متحملدر. سوقاقلرده جاده‌لرده لغمدن اثر بیله یوقدر . برکت ویرسون که یاغمورلر ، بومملکتی پك سیرك زیارت ایتدکلرندن لغمسزلغك محاذیری پك ده حس اولنمامقده در . فضلات بشریه داخل مرکزده‌کی چوقورلرده مدفوندر. مزخرفات سائره داخل شهردن کچن صولر واسطه‌سیله خارجه سوق اولنمقده‌در .

داخل شهرده صنعی اولدیغی روایت ایدیلن وعلاء الدین تپه‌سی نامنی الان اوزری چیپلاق برتپه واردر . بوتپه‌نك تجاوزدن مصون قالان محللری والیٔ اسبق معمر بك طرفندن تسجیر ایدلمك ایسته‌نیلمش ایسه‌ده دیکیلن اغاجلر باقیمسزلق یوزندن اکثریتله قورومشدر . مذکور تپه اوزرنده علاءالدینه منسوب برجامع شریف ایله برده تربه، برساعت قله‌سی، بری رومله‌ره دیکری ارمنیلره عائد اولمق اوزره ایکی کلیسا وبرده علاءالدین سرایی خرابه‌لری موجوددر. تپه‌نك جنوبه ناظر اتکلری هر ناصلسه استملاك ایدلمش واو جهتده برمحله وجوده کلمشدر . فرانسز مکتبی ، آمریقان رولستان خسته خانه‌سی ، روم جماعتی ، تیاترو بناسی بو محله آراسنده‌در .

داخل شهرده مولانا جلال الدین رومی حضرتلرینك قبهٔ حضرالریله ودرکاه حضرت مولانا ایله شمس تبریزینك مرقد مبارکه‌لری وبعض اعاظم سلجوقیه‌نك تربه‌لری ودیکر مبانیٔ عتیقه شهرك او زمانلرده‌کی درجهٔ معموریت وسویهٔ مدنیتنه پك واضح برر برهان شکلنده تجلی ایتمکده‌در .

اطراف شهر ، باغلر و باغچه‌لرله محاطدر ، شهره پك یاقین اولان خوران باغلریله بر بچق ساعت مسافه‌ده‌کی «مرام» باغلری ، بونلرك اك مشهورلریدر . بالخاصه مرام وادیسنك بداعت منظره‌سیله لطافت هواسی ، یازین بر چوق متنزهینی اودلنشین ساحه‌سنه جذب ایتمکده‌در . بر چوق اغنیانك صیفیه‌لرینی احتوا ایتمکده اولان بو بهشت آسا قطعه‌نك یالکز برقصوری واردر؛ اوده شهرده‌کی نفیس ولذیذ صویه عدم مالکیتدر. وقتیله شهره جلب ایدیلن چایر باغ صویندن اورایه برحصه تفریق ایدلمه‌سی عفو اولنماز بر قباحت عد اولنسه بجادر . مع مافیه بو ، بو کونده خارج امکان بر کیفیت درکدر .

داخل شهرده دوتلی وچایر باغ نامنده بری چای ، دیکری منبع صویی اولمق اوزره شربه صالح ایکی صو واردر . دوتلی صویی ، طوپراق کونکلر واسطه‌سیله شهره کتیرلمش وبر چوق محللرده‌کی کار قدیم چشمه‌لردن آقیدلمشدر . صویی بولانیق ودیکلندیرمدکجه ایچلمز بر حالده‌در . چایر باغ صویی ، فرید پاشانك والیلکی زماننده مهمجه بر مصرف ایله دمیر بورولر واسطه‌سیله شهره جلب واساله ایدلمش واکثریتله بو صودن آقیدیلن چشمه‌لر، اسکی چشمه‌لر یانه بنا ایدلمشدر. بو کره چایر باغ صوینه علاوه ایدلمك صورتیله شهره ایکی بچق ساعت قدر بر مسافه‌ده بولنان مقبل وبك پیکارلری صولرینك‌ده شهره جلبنه تشبث ایدلمشدر. والیٔ والاشانمز عطوفتلو حسنی بك افندی حضرتلرینك تحت ریاست علیه‌لرنده تشکل ایدن صو قومیسیونی ، برآن اول مذکور صولرك شهره جلبی ایچون لازم کلن غیرت وفعالیتی صرف ایتمکدن کیرو طورمامقده‌در . اوروپایه سپارش اولنان بورولر کلمش اولدیغندن یاقینده عملیات تفریشیه‌یه ابتدار ایدیله‌جکدر .

ارکلی قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — ارکلی قضاسی ، مقر ولایتك غرب جنوبیسنده عرض شمالینك (٣٧-٣٨) درجه‌لریله طول شرقینك (٣١-٣٢) درجه‌لری آراسنده کائندر .

حدود و مساحه‌سی — ارکلی قضاسی شمالاً سلطانیه، جنوباً سلفکه سنجاغی، شرقاً اولوقیشله وبور قضالری ، غرباً قره‌مان قضاسیله محدود اولوب تقریباً «١٤٢٥» کیلو مترو مربعی اراضی‌یی محتویدر .

طاغلری — طوروس سلسله‌سنك قضا داخلنه تصادف ایدن قسمیله ، قره‌جه طاغ ؛ بو قضانك مشهور جبللرندندر .

اورمانلری — ذکری کچن طاغلرك اوزرلرنده شایان ذکر اورمان یوقدر . یالکز اوته‌ده برده بعض جبللرده تصادف اولنمقده‌در .

یایلالری — داخل قضاده پك چوق یایلالر وارسه‌ده باشلوجه‌لری شونلردر : بولغار ، دودن Duden رایجق ، بادباغان ، قره‌قیو ، طوسون طاش ، کرده کلیسا Kurdé اکری چای ، کورللر ، دیکنلی ، صو باصان ، دوملی Dumli علی‌بك آغیلی ، صولی دره ، طوزلی دره ، هیوك آلانی کاوور چیقوری ، استاوول Stavoul قزیل تپه ، چولادق ، آق پیکار یایلالری . .

مایس ابتداسندن حزیران نهایتنه قدر سالف‌الذکر یایلالرك هر برینه یوزر ، اوچ یوزر چادر خلقی چیقار بویایلاجیلرك قسم کلیسنی سلفکه واطنه جهتلرندن کلن «بونی اینجه‌لی»، «قره‌کشکی» ، «صاری کچیلی» ، «بخشیش» ، «قره‌قیونلی»، «تفتکیلی» ، عشیرتلری تشکیل ایتمکده‌در. ارکلینك «بکدك» نامی ویریلن اون درت قریه خلقی ایله «جبان» نامنی طاشیان ایکی کوی اهالیسی‌ده شباط اون بشندن ایلول نهایتنه قدر قریه‌لری جوارنده‌کی مرعاره کوچ ایدرك صوباق او تعبیر ایتدکلری چادیرلرده امرار حیات ایدرلر ..

معدنلری — بو قضاده هنوز اثار معدنیه‌یه تصادف ایدلمدیکی محلندن آلنان معلوماتدن اکلاشیلمقده ایسه‌ده بوکا جوارنده‌کی اراضی‌یه نظراً احتمال ویرله‌مکده در .

نهرلری — طوروس سلسله‌سنك استاوول یایلاسندن چیقان « ظنه » صویله ینه مذکور سلسله‌نك اتکندن وهمنامی بولنان أبریز قریه‌سی درونندن نبعان ایدن « ابریز » صویی قصبه‌یه ایکی ساعت بر محلده برلشه‌رك کوچوك بر نهر تشکیل ایدرلر . بو صو ؛ مجراسنده بولنان کویلرك باغ وباغچه‌لرینی وایکی یوز بیك دونم راده‌سنده واسع براراضی‌یی اسقا واروا ایلمکده‌در . یالکز شوقدر وارکه بر چوق زمانلردن بری جدول ومجرالری تطهیر وتعمیر ایدلمه‌ین نهر مذکور، اطرافه یاییله‌رق اوچ یوز بیك دونم مقدارنده اراضی‌یی بتاقلق حالنه کتیرمکده‌در .

بوندن باشقه داخل قضاده بور قضاسی حدودندن نبعان ایله ارکلینك قیزلجه قریه‌سندن کچن « آجی صو » ایله « دیوله » نامنده دیکر برصو واردر. بوصولرده منحط اراضیدن اثنای دورلرنده بتاقلقلر تشکیل ایتدکدن صوکره « آق کول »ه منصب اولورلر .

کوللری — بو قضاده شایان ذکر اوله‌رق « آق کول » واردر. بوندن باشقه یوقاریده اسمی کچن صولرك تشکیل ایتدکلری بتاقلقلر واردر. بونلردن بیتیبس حالنده کرك زراعت وکرك صحت عمومیه نقطهٔ نظرندن مهم استفاده‌لر تامین ایدیله‌جکی محققدر . فقط الآن بوبابده جدی بر حرکت وتشبث کورلمه‌مشدر ؟ .

داخل قضاده قابلیجه کبی منابع حارهٔ معدنیه یوقدر . بر چوق محللرده بیکارلر ولذیذ صولر اوله‌جغی اراضینك تشکلاتندن استدلال اولنمقده‌در ..

شهره عائد معلومات

ارکلی قصبه‌سی — سطح بحردن « ١٠٣٨ » مترو مرتفع برموقعده مبنی بو شهرك اطرافی باغ وباغچه‌لرله مزیندر . طوروسك غرب اتکلرندن سوزولن مبذول صولر ، شهرك اطرافی وجوارنده بتاقلقلر تشکیل ایتدیکی جهتله هواسی وخیم وصتمه‌سی کثیردر. بوقصبه دیکر (ارکلی) قصبه‌لرندن فرق اولنمق ایچون « قونیه ارکلیسی » نامیله یاد اولنمقده‌در . مبانی اکثریتله طرز عتیق اوزره انشا ایدلمشدر . سوقاقلری طار وغیر منتظمدر. ارکلی اسمی « هراقلیوس »دن محرفدر. روم قیصرلرندن هراقلیوس طرفندن انشا اولنان بو شهر او زمانلر پك ممتاز بر قصبه ایدی..

اورکوب قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — ارکوب قضاسی ؛ مقر ولایتك شرق شمالیسنده ، نیکده‌نك شمالنده انقره ولایتی حدودنده عرض شمالینك (٣٨-٣٩) درجه‌لریله طول شرقینك (٣٢-٣٣) درجه‌لری آراسنده کائندر .

حدود ومساحه‌سی — ارکوب قضاسی ؛ شرقاً قیصریه سنجاغنك اینجه صو قضاسی ، غرباً نوشهر قضاسی، شمالاً انقره ولایتنك آوانوس قضاسندن آیران قزیل ایرماق وقیصرینك بوزجه کویی، جنوباً اینجه‌قضاسنك قره حصار ناحیه‌سیله محدود اولوب قضانك مختلف محللرنده ارتفاعلر (١٠٠٠-١٢٠٠) اراسنده وعموم قضا اراضیسی (١٢٢٥) کیلو مترو مربعی وسعتنده‌در .

طاغلری — قضا داخلنده معروف بر سلسله موجود اولدیغی کبی بویله بر سلسله‌دن آیرلمش طاغ شعبه‌سی ده موجود دکلدر. بوراده‌کی طاغلر ، باشلو باشنه تشکل ایتمش منفرد وکوچوك برطاقم تپه‌لردن عبارتدر . باشلوجه‌لری ارکوب ایله نوشهر آراسنده « کزمیل » و« طاغار » کویی اوستنده « حودول Hodoul » واون پاره دره کویلری سطح مائلنی وجوده کتیرن « طوپوز » و« آولاغی » طاغلرینه چاووش این وزکوه » کویلرینی اتکلرنده طاشیان « آق تپه » طاغلریدر ..

اورمانلری — اشبو کوچوك طاغلرده دیکر قومشو قضالرده اولدیغی کبی اورمان نامنه بر نشانه موجود اولمیوب انجق (آق)و« باش» کویلرنده اهالینك یاقاجغنه یتشه‌جك قدر میشه قورواقلری و« آقچه ویران » کوینه یاریم ساعت اوزاقلقده اون بش یکرمی دانه عصر دیده چام اغاجلری واردر. او کوی وجوار اهالیسی بو آغاجلری تخریب ایدن شخصك کرك نفسنجه وکرك عائله‌سنجه برضرره اوغرایه‌جغنی اعتقاد ایتدکلرندن بوعقیدهٔ جاهلانه سایه‌سنده مذکور اغاجلرك بالطه‌لانمقدن قورتولدقلری اکلاشیلمقده‌در .

قورولقلرده‌کی میشه‌لرله اشبو چاملرك وارلغی، بو حوالیده وقتیله اهمیتلی اورمانلرك موجودیتنه

Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı

شهادت ایتمکده‌لر ایسه‌ده خلقت آدمدن بری کلوب کچن بر چوق اقوامك حیات تاریخیه‌لرینك طلوع وغروبنه‌بر ساحهٔ فعال اولان وهیچ بروقت سکنه‌دن خالی قالمایان بومرکزی اناطولی پارچه‌سنك دواملی وچشیدلی ساکنلری یوزندن اورمانلرینی غیب ایتدیکی استدلال اولنور. از جمله بو کون قضامز کبی اورمان نامنه دیکیلی اغاجی اولمیان اوانوس قضاسنك «ککزین Guénézin» کوینده یریوزینه‌چیقان معدن کموری طبقه‌سی بالطبع اسکی اورمانلرك انقاضندن باشقه اولمدیغندن بو حوالینك وقتیله بو کونکی کبی چیپلاق واقتصادجه الیم بر منظره‌سی اولمدیغی تبین ایدر .

طاغلرك عمومیتله صنعی اورمان یتشدیرمکه استعدادی کورلدیکندن بیك اوچ یوز اوتوز سنه‌سنده مرکز قضا ایله مناسب کویلرده تطبیقی تصور اولنمقده‌در .

یایلالری — قضانك اشاغی ، یوقاری بیك ایکی یوز کیلو مربع اراضی‌یی حاوی اولمسی ، وبوکوچك ساحه اوستنده یکرمی سکز کوبی بولنمسی وهر بری پك جزئی قابل زراعت بر پارچه مالك اولوب اوست طرفنك طاغلق ، طاشلق بولنمسی یوزندن کوچبه صورتیله یایلا خلقی ، چادیر سکانی بارندیرمغه مساعده‌سی اولمادیغی کبی مقیم اهالیدن یوزده یکرمی نسبتنده شایان قید واهمیت بر مقدارینك‌ده وسائط معیشتلرینك تدارکی آرقه‌سنده مملکتلری خارجنده عمر کچیردکلرندن وقضامزه قالانلرده یازین ولو صیفیه صورتیله اولسون یایلالره کوچمکه لزوم کورمدیکندن یایلاده اوراق قسمی یوقدر . یالکز باش کوینك بر ساعت یاقیننده « سلطانم » طاغی دنیلن محلنده « شیخ طورسان ولی » زاویه‌سی جوارنده‌کی یایلایه ، انجه صو قصبه‌سی اهالیسندن هرسنه اون بش یکرمی چادیر خلقی ایله مذکور زاویه وظیفه‌دارلری ایلك بهاردن اغستوس نهایتنه قدر اوطورمق اوزره کلوب قویونلرینی اوتلاتمقله وقت کچیررلر . بوندن باشقه برده « صودول طاغی » اتکنده‌کی (طاغار) کوبی اهالیسندن بعضیلری‌ده مذکور طاغده وقت کچیرمك اوزره کوچ ایدرلر .

معدنلری — قضا داخلنده شهره بر ساعت مسافه‌ده (اولاشلی Oulachli) کوبی یاقیننده طوپراق ایله قاریشیق برحالده زنکین برکوکورت معدنی وارسه‌ده هنوز نه رخصتنامه‌سی آلنمش وه‌ده ایشله‌دلمشدر . کوکورت معدننك بولندیغی قطعه ارضك قسم غربیسنده مشهور حاجی بکتاش مصنوعاتی وجوده کتیرن قیمتدار مرمر اوجاقلری واردر. مرمرلر؛ یشیل، بیاض وبال رنکنده‌در. بو مرمرلردن بوکون اوچ اوجاق ایشله‌دلمکده اولوب بری طوزلی صوده ، دیکر ایکیسی ایچمه‌جه صویی موقعنده‌در . برده ینه اولاشلی قریه‌سی یاقیننده چاقاق طاشی» معدنی موجود اولوب بونلردن باشقه آثار معدنیه‌یه هنوز تصادف اولنمامشدر . اوجاقلر رخصت نامه‌یه مربوط ورسوم نظامیه‌سنی اوده‌مکده‌درلر .

بونلردن باشقه اورکوب قصبه‌سی حدودنده بولنان اون سکز طاش اوجاغنك جدولیله ١٣٢٨ سنه‌سنده رخصت تذکره‌سی ویرلمش اوچ طاش اوجاغنك جدولی ایستاتیستیق قسمنه درج وعلاوه قلنمشدر .

نهرلری — قضانك ایچندن کچن نهر یوقدر . یالکز اورکوبه ایکی ساعت مسافه‌ده قضانك شمال حدودنی چیزه‌رك کچن «قیزیل ایرماق» نهری ذکر ومطالعه‌یه شایاندر. عثمانلی وطننك الك بللی، باشلی آقار صولرندن اولان واحفاده تورك نسل نجیبنك غوغا خاطره‌لرینی فیصیلدایه‌رق سکونتله اوزانوب کیدن قزیل ایرمغك چوق بیلنمش اولمسی طرفمزدن فضله معلومات ویرلمسنه مانعدر . شو قدر سویله‌مك لازم کلیرکه چیقدیغی قیناقلردن قاووشدیغی قره‌دکزه قدر بتون یتاغی بونجه هر ایکی ساحلنده لب وصالنه اوزانان وصوسزلقدن یانوب قاورولان طوپراقلره هیچ برقطرهٔ انعام لطف ایتمه‌سی آغلانه‌جق انحطاط فجایعندندر. نهرك یتاغی ایکی طرفنده‌کی طوپراقلردن آلچاق اولدیغندن صویك ، یوکسك سویه‌لی یرلره کوتورلمسی ایچون جدوللر آچیلماسی وماکنه‌لر قوللانلمسی لازم کلیورکه هنوز علم و فنك پك یبانجی نظرلرله کورلدیکی وفوائدینه اعتقاد اولنمادیغی زوالی مملکتمزده بو قیولاتی واسطه ایله ویره‌جکی نعمتلر تقدیر اولنمامقده‌در. نهرك یتاغی تمیزلنیرسه بو نهرك کمیلرك کلوب کیتمسنه یارایه‌جغی فن اربابنجه تسلیم اولنمقده‌در.

قزیل ایرماقدن بوزجه وصاری حضر کویلیلری طرفندن صید اولنان بالقلر جوار قصبه‌لرده واورکوبده صاتیلیر . یالکز اورکوبه سنوی تخمیناً اون اوچ بیك کیلو بالیق ادخال اولنور. عثمانلی اوتمسی (٣٥-٥) غروشدر . بو ایرماقدن چیقارتیلان بالقلر ، یاین ، علی‌ده‌ده ، خاص بالیق نامیله اوچ نوعدر . یایین بالغنك (٤٠-٥٠) قیه ثقلنده اولانلرینه تصادف ایدلمکده‌دز . صورت صید پك بسیط بر شکلده‌در. بان یانه کتیریلان درت وبعضاً التی طلومك اوزری درت طرفی تحته ایله چاقیله‌رق حاصل اولان مربع ویا مستطیلك اورتمسی یومشاق داللردن سپت کبی اورولور. یعنی اسقاره‌یاپیلیر. بونلره بینن آدملر کیدیلرینك یاپدقلری اورمه آغلری قارشیلقلی آته‌رق قسمتلرینه چکرلر .

اورکوبه اوچ بچق ساعت مسافه‌ده‌کی (سووه‌شه Suvéché) کوبی اتکلرندن قاینایان « دامسه چایی » دامسه ، جمیل ، سنه‌صون Sinéson ، کویلریله اورکوب قصبه‌سنك شرقنه دوشن وادی‌یی تعقیب ایدرك آوانوس قارشوسنده قزیل ایرماغه دوکولور . بو کویلر و اورکوب اهالیسی باغچه وترلالرینی صولامق اوزره بو صودن فائده‌لنیرلر .

داخل قضاده کول وبتاقلق یوقدر .

معدن صولری — ممسون کویندن اوزنکی چاینه قدر سورن وادی بونجه قاینایان پیکارلر فخمیت سود ، دمیر وغازی حاوی اولوب اهالی هاضم مقامنده بونی قوللانیرلر، چینتلی معدن صویی قدر فائده‌لیدر .

اورکوبه یاریم ساعت اوزاقلقده اولاشلی کویی اتکنده آز مسهل معدن صویندن ایچمك وفائده‌لنمك اوزره یاقین کویلر وقصبه اهالیسی طوپلانیرلر، هاضم ومسهل اولان اشبو معدن صولرنده یتاجق وراحت ایده‌جك هیچ بر یر یوقدر . بو صولر قوملی بعض قیناقلردن چیقارلر . دقیقه‌ده یکرمی لیتره قدر صو الینه‌بیلیر . آقان صولر قوملر آراسنده غیب اولوب کیدر .

شهره عائد معلومات

اورکوب قصبه‌سی — آوانوس ونیکده‌یه کیدن یوللر اوزرنده وبر طاغ اتکنه مبنی ، منظره‌سی کوزل باغ وباغچه‌لری چوقدر . شهر مذکور نوشهرك درت ساعت شرقنده و انقره ولایتی حدودنده‌در. مبانی، اکثریتله کارکیر ویوزده آلتمشی فرنك کره‌میدیله اورتولودر. سوقاقلری غیر منتظم ایسه‌ده پیس دکلدر .

شهرك داخلندن کچن صولرك کثرتندن دولایی مزخرفات لاغملر واسطه‌سیله خارج شهره آقفده‌در. عمومیتله اولر حولیسز وباغچه‌سزدر . باغچه‌لر وبوستانلر شهره اون دقیقه مسافه‌ده‌در .

ارمناك قضاسنك احوال جغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — مقر ولایتك جنوبنده ارض شمالینك (٣٦ـ٣٧) درجه‌لری ایله طول شرقیسنك (٣٠ـ٣١) درجه‌لری اره‌سنده کائندر .

حدود ومساحه‌سی — شمالاً قره مان قضاسنك آلاطاغ وخادم ناحیه‌لری ، جنوباً انامور قضاسی ، شرقاً کلنار وموط قضالری وغرباً علائیه قضاسیله محدود اولوب مساحهٔ سطحیه‌سی تقریباً «٣٢٣٤» کیلومترو مربعنده‌در .

طاغلری — داخلنده قضاده مختلف ناملرله امتداد ایدن شمالی وجنوبی اولمق اوزره ایکی سلسلهٔ جبلیه واردر . بونلردن شمال قسمی ، طوروس سلسلهٔ عظیمه‌سنك شعباتندن اولان اطراس ، بوزطاغ الاکی، یللی بل ، آلتون طاش ناملری آلتنده شمال شرقیدن جنوب غربی‌یه طوغری امتداد ایتمکده جنوبی قسمی‌ده یونت ، آق پیکار ، آبانوز و مازا اسملرینی آله‌رق قضانك مختلف محللرینی اشغال ایتمکده‌در . بر نجی طاقم اون التی ، ایکنجی طاقمده اون اوچ کیلومترو امتدادنده‌در.

اورمانلری — مذکور الاسامی طاغلرك یوز بیك هکتاری متجاوز سطحلری چام ، قطران ، لبن ، میشه آردیج اغاجلرینی محتوی اورمانلرله مستوردر . اوتوز بر قطعه‌دن عبارت اولان اشبو اورمانلرك مشهورلری ؛ بوغاز چایری ، ده‌که چاتی ، دلیك طاش ، قزیل کین ، منوغات ، حلواجی دوزی ، آبی پیکاری ، بیسه ، اریك دره‌سی ، سبکیری ، بولانجی ، بورچاقلی ، دلی خرق، قیریش ماندا بوغازی ، یورد طاغی ، موزدادی ، قوقار پیکار ، قیرلی تپه ، قویوجق ، طیش یایلاسی ، کیره‌نز ، آی‌طوغدی ، لادینجه پیکاری ، حاجی علاءالدین ، آی چکیج ، چام الاکی ، سازاق، یرباغی کولجك ، کوله‌چالی، موطی ، اسکی‌یرباغی، چریش. آریلق اوکی ، آق‌پیکار اسملریله یاد اولنمقده‌در.

یایلالری — ارمناك قصبه‌سنك ایکی ساعت شرقندن باشلایه‌رق شمال وشمال غربی‌یه طوغری اوزایان وتقریباً قرق طقوز بیك هکتار وسعتنده بولنان بر طاقم یایلالر واردرکه بو یایلالره اطنه ولایتنك ایچ ایل سنجاغنه ملحق انامور ، کلنار ، موط قضالریله علائیه‌دن کلن و (تکه‌لی) ، (مته منجی) ، کوسه‌لرلی) ، (بخشیش) ، (مرادی) ، (کشافلی) ، (حسن اوشاغی) ، (قره‌لر)

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

نامارنی آلان تخمیناً بیك چادیر خلقندن و (٨ ـ ١٠) نفوسدن عبارت عشایر ؛ بورالرده مارتدن تشرین اول نهایتنه قدر اقامت وروز قاسمی متعاقب قیشلق مسکنلرینه عودت ایتمکده‌درلر . عشائر مذکوره‌نك اللرنده موجود اغنام ، دوه ومواشیٔ سائره‌نك مقداری (١٠٠) بیك قدر تخمین اولنمقده‌در .

معدنلری — ذکری سبق ایدن طاغلرده معادن مکشوفه یوقدر. یالکز بعض یرلرده کومور ودمیر معدنلری آثارینه تصادف ایدلمکده در.

نهرلری — بو قضانك الك مهم صویی، «کوك صو» نهریدر. بونلر کیکی طاغنك جنوبنده‌کی «کونه» نام محلدن منبعنی آله‌رق شرق جنوبی‌یه طوغری جریان ومرکز قضا اولان ارمناك قصبه‌سنك ایکی ساعت جنوبندن مرور ایدر. نهر مذکور اثنای جریانده صاغدن ارمناك (نواحی) ناحیه‌سنك جیولر، باش کوی، ازوید کویلرندن چیقان اوفاق چایلری آله‌رق موط قضاسنه داخل وطوکدن قره‌مان قضاسنك ایرادی ناحیه‌سندن کلن (بیجاقجی) صویله موط قضاسندن چیقان، قوریت صوینك برلشمه‌سندن حاصل اولان (موط چایی) نی آلدقدن صکره ایچ ایل سنجاغنك مرکزی اولان «سلفکه» قصبه‌سندن بالمرور «کان اوجی» دنیلن محلدن بحر سفیده منصب اولور. بونهر؛ سیر سفائن صالح اوله‌جق بروسعت وجسامتی حائز دکلسه‌ده مجراسنده بولنان طاشلقلر فنی برصورتده تطهیر واصلاح ایدیله‌جك اولورسه تأمین ایدیله‌جك اولان سلامت جریان سایه‌سنده کراسته نقل وسوقنه خادم اوله‌بیلیر. الیوم بونلردن اسقا صورتیله ده استفاده ایدیله‌مکده‌در. بونلردن باشقه قصبه وکویلرده برچوق پنکار وچشمه‌لر موجود اولوب بونلردن باغ و باغچه‌لر صولانمقده‌در . داخل قضاده قابلیجه وایلیجه‌کی مياه حارهٔ معدنیه اولمادیغی کبی کول ده موجود دکلدر .

شهره عائد معلومات

ارمناك قصبه‌سی — طوروس سلسلهٔ جسیمه‌سنك قوللرندن آرپه قری ـ صوصانلی طاغنك اتکنده مبنی وسطح بحردن بیك مترو ارتفاعنده بر نقطه‌ده کائندر . «١٥٢٠» خانه‌لی ویدی بیك الای آلتی نفوسلی اولان بو شهرك هواسی لطیف و منظره‌سی خوشدر . قصبه‌نك داخلنده جاری مبذول صولر سایه‌سنده هردرلو میوه وسبزه و محصولات سائره یتیشدیرلمکده‌در . سوقاقلر غیر منتظم ونظافتسزدر . قصبه‌نك شمال جهتنده کائن «جامع» نام موقعنده نبعان ایدن صو ، طاش و طوپراقدن یاپیلمش «آوغین» دنیلن یوللر واسطه‌سیله شهرك مختلف محللرینه سوق واساله ایدلمشدر . داخل شهرده قره‌مان اوغللرینك بنا کرده‌سی اولان بر چوق جوامع شریفه ومدارس واردر . شهرده وملحقاتده بر فرد خرستیان بولنمدیغی ایچون کلیساده یوقدر . خان ، اوتل لوقانطه کبی مؤسسات مدنیه‌ده مفقوددر .

اسپارته قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — اسپارته قضاسی ؛ آغلاسون طاغی جوارنده عرض شمالینك (٣٧ـ٣٨) درجه‌لریله طول شرقینك (٢٨ـ٢٩) درجه‌لری آراسنده وطاغلق بر موقعده‌در .

حدود و مساحه‌سی — اسپارته قضاسی ؛ شمالاً اولوبورلو ، جنوباً بوردور سنجاغی ، شرقاً اکردیر قضاسی ، غرباً بوردور سنجاغیله محاطدر . اسپارته قضاسی تقریباً ایکی بیك سکز یوز یکرمی کیلو مترو مربعی وسعتنده‌در .

طاغلری — داخل قضاده طوروس سلسلهٔ جبالندن منشعب «داوراز» طاغیله «کلنجك» طاغلری ، وکچی بورلو ناحیه‌سنده «سکود» داغیله «یان» طاغلری موجوددر .

اورمانلری — سلف الذکر کچی بورلو ناحیه‌سنده سکود و یان طاغلرنده‌کی یوز التمش بیك هکتار محلی اشغال ایدن قره‌چام ، آق چام ، صاری چام ، میشه ، آردیج ، پرنال اغاجلریله مستور کنیش اورمانلر واردرکه عدد هکتاره نظراً بهر هکتارده ایکی یوز اغاج بولندیغی تخمین اولنمقده‌در.

معدنلری — کول باشی قریه‌سنده بر «آرسنیق» معدنی واردر . بیك طقوز یوز آلتمش سکز جریب اراضی‌یی استیعاب ایدر . امتیازی ١٣١٦ سنه‌سنده طقسان طقوز سنه مدتله اعیاندن مشیر فؤاد پاشا زاده محمد رشید وعالی بکلره ویرلمشدر . هنوز ایشله‌تلمکه باشلانمامشدر.

بوندن بشقه کچی بورلو ناحیه‌سنده برده «کوکرت» معدنی واردر . اون بش سنه اول اهالی طرفندن ایشله‌تلمکه باشلانمش ایسه‌ده حکومتجه منع ایدیله‌رك طوپخانهٔ عامره‌دن کلن مأمورلر واسطه‌سیله کشفیات لازمه‌سی اجرا ایدلمش و٣٢٣ سنه‌سنده یوز سنه‌لکی آلتمش بیك غروشه اولمق اوزره درسعادتده مزایده‌یه ویرلمش ایسه‌ده نتیجه‌سنك نه‌یه اقتران ایتدیکنه دائر معلومات یوقدر. الیوم قپالی ومعطل طوریور.

نهرلری — مرکز قضاده شایان اهمیت نهر یوقدر . یالکز قصبه‌یی ایکی قسمه تفریق ایدن «قوری چای» نامنده بر دره واردرکه مملکتی دائما تهلکهٔ سیلابه معروض بولندیرمقده‌در .

کوللری — مرکز قضاده شایان ذکر کول یوقدر . یالکز کول باشی قریه‌سنك بوردور کولنه جوار اولان محلنده برآز بتاقلق موجوددر . برده اسپارته قصبه‌سنه بر ساعت مسافه‌ده کائن

اطرافی بر ساعتده دولاشیله بیلیر بر کولجك واردر . صویی طاتلیدر . بر تونل وخصوصی خرقلر واسطه‌سیله قصبه وقرایه اساله اولنمشدر . محلاتك بر قسم باغ وباغچه‌لری بو صو ایله اسقا اولنور . داخل قضاده قابلیجه یوقدر .

مشهور بلده‌لری وخانه‌لرك طرز انشاسی

اسپارطه نهرلری — مرکز لوا اولان اسپارطه شهری ؛ سطح بحردن « ۱,۰۰۰ » مترو مرتفعدر . شهر مذکور برطاغ اتکنه مبنی خفیفجه میلی وباغ وباغچه‌لرله محاط بیضی‌الشکل بر قصبه اولوب طولی، غربدن شرقه ، یدی وشمالدن جنوبه ایکی ، ایکی بچق کیلو مترودر. خارجاً منظره‌سی لطیفدر . داخلاً سوقاقلری دار اولمیوب ، سکز اون مترو کنیشلکنده بر قاچ جاده‌سی واردر . اماکن امیریه وبرقاچ کارکیر و ازمیر طرزی منتظم اولر مستثنا اولمق اوزره اماکن تحتانی وفوقانی اولمق اوزره ایکی قسمدن مرکب وعلی‌العموم اخشاب وکیره‌میدلیدر . اوزری طوپراقله مستور طام اولر وارسه‌ده پك آزدر .

علی‌العموم مساکن شو طرزده‌در :

مردیونله چیقیلان کنیش بر صوفه ، اوك طرف آچیق ویاخود جامکانلی واکثریا قبله‌یه ناظر ، ینه قبله‌یه ناظر اولمق اوزره یان یانه دیزلمش اوچ اوطه. بعضاً جانبیننده‌ده اوطه‌لر بولنور. هراوطه‌ده اوجاق ، یوکلك ودولاب موجوددر . آلت قاتده ایسه اوطورمقدن زیاده ذخیره انباری ، کیلار اتخاذ ایدلمش اوطه‌لر ، حیواناته مخصوص آخورلر وصمانلق موجوددر . اسکی ویکی اولر، همان عینی طرزده‌در . یالکز اسکیلرك اوزری طامدر . طامك اوستنه لسان رومیده طوپراق دیمك اولان « لاسی » تعبیر اولنور . بر نوع لزوجی طوپراق فرش ایدرلر ویاغمور یاغدقجه طاملرك آقه‌سنه میدان ویرمه‌مك ایچون « یوغو » طاشی دنیان ودائما طاملرك اوستنده دوران اسطوانی الشکل بر طاش ایله تسویه ایدرلر . یکی اولرك اوستی کزه‌میدله اورتولیدر . صوفه‌نك اوك طرفی دیکرلرینك آچیقلغنه مقابل یوز یکرمی پارچه جامله قپالیدر . ابدستخانه‌لر عمومیتله اولرك خارجنده بولنور کن صوك زمانلرده خانه‌لر درونده یاپیلمقده وفقط بر چیقنتی ایله ممکن مرتبه اصل خانه‌یه اوزاق بولندیرلمقده‌در . باغچه‌سز اویوق کبیدر . بونکله برابر اولرك « حایاط » نامی ویریلن کنیش حولیلری واردر . اکثری اولرده چشمه موجوددر . اسپارته‌ده درجهٔ ثروته کوره بویوك باشلانمش ومتباقی انشا آتی سعهٔ حاله ترك ایدلمش پك چوق ناتمام اولر واردر . .

اقسرای قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — آقسرای قضاسی ؛ مرکز قضاسنك شرقنده وحسن طاغی جوارنده عرض شمالینك (۳۸-۳۸,۳۰) درجه‌لریله طول شرقینك (۳۱-۳۲) نجی درجه‌لری آراسنده وفوق‌العاده منبت بر اراضی داخلنده‌در .

حدود و مساحه‌سی — آق سرای قضاسی ؛ شرقاً قزیل ونوشهر وقسماً نیکده ، غرباً قسماً قونیه وقوچ حصار محله‌سی ، شمالاً قوچ حصار وقزیل ایرماق جنوباً قسماً نیکده ، بور وسلطانیه ایله محاط وحدود اولوب تقریباً یکرمی بیك کیلومترو مربعی وسعتنده براراضی‌یی محتویدر.

طاغلری — آقسرای قصبه‌سنده ذکره شایان حسن طاغی ایله اکجك طاغی واردر. حسن طاغی ، قضانك جنوبنده کائن وسطح بحردن اوچ بیك درت یوز مترو مرتفعدر . بو طاغك غرب شمالی ، یعنی آقسرای قصبه‌سی جهتی ، هیچ بر سلسله‌یه متصل دکلدر . اته‌کنده بولنان اقسرای سازندن بدأ ایله کیندکجه توسع ایدرك قوچ حصار طوز کولنه ودها ایلری‌یه قدر امتداد ایدر بر اودادر . بو اوه‌نك جهت شمالیه‌سی مذکور طاغدن منشعب وقوچ حصار قصبه‌سندن سکز اون ساعت ایلری‌یه قدر ممتد برسلسله تمدید ایتمکده‌در . بو طاغدن باشلوجه اوچ سلسله انشعاب ایدر : بونلردن بری طاغك شرق جنوبی جهتندن بدأ ایله یوقاروده ذکر اولندیغی وجهله شمال غربی‌یه طوغری اوزانه‌رق قوچ حصار قصبه‌سنك سکز اون ساعت ایلروسنده نهایت بولور . ایکنجی سلسله حسن طاغنك شرقندن باشلایه‌رق نیکده‌نك (ملندیز) طاغلریله برله‌شیر. اوچنجیسی اشبو سلسله‌نك مبدأندن آیریله‌رق حسن طاغنك شمال جهتنه طوغری امتداد ایله آقسرایك صور صوف ونیکده‌نك « نار » قریه‌سی ایلروسنده نهایت بولور .

بونلردن باشقه بر طاقم اوفاق طاغلر موجود ایسه‌ده جمله‌سی مذکور برنجی وایکنجی سلسله‌لرك شعباتندن معدوددر. بوطاغك ابعادینی تخمین ممکن اوله‌مامشدر. یالکز ایضاحات مشروحه‌دن مستبان اوله‌جغی اوزره طاغك قسم اعظمی ، آقسرای حدودی داخلنده‌در .

حسن طاغنك اولجه حال فوراننده بر بركان اولوب بالاخره سونمش اولدیغی روایتی موجود «قراتر» وسائر علائم «جوارنده‌کی» لاو انقاضیله تأید ایتمکده‌در.

اکه‌جك طاغی؛ بویوك وکوچوك اکه‌جك نامیله ایکی‌یه آیرلمشدر. بو تفریق؛ مذکور طاغك مشهود اولان ایکی یوکسك تپه‌سندن نشئت ایلمش اولدیغی مظنوندر. کوچوك اکه‌جك آقسرای قصبه‌سنك یکرمی کیلو مترو شرق شمالیسنده‌کی کوکس کوزل قریه‌سندن بدأ ایله اولا جنوبه طوغری بربورون شکلنده اوزار بعده شماله دونه‌رك برمدت اوزادقدن صوکره تدریجاً آچالماغه باشلار. بورادن تکرار غربه طوغری امتداد ایدن قسمنه بویوك اکه‌جك نامی ویریلیر. که دیکرینه نسبتله دها یوکسکجه اولان اشبو طاغدن شمال غربی‌یه بر قول اوزانه‌رق قوچ حصارك یانلی قریه‌سنه قدر امتداد ایدر.

ارمانلری — ذکری کچن حسن طاغنك اکثری یرلری اوفاق وبودور میشه اغاجلریله مستوردر. بو طاغلرده میشه‌دن باشقه اغاج یوقدر. بو اغاجلرك بویلری بر نهایت آلتی اوتوز قدردر. بواورمانلرك میشه‌لری غایت طیانیقلی اولدیغندن آلات زراعیه اعمالنه وارمدون کوراوله‌رق محروقاتده استعماله الویریشلیدر. بو اغاجلرك په‌لیده مشابه بر میوه‌سی واردر. اغنام بو میوه‌لر ومیشه یاپراقلریله پك کوزل تغذی ایدییورلر. اکه‌جك طاغلرنده‌ده میشه آغاجلری متشکل اورمانلر واردر. بونلره اورمانلقدن زیاده قورولق دیمك دها مناسبدر. چونکه بونلرك ارتفاعلری حسن طاغی اورمانلرنده‌کی اغاجلردن دها آزدر. کومورہ کلمز، یالکز اودون اوله‌رق محروقاته یارار.

شو ایضاحاته نظراً آقسرای قضاسی داخلنده قونیه‌نك بعض قضالرنده اولدیغی کبی جسیم وواسع اورمانلر یوق دیمکدر. موجود اولان قورولر کراسته اعمالنه صالح دکللردر.

یایلالری — بو قضا داخلنده مرعی ومزرعه حالنده بر چوق یایلالر وارسه‌ده، مع التأسف اسملری وموقعلری حقنده قضاجه معلومات ویریله‌مدیکندن درجلرینه موفقیت الویرمدك. انشاالله بوکبی نواقص سنهٔ آتیه‌ده اکمال ایدلمکه چالیشیله‌جقدر.

معدنلری — بوقضا داخلنده معادن مکشوفه اولمدیغی کبی الیوم معادن غیرمکشوفه آثارینه‌ده تصادف ایدیله‌مه‌مکده‌در.

نهرلری — بوقضا داخلنده شایان اهمیت نهر یوقدر. یالکز حسن طاغندن منشعب سلسله‌لرله نیکده‌نك «ملندیز» طاغلرندن نبعان ایدن برطاقم کوچوك دره‌لر آقسرایك اخلاره قریه‌سی جوارنده برلشه‌رك برچای تشکیل ایدن لذیذ وبراق برصو وحجب قریه‌سی جوارنده «بکار» نام محلدن چیقان سیاه وشربه غیر صالح دیکر برصو ایله برلشه‌رك اوفاق برایرماق تشکیل ایدوب آقسرای قصبه‌سندن بالمرور قوچ حصار کولنه دوکیلیر. اشبو ایرماغك منبعندن منصبنه قدر یکرمی ساعت امتداد ایدن مسافه داخلنده‌کی مرکز قضا ایله اوتوز قدر قریه اراضیسی کاملاً بوصودن اروا واسقا ایدلمکده‌در.

داخل قضاده دها بر چوق دره‌لر وچایلر واردر. اك مهملری اکه‌جك طاغلرندن نبعان ایله

مذکور طاغك مائله‌لرنده‌کی اراضی‌یی اروا ایدن لطیف ولذیذ صولردر. بوطاغك جهت جنوبیه‌سندن نبعان ایدن صولر کاملاً قیزیل ایرماغه دوکیلدیکی، شمال وجنوب شرقی جهتلرندن چیقان صولردن برقسمی آقسرای اوواسنه وبرقسمی‌ده قصبه‌نك اورته‌سندن کچن ملندیز چاینه انصباب ایدرلر. فقط بونلردن هیچ بری حائز اهمیت بر نهر ویا ایرماق دکلدر.

کوللری — حسن طاغنك شماله طوغری اوزایان قوللرندن منشعب تپه‌لرك آراسنده و صور صوف قریه‌سنه یاقین بر نقطه‌ده «صورصوف» نامیله معروف بر کول واردر. بو کولك مساحهٔ سطحیه‌سی اون بیك مترو مربعی تخمین اولنمقده‌در. کولك صویی نه شربه صالح ونه‌ده اروای اراضی‌یه نافع ومساعددر.

اشبو کولی تمدید ایدن تپه‌لرك غرب جهتنده اولدقجه واسع وکولك سطحندن منحط اراضی‌یی احتوا ایتمك اوکره کار قدیم بر منفذه تصادف ایدیله‌رك سکز سنه اول مذکور منفذ، صور صوف ونه‌زی قریه‌لری اهالیسی طرفندن آچیله‌رق کولك صویی مذکور اراضی‌یه اساله ایدلمش ایسه‌ده مزروعاته ضرر ویردیکی تجربه ایدلمکله ینه قپادلمشدر. بو کولك صویی یالکز حیواناته یارایشلی اولدیغندن جوارندم قریه‌لر حیواناتی بو صودن اروا ایتمکده‌درلر.

پیکار و قابلیجه‌لری — بوقاروده ذکری کچن صورصوف کولنه قریب بر موقعده حزیران وتموز آیلرنده چیقان صیجاق بر صو واردرکه بو صویك امراض جلدیه‌یه وباصوره نافع اولدیغی روایت اولنمقده‌در. اهالی قرا مذکور آیلرده بورایه استحمام اوزره کیدرلرسه‌ده ترکیبات کیمیویه‌سی غیر معلوم بولندیغندن امراض مذکوره‌یه قارشی اولان تاثیراتی نه درجه‌ده اولدیغی بیلنمه‌مکده‌در. حسن طاغك طاغلرنده پك چوق پیکارلر وارسه‌ده تعدادی واحوال مخصوصهٔ طبیعیه‌لرینی تعریف قابل دکلدر. هرایکی طاغدن چیقان پیکار صولری عمومیتله نافعدر.

شهره عائد معلومات

آقسرای قصبه‌سی — آقسرای؛ مقر ولایتك یوز کیلومترو شرق شمالیسنده حسن طاغنك شمال اته‌کنده بر اووا اوزرینه مبنی وسطح بحردن بیك آلتمش مترو مرتفع بر موقعده‌در. قصبه‌نك شرق وشرق شمالی جهتلری یوکسك تپه‌لر، اوزرنده وسائر جهتلری اوواده‌در. داخل شهردن ملندیز نامنده برصو کچر. قصبه‌نك وسطنده اثار سلجوقیه‌دن یوز اللی کیلو مترو مربعی برمحلی احاطه ایدن جسیم بر قلعه خرابه‌سی واردر. قلعه‌نك احاطه ایلدیکی محله الیوم ایچری شهر نامی ویرلمکده‌در. بو قلعه‌نك بر چوق محللری کوریله‌میه‌جك درجه‌ده منهدم وتماماً مساکنه انقلاب ایلمش ایسه‌ده طوپراق آلتنده‌کی تمللرینه الآن تصادف اولنمقده‌در. ابنیه انشا آتی صره‌لرنده تمللری آچیلدقجه مشاهده اولندیغی وجهله اشبو قلعه زمینی اساساً اطرافنده‌کی محلات زمینه مساوی ایکن ابنیه انشا اولنه اولنه طوله‌رق قصبه‌نك اورته‌سنده بر تپه تشکیل ایتمش وقصبه‌نك‌ده اقسام سائره‌سنده‌کی صولرله

باغ وباغچه‌لردن موقعنی محروم ایتمشدر . قصبه‌نك هرطرفی باغ وباغچه‌لرله محاطدر . خارجدن باقیلدیغی زمان قلعه زمینی اوزرنده‌کی مبانیدن باشقه ابنیه کورولمز ، او جهتلر آغاجلقلرله اورتولو کوریلیر . قصبه‌نك سوقاقلری طار وغیر منتظمدر .

برقاچ سنه‌دن‌بری سوقاقلر توسیع وقالدیرم تفریش ایدلمکده اولدیغندن وطرق عمومیه‌یه التصاق ایدن اقسامی اکمال ایدلدیکندن برقاچ سنه‌یه قدر سوقاقلرك تماماً برحال انتظامه کیره‌جکی شبهه‌سزدر. قصبه‌یی تشکیل ایدن مبانی کرپیجدن انشا ایدلمش واوزری قامیش وطوپراقله اورتلمش ایسه‌ده شهره برنجق ساعت مسافه‌ده کوزل وبیاض برطاش معدنی کشف ایدیله‌لیدن‌بری یاپیلان مبانی کارکیر اوله‌رق انشا ایدلمکده واوزری طوپراق یرینه کره‌میدله اورتولمکده‌در . بو طرز انشا کوندن کونه توسع ایتمکده اولدیغندن یاقین بر زمانده بتون شهر پك منتظم ولطیف بر منظره کسب ایده‌جکدر .

شهرك اورته‌سندن کچن صو شربه صالح اولدیغندن اوچ یوز اون سکز سنه‌سنده اهالی ایله بش بیك لیرا راده‌سنده بر مصرفله قصبه‌یه درت ساعت مسافه‌ده‌کی اکه‌جك طاغندن طوپراق کونکلرله شهر جوارینه بر صو جلب ایدیله‌رك اورادن معدنی بورولر واسطه‌سیله هر طرفنه توزیع ایدلمشدر. بوصو ، فوق العاده صاف ولذیذ اولدیغندن صحت عمومیه‌یه پك بیوك فائده‌سی طوقونمشدر. قصبه‌یه برساعت مسافه‌ده موجود اولان بر بتاقلق آز ، چوق هوایی اخلال ایتمکده ایسه‌ده شیوعی نسبتنده مضر دکلدر .

قسم مخصوصمزده بیان اولنه‌جغی اوزره آثار موجودهٔ قدیمه‌یه وپك چوق عاظم رجال اسلامیه‌یه منشأ وموطن اولمسنه نظراً اقسرای قصبه‌سی پك اسکی وپك چوق وقایع تاریخیه‌یه جلوه‌کاه اولمش بر شهر مشتهردر .

آقسکی قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — مرکز قضاسنك ، جنوب غربیسنده عرض شمالینك (٣٦,٤٥ـ٣٧,٢٥) درجه‌لریله طول شرقینك (٢٩ـ٣٠) درجه‌لری آراسنده کائندر .

حدود ومساحه‌سی — آقسکی قضاسی ؛ شرقاً بوزقیر ، غرباً علائیه ، اکردیر ، شمالاً سیدی شهری ، بك شهری قضالری، جنوباً علائیه قضاسیله محدود اولوب کیك طاغلری اوزرنده وتقریباً اوچ یك کیلومترو مربعی اراضی‌یی حاویدر .

طاغلری — طوروس سلسله‌سی شعبه‌لرندن اولوب عمومیتله کیك طاغلری نامی ویریلن اشبو طاغلر ؛ وقضانك شرق حدودندن بدأ ایله غرب شمالی‌یه طوغری اوزایارق دیپ پویراز طاغلریله کسب اتصال ایدن سلسله ، آق طاغلر ، کی طاغی ، ییلدیزلی ، بوغاز ، بیلك ، تورکلر ، کیران ، شادیروان ، کورن ، کسیك بیلی ، جیجغار ، آق قویو ، چاندر ، کوپه ، کیدن کلز طاغلری نامله یاد اولنمقده‌در .

اورمانلری — جبال مذکوره‌نك اوزرلری چام ، لدین ، قطران ، میشه ، آردیج ، آندیز اشجاریله مزین غایت مهم وواسع اورمانلرله مستوردر. اشبو اورمانلرك وسعت وجسامتلری حقنده هنوز بر قیده دسترس اولنه‌مامشدر . سالف الذکر اشجاردن ماعدا اقالیم معتدله‌ده نشو ونما بولان اغاجلره بو طاغلرده تصادف اولنمقده‌در .

یایلالری — قضانك شرق جنوبیسنده طولاً التی وعرضاً درت ساعت امتداد ایدن مبذول چمنلی اووا وتپه‌لری حاوی وهواسی لطیف «کوك تپه» یایلاسی واردر . بو یایلا وقتیله یالکز قضا خلقنه مخصوص بر صیفیه ایکن الیوم منوغات ودوشنبه ناحیه‌لرنده مقید سراجلی وسولك وآقسکی قضاسنه ملحق کباز وکباز یلکی اهالیسندن ایکی یوز قدر چایر خلقی ویازین بتون مواشیلریله بو یایلایه چیقه‌رق امرار حیات ایدرلر . بوندن باشقه عرضاً بش طولاً اون ساعت امتدادنده «چیمی» قضانك شرق شمالنده عرضاً ایکی طولاً اون ساعت امتدادنده «سولك» جنوبنده یاریم وبر بچق ساعت «کیران» ، شمالده عرضاً اوچ طولاً ایکی ساعت کوچوك «بللجه، وخادم» غرب شمالیسنده اون

بش ساعت وسعتنده ، قیو باش زینب ، جاندیر « قضانك غربنده اون ساعت وسعتنده « چیجغار ، آق قیو ، ملك » یایلالری واردرکه یازین بو یایلالرده وقت کچیرن جوار قرا اهالیسیله بعض عشائر وبالخاصه صوك اوچ یایلایه کوچن قره قیونلی عشیرتی (٥٠٠ ـ ٦٠٠) چادیر راده‌سنده‌در . بو یایلالرك غایت مبذول ولذیذ صولری اولدیغی کبی زراعته صالح کوزل اووالری‌ده واردر بالخاصه « کیران » یایلاسنك اراضیسی بره یوز ویره‌چك درجه‌ده مهم بر قوهٔ انباتیه‌یی حائزدر . نه چاره‌که الآن چوبانلق دورنده یاشایان جوار خلق بو برکتلی طوپراقلرك قیمتنی تقدیر ایتمکدن پك اوزاقدر . .

معدنلری — مرکز قضایه بر بچق ساعت مسافه‌ده امیر حسن ، پوسر ، فرمانه نام محللرده یغین حالنده کومور معدنی ، وطوطوس قریه‌سی جوارنده « سیملی قورشون » معدنی ومحال سائره‌ده دمیر وکموش معدنلری اثارینه تصادف ایدلمکده ایسه‌ده بونلردن هیچ برینك ایشله‌دلمسی ایچون رخصت نامه ویرلمه‌مشدر . .

نهرلری — داخل قضاده «منوغات» ایرماغندن باشقه شایان ذکر ایرمق وصو یوقدرکه بوصو ؛ زیلان ایله یارمه آراسنده بر محلدن نبعان ایله بر چوق قریه‌لر جوارندن کچدکدن صوکره دوشنبه ناحیه‌سنك مرکزی اولان پازارجی اوکندن بالمرور بحر سفیده دوکیلیر ، بو صودن قضا وناحیه اراضیسی استفاده ایده‌مدیکی کبی سیر سفائنه صالح بر وسعت وجسامتی‌ده حائز دکلدر .

مرکز قضاده بش پیکار ویوز قدر بویوك صهرنج اولدیغی کبی کویلرده‌ده احتیاجه کافی درجه‌ده پیکارلر وصهرنجلر واردر . داخل قضاده قابلیجه کبی منابع حاره موجود دکلدر .

کوللری — بو قضا داخلنده نه کول ونه‌ده بتاقلق یوقدر .

شهره عائد معلومات

آقسکی قصبه‌سی — شرقدن غربه طوغری ممتد « بیلك طاغی » نامنده‌کی بر جبلك آنکلاده مبنی واولدقجه واسع بر اووایه ناظر ، وخانه‌لری یکدیکری اوزرینه موضوع منظره‌سی خوش وسطح بحردن بیك مترو قدر مرتفع بر شهردر .

آق شهر قضاسی احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — آق شهر قضاسی، مقر ولایتك غرب شمالیسنده طول شرقینك (٢٨ـ٣٠) درجه‌لریله، عرض شمالینك (٣٨ـ٣٩) درجه‌لری آراسنده انقره وخداوندکار ولایتلری حدودنده در.

حدود ومصاحه‌سی — مذکور قضا ، شمالاً عزیزیه ، سیوری حصار و حیمانه قضالری ، جنوباً قره اغاج قضاسی ، شرقاً قونیه مرکز قضاسی وغرباً ده یلواج و بولیوادین قضالریله محاط ومحدود اولوب اون درت بیك کیلومترو مربعی وسعتنده در.

طاغلری — بو قضا داخلنده ایکی سلسلهٔ جبال موجود در : بری قضانك غرب حدودینی تشکیل ایدن سلطان طاغلری ، دیکری آق شهر اووانسی جهان بکلی صحراسندن طولانی برصورتده قطع وتفریق ایدن « طورغود » طاغلریدر . بو طاغلرك ابعادی حقنده موثوق بر معلومات ویرمك ممکن دکلدر. یالکز شوقدر وارکه سلطان طاغلری قضا اراضیسنك بش یوز کیلومترو مربعی وسعتنده برقسمنی قاپلامقدر .

اورمانلری — آق شهر قضاسی داخلنده همان اورمان یوق کبیدر . سلطان طاغلری یماجلرنده برطاقم چالیلقلر وپرناللقلر وبعض کویلر جوارنده کوچك قطعه‌ده برطاقم قورولقلر وارسه‌ده بونلرده شایان اهمیت درجه‌ده دکللردر. طاغلر عمومیتله دینه‌جك درجه‌ده اغاجدن خالی و چیپلاقدر . وقتیله سلطان طاغلرنده هر نوع اشجار بولندیغی و فقط باقیمسزلق یوزندن تخریب وامحا ایدلدیکی روایت ایدلمکده در .

یایلالری — سلطان طاغلرینك مختلف محللرنده صولاق ورعی حیواناته مساعد برچوق یایلالر واردر. طبیعتك بوفیضندن پك چوق عشیرتلر مستفید اولمقده در. از جمله قیشین انطالیه جهتلرنده وقت کچیرن « صاری کچیلی » « خونامل » و « قیزیل ایشیقلی » عشیرتلری کلیتلی مقدارده حیوانلریله یازین بو یایلالری شنلندیرمکده درلر .

معدنلری — داخل قضاده وسلطان طاغلرینك قضا حدودینه تصادف ایدن «هویوکلی» وقسماً

یلواج حدودی داخلنده مکشوف بر لیغنیت [١] معدنی موجود وقابل استفاده برحالده در . بوکمور ینارکن هر نه قدر فنا بر قوقو نشر ایدرسه ده ینه ـ محروقاتك قلتی حسبیله ـ قضا خلقی طرفندن صوبالرله اوجاقلرده قوللانلمقده در .

نهرلری — جهان بکلی ناحیه‌سنك شرق شمالیسنده « درنك اوغلی » قریه‌سنه یاریم ساعت مسافه‌ده « کوك پیکار » نامیله قیالر آلتندن (٥ـ٦) دکرمن تحریك واداره ایده‌جك درجه‌ده برصو نبعان ایتمکده درکه بو صو ؛ بش کوز دکرمنندن برنجق ساعت مسافه‌ده و انقره‌نك سیوری حصار قضاسی حدودنده « سقاریا » نهرینه قاریشماقده در . ناحیهٔ مذکوره‌نك عینی سمتنده و یوزك باش قریه‌سی ایچندن عینی درجه‌ده برصو چیقمقده اولوب بوده ناحیه‌نك حیانه حدودنده سقاریه‌یه قاریشیر.

بونلردن باشقه داخل قضاده سلطان طاغلرندن اینن یمسیان ، نادر ، آقشهر ، برمنده ، قره‌اغاج طوغانحصار چایلری نامله‌ریله برقاچ دره واردرکه بونلر قیشین آق شهر کولنه اینرلرسه ده یازین شدت حرارتدن وقوعه کلن تبخرات طولاییسیله بو چایلرك صولری آزالیر وآنجق مجرالرینك قسم عظیمسنه تصادف ایدن محللرده‌کی مزروعاتی صولایوب محو اولورلر . . .

کوللری — مرکز قضایه برساعت مسافه‌ده کائن (معروف) کوی نامنده جسیم بر کول واردر. بوکولك سعهٔ خارجیه‌سی تقریباً بش یوز آلتمش کیلومترو مربعنده‌در. عمقی هر طرفده مساوی اولمق اوزره ایکی مترودر . یازین سطح سویه (٧٥) سانتیمترو قدر آچالیر ، بوکول هیچ برطرفه آقمز ، بروسه ولایتنك قره حصار لواسی داخلنده بولنان « ابررابلر » کولی بوکوله صو ویرر . کولك اوچ طرفی برکیلومترو وسعتنده قامیشلق ایله مستور ویالکز برطرفی آچیقدر. کولك صولری بهارموسمنده یوکسلمکده وقیشه قدر تدریجاً آلچالهرق اسکی سویه‌سنی بولمقده در . اطرافنده بتاقلقلر ، کولك آلچالوب یوکسلمه‌سندن حصوله کلمکده وجوارینك هواسنی افساد ایتمکده در. بوکولدن صید اولنان بالقلر اولدقجه نفیسدر. حاصلات سنویه‌سی (١٢٠٠) قدر تخمین اولنمقده‌در. اطرافنده یتشن قامیشلردن آغیل یاپمق، طام اورتمك صورتیله استفاده اولنور. کویلیلر بوقامیشلری محروقات مقامنده استعمال ایدرلر . اکر بوکول جهان بکلی جهتندن بر قنال واسطه‌سیله سقاریا نهرینه آقتدیریلوب تبییس ایدیله‌جك اولورسه فوق العاده قوهٔ انباتیه‌یی حائز « ٥٠٠ » کیلومترو مربعی وسعتنده بر اراضی حصوله کله‌جکدر .

بوندن باشقه جهان بکلی داخلنده برده «آق کول» واردر . بو کولك طولی یکرمی وعرضی بر کیلومترو اولمق اوزره ساحه‌سی یکرمی کیلومترو مربعیدر . اکثری یرلری عادی وقیصه قامیش

[١] «لیغنیت Lignite» اکثریا سیاه رنکده اولدیغی حالده جیزکیسی اسمردر . یوزده [٤٤ — ٧٥] قدر قاربونی حاویدر . کولنك مقداری زیاده در . دومانلی وقورومی اوزون بر علو ایله ینار . لیغنیتك مختلف نوعلری واردر.، طبقه‌سی نه قدر یکی ایسه درونده‌کی بنیهٔ خشبیه او قدر ایو مشاهده اولنور . لیغنیتلر ، اکثریا چام اغاجلرینك تفحم ایتمسندن حاصل اولمشدر. طبقات جدیده‌ده بولنورلر. ممالك عثمانیه‌نك روم ایلی وآناطولی قطعه‌لرنده پك چوق وملا لیغنیتلر چیقار . . .

سازلرله مستوردر. درونده (١ـ١٥) قیه‌لق سازان بالقلری موجود ایسه‌ده سازلقلر او صیدی اشکال ایتمکده اولدیغندن کیمسه التزامنه طالب اولمامقده‌در. کرك بوکولك کرك اولکینك تیبیسلری حالنده منافع مهمه الده ایدیله‌جکی شبهه‌سزدر . .

شهره عائد معلومات

آق شهر قصبه‌سی — سلطان طاغلری نامیله شرقدن غربه طوغری اوزایان سلسله‌نك تکه طاغ نامنده‌کی شعبه‌سنك شرقنده کائن بربوغازك ایچنده مبنی وکنیش براووایه ناظردر . شهرك آرقه جهتی سلطان طاغلری وجانبینی باغ وباغچه‌لرله محاط اولدیغندن اووا جهتندن منظره‌سی پك خوش ولطیفدر. قصبه‌نك بولندیغی موقع ، سطح بحردن بیك مترو قدر مرتفعدر . هواسی لطیف و صولری لذیذدر. قصبه‌نك مرکز ولایته اوزاقلغی (١٧٥) ودرسعادته (٥٧٥) کیلومترودر . (٢٣٢٦) خانه‌دن عبارت اولان بو شهرك سکنه‌سنك اوچده ایکیسی تورك مسلمان وبر ثلثی ارمنیدر . یالکز بر قاچ سنه‌دن بری تجارت ایچون کلن بر آزده روم واردر . بونلرك بر قسمی مستأجر ودیکر قسمی صاحب خانه اولمق اوزره الیوم اوتوز خانه‌یه بالغ اولمشلردر. بغداد شمندوفر خطی کذرکاهنده بولنان آق شهر مهمجه بر تجارت مرکزیدر. کوندن کونه توسع ایتمکده اولان شهرك آرقه‌سی طاغ اولدیغندن خانه‌لر استاسیونه طوغری اوزامقده‌در. استاسیونه اولان مسافه‌سی «٢٥٠ + ٢» کیلومترودر . خانه‌لرك قسم اعظمی کرپچ وطاشله انشا اولنمشدر . اوزرلری طامدر . بوندن طولایی منظره‌سی چیرکین ونظری تخریش ایتمکده‌در . انجق بر سنه دن بری بنالرك کره‌میتله اورتولمسی وطام یاپدیرلمسی مجلس اداره‌جه تحت قراره آلندیغندن بزاش ، یواش اوزرلری کره‌میتله مستور مبانی چوغالمغه وشهرده برحال جدیدك مقدمهٔ طرافتی کورلمکه باشلامشدر . سوقاقلری اولدقجه منتظم ومحلات آراسنده چایلر آقمقده‌در .

اکردیر قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — اکردیر قضاسی ، عرض شمالینك (۳۷-۳۸) درجه‌لریله طول شرقینك (۲۸-۲۹) درجه‌لری آرا سنده واکردیر کولنك جنوبنده کائندر .

حدود و مساحه‌سی — اکردیر قضاسی شرقاً قره اغاج، بك شهری، سیدی شهری قضالری؛ غرباً بوردور سنجاغی ، اسپارته مرکز قضاسیله اولوبورلو قضاسی ، شمالاً قره اغاج ، اولوبورلو ، یلواج قضالری وجنوباً انطالیه سنجاغی ایله محاط اولوب «۲۱۸۵» کیلومترو مربعنده‌در .

طاغلری — بو قضانك باشلوجه جبالی ، بارله ، طاوراس ، اناماس، دیب پوراز = قره‌کول، آق طاغ سلسله‌لریدر. مذکورالاسامی طاغلر ، قضا داخلنده اوتوز ساعت قدر امتداده مالکدرلر. بو طاغلر جوار قضا ولوالرله حدود طبیعیه‌یی تشکیل ایدرلر . بونلردن باشقه جبرائیل ، اولوقلاجی طاغی ، طوطه ، جاندر ، قره کلیسا ، صورقون ، چیل ، قوزی قولاغی طاغلری‌ده قضای مذکورك شایان ذکر جبالندن معدوددر .

اورمانلری — قضانك حاوی اولدیغی اورمان قطعه‌لری تقریباً اللی بیك جریب وسعتنده‌در . باشلوجه‌لری « انامای » ، جاندر ، اشاغی کوکدره ، اینجه‌بل ، قره‌تپه ، طوطه ، بارله اورمانلریدر . بو اورمانلر چام ، میشه ، آردیچ ، کوکنار ، قطران ، پرنال ، فندق ، سروی ، چنار ، آلادین ، قزیل ، قاره وآق چام اغاچلرندن متشکلدر . بو اورمانلردن درت بیك جریب وسعتنده بر ساحه داخلنده‌کی اشاغی کوکدره وجاندر اورمانندن سنوی بیکر مترو مکعب مختلف چاپده کراسته قطع واخراج اولنمقده‌در .

اسبارطه وانطالیه کراسته تجارلری معرفتیله انطالیه‌یه سوق اولنان بومقداردن باشقه دیکر قطعات اشجاریه‌دن دخی سیارتخته‌جی عشیرتلری ویرلی اهالی طرفندن بهرسنه ایکی یوز مترو مکعب مقدارنده پراکنده قطعیات واخراجات وقوع بولمقده‌در . بونلردن باشقه مذکور اورمانلردن سنوی اون بیك کیلو مقدارنده صوماق یاپراغی استحصال وداخل قضاده صرف اولنور . کیتره ، چوکن ، مازی کبی مستحصلاتده هر بری بیکر کیلویی متجاوز اوله‌رق ازمیره سوق واخراج اولنمقده‌در .

یایلالری — داخل قضاده صورقون ، سنلی ، کشلی ، چایر ، جامعلی، خانلی ، زنکی، قوزی قولاغی نامله‌رنده بر طاقم یایلالر واردر .

اولدقجه واسع اولان بو یایلالره موسم مخصوصنده انطالیه جهتلرندن کلن اون بیکی متجاوز چادیر خلقی عشایر ایله جوار قرا اهالیسی ، وقت کچیرمکده‌در . سالف الذکر یایلالره کلن عشایر ؛ « کەبیز Grépiz » صاچی قاره‌لو ، قره قویونلی، حوناملی، خورزوم ، اسکی یوروك ، جایطه، چاقال، صاری کچیلی نامله‌ریله یاد اولنورلر .

معدنلری — بو قضاده هنوز مشکوف برمعدن یوقدر .

نهرلری — قضا داخلنده شایان اهمیت نهر یوقسه‌ده ینه برچوق دره‌لر وچایلر جریان ایتمکده‌در. بو چایلرك اك مهمی آقصودر ، بوصو ، زندان بوغازی دنیلن محلدن نبعان ایله بوجاق ، یکیجه ، باغللی قریه‌لری اوکندن وایوالی ، داری یوکی قریه‌لرندن کچر وصاغدن صولدن آلدیغی بعض چایلرله اینجه دره‌یی کندیسنه قاریشدیردقدن وقاشملر وبلکریلی کوپرولرینی کچدکدن صوکره علائیه قضاسنك بولاصان ، قیزلجه، قریه‌لرینه اوغرایه‌رق بحرسفیده منصب اولور. بوجاق، یکیجه، ایوالی، میرآخور، آخشار ، پیلانلی ، بازار ، بقلال ، باغللی کوسره ، اینجه دره قریه‌لری اراضیسنی اسقا ایدن بوصوده قیلچیتسز نفیس بر نوع بالق بولنور .

بوندن باشقه اکردیر کولنك فضله صولرینی دکزه ایندیرن برصو دها واردرکه بوصو ، بوغاز اووا ، آق طوغان ، کوك یوود ، آغلاصون چایلرینی کندینه قاتەرق آشاغی کول دره قریه‌سنه وبر آز اشاغیده چاندر چایله برلشه‌رك میللی قریه‌سندن ملکلر قریه‌سنه واوردن قرق کچیده جریان ایله انطالیه طوپراغنده واصل وبعده بحرسفیده داخل اولور . بوصو ، کراسته نقلیاتنه مساعد ایسه‌ده سیر سفائنه صالح دکلدر .

کوللری — بو قضانك اك مشهور کولی کندی اسمیله مسمی اکردیر کولیدر . بوکول شمالدن جنوبه طوغری ممتد وبیضی الشکلدر . اکردیر وحویران نامیله ایکی قسمه آیرلمشدر . بو ایکی کولی بیرلشدیرن ایکیران بوغازه « حویران بوغازی » دینیلیر . کولك محیطی یکرمی آلتی فرسخ وسطحی تربیعاً اون سکز فرسخدر . صویی طاتلی وشربه صالحدر . درونده چاپاق [Tchapak] سیراز [Siraz] جیچك [Tchitchék] قاونیه [Gavnié] کرتن [Ghértén] ایرز [Eirez] دنیلن متنوع بالقلر موجوددر . بوبالقلر غایت لذیذ در. سیراز بالغنك صالاموراسی مشهوردر . کوپری ، صوغله ، صای قامیش دنیلن موقعلرده بالق صید اولنور . ملتزملره احاله اولنان اشبو موقعلردن سنوی اللی بش بیك غروش بر واردات آلنمقده‌در . بونلردن باشقه اکردیرك جنوبنده وشهره درت ساعت مسافه‌ده قواوادا [Covada] نامنده برکول دها واردر . بوکول اکردیر کولنك اونده بری نسبتنده بروسعتی حائزدر . صویی وعینی بالقلری محتویدر . انامای طاغی اوزرنده وبیك مترو محیطنده اولان « قره‌کول » او درجه حائز اهمیت دکلدر .

اکردیره بر ساعت مسافه‌ده کائن کوپری باشی نام محلدن بدأ ایله کول مجراسنی تعقیب ایدن یکرمی یدی کیلو مترو طولنده واعظمی اوله‌رق اون کیلو مترو عرضنده‌کی اراضی صو آلتنده

قالمدیغندن تقریباً یوز یتمش کیلو مترو مربعی وسعتنده بر بتاقلق تشکیل ایتمکده‌در . اکردیردن اون ساعت مسافه‌ده‌کی صیغرلق قریه‌سی قربنده‌ده تخمیناً آلتمش دونم کنیشلکنده بر بتاقلق موجود در.

پیکار و قابلیجه‌لری — داخل قضاده قابلیجه یوقسه‌ده لذیذ ولطیف صولری حاوی پیکارلری چوقدر.

اکردیر قصبه‌سی — اکردیر، کندی اسمنده‌کی کولك داخلنه دوغری اوزایان غایت مرتفع برطاغك اتکنده وسطح بحردن «۹۵۰» مترو مرتفع برنقطه‌در. شهرك مبنی بولندیغی طاغ غایت دیك وصارپ اولدیغندن بو عارضهٔ طبیعیه شهرك توسعنه مانع اولمشدر. بناءً علیه انشا اولنان خانه‌لر بری ایچنه کیرمش وسوقاقلر طارالمشدر . داخل شهرده عارضه‌سز و منتظم برجاده یوقدر. قصبه‌یه یاریم ساعت مسافه‌ده وقوملق دنیان محلده (آیدین ـ اکردیر) خطنك اکردیر استاسیونی واکردیرله استاسیون اراسنده [یازلا] دنیان اکردیرك برمحله‌سی موجوددر. عسکری دبویی بوراده در. اکردیرك برقسمنی تشکیل ایدن شبه جزیره‌نك منتهاسنده « جان اطه‌سی » نامیله غیر مسکون وتخمیناً بش آلتی دونم وسعتنده بر اطه ایله بونك ایلروسنده بری مسلم ودیکری غیر مسلم اولمق اوزره ایکی محله‌یی حاوی و « نیش » اطه‌سی نامنده مسکون دیکر بر اطه دها واردر . سکنهٔ جزیره‌نك کون قایقلری واسطه‌سیله شهره کلوب کیدرلر . اهالیٔ مسلمه قایقجیلقله ، غیر مسلملر ، صنعت وتجارتله اشتغال ایتمکده‌در. قصبه‌نك خانه‌لری کاملاً دینله‌جك درجه‌ده اخشاب واوزرلری کیرمیتله اورتولودر .

آلمالو قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — المالو قضاسی ، انطالیه‌نك غربنده وعرض شمالینك (۳۶,۲۰ ـ ۳۷) درجه‌لری اراسنده کائندر . طول شرقینك (۲۷,۳۰ـ۲۸,۱۵) درجه‌لری اراسنده کائندر .

حدود ومساحه‌سی — المالو قضاسی شمالاً تفنی قضاسی واستانوس ناحیه‌سی ، شرقاً استانوس واکدیر، قاردیج ناحیه‌لری غرباً قاش قضاسی جنوباً بحر سفید ایله محدوددر . تخمیناً اوچ بیك بش یوز کیلومترو تربیعنده‌در . سطح بحردن ارتفاعی ۱۰۸۷ الی ۱۲۰۰ مترودر. اقلیمی معتدلدر. درجهٔ حرارتی وسطی اولمق یازین + ۲۵ قیشین ـ ٦ سانتیغراد در .

طاغلری — قضانك شمال جهتنده المالو طاغی واردر . تفنی قضاسی واستانوس ناحیه‌سی داخلندن بورایه طوغری امتداد ایلکده وشمال غربی جهتلرنده صالور طاغی نامنی آله‌رق وقاش قضاسی داخلنده امتداد ایدرك ساحلده ختام بولمقده اولوب داخل قضاده‌کی طولی علی التخمین طقسان کیلو مترو مقدارنده‌در . شرق وجنوب شرقی جهتلری دخی آق طاغ نام جبل ایله چورلمشدر . بو طاغ المالو قضه‌سی داخلنده امتداد ایله فنیکه‌نك آطراسان قریه‌سنده بویوك بر بورون (آطراسان برونی) تشکیل ایدرك دکزه منتهی اولمقده‌در . داخل قضاده‌کی طولی ایکی یوز کیلومتروبی متجاوزدر. جبال مذکوره کاملاً آنتی تاوروس سلسله‌سی شعباتندندر . مواقع مختلفه‌ده یکدیکریله اختلاط ایتمکده‌درلر، آق طاغدن ماعداسنك اسملری محلی‌در .

المالودن قاش قضاسی حدودینه اوچ ساعت، قضاء مذکور مرکزی اولان آندقلی‌یه اون سکز ساعت.
« مکری « « آلتی « « « « مکری‌یه یکرمی درت «
« استانوس ناحیه‌سی « درت « ناحیهٔ مذکور « « استانوسه اون «
« اکردیر « « اون درت « « « « قویلجه‌یه اون بش «
« المالو قضاسنك جنوب حدودی اولان مرکزه اون ایکی ساعت، ساحلده بولنان فنیکه‌یه اون ایکی ساعت.

اورمانلری — المالو طاغنك اکثر اقسامی چیلافدر پك جزئی محلنده آردیج اشجاری واردر. صالور طاغی جابجا آردیج اشجاریله وکمور ، اودون اعمالنه صالح شجیره‌لرله مستوردر . تکه طاغی کاملاً آق طاغ ، قسماً قطران وحام اورمانلری ایله مزیندر بو طاغلر اوزرنده‌کی اورمانلر اون بش

بیك هكتار وسعتنده تخمین ایدلمكده‌در . اورمانلرده اكثریتله قطران چام آردیج جابجا پرنال میشه پلاموط چنار اشجاری بولنمقده‌در . اورمانلرك باشلی باشنه اسملری اولمیوب هر قطعهٔ اورمانیه جوارنده‌كی قریه‌یه اضافتله تسمیه اولنمقده در .

معدنلری — فنیكه ناحیه‌سنك یكیجه قریه‌سی جوارنده مكشوف منغانز معدنی واردر، امتیازی تیلوقوپسر وبرنار سینكر عهده‌لرنده‌در. مذكور معدن برقاچ سنه ایشلدلمش صكره تعطیل ایدلمشدر. یكیدن ایشله‌دلمكه باشلانه‌جغی مرویدر. ینه مذكور ناحیه داخلنده قروم معدنی ایشله‌دلمش وشمدی عملیات منقطع اولمشدر. بوندن درت بیك طونیلاتو زاده‌سنده اوروپایه اخراجات یاپیلمشدر ، منغانز معدننك مقدار اخراجاتی اوكره‌نیله‌مه‌مشدر . قضا داخلنده مكشوف اوله‌رق معدن یوقدر طاغلرده نه كبی معادن اولدیغی‌ده هنوز معلوم دكلدر .

یایلالری — كویلر عمومیتله طاغ اتكلرنده مبنیدر . هر قریه‌نك اتصالنده‌كی طاغلر یایلاسی واردر . ایلك بهار زراعت عملیاتی ختام بولنجه حیوانات ومواشیسیله برابر كویلولر طاغلره چكیلرلر اوراق موسمنه قدر اوراده قالورلر. یووه ، كولبه‌جك ، اوردیبك ، دره كوی ، بك طاغی یایلالری مشهوردر . یووه یایلاسی المالونك شرق جهتنده وتقریباً اون بیك دونم وسعتنده‌در . متعدد وكمراه منبع صولرینی حاوی غایت لطیف بر یایلادر . اراضیسنك ثلثانه یقین برمقدارینی زراعت اولنمقده‌در بو یایلادن یووه قریه‌سی اهالیسیله بعض عشائر انتفاع ایلمكده‌در . كولبه‌جك یایلاسی المالونك شمال جهتنده واقع المالو طاغی اوزرنده كائندر. یكرمی بیك دونم وسعتنده‌در، پك چوق منبعلری محتویدر. یدی سكز یوز خانه وچادر خلقی طرفندن اشغال اولنمقده‌در .

دره كوی یایلاسی — بو دخی المالونك شمالی جهتنده در، پك منبت بر یایلادر. صولری لطیف ومبذولدر، یاز وقیش مسكوندر. دره كوی ومعجون قریه‌سی بو یایلاده مبنیدر. زراعتی‌ده یولنده در.

اوردیبك یایلاسی — جنوب جهتده وفنیكه ناحیه‌سی داخلنده در . وفنیكه قراسی اهالیسندن برقسمی ایله ناحیه داخلنده‌كی بعض عشائرك موسم صیفده آرامكاهیدر. یكرمی بش اوتوز بیك دونم وسعتنده جسیم بر یایلادر . اراضیسی قسماً زراعت اولنور صویی مبذولدر ، درت بش یوز خانه وچادر خلقی طرفندن اشغال اولنور .

بك طاغی یایلاسی — قضانك شرق وجنوب شرقی جهتنه مصادفدر . فنیكه اكردیر ناحیه‌لریله المالونك بعض قریه‌لری اهالیسی وعشائر طرفلرندن اشغال اولنور. ارتفاعی زیاده اولدیغندن زراعته مساعد دكلدر، بعض محللرنده منبع صولری وارسه‌ده اكثریلری قوراقدر. یایلا زمانی یدی سكز یوز خانه وچادر خلقی بولنور قضاده بوندن بشقه باش اولوق، اطله، قزلجه طاغ وسائره یایلالری‌ده موجود ایسه‌ده بونلر ایكنجی اوچنجی درجه‌ده درلر . یایلا موسمی روزحضردن حزیران اواسطنه قدردر .

نهرلری — قره كچید ایرماغی . المالو قصبه‌سنك شمال وشمال غربی جهتنده‌كی المالو طاغندن نبعان ایله غرب وجنوب جهتندن جریان ایده‌رك و قصبه‌نك جنوب غربیسنده قره كول نام بطا - قلقدن كچوب المالونك جنوبنده وایكی كیلومترو مسافه‌ده واقع دودن دنیلان مغاره‌یه منصب اولمقده‌در. طولی اوتوز كیلومترو قدردر. اسكیحصار، قورناك ، صالور، یالكز طام ، مؤمور ، قشله ایمرجق، قوز، پرحسنلر، اكمه، دودن قراسیله المالو قصبه‌سی اراضیٔ مزروعه‌سی داخلندن جریان ایتمكده‌در. مجرانك وضعیتندن بالاستفاده ایلك یدی قریه اهالیسی ایرمقدن ترلالرینی اسقا ایتمكده دیكر قراجه استفاده اولنه‌مامقده در . ایرمق قومسال وقسماً سهولتله قابل انحلال اراضیدن كچدیكندن مجراسنده ترسبات وقوع بولمقده وبو یوزدن مجرانك زمینی كون بكون یوكسلمكده در . جوار قری اهالیسی مجرانك دونیم وقت وقت تطهیرایله مجرایی درینلشدیره‌جك یرده جورانه طوپراق یپغمق‌چیم قویمق صورتیله مجرانك تحكیمنه چالیشمش والیوم دخی بو صورتی اختیار ایتمكده بولنمش اولدقلرندن بعض محله مجرا ، اطرافنده‌كی اراضیدن ایكی اوچ مترو قدر ارتفاع پیدا ایتمشدر ، كثرتله قار وباغمور یاغان سنه‌لر ایلك بهارنده ایرمقدن مدهش سیلابه‌لر آقمقده وبروجه معروض مجرا صیغ وجوارینی‌ده سیلابك تضیقنه تحمل ایده‌میه‌جك درجه‌ده متانتسز اولدیغندن سیلاب جوار مجرایی یارارق اطرافده‌كی ترلالره هجوم وبرچوق اراضیٔ مزروعه‌یی استیلا ایتمكده ، بو صورتله قیمتدار ومنبت ترلالر قوملره حاقلره بورونه‌رك غیر قابل زراعت برحاله كلمكده‌در . مجرانك درینجه بر طرزده یكیدن حفری بعض محللرینك كاركیر اوله‌رق انشاسی لدی‌الاقتضا تطهیری واطرافنده‌كی ترلالردن برر اولك محلك یرمق حریمی اوله‌رق صاحبلرینه ترك ایتدیریله‌رك بونلرك سوردیرله‌مسی سیلابدن متحصل مضراتك برطرف اولمسنه خادم تدابیردندر .

كومبه جای — قاش قضاسنك كومبه یایلاسنده واقع یشیل كولدن نبعان ایدر وقاشك برقاچ قریه‌سی اراضیسی ایله المالونك تكه ، بكلر ، بایرالر ، قره‌جق ، چفتلك قریه‌لری اراضیسندن جریان ایله آولان كولنه منصب اولمقده‌در . داخل قضاده‌كی طولی اوتوز كیلو مترو قدردر . بوچای دخی بایرالر قریه‌سی جوارنده قومسال اراضیدن كچدیكندن اوراده بر خرق حصوله كتیرمش وبوصورتله مجراسنی تبدیل ایدرك یازی كوی چفتلك وبوجاق قریه‌لرنده برایكی بیك‌دونم منبت ترلالری قوملایه‌رق غیر قابل زراعت برحاله قلب ایلمشدر . اكرك ، دنیلان مذكور خرق كچن سنه علاقه‌داران طرفندن عادیاً تعمیر ایدیله‌رك صو مجرای عتیقنه چورلمش ایسه‌ده اوراده منتظم وكاركیر برسد یاپلمدقجه چایك طغیان زمانلرنده تعمیر ایدیلان محلك پیرتلسی ومارالذكر اراضینك ینه صولرك استیلاسنه معروض قالمسی هربار ملحوظدر. مذكور سد ایكی یوز اللی، اوچ یوز لیرا بر مصرفله وجوده كله‌بیله‌جك بونكله تهلكهٔ ملحوظه كلیاً برطرف اوله‌جقدر .

آلاقیر نهری — اشبو نهر فنیكه ناحیه‌سی داخلنده‌در. بك صاغندن نبعان وآلاقیراسكله‌سی موقعندن دكزه جریان ایدر . ناحیه داخلنده‌كی طولی اون كیلو مترو اره‌سنده‌در . سیر وسفائنه

صالح دکلدر . مجراسنی دکشدیردیکندن طرونلر چفتلکی ایله خاص قریه‌سی اراضیسندن بش بیك دونم محلی غیر قابل زراعت بر حاله وضع ایلمشدر.

اوزرنده کار قدیم وکارکیر برکوپری موجود ایسه‌ده چای مجراسنی تبدیل ایلدیکندن کوپری آچیقده قالمشدر. مجرانك وسعتی اوچیوز مترو قدردر. اوقات عادیه‌ده بیله مرور وعبورده مشکلات فوق العاده رونما اولدیغندن چایك مجرای اصلیسنه ارجاعی ضمننده واقع مراجعت اوزرینه مهندس طرفندن کشفیات لازمه بالاجرا عملیات مقتضیه‌نك اقلی اون بیك لیرا مصرفله وجوده کله‌بیله‌جکی اکلاشلمش واوراق کشفیه ولایت نافعه اداره‌سنه‌کوندرلمشدر. بدل کشفك کثرتندن طولایی عملیات لازمه اجرا اولنمامقده اولدیغی استدلال قلنمقده در.

کوك صو — یاخود آجی چای — باش قوز موقعندن نبعان وفنیکه اسکله‌سندن دکزه جریان ایدر، طولی اوتوز کیلومترو قدردر. منصبندن منبعنه طوغری اوچ کیلومترو مقداری مراکب صغیره بحریه‌نك سیر و سفرینه صالحدر. چاودیر، حلاج قریه‌لری اراضیسی بو صو ایله اسقا اولنور.

— طاتلی چای — فنیکه ناحیه‌سی داخلنده‌در. طولی اون کیلومترو راده‌سنده‌در. تکه قربنده‌کی طاغ اتکلرندن نبعان ایله دکزه جریان ایدر، مجراسی جوارنده‌کی قری اهالیسنیه مرکز ناحیه اهالیسی بو صویی شرب واستعمال ایدرلر، انجیر آغاجی ، باغ یقه قریه‌لری اراضیسی بو چایدن اسقا اولنور.

کوللری — قره کول — قره کچید ایرماغی المالو قصبه‌سنك جنوب غربیسنده وقصبه‌یه ایکی ساعت مسافه‌ده قره‌کول نام بطاقلغی وجوده کتیرمشدر . وسعتی بش بیك دونم تخمین اولنمقده‌در . بطاقلق ، بولندیغی اراضینك منحط اولمسی واورادن کچن ایرمق مجراسنك بوزولمسی و انصالنده‌کی تپه‌جك اتکندن نبعان ایدن قره‌صولرك ایرمق مجراسنی بوله‌میه‌رق اوراده‌ی بیکندی پیدا ایتمسی صورتیله تحصل ایلمش اولدیغی استدلال اولنیور. تفجیر اصولی وقره‌کچید ایرماغی مجراسنك تنظیمی صورتیله قورودلمسی ممکن وسهیلدر، وقتیله مهندس طرفندن کشفی اجرا قلنمش وبش بیك لیرا مصرفیله قورودیله‌بیله‌جکی تخمین اولنمش ایسه‌ده بو تخمین مبالغه‌دن خالی دکلدر . قره‌کچید ایرماغنك بو بطاقلغندن کچه‌رك دودنه منصب اولدیغی عرض اولنمشدی . ایرماغك طغیانی زمانلرنده سیلاب اولا منحط اولان بو بطاقلقده تراکم ایتدکدن صکره بردن بره دودنه دوکلدیکندن ودودن سعهٔ استیعابندن فضله صو چکه‌مدکدن بشقه صویك آنی اوله‌رق ترفعی حسبیله مجراسی انسداد وجریان هوا انقطاع ایلدیکندن جریان میاه‌ده منقطع اوله‌رق صو اطرافده‌کی اراضی‌یه یاییله‌رق یدی سکز بیك دونم اراضیٔ مزروعه‌یی استیلا ایلمکده واووه‌نك جسیم بر قسمنی کول حالنه قلب ایلمکده‌در . دودندن صیزتی صورتیله واقع جریاندن صولرك ارتفاعی تنزل ایله منفذده جریان هوا وقوع بولنجه‌یه دکین اراضیٔ مذکوره صو آلتنده قالمقده‌درکه بومدت بعضاً برسنه‌دوام ایلمکده‌در. اوچ یوز یکرمی یدی سنه‌سنده‌کی طغیان میاه‌ده اووه تام بربچق سنه صو آلتنده قالمش وزراعی پك زیاده متضرر ایلمشدر. کولك تیبس وایرمق مجراسنك تنظیمی مضرات واقعهٔ عظیمه‌نك برطرف ایدلمسنه خادم اوله‌جغی وبونکده تخمیناً اوچ بیك بش یوز لیرا بر مصرفله وجوده کله‌بیله‌جکی و بطاقلغك قورودلمسندن میدانه چیقه‌جق

اولان بش دونم آره‌سنده‌کی منبت اراضینك فروختیله بومصرفك ایکی اوچ مثلی راده‌سنده انتفاع اولنه‌جغی مطالعه قلنمقده‌در .

آولان کوی — المالونك جهت جنوبیه‌سنده وقصبه‌یه درت ساعت مسافه‌ده‌در، تقریباً درت بیك بش یوز دونم وسعتنده‌در، بوکولی کومبه چایی تشکیل ایلمشدر. کولك درونده وکنارلرنده دوداقلر موجود اولوب صولر بونلردن زیر زمینه جریان ایلمکده‌در . مرور زمانله بو منفذلرك بر قسمی قپانمشدر . کثرتلی قار ویاغمور یاغان سنه‌لرده چای طغیان ایلمکده وکولك صویی چوغاله‌رق اطرافنه طاشمقده وبو صورتله درت بش بیك دونم مزروع ترلالری استیلا ایلمکده‌در . قوراق سنه‌لرده کولك صویی آزالمسنه وحتی بسبتون قورودیغی ده مشهود اولمسنه نظراً الیوم موجود و معمور منفذلرك توصیعی ومعطل اولانلرك تطهیری و جوارنده‌کی اراضینك بعض محللری چاقللی بناءً علیه صولرك سوازولمسنه مساعد اولدیغندن کوچك مجرالرله کول صوینك ویا چایك اورالره ایصالی صورتیله کولك تیبسی ممکن اوله‌جغی تأمل قلنمقده واشبو عملیاتك بساطتی بوایشك آز مصرفله وجوده کله‌بیله‌جکنی اشراب ایلمکده‌در .

قاپلیجه — قضا داخلنده قاپلیجه یوقدر .

سواحلی — قضانك سواحلی فنیکه ناحیه‌سنك بر قسمیدر . ساحل تخمیناً اللی کیلومترو امتدادنده‌در ، ساحلده فنیکه ، آلاقیر ، قره اوز آطراسان نامنده درت اسکله موجوددر . بونلردن فنیکه‌یه واپور ایشلمکده آلاقیره کراسته تحمیلی ایچون کمی و قایقلر تقرب ایلمکده‌در . آطراسان وقره اوز اسکله‌لری ایشله‌مك دکلدر آره‌صره قچاقچیلره جولانکاه اولمقده‌در، فنیکه‌نك لیمانی ومنتظم اسکله‌سی یوقدر . فنیکه اسکله‌سنه آمریقان ، ایتالیا ، پان ده‌لئون قومپانیه‌لری واپورلری هفته‌ده بر دفعه اوغرامقده‌در. کراسته ومحروقات تحمیلی ایچون‌ده سوریه ومصر سواحلندن کمیلر کلمکده در . مذکور اسکله‌یه سنه‌ده یوز یکرمی واپور، یوزاللی کمی اوغرامقده‌در.

اطه‌لر — فنیکه سواحلنده کنار بحردن یکرمی میل مسافه‌ده شیلدونیا اطه‌لری نامیله اوچ دانه غیر مسکون جزیره واردر .

شهره عائد معلومات

مرکز قضا اولان المالو قصبه‌سی المالو طاغنك اتکنده‌در. شرق، غرب جهتلری مذکور طاغدن متشعب تپه‌لرله چورلمش یالکز جنوب جهتی المالو اووه‌سنه ناظر وآچیق بولنمشدر . قصبه‌نك موقعاً مرتفع اولمسی حسبیله اووه‌یه نظارتی واردر. قصبه‌نك شمال، شرق، غرب جهتلرندن اتساعی ارتق غیر ممکندر. وضعیت حاضره‌سی اعمار واصلاحه‌ده غیر مساعددر . جنوبه طوغری توسع ایدرسه منتظم بر بلده وجوده کله‌بیله‌جکدر ، خانه‌لرك کاملاً اخشاب اولمسی و کره‌مید یرینه تخته استعمال اولنمسی حسبیله قصبه‌نك منظره‌سی خوش دکلدر . ابنیه‌نك طرز انشاسی اصول معماریه وقواعد صحیه‌یه منافی برشکلده‌در. سوقاقلری غیرمنتظم وکرفت برحالده‌در. منتظم جاده‌لری یوقدر، قصبه‌نك جنوب جهتنده واسع مقدارده باغلر باغچه‌لر موجود ایسه‌ده بونلرده عمران وانتظامدن محرومدر .

انطالیه قضاسنك احوال طبیعیه و جغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — انطالیه قضاسی؛ مرکز قضاسنك غرب جنوبیسنده بحر سفید ساحلنده وعرض شمالینك «۳۶,۴۰-۳۷,۲۵» درجه‌لریله طول شرقینك (۳۸-۳۹) درجه‌لری آراسنده کائندر.

حدود ومساحه‌سی — انطالیه قضاسی ؛ شمالاً اسپارته وبوردور سنجاقلری ، جنوباً بحر سفید ، شرقاً علائیه ، آقسکی قضالری ، غرباً المالو قضاسیله محاط ومحدود اولوب تقریباً «۸۱۵۰» کیلومترو مربعی وسعتنده‌در .

طاغلری — طوروس سلسلهٔ عظیمه‌سنك شمال غربی قوللرندن جنوبه طوغری امتداد ایدن شعبات مشهوره‌نك باشلوجه‌سی اکردیر قضاسنك باولو ناحیه‌سی حدودندن اعتباراً تکه لواسنك بش قوناق ناحیه‌سنه داخل اولان وکوپری صویی ایله آق صو چایلری آراسنده امتداد ایدن قیوجق ، صارب بوزبرون ، زرك ، آوواجق، اشن طاغلری وبوجاق ناحیه‌سی داخلندن جنوبه طوغری اثنای امتدادنده قار طاغی ، جوبه طاغی ، قز ، مسکی ، کفکه ، قطران ، قرق کچیدلی طاغلری ، یکیجه جوارنده کوللك ، چیغلق ، بجانه طاغلری وانطالیه ایله المالی آراسنده بك طاغی وساحل بحره طوغری دوران ، چاندر ، باقری ، سیوری ، آستاراته‌جنی ، دلیك طاغ، قرمره طاغ، دیکمن طاغ تحته‌لی طاغ نامل‌رنده‌کی طاغلر انطالیه‌نك جبال مهمه‌سندندر .

اورمانلری — داخل قضاده موجود اورمانلر یدی یوز یتمش بیك جریب وسعتنده‌در، طولاً وعرضاً درت ساعت امتداد ایدن وتقریباً اون طقوز بیك جریب وسعتنده اولان المالو بلی اورمانی انطالیه قصبه‌سنی دائراً مادار احاطه ایدن وتقریباً اوتوز بیك جریب وسعتنده اولان اطراف شهر اورمانی ، طولاً سکز، عرضاً آلتی ساعت امتداد ایدن واللی اوچ بیك جریب وسعتنده اولان چاندر اورمانلری ، طولاً اون عرضاً درت ساعت سورن وتخمیناً قرق بش بیك جریبلك برمحل اشغال ایدن اغوه اورمانلری ، وتقریباً اون ایکی بیك جریب وسعتی حائز اولان چیرالی اورمانلری یوز یکرمی یدی بیك جریب وسعتنده اولان اکدیر، قاردیج اورمانلری ، وایکی یوز بیك جریب وسعتنده‌کی میللو اورمانلری ، اللی بیك جریب وسعتنده‌کی خاص ایچی اورمانلری ، اون بش بیك جریب بر سطح اشغال ایتمکده اولان قیزیل چقور اورمانلری وقرق اوچ بیك جریب بر محلی اشغال

ایدن سریك اورمانلریله تقریباً یوز بیك جریب وسعتنده اولان یولاسان، بوزیقه ، حماص ، سولوکلر، چیغلق و داریم اورمانلری قضانك باشلوجه اورمانلرینی تشکیل ایلمکده‌در . سالف الذکر اورمانلردن کلیتلی مقدارده کراسته، اودون ، کمور استحصال اولنمقده‌در . کرك بو اورمانلر وکرك ولایتك سائر جهتلرنده‌کی اورمانلر حقنده قسم مخصوصنده صورت مفصله‌ده معلومات ویریله‌جکندن بوراده برتفصیل ذکرلرندن صرف نظر اولندی .

یایلالری — انطالیه‌نك شمالنده واون سکز ساعت مسافه‌ده استانوس حدودنده «صو بجه» یایلاسی واردرکه بو یایلانك هواسی لطیف صولری مبذول ونفیس ومرعالری واسع اولدیغندن ایکی بیك چادیر خلقندن مرکب یکی عثمانلی ، قره حاجیلی ، کومورجیلر ، کیریشجیلر وسائر نامل تحتنده‌کی عشائریازین بتون مواشیسیله بورایه کوچه‌رك امرار حیات ایدرلر. مذکور یایلاده بولنان مرعالرعشائر سالفه طرفندن بدل عشره ربط واستملاك ایدلمشدر. بویایلایه جوار اولان بعض یایلالره‌ده (یلتان) و(قعله آندیا) قریه‌لری اهالیسی کوچه‌رك یازی بورالرده کچیررلر .

ینه استانوس حدودی داخلنده «کندوره» یایلاسی نامنده دیکر بر یایلا دها واردرکه بورایه‌ده ذکری سبق ایدن عشائرك بر قسمی ایله «علی فخرالدین صغیر وکبیر» قریه‌لری اهالیسی چیقارلر . بو اهالی وعشائر بش یوز چادیر راده‌سنده‌در . بو حدود داخلنده قوری طاغی ، وارساق وباغچه نامل‌رنده‌کی یایلالرده سولوکلر ، دره‌کوی ، وارساق ، باغچه کویلری اهالیسیله ایکی یوز چادیر خلقی ایله یوز چادیر خلقی محموی عشائر سیاره رعی حیوانات واجرای زراعتله امرار حیات ایدرلر .

استانوسك شمالنده‌کی قیزلجه طاغ یایلاسی اولوب بو یایلاده چیغلق ، مورطنه ، قوزی ، دور علیلر ، ماندیرله ، بولاق ، چیرکین اوبه ، چوبوغه قریه‌لری اهالیسندن ایکی بیك قدر چادیر رکز ایدرك یاشارلر. بك طاغی اوزرنده «باز» یایلاسی یکی عثمانلی ، جیلاق عشیرتلریله ، یمه‌جك ، اودان، قره‌بایر قریه‌لری اهالیسندن بیك چادیر خلقنه یازین آرامکاه اولمقده‌در . اکدیر ، قاریخ ، استانوس ناحیه‌لری داخلنده بولنان «بك طاغ» یایلالری ؛ چاقیرلر ، سجتیلی ، سه‌کیجی ، خورمه ، تحته‌جیان قریه وعشیرتلرندن بیك قدر چادیر خلقنه مأوی صیفی تشکیل ایتمکده‌در .

ذکر وتعداد اولنان اشبو یایلالردن ماعدا سوبجه طاغی جوارنده‌کی ، «قیزیل تپه» یایلاسی ایله انطالیه‌نك شمال شرقیسنده وسریك ناحیه‌سی داخلنده «بوزبرون طاغی» یایلاسی واردرکه اولکیسنده یوز اللی وایکنجیسنده خوتاملی ، صاچی قره‌لی عشیرتلرندن ایکی بیك چادیر خلقی آرام کزین اولمقده‌در .

نهرلری — داخل قضاده جاری انهارك باشلوجه‌لری کوپری وآق صو چایلریدر ؛ بونلردن کوپری چایی اکردیر قضاسی داخلنده‌کی فسلکانلی طاغنك جنوب اتکارندن نبعان ایدرك زنکین اورمانلری احتوا ایدن زندان طاغندن مرور ایتدکدن صکره قره‌آغی جوارنده آق‌صو نامنی آله‌رق صولدن یاقه ، اوشار دره‌لرینی صاغدن ایوالی دره‌سنك صولرینی آلدقدن صکره آناماس طاغنه

موازی اولەرق جریان ایدر . بعده طوتابلی طرفندن کلن بر درەنك صوینده آلوب دار برمجرا تشکیل ایدر واولوق کوپری جوارنده انطالیه وعلائیه قضالرینك حدودی آراسنده صولدن کلن چای ایچی درەسنی بالاخذ صاغدن وصولدن آلدیغی دها بر چوق درەلرله کسب جسامت ایلدکدن صوکره بحرسفیده منصب اولور . اشبو چایك طولی یوز قرق کیلو مترو قدردر .

آقصوچایی؛ اسپارته قصبەسی داخلندەکی اغلاصون طاغلرندن نبعان ایله مذکور قصبه درونندن کچر ، بعده دره بوغازی دنیان دار بر وادیيه داخل اولەرق صولدن داری ویران وچقور چایی ، صاغدن آغلاسون درەسنی آلیر . ناری جوارنده اکردیر کولنك بر ایاغی اولان کوکصویی ودها بعض چایلری آلدقدن صوکره باموق اوواسنه داخل اولور . بوندن صوکرەده صاغدن وصولدن بر چوق دره و چایلری بالاخذ قره اوز ومرطنه جهتلرندن مرور ایدرك قوندو قریەسی جوارنده آق دکزه منصب اولور . نهر مذکور یوز اللی کیلو مترو قدر بر طول مجرایی حاویدر . بونلردن کوپری صوینك مجراسی جوارندەکی طاغلرده کلیتلی اورمانلر موجود ایسەده مجرانك عارضەلی بولنمسی حسبیله هر یرنده نقلیاته مساعد دکلدر. فقط آق صو مجراسی بویله دکلدر. بونك جوارندەکی اورمانلردن استحصال ایدیلن کراستەلر سهولتله نقل وسوق اولونه کلمکدەدر .

کوللری — بوقضا داخلنده باشلوجه برکول واردر. اوده استانوس داخلندەکی « منای کولی » در اللی بیك دونم قدر بروسعتی حائز اولدیغی تخمین ایدیلن بوکولك وقتیله جسیم بر جدول واسطەسیله صولری جوارندەکی اراضیيه آقیدلدیغی فقط مرور زمان ایله مذکور جدول معطل قالەرق کولك تکرار تشکل ایتدیکی آثار موجودەسندن استدلال اولنمقدەدر . بو قنالك یکیدن حفر ایله کشادی حالنده جسیم بر اراضی فوق العاده منبت بر حاله افراغ ایدلمك ممکندر . ولایتك اکثر محالسنده اولدیغی کبی بو اقلیم داخلندەکی اراضی ، انجق اروا واسقا سایەسنده شایان استفاده بر حاله کیرەبیلمکدەدر .

پیکار وقاپلیجەلری — داخل قضاده موجود یایلالرك کافەسنده صولری لذیذ متعدد پیکارلر ومنبعلر واردر . بونلردن دودن تعبیر اولنان نهری وجوده کتیرن منبع غایت مبذول صویی حاوی جسیم بر پیکاردر . بوقضا داخلنده قاپلیجه کبی منابع حارهٔ معدنیه موجود دکلدر .

لیمانلری وبولیمانلره اوغرایان واپورلر — قضانك اك مشهور لیمانی ؛ انطالیه لیمانیدر . بولیمان داخلنده انطالیه اسکەسیله عرب صویی، کیرەمیدخانه ، تکراووه ، چالتی ،آغوه ، چرالی ناملرندەکی اسکەلره تصادف اولنمقدەدر . بونلردن انطالیه اسکەسنه آیده اون سکز ایتالیان ، سکز آمریقان حاجی داوید ، درت یونان باندەلئون واپوری اوغرامقدەدر . دیکر اسکەلره پك چوق مراکب صغیرهٔ بحریه اوغرامقده ایسەده عددلری معلوم ومعین دکلدر .

انطالیه شهرینه عائد معلومات

انطالیه قصبەسی — قونیه ولایتنك وکندی اسمیله مسمی کورفزك ساحلنده و سطح بحردن (٣٠ ـ ٤٠) مترو ارتفاعنده دکزه طوغری تدریجاً انحطاط ایدن برتپەنك اتکنده دکزه ناظر اولدقجه تجارتلی منظرەسی کوزل براسکله موقعیدر . موقعك اعتدال هوائیسنه بناءً یازین وقیشین رنك لطیف طراوتداری زائل اولمایان مالطه اریکی وزیتون اغاجلریله قسم شرقیسنی احاطه ایدن زمردین باغچەلر ومتعدد اغزلرله یوکسك قیالردن دکزه دوکیلن «شلاله»لر؛ طبیعتك اك رنکین بدایعنی محتوی برلوحهٔ غرا تشکیل ایتمکدەدر . قصبەنك بردره داخلنه تصادف ایدن سور داخلندەکی مبانیسی آنجق تئاتر شکلنده یکدیکری اوزرینه موضوع اولدیغندن بو طرز انشا شهره آیریجه بر لطافت بخش ایتمکدەدر . خانەلرك جنوبه طوغری اوزایان قسمی صیواسز اولدیغندن قسوت انکیز ومظلمدر . قصبەنك سوقاقلری طار وغیرمنتظم، خانەلری علی الاکثر اخشابدر . شهرك قیالق اولمسی وسوقاقلرینك طبیعی برقالدیرم حالنده بولنمسی حسبیله اوتەدن بری قالدیرمه اهمیت ویرلمدیکندن منتظم رجادەسی یوقدر. بالکز شهرك خارج سورده تأسیس ایدیلن قسم مجددندەکی یکیقپو، دکرمن اوکی، انطالیه ـ بوردور شوسه طریقی مبدأنی تشکیل ایدن شرامبول جادەلری اولدقجه واسع ومستقیمدر. محلات آراسندەکی سوقاقلرك بر قسمنیده صو مجرالری اشغال ایلمکدەدر .

یازین هواسی پك صیجاق وآغیردر. باغ وباغچەلری چوق ، سبزه ومیوەسی بولدر . سواحلنده زیتون وطاغلرنده یبانی زیتون اغاچلری کثرتلیدر . لیمون ، پورتقال ، طوت ، طورنج باغچەلری شایان ذکر بر درجەدەدر . یازین هواسنك لطافتندن استفاده ایتمك اوزره اهالینك بر قسمی «استانوس» ناحیەسنه کیتمکدەدر .

اولو بورلو

قضاسنك احوال طبيعيه وجغرافيه‌سی

موقع جغرافيسی — اولو بورلو قضاسی مقر ولايتك غربنده اكرديركوليله دينار قضاسی آراسنده وعرض شمالينك (۳۸-۳۹) درجه‌لريله طول شرقينك (۲۸-۲۹) درجه‌لری بينده كائندر.

حدود و مساحه‌سی — اولوبورلو قضاسی ، شرقاً يلواج قضاسيله اكرديركولندن حصوله كلن «كنج علی» كولی وقسماً اكرديركولندن قضاسی ، غرباً دينار واسپارته قضالری ، شمالاً قره حصار قضاسی قسماً دينار قضاسی وجنوباً اكرديرواسپارته قضالريله محدود اولوب تقريباً يدی بيك كيلومترو مربعنده بر اراضی‌يی محتويدر .

طاغلری — داخل قضاده حائز اهميت ايكی سلسلهٔ جبل واردر: بونلرين بری شمال ، ديگری جنوب حدودنی تفريق ايدر . شمال حدودنده بولنان سلسله ، دينار ايله اسپارته‌يی يكديگرندن تفريق ايدن «چاپالی طاغ» ندن انشعاب ودينار ايله اولوبورلو قضاسی آراسنده «چاپالی» ، «قوری» و «بامبول» طاغلری ناميله شرقه طوغری امتداد ويلواج، آق شهر قضالرينی قره حصار وبولوندن قضالرندن تفريق ايدرك آق شهر شمال شرقيسنده‌كی سلطان طاغلريله برله‌شير، بو طاغلرك قضا داخلنه تصادف ايدن طولی (۴۰-۴۵) كيلومترو قدردر .

جنوب سلسله‌سی ، ينه عين موقعدن تشعب ايدرك اسپارته قضاسی ايله اولو بورلو آراسنی بالتفريق «قاپو» و «كلنجك» طاغلری ناملريله اكرديركولنه قدر ممتد اولان بو طاغلرك قضا داخلنده‌كی طوللری تقريباً (۳۵) كيلومترو قدردر .

اورمانلری — اشبو ايكی سلسلهٔ جبليه‌نك اولو بورلويه عائد قسملرنده اورمانلق و قورولق محللر نادر ايسه‌ده مذكور طاغلردن «كلنجك» طاغنك اكرديركنج علی كوللرينه التصاق ايلديكی نقاطه ياقين محللرنده بالخاصه «قريب» نامی ويريلن موقعنده «قطران اورمانی» ناميله جسيم بر اورمان موجوددر . مع الاسف بوكوزل ونفيس اورمان لايقيله محافظه ايديله‌مه‌مك يوزندن اكثر يرلری كويليلر طرفندن تخريب ايدلمكده‌در .

معدنلری — جنوب سلسله‌نك «قاپوطاغی» اوزرنده و «يواجه - يوادیا» دينيلن يايلا ايله «ياصی ويران» قريه‌سی قربنده «لينغنيت ، معدنی آثاری كورلمكده‌در .

يايلالری — يوقاريده ذكری كچن طاغلر اوزرنده غايت كنيش برچوق يايلالر وارسه‌ده مساحه‌لرينك تعيينی ، الده‌كی وسائط ايله غير قابلدر . بونلردن بالخاصه «يوادیا» يايلاسی شايان ذكردر . «قوری طاغ» سلسله‌سی اوزرنده‌كی يايلالرده مقداری حكومتجه ثبت دفتر ايدلمه‌ين وهرسنه مايسدن اغستوس اون بشنه قدر اورالرده اقامت ايله‌ين برچوق عشيرتلر واردر ، كه ناملری وچادرلرينك عددی بروجه آتيدر :

«۳۰۰» چادردن فضله «كيكل عشيرتی»، يوز چادير «صاچی قره‌لی = حيطه عشيرتی»، (۳۰-۴۰) چادير «ساز قباقلی» عشيرتی ، و (۳۰) قدر چادير خلقنی حاوی «قاضی بك اوشاقلری» عشيرتی‌در . بو عشيرتلردن ماعدا «اين حصار» «دره» ، (قيرجهٔ صغير) ، (بسنه) ، (ايل كوب) قريه‌لری اهاليسی دم بازين مذكور يايلالره چيقاراق موسم صيفی اورالرده كچيرلر .

بو قضا داخلنده هنوز آثار معدنيه‌يه تصادف اولنه‌مامشدر .

نهرلری — بوقضا داخلنده شايان ذكر ايكی چای واردر. (شهر ويابا) ناملرينی آلان بودره‌لر مركز قضانك غربنده‌كی طاغلردن منبعلرينی آله‌رق بر مدت شرق شمالی‌يه طوغری جريان ايتدكدن صكره اولو بورلو قصبه‌سنك شمالنده يكديگريله برلشه‌رك حائز اهميت برايرماق تشكيل ايدرك (كنج علی) كولنه دوكيلرلر . اولو بورلو باغچه‌لرينی اروا ايدن بوصولردر . بونلردن باشقه برده (دره چايی) واردركه اوده ياصی ويران قريه‌سی باغچه‌لرينی اسقا ايدر . داخل قضاده قابليجه يوقدر . يالكز «ذكريا دده» دنيلن موقعده غايت صوغوق برپيكار موجوددر. بوكا خرستيانلر، (آياپانده‌ليون) نامی ويررلر . بو آيازمه‌ يجوارنده بولنان خرافات پرست مسلمان وخرستيانلردن ايچه زوار قبول ايتمكده‌در . جملهٔ خلقك زغمنجه بو ، بر (شفا حوضی) تلقی ايدلمكده‌در ..

كوللری — قضانك شرقنده اكرديركولندن حصوله كلن (كنج علی) نامنده بركول واردر. اطرافنده بتاقلقلر تشكيل ايتديكندن اوجوارك هواسنی اخلال ايلمكده‌در. بوندن باشقه بتاقلق يوقدر.

بلاد مشهوره وطرز انشای مبانی

اولو بورلو قصبه‌سی — حميد آباد سنجاغنه تابع بر قضا مركزيدر . بو قصبه اسپارته لواسی ايله اولوبورلو قضاسنك بينلرينی تفريق ايدن غايت يوكسك بر طاغك قسم اعلاسنه قريب برنقطه‌ده برتپه اوزرينه مبنی واووايه ناظر بر موقعده كائندر . هواسی لطيف واطرافی باغ وباغچه‌لرله محاط ومزيندر . يالكز طار وانتظامدن محرومدر . بنالر طرز قديم اوزره يالپلش دوز طاملی ، ديوارلری كيرچسز ومنظره‌سی چيركيندر . يالكز شونی‌ده علاوه ايدلمكه توركلر ظاهر پرست اولمدقلرندن اولرينك داخلی خارجی كبی دكلدر. بالخاصه مفروشاتك متانت ونفاستنه صوك درجه اهميت ويرلمكده‌در.

اولو قیشله قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — اولو قیشله قضاسی ؛ عرض شمالینك (۳۷,۳۰) — (۳۸,۳۰) درجه‌لریله طول شرقینك (۳۱,۳۰-۳۲,۱۵) درجه‌لری آراسنده کائندر .

قضانك حدود ومساحه‌سی — شرقاً آطنه‌نك قره عیسالو قضاسیله هم حدوددر . مذکور قضا ایله هم‌حدود اولارق ؛ خروس ، ایلیغکین ، فندقلی ، عمرلو ، جکه . المالو ، قریه‌لری واردر. قرای مذکوره‌نك مرکزه مسافه‌لری طقوز اون‌ساعت وقره‌عیسالو مرکزینه بعدلری وسطی یکرمی درت ساعتدر .

جنوب قسمی ، بوغا طاغی سلسله‌سی حد فاصل وحدود اولارق مذکور سلسله‌نك آرقه جهتی مرسین وطرسوس اراضیسی منتهالرینی احتوا ایدر . بو جهتده‌کی قراده ؛ کیلاوز ، امیرلر ، طارباز، معدن وعلی خواجه‌در . مذکور قضالرده پیاده اولارق موسم صیفده یکرمی ایله اوتوز ساعتده کیدیله بیلیر .

طرق مذکوره ایلولدن صکره مسدوددر .

غرباً ارکلی قضاسیله هم‌حدود اولوب حدود مذکوره یقین قرانك ارکلی‌یه مسافه‌سی وسطی یدی ساعتدر .

شمال وشمال غربی حدودلری ایسه نیکده وبور تشکیل ایدییور. بوحدود جوارنده‌ده چاغلقان، کونی ، کوکباز ، پراستال قریه‌لری واردر . بو قریه‌لرك بور ونیکده‌یه مسافه‌لری بش آلتی ساعتدن عبارتدر [مرکز قضایه مسافه‌لری مربوط جدولده ارائه اولنمشدر.]

قضا ؛ وسطی اولارق طولاً وعرضاً اون ساعتی متجاوز مسافه‌سی یوقدر .

طاغلری — قضا عمومیت اعتباریله طاغلقدر . « بوغا » [۱] طاغنك متعدد شعبه‌لری قضا جبالنی تشکیل ایدر .

اصل بوغا طاغی‌که مرکز عتیق اولان « معدن » قریه‌سنك جنوبنده‌در «۴۰۰۰» متره ارتفاعنده

[۱] معدن قریه‌سنك قارشوسنده سیاه طاشدن عینیله بوغایه بکزر بر قیا موجوددر، بوکا بناءً بو طاغلره « بوغا » ویا روجه‌سی « طاوروس » تسمیه ایدیلیرمش . بولغار طاغی کلمه‌سی بوغادن غلطدر .

اولوب یاز وقیش اوزرندن قار اکسیلمز. بو جبل قونیه ولایتنك آطنه ایله حدودینی تفریق ایدر . بو طاغك اك یوکسك تپه‌سنه « قویون کدیکی » نامی ویریلیر .

قضا ؛ داخلنده‌کی اك مهم تپه‌لر بروجه زیردر :

عمرلی قریه‌سنده غارغی ویا قارنجه طاغی . ارتفاعی « ۳۵۰۰ » پراستال قریه‌سنده « آرمود بلی » ارتفاعی «۲۵۰۰» مترو قاپلیجه‌نك غربنده وقوجاق قریه‌سی شمالنده « بوروجك » طاغی ینه بو طاغدن انشعاب ایدوب پورصوق قریه‌سی شمالنده « اکریجه » طاغی بو ایکی طاغك ارتفاعلری « ۲۰۰۰ » مترودر .

قارنجه ، بوغا طاغنك نیکده وقره عیسالو حدودلرینه یعنی شماله طوغری کیدن شعبه‌سیدر . بوروجك واکریجه طاغلری ایسه ینه بوغانك غربه طوغری شعباتیدر .

مرکز قضانك شرقنده‌کی تپه‌یه‌ده سانسار تپه‌سی دنیلورکه شرقدن غربه امتداد ایدن بوغا طاغی شعبه‌سنك صوك قسمیدر .

غرب جنوبی‌یه طوغری امتداد ایدن قسمده ایسه طارباز قریه‌سنده غنیمت تپه‌سی ، کیلان قریه‌سنك جنوبنده میدان تپه‌سی واردر، بونك ارتفاعی (۳۵۰۰) مترودر .

ارکلی ایله اولوقیشله حدودلری آراسنده‌ده (آق‌پیکار) طاغی‌واردرکه ۱۷۰۰ متروارتفاعنده‌در. بوراده (فخرالدین) نامنده برده‌خان موجوددر .

اورمانلری — قضا داخلنده‌کی اورمانلرهپ‌میریدر. بونلردن « آصمه‌جق » اورمانی «۱۵۰۰۰» دونم وسعتنده اولوب محتوی اولدیغی اشجار : قطران ، چام و « لاوین » دن عبارتدر . بو اورمان «طوروس» نام دیگری « بوغا » سلسلهٔ جبالنك بوغا طاغی شعباتنك فتحهٔ وولقانیه‌سی اولان « قیزیل تپه » دوندار. ارتفاعی سطح بحردن تخمیناً « ۳۲۰۰ » مترودر . منبت وهوادار بر موقع اولوب آقار صولری چوقدر . بورادن اخراج ایدیلن کراسته اورمانك اوچ بچق ساعت شمالندن کچن مرسین شوسه‌سیله نقل ایدیلیر. کرچه‌شوسه‌یه موازی شمندوفر وارسه‌ده تعرفه‌نك یوکسك اولمسی مناسبتیله هنوز شمندوفرله نقلیات اولمادی .

« ایلیغکین » اورمانی ایسه «۱۱۰۰۰» دونم وسعتنده‌در . اشجاری چام ومیشه‌در . ینه بوغا طاغنك قیزیل تپه‌سنده‌در . چفته خان استاسیونی بر بچق ساعت بعدنده ایسه‌ده نقلیات استر ومرکبله اولور .

غارغی طاغی اورمانی «۲۵۰۰۰» دونم وسعتنده اولوب اشجاری چام، لاوین، آردیج، میشه در. طوروسك غارغی تپه‌سنده اولوب «۳۵۰۰» مترو ارتفاعنده و« عمرلی » قریه‌سنه قریبدر. بواورمانك نصفی نیکده محروقاتنی تأمین ایتمکده‌در، متباقیسندن چیقاریلان کراسته مرسین شوسه‌سی واسطه‌سیله نقل ایدیلیر .

کیلان طاغنده‌کی اورمان دخی «١١٠٠٠» دونم اولوب چام، لاوین ، آردیچ ومیشه اشجارینی محتوی ینه طوروسك کیلان یایلاسنده‌در . «١٨٠٠» مترو ارتفاعنده وسائط نقلیه حیوان ایله‌اولوب مرکز قضانك اوچ ساعت جنوبنده‌در .

بالاده تعداد ایدیلن اولدقجه جسیم اومانلر میری اولوب قضا احتیاجنی بالغاً مبالغ تأمین ایتمکده واخراجاتده وقوعبولمقده‌در. قضا اورمان واردات سنویه‌سی یایلاقیه رسمیله برابر «٣٣٠٠٠» غروش اولوب مصارف رسمیه‌سی‌ده «١١٣٠٠» غروشدن عبارتدر .

یایلالری — قضا طاغلق اولمق حسبیله یایلالری چوقدر . همان هر قریه‌نك کندینه مخصوص بر یایلاسی واردر. قریه اهالیسی مایسدن صکره او یایلایه کیدر . اوراده هم تبدیل هوا ایدرلر ؛ هم‌ده جزئی مواشیسنی اوتلاتیرلر. « بو یایلاجیلق براعتیاد نتیجه‌سیدر یوقسه قضاده‌کی کویلردن هیچ برینك هواسی وخیم دکلدر. حیواناتی‌ده هیچ مثابه‌سنده‌در » کویلره عائد اولمایوب طاغ تپه‌لرنده ویا قریه‌لردن اوزاق محللرده‌کی یایلالر اوتلاقیه‌سی ایسه هر سنه مزایدةً طالبنه احاله اولنوب بورلره آطنه وانطالیه طرفلرندن بر طاقم عشیرت خلقی‌کلیورکه الك مشهوری آیدینلی عشیرتدر. بونلر مایس نهایتلرنده کلیرلر و ایلول اواسطنده عزیمت ایدرلر . کلن عشیرت وسطی اوچیوز چادردن عبارتدر یایلالر هر قریه‌نك اسمنه اضافت ایدیلر .

یالکز پراستال والمالو قریه‌لری آراسنده‌کنه قرق کچید یایلاسی، کیلان قریه‌سی اوستنده‌کی یایلالره « میدان » و « یازی بل » وعلی خواجه قریه‌سی اوستنده‌کنه « قیزیل تپه » یایلاسی دیرلرکه بونلر الك بیوکلریدر .

کچن سنه اوتلاقیه رسمی «١٥٠٠٠» وسنهٔ حالیه‌ده «٢٤٠٠٠» غروشله طالبلرینه احاله اولنمشدر.

معدنلری — قضا داخلنده‌کی معادن مشکوفه‌نك اهمی بوغا طاغی معدنیدر. بومعدن، آلتون، کموش وقورشوندن مرکبدر. ١٢٤١ سنه‌سنده کشف وکشاد اولنه‌رق ١٣٠٧ سنه‌سنه قدر ایشلتدیرلدی.

بدایتده‌کی طرز اداره‌سی ؛ معدن اخراج ایدن عمله‌یه جوهرك مغاره‌لردن اخراج ونقلیله اذابه مصارفی خزینه‌یه عائد اولمق اوزره صافی کموشك بهر درهمنه اوتوز ایکی پاره اوتوز ایکی سانتیم و مرده‌سنکك بهر قیه‌سنه اوتوز پاره اجرت مقطوعه ویریلردی .

کموش ومرده‌سنکك تنزل فیأتی متعاقب بالعموم مصارف معدنجیلره عائد اولمق اوزره مقطوعاً ترك ایدلمش واداره‌یه تسلیم اولنان کموشك بهر درهمنه اوتوز سکز پاره ومرده‌سنکك قیه‌سنه اون آلتی پاره بر اجرت تقدیر ایدلمش ایدی . بو صورتله جواهر اخراجنه دوام ایدیلیور و اداره‌ده آلتون ایله مخلوط اولان کموشی تجارت وزراعت نظارتنه کوندریوردی . مرده‌سنك ایسه محلنده بالمزایده صاتیلیوردی. استانبوله کوندریلن کموش مخلوطندن چیقاریلان آلتونك بهر درهمی ایچون معدنجیلره آیریجه اون ایکی غروش اوتوز ایکی پاره بر بدل ویریلیوردی . معدن اداره‌سنك قیود عتیقه‌سنه دسترس اولنه‌مادیغندن ٣١٥ سنه‌سندن ٣١٦ سنه‌سی نهایتنه قدر وقوعبولان اعمالات قیدینه نظراً :

بو مدت ظرفنده مغاره‌لردن چیقاریلان «٩,٣٠٨,٤٠٤» قیه جوهردن «٩,٢٤٠,٤٣٣» قیه‌سی اصول عتیق اوزره انشا ایدیلن فرونلرده بالاذابه — مهندسلرك راپورلرینه کوره بو فرونلرده یوزده قرق بش ضایعات واردی — الده ایدیلن «٢,١٢٧,٢٦٥» قیه سیملی قورشوندن «١,٢٩٥,٢٣٠» قیه خالص مرده‌سنك و «٨٩١٢» قیه «٢٨٩» درهم آلتونله مخلوط کموش آلنمش ومذکور مخلوط کموشدن آلنمش ایکی قیه یوز اوتوز سکز درهم آلتون استحصال ایدلمشدر .

معدنك درجهٔ ثروتنه کلنجه : ازغیر ضایعات یوزده یکرمی بش سیملی قورشوندر . بر قیه سیملی قورشوندن بر بچقدن ایکی بچق درهمه قدر کموش وبر قیه‌کموشدن ایکی بچقدن اوچ بچق درهمه قدر آلتون آلنیر .

استخدام ایدیلن عمله ایسه : جوهرك مغاره‌لردن اخراج و اذابه‌سی اجرتی اصحاب اعمالات طرفندن تسویه ایدلمك صورتیله هر سنه تخمیناً یکرمی بش بیك عمله واوسته استخدام ایدلدی.

معدن ازهر جهت زنکین وقیمتلی ایسه‌ده بوندن حقیله استفاده ایدلمسی فن دائره‌سنده فرونلر انشاسنه وبو وسیله ایله ضایعاتك اوکنك آلنمسنه متوقفدر .

مذکور معدن الیوم معطل اولوب مدیر وسائر مأمورینه‌ده یول ویرلدی . یالکز برانبار مامورلریله بر بکجی موجوددر . استطلاعاته کوره نظارت برقومپانیایه ویرمك فکرنده ایمش تأسف اولنورکه اسکی سوء استعمالاتی نظردقته آلمایان وفرونلرینی فن دائره‌سنه ارجاع ایتمه‌ین نظارت ، بو معدنك مصارفنی اعتمادینی ادعاسنده حالاً مصردر .

قوجاغك طوسون علی موقعنده — شمندوفر کذرکاهیدر ـ تیمور ومنغاز معدنی موجود اولوب « ویتال » شرکتی طرفندن تحری رخصتنامه‌سی آلنمش وبرمدت تحریات وحفریاته دوام ایدلمش ایسه‌ده معدنك اداره‌سزلکی یوزندن ترك ایدلمشدر .

مرکز قضانك چاقق موقعنده معدن کوموری موجود ایسه‌ده بو کاله ایرمش برمعدن اولمیوب لیکنیت حالنده در . ینه مذکور معدن موقعنده میقا معدنی موجود اولدیغی بوکونلرده میدانه چیقارلمشدر .

کذا قصبه‌نك ایکی ساعت مسافه‌سنده زنکین کیل معدنی موجوددر . بونلر ایچون شمدی‌یه قدر بر تشبث واقع اولمامشدر .

قضانك قره‌عیسالو طرفنده‌کی منتهای حدودنده وآلپو قریه‌سی قربنده زنکین کومور معدنی ، چفته خان استاسیونی شمالنده باقر معدنی ، طاغ طریقیله معدن قریه‌سنه کیدیلیرکن « عثمان بلی » موقعنده ینه باقر معدنی موجوددر .

خلاصه حقیله برفن مأموری طرفندن تحریات اجرا ایدیلیرسه قضا داخلنده اللی‌یی متجاوز معادن مختلفه میدانه چیقاریله‌جغی محققدر . اراضیٔ قضا طاغلق اولمغله برابر وولقانیك برحالده‌در . انجق تحری وکشف ایتمك کافی اولمایوب بونلرك ایشلدلمسی واستفاده ایدلمك چاره‌لرینك تأمینی لازم کلدیکی‌ده آشکاردر .

نهرلری — قضا داخلنده باشلیجه بر ایرماق جاریدر . بوده مرکز قضانك بر ساعت غربندن منبعی آلارق « آجی‌صو » نامیله وغربدن شرقه جریان ایدر . بعده قصبه‌نك ایکی ساعت شرقنده‌کی « پورصوق » قریه‌سی حذاسنده مجراسنك صاغندن « طاتلی صو » دنیلن بردره انضمام ایده‌رك و عینی استقامتی تعقیباً مرکزك بش ساعت شرقنده‌کی « چفته خان » استاسیونی قربنده ینه صاغدن « معدن» ویا « چای » دره‌سیله برلشه‌رك ینه او استقامتده جریان ومرکزدن سکز ساعت بعدنده بولنان تحته کوپریده منبعی قضانك شمالنده‌کی « پراستال » قریه‌سندن آلان « قرق‌کچید » صوییله برلشه‌رك ایکی ساعت مسافه‌یه قدر جریان ایتدکدن صکره قضانك منتهای حدودینه تصادف ایدن آق کوپری موقعی حذاسنده وبوغا طاغی استقامتندن کلن واوچوروم برطاغك اتکنده قبا آراسندن چیقان « قره‌صو» انضمام ایده‌رك هیئت مجموعه‌سی اون مترو قدر برعرض کسب ایده‌رك « آق کوپری » نهری نامیله قره عیسالویه داخل اولور و « سیحان » نهرینه انصباب ایدر .

کرچه بو صویه صاغدن وصولدن بعض دره‌لر انضمام ایدرسه‌ده بونلر دائمی اولمایوب یاغمور وقارلردن متحصل ویاز موسمنده قورودقلری جهتله ذکره شایان دکلدرلر .

بوصو، سیرسفائنه مساعد دکلدر. ایدیلن استفاده ایسه مجرانك مختلف یرلرنده بولنان دکرمنلری ایشلتمك وایکی طرفنده بولنان باغچه ، بوستان وترلالری صولامقدر .

کوللری — بوطاغك « میدان » دنیلن موقعنده وبر بچق کیلو مترو مساحهٔ سطحیه‌سنده « جینی » کولی موجوددر . ینه مذکور موقعده و بش بچق کیلو مترو تربیعنده « قره‌کول » نامیله برکول واردر . بو ایکی کول موقعك تشکیل ایلدیکی چقوره قار ویاغمور صولرینك بریکمسندن متحصلدر . صولرنده بالق وسائر مخلوق یوقدر . صولری طاتلی اولوب برطرفه جریان ایتمزلر .

بوغا طاغنك قزیل تپه موقعنده اوفاق ایکی کول دها وارسه‌ده شایان ذکر دکلدر . بو ایکی کولك موقعلرینه ووسعتلرینه باقیلیرسه انطفا پذیر اولمش قراتەرلر موقعلری اولدیغنه حکم ایدیله‌بیلیر .

قضانك باشقه طرفنده کول موجود دکلدر . بالاده مذکور کوللردن دخی استفاده ایدلمدیکی کبی — چونکه طاغ تپه‌لرنده بولندقلری واطرافنده کوی نامنه برشی بولنمدیغی — مضرتلری‌ده یوقدر .

قضا داخلنده بطاقلق نامنده‌ده برشی یوقدر .

میاه حاره ومعدنیه‌سی — قضا اراضیسی عمومیت اعتباریله برکانی عد ایدیله‌بیلیر .

باشلیجه میاه حاره‌سی «ایلیجه» دنیلن وچفته خان استاسیونك بش دقیقه شمالنده بولنان حمامدر.

بو صو ایکی قسم اولوب منبعلری اراسنده‌کی مسافه بش سانتیمترو قدردر . صولردن بری کوکرتلی ودیکری چلیکلی اولوب بر آز کوموشی‌ده حاویدر . چلیکلی صو دیکرینك بشده بری راده‌سنده اولوب هر ایکیسندن دقیقه‌ده اللی بش کیلو قدر صو چیقار . صویك منبعنده‌کی درجهٔ حرارتی « ٥٦ » درجه‌در . بو صولر حمامدن چیقدقدن صکره استاسیون قربندن کچن « آق کوپری » ایرماغنه قاریشیر .

صویك خاصهٔ شفائیه‌سی منزول وروماتیزمه‌لیلرده کوریلور، زوار سنه‌نك حزیرانندن اغستوس نهایتنه قدر کلیر . حمامل ایکی عدد اولوب بیوکی ذکوره وکوچکی اناثه تخصیص ایدلمشدر . هر سنه آطنه ، نیکده وقونیه طرفلرندن اوچ بیکی متجاوز زوار کلیر . بونلرك بر قسمی خسته ایسه‌ده قسم دیکری متنزهیندر . کلن خسته‌لرك نصفندن زیاده‌سی افاقت بولور .

زوارك اقامتنه مخصوص نه خانه ونه‌ده اوتل بولنمایوب صرف تحته‌لردن یاپلمش بر قاچ باراقه واردرکه عادتا سیار خسته‌خانه‌یه بکزر و طبیعی نه استراحت اهالی‌یه و نه‌ده حفظ الصحه‌یه موافق دکلدر. نیکده معارفی طرفندن یکرمی سنه مقدم آلنمش وهر سنه ایجاره ویریلمکده‌در، صوك سنه‌لر بدل ایجاری وسطی یکرمی بیك غروشدر. حمامك اتصالنده اوفاق بر عدد فرون وبر دکانله اوستی اورتیلی واطرافی آچیق بر قهوه‌خانه واردر .

تاریخ انشاسنه دائر برقید یوقسه‌ده طرز معماریسنه باقیلرسه سلجوقیلردن قالمه براثرخیر اولدیغی اکلاشیلر .

قاپلیجه‌نك اطرافنده‌کی اراضی غرانیت قیالردن عبارتدر واوچوروم حالنده‌در . اطرافنده شربه صالح بر صو یوقدر . کرچه طاغ تپه‌لرندن کلن دره کبی اوفاق بر صو جریان ایدرسه‌ده بوده شربه غیر صالح اولوب باشقه محلدن ایچیله‌جك صو تدارکی مجبوریتی واردر .

TÜRKİYE TÜRKİYAT MECMUASI

ایلغین قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — ایلغین قضاسی مرکز ولایتك غرب شمالیسنده ، طول شرقینك (۲۸,۳۵-۲۹,۳۰) درجه‌لریله عرض شمالینك (۳۸-۳۹) درجه‌لری آراسنده کائندر .

حدود و مساحه‌سی — ایلغین قضاسی ؛ شرقاً مرکز قضاسنك سید ایلی ناحیه‌سی ، غرباً آق شهر قضاسنك طوغان حصار ناحیه‌سی ، شمالاً آق شهرك جهان بکلی ناحیه‌سی ، جنوباً ده‌بك شهر قضاسیله محاط ومحدود اولوب تقریباً «۱,٤٤٧» کیلومترو مربعی وسعتنده اراضی‌یی محتویدر .

طاغلری — قضانك علی الاکثر طاغلری جهت جنوبیه‌ده در. سلطان طاغلری شعبه‌لرندن اولان دربند، چکل طاغلری قضانك الك مشهور طاغلرندندر. بوطاغلر اورمانلرله مستورکدر. غرب شمالیده برده «کیك طاغی» واردر، اوزری اشجاردن خالی وچپلاقدر .

اورمانلری — داخل قضاده اورمانلر، اوتوز بیك جریب وسعتنده در. اشجار موجوده‌نك یوزده یتمش بشی چام ، یکرمی اوچی میشه ، یوزده ایکیسی آردیچ واشجار خسیسه‌دن عبارتدر. باشلیجه‌لری بولجق ، براقوصلی ، کمیوس ، کچید و طاش دیکن و بالیاص ، طوغراق ، دربند ، چکل ، ایازلر نامنده اورمانلردر. چام اورمانلری عمومیتله کنجدر. آردیچ اغاجلرینك اکثریسی معلومدر. بو اورمانلرك هیئت عمومیه‌سندن سنوی اوچیوز مترو مکعب چام ، سکز بیك قنطار میشه اودونی اوچ الی درت یوز قنطار کمور اخراج ایدلمکده‌در . . .

معدنلری — قصبه‌نك برساعت قدر شرق شمالیسنده «سیوری طاغ» دنیلن موقعده «بیاض مرمر» معدنی موجود اولوب یکرمی سنه مدتله بارخصتنامه آق شهرلی حیدر بکه ویرلمشدر. بوندن باشقه اوچ طاش اوجاغیله چناق چوملك کبی اوانئ ترابیه اعمالنه مخصوص ایکی‌ده طوپراق اوجاغی واردر . داخل قضاده معادن مکشوفه یوقدر . غیر مکشوف معادنك موجودیتی محتمل اولدیغندن بوبابده تحقیقات وتحریات لازمه اجرا ایدلمکده‌در . استاسیون جوارنده برده کیرچ اوجاغی واردر .

نهرلری — داخل قضاده شرق و غرب جنوبیدن شماله طوغری آقان «بولجق» ، «الطاش» «صونغور بك» ویاخود محمود حصار نامنده‌کی چایلر ، اغالر قریه‌سی شمالنده وظفریه قریه‌سی جوارنده برلشدکدن صوکره «بولاسان» نامنی آله‌رق محمودیه ، اطلاندی قریه‌لری جوارندن بالمرور

بر آز دها ایلروده «صوباتان» موقعنده‌کی متعدد قیولر درونه آقار . اشبو صو ؛ برمدت زیر زمیننده موجود مجراسیله آقدقدن صوکره سطح ارضه چیقاراق آق شهر قضاسی داخلنده‌کی «آق کول» ه منصب اولور .

غرب جنوبیده‌کی دربند ، چکلر ، بکری ، طاش دیکن اورمانلرندن نبعان ایدن کوچوك ایرماقلر ، مرکز قضایه برساعت مسافه‌ده‌کی پاشا کوپریسی دنیلن موقعده برلشه‌رك «ایلغین چایی» نامنی آلیر . بونلردن باشقه آق شهر قضاسنك طوغان حصار ناحیه‌سندن کله‌رك ملحقات قضادن «ارغید خانی» ناحیه‌سندن کچن اوفاق برچای ایله ایلغینك ایکی کیلومترو غربنده‌کی قاپلیجه صولری وجوار تپه‌لردن سوزولن متعدد اوفاق تفك دره‌لر واردرکه کرك بونلر وکرك ایلغین چایی قصبه‌نك اوچ کیلومترو شمال غربیسنده‌کی «چاووشجی» کولنه منصب اولورلر .

شرق وغرب جنوبیده‌کی سالف الذکر نهرلرك کافه‌سی کچدکلری محللرده‌کی اراضی‌یی اروا وبوصورتله محروم فعالیت ومألوف بطائت اولان اصحاب اراضی‌یی عادتا احیا ایلیورلر . .

کوللری — داخل قضاده ، قطع ناقص شکلنده و اوتوز کیلومترو محیطنده «چاووشجی» نام آخرله «ایلغین» کوی واردر. بو کولك سواحلی تماماً سازلقدر . همان کولك سکزده بر قسمنی بو سازلقلر اشغال ایتمکده‌در . کولك صویی طاتلی وصید اولنان بالقلرینك لذت ونفاستی مشهوردر . بالقلر کولورنه بالغنه بکزر .

قاپلیجه‌لری — ایلغین قصبه‌سنك ایکی کیلومترو غربنده اوزری اورتولو بر قاپلیجه ایله ایلغین کولنك غرب شمالیسنده ابنیه‌دن خالی اولوب اوزری بوس بتون آچیق دیکر بر معدن صویی واردر . هر ایکیسنك ترکیبنده چلیك جزئی کورکورت وبر مقدار سوده واردر. بوصولرك درجهٔ حرارتلری فرق ایکیمر اونلرك فلج ، نقریس ، جذام ، برحی ، حفقان ، ذات الجنب ، جلد خسته لقلرینه نافع اولدیغی روایت ایدلمکده‌در . اورتولو قاپلیجه؛ بر روایته کوره علاء الدین ، دیکر روایته نظراً غیاث زماننده انشا اولندیغی سویلنمکده‌در .

بور قضاسنك احوال طبيعيه وجغرافيه‌سی

موقع جغرافيسی — بور قضاسی ؛ عرض شمالينك (٣٦-٣٨) درجه‌لريله طول شرقينك (٣٢-٣٤) درجه‌لری آراسنده مركز ولايتك شرقنده ونيكده‌نك غرب جنوبيسنده در.

حدود و مساحه‌سی — شرقاً نيكده واطنه‌نك قره عيسالو قضالری، غرباً آقسرای، شمالاً ارکلی قضالری ، شمالاً نيكده قضاسی وجنوباً اولو قيشله قضاسيله محاط و محدود اولوب « ٢,٠٠٠ » كيلومترو مربعی وسعتنده در.

طاغلری — بور قضاسنك شمالنده حسن ، اوقجی، فسلكان طاغلری وشرقنده قيزيل وقلاغوز طاغلری واردر . بونلردن حسن طاغی منفرد بر طاغ اولوب درت كيلومترو عرضنده و بيك سكز يوز مترو ارتفاعنده در.

اورمانلری — مذكور الاسامی طاغلر تماماً چيلاق واكثريتله قيالقدر بالكز حسن طاغنك بعض جهتلری ميشه اشجارينی محتوی اورمانجقلرله مستوردر. بواورمانلر، اهالیٔ محليه‌نك بوكونكی احتياجاتی بيله تطمينه كافی دكلدر .

معدنلری — يوقاری ده ذكری كچن طاغلرده اليوم هيچ برنوع معدن اثارينه تصادف ايديله‌مه‌مشدر .

يايلالری — داخل قضاده شايان اهميت ايكی يايلا واردر : بونلردن بری حسن طاغنده‌كی « ملنديز » يايلاسی ، ديكری قلاغوز طاغلرنده‌كی « دومری » يايلاسيدر . بو ايكی يايلادن ملنديزه يازين بشيوز قدر خانه خلقی كوچه‌رك هوا و صوينك صافيت و جيادتندن استفاده ايدرلر . ديكر دومری يايلاسنه جوار كويلیلر اهاليسندن باشقه آيدينلی واطنه عشائرندن مركب اولمق اوزره ايكی بيك قدر خانه وچادير خلقی كوچ ايدرك اوراده رعی حيوانات ايله امرار اوقات ايدرلر . . .

بو يايلالر ده متعدد پيكارلر واردر . بالخاصه ملنديز يايلاسنده‌كی « ملنديز صوبی » پك فائده‌بخش بر ماء لذيذدر . بوندن باشقه ملنديز يايلاسنده تركيبنده كوكرت و ملح بولنان خاصهٔ شفائيه‌يی حائز برصو واردركه امراض جلديه‌يه نافع اولديغی معلولينك كيدوب شفايابِ اوله‌رق عودت ايتملريله ثابتدر. برده كليسا حصار وامن قريه‌لرنده املاح معدنيه‌يی حاوی بر صو واردركه بوده طبيعی بر مسهل وظيفه‌سنی ايفا ايتمكده‌در . .

نهرلری — بو قضاده شايان اهميت بويوك نهر يوقدر . موجود صولر ؛ برر چايدن ودره‌دن باشقه بر شی دكلدر . بو صولرك اك بيوك ومشهوری ؛ نيكده جهتلرندن نبعان ايله ارکلی اوواسنه طوغری جريان ايدن « قيزلجه » ايرماقدر، كه بو صو ، هيچ بر كوله منصب و بر نهره ملاقی اولمايوب ارکلی اوواسنده قطع مجرا ايلمكده‌در . هر طرفده پك مبذول اولان پيكارلر ومنبعلر ، اوفق وطار مجرالر تشكيل ايدرك كذران ايلدكلری محللرك باغچه‌لرينی اروا ايلمكده‌درلر . باشلوجه‌لری شونلردر : قصبه‌يه بر ساعت مسافه‌ده وجهت غربيه‌ده پيكار باشی ، وجهت جنوبيه‌ده آجی كول ، شمالده اوقجی، وبكتاش وكليسا حصار قريه‌سنك شرق جهتنده ديبسز كوشك وآندوغيده كون طوغمش وآلتون طاش صولريدر .

بونلردن آجی كول ايله پيكار باشی صولرينك مجرالری تطهير و فن اسقايه موافق بر صورتده تنظيم ايديله‌جك اولورلرسه بوسايه‌ده قضانك اك منبت ومحصولدار اراضيسی تأمين استفاده ايده‌جكدر.

كوللری — داخل قضاده ذكره شايان كول يوقدر.

بلاد مشهوره وطرز انشای مساكن

بور شهری — بو قصبه ، نيكده لواسی مركزينه ايكی بچق ساعت مسافه‌ده و « قيزلجه » نامی دريان چای كنارنده كائن اب و هواسی لطيف ومنظره‌سی دلنشين بر شهردر . بو شهرك داخلنده وخارجنده آقان صولرك مبذوليتی شهرك ، اطراف وجوانبك باغ وباغچه‌لرله مزين، لطيف وسايه‌دار اغاجلرله فرحفزا اولمسنه كمی تأثير ايتمشدر.

بوردور قضاسنك احوال طبيعيه وجغرافيه‌سی

موقع جغرافيسی — قضای مذكور ؛ عرض شمالينك (٣٧ ـ ٣٨) درجه‌لريله طول شرقينك (٢٧,٣٠ ـ ٢٨,١٥) درجه‌لری آراسنده‌آيدين وخداوندكار ولايتلری حدودنده ، اسپارته‌نك غربنده بر موقعده‌در .

حدود و مساحه‌سی — بوردور قضاسی ، شمالاً خداوندكار ولايتنك آغيون قره حصاری سنجاغی ، جنوباً انطاليه سنجاغی ، شرقاً اسپارته وغرباً دكزلی ومنتشا سنجاقلريله محاط ومحدود اولوب « ١٥ » بيك كيلو مترو مربعی مساحهٔ سطحيه‌يی حاوی كنيشجه براراضيسنی محتويدر .

طاغلری — بوردورك شمال جهتنده واسپارته‌نك كچی بورلی ناحيه‌سندن بدأ ايدن سكود طاغی ديمكله معروف جبال متسلسله ، دكزلی سنجاغنه تابع ايرله ناحيه‌سيله بوردوره تابع كمر ناحيه‌سی وتفنی آراسنده‌كی « آشلر » طاغيله برله شير ومذكور طاغدن اعتباراً ايكی قوله آيريلمق دكزلی ومكری جهتلرينه طوغری امتداد ايدر ، بوردور قصبه‌سنك غرب جنوبيسنده آغلاصون ناحيه‌سنك آقصو چيفتلكندن بدأ ايدوب حماص بلی اورمانلرنی تعقيباً كمر ناحيه‌سيله تفنی قضاسنك جنوبنده بولنان « آق طاغ » سلسله‌سی‌ده « راحت » طاغنه واورادن ده انطاليه‌نك عثمان خليفه‌لر قريه‌سنه قدر امتداد ايدر .

ينه بوردورك غرب جنوبيسنده « چلنكجی » بلندن بدأ ايدن وبوردورك جنوباً وسطنه تصادف ايله‌ين ونهايت كمر ناحيه‌سنك قايی اولماجق قريه‌لری صيرتلرنده خفيف تپه‌جكلرله يواش يواش كسب انحطاط ايدن « قراوقاز » سلسلهٔ جبالی واردر .

اشبو طاغلرك قضا داخلنده‌كی ابعاد مخمنه‌لری حقنده الده مكمل خريطه موجود اولمادیغندن ويريله‌جك معلومات تخمينندن ده پك بعيد اوله‌جغی جهتله صرف نظر اولنمشدر .

اورمانلری — مذكورالاسامی طاغلرك اوزرلرنده بوجاق، يومری طاش ، كتل ، كمر، قواجق ناملرنده‌كی اورمانلر ، قضانك محتوی بولنديغی اورمانلردن اولوب من حيث المجموع ايكی يوز بيك هكتار مقدار وسعتنده بر ساحه اشغال ايلكده‌درلر . بو اورمانلری تشكيل ايدن اشجار ، چام ، آرديچ ، قطران وميشه‌دن عبارتدر .

معدنلری — ذكری كچن طاغلرده كرچه كمور معدنلرينه وحديد پارچه‌لرينه وغرانيت آثارينه تصادف ايدلمكده ايسه‌ده هنوز تحريات وتحليلات اجرا ايدلمديكندن درجهٔ ثروت وانواعی حقنده جدی بر معلومات ويرمك قابل اوله‌مامشدر . داخل قضاده معادن مكشوفه دخی اكسيك دكلسه‌ده تحری رخصتنامه‌لری ولايت معادن اداره‌سنجه ويريله كلمكده اولديغندن بوكا دائر ايضاحات وتفصيلاتی سالنامه‌نك ولايت احوال عموميهٔ معدنيه‌سنه عائد فصلنده آراماليدر .

يايلالری — داخل قضاده ، كمر ناحيه‌سنه تابع اكنش ، مرسللر ، بادملی ، بويكلر وبلكلی ناملرنده بش قدر واسع يايلا واردر . صاری كچيلی ، صاچی قره‌لی ، چقال ، كوتكلی ، قره‌تكه‌لی عشيرتلرندن اولمق اوزره يوز اللی، ايكی يوز چادير خلقی، يازين بو يايلالری آرامكاه اتخاذ ايدرك رعی وهو نامللی حيوانات ايله امرار حيات ايدرلر .

نهرلری — بوردور اراضيسی داخلنده آغلاصون ، بوجاق، كستل وقراوقاز وكمر سلسلهٔ جباليه‌سنك بحرسفيد مائله‌سنه معروض اورمانلردن نبعان ايدن ايرماق ونهرلرك باشلوجه‌لری قره‌چال، كستل ، چندك ، واغلاصون صولريدر . بونلردن قره‌چال ايرماغی ، منبعنی قوزليجه وكمر وغريز اورمانلرندن آلدقدن صوكره كمراوواسندن كچه‌رك بوردور كولنه منصب اولور .

كستل صويی؛ تكه كوزی وقالين اورمانلرندن سوزيله‌رك عزيزيه قريه‌سی اوستندن خفيف بر صورتده كچدكدن صوكره « صماص بلی » جوارندن بالمرور انطاليه حدودنده بولنان « قوما » بتاقلغنه منصب اولور .

چندك ايرماغی؛ بركت، صوغانلی، كولده اورمانلرندن چيقان صولردن تركب ايدرك، « بوكدوز » قريه‌سی جوارندن كچر وچندك صويی ناميله بوردور كولنه قاريشير .

اغلاصون ناحيه‌سيله ايلش قريه‌سی صيرتلرندن شدتله نبعان ايدن « آغلاصون » دره‌سی ايسه اسپارته ، اكردير ، آشاغی كوكدره جوارلرندن كلن صولرله برلشه‌رك كسب جسامت ايتدكدن صوكره انطاليه كورفزينه دوكيلن « آق صو » نهرينه قاريشير. بونلر، اكردير وبوجاق اورمانلرنده ايشله‌ين كراسته تجارلرينك انطاليه‌يه سوق ايده‌جكلری كراسته‌نك باشلوجه واسطهٔ نقليه‌سيدر. ديكر صولر ودره‌لردن دخی جوارلرنده بولنان بعض قرا واهاليسی اسقای اراضی خصوصنده استفاده ايلمكده‌درلر .

كوللری — بوردر ولواسی داخلنده كندی اسميله مسمی وتقريباً اون سكز ميل بحری طولنده وايكی ميل بحری عرضنده آرسنيقلی صويی حاوی بر كول واردركه بو كول ؛ بر قاچ قريه خلقنك عادی قايقلرله سكود طاغی اورمانلرندن بوردوره اودون وكمورنقل ايتمه‌لرندن باشقه اليوم براستفاده‌يی موجب دكلدر. موجود عمقنه نظراً بوكولك سيرسفائنه مساعد اولديغنده شبهه يوقدر. بوندن باشقه كمر ناحيه‌سی داخلنده « اكنش » وباغچه اوزی قريه‌لری جوارنده ايكی و اغلاصون ناحيه‌سی داخلنده

Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı

کستل قریه‌سی قربنده برکه جمعاً اوچ کولجك دها موجود ایسه‌ده بونلر انجق قیشین بریکن یاغمور وقار صولریله کول حالنی اکتساب ایلدکلرندن ویازین قسماً قورویوب بتاقلق حالنه انقلاب ایلدکلرندن شایان اهمیت دکللردر. مذکور الاسامی کوللردن یالکز اکنش کولندن سولوك اخراج اولنور، دیکرلرنده بالق وسائر حیوانات بحریه یوقدر.

داخل قضاده قاپلیجه وایلیجه یوقدر. یالکز شایان ذکر میاه جارهٔ معدنیه‌دن اولمق اوزره بوردور قصبه‌سنك شرقنده واوچ ساعت مسافه‌ده «چرچین» قریه‌سی جوارنده «ایچمه صویی» نامیله بنام اوفاق برصو واردر. بوصو، + ٨ درجهٔ حرارتده وترکیبنده چوقجه مقدارده «قاربونیته‌سود» واردر.

مذکور صویك احتمال تأثیرات شفائیه‌سی اولدیغندن منحصراً اغستوس وایلول آیلرنده برچوق فاملیالر بوصودن ایچمك ایچون صباح کیدوب آقشام کلیرلر. بوندن باشقه بوردور قصبه‌سنك غرب جهتنده کذا اوچ ساعت قدر مسافه‌ده «یصی کومه» قریه‌سی قربنده املاح کبریتیه‌یی حاوی صو توکل برصو دها واردر...

بلاد مشهوره ومبانینك طرز انشاسی

بوردور قصبه‌سی — مقر ولایتك غربنده ومتعدد تپه‌لر اوزرنده وسطح بحردن طقوز یوز آلتی مترو ارتفاعی حاوی، خانه‌لری وچارشوسی منتظم، هواسی لطیف اطرافی باغ وباغچه‌لرله محاط، مزین وفرحفزا برشهردر. قصبایی اروا ایدن اوفاق بر نهر اوزرنده کارکیر واخشاب اوله‌رق اونی متجاوز کوپری واردر. اسکله‌سی اولان انطالیه‌یه کیدر منتظم بر شوسه‌سی موجوددر. مبانئ خصوصیه‌سنك اوزرلری طوپراقله مستور طامدر. انجق یکرمی بش سنه‌دن بری یاپلمقده اولان یرلی ومازسلیا کره‌میدیله اورتولی وطرز جدید اوزره انشا اولنمش مبانی چوغالمقده‌در. جاده وسوقاقلرك اکثری اقسامی طار واعوجاجلی‌در.

بوزقیر قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — بوزقیر قضاسی؛ عرض شمالینك (٣٧ - ٣٨) درجه‌لریله، طول شرقینك (٢٨ - ٣٠) درجه‌لری آراسنده طاغلق بر اراضیده‌در.

حدود و مساحه‌سی — بوزقیر قضاسی؛ شمالاً قونیه - جنوباً علائیه، شرقاً قره‌مان وغرباً اقسکی قضالریله محدود اولوب «٥١٠٠» کیلو مترو مربعی وسعتنده‌در.

طاغلری — جنوب شرقیدن غرب شمالی‌یه طوغری امتداد ایدن طوروس سلسلهٔ جسیمه‌سی شعباتندن اولان «اوطان، آغاچ تپه‌سی، کوك تپه، قطرانلق، حصار وقیزیل کیریش طاغلری» حاویدر. بوطاغلرك قضا داخلنده‌کی طول تخمینیسی «٣٥» کیلو مترودر.

مذکور الاسامی طاغلر؛ چام، آردیج، میشه، قطران، لادن اشجاریله مستوردر.

اورمانلری — سالف الذکر طاغلرده‌کی اورمانلرله جوار قراده بالطه‌لق اتخاذ ایدیلن اورمانجقلر، بو قضانك کراسته ومحروقات احتیاجنی دفع ایتمکده اولدیغی کبی خارجه دخی سوقیات اجرا ایدیلمکده‌در.

یلالری — داخل قضاده صاری اوت، سولك، چقور چمن، کوك تپه، چات ایاغی نامنده و ٧٠٠ کیلومترو مربعی وسعت وجسامتده بش قدر یایلا واردر. بو یایلالر سنه‌نك مایس آیی ابتدا - سندن ایلول نهایتنه قدر قضا اهالیسیله علائیه‌ده بولنان یدی، سکز بیك چادیر وخانه خلقی طرفندن اشغال اولنه‌رق شنلندیرلمکده‌در.

معدنلری — مرکز قضایه سکز ساعت مسافه‌ده بولنان «قیزیل کیریش» طاغنده بوندن آلتمش سنه مقدم بر «سیملی قورشون» معدنی کشف ایدلمش وحتی برمدت‌ده ایشله‌دلمش اولدیغی روایت اولنمقده ایسه‌ده کیمك طرفندن کشف ایدلدیکی وکیمك طرفندن رخصت رسمیه‌سی آلنه‌رق مذکور معدنك ایشله‌دلدیکی حقنده بر معلومات الده ایدیلمه‌مشدر. الیوم معدن مذکور بر حال معطلیتده‌در.

نهرلری — قره‌جه حصار قریه‌سی جوارندن نبعان ایله شمال شرقی‌یه طوغری جریان ایتمکده

اولان «چهارشنبه» نهری داخل قضاده جریان ایتمکده بولنان صولرك اك بیوکیدر. بو صویك قره بایر قریه‌سندن نبعان ایله خواجه کوی، بایبغان قریه‌لرندن کچه‌رك مرکز قضاده کندیسیله برلشن بر آیاغی‌ده واردر. شهر مذکور؛ صورغون دره، چات، رستاد، فارت قریه‌لرندن کچدکدن صوکره عملیات اسقائیه قومپانیه‌سی طرفندن حفر ایدلمکده اولان «قره‌ویران» کولی قنالنه منصب اولمقده‌در.

بونلردن باشقه داخل قضاده، دوم کویی جوارنده‌کی طاغدن نبعان ایله «کوك دره» نامنی آلان بر ایرماق دها واردرکه بو صو، فقیلر خلوصلر، کدرن، پولاد، اکسته قریه‌لری جوارندن کچه‌رك آلا طاغه واورادن‌ده ارمناك وسلفکه قضالرندن بالمرور آق دکزه دوکولور..

مذکور الاسامی صولر اوزرنده یوز یکرمی قدر دکرمن واردر. بونلردن هیچ بری سیر سفائنه صالح اوله‌جق درجه‌ده وسعت وعمق حائز دکلدرلر. بو انهار مجرالرنده‌کی قرا اراضیسنك انجق بشده بر قسمنی صولامقده‌در. بو صولردن باشقه قضا داخلنده مختلف محللرده بر چوق پیکارلرده موجوددر. بونلرك شایان ذکر اولانی، بیل ویرن ناحیه‌سنك مرکزی اولان صاری اوغلان قریه‌سی جوارنده‌کی پیکاردر. قاپلیجه وایلیجه کبی میاه حارهٔ معدنیه یوقدر.

کوللری — داخل قضاده سکسان بیك جریب وسعتنده اولان «قره ویران» کولندن باشقه کول یوقدر. بو کولك صویی‌ده عملیات اسقائیه شرکتی طرفندن قونیه اوواسنه آقدیلمقده‌در. شایان ذکر بتاقلق یوقدر.

مشهور بلده‌لری وخانه‌لرینك طرز انشالری

بوز قیر قصبه‌سی — شهر مذکور، برطاغ اتکنه مبنی وچهارشنبه صوییله ایکی یه آییرلمش، شهرك طرفینی یاریمشر ساعت امتداد ایدن بر اووا ایله محاطدر. شهر بواووایه ناظر وسطح بحردن «١٤٦٠٠» مترو مرتفعدر. قصبه‌نك اطرافنده‌کی اشجار مثمره باغچه‌لریله قواق وسکود اغاجلرینك کثیف طبقاتی حسبیله شهر پك کوزل بر منظره ارائه ایتمکده‌در. خانه‌لرك طرز انشاسی طام وغیر منتظمدر. سوقاقلری طار واعوجاجلی وتماماً نظافتدن معرادر. لغم، قالدیرم کبی اثار صحیه ومدنیه الآن شهری زیارت ایتمه‌مشدر.

تفنی قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — مرکز ولایتك غربنده آیدین ولایتی حدودنده عرض شمالینك (٣٧-٣٥) درجه‌لریله طول شرقینك (٢٧ - ٢٨ درجه‌لری اراسنده‌در.

حدود ومساحه‌سی — تفنی قضاسی شرقاً کمر واستاسنوس ناحیه‌لری غرباً قره اغاج وکویجکز قضالری، شمالاً بوردور سنجاغی ایله ابرله ناحیه‌سی؛ جنوباً بش قضا ایله مکری قضاسیله محدود اولوب تقریباً (٣٠٠٠) کیلو مترو مربعنده اراضیی محتویدر.

طاغلری — داخل قضاده ایشه‌لر، «راحت»، «قوشیش»، بویوردیرك، «چاقاق» و ماشده نامنده‌کی طاغلرله بونلرك شعبلری کورلمکده‌در. ایشه‌لر طاغی طولاً (١٤)، عرضاً بش ساعت امتدادنده‌در. بو طاغلر ازمیر ولایتندن بدأ ایله کوی حصار ناحیه‌سنه قدر ممتد اولور. راحت طاغی؛ طولاً آلتی وعرضاً درت ساعت امتدادنده‌در. وفکره‌دن بدأ ایله اسپارته‌یه طوغری منتهیدر. قوجه طاغی؛ کول حصار ناحیه‌سنه مضاف قارغه‌لیدن بدأ ایله تکه‌یه طوغری امتداد ایتمکده‌در. بو طاغك طولی آلتی وعرضی اوچ ساعتدر. قره‌آغاج قضاسندن بدأ ایله کویجکزده نهایت بولان بویوردیرك وچاقاق طاغلری؛ طولاً سکز وعرضاً یدی ساعت امتدادنده‌در. درملیدن باشلایه‌رق مکریده نهایت بولان ماشده طاغلری‌ده طولاً اون عرضاً یدی ساعت امتدادنده‌در.

اورمانلری — مذکورالاسامی طاغلردن ایشه‌لر طاغنك اوزرلری آق وصاری چام، قوشیش طاغلری میشه وآردیج وچام، بویوردیرك طاغلری آق وقره چام وآردیج، ماشده طاغلری‌ده قطران وآردیج اغاجلریله مستور اورمانلری محتویدر.

یایلالری — داخل قضاده طولاً ایکی بچق وعرضاً یاریم ساعت امتداد ایدن تفنی یایلاسی ایله عینی ابعادی حاوی اولو یایلاسی، طولاً بر، عرضاً یاریم ساعت امتدادنده، قره پیکار یایلاسی عینی امتدادی حائز حورزوم یایلاسی وطولاً وعرضاً بر ساعت امتدادنده الاك یایلاسی، طولاً وعرضاً یاریم ساعت امتدادنده یوسفجه یایلاسی وطولاً بش، عرضاً ایکی بچق ساعت ممتد اولان راحت یایلاسی واردر. بونلردن باشقه طول وعرضی معلوم اوله‌میان قزل بل نامنده‌ده کنیش یایلا واردر. ماشده طاغنك هر طرفی یایلادر. برچوق عشیرتلر یازین بو یایلالره کوچه‌رك اورالرده امرار

حیات ایدرلر. بوعشیرتلردن تفنی یایلاسنده یازلایانلر سنه‌یه کوره بعضاً یوز وبعضاً الی چادیر خلقی‌در. قره پیکار یایلاسنده هیچ برعشیرت دائمی اکانمیور. سیار قافله‌لر شکلنده کلوب کچرلر. الاك یایلاسی یازین قرق قدر خانه خلقنك ارامکاهی اولدیغی کبی قرق الی خانه‌یی محتوی یوسفجه یایلاسی ایله قرق خانه‌یی مشتمل خورزوم یایلاسی‌ده عینی ناملرده‌کی خلقه مقر استراحت اولمقده‌در. راحت یایلاسی، سالف‌الذکر یایلالردن هم واسع وهم‌ده دها چوق سکنایه صاحبدر. دنکره، بوناق، یوره‌کی، قره‌کوی، حسن بشه عشیرتلرندن اوچ یوزی متجاوز خانه خلقی بویایلایی شنلندیرمکده‌در. قزیل یایلاسی، راحت یایلاسی قدر غلبه‌لق دکلسه‌ده بوده بایندر، قزللر، قوز اغاج، انبارجق قریه‌لری اهالیسنه عائد ایکی یوز قدر مسکنی احتوا ایتمکده‌در. ماشده یایلاسنی چناق وقزلیقه وماندہ ودرمیل اهالیسندن (٥٠ ـ ٦٠) خانه خلقی اشغال ایتمکده وطولی اوچ، عرضی برساعت قدرامتداد ایدن درمیل یایلاسنده انجق ٣٠ قدر خانه خلقی امرار اوقات ایلمکده در.

معدنلری — یوقاروده اسمی کچن طاغلرك کافه‌سنده قره‌م معدنی واردر. قارغه‌لو قریه‌سنك اوستنده‌کی طاغده برده کومور معدنی کشف ایدلمش ایسه‌ده الیوم هیچ بری ایشله‌دیلمکده‌در. بوندن باشقه طاغلرك کافه‌سنده معادن متنوعه آثارینه تصادف ایدلمکده ایسه‌ده هنوز نه کبی معدنلر اولدیغی کشف ایدلمه‌مشدر.

نهرلری — داخل قضاده باشلوجه خورزوم چایی واردر. دیکر دره‌لر وجاملر بوکا منصب اولمقده‌در. بوصولر، عموم ناحیه اراضیسنی اسقا ایلمکده در. خورزوم چایی آق دکزه منصب اولمقده‌در.

کوللری — تفنی قضاسنده کول حصار وسکود ناملرنده ایکی مهم کول واردر. بونلردن کول حصار کولنك طولی وعرضی ایکی ساعت‌در. بوکولدن سازان، یایین وسائر بالقلرصید اولنمقده‌در. کولك صویی برآیاق واسطه‌سیله خورزوم چاینه آقمقده‌در. کولك اطرافنده بر چوق محللری اشغال ایدن قامیشلق وسازلقلر واردر. سکود کولنده بالیق یوقدر. صویی طاتلی‌در. بوکولده سودلین اوتو اولدیغندن بالقلر یاشایه‌مامقده‌در. طولاً آلتی وعرضاً اوچ ساعت امتدادی اولان بوکولده قوندوز دنیلن حیوانلر بولنور. بوکولك صویی‌ده بازیر دنیلیر. بر آیاق واسطه‌سیله خورزوم چاینه دوکیلمکده‌در. بوصولردن هیچ بری سیرسفائنه صالح دکلدر.

قضانك هر طرفنده متعدد پیکارلر ومنبعلر اولوب صولری لذیذ وشربه صالحدر. داخل قضاده قاپلیجه یوقدر.

سلطانیه قضاسی احوال طبیعیه‌سی

موقع جغرافیسی — سلطانیه قضاسی، مقر ولایتك شرقنده وعرض شمالینك (٣٧ـ٣٨) درجه‌لریله طول شرقینك (٣١ـ٣٢) درجه‌لری بیننده کائندر.

حدود ومساحه‌سی — سلطانیه قضاسی، شرقاً ارکلی، غرباً قونیه، شمالاً اقسرای وجنوباً قره‌مان قضالریله محدود اولوب تقریباً «١٦٨٠» کیلومترو مربعی وسعتنده اراضی‌یی محتویدر.

طاغلری — داخل قضاده ارکلی استقامتنده‌کی «حسن طاغ» ندن منشعب «قره‌جه طاغ» ایله شرق جنوبی استقامتنده و «مکه» طاغلری نامی آلتنده امتداد ایدن والیوم حال سکونده بولنان اوچ رکاندن ماعدا جبال وتلال موجود دکلدر. قره‌جه طاغ شهره اوچ ساعت مسافه‌ده وتخمیناً (٣ـ١٢) ساعت امتدادنده‌در. وقیتله حال فعالیتده اولدیغی روایت ایدیلن بوینار طاغلرك اندفاعاتندن متحصل لاولرك آثار متباقیه‌سی مرکز قضایه پك یاقین اولان محللرده الیوم مشهود اولدیغی کبی بو برکانلردن مملحه‌نك یانی باشنده بولنان وولقانك فتحه‌سندن الآن مرکبات کبریتیه خروجی کورلمکده‌در.

اورمانلری — مذکور الاسم قره‌جه طاغك بعض یرلری میشه اغاجلرندن متشکل اورمانلرله مستور اولوب بوندن باشقه داخل قضاده اورمان وبالطه‌لق یوقدر. بو قضا داخلنده شیمدیه قدر هیچ بر نوع معدن آثارینه تصادف ایدلمه‌مشدر.

یایلالری — قضا داخلنده یوقاریده اسمی کچن طاغلره قریب محللرده (٧ـ١٢) ساعت امتداد ایدر واسع یایلالر واردر. قصبه اهالیسنك مأموریندن ماعدا قسمی، نیساندن اعتباراً اشبو یایلالره کوچه‌رك بتون یاز مدتنی اورالرده کچیرمکده درلر..

نهرلری — سلطانیه قصبه‌سی جوارنده «قره‌پیکار» نامیله منقطع الجریان بر منبع موجود اولوب بو صو؛ (٦ـ٧) سنه مدت مطرداً اقار وینه اوقدر مدت انقطاعه اوغرار. بونلر، جریان ایندیکی زمانلر مجراسنده‌کی منحط اراضی‌یه یاییله‌رق بتاقلقلر تشکیل ایتمکده وبر منصب معینه واصل اولمه‌دن غیب اولمقده‌در. بوندن باشقه داخل قضاده شایان اهمیت نهر وایرمق یوقسه‌ده همان هرطرفده بر قاچ سانتیمترو قدر قازیلان طوپراقدن صو چیقدیغی وبو صولرك تراکمندن بر طاقم کوچك کوللر وجوده کلدیکی کورلمکده‌در.

کوللری — سلطانیه قصبه‌سی جوارنده ایکیسی شمالده وبری شرق جنوبیده اولمق اوزره اوچ کول موجوددر . بونلردن شمالده بولنان «مکیل وجرال» کوللرینك صویی طاتلی‌در ، شرق جنوبیده‌کی کوللك صویی دکز صویی رنك وطعمنده اولدیغی ایچون « آجی کول » نامنی آلمشدر. بو اوچ کولدن ماعدا قصبه‌نك شرقنده « مملحه کولی » نامیله یاد اولنور . دیکر بر کول دها واردرکه بو کولدن کلیتله مقدارده طوز اخراج اولنمقده‌در . قره پیکار صوینك تشکیل ایتدیکی بتاقلقلر کول اطلاقنه سزا دکلدر .

بلاد مشهوره وطرز انشای مبانی

سلطانیه قصبه‌سی — مقر ولایتك شرقنده منحط بر اراضی اوزرینه مبنی اسکی بر شهردر . بوشهر؛ قونیه‌دن ارکلی ونیکده‌یه کیدن شوسه اوزرنده وقونیه ـ بغداد خطنه قریب برمحلده‌در . شهرك سوقاقلری غیر منتظم وبنالری اسکی طرزده انشا اولنمش جامور صیوالی واوزرلری طامدر، بو قصبه جوارنده نبعان واطرافنده‌کی باغچه‌لری اروا ایدن « قره‌پیکار » صویی قربنده بولندیغندن براسمی‌دخی « قره پیکار » در . بالاخره بو شهر ، سلاطین عثمانیه‌دن سلیم ثانی طرفندن یکیدن اعمار وتنظیم ایدیله‌رك نامنی « سلطانیه » یه تحویل ایتمشدر . داخل شهرده سلطان مشارالیه طرفندن انشا ایدلمش غایت محتشم ایکی مناره‌لی « سلیمیه » اسمنده بر جامع شریف ایله منتظم بر حمام وفقرا ومساکینك اطعامنه مخصوص سکزده عمارت واردر .

سیدی شهری
قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — سیدی شهری قضاسی ؛ مقر ولایتك جنوب غربیسنده عرض شمالینك (٣٧ ـ ٣٧,٥٠) درجه‌لریله طول شرقینك (٢٩ ـ ٣٠) درجه‌لری آراسنده کائندر .

حدود ومساحه‌سی — سیدی شهری قضاسی ، شمالاً بك شهری ، جنوباً آق سکی وبوزقیر قضالری ، شرقاً بوزقیر وخاتون سرای ناحیه‌سی ، غرباً آقسکی وبك شهری قضالریله محاط اولوب (١٩٥٠) کیلو مترو مربعنده‌در .

طاغلری — مرکز قضانك جنوب غربیسنده ویتمش بش کیلومترو امتدادنده « کوپه » طاغی موجود اولوب بو طاغ بوزقیر قضاسنده‌کی « کیك » طاغندن بدأ ایله حیدر ، کوشکلی ، زندان طاغلری نامله‌رینی آلمق شمال غربی یه طوغری امتداده جبالدن بری اولوب قشاقلینك غربنده ، « قطران بلی » دنیلن موقعده آناماس طاغلریله برله‌شیر . بو طاغلرك جنوبنده زندان وآق طاغ جبالی ایله قره‌ییان قریه‌سنك شمالنده « نومروز » طاغی قضانك اك مشهور طاغلرینی تشکیل ایدر . نومروز طاغی شمالاً حسن شیخ واینلوجه قریه‌لرینه امتداد ایدر . بو طاغك غربه طوغری اوزار بوقولك اتکارنده‌ده « چات » و « دره » قریه‌لری واردر .

اورمانلری — ذکری کچن کوپه طاغلری اوزرنده اورمان دینیله‌جك اغاجلقلر یوقدر . یالکز کویلره جوار اولان آلچاق تپه‌لری اوزرنده کوچوك قطعه‌ده قورولقلر واردر . نومروز طاغلرینك تپه‌لری چیپلاق، اتکاری اغاجلرله مستور ایسه‌ده بونلرده قورولقدن باشقه برشی دکللردر. بو بالطه‌لقلر چام ، لدین ، آردیج ، قطران ، میشه کبی اغاجلردن متشکلدر .

یایلالری — داخل قضاده پك چوق یایلالر واردر. بونلرك اك مهملری « کوپه » « علی افندی بوروکی » ، « دیکنلك » « میدی » « آغاج تپه‌سی » نامله‌ریله یاد اولنمقده‌در . کوپه یایلاسی مرکز قضایه برساعت مسافه‌ده‌در، بیك دونم وسعتنده اولان بو یایلا ؛ مرکز قضا ایله طاش آغیلك مرعاسی عد اولنمقده‌در . معارف محلیه نامنه ایجاره ویریلیر ، علائیه‌لی ، بوز احمدلی ، فتاحلی ، قره قیونلی عشیرتلرندن یوزی متجاوز چادیر خلقی یازین بو یایلالره کله‌رك حیوانلرینی اوتلادیرلر .

علی افندی یوروکی و دیکنلك یایلالری ایکی بیك دونم وسعتنده و آناما طاغلری جوارنده‌در. بویایلالره اوچ عائله‌دن مرکب اولان قره حاجیلی عشیرتی کلیر، بونلردن صولاقلی عائله‌سی دیکنلك ده وصاری عبالی ایله حاجی حمزه‌لی عائله‌لری علی افندی یایلاسنده چادیرلرینی رکز ایدرك یازی کچیررلر.

میدی یایلاسی، دالایمان قریه‌سی جوارنده بوکوی خلقنه منحصردر. اغاج تپه‌سی، المسعود قریه‌سی جوارنده‌در. بورایه حاجی عیسالی عشیرتی کلیر. بونلردن باشقه دیکیلی طاش قریه‌سنه ایکی ساعت مسافه‌ده «کاوور کویی» یایلاسی واردرکه یتمش چادیر خلقندن عبارت اولان صاری کچیلی عشیرتی بو یایلاده یازی کچیرمکده‌در.

چات، دره‌کوی، قره ویران، قشاقلی جهتلرنده موجود یایلالره خارجدن عشائرکلمز، بو یایلالر اوجوار قرا خلقی حیواناتنك مرعاسیدر.

نهرلری — اسکیدن بك شهری کولندن نبعان ایله سیدی شهری قصبه‌سنك بر ساعت شمال شرقیسندن کچن وقواق، آچچه‌لر، قره بولان قریه‌لرینی صاغنده وایوره‌کی، کورکلی، کیسمجك، کوك هیوك قریه‌لرینی صولنده براقه‌رق قره ویران کولنه دوکیلن بر نهر واردرکه شیمدی بونلر قره بولاقدن یکرمی دقیقه اشاغیده مناسترقریه‌سی قارشوسنده عملیات اسقائیه دولاییسیله کشاد ایدیلن جدول ایله برله‌شیر. بوراده اسکی مجرا اوزرینه برسدده یاپیلمشدرکه بوواسطه‌ایله صولر عندالاقتضا جدوله آقیدیلر، بو سایه‌ده «قره ویران» کولندن میلیونلرجه مترو مکعب صو اکسیلمش ووقیله صویك فیضانیله دوچار استیلا اولان قره ویران، کوك هیوك، صو برده، طوسز کویلری اراضیسی بو استیلادن تماماً قورتولمشدر.

قره ویران کولنك صوینك چکیلمسنه سبب، سرای بوغازندن «چومره» اوواسنه آچیلان بر مجرادر. اسقا واروا شرکتی قره ویران کولی یتاغندن آلتمش بیك دونم اراضی یی میدانه چیقارمه‌یی تعهد ایتمشدر. شیمدی یه قدر اون بش بیك دونم اراضی میدانه چیقمشدر. بوندن باشقه «کوزلی» دیدکلری طراشجی بلندن چیقاراق قصبه‌نك جنوبندن بالمرور قره ویران کولنه دوکیلن بر دره ایله طاش آغیلك آلتندن آقان «قره قیش» دره‌سی، بك شهرکولنه انصباب ایدن «قیزیل اوز» دره‌سی واردرکه بونلردن قره قیش قوغلی وایچری قیشله‌دن نبعان ایله «قره ویران» کولنه دوکولور.

بوصولردن استفاده شویله طورسون مضرت کورلمکده‌در. قاره قیش دره‌سی مجراسنك طرفیننده بالخاصه ایچری قیشله دنیلن یرلرده ایکی بیك دونم وسعتنده بتاقلقلر تشکیل ایتمکده وجوار اهالیسنك صحتی اخلال ایلمکده‌در. بو بتاقلغك تیبیسی حالنده هم بر چوق اراضیٔ منبته الده ایدلمش اوله‌جق هم ده خلقك صحتی قورتارلمش بولنه‌جقدر.

قاپلیجه‌لری — سیدی شهری قصبه سنك جهت شمالیه‌سنده وشهره اون دقیقه بعد مسافه‌ده کائن بر تپه‌نك ذروه‌سنده یکرمی درجهٔ حرارتده برقاپلیجه واردر. بوقاپلیجه‌نك اوستی غایت اسکی ومائل انهدام بر قبه ایله اورتولمشدر.

صویك منبعندن (٢٥٠) میلیمتره قطرنده صو چیقار، یازین برچوق ضعفا و مساکین بوراده استحمام ایدرلر. اکر قاپلیجه اعمار واحتیاجات حاضره‌یه موافق برطرزه افراغ — که بوحالی آلمسی بش یوز لیرا ایله قابلدر — ویانه براوتل انشا ایدلسه مذکور قابلیجه‌نك سنوی یوز لیرا قدر برایراد کتیرمسی محتملدر. بوندن باشقه بومنبعك یوز اللی خطوه قدر شمالنده ایکنجی بر منبع دها واردرکه ایکیسی برلشدیرلدیکی تقدیرده بردکرمن دوندیرمکه بیله کفایت ایده‌جکدر. قاپلیجه‌لرك بولندیغی طوپراق قیرمزی وصویی معدنی فقط ترکیباتی مجهولدر. جلد، قلب خسته لقلرینه مزمن صیزیلیلره نافعدر. اطرافی باغچه‌لك اولدیغندن منظره‌سی ده لطیفدر.

شهره عائد معلومات

سیدی شهری قصبه‌سی — سطح بحردن (١١٤٠) مترو مرتفع اولان سیدی شهری، شمالنده‌کی ایلیجه تپه‌سیله جنوبنده‌کی کوپه طاغی آراسنده درینجه بر وادیده کائندر و شرقدن غربه طوغری ممتد بش یوز خانه‌لی بر قصبه‌در. شهرك سوقاقلری غیرمنتظم وهر درلو مزخرفات ایله مملو قالدیرمدن کلیاً محروم‌در. أولرك قدمخانه آیاقلری سوقاقلره آقار، لغمسز، انا طولینك اکثری شهرلری کبی نظافتدن بالکلیه مهجورلردر. علی العموم مبانی برطرزده‌در؛ جمله قاپوسندن کیرنجه اوزونجه برصوفه‌یه، وطرفیننده اوطه‌لره تصادف ایدیلیر. اوست قات، آلت طبقه‌نك تماماً عینیدر. خانه‌لرك قسم اعظمی کارکیر کوپك آز، اخیراً وطرز جدید اوزره بنا وانشا ایدلمشدر. قصبه‌ده صیغر حیواناتی پك چوق اولدیغندن سوقاقلرك حیوانات مذکوره کوبره‌سندن تطهیری متعسر و واردات بلدیه‌نك بش بیك غروشدن عبارت اولماسنه نظراً محالدر.

عربسون قضاسنك احوال طبيعيه وجغرافيه‌سی

موقع جغرافيسی — عربسون قضاسی ، انقره ولايتی حدودنده وقزيل ايرماق نهری حوزه‌سنده عرض شمالينك (٣٨,٣٠ ـ ٣٨,٤٥) درجه‌لريله طول شرقينك (٣٢ ـ ٣٣) درجه‌لری بيننده كائندر .

حدود و مساحه‌سی — عربسون قضاسی ؛ شرقاً آوانوس اركوب ، غرباً افشهرای ، شمالاً قيرشهری سنجاغی ، جنوباً نوشهر قضالريله محدود اولوب تقريباً (١,٢٠٠) كيلومترو مربعی وسعتنده اراضی‌يی محتويدر .

طاغلری — حسن‌طاغندن انشعاب وقزيل اوزوندن بدأ ايله قره‌بورنه قريه‌سنده نهايت بولان بربچق ساعت امتدادينی حاوی خرقه طاغی ايله دادسون قريه‌سندن باشلايوب قره‌شار قريه‌سنه قدر اوزايان ويدی ساعت قدر بر طوله مالك اولان اكه‌جك طاغی بوقضانك الك معروف جبالندندر .

اورمانلری — اكه‌جك طاغنده‌كی طولاً بش ، عرضاً بربچق ساعت قدر بر محلی اشغال ايدن اكه‌جك اورمانی واردر . خرقه طاغنك اوزری اشجاردن خالی وقيالقدر .

يايلالری — داخل قضاده يايلا يوقدر .

معدنلری — خرقه طاغنده مكشوف بر كمور معدنی وارسه‌ده ايشله‌دلمه‌مكده‌در . مذكور طاغنده شربه‌صالح وخواص شفائيه‌يی حائز سوده وچليك مركباتی حاوی برده‌معدن صويی موجوددر .

نهرلری — داخل قضاده جاری انهاردن الك مشهوری قيزيل ايرماق نهريدر . بونهر سيواس ولايتندن منبعنی آلدقدن وقيصری اراضيسندن كچدكدن صوكره نوشهر اراضيسنه داخل اولور . قضا داخلنده‌كی طولی بش ساعتدر . كراسته نقلنه مساعد ودكرمن چرخلرينك تدويرينه كافی ايسه‌ده سير سفائنه صالح دكلدر . بوندن باشقه داخل قضاده ايكی بچق ساعت طول مجرايی حاوی قزيل اوز نهريله درت ساعت طول مجرايی حاوی چردكن نهرلری واردر . بونهرلرك صولری آز ومجرالری طاردر . بونلردن قزل اوز نهری ؛ ايماق ، عرفه ، بيوك قيشله ، ايكده‌لی قريه‌لری اراضيسنی چرديكن قريه‌سيله ، صريقلر ، ترنك كويلری اراضيلرينی اروا واسقا ايلمكده‌در .

داخل قضاده والده پيكاری ، حيات چشمه‌سی ناملرنده ايكی منبع موجود اولوب صولری لذيذدر . « قوزی اوغلی » ناميله معروف قاپليجه‌سی امراض مختلفه‌يه نافعدر .

كوللری — بو قضا داخلنده كول يوقدر . چفتلك ، اكری كوی ، موسی حاجيلر قريه‌لرنده بر قاچ بتاقاق موجوددر .

شهره عائد معلومات

عربسون قصبه‌سی — نوشهرك درت ساعت شمالنده هواسی كوزل برقضا مركزيدر . مركز لوايه اولان بعدی يكرمی اوچ ساعتدر . قزيل ايرماق قصبه‌نك درونندن كچديكی جهتله باغ و باغچه‌لری كثير واراضيسی منبت ومحصولداردر . شهرك مبانيسيله سوقاقلری ومشتملات سائره‌سی حقنده معلومات ويرلمه‌سی اولمغله بوقدرله اكتفايه مجبوريت حاصل اولمشدر ! .

Türkiye Kütüphaneleri Eserler

علائیه قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — علائیه قضاسی ، بحر سفید ساحلنده وعرض شمالینك (۳۶ـ۳۷,۳۰) درجه‌لریله طول شرقینك (۲۹ ـ ۳۰) درجه‌لری آراسنده کائندر .

حدود و مساحه‌سی — علائیه قضاسی ؛ شمال وشمال‌غربیسی بوز قیر و آقسکی قضالری، جنوبی بحر سفید ، شرقی اقامو قضاسی غربی انطالیه لواسیله محدود اولوب تقریباً « ۶۲۴۷ » کیلومترو مربعی اراضی‌یی محتویدر .

مواقع شمالیه‌سی جبال رفیعه ایله محاط اولان بو قضانك اقسام وسطیه وجنوبیه‌سنی واسع ومنبسط تارلالر ومرعالر قاپلامشدر. بو قضانك سطح بحردن ارتفاعی مختلفدر . اقسام جنوبیه‌ده برمترودن یوز اللی متروبه قدر تخلف ایدن ارتفاع بحری مواقع شمالیه‌ده « ۱,۵۰۰ ـ ۳,۰۰۰ » متروبه قدر واصل اولمقده‌در . ولایتك الك مرتفع نقطه‌سی اولان « کیکی » طاغی بو قضا داخلنده‌در .

طاغلری — داخل قضاده قوش داود ، اثار ، آق ، کمرکن ، جبل رئیس ، قارتال کیك ، بارجین مالان ، صوسز ، قره‌جه ، کیپه‌ر ، قره ییلان ، این ناس ، قره حسینلر ، فرسین ، کورله‌ین ، سکوت ، چاقاقجی دده ، آق طاغ ، قزیل ، جنع ، کول ناملریله یاد ایدیلن بر چوق طاغلر موجود اولوب آلتمش یوز طقسان سکز بیك هکتار وسعت وجسامتنده اولان بو طاغلرك کافه‌سی طوروس سلسلهٔ عظیمه‌سنك انشعاب ایلمکده‌در .

اورمانلری — یوقاریده ذکری کچن طاغلرك اوزرلری کاملاً اورمانلرله مستوردر . بو اورمانلر عینی ناملرله یاد اولنمقده‌در . غایت زنکین وکثیف اولان اشبو اورمانلرك محتوی اولدیغی اشجار؛ چام ، قطران ، کول نار ، میشه ، پرنار ، آردیج ، زیتون ، قره اغاج ، شمشیردن عبارتدر.

اشبو اورمانلرك وسعت وجسامتلری ، سطح بحردن ارتفاعلری، احتوا ایتدکلری اشجارك جنس ومقداری ، احوال طبیعیه قسمنك نهایتنده موضوع جدوله مفصلاً درج ایدلمش اولدیغندن بوراده ذکرندن صرف نظر ایدلدی .

یایلالری — بو قضا داخلنده موجود یایلالر ؛ محمود سیدی ، روم طاشی ، تربه لیناس ، سوب چن ، ججانلی ، کره‌ناس ، یکیجه پازار ، جاقشیر ، سیسام ، قوروجه ، کله ساندیره ، سکر ، ایناس ،

چاقاقلی ، انیف ، اوچ ایرماق ، طوقه ، ملك ، کپاز ، بورمهان ، دوز اغاج ، امرادین ناملریله یاد اولنمقده‌در. مرکز قضا اهالیسی یازین عمومیتله دنیله‌جك درجه‌ده بو یایلالردن محمود سیدی، تربه لیناس ، روم طاش یایلالرینه کیتمکده وبو یوزدن قصبه‌نك کافهٔ معاملاتی حزیران ابتداسندن ایلول غایه‌سنه قدر معطل قالمقده‌در. بوندن باشقه ساحل وجنوب قسمی اهالیسی‌ده نیساندن اعتباراً یایلالره شتاب ایتمکده ومذکور یایلالرده تشرین اول نهایتنه قدر امرار حیات ایلمکده‌درلر. بو یایلالره کوچن خلقك مقداری ایکی بیك یوز خانه و چادیردن عبارت بولنمقده‌در . بو مقدارك بش یوز سکسان چادیری « قره قویونلی » ، « حاجی چلبیلی » ، « اونکویلی » ، « قره حاجیلی » ، « آدی کورنلی » ، « صاری عبالی » نامیله بنام عشائره عائدر. « سراجلی » ، « حاجی عیسالی » ، « سولك » ، « حصرلی » ، « قره بوینوزلو » ، « چقاللر » ، « بوز احمدی » ، « فتاحلی » ، « قزیل اغاجلی » ، « پراکنده » ، « جولاقلی » ناملرنده‌کی عشائر محلیه‌ده « کوك تپه » رومانه یایلالریله بوز قیرك، سولك ، چاملی تپه ، طاری اوك ، اغاج تپه یایلالرینه و سیدی شهرك « کوپه » وابرادینك اوزومی کمیوس ، چاندار یایلالرینه کیتمکده‌درلر.

معدنلری — علائیه طاغلرندن باقیر ، سیملی قورشون ، زیماره ، قوروم ، تیمور ، مانغانز ، کمور، جیوه ، چنقو وسائر معادن موجود اولدیغی ارباب وقوف طرفندن بیان ایدلمکده ایسه‌ده بونلرك موقعلریله درجهٔ ثروت وجوهرلری هنوز معین دکلدر. « آیداب » جهتنده ظاهره اخراج اولنان کوموش ، سیملی قورشون ، زیماره معدنلرینه رخصت ویرلمش ایسه‌ده بونلرده هنوز ایشله‌دلمه‌مکده‌در .

نهرلری — قضانك داخلنده جریان ایدن انهارك باشلوجه‌سی « کوپری » « توغات » « آلاره » ، « قارغی » « ادیم » نهرلریدر . بونلردن ماعدا بر چوق دره وچایلر موجود اولوب‌اك مهملری: زیوه، نیفریت ، چاوش ، چنکر ، قارپوز ، فغله ، ترابسه ، اوبا ، قارغیجق ، سیدره ، ناملریله معروف اولان دره وچایلردر .

کوپری نهریك ایکی ایاغی واردر: بری اکردیر طاغلرندن اصل کوپری‌نهری ودیکری‌صنوغات ناحیه‌سی داخلنده‌کی، دکرمن اوزی‌دنیلن موقعدن نبعان ایدن « صاغراین » صوینی وارکه هرایکیسی برلشدکدن صوکره انطالیه کورفزینه منصب اولور. بونلر یوز یکرمی کیلومترو طول مجرایی‌حاویدر. منوغات نهری سیدی شهرینك والامان قریه‌سی قربندن نبعان ایدوب ابرادینك « لارمه دره » ومنوغاتك « ناراصل » دره‌لرینی آله‌رقدن اسکی انطالیه قربنده دکزه قاریشیر. بو نهرده تخمیناً، یوز اون بش کیلومتره طولنده‌در .

کیکی طاغی اتکلرندن چیقان « آلاره » نهری ، طاری دره ، قره‌این ، قرق دونمه ، قره‌پول دره‌لرینی آله‌رق یوز اوتوز کیلو مترو مسافه قطع ایتدکدن صوکرا بحرسفیده دوکیلیر .

قارغی نهری ؛ صوسز طاغی انکلرندن چیقار ، واثنای جریانده قوز ، درنجه ، دلیجه ، زیفلیك ، تربه‌لیناس دره وایرماقلریله کسب جسامت ایدر وقارغی اسکله‌سی جوارنده دکزه دوکیلیر.

بو نهر ؛ آلتمش کیلومترو قدر بر طول مجرایه مالکدر .

دیم نهری ؛ آق طاغندن چیقار ، اوچ ایرماق ، دکرمن ، حرمت دره‌لریله برلشه‌رك کستل جوارنده دکزه انصاب ایدر .

انهار مذکوره‌دن هیچ بریله الیوم اسقای اراضی ممکن دکلسه‌ده کراسته نقلیاتی خصوصنده خیلی استفاده تأمین ایتمکده‌درلر . علائیه اورمانلرینه بر قیمت بخش ایدن ایشته شو وسائط نقلیه طبیعیه‌در . بو سایه‌ده ذکری کچن اورمانلردن کلیتلی مقدارده قطع اولنان کراسته کمال سهولت وسلامتله ساحله قدر ایندیرلمکده‌در . یالکز شوقدر وارکه بو نقلیات بتون سنه دوام ایتمز. تشرین اول ابتداسندن اعتباراً شدتلی یاغمغه باشلایان یاغمورلر طولاییسیله نهر صولری شدتلی جریانلر حصوله کتیره‌رك مارت اوائلنه قدر نقلیاتی دوچار صعوبت ایلمکده‌در .

بونهرلردن هیچ بری حال حاضرلری اعتباریله سیر سفائنه صالح دکللردر. انجق منوغات نهرینك منصب جهتلری تطهیر ونهر مجراسی تنظیم ایدیله‌جك اولورسه اللی طونولوق دیمنات کجریبلری آلنمه ساعتلك بر مسافه‌یه قدر ایشله‌مك احتمالی قویدر .

پیکار وقاپلیجه‌لری — داخل قضاده قاپلیجه کبی منابع حاره موجود دکلدر. موجود اولان محمود سیدی ، روم طاسلر ، تربه میناس ، پنه ، بکتاش پیکارلری اودرجه حائز اهمیت دکلدر.

کوللری — بو قضا داخلنده شایان ذکر کول یوقدر . یالکز مهمجه بر قاچ بتاقلق واردر. بو بتاقلقلردن بری منوغات ناحیه‌سی داخلنده نیکبت قریه‌سی جوارنده‌کی « حاجی پیکاری » نامنی آلان وتخمیناً ، بش بیك دونم وسعتنده بتاقلقدر . دیکری پازارجی قریه‌سنك جهت شرقیه‌سنده واون یدی بیك دونم وسعتنده « اولوآلان » بتاقلغیدر . کرچه حزیران اوائلنده بو بتاقلقلرك بو قسمی قورویه‌رق بعض اهالئ قرا طرفندن آچیلان یرلره سیسام زرع ایدلمکد ایسه‌ده اقسام متباقیه‌سی دائما صو آلتنده بولندیغندن قطعیاً استفاده اولنه‌مامقده‌در . بو بتاقلقلر جوارنده‌کی قریه‌لرده صورت دائمه‌ده مالاریا وتیفو خسته‌لقلری اجرای احکام ایتمکده‌در . بتاقلقلر ساحل بحره ومنوغات نهری یتاغنه ایکی کیلو مترو مسافه‌ده اولوب صولرینك آقیدلمسنه مشکلات ارضیه پك مساعد اولدیغندن جزئی بر همت صرفیله جدول کشاد ایدلدیکی تقدیرده کرك زراعت وکرك صحت نقطهٔ نظرندن ثمرات نافعه اقتطاف اولنه‌جغی شبهه‌سزدر .

سواحلی — علائیه قضاسی ؛ کوپری بازاری ایرماغنك محل انصبابندن آیداب اسکله‌سنك برآز اوته‌سنده بچقیجی چاینه قدر کیرینتیلی وچیقینتیلی اولمق اوزره طقسان میل بحری امتدادنده برساحله مالکدر . بو قدر بر امتدادی حائز اولان ساحلده مهم اولمق اوزره اوچ لیمان واردر . بونلرده آق طاش ، اسکی انطالیه ، فغله لیمانلریدر . بو لیمانلر ؛ انطالیه، فنیکه، اسکندریه، دیمیاط ، قبریس،

ردوس وسائر اسکله‌لرله علائیه آراسنده ایشله‌ین بیوك کوچوك یلکن سفائنه فورتنه‌لر اثناسنده التجا کاه اولمقده‌در .

اسکله‌لری — قضانك باشلوجه اخراجات وادخالات مرکزلری علائیه ومنوغات مرسالریدر . بونلردن باشقه کراسته، کومور وسائر مواد خشبیه اخراجاتنه مخصوص اولان وآق طاش، فلیکانلی، شیطان بورنی ، قادینلر ، اسکی انطالیه ، پوباز ، سپورکه‌لك ، قارپوز ، آلاره ، اینجه قوم ، فغله، قارغی ، قازانجی قوباغی ، شرابسه ، قولاق کیرپیت ، آق خان، دیم ، کستل ، محمودلر . قارغیجق، مودلی وآیداب ناملریله یاد اولنان درجهٔ تالیده بر طاقم اسکله‌لر دها واردر . مذکورالاسم علائیه اسکله‌سنه هراون بش کونده بردفعه اولمق اوزره آمریقا ویونان قومپانیالرینك ازمیردن کلن واپورلری اوغرامقده‌در . .

شهره عائد معلومات

علائیه قصبه‌سی — آق دکزه طوغری اوزامش طاغنیق و قیالقدن متشکل کوچوك بر شبه جزیره‌نك اوزرنده واسکی بر سور داخلنده‌در . مبانی ، سطح بحردن اعتباراً طاغك ذروه‌سنه قدر بر بری اوستنه مردیوان واری انشا ایدلمش اولدیغندن خارجدن وساحل جهتندن کلنلرك نظرینه بر تماشای حیرت فزا عرض ایلمکده‌در. کسب اتساعه وتأسیس مساکنه مساعد اولمایان بوقسم یوماً فیوماً تزاید ایتمکده بولنان خلق استیعاب ایده‌مه‌مکله برابر هرکون اینوب چیقمق مشکلاتی‌ده بوکا انضمام ایلیه‌جکندن اهالئ اسلامیه‌نك صاحب ثروت اولانلری پی‌درپی سور خارجنه چیقارق منتظم خانه‌لر انشا ایتمکده‌درلر . که اللی سنه‌دن بری قصبه‌نك باغ وباغچه‌لری جهتنده انشا اولنان بوخانه‌لرك عددی الیوم یدی یوز یکرمی‌یه بالغ اولمشدر .

اسکی محله‌لری حاوی اولان سور داخلنده‌کی خانه‌لر، اساساً پك غیر منتظم انشا ایدلمش وسنه‌لردن بری تعمیر یوزی کورمه‌مش اولدقلرندن پك آزی مستثنی اولمق اوزره همان کافه‌سی مائل انهدام بر حالده‌در. بو قسم داخلنده نه برجاده ، نه‌ده سوقاق عنوانی آله‌جق ، آلمغه کسب لیاقت ایده‌جك بر طریق یوقدر . داخل شهرده‌کی سوقاقلرك عرضی ایکی آرشونی تجاوز ایتمز ، هیچ بر سوقاقده لغم یوقدر . مزخرفات آچیقده جریان ایتمکده وتعفندن سوقاقلردن کچیله‌مه‌مکده‌در .

قصبهٔ جدید نامنی بحق احراز ایدن قسمك مبانیسی کرچه فن معماری‌یه موافق اوله‌رق انشا ایدلمه‌مکده ایسه‌ده سور داخلنده‌کی خانه‌لره نسبةً معلا برر کاشیانه عد ایدیله‌بیله‌جك درجه‌ده منتظم‌در. بوقسمده‌کی خانه‌لر کاملاً کارکیر ومضبوطدر . بوقسمك جاده وسوقاقلری هنوز تنظیم وتفریش ایدلمه‌مش ایسه‌ده جاده وسوقاقلر کشادی ایچون غایت کنیش یرلر ترك ایدلمش وکذرکاهلرك تعیینی دردست اجرا بولنمشدر .

بو قسمك اطرافی جسیم تارلالر ، لیمون ، پورتقال ، ماندالینه ومتنوع اشجار مثمره باغچه‌لریله محاط اولدیغندن قسم مذکورك هر سمتنده آیریجه برلطافت وظرافت کوزه چارپمقده‌در .

Türkiye Yazma Eserler Arşivi

اسامی	وسعت وجسامتی هکتار	سطح بحردن ارتفاعی	قطران	جام	کوکنار	مینه	برنار	آردیچ	زیتون	قره آغاج	شمشیر	اشجار خشبه
قوش داود طاغی اورمانی	٢٨,٩٢٠	١٧٠٠	٥	٤٥	٥	٢٠	٥	٢	٣	٠		١٥
آثار طاغی «	٦,٥٥٤	١٥٠٠	١٠	٥٠	١٠	١٠	٣	٢	٠	٥	٠	١٠
آق طاغ «	٢١,١٩٠	٢٢٠٠	٣٠	٣٧	٢٠	١٠	١	٢	٠	٠	٠	٠
کرکن طاغ «	٣,٣٧٩	١٤٠٠	١٠	٢٠	٢٥	٥		٠	٠	٠	٠	٤٠
جبل رئیس طاغی «	١٣,٥٩٨	١٦٠٠	٠	٣٥	٠	٢٠	١٠	٥	٢	٥	٠	٢٣
قارنال « «	١٥,٨٦٧	١٥٠٠	٥	٣٥	٥	١٥	٥	٢	٣	٠	٠	٣٠
کیك « «	١٢,١٤١	٢٥٠٠	٣٠	٥	٢٠	٥	٠	١٥	٠	٠	٠	٢٥
بارجین « «	٣,٤٩٨	١٥٠٠	٥	٠	٥	٢٠	٥	١٥	٠	١٠	٢٥	١٠
مالان « «	١٩,٧٢٢	١٨٠٠	١٥	٤٠	١٠	١٠	٥	٥	٠	١٠	٥	٠
صوسز « «	٢٦,٠٥٥	١٦٠٠	٢٠	٤٥	٢٠	٠	٥	٣	٠	٢	٠	٥
قره‌جه طاغ «	٥,٠٢٤	٩٠٠	٠	١٠	٠	٢٠	١٣	٠	١٢	٠	٠	١٥
کیبه‌ر طاغی «	٧,٦٤٠	٦٠٠	٠	٣٠	٠	٢٠	١٢	٢	٣	٠	٠	٣٥
قره بیلان طاغی «	١٣,٣٩٨	١٦٠٠	١٠	٢٠	٢٠	٢	١	١٠	٠	٠	٠	٦٠
این ناس « «	١٦,٨٦٧	١٨٠٠	١٥	٤٠	٢٥	١		٠	٠	٠	٠	١٠
قره‌حسینلر « «	٢٢,٧٣٦	١٢٠٠	٠	٤٠	٥	٢٠	١٣	٥	٢	٢	٠	١٥
فرسین « «	٣,٣٦٢	٩٠٠	٠	٤٥	٠	٣٠	١٠	٥	٠	٠	٠	١٠
کورله‌ین « «	٢٧,٩٨٣	١٦٠٠	٢	٤٠	٣	١٥	١٠	٥	٠	٠	٠	٢٥
سکود « «	٥,٧٩٨	١٥٠٠	٥	٥٥	١٥	٥	٥	١٠	٠	٠	٠	١٠
چاقاقجی دده طاغی «	٢٢,٠٣٢	١٨٠٠	٥	٢٠	٠	٢٥	٢٠	٠	٠	٠	٠	٢٠
آق طاغ «	٦,١٠٤	١٦٠٠	٥	١٥	١٠	٢٠	٥	٠	٠	٠	١٠	٣٥
جنع « «	٣٤,٧٩٠	١٩٠٠	٢٥	٥٥	١٠	٥	٠	٠	٠	٠	٠	٥
قزیل « «	٩,٢٧٦	١١٠٠	٠	٧٠	٠	١٠	٥	٠	٠	٥	٠	١٠
کول « «	٢٩,٩٦٢	٦٠٠	٠	٢٠	٠	١٥	١٥	٠	٥	٠	٠	٤٥
	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

قاش قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — قاش قضاسی عرض شمالینك (٣٦ ـ ٣٧) درجه‌لریله طول شرقینك (٢٧ ـ ٢٨) درجه‌لری بیننده ولایتك جنوب غربیسنده آق دکزه قریب بر محلده اولوب اراضیسی همان عمومیتله دینیله‌جك درجه طاغلق واورمانلقدر.

حدود و مساحه‌سی — قونیه ولایتنك انطالیه سنجاغنه ملحق اولان قاش قضاسی شرقاً وشمالاً المالو قضاسی؛ غرباً آیدین ولایتنك مکری قضاسی جنوباً، بحرسفید ایله محدود اولوب مرکز قضادن اعتبارا المالو قضاسی، حدودی اون یدی ومرکزی یکرمی ایکی ساعت والمالونك فنیکه جهتندن حدودی اون بش ساعت ومرکزی یکرمی بش ساعت ومکری قضاسی حدودی اون التی ، مرکزی یکرمی درت ساعتدن عبارت بولنمشدر. قضانك شرقدن غربه یکرمی وشمالدن جنوبه‌اون درت ساعت امتدادنده تقریباً اوچ بیك درت یوز اوتوز کیلومترو مربعنده یعنی اوچ یوز قرق اوچ بیك جریب مساحهٔ سطحیه‌یی محتویدر.

طاغلری — شویله‌که، طوروس سلسلهٔ جبالندن معدود اولان [بك] طاغنك غربه طوغری حین امتدادنده سطح بحردن ایکی بیك بش یوز مترو ارتفاعنده بولنان [آق‌طاغ] و [صوسز طاغی] نامیله قضانك شمالندن داخل اوله‌رق کومبه وادیسنی تشکیل ایتدکدن صکره جنوب غربی‌یه طوغری امتداد ایله قبریس دره‌سنده کمرچاینه برکیدویره‌رك ینه سطح بحردن بیك سکز یوز مترو ارتفاعنده بولنان [قطران] و [دومان] طاغلرینی تشکیل ایدرك ساحل بحره قدر امتداد وحنوبنده [آصاز] و [تکه جك] طاغلرینی واندفلی قصبه‌سنك شرقنده [قیران] طاغنی یعنی تعبیر محلی وجهله طاغ آره‌سی دینیلان محلده‌ده برچوق تپه‌جکلر تشکیل ایده‌رك ساحله منتهی اولمقده‌در. جنوبه طوغری امتداد ایدن بر شعبه دخی [آلاجه] طاغ نامنی آله‌رق المالو ایله قضا آره‌سنده کائن [یازیر بلنده] برکیدویره‌رك فنیکه ناحیه‌سیله قضانك خط فاصلنی تشکیل وسطح بحردن بیك طقوز یوز مترو ارتفاعنده [طازلاق] تپه‌سنی وجوده کتیردکدن صکره فنیکه ایله تمره آره‌سنده دکزه منتهی اولور. بوندن اکلاشلدیغنه کوره قضانك علی‌الاکثر اراضیسی طاغلق اولوب وسعت عمومیه‌سنك تقریباً یوزده یتمش سکزی یعنی ایکی یوز یتمش بیك جریب محلی طاغلق واورمانلق ویوزده یکرمی ایکیسی یعنی یتمش یدی بیك جریب محلی‌ده اووه‌لق و اراضیٔ مزروعه‌دن عبارت اولدیغی تخمین اولنمقده‌در.

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilim Kütüphanesi

اورمانلری — جبال مذکوره سراپا اورمان ایله مستور اولوب اورمان تشکیل ایدن اغاجلرك باشلیجه‌سی [جام] [قطران] [آردیچ] [میشه] [پلاموط] [قایین] وجزئی آندیز دینیلان [یبانی سروی] کبی قورو اغاجلریله [پرنار] [فیلوریا] [آق پرنار] [یبانی زیتون] [خنکج] [مرسین] [تسبیح] [قوجه یمش] [دفنه] [خرنوب] [طات] یعنی یبانی ساقز [یبانی آرمود] [آلیچ] کبی بالطه‌لق اغاجلریدر . قضانك دکزدن اعتباراً ایکی بیك بشیوز مترو قدر ارتفاعه مالك بولنمسی حسبیله یکدیکرندن اولدقجه فرقلی ایکی منطقه اقالیمه تفریقی ممکن اولوب سواحله قریب اولان حارهٔ معتدله منطقه‌سندن [جام] [پلاموط] [یبانی سروی] وبالطه‌لق اعدادینه داخل اولان اشجار خسیسه وباردهٔ معتدله اوصافنی ارائه ایدن یایلا منطقه‌سنده دخی [قطران] [آردیچ] و جزئی [قایین اغاجی] بولنور . قضانك ساحلی اولان نقطه‌سی لیمون وپورتقال وزیتون اغاجلرینی یتشدیرمکله تمایز ایتمش اولان جزائر بحر سفید منطقهٔ اقالیمی میانده داخل عد اولنه‌بیلور .

قضا داخلنده معروف اورمانلر : [صوسز طاغ] [قطران طاغی] [دومان طاغی] [الاجه طاغ] [آق طاغ] [آق پیکار] [طاغ آره‌سی] [آصاز] [لنکومه] [قبریس دره‌سی] [اوغرلر] نامارلریله موسوم بولنمقده‌در .

بونلردن [صوسز طاغی اورمان]ی شرقاً المالو قضاسنك قوفی، طاغی غرباً قبریس دره‌سی ، شمالاً کوجه اووه‌سی جنوباً قصبه اووه‌سیله محدود اولوب طولاً یدی، عرضاً بش ساعت امتداده بولندینی جهتله تقریباً قرق ایکی بیك بش یوز جریب وسعته وایکی بیك مترو قدر ارتفاع بحری‌یه مالك اولمسی حسبیله مواقع مرتفعه‌سنده یعنی زروه‌لرینه اصابت ایدن قسمنده تقریباً بش بیك جریب محلی اورماندن عاریدر . بو اورمانك تقریباً اون یدی بیك جریب محلی جنوب مائله‌سی اوزرنده کائن اولوب [پلاموط] [جام] [میشه] وسائر بالطه‌لق اغاجلر ایله مستوردر . مواقع مختلفه‌سندن اون بیك مترو مکعب قدر غیر معمول کراسته استحصال اولنه‌بیله‌جکی کبی سنوی اوچ بیك قنطار پلاموط و یدی بیك قنطار راده‌سنده کومور اخراجنه متحمل اولدینی تخمین اولنمقده‌در . بوطاغك اقسامندن جهت غربیه‌سنده واقع قوری اووه ویونغه‌لی قسمنده یدی بیك جریب محلی اشغال ایدرك داخلی علی العموم قطران اغاجندن عبارت اولمغله اون بیك مترو مکعب غیر معمول کراسته اعمالنه متحمل اولدینی تخمین ایدلمکده‌در. وشمالی مائله‌سنه دوشن الماجق اورمانلری‌ده یدی بیك بشیوز جریب محلنی احتوا ایدرك بورالردن وقتیله پك چوق قطعیات ایدلمش اولمسنه رغماً یکرمی بیك مترو مکعب کراسته اعمالنه مساعد و متحمل بولندینی تخمین اولنیور . صوسز طاغنك اصل شایان اهمیت عد اولنان قطعه‌سی مرکزنده واقع پوتاز وطوپ طاش وطقوز کول قطعه‌لری که المالونك چیقلی قره «صوسز» طاغنك اورمانلری‌ده داخل اولدینی حالده اون بیك جریب وسعتنده ومذکور طاغك وسطنده بیوجك برچقوردن عبارت اوله‌رق همان‌هیچ قطعیات کورمامش اولدیغندن

بر قسمی قورومش وچورومشدرکه یالکز قوریلرندن اون بیك مترو مکعب کراسته اعمال اولنه‌بیله‌جکی تخمین ایدلمکده‌در .

آق طاغ اورمانلری — بر طرفدن کوجه اوه‌سی و سینکلی بل و مکری قضاسی حدودی ومانغیر اوه‌سی ولنکومه وقره چای دره‌سی وارمه حدودلری آره‌سنده قالان واسع اورمانلر منسوب اولدیغی اشبو طاغك اسمنه اضافتله یاد اولنور .

طولاً سکز وعرضاً آلتی ساعت قدر امتداد ایلدیکی جهتله تخمیناً اللی سکز بیك سکز یوز جریب برسطحی اشغال ایتمکده ونقطهٔ مرتفعه‌سنده‌ده تقریباً اون بیك جریب محلی قیراج بولنمقده‌در. بواق طاغ اوزرنده معروف اولان اورمانلر [سودلکن] [طارغاز] [قره چای] [عرصه] [باغلی اغاج] [مانغیر] نامارلریله یاد ایدلمکده بولنمشدر .

سودلکن اورمانی هم نامی اولان یایلانك جوانب اربعه‌سنی اشغال ایتمکله تقریباً بشبیك جریب وسعتنده اوله‌رق بو اورمانده باشلیجه آق جام وقطران اغاجلری بولنمقده‌در . بو اورماندن یکیجه قطعیات اجرا ایدلمش اولمغله برابر بشبیك مترو مکعب جام ودرتبیك بشیوز مترو مکعب قطران کراسته‌سی اعمالنه متحمل اولدینی تخمین اولنیور .

طارغاز اورمانی — بو اورمان باش دارغاز ، اشاغی دارغاز اورمانلریله جاودیر یایلاسی اورمانی احتوا ایدر . تقریباً بشبیك جریب سطحنده اولوب جام وقطران اغاجلریله مزین اولدینی وبورالرده وقتیله قطعیات اجرا ایدیله‌رك یاشلی اغاجلر نسبةً سیرکلنمش ایسه‌ده قطع اخیر طرزنده بشبیك مترو مکعب کراسته اعمالنه مساعد اولدینی تخمین اولنمقده‌در .

قره چای اورمانلری — بو اورمانلرده حالیله دیکرلرینه مشابه اوله‌رق تقریباً یدی بیك جریب وسعتنده اولمغله بشبیك مترو مکعب جام کراسته‌سی اعمالنه الویریشلی اولدینی تخمین ایدلمکده در.

عرصه اورمانی — بو اورمان پك آز قطعیات کورمش اولدیغندن درونده قطعه صالح اغاجلر زیاده بولندینی وسعت حاضره‌سی اون ایکی بیك جریب تخمین ایدیلوب جام وقطران واشجار خسیسه‌یی محتوی اولدینی واوتوز بیك مترو مکعب غیرمعمول کراسته اعمالنه متحمل اولدینی تخمین اولنمشدر .

مانغیر اورمانی — قره چای واشن چایی وعرصه اورمانلری آره‌سنده محصور قطعهٔ اورمانیه بونکله یاد اولنور . تقریباً اون بر بیك جریب وسعتنده اوله‌رق درونی جزئی جام اغاجیله [پیرنار] [میشه] [مرسین] [طات] [یبانی زیتون] کبی کمور اشجارینی احتوا ایتمکله مختلف تواریخله بورالردن کمور اعمال ایدلمش ایسه‌ده ینه سنه‌ده اوچ درت بیك قنطار کمور اعمالنه قابلیتی بولندینی تخمین ایدیلیور .

قطران طاغی اورمانی — بر طرفدن قصبه اوه‌سی ، قبریس دره‌سی ، آرمه ، نکومی ، بل‌پیکار وبازرکان وسیدك ، قلین چایی آره‌سنده محصور اولان بواورمان طولاً آلتی وعرضاً درت ساعت

www.turkiyemuzeleri.gov.tr

امتدادنده تقریباً یکرمی طقوز بیك درت یوز جریب وسعتنده اوله‌رق درونی عمومیت اعتباریله قطران وآردیچ اغاجیله مستور اولوب فقط اسکله‌یه یقین اولمق حسبیله‌اللی سنه دنبرو قطعیات کوره‌رك یشلی اغاجلری سیره کلنمشدر . علی‌العموم صیقجه مرتکلك حالنده بولنور ایسه‌ده بعض مواقعنده دور کهولته واصل اولمش، یوزدن یوز اوتوز سانتیم دوره‌سنده اغاجلر بولنمقده‌در. بش والتی سنه‌دنبرو بو اورماندن . . قطعیات منع ایدلمشدر . اورمانك حاجی اوغلان قریه‌سیله تکرجك وآق اوری طرفلرنده موقع بموقع چام اورمانیله بالطه‌لق اورمانی واردر . بورالرده وعلی‌الخصوص آق اوری‌ده قطعیاته الویریشلی اون بشبیك مترو مکعب چام کراسته‌سیله سنوی سکز بیك قنطار کمور اخذ ایدیله‌بیله‌جکی تخمین ایدلمکده وبوندن بشقه تکرجکده اوچیوز اللی جریب قدر وسعتنده پلاموطلق بولنمقده‌در .

دومان طاغی اورمانی — قطران طاغی وبل بیکاردن بر کچید ویردکد نصکره جنوب غربی‌یه دوغری امتدادنده تشکیل ایتدیکی زروه‌یه دومان طاغی نامی ویرلمکده‌در . طولاً بش وعرضاً درت ساعت امتدادنده تقریباً یکرمی بشبیك جریب وسعتنده اوله‌رق یوکسکلرنده قطران واتکلرنده چام اغاجلری بولندیغی کبی مواقع مختلفه‌سنده بالطه‌لق اشجار خسیسه‌ده بولنور . اسکله‌یه قریبتی حسبیله اوته‌دنبرو قطعیات کورمش اولمسندن شمدیکی حالده قطعیاته الویریشلی اولمیان کنج اغاجلری احتوا ایتمکده وغرب مائله‌سی اوزرنده واقع آقلر یایلاسنده و چاودیر قریه‌سی جوارنده مارغاز وفرنار وچای کوی و قالکی اسکله سنه قدر امتداد ایدن محللری بالطه‌لق اشجارینی احتوا ایتمکله بوراده سنوی بش والتی بیك قنطار کموراخراج اولنه‌بیله‌جکی تخمین اولنمقده واشن چایی قربنده چاودیر ایله قره چای آراسنده بشیوز جریب وسعتنده پلاموطلق بولنمقده‌در .

آصاز وسیدك اورمانلری — ساحل بحر ایله قطران طاغی و فلین چایی آره‌سنده تقریباً یکرمی ایکیبیك جریب محلده بولنان بو اورمانلرده باشلیجه [پرنار] [زیتون] [خرنوب] کبی اوغلاق خسیسه موجود اولوب آصاز تپه‌سنده جزئی قطران واتکلرنده چام وارایسه‌ده شایان اهمیت اولمدیغی وفقط اغاجلری طاشلق وقیراج بر زمین اوزرنده یتشدیکی جهتله کموری مرغوب اولوب سنوی سکز واون بیك قنطار کمور اخراجنه مقتدر ومساعد بولندیغی تخمین ایدلمکده‌در .

طاغ اره‌سی اورمانی — ساحل بحر ایله ثمره اوه‌سی ودره‌سی وقصبه اوه‌سی واندفلی وقصبه طریقی اره‌سنده محصور اولان اورمانلر طاغ آره‌سی اورمانی نامیله موسومدر . طولاً التی وعرضاً بش ساعت امتدادنده وتقریباً اوتوز التی بیك بشیوز جریب وسعتنده ودروننده عمومیتله بالطه‌لق اغاجلری موجود اولوب بر مقدار محلنده پلاموطلقده بولنمقده‌در . بو اورمانك اوچ اغز وآوشار طرفلری وقتیله محترق اوله‌رق خفیف بر حالده ایسه ده دیرمان وطوازلر و کورسس وثمره‌یه ناظر اولان تسبیحلی ووسطده قران طاغی زیاده‌جه حطبی احتوا ایتمکده وفقط قران طاغنك یوزده یتمشی صندال دینیلان قوجه یمش اغاجندن عبارت اولوب بو اغاجك کموری ادنا اولمغله کمور اعمال اولنه‌میه‌رق

اورمانده قالمقده وبو اورمانك احتوا ایتدیکی دیکر اشجارندن سنوی اون بیك قنطار کمور اعمال واخراج اولنه‌بیله‌جکی تخمین ایدلمکده‌در .

آلاجه طاغ اورمانی — بو اورمانك قصبه وثمره اوه‌لرینه ناظر اولان جبهه‌لری قاش قضاسنه عائد اولوب تقریباً طولاً وعرضاً دردر ساعت امتدادنده ویکرمی بیك جریب وسعتنده بولنمقده‌در. بو طاغك اتکلرنده بالطه‌لق اغاجلریله چام وپلاموط اغاجی بولندیغی کبی مرتفع نقطه‌لرنده قطران اورمانی موجوددر . سکز واون بیك مترو مکعب کراسته اعمالنه مساعد اولدیغی وقره یولی دنیلان محل قطعیات کورمامش بر چام اورمانی اولدیغی کبی چقمان وچام اغاجی حوالیسنده دخی اولدقجه قطعیات کورمامش چام اورمانلری بولنمغله تقریباً اوتوز بیك مترو مکعب قدر کراسته اعمال اولنه‌بیله‌جکی وبوقطعه‌ده کلیتلی بالطه‌لق اغاجلری بولنمقده ایسه‌ده طاغلق و سنکستان اولدیغی واسکله‌یه اوزاق بولنمسندن لایقیله کمور ایشلنمامکده بولندیغی و سنوی اون بیك قنطار کمور اخراجنه وسعت حاضره‌سی کافی ایدوکی تخمین ایدلمکده‌در . بوندن بشقه بو قطعه دروننده پیکار باشی وقره طاغ وموسقار وقره‌بل والمالونك طاغ باغ سمتلرنده تخمیناً بیك بشیوز جریب پلاموطلق بولنمقده‌در .

اوغرار اورمانلری — قصبه اوه‌سنده بولنان اورمانلر بو نامله یاد ایدلمکده‌در . تقریباً اون بر بیك جریب وسعتنده بولنان بو اورمانك حفیر دره‌سی قواق آره‌سی طرفلرنده جزئی بر مقدار کنج چام اغاجلری بولنوب اقسام سائره‌سی مزرعه ومرعالر ایله مخلوط چالیلق وبالطه‌لقلردن عبارتدر . بو میانده تقریباً اوچیوز اللی جریب وسعتنده ویرکنلر پلاموطلغی موجود بولنمقده‌در. بو اورماندن سنوی ایکیبیك بشیوز قنطار کمور استحصالی تخمین ایدلمکده‌در .

آق پیکار اورمانی — کوجه یایلاسنك شمالنده واقع آق پیکار اورمانی تقریباً التی بیك جریب وسعتنده درونی عمومیت اعتباریله قطران اغاجندن عبارت بولنمشدر . اوته‌دنبرو قطعیات کورمش اولمسنه مقداری تناقص ایتمش و سچمه صورتیله بشبیك مترو مکعب کراسته اعمالنه مساعد اوله‌جغی تخمین ایدلمکده بولنمشدر . بوندن بشقه برده صوسز ایله قطران طاغی آره‌سنده قبریس دره‌سنده اوتوز وقرق بیك مترو مکعب چام کراسته‌سی وار ایسه‌ده مذکور دره‌نك صرپلغندن ایشلنه مامکده‌در. بالاده‌کی ایضاحاتدن اکلاشیله‌جغی اوزره چام اورمانك ثروت حاضره‌سی قطرانك یوزده قرق بشی نسبتنده فقط هر ایکی نوع اورمانك قضا داخلنده‌کی سطوح منتشره‌سی معکوساً متناسبدر .

معادنی — قضا داخلنده‌کی معادن آثارینه پك‌ده تصادف اولنه‌میوب یالکز موسقار قریه‌سی جوارنده کمور وزیفت ونفت و پترول معادننك وجودی حس ایدیله‌رك قونیه‌ده عالمشاه محله‌سنده استفانیدیس افندی طرفندن مقدما ویرلمش اولان استدعا اوزرینه کشفیات لازمه اجرا قلنه‌رق ارائه اولنان حدود داخلنده تحریات ایدلمك اوزره رخصتنامه اعطا ایدلمش ایسه‌ده هنوز تحریاته مباشرت اولنمامشدر .

مياه معدنيه — قضانك ديركنلر ايله قره‌طاغ آره‌سنده (ايچمه) صوبى ناميله معروف بر صو بولنمقده‌در كه تركيبنده كبريتيت صود و قاربونيت مغنزيون واملاح پوطاسيه بولنديغندن اولدقجه قوتلى برمسهل كبى تأثير اجرا ايلديكندن بوصودن اهالئ محليه‌نك بعضيلرى استعمال ايتمكده‌در. برده غره‌ده قديم اندراكى ليمانك مدخلنده صغوق بركوكرتلى صو منبعى بولنمقده وتركيبنده مركبات كبريتيت بولنمسى حسبيله امراض جلديه خسته‌لقلرينى دافع كبى كوريله‌رك اهالئ محليه‌دن بعضيلرى تداوى ايچون استحمام ايتمكده ايسه‌ده شهرتى يوقدر .

يايلالرى — قضانك بعض قريه‌لرى اهاليلرى اوته‌دنبرو يازين يايلايه نقل ايتمك اعتيادنده بولنيورلر . بونكده اسبابى سواحل جهتنده ساحله قريب موقعلرده بولنان قريه‌لرده موسم صيفده زياده حرارت اولديغى كبى اكثريتله سنكستان اولمق حسبيله اراضيلرى طار وصولريده قيشك يغمور صولرندن طوپلانمه صهرنج صولرى اولديغندن يازين بو صولرده آزاله‌رق حيوانلريله كنديلرينى اداره ايده‌مامسى يوزندن نشئت ايتمكده اولديغى آكلاشلمقده‌در . يايلا موقعنك اك مشهورى كوجه يايلاسى بولنيور . موسم صيفده كوجه يايلاسنه نقل ايدن قرادن ثمره اهاليسى قسماً طرمبسين ، بوغازجق، قلنجلى ، بكعلى ، بايديز ، آوشار ، چقور باغ ، اغوللى قريه‌لريله قصبه‌نك كوفتره ولپانوس محلاتى اهاليسى‌ده قسماً واحدلى ديكر احدلى ، صاريلر ، ياوى ، چرلر ، طوازلر، قزيل‌اغاج ، كورسس ، دركينلر قريه‌لرى اهاليلرى وسائر قريه‌لردن‌ده بعضيلرى سنه‌نك مايس آيى نهايلرندن اعتباراً يايلايه نقل ايتمكه ابتدار ايديورلر . بونارك سهل جهتنده بولنان اراضيلرى مزروعاتلرى ايركن ادراك ايتمكله محصوللرينى قالديروب بعده كوجه يايلاسنده بولنان اراضيلرى مزروعاتلريله مشغول اوليورلر. كوجه يايلاسى جنوباً صوسز طاغى غرباً آق طاغ ويومرى طاغى شرقاً المالو شمالاً يرانده طاغيله محاط اولوب واسع ومنبت بر اراضيى محتويدر . مذكور يايلانك جهت غربنده آق طاغك بوكرندن اوجار صو ناميله بيوك بر صو چيقارق طاغك اتكنه دوغرى دوكلك صورتيله بر شلاله تشكيل ايتمكده‌در . بو صو موسم شتاده تماماً كسيلوب روز حضرده ينه منبعندن نبعانه باشلامقده‌در . بو طاغك واكا متصل يومرى طاغنك اطراف وجوانبنده واتكلرنده دها پك چوق صو منبعلرى بولنيوركه بو صولرك معروف اولانلرى يشيل كول صو باشى پيكارلرى ، صره‌دونى پيكارلرى ، اچه صو ، اينجه صو ، بك پيكارى ، آق پيكار ، ستمه پيكارى ، قبا قولاق صوبى ، طوقات يتاغى پيكارى ، قيز اوغلى پيكارى ، اغالر پيكارى ، حاجى يوسف اوغلى پيكارى ، دكرمن بلى پيكارى ، سكودلى پيكارى ، قيالى ايچنده چتال پيكارلرى ، سكودجك پيكارى ، قار دره صوبى ، كوك دره پيكارى ، چقاللر پيكارى ، چاى بوغازى پيكارى ، سيدكلى پيكارى ، اغوللى اوغلى پيكارى ، دروم دكرمنى پيكارى ، حاجى بكرلر پيكارى ، عطا افندى پيكارى ، قزيل اغاج پيكارى ، براق باشى پيكارى ، صيجاقده قولان اوغلى پيكارى ، محمد جكار پيكارى ، قرقلر پيكارى آيى واردى پيكارى ، عرب اوغلى پيكارى ايله دها بر چوق صو منبعلرى بولنيور ايسه‌ده اسملرى معلوم اولمديغندن درج

اولنه‌مامشدر . بو طاغنرك اطراف وجوانبنده بو قدر صو منبعلرى بولنمسى حسبيله بونلره بين الناس شاديروان طاغى‌ده ديمكده‌در . بو صولرك جمله‌سى غايت لذيذ وصغوقدر . ايشته بو منابعدن جريان ايدن صولر اوچار صوينك مجراسنه قاريشه‌رق بو صورتله جمله‌سى بر آره‌ده برلشمكله كوجه‌دن جريان ايدن آق چاينى تشكيل ايتمكده‌در . بو يايلايه نقل ايدن مارالعرض كويلر اهاليلرندن هر بررلرينك آز چوق تزلالرى بولنديغندن كوزلك ويازلق محصول زرعيله اشتغال ومرعالرنده حيوانلرينك رعيله انتفاع ايدرلر .

كوجه يايلاسنك غرب شمالنده برده سودلكن يايلاسى واردر . بو يايلانك اراضيسى كوجه قدر واسع اولمديغندن موسم صيفده بو يايلايه كمر وآق اورى وكذده قريه‌لرى نقل ايدرك اورالرده متصرف اولدقلرى اراضيى زرع وحراثتله مشغول اوليورلر بو يايلاده‌ده بر چوق صو منبعلرى بولنيور . اسملرى معلوم اولانلر بر وجه آتيدر : قره‌مقده ، اوزون اوغللرى پيكارى ، اولياللر پيكارى ، قالين قوركه باش پيكارى ، كوكجه‌لرجه پيكارى ، قيا سكز پيكارى ، شمسيده باش پيكارى ، صوفته اوغلى پيكارى ، شمس پيكارى ، دكرمن دره‌سى پيكارى ، چاير حرمان پيكارى ، چتال پيكارى ، درت اولق پيكارى ، قتلق پيكارى ، قزان پيكارى ، حيال پيكارى ، قالقان كوى پيكارى ، دباغ پيكارى ، قولاقسز پيكارى ، سه‌نبى پيكارى ، امرلر پيكارى ، سودلكنك درت عدد پيكارلرى ، حاجى ابريج پيكارى ، حاجى عبدى پيكارى ، بل دبنده قيالى پيكار ، سنت پيكارى ، جين جين پيكارى ، بل پيكارى ودها بر چوق صو منبعلرى وار ايسه‌ده اسملرى معلوم اوله‌مديغندن درج اولنمدى . بو صولر قبريس دره‌سنده برلشه‌رك دره واديسيله كمر قريه‌سندن وقصبه‌دن كچه‌رك ثمره چاييله برلشمكده‌در . بو صو منبعلرندن سودلكن يايلاسنده بولنان اراضينك قسم اعظمى اسقا اولنمق صورتيله استفاده ايدلمكده‌در .

چاى — قضا داخلنده‌كى طاغلرك تشكل ووضعيتى ايجابى اوله‌رق چايلرك برقسمى داخله ديكر قسمى بحر سفيده جريان ايدرلر . داخل حوضه‌يه جريان ايدن « آق چاى » منبعنى آق طاغ وطاغ يومرى طاغندن اخذ ايتدكدن صوكره كوجه يايلاسنك ايچندن مرور ايدرك صولدن آق پيكار وصاغدن چاى دره‌سنى آله‌رق چفتلك وآرمودلى ، دكرمن كوى ، بيات قريه‌لرى جوارندن كچدكدن صوكرا المالو حدودينه داخل و آولان كولنه منتهى اولور . بو چاى تقريباً يكرمى كيلومترو طولنده‌در . مذكور چاى كوجه اوه‌سنده‌كى اراضينك تخميناً يوزده يتمشنى اسقا ايلديكى كبى بش وآلتى كراسته خزارينى واون قدر دقيق دكرمننك تدويرينه خدمت ايتمكده‌در . سير سفائنه قابل دكلسه‌ده بوصو ايله آولان كولنه قدر كراسته نقلياتى قابلدر. بحر سفيد حوضه‌سنه دوكيلان چايلردن اشن چاى منبعنى تفنى ايله استانوس ناحيه‌سى داخلندن اخذ وبر مدت مكرى قضاسى داخلنده جريان ايدرك قورى بكر قريه‌سى جوارندن بدأ ايله قضانك حد فاصلنى تشكيل ولنكومه وقنارجه دره‌لرينك برلشمه‌سندن حصوله كلان قره‌چاى دره‌سنى دخى اخذ ايدرك كله‌مش

جوارنده دکزه منصب اولور. قره‌چایك قوت وسرعتی کراسته نقلنه مساعد درجه‌ده ایسه‌ده چناق نام محلدن اعتباراً توجاق دینیلان طار بر بتاغه داخل اوله‌رق قیا دیبی نام محلده اوه‌یه دوکلدیکندن محل مذکوردن اعتباراً بونك قوتندن استفاده اولنه‌بیلمکده‌در .

قضا داخلنده اعمال اولنان کراسته‌لرك برقسمی اشن چایی ایله نقل ایدلمکده‌در. بو چایدن مکری قضاسی کراسته‌لرینك نقلی خصوصنده کالی استفاده اولندیغی کبی ایلروده تفنی قضاسی اورمانلری کراسته‌لرینك نقلنده‌ده بیوك فائده تأمین ایده‌جکدر . مذکور چایك منصبنده بولنان اوزلن اسکله‌سی اچیق وتهلکه‌لی محل اولدیغندن کراسته‌لر صال یاپیله‌رق قضانك استرنه وفرناز اسکله‌لرینه نقل ایدیلوب بورادن خارجه امرار ایدلمکده‌در . امراراتی مقداری‌ده سنوی تقریباً اون بیك مترو مکعبه بالغ اوله بیلدیکی تخمین ایدلمکده‌در . شمدیکی حالده اشن چایی سیر سفائنه الویریشلی دکلسه‌ده مجراسی تطهیر ایدلدیکی تقدیرده ساحلدن اعتباراً قفه قریه‌سنه قدر قایقلر بر سیر سفر ایده‌بیلور .

ایکنجیسی ثمره چایی‌درکه منبعی سودلکن یایلاسنك سنکلی بلندن اخذ وقبریس دره‌سی دینیلان طار بر مجرادن مرور ایدرك کمر قریه‌سی جوارندن قصبه اووه‌سنه چیقار . طاغدن فلین ، جین ، چناق دره‌لرینی صولدن دورحسن وکویره دره‌لرینك صوینی اخذ ایدرك دره‌اغزی نام محلده بوقلیجه دره‌سنك صوینی دخی آله‌رق ثمره چایی نامیله صواط اسکله‌سی قربنده دکزه منصب اولور. مذکور چایك کمردن یوقارو اقسامنده کایتلی کراسته وار ایسه‌ده قبریس دره‌سنك طار بر مجرادن کچه‌رك مرور وعبور ممکن اوله‌مدیغی وعلی الخصوص جان قورتاران نام محلده غایت طار بر لوجوروم تشکیل ایلدیکی جهتله چایك بو قسمندن استفاده ایدیله‌مامکده‌در. انجق کمر نام محلدن قصبه اووه‌سنه دوکلدکدن صکره سنه‌نك مارت ونیسان آیلرنده کراسته نقلنه استعداد پیدا ایتمکده‌در. سیر سفائنه قابلیتی اولمیوب قصبه اووه‌سنده بولنان اراضینك یوزده اون بشی اسقا و اون ایکی دقیق دکرمننك تعویرینی خدمت ایتمکده بولنمشدر .

کوللری — قضا داخلنده باشلیجه کله‌مش نامیله معروف تقریباً یوز بیك دونم وسعتنده بر کول موجود اولوب صوینك طاتلی بولنمسندن بو کول وقت اوائلده اشن چاینك تبدیل مجرا ایدرك جوارنده‌کی منحط اراضی‌یی استیلا ایتمسیله حاصل اولمش اولدیغی آکلاشلمقده‌در. مذکور کولك اون بیك لیرا راده‌سنده برمبلغ صرفیله صوینك یادکزه ویا اشن چاینه برمجرا ایله آقیدیله‌رق قوریدلمسی قابل اولوب شو حالده یوز بیك دونم قدر غایت منبت اراضی میدانه چیقه‌جغی امر محققدر. وقتیله ثروت وسامانیله مشتهر قدیم [پاطره] شهرینك اراضیسی الیوم بو کولك تحتنده قالمش اولدیغی بعض آثاریله استدلال اولنمقده‌در .

لیمانلری — قضانك حدود جنوبیسی دکز ایله محاط اولدیغندن تقریباً آلتمش میل بحری امتدادنده بر ساحله مالك بولنمقده‌در . یوقاریده بیان اولندیغی اوزره داخل قضاده بولنان جبال مرتفعه‌نك سواحله قدر امتداد ایدرك پك چوق عارضه‌لر حصوله کتورمش اولدیغندن قضا سواحلی

بو عارضه‌لر نتیجه‌سی اوله‌رق بر خیلی لیمانلره مالکدر . المالونك فنکه ناحیه‌سی حدودندن بدأ ایله غربه دوغری کیدلدکده ثمره‌نك یملك قریه‌سی جوارنده ثمره دالیانی وکراسته اخراجیله معروف اولان صواط اسکله‌سنه تصادف اولنور . ینه غربه دوغری کیدیله‌رك بر قوز بورنی کچلدکدن صکره شمدی قره حالنی آلان قدیم اندراکی لیمانك مدخلندن وآق طام وقره املك دره‌لرینك منصبندن کچمیه‌رك کوك قیا لیمانه داخل اولنور . بونك براز ایلروسنده آق دکزك اك مشهور ومحفوظ لیمانلرندن معدود اولان اوچ اغز نام قدیمی [ککوه] لیمانی بولنمقده‌درکه ایچ ایچه اوچ لیمانی احتوا ایلدیکندن هرروز کاره قارشو محفوظدر . بو لیمانك ترسانه وبولامه دینیلان بوغازلرندن کچیلدکدن صکره صیچاق یارم اطه‌سیله [الی‌ماناریا] آطه‌سی اره‌سنده‌کی اقار بوغازدن کچیله‌رك (صیچان) کورفزینه داخل ومذکور کورفزك غربه تصادف ایدن (فاقطوره) اسکله‌سندن وبایندیر بورونندن کچدکدن صکره اندفلی کورفزی داخلنده بایندر لیمانه کیریلور . اشبو لیمانك بر میل قدر ایلروسنده قضانك مرکزی اولان اندفلی اسکله‌سی قصبه‌سی بولنمقده‌در . اندفلی شبه‌جزیره‌سی دخی کچیلنجه بوجاق نام دیکری (وطی) لیمانه کیریلور . بورادن اعتباراً لیمانلر سیرکلشوب سیدك وکوکرجینلك اطه‌لری ایله قالین بورون کچیلدکدن صکره قالماکی کورفزینه داخل اولنور. قالماکی کراسته اخراجیله معروف بیوجك براسکله‌در. مذکور کورفز درونده قیشله وفرناز نامیله ایکی لیمان بولنمقده ایسه‌ده قیشله لیمانی پك‌ده محفوظ عداولنه‌ماز .

استرنه بورنی مرور ایدیلنجه قدیم (پاطره) شهرینك اکسوبدس السواحل حادثه‌سندن ناشی قومله املا ایدلمش اولان قدیم لیمانك بولندیغی محل دخی کوریله‌رك بر از اوته‌ده حدود اوزرنده بولنان وقضانك حد فاصلنی تشکیل ایدن اشن چایی منصبنه واریلور .

سواحل مذکوره‌نك اندفلی اسکله‌سی قارشوسنده درت میل آچیغنده مئس اطه‌سی نامیله بر اطه بولنوب کوزل بر لیمانه مالکدر. بونك غربنده قره اطه وکوکرجینلك اطه‌لری واسترنه بورننك قارشوسنده قونیدیلوس یعنی (دولوس) و (اوکدیزه) نامیله ایکی کوچك آطه ومئسك درت وبش میل شرقنده چام آطه‌سی وککوه‌نك قارشوسنده دخی بیوك اطه نامیله التی ویدی عدد کوچك اطه‌لر موجود اولوب اراضیسی طاشلق اولمق اعتباریله غیرمسکون وغیرمزروعدر. جزائر مذکوره‌دن چام اطه‌سی اوزرنده اوچ سنه مقدم فنارلر اداره‌سی طرفندن رکز ایدلمش دقیقه‌ده اون ایکی دفعه شعله ویرن متحرك بر فنار موجوددر .

شرقی قره اغاج
قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — شرقی قره اغاج قضاسی ، مقر ولایتك غربنده و بك شهرکولی شمالنده طول شرقینك (۲۸-۳۰) درجه‌لریله عرض شمالینك (۳۸-۳۹) درجه‌لری آراسنده‌در .

حدود ومساحه‌سی — شرقی قره اغاج قضاسی ؛ شرقاً ایلغین وبك شهری ، غرباً اکردیر ، شمالاً یلواج وآق شهر ، جنوباً اکردیر وبك شهری قضالریله محدود اولوب تقریباً (۵,۰۰۰) کیلو مترو مربعی وسعتنده بر اراضی‌یی محتویدر . اشبو ساحه داخلنده‌کی اراضینك وضع طبیعیسی پك مختلفدر . اکثری محللری طاغلق وانجق برقسمی دوزلك واووالق در . قره اغاج وآفشار اووالری مشهوردر .

طاغلری — قره اغاج حدودی داخلنده « داوراس » طاغندن انشعاب ایدن وقضا داخلنده « آناماس » اسمنی آلان جسیم ویوکسك بر طاغ وادرکه بو طاغلر ؛ بك شهرکولنك غرب جنوبیسندن بدأ ایله غربه طوغری امتدادنده ایکی جسیم قوله آیریله‌رق بری شماله ودیکری جنوب غربی‌یه طوغری اینه‌رك برطرفدن اکردیر کولنه دیکر طرفدن یلواج حدودینه واصل اولور . آناماسك افلاکه سر چکمش اولان مختلف تپه‌لری دکز سویه‌سندن «۳,۰۰۰» مترو قدر مرتفعدر . بوطاغلر غایت جسیم وقورقنج اورمانلرله مستور ، سرت وباجلین قیالرله زروه‌لنمش اولمغله برابر غایت کنیش ولطیف یایلالری‌ده شاملدر . شواهق جبال ، دائمی قار طبقه‌لرینك آرامکاهیدر . بونلردن باشقه داخل قضاده قزیل ، قره‌کدیك ، چمندره ، زنکیار ، سجاده طاغلری وارسه‌ده بونلرك امتدادلری قیصه وارتفاعلری آزدر . قزیل طاغی قصبه‌یه یاریم ساعت مسافه‌ده بولنمسی وهواسنك جیادت وصولرینك صافیتی حسبیله یازین خلقك صیفیه‌سی حکمنه کیرمشدر .

اورمانلری — مذکورالاسامی طاغلرده غایت کثیف وشاعرانه مناظری حاوی اورمانلر واردر . بو اورمانلرك محلی اسملری اولمایوب بولندقلری طاغلرك ناملریله یاد اولنمقده‌درلر . اکثری محللرینی چام ، آردیچ اغاجلری تشکیل ایلین بواورمانلرده قطران ، ایله‌دین ، میشه‌کی اغاجلرده حائز اهمیتدر . بونلردن چام منطقه‌سی « ۸,۰۰۰ » هکتار ، آردیچ منطقه‌سی بیك هکتار ، قطران «۱,۰۰۰» ایله دین « ۱,۰۰۰ » میشه « ۱۰۰ » هکتار وسعتنده تخمین اولنمقده‌در . چام ومیشه اغاجلرینی حاوی اولان

محللر عشیرتلرك تخریباتنه هدف اولمش ایسه‌ده ینه برچوق یاشلی اغاجلره مالکدر . اورمانلر مرکز قضانك غربنده « ۸ - ۱۶ » ساعت اوزاقلغنده‌در . بو اورمانلردن محروقاتدن باشقه استحصال اولنان کراسته‌نك سنوی « ٤ » بیك مترو مکعبنه واصل اولدیغی قیداً اکلاشلمقده‌در . قطع واعمال ایدلمکده اولان کراسته‌لر قونیه ، بك شهری یلواج وقره اغاج قضالرینه سوق اولنمقده‌در . شونی ده علاوه ایده‌لم که قزیل طاغنده‌کی قطران اغاجلرینك منظره‌سی پك دلفریب وشاعرانه‌در . نه کبی اسباب سائقه‌سیله اولدیغی اکلاشیله مایان خلقك بو اورمان حقنده تحف بر اعتقادی واردر : شیمدی‌یه قدر بورادن کیمسه بر اغاج کسمدیکی کبی کسمك سودا وجسارتنده دخی بولنمامشدر .

یایلالری — یایلالری علی الاکثر آناماس طاغی اوزرنده‌در . بو طاغلرك الك مشهور یایلالری ؛ آقوبل ، اوچ قویو ، صوبواووا ، قوح آلان ، آقارجه ، جای آغزی کبی هر بری بر قاچ کیلو مترو مربعی وسعتی حاویدر . یازین بو یایلالره انطالیه وسائر محللردن درت ، بش بیك چادر خلقی کله‌رك روز حضردن ، قاسمه قدر رعی حیوانات ایله امرار حیات ایدرلر . اغنام ومواشیلرینك مقداری یوز بیکی تجاوز ایدن قره قیونلی ، اسکی یورك ، قره حاجیلی ، طونغوجلی ، ختاحلی ، حاجی قره‌لی ، حاجی عیسالو ، حابطه ، صاری کچیلی ناملرنده‌کی عشائر بورالرك الك بنام یایلاجیلرندندر .

معدنلری — داخل قضاده اسپارته - یلواج طریقی اوزرنده کتورنك قریه‌سی جوارنده بر « لوله طاشی » معدنی ایله برده « لینغنیت » معدنی واردر . بونلردن باشقه مکشوف معادن یوقدر . معادن سائره آثارینه هنوز تصادف ایدلمه‌مکده‌در .

نهرلری — آقی شهرك کتنلك یایلاسندن نبعان ایدوب دینك ، و بك عراق کویلریله مرکز قضاسنك غربندن کچن « دلی چای » ایله چمندره طاغلرندن اینه‌رك چارقسرای ، سیوار قریه‌لرندن کچن وطوکارشه قریه‌سی غربنده بر دره ایله برلشه‌رك صالیور ، چلتیك قریه‌لری اراضیسنی صولادقدن صوکرا بك نهری کولنه دوکیلن اسمسز بر دره قضانك الك مشهور ایرماقلرینی تشکیل ایتمکده‌در . قیش وایلك بهارده فیضان حالنده بولنان بوصو ، یازین بوس بتون قورویه‌رق مجرا وجوارینی عطشان برحالده ترك ایتمکده‌در . بونلردن باشقه داخل قضاده شایان ذکر نهر وصو یوقدر .

بو قضا داخلنده کول وبتاقلق یوقدر .

قاپلیجه‌لری — داخل قضاده سماء طاغلرینك غرب اتکلرنده و مرکز قضایه بش کیلومترو مسافه بر محلده بش کوزدن نبعان ایله درت مترو قدر بر مسافه قطع ایتدکدن صوکرا تصلب ایدن بر معدن صویی واردر . بوصویك رحم خسته‌لقلرینه امراض جلدیه‌یه تأثیرات شفائیه‌سی اولدیغی بالتجربه ثابتدر . بو قاپلیجه حقنده مشهور اولان غریب اعتقاد احوال اجتماعیه ذکر ایدیله‌جکدر . . .

قره اغاج قصبه‌سی — اسپارته‌نك اون سکز ساعت جانب شمال شرقیسنده‌در . اطرافی باغ بوستانلرله محاط ، هواسی لطیف وصولری لذیذدر .

قره‌مان قضاسنك احوال طبيعيه وجغرافيه‌سی

موقع جغرافيسی — مركز قضاسنك جنوبنده عرض شمالينك (٣٦ ـ ٣٦,٤٥) درجه‌سيله طول شرقينك (٣٠ ـ ٣١) درجه‌لری آره‌سنده وطوروس شمال اتكلرنده كائن‌در .

حدود ومساحه‌سی — قره‌مان قضاسی شمالاً قونيه ، جنوباً موط و ارمناك ، شرقاً اركلی و سلطانيه ، غرباًده بوزقير ، ارمناك قضالريله محاط ومحدود اولوب تخميناً « ١٤٠٠ ـ ١٥٠٠ » كيلو متر و مربعی اراضی‌يی حاويدر .

طاغلری — قضانك شمالنده ومركز قضايه درت‌ساعت مسافه‌ده قره‌طاغ، جنوبنده ارضروم‌دن بدأ ايله آناطولی‌يی قسماً احاطه ايدن طوروس، وآنتی طوروس سلسله‌سی شعباتندن اولان بلغار كيك ، صومان طاغلری ، غربنده قصبه وآق بابا سلسله‌لری موجوددر . قضانك شرق جهتی ٨٠٧ ساعت امتدادنده وجزئی عارضه‌لی اووادر . قضانك طرف غربيسنده بولنان خادم وآلاطاغ ناحيه‌لری اراضيسی غايت عارضه‌لی ، طاغلق وطاشلق اولوب طوروس طاغلرينك برشعبه‌سی نواحی مذكوره‌يی قسماً احاطه ايلمكده‌در .

سالف‌الذكر آنتی طوروس سلسله‌سی شعباتنك قضا داخلنده‌كی الك يوكسك ذروه‌لری « ٣٠٠٠ » مترو ارتفاعی حائز اولديغی كبی قره‌طاغ دخی ٢٠٠٠ مترو مرتفع تپه‌لره مالكدر .

اورمانلری — داخل قضاده مختلف قريه‌لر جوارنده واك زياده الاطاغ ناحيه‌سی داخلنده‌كی طاغلر و تپه‌لرده اولمق اوزره مجموعاً اون بيك « ١٠,٠٠٠ » دونم مقدارنده اورمان موجوددر . بو اورمانلرده‌كی اشجارك جنسی چام ، آرديچ ، ميشه ، قطران وبيانی زيتوندر . اشجار مذكوره‌دن الك مبذولی چام وآرديچدر . الاطاغ ناحيه‌سنك يركوپری جوارنده « كوكصو » اوزرنده بركراسته خزاری موجوددركه قره‌مان ، سلفكه وجوار قضالره مذكور خزاردن كراسته نقليات وسوقياتی اولور. بوخزارك بولنديغی « كوكصو » مجراسنه مصادف اولان قرايه بونهر واسطه‌سيله كراسته نقل ايدلمكده‌در . مذكور اورمانلردن مازی ، كيتره كبی مواد طوپلانه‌رق كلی استفاده تأمين ايدلمكده‌در . بناءً عليه منابع حياتيه‌دن معدود اولان وفوائد ومحسناتی مستغنیٔ ايضاح بولنان آنف‌البيان اورمانلر، غايت زنكين وكثيف اشجاری محتويدر. يالكز شوقدر واركه بوكوزل وزنكين اورمانلر اومحافظه‌ده‌كی

انتظامسزلق حسبيله جاهل خلق طرفندن تخريب اولنمقده وعصرديده اشجار بر بر اورته‌دن قالديرلمقده‌در .

معادنی — آلاطاغ ناحيه‌سی داخلنده « سيملی قورشون » و « طاش كموری » معدنلری واردر . برقاچ سنه اول « حبللر » قريه‌سی جوارنده بولنان بو سيملی قورشون معدنی بر مدت ايشلتديرلمش ايسه‌ده مؤخراً هرنه اسبابه مبنی ايسه واغلب احتمال وسائطك فقدانی و معدنك مركز قضايه اون درت ساعت مسافه‌ده بولنمسی جهتيله ترك ايدلمشدر. كمور معدنی‌ده وسائطسزلك يوزندن هيچ ايشله‌ديله‌مه‌مش وحال طبيعيده ترك ايدلمشدر .

نهرلری — قره‌مان قضاسنك باشليجه انهاری شونلردر : خادم وآلاطاغ ناحيه‌لری اراضيسندن كچن « كوكصو » نامنده اولدقجه بيوك برنهرموجود اولوب نهرمذكور، خادم ناحيه‌سنك « آلاحه » قريه‌سی جوارندن نبعان ايدرك « سلفكه » سنجاغی داخلنده بحر سفيده منصب اولمقده‌در . بونهرك كچديكی محللر اراضيسی اكثريتله طاغلق وطاشلق‌در . مجراسنده آنجق پك جزئی اراضی‌يی اسقا ايتديكی كبی برقاچ دكرمنه ده صو ويرمكده‌در .

بو صو ، منبعنده لذيذ وقابل شرب اوصافی حائز ايسه‌ده آلاطاغ ناحيه مركزی اولان « بادملی » قريه‌سندن بر ساعت مسافه‌ده بولنان « يركوپری » نام محلده برطاغ اتكندن نبعان ايله « قره صو » نامی ويريلن وتركيبنده پك زياده املاح كلسيه بولنان ديكر بيوك بر ايرماغك نهر مذكوره برشلاله طرزنده انضمام ايتمسيله قابليت شربيه خاصه‌سنی تغيير ايلمكده‌در. بو صو يك درونده غير قابل انحلال برماده وضع اولنمسه برايكی كون ظرفنده اوزرينك قشرپيدا ايلديكی كورولمكده وبوحالك تركيبنده‌كی املاح كلسيه‌نك رسوبندن ايلری كلديكی آكلاشلمقده‌در .

يوقاروده ذكر ايديلن « كوكصو » دن بشقه مركز قضا اولان قره‌مانه بش ساعت بعد مسافه‌ده « كودت » ، « طوغل » قريه‌لرندن منبعنی آلان « فساندون » چايی واردر . بو صو ؛ قصبه‌يه يارم ساعت مسافه‌يه حال طبيعيده كلدكدن صوكره بر قسمی طوپراق كونكلر واسطه‌سيله شهرك چشمه وحاملريله شادروانلره اساله ايدلمكده وقسم ديكری باغ وباغچه‌لرك اروا واسقاسنه خدمت ايتمكده‌در .

بو صو ، منبعنده پيكار صويی اوله‌رق قابليت شربيه واوصاف صحيه‌يی حائز لذيذ بر صو ايسه‌ده منبعنه قريب بر محلده « زنكن » قريه‌سندن نبعان ايله « قره‌صو » نامنی آلان وتركيبنده فضله مقداردە املاح كلسيه بولنان ديكر بر چای ايله قاريشديغی ايچون تركيباتی تغير ايدرك غير قابل شرب بر حاله كيرر. نهر مذكور ، اوزری آچيق اولديغی برچوق قرادن كچديكی واثنای جريانده توضعات ميقروبيه ايله تلوث ايتديكی جهتله صحته غير نافع بر حال كسب ايتمكده‌در .

بونلردن باشقه داخل قضاده اركلينك « ديوله » ناحيه‌سندن منبعنی آله‌رق « قيا » كولنی تشكيل ايدن « سله‌رك » ايرماغی نامنده كوچوك بر صو دخی واردر .

بتاقلقلری — مرکز قضانك شمال شرقی جهتنده ومرکزه ایکی ساعت مسافه‌ده وتخمیناً اوتوز بیك دونم قدر وسعت وجسامتده « صوغله » بتاقلغندن ماعدا شایان تذکار بتاقلق یوقدر. بو بتاقلغك احوال صحیهٔ محلیه‌یه ایراث مضرت ایتمکدن باشقه بر فائده‌سی یوقدر . باخصوص یاز موسمنده « صیتمه » خسته‌لغنك مستولی بر حال کسب ایتمسنه باشلوجه سبب بو مسکین بتاقلقدر .

اخیراً بو بتاقلغك تیبیسی امتیازی بر آنونیم شرکته احاله ایدلمشدر . شرکت طرفندن عملیات تیبیسه‌نك اجراسی ایچون استکشافات وقروکی تنظیمنه باشلانمشدر. عملیات تیبیسه‌نك اکمالی حالنده جوارینك هواسی کسب لطافت وجیادت ایده‌جکندن اطرافنده‌کی قرا اهالیسنك احوال صحیه‌سی شایان تمنونیت بر حاله کیره‌جکدر. وقورو دنیلان اراضیدن کرك اصحاب امتیاز وکرك اهالیٔ سائره کلی استفاده ایلیه‌جکدر . تدقیقاته نظراً بو بتاقلغك « ١٢,٠٠٠ » لیرا قدر بر مصرف ایله قورودولاجغی تخمین ایدلمکده‌در .

کوللری — داخل قضاده باشلیجه مرکز قصبه‌نك شمال شرقیسنده وایکی ساعت بعد مسافه‌ده بیك ایکی یوز دونم وسعت وجسامتنده « چاووش » کولی ایله عینی استقامتده ومرکزم درت ـ بش ساعت بعد مسافه‌ده بیك بش یوز دونم وسعتنده « قیا » کولی واردر . بو کوللرك صولری یازین قسماً وبعض سنه‌لر کاملاً تبخر ایدر وصولرك تبخریله آچیقده قالان اراضینك سطحلری بر طبقهٔ زمردینه تحول ایدر . بونلردن « چاووش » کولنه هیچ بر نهر وایرماق منصب اولمیوب بولندیغی اراضینك غیر قابل نفوذ اولمسی حسبیله یاغمور صولرینك تراکم وتجمعندن حصوله کلوب بر ایرماق واسطه‌سیله بو کولك بر بچق ساعت مسافه‌سنده‌کی « صوغله » بتاقلغنه آقمقده‌در.

مذکورالاسم « قیا » کولی ایسه ارکلینك « دیوله » ناحیه‌سندن منبعثی آلارق « سله‌رك » ایرماغی نامنی آلان چایك تراکمندن حاصل اولمقده وبر آیاق واسطه‌سیله بوده سالف الذکر صوغله بتاقلغنه آقمقده‌در . هر ایکی کولك صولری بولانیق ودرونلری قسماً سازلقدر . .

داخل قضاده قاپلیجه ایلیجه وبوکا مماثل میاه حاره منابعی موجود دکلدر .

قره‌مان قصبه‌سی — شهر مذکور بغداد شمندوفرخطی کذرکاهنده قدیم ونسبةً جسیم وپك جزئی میللی بر اووا اوزرنده مبنی بر قصبه‌در . اوچ طرفی طاغلق اولمغله برابر شرقاً یدی سکز ساعت امتدادنده جزئی عارضه‌لی بر اووایه ناظر وسطح بحردن « ١٠٢٥ » متر و مرتفعدر.

قوچ حصار قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — قوچ حصار قضاسی مقر ولایتك شمال شرقیسنده طوز کولیله قزیل ایرماق نهری بیننده عرض شمالینك (٣٨ـ٣٩) درجه‌لریله طول شرقینك (٣٠ـ٣١) درجه‌لری آراسنده‌در .

حدود و مساحه‌سی — شرقاً نوشهر ؛ عربسون قضالریله قزیل ایرماق ، غرباً طوز کولی واین اوکی ناحیه‌سی، شمالاً قزیل ایرماق وپاشا طاغلری، جنوباً آقسرای وطوز کولیله محدود اولوب تقریباً اوچ بیك بش یوز کیلو مترو مربعی وسعتنده‌در .

طاغلری — مرکز قضانك شمالنده ویکرمی کیلومترو مسافه‌ده کائن « فی‌اوس » قریه‌سندن بدأ ایله « چرکس اوشاغی » قریه‌سنده نهایت بولان اوچ ساعت امتدادنده « قره‌سیکر » طاغلری واردر. بو طاغلرك اك مرتفع محللری (٣ـ٤) یوز مترو قدردر . بوندن باشقه مرکز قضا جوارندن بدأ ایله شماله طوغری اوزایان وبر قولی باش خان مملحه‌سی جوارنده ودیکری قادینجق قریه‌سی قربنده نهایت بولان « کوللیجه » اسمنده بر طاغ دها واردر .

اورمانلری — قره سیکر طاغنك اوزری اولجه اورمانلرله مستور اولدیغی ومرور زمان ایله تخریب ایدلدیکی بوکون الده ایدیلن بعض اثار ودلائلدن اکلاشلمقده‌در. باشقه اورمان وبالطه‌لق یوقدر.

یایلالری — بو قضاده طوز کولی کنارنده ویاریم ساعت محیطنده « خندیلی » یایلاسی واردر . مواشیسنك کثرتیله مشهور اولان « قولی » « جدکانلی » کورداوغلی ، بیوك قیشله ، مخلص اوبه وچارداق قریه‌لری اهالیسندن قسم اعظمی یازین بویایلایی شنلندیرمکده‌درلر .

معدنلری — ذکری کچن قره‌سیکر طاغنده بر « سیملی قورشون » معدنی واردر. بومعدنك بر مدت ایشلدیکی الیوم موجود طقوز عدد مغاره و حفره‌لردن و معدن جوهری پوصه‌لرندن اکلاشیلمقده‌در . بوندن باشقه مرکز قضانك یکرمی بش کیلومترو شرق شمالیسنده « صاری یخسی » قریه‌سی جوارنده « قره‌تپه » دنیلن محلده برده « قروم » معدنی واردر . بونلردن باشقه کوللیجه طاغنده (٣٩٨) جریب وسعتنده بر ساحه داخلنده غایت زنکین برده « لینغنیت » معدنی واردر . بورادن اخراج ایدیلن معدن کموری صاحب امتیازك دقیق فابریقه‌سنه سوق اولنمقده‌در .

Türkiye Bibliyografyası

نهرلری — قضانك شرقنده ومركزه طقوز ساعت مسافه‌ده حاجی محمود اوشاغی، چتال چشمه، اویمه آغاج قریه‌لری جوارنده متفرق برچوق اوفاق تفك منبعلرك تراكمندن حصوله كلن صولر «بجه‌نك اوزی» نامیله حائز اهمیت بر نهر وجوده كتیرمكده ایسه‌ده جوارنده طبیعی اوله‌رق اروا ایلدیكی اراضیدن باشقه یرلره بر فائده‌سی دوقونمامقده‌در. حتی طبیعةً بونهردن مستفید اولان اراضی بیله مایس آیندن صوكره بوندن محروم قالمقده‌در، بو نهرك قیش زمانلرنده آرتان صولری خندیلی یایلاسنه واورادن طوز كولنه دوكیلیر، یازین آزالان صولر منبعنه قدر كیده‌میوب اوته‌یه برویه یاییله‌رق غیب اولور كیدر.

كوللری — مركز قضایه اون كیلو مترو مسافه‌ده وقضانك غرب وجنوبنه تصادف ایدن محلده «طوز كولی، طوزلی كول ـ قوچ حصار كولی» ناملریله یاد اولنور (٩٠) كیلومترو طولنده و «١١٠٠» كیلومترو تربیعنده وان كولندن صوكره ممالك عثمانیه داخلنده بولنان كوللرك اك بیوكی اولان بر كول واردر. كولك سویه‌سی سطح بحردن «٩٠٠» مترو یوكسكدر. كولك داخلنده بر قاچ اطه‌جق وبو اطه‌لردن برنده بر طاتلی صو، وابنیهٔ عتیقه انقاضی كورلمكده‌در.

بوكوله جهت غربیه‌دن این صویی وسمت شرقیده «حسن طاغی» اتكارندن چیقوب آقسرای قصبه‌سنی صاغنه ترك ایدن «بیاض صو» جریان ایتمكده‌در. كولك صویی آجی وعمیقدر. هرسنه حزیرانده حرارت شمس ایله صولری تبخر ایدرك كول بر طوز اوواسی شكلنده قالیر. درت بش آی دوام ایدن بو حالدن بالاستفاده كولدن كلیتلی مقدارده طوز استحصال اولنور. استحصال اولنان طوز، غایت بیاض ولذیذدر. بورادن سنوی (١٥ـ٢٠) ملیون قیه نسبتنده اخراج اولنان طوز، اناطولینك مواقع مختلفه‌سنه نقل وسوق اولنور. بونكله برابر ینه منبعده قالان طوزك مقداری (١,٥) ملیار قیه تخمین اولنمقده‌در. كولك جنوب غربیسنده «اسكی ایل» نامنده بربتاقلق واردر.

شهره عائد معلومات

قوچ حصار قصبه‌سی — قصبه، كوچك بر طاغ اتكنه مبنی وسطح بحردن طقوز یوزسكسان بش مترو مرتفع بر محلده كائن كنیش بر اووا ایله طوز كولنه ناظردر. ایلك بهارده جوارنده‌كی زمردین تارلالرك واسع امتدادلریله شعاعات شمسیه‌نك طوز كولی سطحی اوزرنده حصوله كتیردیكی انعكاسلردن تشكل ایدن لوحهٔ غراء جداً شایان تماشا برمنظرهٔ بدیعه زاردر. یالكز مبانینك منظره‌سی چیركین وقسوت انكیزدر. طبیعتك اوكوزللك ونفاستنه عادتا حسد ایدن خلق كویا اوكوزللكك یاننده برچیركینلك وجوده كتیرمك ایسته‌مشلر، اولرینی باصیق، قراكلق وبزر قاتلی اوله‌رق انشا ایتمشلردر. شهرده كوزه چارپه‌جق كوزل بنالر، مبانیٔ رسمیه‌در. سوقاقلر طبیعتاً كنیش فقط غیر منتظمدر. شمدی‌یه قدر برآرشون مربعنده برقالدیرم انشاسنه لزوم كورلمه‌مشدر.

نیكده قضاسنك احوال طبیعیه وجغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — نیكده قضاسی، عرض شمالینك (٣٧,٢٥ ـ ٣٨,٢٠) درجه ایله طول شرقینك (٣٢ ـ ٣٣) درجه‌لری آراسنده آطنه وآنقره ولایتلری حدودنده‌در.

حدود و مساحه‌سی — نیكده قضاسی؛ شمالاً قیصری سنجاغی، نوشهر قضاسی، جنوباً اولوقیشله، بور قضالری، شرقاً آطنه ولایتنك قوزان سنجاغی، غرباًده قره‌پیكار، آقسرای قضالریله محدود اولوب «٣٠٢٥» كیلو مترو وسعتنده براراضی‌یی محتویدر.

طاغلری — نیكده قضاسی ایكی سلسلهٔ جبال آره‌سنده‌در؛ بری حسن طاغی دیكری بلغارطاغیدر. بلغار طاغی نیكده قضاسی ایله قوزان سنجاغی حدودی بیننده امتداد ایلمكده وبوندن خریطه‌ده كوستریلن برچوق طاغلر انشعاب ایلمكده‌در.

حسن طاغی نیكده قضاسی داخلنده ١٨ ساعت امتداد ایلر برطرفدن بور دیكرطرفدن آقسرای قضالرینه داخل اولور ملندیز، كلیسا طاغلری كبی بعض شعبه‌لر حصوله كتیرر.

اورمانلری — نیكده قضاسی داخلنده بیوك اورمان یوقدر یالكز بش‌بیك عتیق دونم تخمین ایدیله‌بیلیر ملندیز طاغلرنده میشه‌لكلر واردر.

معدنلری — اسكی كموش قریه‌سی جوارنده نیكده‌یه بر ایكی ساعت مسافه‌ده طاوروس طاغی شعباتندن برطاغده كموش معدنی بركتلی معدننده مشهور كموش مخلوطلی قورشون معدنی اولوب ایكنجیسی یقین وقته قدر برنجیسی ایسه قدیمده ایشلدیریلیر ایمش. انه‌هیل قریه‌سی جوارنده معدن كموری اولدیغی مرویدر. كیرچ طاشی مبذولدر. طاوروس سلسله‌سنده مرمر معدنی واردر. نیكده اطرافنده مالطه طاشنه مشابه وولقانی‌لاو طاشی واردر بیاض، صاری وبوز رنكنده‌در. ملندیز طاغلرنده دكرمن طاشی اوله‌رق قوللانمغه مساعد چاقق طاشی بولنور.

یایلالری — قضا داخلنده نیكده‌یه اوچ ساعت مسافه‌ده اولو آغاج، بركتلی قریه‌لریله نیكده قصبه‌سی آره‌سنده اوچ قپولی نامنده تقریباً ٩٠٠ كیلومترو وسعتنده، یحیالی ایله بركتلی معدنی آره‌سنده بش‌یوز كیلو مترو مربعند آلاطاغ وتقریباً ١٠٠ كیلومترو مربعنده حسن طاغی اوزرنده ملندیز یایلاسی واردر. ملندیز یایلاسنه عشیرت كلمز.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Kütüphanesi

اوچ قبولی ایله آلاطاغ یایلالرینه حزیراندن آغستوسك اون‌بشنه قدر اقشا ، ایدینلی و یوروك نامنی طاشیمقده اولان (٣) بیك جادر اهلی قدر آطنه وجوارندن عشیرت کلوب کیدر .

نهرلری — قروکیده کوسترلدیکی وجهله نیکده قضاسی داخلنده نهر اطلاقنه شایان صو اولمیوب برقاچ اوفق ـ تفك چایلر قروکیده کوسترلمشدر .

(١) خریطه‌ده کوسترلدیکی وجهله طوطاری صویی برکتلی معدنی جوارندن برایکی آیاقله چیقارق آطنه ایرمغنه التحاق ایلر، بوصوده بولنان طاتلی صوبالنی آلا بالق نوعندن مشهوردر. قضا داخلنده آلتی ساعت جریانی واردر .

بوصویك اك فضله قسمی نیسان آینده بایم دره‌سی قریه‌سی جوارنده وقریه‌یه بر ساعت مسافه‌ده براینده بردن‌بره چیقارق حزیران آینه قدر متمادیاً چوغالیر وکچید بیله ویرمز وایلول آینده بر زره قالامامق اوزره کسیلیر . اووا؛ اسقا خصوصنده مهم استفاده تأمین ایده‌مه‌مکده‌در . بوصویك بوداقر اووا‌سنه نقل جریانی ١٠ بیك لیرا مصرفله قابل بولندیغی بشقه طرفده بیلدیرلمشدی که او زمان اروا اسقا خصوصنده پك بیوك استفاده تأمین ایلیه‌بیلیر .

(٢) یحیالی چایی، یحیالی جوارندن برقاچ آیاقله تحصل ایلیه‌رك دوه‌للو سازلغنده غائب اولور اوچ بیك دونم اراضی اروا واسقا ایلر ، قضا داخلندن جریانی ٦ ـ ٧ ساعتدر.

(٣) دوندارلی چایی ؛ آلاطاغدن دوندارلی قریه‌سی درونندن چیقارق قیشین بچق ساعت جریاندن صوکره دوه‌للو قضاسنه قره حصار سازلغنه قاریشیر یاز موسمنده ٥٠٠ دونم مقدارنده بر اراضی‌یی اروا واسقا ایلر .

(٤) صولوجه اووه جوارندن جریان ایلیان برصوده مذکور سازلغه قاریشیر صولوجه اووه ، قولاق تپه ، قوجه‌پیکار قریه‌لری اراضیسنی اروا واسقا ایلر .

(٥) قیزیل ویران ایله ایماص ، لفصان قریه‌لری اراضیسنی اروا و اسقا ایلیان صو ایکی بچق ساعت قضا داخلنده جریانله قیش موسمنده قضا داخلنده غائب اولور .

(٦) کولجك ، کوسترلی ، شیخلر، فولو ، لیه ، لیطنه ، ظمظمه قریه‌لرینك کندیلرینه مخصوص اراضیلرینی اروا واسقایه خادم صولری واردر .

(٧) اوچ قبولی یایلاسندن نبعانله اولوآغاج ، کیج آغاج ، سمندیره اراضیلرینی اروا واسقا ایلیه‌رك قیشین اون‌ساعت جریانله بوجوار دره‌لری آره‌سنده غائب اولان (اندیویت) Indivite جایدر .

(٨) ملندیز جوارنده موجود ایکی چایدن بری مرطندیدن باشلایه‌رق اندیرلوص ، دیورین ؛ خاصه کوی قریه‌لری اراضیسنی اروا و اسقا ایلیه‌رك درت ساعت جریاندن صوکره قیش موسمنده بود اووه‌سنك برقسمنده بایلیر .

سد انشاسنه مناسب بردره‌سی اولدیغی فصل مخصوصنده ذکر ایدلمشدی .

دیکر ملندیز صویی حسن طاغندن نبعان ایدرك بر ساعت جریاندن صوکره فیناس، اخطله، قره

ملندیز، دیواره، رماد، چفتلك اراضیلرینی اروا واسقا ایلیه‌رك قیشین قضا داخلنده ٦ ساعت جریاندن صوکره آقسرای قضاسنه داخل وبتاقلق حاصل ایلیان صودر .

(٩) انداوال قریه‌سنك جوارنده ومرسین ـ قیصری شوسه‌سی اوزرنده پیکار باشی تسمیه ایدیلن بر محلدن نبعان ایده‌رك بر ساعت جریاندن صوکره اوچ قبولی یایلاسی اقسامندن اولان طوتی یایلاسندن نبعان ودرت ساعت جریانی حائز اولان اسکی کموش چاینی آله‌رق نیکده قصبه‌سنك غرب کنارندن کچه‌رك نیکده مرعاسندن صاری اووه نام محلده نیکده‌یه درت ساعت مسافه‌ده واقع قرق پیکار نام موقعدن چیقوب بشقه‌جه ایضاح اولنان زاندی دره‌سندن بالمرور ناینناص ، دنه‌کی قریه‌لرندن ، نیکده‌نك قیا آردی باغلری آره‌سندن کچه‌رك آلتی ساعت جریانی بولنان قیا آردی چاینی و بر ساعت اشاغی‌ده تپه چاینی ویاریم ساعت دها جریانله فرنك چاینی (قوری چای) صاغدن وصولدن دیپسز صوینی آلدقدن صوکره وقضا داخلنده بش ساعت جریانله آق قیا نام موقعده بور حدودینه کچن قزلجه چایدر . بو چای بور حدودینی ده کچه‌رك ارکلی‌ده بتاقلق تشکیل ایلمکده‌در . یاز موسمنده ایسه نیکده قصبه‌سیله جریانی اطرافنده بولنان وبالمناسبه تعداد ایدیلن قرا اراضیسنی اروا و اسقا ایلمکده‌در . هرنه‌قدر یاز موسمنده چایك ومضافاتنك صویی آزالمقده ایسه‌ده ینه نیکده‌نك و جوار قرانك یکانه اراضیسنی اروا واسقا ایده‌جك صو بو قزلجه ایرمغی وایاقلریدر. زاندی دره‌سی سدینك انشاسیله قیا آردی چاینك اصل صویی اولان قاداراق‌صوینك تزیدی صولر بحثنده ایضاح اولنمشدی. قیا آردی ایرماغنه دلو صویندن‌ده بر صو قاریشمقده‌در .

کوللری — نیکده قضاسی داخلنده کول یوق دیمکدر. یالکز ملندیز جوارنده یوز عتیق دونم مقدارنده کوسترلی ، نه‌نه‌زی قریه‌لری آراسنده آجی کول نامنده وتقریباً وسطی بش التی مترو عمقنده کولمسی بر صو بریکنتیسی واردر، بوراسی اطرافی یوکسك بروادی اولوب طاغلرك یماجنده‌کی برایکی پیکارلرك دائمی وطاغلرك قار ویاغمور صولری بو وادی‌یه تراکم ایلمکده‌در . کولك اولدیغی دره بیله ٢٠٠ مترو قدر اطرافنده‌کی کوی اراضیلرندن یوکسك بر موقع اولمسی حسبیله طاغك برطرفی وقتیله معلوم اولمیان بر تاریخده یاریله‌رق سد یاپلمش وبالآخره خراب اولمش ایکن بش التی سنه اول نه‌نه‌زی قریه‌سی اهالیسی مذکور سدی بالتعمیر مناسب منفذلر آچه‌رق قیش موسمنده تراکم ایدن صویی یاز موسمنده اراضیلرینه سوق ایلمکده‌درلر .

مرسین ـ قیصری طریق اوزرنده تراله جوارنده همام بطاقلغی وصویی واردر . درین و متراکم یرلری وارسه ده کولدن زیاده سازلقدر . سیر سفائنه مساعد نهر یوقدر.

پیکار وقاپلیجه‌لری — بو نهرلرك متابعندن بشقه قضا داخلنده متعدد پیکارلر واردر. قاداراق صوینك منبعی اولان قرق پیکار وقره آردی باغلرنده موجود باغلری آره‌سنده شعبان پیکاری آفه‌جان Abédjan و بوکا مماثل باغ صاحبنك اسمیله مسمی بر چوق پیکارلر صولرینك صافیتی ، لذتی ایله تمیز ایدرلر .

Türkiye Bibliyografyası Projesi

قصبه‌یه یاریم ساعت مسافه‌ده کوکورت ترکیانی حاوی قاپلیجه واردر . ترسبانده کوکورت پك زیاده کورلمکده‌در .

طبیعت ترابیه‌لری بالچق و چوراقلقدر . حرارتی ٣٦ درجه‌در . حیواناته ، انسانه عارض اولان جلدی خسته‌لقلرده شفا کورلمکده‌در. حیوانات وانسانلره عائد محللر وارسه‌ده خراب برحالده‌در. انسانه مخصوص یره کیرمك اوزرنده‌کی طاش سقفك سقوطی تهلکه‌سنه معروض قالنه بیله‌جك راده‌ده‌در . حیواناته مخصوص محلی آچیقلق و جاموری ده بادی شفا کورلمکده و بتاقلق حالنده‌در. بوراده انسانلر بیله بیقانیر مع مافیه بوراده بیقانان انسانلر آچیقلرده بیقانمقدن چکنمه‌ین کیمسه‌لر اولوب یوقسه هرفرد ایلیجه‌یه کیتمز. بو صورتله چولوق چوجغه انحصار ایلمکده‌در، بشقه طرفدن زوارده کلمز . شبهه‌سز اوطه وسائره‌دن معرا اولدیغی آکلاشلمشدر .

نیکده قضاسی ساحله مالك دکلدر . عارضه‌لی محللر اوله‌رق یالکز ملندیز طرفی ایله اوچ قیرلی یایلاسنك اطرافنده‌کی کویلره اولان یوللرینه مصادف محللر ذکر ایدیله‌بیلیر . قضا داخلنده یوقاریده سویلندیکی کبی سزاله قریه‌سی جوارنده‌کی هام سازلغیله یحیالی قراسندن سندل جوارنده‌کی اوفاق بر سازلقدن ماعدا بتاقلق یوقدر .

بلاد مشهوره وطرز انشای مبانی

نیکده قصبه‌سی — بلغار طاغی شعباتندن کوبکلی طاغ ایله حسن طاغی وشعباتندن کلیسا طاغی آره‌سنده بولنان ٢,٥ ـ ٤ ساعت عرضه مالك بر وادینك وسطنه مبنی وسطح بحردن ١٣٥٠ مترو ارتفاعه مالك برشهردر . وادیدن قزلجه چاییله بونك مضافاتندن اولان قیا آردی چایی ، تپه وقرنك چایلری جریان ایلمکده‌در . بو وادینك طولنجه انجق ٣ ساعت امتدادی نیکده قصبه‌سنه عائد اراضی اولدیغنه کوره صرف نیکده قصبه‌سی مساحهٔ سطحیه‌سی ٢٢٥ کیلومترو مربعی تخمین اولنه‌بیلور . ینه تقریباً جوار اراضینك بشده بری ترلا ، ایکیسی باغ وباغچه‌لق، بری مرعی ، بری‌ده طاغ وطاشلق محللردن عبارتدر .

نیکده قصبه‌سی اصلاً اوفاق برتپه اوزرینه انشا ایدیله‌رك تپه‌نك اطرافی قطر کبیری شمال ـ جنوب استقامتنده اولمق اوزره بیضی بر سورله احاطه وسورك شمال جهتنه مصادف نقطه‌سی بر قلعه ایله تزیین ایدلمش اولوب بانیسی حقنده قصبه اهالیسنجه هیچ بر معلومات یوقدر . یالکز طرز معماریسنك ساده‌لکی عرب ، عجم طرز معماریسی دکلدر، عثمانلیلر زماننده انشا ایدلدیکنه دائر بر معلومات‌ده الده ایدیله‌مامشدر. قره‌مان اوغللری طرفندن‌عین طرز معماریده قلعه‌لر یاپیلوب‌یاپلدیغی مجهولمزدر. روایته نظراً جنویزلر دها طوغریسی غربی رومه ایمپراطورلغی طرفندن یاپلمش اولمسیدر .

فاتح زماننده قره‌مان اوغللریله کدك احمد پاشا آره‌سنده نیکده‌ده وقوع بولان محاربه وقلعه‌نك محاصره‌سی زماننده زده‌لنمش اولملیدر، که کدك احمد پاشا طرفندن قلعه‌نك تعمیر ایدلدیکی تاریخده مسطوردر.

قلعه؛ نیم تخریب ایدلمش اولوب الیوم تعمیرله حبسخانه اتخاذ قلنمشدر.

قلعه‌نك بر قسمی ایله سورك معمور برایکی برجنك تقریباً بوندن اوتوز بش سنه اول مخصوصاً هدم ایتدیرلدیکی (ب) اشارتلی احوال تاریخیه قسمنده ذکر ایدلمشدی. سورك برقپوسی بعض خرابه‌لری مشهوددر . بالآخره سور داخلنده بر ایکی محل قاله‌رق شهر توسع ایتمش و سورك اطرافی محلاتله طولمشدر . سورك اطرافی خندق اولدیغی الیوم سورك کون طوغی طرفنده‌کی صوکره‌دن یاپیلان محلات وقزلجه صوینك صاغ جهتنه تصادف ایدن محلاته خندق آلتی محله‌لری دینمسندن مستبان اولمقده‌در.

شهر ، سوره نظراً برطرفه دکل درت طرفه توسع ایلمش اولدیغی کبی قلعه‌یه نظراً (٢٠) شر دقیقه اوزاقده بولنان وبری قلعه‌نك غرب شمالیسنه تصادف ایدن تپه ویران نامیله برقیالق یماجی اوزرینه دیکرنی قلعه‌نك غربنه تصادف ایدن قیا باشی نامیله کذا برقیالق یماجی اوزرینه ایکی قسم محلات‌ده تشکیل ایدیله‌رك شهر توسع ایلدکجه شهرك بر اوجندن تپه ویرانه اتصال کسب ایتمش ایسه‌ده قیا باشی الآن آیری بولنمقده‌در . اصل سورك اطرافنده بولنان شهر درت طرفنه قارشی مناظری حاوی اولوب دیکر ایکی محله‌لرده بو شهره قارشی مناظری حاویدر .

اساس قصبه‌ده خانه آره‌سنده باغچه‌لر یوقدر صرف اولردن عبارتدر .

شهرك چارشوسی قلعه‌نك آلتندن باشلایه‌رق سورك غرب جهتنی تعقیباً قلعه‌نك مقابلنده‌کی سورك زرره‌سنده نهایت بولور .

یالکز سورك دمیر قپو تسمیه ایدیان موجود بر قپوسی یانندن بر چارشو دها انقسام ایده‌رك اصل چارشویه عمودکی وشرقدن غربه براستقامتده اوزانیر ایکی یوز مترو قدر امتداد ایده‌رك شهرك اك ایشلك والیوم قیصری ـ ارکلی جاده‌سی اولان جاده‌یه التحاق ایلر .

قیصری ـ ارکلی جاده‌سی اصلاً نیکده‌نك حکومت اوکندن مرور ایده‌جك ایسه‌ده بوردن امتداده نیکده حکومتی اوکندن کچر برشوسه‌ایله قیصریدن نیکده‌نك بوبورشوسه‌سنه مقابل کان شوسه نیکده‌نك اساس شهر ایله تپه ویران محلاتنی برلشدیریلن بر محله‌دن مرور ایلمك وبو محله‌ده بعض اولرك استملاکنی ایجاب ایلمکده اولدیغندن بوایکی شوسه هنوز مذکور اولر بلدیه‌نك اقتداری اولمدیغی کبی طرق عمومیه‌دن اولدیغی حالده نافعه دائره‌سنجه‌ده استملاك اولنه‌رق ـ برلشدیریله‌مامشدر ، بونك ایچوندرکه نیکده بور شوسه‌سنی قصبه‌درونندن وقصبه‌یه بووشوسه‌سنك دخول ایلدیکی صاری خان موقعندن بدأ ایله اسکی سرای جوارنده وچایرلق موقعنده قیصری ـ اولو قشله ویا ویش شوسه‌سنی برلشدیرن وانجق بر آرابه‌نك کچمه‌سنه مساعد اوله‌بیلن برطریق نعلبندلر اوکی جاده‌سی تسمیه ایدیله‌رك ٥٨٠ مترو طولنده قصبه‌نك اك منتظم اك دوز برجاده‌سیدر. حکومتك اوکندن کچه‌جك جاده ایله بوندن بشقه قصبه‌ده شایان ذکر برجاده یوقدر انجق ٥٠٠ مترو طولنده پاشا قپوسی جاده‌سی وارسه‌ده ـ چارشو استقامتنده چارشونك نصفندن بدأ ایله قصبه‌نك شمال جهتنه طوغری اوزانیر ـ انتظامدن کلیاً عاریدر .

قصبه‌نك یوللری اعوجاجلی طار، مرور ایچین انواع مانعه‌یی حاویدر،

جارشونك ایچی وبرده نعلبندلر اوکی جاده‌سی غرانیس نوعندن محلنجه قره جنکی تسمیه ایدیلن برنوع طاشارله دوشمه در.

اساس قصبه‌نك اورته‌سنده بولنان سورك داخلی اوفق برتپه اولوب (بدن Bédén) تسمیه اولنمقده‌در تپه‌نك اوزری بشیوز مترو عرضنده و(٢٠٠) متروطولنده برساحه‌دن عبارتدر بوسطحك برطرفنی قلعه محیط اولوب قلعه‌نك یاننده برقاچ سنه‌دنبری خراب برحالده بولندیغی حالده اخیراً تعمیر ایدیلن رحمانیه جامع‌شریفی دیکرطرفنده ایسه سلطان علی‌الدین جامعی واردر. قصبه‌یه هانکی طرفدن باقیلیرسه باقلسون تپه‌نك خالیلکی نظره چاربار یالکز برجهتندن علی‌الدین جامعی نظره حائل اوله‌رق بوبوشلغی کوسترمز. بوراسی قصبه‌نك اك کوزل ومنظره‌لی برمحله‌سنی تشکیل ایتمکه مساعد ایسه‌ده صویی اولماسی حسبیله بوصورتله بوش قالمقده‌در.

تپه ویران محلاتی باغچه‌لرله مزیندر. هواسی، صویی اك لطیف برموقعدر. قیاباشی منظره‌سی، هواسی، باغچه‌لری اعتباریله لطیف برموقع ایسه‌ده شربه مخصوص اولان صویی اصل قصبه ایچمك صویندن بشقه اولوب اوقدر ایی دکلدر.

شهرك بو اوچ قسم محلاتی آره‌سنده ٣٠٠ ـ ٤٠٠ مترو عرضنده بیك مترو قدر طولنده بولنان دوز براراضی قصبه‌یه قبرستان اتخاذ ایدلمشدر. قصبه‌نك اك لطیف وجسیم برموقعی اشغال ایتمسی وقبرستانك سور وآغاج کبی تزییناتدن آزاده اولمسی قصبه‌یه فنابرمنظره ویرمکده وقصبه اهالیسی ایچون برشین تشکیل ایلمکده‌در.

قدیم سور درونده وتام شهرك وسطنده اوفق برتپه‌جکك بوش و خرابه‌زار برحالده بولنمسی و قصبه‌نك اوچ قسمی آره‌سنی تفریق ایدن جسیم براراضینك قبرستان اتخاذ ایدیله‌رك حزن انکیز برمنظره حصوله کتیرمسی ایله نیکده قصبه‌سی باشنده صاج قالمامش، کل اولمش، یناغنده بیوکك برچبان چیقمش بردلبره تشبیه اولنه بیلور.

مع‌مافیه قصبه درونندك‌ده انتظامه وضعی ایله درونندك‌ده خارجی خوش منظره‌سنه ترفیقی درجهٔ وجوبده کورولمکله بلدیه‌نك واهالینك غیرت سریعه‌سنه انتظار اولنور.

حاشیه اوله‌رق سویله‌یه‌لم که: قبرستانك هجا طاشلرینك طوپلاتدیریله‌رق دوز اراضی حالنه افراغی ومناسب برمحلك قبرستان اتخاذی وقونیه‌یه کتیریلن صوکی نیکده ایچمه صوینك‌ده سور داخلنده‌کی تپه‌ده برمخزن اتخاذیله اورایه ایصالی ایله نیکده برقات دها شیرینلشدیرلمش اولور.

یلواج قضاسنك احوال جغرافیه‌سی

موقع جغرافیسی — یلواج قضاسی؛ مرکز ولایتك غربنده، عرض شمالینك (٣٨ـ٣٩) درجه‌لریله طول شرقینك (٢٨ـ٢٩) درجه‌لری آراسنده کائندر.

حدود ومساحه‌سی — شرقاً آقشهر، غرباً اولوبورلو قضالری شمالاً قره‌حصار صاحب سنجاغی جنوباً قره‌اغاج قضاسیله محدود اولوب (١٩٧٢) کیلومترو مربعی وسعتنده براراضی‌یه مالکدر.

طاغلری — قضانك شمال شرقیسنده آق شهر وسلطان طاغلری موجود اولوب بو طاغلرك قضا داخلنه تصادف ایدن قسمی طولاً (٧٠) وعرضاً (٣٥) کیلومترو امتدادنده‌در.

اورمانلری — سالف‌الذکر طاغلرك شاهقه‌لری چیبلاق، اتکلری چام، آردیج اغاجلرندن متشکل اورمانلرله مستوردر. ایجللو، کمن، حصار آردی؛ اورکنز، منارغه، کله کرمی، قاشی قره‌لر، کنج علی نامل‌رنی طاشیان بواورمانلر؛ اهالیٔ محلیه‌نك کراسته ومحروقات احتیاجاتنه کفایت ایتمکده‌در.

یایلالری — سلطان طاغلرینك هرطرفنده کنیش یایلالر واردر. بو یایلالرده یازین مختلف نامل‌لرنده برطاقم عشیرتلر کلوب اقامت ایتمکده‌درلر. بوعشیرتلردن «صاری کچی» لیلر «١٥٠» چادیر، «قزیل ایشیقلی» لیلر «١٠٠» چادیر، «جرید» لیلر (٨٠) چادیر، «چقال» لر (٥٠)، «کوره‌نز» لر (٥٠)، «خورزوم» لر (٨٠) و (صاچی قره‌لی» لیلر (٥٠) چادیر خلقندن مرکبدرلر.

معدنلری — یلواج قصبه‌سنك شمال جهتنده «یاریق قیا» قریه‌سی جوارنده مکشوف بر «لیغنیت» معدنی وارسه‌ده الیوم کیمسه‌یه اخراجاتده بولنمق اوزره رخصت نامه ویرلمه‌مشدر.

نهرلری — قضا داخلنده شایان ذکر نهر وایرماق یوقدر. یالکز برقاچ منبعك حصوله کتیردیکی صولر؛ اوفاق دره‌لر وچایلر تشکیل ایتمکده‌در. بونلرك اك مهمی قصبه‌یه ایکی ساعت مسافه‌ده «بل‌دیی» دنیلن محلدن نبعان ایدن و (٤ـ٥) دکرمن طاشی تحریك ایده‌جك بر قوتی حائز کوچوك برچایدر. بو صو، فضله اوله‌رق یلواج قصبه‌سنك باغ وباغچه‌لریله برقسم اراضیسنی‌ده اروا ایلمکده‌در. بوندن باشقه کمر، اورکنز، کله کرمی، منارغه واقچه شار قریه‌لری جوارنده برطاقم اوفاق، تفك پیکارلر واردر.

کوللری — یلواج قضاسنه مربوط حوران ناحیه‌سنك جنوب شرقیسنده اکردیر کولنك بر چیقندیسی اولان «حوران» کولی، قضانك باشلوجه کولی‌در. بوکولك محیطی (٤–٥) ساعت قدر امتداد ایدر. بوکولده قایقلر واسطه‌سیله مناقلات تأمین ایدلمکده‌در. بوندن باشقه «حوران» ناحیه‌سنك آچه‌شار قریه‌سی جوارنده (١٠٠) دونم وسعتنده بر بتاقلق‌ده واردر.

شهره عائد معلومات

یلواج قصبه‌سی — خداوندکار ولایتی حدودینه قریب بر محلده و منحط بر اراضی اوزرینه بنا اولنمش بر شهردر. سوقاقلری طار وغیرمنتظم ومحلاتی متفرقدر. بنالرینك یوزده طقسانی طوبراقله اورتولمش طام ومتباقیسی طرز جدید اوزره یاپیلمش ظریف وکره‌میتله مستوردر. قصبه‌نك اطرافی باغ وبوستانلرله مزین، منظره‌سی خوش وهواسی لطیفدر. بوقصبه قدیم فریزیا قطعه‌سنك مشهور بلده‌لرندندر.

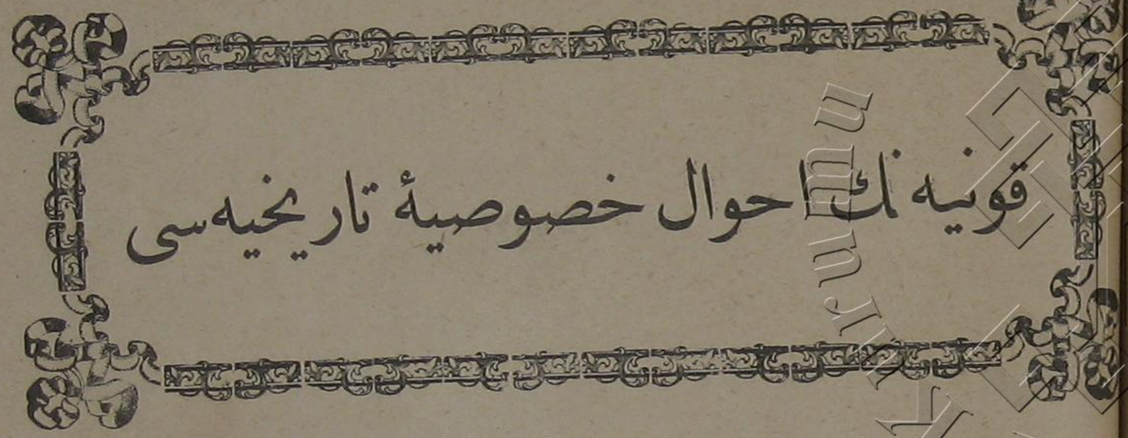

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

قونیه‌نك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

قونیه اناطولینك الك قدیم شهرلرندن بریدر . حتی متقدمین بوراسنی طوفاندن صوکره دکزدن ایلك میدانه‌کلن مواقعدن عدایدرلردی. بورایه دائر اولان ایلك خبرلر، ازمنهٔ اساطیریه‌یه داخل اولور. اساطیر یونانیه زمانته عائد روایاتدن اولمق اوزره قهرمانلردن « پرسه‌ئوس » قونیه‌ده « مدوزا » باشنی کسه‌رك بر ستونه آصدیغندن بو شهره اسکی روملجه‌ده تصویرلی محل معناسنی متضمن اولان «ئی قونیوم» نامی ویرلمشدی. ایشته او زمانلردن بری بواسم محافظه اولنمش وفقط دور اسلامده « قونیه» شکلنی اخذ ایلمشدر.

هجرت نبویه‌دن تخمیناً بیك بش یوز سنه اول ایسه اناطولینك بر بویوك قسمنده مسکون بولنان « خاطی » اقوامی ، کلاوروپالیلر بونلره « هیتیت » دخی تسمیه ایدییورلر . قونیه جوارنده بعض اثار مکتوبه ومنحوته برلقشلردر. از جمله ارکلی یه تابع « ایوریز ـ آبریز » قریه‌سنده قیا اوزرینه ایشلنمش یازیلی ورسملی قبارمه‌لر اقوام مذکوره‌نك الك مشهور اثار باقیه‌سندندر. اکر بونلرك هیه روغلیف دن عبارت اولان یازیلرنی حل وقرائت اولنورسه قونیه حوالیسنك احوال قدیمهٔ تاریخیه‌سنه کرکی کبی وقوف حاصل اولاجقدر .

قبل الهجره اوتنجی عصرده « قسه‌نوفون » اون بیك عسکریله ایران حدودندن یونانستانه عودتنده قونیه‌یه دخی، اوغرامش، و بومشهور جولانه دائر یازدیغی اثرنده بورایی « خریکیا» شهرلرندن بری اولمق اوزره یاد ایلمشدر .

رومالیلر زماننده قونیه ، « لیقاکونیا » قطعه‌سنك مرکزی ایدی . قبل الهجره یدنجی عصرده « کیلیکیا » نك اداره‌سی ایچون پروقونسول نصب اولنان مشهور « چیچه‌رون » اثنای عزیمتنده قونیه‌ده دخی بر قاچ سنه توقف ایتمشدر .

قبل الهجره بشنجی عصرده برحیات بولنان روما ایمپراطورلرندن «طراژان» زمان حکومتنده قونیه‌نك بردرجه‌یه قدر کسب اهمیت ایلمسی ؛ اناطولینك شمالی جنوبنه ، وجهت شرقیه‌دن عراق والجزیره‌یی بحرسفید سواحلنه ربط ایدن طرق جسیمه ومهمه‌نك نقاط تقاطعنده واقع اولمسیدر.

خرستیانلغك ایلك دوره‌سنده حواریوندن « پاولوس » انطاکیه‌دن قونیه‌یه کله‌رك دین مسیحی یی تلقین ایلمشدر. پاولوسك قونیه‌ده موسویلر حوراسنده مملکتك کندی لسانی اوزره وعظ ایلدیکی

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

روایتنه کوره اورالرده اوزمان رومجه لسان دها مستعمل دکل ایدی . بیزانتینلر زماننده قونیه لیقاکونیا متروپولیدلکی مرکزی اتخاذ اولنمشدر .

ظهور اسلامی متعاقب خلفای امویه برنجی عصر هجریده وبعده خلفای عباسیه ایکنجی واوچنجی عصرلرده بلاد رومیه یعنی اناطولی یه مکرراً غزالر اجرا وحتی ارکلی قلعه‌سنی بیله ضبط ایتمشلر ایدی.

بنه خلفای عباسیه‌دن المکتفی‌باه زماننده «احمد بن کیغلغ» قوماندانسی تحتنده اولهرق « ٢٩٤ » ده دیار مذکوره‌یه قارشی یاپیلان حرکات عسکریه اثناسنده خلیفه القائم بامراه زماننده ده [ظن اولندیغنه کوره سلاجقهٔ خراساندن آلپ آرسلان سلطنتنده ٤٦٣ سنه‌سنده] ایکنجی دفعه اولمق اوزره غزات مسلمین قونیه‌یی فقط موقتاً ضبط ایتمشلردر . نهایت روم سلجوقی دولتنك مؤسسی اولوب (٤٧٠ - ٤٧٩) سنه سنه قدر جالس سریر سلطنت اولان « سلیمان بن قتلمش » قونیه‌یی صورت قطعیه‌ده بیزانتینلردن فتح ایده‌رك دولت سلجوقیه‌نك انقراضنه قدر بای تخت سلجوقیان قالمشدر .

بوندن صوکرا ، قونیه ، موقتاً قره‌مانیلرك النه کچمشدر . بونك تاریخی هرنه‌قدر معین دکل ایسه‌ده علی العموم قبول اولندیغنه کوره « صبری وقعه‌سی » نامیله یاد اولنوب [١٠ ذی الحجه سنه ٦٧٦] ده وقوع بولان محاربه‌ده برنجی محمد بن قره‌مان طرفندن ضبط اولنمش فقط صوکرا ینه سلجوقیلر اورایی استرداد ایتمشلردر . قره‌مانیلرك قونیه‌یه تکرار مالك اوللری انجق « ٧٠٠ » تاریخندن صوکرا اوله‌جقدر . هرحالده سیاح ابن بطوطك قونیه‌دن « ٧٣٣ » تاریخنده کچدیکی زمان بوراسی قره‌مانیلرك تحت حکومتنده اولدیغنی سویله‌یور .

عثمانلیلر قونیه‌یی ایلك دفعه اوله‌رق خداوندکار سلطان مراد خان اولك زماننده محاصره ایتمشلرسه‌ده قره‌مان اوغلك زوجه‌سی بولنان خاقان مشارالیهك کریمهٔ محترمه‌سی «نفیسه» سلطانك شفاعتیله ینه قره‌مانیلره ترك اولنمشدر .

ییلدیرم سلطان بایزید خان اول ایسه قونیه‌یی «٧٩٣» ده قره‌مان اوغلی « علاءالدین بن علاءالدین خلیل » دن ضبط ایله‌یه‌رك تیمور وقعه‌سنه قدر عثمانلیلرك یدنده قالمشدر . ایشته بو زمانه عائد اولمق اوزره «٨٠١» تاریخیله موشح قونیه‌ده امرای عثمانیه‌دن امیر کبیر « علی بك ابن قارلی » بکك وقفیه‌سی موجود اولوب بو وقفیه‌یی‌ده « شمس الدین احمد بن الشیخ محمد » نامنده‌کی عثمانلی قاضیسی او زمان تسجیل ایلمشدر. قونیه‌نك صورت قطعیه‌ده فتحیله ضمیمهٔ ممالك عثمانیه قلنمسی فاتح سلطان محمد خان ثانی زمان سلطنتنده «٨٧١» تاریخنه تصادف ایدر .

سلجوقیلر قونیه‌یه مالك اولدقدن صوکره ایلك ایشلری شهری تحکیم ایتمك اولدیغی شبهه‌دن وارسته‌در. فقط قونیه اوزمان کوچوك بر قصبه اولدیغندن اول امرده ازمنهٔ سالفه‌دن قالمش اولان سورلرك تعمیریله اکتفا اولنمشدر . حال بوکه شهرك توسیع و استحکامات مهمه ایله ترصینی سلاجقهٔ رومدن علاءالدین کیقباد اول عصرینه تصادف ایدوب عینی زمانده یعنی « ٦١٨ » سنه‌سنده دولت سلجوقیه‌نك ایکنجی بای تختی اولان سیواسك سورلری انشا آتنه دخی باشلانمشدر . سلطان علاءالدین دیه مشهور آفاق اولان و (٦١٦) دن « ٦٣٤ » سنه‌سنه قدر سلطنت ایدن علاءالدین کیقباد اول سلاطین

ساجوقیه‌نك شوکت وعظمتجه الك بیوکی اولوب قونیه ده انشا ایتدیردیکی قلعه دیوارلری ومبانیٔ سائره‌نك مدح وثناسنده بوتون اسلاف یك زباندرلر .

قونیه‌نك سورلرینك قپولرندن بری اوزرینه [هذه دائرة تدفع اللیل الدافق والخیل السابق ولاتنفع الویل الطارق فی اللیل الفاسق] عباره‌سیله برکتابه وضع اولنمشدی که مؤرخ جنابی‌یه نظراً عبارهٔ مذکوره حضرت مولانانك وتاریخ صافده طاش کوپری‌زاده‌نك قولنه کوره پدر عالیلری سلطان العلما حضرتلری طرفندن تیماً ترتیب قلنمشیدی . بو کتابهٔ معتبره‌نك صوکره نه اولدیغی معلوم دکلدر .

بوندن باشقه سورك سائر قاپولری وقله‌لری برچوق الواح نفیسه وتاریخ کتابه‌لریله و انواع نقوش منحوته وهیاکل ایله تزیین ایدلمشدر . بو سورك انشا آتنده استعمال اولنمق اوزره الیوم «کلیسا حصار» تسمیه اولنان [تیبانا] شهر قدیمی آثار باقیه‌سندن برچوق کسمه و منقوش طاشلرك قونیه‌یه نقل اولندیغنی مؤرخلر سویله‌یورلر .

بویله اهتمام فوق العاده ایله وجوده کتیریلن سورلرك ، نه معظم بر منظره تشکیل ایتمش اولدیغی الیوم موجود اولان « دیار بکر » سورلرینك مقایسه‌سیله اکلاشیله بیلیر . فقط قونیه قلعه‌سی اوندن پك زیاده مزین ومهابتلی اولدیغی سیاحین قدیمه‌نك تعریفاتندن استدلال ایدیلوب عجایب سبعه‌دن بری دینمکه لایق ایدی . بونك محو ونابدید اولمسی مملکتمزك تاریخ واثار عتیقه‌سی نقطهٔ نظرندن شایان اسفدر .

تاریخدن تخمیناً ایکی یوزسکسان سنه اول سیاح اولیا چلبی قونیه‌دن بحث ایتدیکی صیراده قلعه حقنده شو سوزلری دخی سویله‌یور : « بو قلعه زمان سلجوقیده اون ایکی قاپولی ایدی سه‌ده عثمانلیلر النه کچدکدن صوکرا دردی براقیلوب دیکرلری سد ایدلمشدر. جمله چار کوشه‌سی رخام ابیض ایله کوناکون هندسه فروشانه زهکر ایله مصنع بر قلعه‌در . »

اولیا چلبی معاصرلرندن ومؤرخین عثمانیه‌نك سر آمدانندن بولنان کاتب چلبی جهان نماسنده بو سورك خندقی یکرمی زراع عمقنده ودیوارلری اوتوز زراع ارتفاعنده اولدیغی واون ایکی قاپوسی اولوب هربر قاپونك برر بویوك قصر شکلنده بولوندیغنی قید ایلمشدر .

اوروپالی سیاحلر آلتمش بش سنه اولنه کلنجه‌یه قدر قونیه سورلرینك اولدقجه محافظه ایدلمش اولدیغنی کورمشلر حتی بونلردن بعضیلری سیاحت نامه‌لرنده رسملرینی بیله یاپمشلردر . از جمله « ١١٨٠ » سنهٔ هجریه‌سنده قونیه‌دن کچن دانیمارقه‌لی « نیلبور » شهرك یدی قاپوسی اولدیغنی خبر ویروب شویله تعداد ایدییور . (١) پازار قاپوسی . (٢) قاپو (٣) ارداش قاپوسی ، (٤) چشمه قاپوسی ، (٥) نامعلوم (٦) یاپولاق قاپوسی ، (٧) لارنده قاپوسی، آرداش قپوسنك اوزرنده برقاره قوش رسمی اولدیغنی علاوه ایدییور .

انکلیز سیاحلرندن « کینه‌ئیر » ١٨١٤ سنهٔ میلادیه‌سنده نشر ایلدیکی سیاحت نامه‌ده قونیه‌نك سکز قاپوسی اولدیغنی وبونلردن باخصوص لادیق قاپوسنك بولندیغی قله‌نك مزیناتی وایامش قاپوسنك

قابارتمه نقشلرینی و جوارنده‌کی تحت‌الارض جسیم محزنلری و سورك جهات سائره‌سنده کوردیکی آرسلان هیکللرینی عریض و عمیق بیان ایدییور .

قونیه سورلرینك قاپو محللری بوکون کاملاً غائب اولمشدر . معمافیه بعض قاپولرك اسملری دها تمامیله اونوتلمامشدر . ازجمله شونلر معلومدر : صاحب عطا مدرسه‌سی قربنده (لارنده‌قاپوسی» بنه بورایه یاقین « آت بازاری قاپوسی » قاپوجامع شریف جوارنده « تللی‌قاپو » صدرالدین‌جوارنده « سیلله قاپوسی » و « آقسرای قاپوسی » ، « لادیق قاپوسی » . . .

« ١٢٥١ » سنهٔ هجریه‌سنده قونیه‌ده سیاحت ایدن فرانسه‌لی « تکسه‌ل » سراپا یونتمه طاشدن بنا اولنمش اولان سورلرك بوز سکز عدد قله‌سی بولندیغنی وهر قله‌نك تخمیناً اون مترو عرضنده اولدیغنی ذکر ایدییور .

آز برمدت صوکره یعنی « ١٢٥٤ » سنه‌سنده اردوی عثمانیده مستخدم پروسیه ضابطاندن مشهور « مولتکه » دخی مطبوع مکتوبلرنده بو سورلردن و شهرك دیکر بعض آثار اسلامیه‌سندن بحث ایدییور .

بونلردن برآز اول قونیه‌دن کچن سیاح « دولابوره‌ل » قلعه قاپو طرفندن کتدیکنك استانبول قاپوسی تسمیه ایلدیکی برقاپونك رسمنی کتابنه درج ایلمشدر . قلعه دیوارلرینك تعریفاتی صیره‌سنده غایت خراب اولان قصبه‌نك قلعه‌نك ایچنده غائب اولدیغنی بیان ایله قونیه‌یی بر دولك یتاغنده یاتمقده اولان برجوجه‌یه تشبیه ایدییور .

اسکی ویکی سیاحلرك کافه‌سی آثار باقیه‌سنه نظراً سلجوقی سرایلرینی محتوی بولنان « علاءالدین تپه‌سی » نك اطرافنده دخی آیروجه بر سورك بولنمش اولدیغنه حکم ایدییورلر . بالاده اسمی کچن سیاح نییور بوداخلی سورك همان نصفنی وپادشاهلره مخصوص اولوب صوك درجه خراب وقسماً یقیلمش اولان سرایلری کورمشدر .

هرحالده « علاءالدین کوشکی » نامیله مشهور ایکن « ١٣٢٥ » سنه‌سی شهر صفرنده منهدم اولان چینیلرله مزین فوقانی ایوانك سلجوقی سرایلرینك اقسامندن وسرای سوری قله‌لرندن بری اوزرینه مستند بولنمش اولدیغی اغلب احتمالاتندندر .

قونیه‌نك آیریجه برده ایچ قلعه‌سی واردیکه « زندان‌قلعه » نامیله‌یاقین وقتلره قدر قسماً اولسون طورور ایدی . عثمانلی مؤرخلری طرفندن « احمدك » نامیله دخی توسیم ایدیلن بومحل اینجه مناره‌نك همان غربنده سکز قله‌لی کندی باشنه برحصار ایدی . محل مذکورده الآن طوپراق ومولوز پیغینلری کورلمکده‌در .

بالاده بیان اولندیغی اوزره سکزنجی عصر هجریده اجرا ایلدیکی سیاحتلر ایله کسب شهرت ایدن «ابن بطوطه » قونیه‌یه قره‌مانیلر زماننده کلمش اولوب سیاحت‌نامه‌سنده قونیه سوقاقلرینك کنیشلکندن وتجارتنك اهمیتندن وچارشوسنك معموریتندن بحث ایدییور . مومی الیهدن تخمیناً اوچ یوزسنه صوکره اورادن کچن اولیاچلبی دخی قونیه‌نك غایت معمور برشهر اولدیغنی بیان ایدییور . حال بوکه اسملرینی

یاد ایلدیکمز وسوزلرینه اعتماد ایدیله‌بیلن اوروپالی سیاحلر اون اوچنجی عصر هجری اواسطنه طوغری قونیه‌یی فوق‌العاده خراب ومتروك برحالده بولمشلردر . باخصوص مولتکه کبی برآدمك « قونیه ؛ آناطولینك الك خراب قصبه‌لرندن بریدر . بوخرابیته زماندن زیاده یدبشر سبب ارلمشدر . » دیمسنه نظراً بوکون قونیه‌ده اماکن نفیسهٔ مقدسه‌مزك تأسفله کوردیکمز تخریباتی اولیا چلبی زماننده‌ن صوکره بدأ ایله ازمنهٔ اخیره‌یه قدر دوام ایلمش وسورك هدم وتخریباتی ایسه انجق «١٢٥٠» سنه‌لرندن صوکره باشلامشدر .

قونیه سورندن بوکون صاحب عطا مدرسه‌سی قارشوسنده موجود اولان براوفاق قطعه‌سندن باشقه هیچ برشی قالمامشدر . یاقین وقتلره قدر بودیوار پارچه‌سنك اوزرنده کوریلوب ایکی جهتنده برر بالیق رسمنی و«سنهٔ عثمانیه عشرو ست‌مأة » تاریخی حاوی بولنان مرمر کتابه ضاعه اوغرامامق ایچون قونیه موزه‌سنه نقل اولنمشدر . مذکور موزه‌ده قلعه دیوارلرندن چیقمه دها برچوق کتابه‌لر والواح مصوره منظورمز اولیور .

آثارمذکوره سنه‌لرجه دوام ایدن عملیات هدمیه‌ده شورایه، بورایه آتیلمش اولدیغندن بروالیٔ قدرشناس اوزمان متروك برحالده اولان بدستانده بونلری جمع ایتمش و محافظه‌یه پك لایق بربنا ایکن یرینه مکتب صنایع نفیسه‌سی ایچون مکتب سلطانی‌ده بنا ایدیلن موزه‌یه نقل اولنمشلردر .

قونیه‌نك خانه‌لری همان علی‌الاکثر عادی کرپچدن بنا اولنمسنه نظراً قلعه‌لردن چیقاریلان بوقدر کسمه طاشك نرده‌یه صرف اولندیغی جای سؤالدر. هرحالده شهرك داخلنده وکنارلرنده سور دیوارلرینك کچدیکی محللر کرك انقاضیله وکرك حاصل اولان چقورلر ایله آزچوق دها بللی اولدیغی کبی بلدیه‌ده موجود بوبابیم رطاقم خریطه‌لر موجود اولدیغندن قونیه شهرینك تاریخی ایچون اهمیت عظیمه‌یی حائز اولان سورك وایچ قلعه‌سنك وضعیت سابقه‌سنی ارائه ایدر عمومی برپلانك تنظیم ایتدیرلمسی لازمه‌دندر.

قونیه‌نك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سنه عائد اولمق اوزره بورایه قدر ویریلن ایضاحات وتفصیلات، الحالة هذه موزهٔ همایون مدیر غیوری خلیل بك افندینك قونیه سالنامه‌سنه اهدا بیوردقلری مکتوبك مندرجاتندن مستنبط ایدی . شیمدی برآزده قونیه‌نك احوال تاریخیه‌سنه متعلق معلوماتی ، بوبابده پك زیاده علاقه‌دار اولان قره‌مان تاریخ مفصلنك آغزندن دیکله‌یه‌لم :

بوتاریخ دییورکه : « ٤٢٢ ا» تاریخنده ملك شاه! قبیله‌سی برلکده روم دیارینه کلدی. «آقسرای» خرابه‌سنی معمور ایتدی . زیرا او اثناده آقسرای، قونیه، لارنده وجوارلری بتون ویرانه ایدی . وقوعه کلن دهشتلی وشدتلی حربلردن هیچ کیمسه قالمامش ایدی . ملك شاه آقسرایده « ١٩ » سنه اوتوردی . هر وقت آوه چیقیوردی. برکون آو آردنده یولی « لارنده »یه اوغرادی. عظیم برخرابه اولدیغنی کوردی . صوینی ، هواسنی بکندی . بوخرابه‌یی تماشا ایدرکن برکلیسا کوردی . سکز برده قاپوسی واردی بر عالی بناکه یوز سکسان قبه اوستنده‌در . حیران اولدی . تبعه‌سنه امر ایتدی . لارنده‌یی معمور ایتدی . کلیسایی جامعه تحویل ایتدی. اطرافنده‌کی کویلیلری هپ شهره کتیردی . اولکندن دها معمور برحاله کلدی .

١٣ سنه بوراده اوطوردیلر «عبداه» اسمنده براوغلی واردی. ملك شاه وفات ایتدی ویرینه اوغلی کچدی . ٢٧ سنه حکم سوردی . اونك یرینه‌ده اوغلی « نظام » کچدی . بویك عادل برذات ایدی . طاش ایلینی ، ایوریزی ، دیوله‌یی مشرکلر الندن آلدی . غزا مالندن لارنده‌ده برجامع شریف یاپدی . درت سنه صوکره بردیوان قورمش ایدی . بودیوانده بکلردن بعضیلری « قونیه » خرابه‌سنی ذکر ایتدی ، معمور ایدلمسنی ایلری سوردیلر .

نظام شاه بوسوزلری معقول بولدی . اوکون قالقوب یکرمی درت بیك کیشی ایله قونیه‌یه کلدی . کوردی که عظیم بر ولایتدر . سرای قلعه بورجلرینك ویرانه‌سی کوکلره ایریشمش ، چین ، چین چکیلر . بکندی . امر ایتدی جمله خلق برآرایه کلدی . « قونیه » شهرینی معمور ایتدیلر .

نظام شاه ؛ کاه قونیه‌ده وکاه لارنده‌ده اوتوروردی. بواثناده «بلخ» دیارندن وینه آل سلجوقدن « طغرل » شاه ، عجم دیارینك فترتندن باش قورتاروب نظام شاهه کلوب لارنده‌ده بولوشدی . نظام خوش کوردی . بونلره آقسرایی ویردی . وطن ایتدیلر . . .

طغرلك براوغلی واردی . آدینه « قلنج آرسلان » دیرلردی . زیاده عاقل وبهادرایدی. بکنوب اوکا قیزینی ویردی . اوغول ایدندی . نظامك اوغلی یوقدی . اولنجه دامادی « قلنج آرسلان » پادشاه اولدی . درت سنه آقسرایده تخت قوروب حکومت ایتدی . اوندن صوکره « قونیه »یی تخت‌کاه ایدینوب یکرمی سنه‌ده قونیه‌ده حکومت ایلدی . [١]

اوزمان « اسکندرون » « پیاس » «انطالیه» جهتلری جملهٔ فرنك النده‌ایدی. اووقت اورته‌لغك خالی اولمه‌سنی فرصت بیلن آلتمش بیك فرنك عسکری اسکندرونده ظهور ایدوب اطرافی‌نی « قونیه » شهرینه قدر بتون یاغما ایتمشلردی . چوق اسلام شهر وکویلرینی قتل عام ایلمشلردی . اوالحاده قلنج آرسلان لارنده‌ده ایدی . عسکر طوپلادی. فرنکلر قونیه‌یی یاغما ایتدکدن صوکره آقسرای اوزرینه یورومشلردی . قلنج آرسلان بونلری تعقیب ایتدی ، جنك ایتدی فرنکلر غالب کلدی . قلنج آرسلان شهید اولدی . اوغلی کیخسرو نظام شاهك قیزندن ایدی. لارنده‌ده اوطوروردی. احوالی طویدی. عسکر چکدی . آقسرای یاغما اولنیوردی . خلقك فریادی آلتی ساعتلق یردن ایشیدیلیردی. فرنکلر طاغلمشلردی .

کیخسرو ، بونلری قیردی ، کچیردی . بتون اموالی ضبط ایتدی . دوندی لارنده‌یه کلدی . آلدیغی غنیمت مال ایله لارنده‌یه قلعه‌لر یاپدی . تخت قوردی اوتوز اوچ سنه پادشاهلق ایتدی .

[١] الده موجود تاریخلر ایسه « روم دولت سلجوقیه » سنك مؤسسی « طغرل » بك طرفندن فتوحات غربیه‌یه مأمور ایدیلان عم زاده‌سی « قتلمش » بك اولدیغنی فقط بالاخره آلب آرسلانه اطاعت ایتمین قتلمش بك بر محاربه‌ده مقتول دوشه‌رك یرینه اوغلی سلیمانك بو جهته قوماندان نصب ایدلدیکنی وروم دولت سلجوقیه‌سنك اصل مؤسسی « سلیمان بن قتلمش » اولدیغنی بیان وبوندن صوکره سلیمانك انطاکیه شهرینی پای تخت اتخاذ ایلدیکنی وسلیمان اوغلی داودك « ٨٠ » سنه‌سنده قونیه» شهرینی روملردن آلوب مقر حکومتنی بورایه نقل ایتدیکنی وقلنج آرسلان داودك برادری اولوب قونیه‌دن باشقه « ازنیق » شهرینی پای تخت یاپدیغنی متفقاً روایت ایدییورلر .

خلفلرندن علاءالدین زمانده سلجوق دولتی قدرت وشوکت کسب ایتمش ایدی . علاءالدین پدرندن یکرمی وزیر ، درت یوز پهلوان بیك آلتی یوز چاووش، درت یوز دیده‌بان ، آلتمش بیك سپاهی عسکر درت یوز معیندار، شیخ ، واعظ ، عالم ، عابد قالمش ایدی . روم، یونان ، ارمنی مغرب طائفه‌لرینی کندینه تسخیر ایلدی .

علاءالدین غایت ماهر معمارلرله «قونیه» ده مزین برکوشك بنا ایتدی، معمارلر رسمنی یاپدیلر ، بکندی . معمارلر صاغلام طوپراق آرادیلر . قونیه‌نك « ایلبیتر ؟ » دینیلن محلنده بولدیلر . اوراده کوشك ایچون طوغله دوکدیلر . قربان کسیلدی ... تمل آتیلدی . خلق باردیم ایتدی . قصر اکمال اولندی ، بویوك شنلکلرله معمارلره خلعتلر کیدیرلدی . آقشام اوزری چیقوب کوشکه اوطوردی. موسم یازدی . بتون شهر خلقی صیجاقدن خانه‌لرینك اوزرینه چیقوب یاتمشلردی . اول کون سلطان علاءالدین سحر وقتی قالقوب کوردی . بتون قونیه شهری آیاغنك آلتنده ... هرکس یتاغنده ارکك، دیشی ، قیز ، اوغلان سرکردان . . . کیمی یاتور ، کیمی قالقار . . . بونی کورنجه یکرمی آلتی سنه سورن سلطنتنده بردها کوشکه چیقمادی . کوشکك جوارینه برده جامع وتربه یاپدیردی . لقبنه « ابوالفتح » دیرلردی . الك سوکیلی ایکی وزیری واردی : بری « قره داعی » ، دیکری « صاحب عطا » ایدی . قونیه‌ده اوسنه سرایك جوارینه قربان کسیلن محله قره داعی ؛ خلعت میدانه صاحب برر عمارتلی مزین جامع وتربه یاپدیردیلر .

علاءالدین سلطنت سورمکده وبرچوق دیارلر فتح ایتمکده ایکن اسنجان اوغللرندن واوغوز طائفه‌سی بکلریندن «سعدالدین» نامنده بربك شیروان جهتلرندن کلوب چیقمش ایدی، قبیله‌سی چوق ایدی . زعما اون بیك اوبه ایدیلر . قونار ، کوچرلر ، یازین (سیواس ـ قیصری) طرفلرینی یایلاق طوتارلردی . بونلره اوغوز طائفه‌سی دیرلردی . علاءالدین بونلره سس چیقارماز، آلدیرمازدی !.. سعدالدینك برده قارداشی واردی آدینه « عمادالدین » دیرلردی . اوغلی « نورالدین » نامنده بری ایدی . تورکمان طائفه‌سی‌ده بونلرله برابر قونار کوچر ایدی . تورکمان بکنك آدی « خیرالدین » ایدی . هپسی بهادرکشی ایدیلر . برسنه تورکمان طائفه‌سیله اوغوز طائفه‌سی یایلاغه برابر چیقدیلر ، سعدالدین اوراده وفات ایتدی. نورالدینی یرینه کچیردیلر ، تورکمان بکی خیرالدین نورالدینه دیدی که ای نورالدین بك قونوب کوچمکدن اوصاندق . مناسب ایسه (هرقل ـ ارکلی) قلعه‌سنی خرستیانلرك الندن آلوب مکان طوتسه‌ق ، ایو اولور . زیرا بوقلعه بزه یارار ! . . دیدی اوغوز بکك بو سوزینی مقبول کوردیلر. ایکی طائفه برلشدی . اوغوز بکی نورالدینی سردار ایتدیلر . هرکس اونی طانیردی . عمادالدین ایله فخرالدین نامنده ایکی کشی‌یی نورالدینه کتخدا ایتدیلر. اون بیك الی قلیجلی سواری، پیاده عسکر طوپلادیلر . ارکلی قلعه‌سنك اوستنه یورودیلر . قلعه ضبط اولوندی . الك زیاده یارارلنی کوریان طورغود ، بایبورد ، قایی ، میرزا بکلر ایدی . قلعه قوماندانی « فیصوله » شرف اسلامله مشرف اولدی . قیزینی طورغود بکه ویردی .

برمدت صوکره بونلر سیواس یایلاقلرینی اللرینه کچیرمك ایسته‌دیلر. سیواس بکی بهاءالدین بوخبری

طویدی . کورد قومنی جمعه باشلادی . اشرف دیرلر بربکی واردی . حاجی بهاءالدین اوکا دیدی که:
«بو اوغوز طائفه‌سی شیرواندن کلوب بودیارلری ملك ایدندیلر. سلطان علاءالدین بیلمم که سسی ایلرویه
سه‌رمدی . اولیه که بونلر دها قوت وفرصت بولدقجه کوزلرندن کچیردکاری یرلره صالدیره‌جقلر .
بونك برچاره‌سی وارسه اوده شیمدیدن عسکر جمع ایدوب بونلر ایله قاووشمق ، برآز کوز داغی
ویرمکدر . . . »

نهایت جنك ایتدیلر . بهاءالدین واوغلی منتشا علی‌بك مغلوب اولدیلر . منتشا بك قلعه‌ده اسیر
ایدلمشدی . باباسی حالا خارجده حرب ایدییوردی . نورالدین منتشایه رعایت ایتدی . وایتدی :
« ای منتشا! بیلیرمیسك پدرك بزه قصد ایلدی . یوقسه بزم کناهمز صوچمز یوقدر، زیرا بوملك
آللهکدر هرکان کچر ، بوکورینن طاغلر ، باغلر، صحرالر هپ طوریجی انسانه یاراییجی، شیلر دکلدر .
اهالی ایسه امانةاللهدر . دولت دنیلن شی برکوکرجینه بکزر کاه قونار ، کاه اوچار . ذوق وصفا ،
بونلرده برثانیه‌لك شیلردر ... » دییوب منتشایی باباسنه کوندردی، نهایت صلح اولندی. نورالدین بك
برنجه زمان سیواسده قالمق ، اهالیی ایصندیرمق ، وبربرلرینه ضرر ایتمه‌مك شرطیله صلح اولندی .
بهاءالدین‌ده سیواسه کیردی .

سلطان علاءالدین نامنه خطبه اوقوندی. اول‌سنه سلطان علاءالدین کوموشدن آقچه کسدیروب
سیواس بکنه کوندرمشدی . سیواس بکی حاجی بهاءالدین بو آقچه‌لری قبول ایتمیوب جمله کورد قومنی
باشنه طوپلایه‌رق باش کلوب خطبه‌یی کندی نامنه اوقوتمش وعلاءالدینه عاصی اولمشدی. علاءالدین
عسکر چکوب کلمکده ایکن اوغوز وتورکمان بکلرینك سیواسی بهاءالدین دن آلدقلرینی طویدیرمه کیرو
دوندی وچوق سویندی . سلطان علاءالدین بونك اوزرینه برمکتوب یازوب « قیصریه » بکی جعفر
بکه کوندردی . جعفر بك مکتوبی آلدی . دیوان قوروب اوقودی مکتوبده دیمش ایدی که :
« سنکه قیصری بکی‌سین، حاجی بهاءالدین الندن سیواسی آلوب ضبط ایدن نه کیمسه‌لردر . یوقلایوب
بولوب بوطرفه کوندره‌سین ، یا احوالی بورایه بیلدیره‌سز . . . »

جعفر بك ، نورالدین بکه علاءالدین آغزندن برمکتوب یازوب فرنداشی « علی » بکی کوندردی.
علی‌بك سیواسه کلدی . نورالدین بك اول کون طورغود ، بایبورد ، قاپی ، میرزا ، حاجی بهاءالدین،
منتشا، عمادالدین، خیرالدین، اشرف، جمله اوغوز، تورکمان وکورد بکلرینی طوپلایوب مصاحبت ایدوب
طورورلردی. برکیمسه ایچری کیروب؛ «قیصریه بکی قرنداشی علی‌بك کلدی، سلطان علاءالدین مکتوب
کوندرمش . . . » دیدی . نورالدین ، استقبال ایدك دیوب جمله بکلر قارشو واردیلر ، چوق رعایت
ایلدیلر . آلوب، ایچری‌یه کوتوردیلر . علی بك مکتوبی چیقاروب ویردی . اوقویوب مألنی بیلدیلر.
نورالدین ایتدی : « ای علی بك ، سلطان علاءالدینه عاصی دکلز. هرنیجه بیورورسه باش اوزره ... »
محبتنامه‌لر یازوب علی‌بکه ویردی . بونلری آلان علی‌بك قیصریه‌یه کلدی .

جعفر بك مکتوبی آلوب قونیه‌یه کلدی. سلطان علاءالدینه ویردی. مجلس اولوب دیوان کاتبلری
مکتوبلری اوقودی . مفهومنی جمله آکلادیلر. مکتوبده دیمش ایدی که : « عجم دیارنده خان اوغلی

خان نسلندنم ولایتمزده میدانه کلن قتال و جفالردن جانمزی قورتاروب جمله قبیله‌م ایله روم دیارینه
چیقدم . سائر قوللرك کبی بنده قولکم ! . رجام اولدرکه سایهٔ همتکده خوش کچم !.. » بو سوزلر
سلطان علاءالدینك خوشنه کلوب جعفر بکه ایدر : « وار آنلری آلوب بونده کل . . . » دیدی .

جعفر بك سلطانك وزیریله برابر سیواسه کلوب جمله اوغوز بکلرینی آلوب قیصریه‌یه کلدی .
برقاچ کون اوطوردی . اوندن صوکره قونیه‌یه کلدی . برصحرایه قوندیلر. ایرتسی کونی علاءالدین
سلطان ٢٤ وزیر ٢٠٠ کتخدا وقپوجی ایله دیوان قوردی . جعفر بك اوغوز بکلرندن نورالدینی
آلوب دیوانه کیردی. نورالدین بك سلطان علاءالدینك آین ارکانیله عظمتنی کوروب حیران قالدی .
کچوب اوطوردی . سلطان علاءالدین باقدی . بر مهیب چهره‌لی یکیت درکه کون کورمش دکل. . .
نورالدینی چوق بکندی ، خلعت ویردی . بوندن صوکرا نورالدین بك قونیه‌ده قرق کون قالدی.
برکون سلطاندن دستور دیله‌دی . سلطان ، کندیسنه (طاوول ، بایراق ایله بر قلنج ویردی) . . .
قیصریه بکی جعفر بك ایله قیصریه‌یه کلدیلر. نورالدین بکه قیزینی ویردی . برآی اوراده قالدیلر..
صوکره سیواسه عودت ایلدی. بو قیزدن بر اوغلی اولدی . آدینی « قره‌مان » قویدیلر . بش سنه
سیواسده اوطوردی .

جعفر بك (مغله) موغول طائفه‌سی بکلرندن ایدی . سلجوقیلرك بکلرندن ایدی .
بورایه قدر قره‌مان تاریخندن نقل ودرج ایتدیکمز صحیفه‌لرله آرتق اکتفا ایده‌جکز . چونکه
مقصدمز قره‌مان تاریخنی یازمق دکلدر . تاریخ مذکورك قونیه‌نك احوال تاریخیه‌سیله پك زیاده
علاقه‌دار اولدیغنی بیلدیکمز ایچون او زمانك لسانیله یازلمش برقسم تاریخ صحیفه‌لرینی بورایه درج ایله
قارئلرمزی تنویر ایلیشه‌جغز .

تفصیلات مسوده‌ده اك زیاده شایان دقت اولان بر جهت واردرکه اوده شیمدی‌یه قدر زمین
مطالعه‌یه قونمش بر چوق کتب تاریخیه‌ده قره‌مان اوغللرینك « نورصوفی » نامنده بر ارمنی مهتدیدن
نشأت ایلدیکی روایتنك نحافتیدر . اوغوز طائفه‌سندن و اسنجان نسلندن اولان « نورالدین » صوفی
لقبنی بالآخره سیواسده انتساب طریقت ایتدکدن صوکره آلمشدر .

هجرتك یدنجی عصری اواسطنده « آرمونیاق » ارمناك جوارنده‌کی ارمنیلرك او جوارده‌کی
اسلاملر حقوقنه تجاوزلری سلطان علاءالدینه ایریشمش ایدی . بونلری تأدیب ایتمك ارمناك قلعه‌سنی
اللرندن آلمق لازم کلدی. وزیرك، اشرفك توصیه‌سی اوزرینه بو ایش، نورالدین بکه حواله اولندی.
نورالدین قونیه‌یه کله‌رك سلطان ایله کوروشدکدن صوکره طاش ایلی اوزرینه یورودی، کرك بوقلعه‌یی
وکرك موط وکلنار جهتلرینی ضبط ایلدی . حتی بو صره‌ده نورالدین بلغار طاغنده‌کی «ماره» قلعه‌سنی‌ده
بلغار طائفه‌سیله بر سنه قدر جنك ایتدکدن صوکره آلمش وبلغار « یخشی بك » اثنای جنکده هلاك
اولمشدی . بلغار طائفه‌سی جملةً نورالدینه تابع اولدیلر یخشی بکك اوغلی « آیدین » کندیلرینه بك
تعیین اولندی . آراده برده عهدنامه تنظیم ایدلدی . دوستنه دوست ، دشمنه دشمن اوله‌جقلرینه
طرفین سوز ویردی . ارمنا که عودت اولندی. تکمیل بوفتوحات سلجوقیلر حسابنه یاپیلیوردی .

بالآخره فاتحلرینه سلطان طرفندن احسان ایدیلردی. بو تاریخلرده ایدی که آرتق نورالدین اختیارلامش وسیواسده‌کی شیخ الیاسه انتساب ایتمش اولدیغندن ترك مشغلهٔ حکومت ایدرك کوشهٔ وحدته چکیلیور. وتکمیل طاش ایله ، سلفکه وحوالیسنی اوغلی قره‌مانه تودیع ایدییوردی. بوانزوا وعزلت دملرنده « نورالدین » ه « نورالدین صوفی » دینلمکه باشلانمش ایدی . . .

سلطان علاءالدینك عموجه زاده‌سی اولان « آقسرای » بکی ملك آرسلان ، قره‌مانی بکنمش وقیزنی اوکا ویرمشدی. ایشته بوصورتله سلجوقیلرله کسب صهریت ایدن قرمانیلر، دولت مذکوره‌نك اندراسنده قونیه تختنه ادعای حقوق ایلمشلر وبو سببدن برچوق دفعه‌لر عثمانلیلرله چارپیشمغه مجبور اولمشلردی . فقط تاریخی برفن اولمقدن زیاده بر شهنامه تلقی ایدن و حسلرینه کوره وقایعی تحریفه جرأت ایدن برطاقم وقعه نویسلر بو جهتلری کورمه‌مزلکدن کلمشلر ، و نسلاً بعد نسل اوغوز احفادندن اولان اك بنام رجال تاریخیه تورکیه‌یی منسوب اولدقلری ملت خارجنه آتمشلردی . . .

سلجوقیلرك انقراضندن صوکره معلوم اولدیغی اوزره برچوق اقسامه آیریلان تورك حکومتی زیاده عثمانلیلرك بولندیغی جهتده کسب شوکت ایلمش ایسه‌ده ینه قونیه‌ده حکمران اولان قره‌مان حکومتنك خاطری صاییلردی . حتی عثمانلی پادشاهلرینك بو خاندان احفادیله صهریتی تجویز ایتمسی ، قره‌مان حکومتنه بر اقران معامله‌سی ایتمکدن باشقه برشی دکلدی . فقط مرور زمان ایله قره‌مانیلر حدناشناسلق ایتمکه باشلامشلر ، کوندن کونه توسع ایتمکده اولان عثمانلی سلطنتنی ازعاج ایتمکدن کیرو قالمامشلردی . فقط اولجه عرض اولندیغی وجهله هر ایکی حکومت بیننده وجوده کتیریلن رابطهٔ صهریت دائما بو نزاع و جدالك اوزاماسنی انتاج ایلمش وصوکره‌لری هیچ بر حزبیت وفضیلتی قالمایان قره‌مانیلرك بو جهت ایچه بر زمان دوام حکومتلرینه سبب اولمشدر .

نهایت احوال عمومیهٔ تاریخیه قسمنده کورلدیکی وجهله سلطان فاتح زماننده قره‌مان حکومتی قطعی صورتده بر طرف ایدیلرك قونیه وحوالیسی ضمیمهٔ ملك عثمانی قلنمش و مصطفی سلطان قره‌مان والیسی تعیین اولنمش ایدی .

ارکلی قضاسنك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

ارکلی قصبه‌سی قونیه ولایتنك شرق جنوبیسنده قونیه‌دن یوز سکسان سکز کیلو مترو بعد ومسافه‌ده طوروس سلسله‌سنك شرق غربیسنده آق کول نام دیکری ارکلی کولینك شرق جنوبیسنده بیك خانه‌یی ودرت بیك اوچیوز اون درت نفوسی جامع درونده جریان ایدن آبریز صوینك اوزرنده غایت واسع براووایه مالك صولاق وباغ وباغچه‌لق برقصبه اولوب نام قدیمی هرقلیس اولدیغی وهرقلیس نام حکمدارك بنا ایتدیکی روایت ایدیلیورسه‌ده اصل بانیسی هرقلیس اولمیوب بو ذات بر سفردن مظفراً بورادن کچمسی حسبیله حرمةً نامنه اضافتله تسمیه ایدلدیکی مرور زمانله ارکلی‌یه تحول ایتدیکی‌ده روایت اولنمقده . بناءً علیه اصل بانیسی حقنده معلومات صحیحه حاصل ایتمك ممکن اولمامقده‌در. دیوله، اینار آبریز، قریه‌لری قرای مشهوره‌سندن اولوب دیوله قریه‌سی ارکلینك جنوب غربیسنده ۳۵ کیلو مترو مسافه‌ده‌در . بو قریه قدیم دریه شهری [illegible]سی اوزرینه بنا اولندیغی ظن اولنمقده وحواریونلردن پاولوسك آسیای صغراده ایلك دفعه خرستیانلغی بو شهر اهالیسنه قبول ایتدیردیکی روایت ایدلمکده‌در. اینار قریه‌سنده اساطیر یونانیه‌دن اله‌البحرك اوغلی بتوی‌نك حکمدارلق ایتدیکی دیوله‌نك ایتویدن غلط اولدیغی روایت ایدلمکده‌در . بو قریه‌ده اسکندر کبیرك لحدینه مشابه بر لحد ظهور ایدرك استانبول موزه‌خانه‌سنه نقل ایدلمشدر. ارکلی‌یه اوچ ساعت بعد و مسافه‌ده بولنان آبریز قریه‌سنك ایکی موقعنده یکدیکرینك عین صورتده یرلی بر قیا اوزرنده مرتسم درت هیکل موجود اولوب بوندن برنجیسی؛ آبریز قریه‌سنك نامی اولان صویك منبعی قارشوسنده ، دیکری ایسه بر تپه‌ده‌درکه بونلردن بریسنك زمانك حکمداری، دیکری رئیس روحانیسی اولدیغی میلاددن اول هیت هیت قومنه عائد بولندیغی مرویدر . مملکتك قدم اعتباریله بونلردن بشقه مقبول ومعتبر آثار عتیقه‌سی موجود دکلدر.

ارکلی قصبه‌سنك جوارنده صحابهٔ کرامدن ابوالسفیان وابوالدرداً حضراتنك مرقد شریفلری وار ایسه‌ده تربه‌لری و زاویه‌لری یوقدر . ابوالدرداً حضرتلرینك مرقد مبارکلری الیوم قصبه‌یه اوچ چاریك ساعت مسافه‌ده اورخانیه قریه‌سی جوارنده‌درکه بو محلك استانبولی بغداد طریقی اولان قرالدین یولنه مصادف اولوب اولجه طریق کبیر اولدیغنه بعض محللرده بولنان قالدیرم آثاری

دلالت ایدییور. مصطفی سلطانك قتلی موقع مذکورده واقع اولدیغی روایت ایدیلیور. قصبه جوارنده حلواجی باباء شیخ شهاب الدین درکاهلری موجود ایسه‌ده مشرف خرابدر. شیخ شهاب الدین حضرتلری اولیاء اللهدن مشاهیر علما وحکمادن اولوب کندیلرینك علمای اشرافیوندن شیخ شهاب الدین سهروردی اولوب قره‌مان اوغللری طرفندن قتل ایدلدیکی مرویدر. الیوم مشرف خراب اولان درکاه شریفنده مدفوندر. جامع شریف وچله خانه‌لری اثرلری موجوددر.

بوفصل حقنده یازی یازمق صلاحیتدار تاریخ شناسلرك الندن کله‌بیله‌جك برایش‌در.

یالکز تاریخ عمومی‌یه ومملکتك خصوصیتی حقنده‌کی روایاته استناداً شویله‌جه بیان مطالعه اولونه‌بیلیر.

قیصری ایله جواری بولنان بوحوالینك تاریخچه نام قدیمی (قپا دوقیه) تسمیه اولنوب ینه تاریخ عمومینك دلالتیله شرقی روما ایمپراطورلغنك اجزاسندن بولندیغی وایرانیلرله اسکندر کبیرك استیلاسنه اوغرادیغی وصوك دورلرده سلجوقیلرك النه کچه‌رك بر مدت قره‌مان اوغللری دخی حکم سوردیکی و نهایت صاحب مشروع بولنان عثمانلی ترکلرینك الینه کچدیکی حقائق تاریخیه‌دندر. بو حوالیده عجملرك حکم سوردیکی بوکون موجود مقبرلر وحالا بعض ذواتك طهماسب واوکا مماثل اسملرله یاد ایدلملری بوکا دلالت ایلمکده‌در. شرقی رومالیلرك موجودیتنه ایسه ارکوب، سنه‌صون جمیل، دامسه، سوه‌شه جاوش این کویلرنده‌کی پك اسکی قیادن اویولمش کلیسالرده‌کی تصاویر ایله یازیلر شهادت ایتمکده‌درلر. قضاده‌کی قصبه وکوی اسملرینك بعضیاری ترکلك و اسلامیتدن اول قونلدقلری صورت تلفظدن آکلاشلمقده‌در. ازجمله ارکوب سنه‌صون، بابایان، سوه‌شه، دامسه، عروان اسملری بو قبیلدن اولوب ارکوب روایته نظراً پره‌قوپیوس، «بابایانك» «بابایانی» «دامسه‌نك» «دامه‌سوس» اسکی آدلری اولدیغی سویلنیور. یاقین زمانلرده جریان ایتمسی حسبیله وقایع تاریخیه‌دن اولمق اوزره سلطان محمود عدلی زماننده بیك ایکی یوز قرق اوچ تاریخنده عثمان پاشا نامنده‌کی سردارك مشهور ابراهیم پاشا قوماندانسنده‌کی مصر عسکرینه مقاومته کیتدیکی وهراوغرادیغی یرده عسکر دوشیردیکی برصیره‌ده ارکوبه‌ده اوغرایه‌رق شهره کیرمك ایسته‌مسی اوزرینه باشنده‌کی عسکری بارندیره‌میه‌جغندن بحثله خارج قصبه‌ده استراحتلرینك تأمینی تکلیف ایدن ارکوب ایلری کلنلریله بیلرنده حاصل اولان سوء تفهم اوزرینه هرایکی طرفك (التی قپولی مزارلق نام محلده یکدیکرینه سلاح استعمالنی موجب اولدیغی وبو یوردن جبراً شهره کیرن عسکرك یغمایه قویولمسی اوزرینه اهالینك قورقولرندن قیادن اویولمش اینلره صاقلاندقلری ومصرلی ابراهیم پاشانك عسکریله بوحوالی‌یه کلمکده اولدیغی طویلمسی اوزرینه عثمان پاشانك چکیلوب کیتدیکی پك یاشلی کسان طرفندن تواتراً سویلنمکده‌در.

ارمناك قضاسنك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

ارمناك قصبه‌سی، اسکندر کبیرك آسیا فتوحاتنی اکمال ایتدکدن صکره بابلده وقوع وفاتی اوزرینه ممالکنك قوماندانلری بیننده حین تقسیمنده حاصل اولان طوائف ملوکدن سوریه جهتلرنده حکم سورن (سه‌لوقوس) دها صاغنده دجله‌نك غربنده‌کی ایالتلرینی اوغلی [آنطیوخس] (آنطیوکوس) (Antiohes) ویرمشدی. انطیوخس قبل المیلاد ۲۸۰ تاریخنده قرال اولوب خاندان مذکوره‌دن اون اوچ قرال ظهور ایدرك ایکی بچق عصر قدر حکومت ایتمش وبونلرده آسیانك ایچری طرفلرنده یودیکندن طولایی آسیالی لقبیله ملقب اولوب اجدادینك ملکی بر وقتلر (دیقرانك) یدضبطنه کچمش ایکن روما سردارلرندن (لوقولوس) طرفندن تحت موروثنه اجلال اولنان اونجی (آنطیوخوسك) اوغلی بولنان اون اوچنجی انطیوخس طرفندن هجرت نبویه‌دن ۵۴۷ سنه مقدم یعنی میلادك اوکوز بشنجی سنه‌سنده بنا وتأسیس ایدیله‌رك زماننك نامدار علماسندن قالیقولا جرمانیوس (Calicula genanicus) نامنه اضافتله جرمانیقوپولیس تسمیه ایتمشدر. شهر مذکورله بتون سوریه حوالیسی میلادك النمش دردنجی سنه‌سنده مشهور پومپیوس طرفندن ضبط اولنه‌رق روما مملکنه الحاق ایدلمشدر.

خلفای عباسیه‌دن معتمد باللهك زمان خلافتنه تصادف ایدن ۲۷۵ نجی سنهٔ هجریه‌سنده سید بطال غازی معیتنده‌کی مجاهدین عرب طرفندن فتح واستیلا اولنمش و مشارالیهك قونیه جهتلرنده واقع اولان تعرض و تجاوزی اثناسنده قره‌مانله موط اره‌سنده بولنان ملزو (اخراس) طاغلرنده منهزم اوله‌رق انجق بورالری محافظه ایده‌بیلمشلردر.

المانیا ایمپراطوری فره‌دریق بارباروس طرفندن ۵۸۳ تاریخ هجریسنده تشکیل ایدیلن اوچنجی اهل صلیب اردولری طرفندن استیلا ایدیله‌رك ینه رومالیلرك اداره‌سنه ویرلمش وبونلرك حکمداری بولنان میخائل (پالیولوغوس) ك:

(Mihaill palailogos) زمان حکومتنده والتیوز اون تاریخ هجریسنده مشهور قره‌مان طرفندن فتح واستیلا ایدلمشدر. قره‌مان اوغللری بو حوالیده ۲۳۰ سنه قدر اجرای حکومت ایتمشلردر..

قره‌مان اوغللرینه عائد وثائقك شمدیلك الك قدیمی ارمناك قضاسنه تابع بالقاسون قریه‌سنده قره‌مان اوغلی تربه‌سنك قپوسی بالاسنده بولنان (کریم‌الدین قره‌مان بن‌لوزه) (عمر هذه العمارة المبارکة فی ایام الدولة السلطان المعظم مسعود بن کیکاوس صاحب هذه التربة المحتاج رحمة‌الله تعالی کریم الدین قره‌مان بن لوزه).

بو تربه‌ده قره‌مان اوغلی عائله‌سنه منسوب بش مزار بولنیورسه‌ده هیچ برنده تاریخی یازی یوقدر. قره‌مان اوغلی محمود بکك دخی بوراده مدفون اولدیغی روایت اولنمقده‌در. تربه‌نك متوللیلری بدنده‌کی دفتر خاقانی صورتنده (قره‌مان بك ومحمود بك بن قره‌مان واجداد اولاد قرامانك ومصالحی وبالغاسندن محمود بکله باباسی قره‌مانك تربه‌سی مصالحی ایچون وقف ایلدیکی قرا ومزارعك بر موجب وقفنامه دفتره قید اولندیغی محرردر.

وقفنامه‌نك تاریخی ٧٠٢٠ اولدیغی کبی ارمناك قاضیسی مولانا نجم‌الدین بن محمد بن عبدالمحسن امضاسنی دخی حاویدر.

تربه‌نك درونده‌کی مرقدلرك یازیلری دخی دور زمان ایله یاخود تخریبات ایله محو اولدیغندن تربه‌نك سنهٔ انشاسنی تعیین ایتمك قابل اوله‌میورسه‌ده سلاطین سلجوقیه‌دن غیاث‌الدین مسعود ثانینك زمانته عائد اولدیغی متن کتابه‌ده مصرحاً محرر اولدیغی وسلطان مشارالیهٔ دفعهٔ اولی اولارق ٦٨١-٦٩٧ ودفعهٔ ثانی اوله‌رق ٧٠٢-٧٠٤ سنه‌لره قدر ایکی دفعه حکومت ایلدیکندن تربه‌نك اشبو سنه‌لر ظرفنده انشا ایدلمش اولدیغی آشکاردر.

انجق کتابه‌ده قره‌مانك اسمنه هیچ بر عنوان ترفیق ایدلمامسندن وقره‌ماندن عسکره کلان اوغلی محمدك حجری ایله برلکده قونیه‌یی ضبط وبعده محمدك اباقه طرفندن قتلی ٦٧٦ سنه‌سنه مصادف اولمسندن طولایی تربه‌نك حین انشاسنده قره‌مانك ارتق برحیات اولمدیغنه حکم ایدیله‌بیلورسه‌ده بناء علیه کتابهٔ مذکوره قره‌مانك تاریخ وفاتنه دائر تخمیناً اولسون برزمان تعیین ایدیله‌مز. شکاری؛ قره‌مانك سلطان علاءالدین طرفندن تسمیم ایتدیرلدیکنی وارمناکده دفن اولندیغنی بیان ایدیور. منجم باشینك جامع‌الدول ایله صحائف الاخبارنده ومسکوکات قتالوقلرنده قره‌مانك مدت حکومتی اوله‌رق ٦٥٥-٦٦٠ تاریخی یازلمش ایسه‌ده کرك موسی‌الیه قره‌مانك کرك اوغلی محمد بکك مستقلاً حکومت ایتمش کبی تلقی ایدلمسی جائز اولمدیغندن بونلر ایچون مدت سلطنت کوسترمك شمدیلك الده بولنان وثائق تاریخیه‌یه نظراً خطادن سالم اوله‌مز. بوکتابه واسطه‌سیله قره‌مان بکك مخلصی (کریم‌الدین) وپدرینك اسمی (نوره) اولدیغی تحقق ایدییور. بو اسمی تاریخلر علی‌الاکثر نوره صوفی صورتیله یازارلر. نوره‌نك ارمنی‌الاصل اولدیغنی یالکز (جنابی) یازییور. فقط نه‌ابن بی‌بی نه‌ده (شکاری)ده بوکا دائر بر قید یوقدر. شکاری نوره‌نك پدری اولمق اوزره سعدالدین اسمنده برینی کوستریبور.

نوره‌نك موط قضاسنده سنانلی ناحیه‌سنده دکرمنلك نام یایلاقده تربهٔ مخصوصه‌سنده مدفون اولدیغی وجوارنده برده مصلا شکلنده بر جامعی بولندیغی خبر ویرلمکده‌در.

(محمود بك بن قره‌مان) سنه ٧٠٢

(١) عمر هذه الجامع الشریف محمود بك بن قره‌مان (٢) التاریخ سنه اثنا وسبعمائة هجرت نبویه علیه‌السلام

ارمناکده محمود وخلیل بکلرك انشا کرده‌سی اولان جامع کبیرك ایچ قپوسی بالاسنده‌کی کتابه‌در. اکثری سلسله‌نامه‌لرده محمودك مدت سلطنتی ٦٧٨-٧١٨ یاخود ٧١٩ سنه‌سنه قدر اوله‌رق کوسترلمشدر. شکاریدن بشقه علی‌العموم مورخلر محمودی محمدك اوغلی اوله‌رق قبول ایدوب پدرینك وفاتنده محمود صغیر باشنده حتی بر روایتده بشیکده اولدیغندن پدرینك امراسندن برینك تحت تربیه‌سنده کله‌رك سن رشده داخل اولدقدن صکره مقام سلطنته کچمش و انجق سلجوقی دولتنك کاملاً انقراضندن صکره ٧٠٨ ده کسب استقلال ایتمش اولدیغنی درمیان ایدییورلر.

شکاریده ایسه بالعکس محمدك برادری اولدیغی و آنك زماننده محمودك خیلی ایشلرده بولندیغی محرردر.

بعض تاریخلرده محمودك مخلصی بدرالدین اولدیغی واوغوزندن‌ده اصل قره‌مان دولتنك ابتداسی کویا محمودك اعتبار ایدلدیکندن توقیلرنده البدری یازدقلری مندرجدر. عالی دخی فصول حل عقده‌ده عین بیاناتده بولنیور.

ابن بطوطه سیاحتنامه‌سنده دارنده‌دن کچدیکی وقت بو بلده‌نك سلطانی (بدرالدین بن‌قره‌مان) اولوب بوندن اول‌ده شقیقی موسی بك حکومت ایتدیکنی سویلیور. منجم باشی محمود بکك ٧١٩ ده وبر روایتده ٧٢٢ ده امیر چوبان طرفندن قونیه جوارنده وقوعبولان محاربه‌ده قتل ایدلدیکنی وشکاری؛ محمود بکك تاتار محاربه‌سنده ایاغندن الدیغی یاره‌نك تأثیرندن وفات ایتدیکنی بیان ایدییورلر.

(برهان‌الدین موسی بن محمود) کتابه ٣ سنه ٧٤٠

(١) انشا هذه المدرسة المبارکة الامیر الکبیر العالم العابد الغازی (٢) برهان الدولة والدین موسی بن محمود بن قره‌مان : فی سنة اربعین وسبعمائة

ارمناکده طول مدرسه‌سنك قپوسی بالاسنده‌کی کتابه‌در. متن کتابه‌ده‌کی القابه باقیلورسه موسی‌نك حکومت ایتمش اولمسی وپدرینك اسمنه هیچ بر عنوان والقاب علاوه ایدلمامسندن ده کتابه‌نك وضعنده پدری محمودك ارتق برحیات اولمامسی لازم کلور. شکارینك روایتنه کوره موسی بك بیوك

برادری اولان بدرالدین دن صکره مقام سلطنته قعود ایتمش ودرت سنه قدر حکومت ایتدکدن صکره مریض اولدیغندن فراغت ایلیوب بر سنه صکره‌ده موطده وفات ایتمشدر .

موسی بکك ارمناکده طول مدرسه‌سنك درونده‌کی تربه‌ده مدفون بولندیغی روایت اولنمقده ایسه‌ده نه قپوسنده نه‌ده مرقدنده هیچ بر تاریخی کتابه یوقدر .

قره‌مان اوغلی احفادندن ابراهیم بکك ٨٦٨ تاریخ هجریسنده وقوعوفاتی اوزرینه اوغللرندن اسحق بك باباسنك تختنه کچمکه جالشمش ایسه‌ده موفق اوله‌مدیغندن برادری پیر احمد بك جالس سلطنت اولمشدر . بوحالدن ممنون قالمیان اسحق بك اوزون حسنه مراجعتله کندوسنی قره‌مانه جلب وقرنداشی پیر احمد بکه قارشی محاربه ایتدیرمکه راضی ایتمش واوزون حسن‌ده حقیقةً پیر احمد بکی مغلوب ایدرك اسحق بکی قونیه تختنه اوتورتمش ایسه‌ده اق قیونلیلرك اردوسی قره‌مان ممالکنی صوك درجه تخریب ویغما ایتدکدن صوکره مملکتلرینه عودت ایتمشلردر . اسحق بکك حکومتی بك آز دوام ایتمشدر . زیرا فاتح سلطان محمد خان انطالیه بکی اولان حمزه بکی پیر احمده امداد ایچون کوندردیکندن ارمناکده؛ وبرروایتده طاغ پازارنده وقوعبولان مصادمه‌ده اسحق بك منهزم اوله‌رق اوزون حسن جانبندن فراره مجبور اولمشدر. ایشته بو صورتله ٨٦٩ ده پیر احمد بك تکمیل قره‌مانه مالك اولدیغی کبی ایچ ایلی دخی تحت تصرفنه کچورمشدر. بو موفقیات نتیجه‌سنده پیر احمد بکك فاتح سلطان محمد خان حضرتلرینه صوك درجه‌ده مطیع ومنتدار قالدیغی حالده ٨٧١ سنه‌سنده مومی الیه بر بهانه ایله دولت عثمانیه‌یه قارشو اعلان خصومت ایتمسی اوزرینه اردو ایله کندیسنه مقابله وانهزام کلیه کرفتار ایدلمشدر . بو دفعه ارتق کواله وقونیه قلعه‌لری صورت قطعیه‌ده عثمانلیلر طرفندن فتح وضبط ایدیله‌رك شهزاده سلطان مصطفی ٨٧٣ تاریخنده قره‌مانه والی نصب اولنمشدر . بو مغلوبیتمن صوکره پیر احمد بك لارنده ونیکده طرافلرینه چکیله‌رك اوراجه کاه برادرلریله مجادله وکاه عثمانلیلرله محاربه‌یه دوام ایتمشدر . وحتی ٨٧٠ تاریخنده برادری قاسم بکله عقد واتفاق ایتمش ایسه‌ده بالاخره اوزون حسنه التجا ایتدیکی وینه عودت ایدرك اورته‌لق مستقل بولنمسی لازمکلان برادری قاسم بکه ملاقی اولدیغی وقاسم بك کندیسنه سلفکه قلعه‌سنی تکلیف ایتمش ایسه‌ده قبول ایتمیوب ارمناکه کیتدیکی وبو اثناده کدك احمد پاشایه قارشو بر چوق محاربه‌لرده بولندیغی تاج التواریخده بر تفصیل حکایه اولنمقده‌در . کدك احمد پاشا ارمناکی ٨٧٩ تاریخنده ضبط ایلدکدن صوکره درونده پیر احمد بکك اولاد وعیالی بولنان (مینان) قلعه‌سنی دخی ضبط ایدوب خاندان آل عثمانه انتسابلری جهتیله عائله‌سنی رنجیده ایتمیه‌رك قونیه‌یه سوق ایتمشدر .

(مینان) الیوم ارمناکده واقع کورمل قریه‌سنك شرق جنوبیسنه مصادفدر .

مینان قلعه‌سنك محاصره ایدلدیکنی ونهایت تسلیم اولدیغنی قارشوسنده‌کی یوکسك تپه‌دن رأی العین مشاهده ایدن پیر احمد بك یأس وتأثرندن انتحار قصدیله کندوسنی صرپ برقیادن آتمش ایسه‌ده هلاك اولمیوب طرسوسه قدر کیتمشدر. ٨٧٩ مذکور مینان قلعه‌سنك تماماً قارشوسنه تصادف ایدن تپه الیوم آزی تپه‌سی نامیله معروف اولوب مجاور کویلیلر طرفندن زیارت ایدلمکده ایسه‌ده قبر

وآثار یوقدر. وقایع مذکوره‌دن برسنه صکره پیر احمد بك حدود شامیه‌ده انواع محنت و فلاکت ایچنده و (٨٨٠) سنه‌سنده ترك حیات ایتمشدر . نره‌ده مدفون اولدیغنه دائر هیچ بروثیقه‌یه دسترس اولنه‌مامشدر.

ارمناك بر وقتلر مسلملر معرفتیله اداره اولندقدن صکره تشکیلات ملکیه‌نك حین اجراسنده مرکزی ارمناك اولمق اوزره موط ، انامور، کلنار ، سلفکه قضالرندن مرکب اوله‌رق تشکیل ایدیلان ایچ ایل لواسنك قونیه ولایتنه الحاق ایدلدیکی و١٢٨٦ تاریخنده قونیه‌دن فك ایدیله‌رك آطنه ولایتنه الحاق وعین سنه ظرفنده مرکز لوانك سلفکه‌یه نقل ایدلدیکی و ١٣٢٣ تاریخنده سلفکه لواسندن بالتفریق قونیه لواسنه التحاق ایدلمشدر.

Türkiye Kütüphaneleri Genel Müdürlüğü

اسپارته‌نك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

بو سنجاق الیوم نام قدیم یونانیسیله اسپارطه دیه طانندیغی کبی حمید آباد دیه‌ده متعارفدر.

ایلك اسمك وجه تسمیه‌سی حقنده مختلف روایات واردر. بر روایته کوره یونانستان قدیمه‌کی اسپارته شهرینك قبل‌المیلاد اسکندر طرفندن ضبط ایدلمسی اوزرینه اهالیسی بورالره قدرهجرت وبر شهر تشکیل ایده‌رك بو شهره اسپارته نامنی ویرمشلردر. دیکر برروایته کوره اسپارته لسان یونانیده متفرق معناسنه اولان اسپارته‌دن ماخوذدر. وجه تسمیه ومناسبت ایسه اووقت بورالرك الیوم خرابه‌لری مشهوداولان بوردور سنجاغنده واقع اغلاسون ناحیه‌سنده‌کی (بودروم) شهرینه مربوط رؤسای روحانیه اداره‌سنده بولنمسی ایمش. محقق اولان برجهت وارسه اوده یونانستان [بیسیدیا - Pysidie] نامیله معروف‌اولان خطه‌نك حال حاضرده اسپارته‌ده داخل‌اولدیغی حالده قونیه ولایتك جنوب غربیسنی تشکیل‌ایتمشدر. بوخطه‌نك مشهور شهرلرندن اولان [اغلاسون - Laglassuse] الیوم بوردور سنجاغی داخلنده اسپارته‌یه یکرمی کیلومترو مسافه‌ده واقع اولان اغلاسون ناحیه‌سیدر [تلمیسوس - Telmissus] ده‌شمدیکی قره‌مان قضاسیدر. بیسیدیانك مرکزی [آقشهر - Antioch] ایدی. شمس‌الدین سامی بك مرحوم ایسه قاموس اعلامنده اسپارته حقنده «اسکی بر شهر اولوب اسم قدیمی پارس اولمغله رومجه ایس ادات ظرفیله ترکیبنده اسپارتیا اولدیغندن بوندن غلط اولاره‌رق اسپارته دنیلمشدر» دیور اسپارته سلجوقیلرك اواخر سلطنتنده [حمید ایلی] نامنی آلمشدر. بوده سلجوقیلرك انقراضی صره‌لرنده اعلان استقلال ایدن امرای سلجوقیه‌دن حمید بکه نسبتله‌در. ۷۸۳ سنه‌سنده حمید اوغلی حسین بکدن شرائمه داخل حوزهٔ ممالك قلندقدن صوکره حمیدمتصرفلنی نامیله یاد اولونمغه باشلامش و ۱۳۰۷ سنه‌سنده الحاآت زمانه ایله بوکا بر (آباد) علاوه قلنمشدر.

آقسرای

قضاسنك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

آقسرای قضاسی حقنده جدی وموثوق معلومات تاریخیه‌یه دسترس اولنه‌مامش ایسه‌ده مذکور قضایه مرکز اتخاذ ایدیلان قصبه حقنده موجود بعض آثار وروایاتی بورایه درج ایتمکله بو قضانك نه کبی وقایع تاریخیه‌یه جلوه‌کاه اولدیغنه دائر آز، چوق بر فکر ویره‌بلمکدن کندیمزی آله‌مادق:

روایته نظراً آقسرای قصبه‌سی، سلجوقیلردن قلنج آرسلانك زمان سلطنتنده پك مشهور بر شهر ایمش، قلنج آرسلان داخل شهرده واپ قلعه داخلنده بیاض مرمردن غایت مزین ومصنع بر سرای بنا ایتدیرمش، وبو سرایدن کنایه اولمق اوزره شهره «آقسرای» نامی ویرلمش. بو سرایك جمله قاپوسی اوزرنده طونجدن معمول ایکی آرسلان هیکلی موجود ایمش. بو هیکللر اویله بر طرزده یاپلمش ایدلمش که ذات حکمداری یه سوء قصد ایتمك اوزره بر کیمسه بو هیکللرك ینه یاقلاشیرسه هیکللردن بر صیحه چیقار و محافظلر بو صورتله سوء قصد ترتیباتنی اکلارلر وتدابیر لازمه‌یه توسل ایلرلر ایمش...

اسکی بر لوحه اوزرنده محرر اولوب عیناً اقتباس ایدیلن ابیات آتیه‌ده آقسرای حقنده بزه بر فکر ویره‌بیلیر:

آقسرایه وضع ایدن بنیادی : شاه نهاد در سام اولادی
ضبط ایدوب سلطنت ایله اول : آدینی «صونیه» دیدیلر بیك ییل
مشهور ایدوب صوکره یونانی : ملك یونانی دیدیلر ثانی
چوق ایدی آنده عسکر اسلام : آنکچون دیدیلر قبه‌الاسلام
اولمدی فتح ایچون اصلا سفر : بونکچون دیدیلر دارالظفر
چونکه دنیایه کلدی اول حضرت : ینه صونیه ایله بولدی شهرت
آل سلجوقه دوشوب نوبت : آدینی «آقسرای» دیدیلر اول ساعت
یشامز اکا حقارت ایدن : نیجه اوکسون که آنی غارت ایدن
ظلم ایدوب حقارت ایده‌نه مولا : روز وشب ویره آکا یوز بیك بلا

آقسکی قضاسنك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

مرکز قضا اولان مارولیه قصبه‌سی یدی یوز کسور تاریخلرنده تأسس ایتدیکی ظن وتخمین ایدلمکده‌در. آقسکی قضاسی مرکزی مارولیه نامیله یاد ایدیلیر وجه تسمیه‌لری مجهولدر. قضاداخلنده وقایع تاریخیه‌دن هیچ بر وقعه تخطر وروایت ایدیلیور.

آقشهر

قضاسنك احوال خصوصيهٔ تاريخيه‌سی

آقشهر قصبه‌سی (انتوكيوس) ناميله بربرينی ولی وتعقيب ايدرك سوريه و حواليسنده حكم سورمش اولان ملوكك اناطوليده تأسيس وبنا ايلدكلری بلده‌لرك الك مهملرندن بريدر . نام قديمی حقنده تاريخاً مختلف روايتلر وار ايسه‌ده الك طوغريسی (پيسيديا) اولديغی اليوم اقشهره ايكی ساعت مسافه‌ده واقع(بيسسه) قريه‌سنك دلالتيله ثابتدر . ازمنهٔ قبل التاريخيه‌دن صكره بو حوالی‌نك شرقی روم ايمپراطورلغنك قبضهٔ تصرفنده بولندقدنصكره مذكور ايمپراطورلغك انقسام ايتديكی طوائف ملوك يونانيه يعنی روم تكفورلرينك يد اداره‌لرنده بولنديغی اثناده ابتدا خلفای راشدينـدن حضرت علی كرم‌الله وجه حضرتلرينك زمان خلافتلرنده حضرت معاويه طرفندن (٣٤) تاريخ هجريسنده وايكنجی دفعه اوله‌رق يـنه زمان معاويه‌ده حضرت ابا ايوب انصاری رفاقتيله يزيدك ترتيب ايتديكی عسكرله (٤٧) تاريخنده ومعاويه بن يزيدك زمان خلافتنده سفيان بن عوض طرفندن (٥٣) تاريخنده ودردنجی دفعه اوله‌رق (٩٧) تاريخنده عمر بن عبدالعزيز دورنده مسلمه طرفندن وبشنجی دفعه هشام دورنده سيد بطال غازی طرفندن (١٢١) تاريخنده و التنجی دفعه عباسيلردن محمدالمهدی دورنده هارون‌رشيد طرفندن (١٦٤) تاريخنده ويدنجی‌دفعه هارون رشيد دورنده ابو ملك طرفندن (١٩٢) تاريخنده عساكر اسلاميه طرفندن استيلا ايدلديكی واستانبولك فتحی مقصد علويسيله سفر ايدن عساكر اسلاميه‌نك برنجی ويا ايكنجی سفرنده علمدار رسول‌اللهدن اولديغی مروی اولان (غازی عبدالوهاب) سلطانك ابتدا آقشهری فتح ايله نور فيوضات اسلاميه‌يی اقشهره ادخال ايلديكی تتبعات تاريخيه‌دن استخراج اولنوب مشارالهك اقشهر جوارنده (يارانلر) نام موقعه‌كی مقام شهادت معلاسنك وجوديله بو اخبارك صحتی تأيد ايتمكده‌در .

آقشهرده (٥٠٠) تاريخ هجريسندن‌مقدم جامع ومدرسه كبی‌آثار اسلاميه كوريله‌ميورسه‌ده بوحال يااياك فتح دوره‌لرنده مبانئ عاليه وجوده كتيريله‌مديكندن و ياخود پك ساده و سطحی برصورتده وجوده كتيرلمش اولان مأثر اسلامك مرور زمانله محو ونابديد اولمسندن ايلرو كلديكی اكلاشيليور . (يارانلر) جوارنده وعبدالوهاب غازی سلطان قبرستانی اطرافنده درتيوز تاريخلی قبر طاشلرينه تصادف اولنمشدر . مشهور بطال غازينك بالاده عرض ايديلان فتوحاتی اخيراً بنا ايديلان تربه‌سيله ثابت اولوب شو حالده عالم اسلاميتك فيوضات عاليه‌سندن بو حواليـنك ٣٤ تاريخ هجريسـندن بری

مستنير اولديغی استدلال اولنيور . شو احواله كوره سلجوقيلردن اول بو حواليـنك يد استيلای اسلامه كچديكی اكلاشيليور ايسه‌ده سلجوقيلر زمانـنه دكين نه‌صورتله ادامهٔ حاكميت واداره‌اولنديغی معلوم دكلدر . احوال تاريخيه‌نك دلالتنه‌كوره آقشهر حواليسی ٤٧٩ تاريخندن ٦٩٩ تاريخنـه قدر سلجوقيلرك اداره‌سنده قالوب٦٩٩ده دولت سلجوقيه‌نك انقراضيله دولت ابدمدت عثمانيه بوحواليده استقلالنی اعلان ايتمش ايسه‌ده او تاريخده حدودی اسكيشهر جهتنه منحصر اولوب اقشهر طوائف ملوكدن قره‌مان اوغللرينـك يدنده قالمش و ٧٨٣ تاريخنده حضرت خداوندكارك حميد اوغلنـدن صاتون آلمش اولديغی جهتله اقشهرك ٨٤ سنه‌لك تاريخی ينه سـلجوقيلرك زمانـنه مصادف بولنمقده اولديغی اكلاشلمشدر . مذكور سكسان درت سنه‌لك زمانك آك مهم وقايع تاريخيه‌سـندن اولان (اخيلر) كيفيتنك اقشهره تعلقی حسبيله بو بابده براز تفصيلات ويرلمك مناسب كورلدی (اخيلر) اولزمانده طريق فتوته سالك وعقد اخوته سلوك ايدن بر زمره‌نك عنوانيدر .

بونلر اناطولی ايچنده ظهور ايدوب وصوفيلر مسـلكنی التزام وحاللرينی اجنبيدن سترايله دائما عبادات وطاعت وابنای جنسنه امداد واعانات ايله مشغول اولورلردی. برمدت صكره ايچلرينه قاريشان بر طاقم غرضكار جهلا اشبو اخوت خالصه‌يی اخلال واتحاد سياسيه‌يه تحويل و اغراض نفسانيه‌لرينی اجرايه وسيله و آلت اتخاذ ايتمش وبينلرنده مقرر اشارات ايله يكديكرلرينی طانيمقده بولنمشـلردی . بو تشكيلات كيت كده توسع ايدوب انقره وسيواس ولايتلرينه‌ده ياييلمش و حتی بر آرالق طوائف ملوك كبی او حواليده اجرای نفوذ ايتمكه باشلامشدر . بواخيلردن برقسمی قره‌مان اوغلی علی بكك تحت حمايه‌سـندن بولنه‌رق مومی‌اليه بونلری عثمانليلر عليهنه تشـويق ايدرك حكومت عثمانيه‌يی خيلی اشغال ايتمش ايسه‌ده نهايت خداوندكار حضرتلری كافه‌سنی منهزم ايلمشدر .

اشبو اخی تشكيلاتنك اقشهرده دخی پك واسع بر صورتده موجود اولديغنه اقشهرده بونلردن اخی جمال‌الدين ويحسيان قريه‌سنده مدفون اخی يعقوب حضراتی‌كبی ذواتك مدفنلری واوقافی بولنمقله برابر آقشهر محلاتندن اخی جلال محله‌سی اليـوم بو ناملة ياد اولنديغی‌كبی اخ جـلال و اخ محمود نام ذاتلرك‌ده قصبه درونـنده مرقدلری بولنمسی دلالتلريله ثابتدر. بعض تواريخده اشبو اخيلرك ملحد وپك فنا ادملر اولديغی مذكور ايسه‌ده اساس تشكيلاتك حسن نيته مقرون اولديغنه شـبهه اولميوب بالاده ذكر اولنديغی اوزره صكره‌دن آره‌يه جهلانك وارباب غرض و نفسـانيتك قاريشمسـيله نتيجه‌نك تشكيلات اساسيه‌دن انحراف ايتديكی اكلاشيليور. بونلردن اقشهرده مدفون‌اولان ذوات‌معروضه‌نك كتابهٔ سنك مزارلرنده تاريخه وترجمهٔ حاللرينه دسترس اولنه‌مامشدر .

اندن صكره دخی تاريخاً مضبوط اولديغی اوزره آقشهر ايله قونيه حواليسی يوز اللی سنه قدر قره‌مان اوغللرينك تجاوز واستيلاسـندن خالی قالميه‌رق قره‌مان بكلری عصيان وبو حوالی‌يی اسـتيلا ايتدكجه بر ياندن حكومت عثمانيه طرفندن تأديب وبر ياندن حركتلری عفو اولنمسيله بومدت‌ظرفنده دفعاتله بو حوالی‌يی يد اشغاللرينه آلمشلردر .

٨٠٤ تاریخنده وقعهٔ تیموردە ییلدیرم بایزید حضرتلرینك ید تیموره اسیر دوشمەسیله مشارالیه تیمورله معاً کوتاهیەده یازی کچیروب تیمورك قیشی آیدین جهتنده کچیرمك تشبثی صرەسنده مشارالیه بایزید حضرتلری خستەلنەرق آب وهواسنك لطافتی حسبیله برای تبدیل آب و هوا تیمور طرفندن یانلرینه ترفیق ایدیلان ایکی طبیب ایله یعنی اول عصرك اك حاذق اطباسندن اولان (مولانا جلال الدین عربی) و (مولاناعزالدین مسعود شیرازی) ایله اقشهره کلمش و٨٠٥ رجبنك اواسطنده « تاریخ مفصل » ١٤ شعبان ٨٠٥ تاریخنده « عوارض والام غمدن آقشهرده وفات ایتمکله جنازەسی اقشهرده بر عزیز جوارینه واحد مدحت افندینك «مفصل» نده ذکر اولندیغی وجهله (سید محمود خیرانی) حضرتلرینك نزدینه موقتاً دفن اولنوب بعده بروسەیه نقل ایدلدیکی مرویدر .

آقشهره عائد اشبو معلومات تاریخیه آقشهر اشرافندن مرحوم حیدر بکك معلومات ذاتیه و تتبعات تاریخیەسی اولەرق ضبط وقید ایلدیکی بعض آثاردن استخراج اولنمشدر.

اکردیر

قضاسنك احوال خصوصیهٔ تاریخیەسی

اکردیرده (شیخ علی اغا) مدرسەسنده‌کی کتبخانەده موجود (جهانما) نام مطبوع بر کتابك (٦٣١) نجی صحیفەسنده اکردیر حقنده بر وجه زیر معلوماته تصادف ایدلمکدەدر :

بو کتاب (کاتب چلبی) طرفندن بیك اللی تاریخنده تألیف وبیك یوز قرق درت تاریخنده طبع وتمثیل ایدلمشدر . کتابك اکردیر حقنده‌کی عباراتی بر وجه زیردر :

« اکردیر حمید ایلی اورتەسنده بر عذب عذبردر. درت بچق فرسخ جنوبندن شماله، طولی اوچ »
« فرسخ ، عرضی وعمقی اون قولاج اولوب غربیسی کول ایچنده کناره متصل اکردیر نام حصن »
« واوتەسنده ایکی جزیره واردر . صغیرینه جان اطەسی دیرلر وکبیرینه (نیس) اطەسی دیرلر. بش »
« نوع بالغی اولوب اول بهارده کراس موسمنده صید ایدرلر . بر غریب کولدر . کنارنده بیاض »
« چاقل اولور، اراسنده قدرتدن اسم الله تحریر اولنمش چاقل بولنور. وبو کولك آیاغی واردر. ایکی »
« قوناق جریان ایدر . نیچه یرده یر التنه کیرر . نهایتی انطالیه نهرینه بر قوناق قریب (دودن) نام »
« محلده کرداب مثال اولوب یر التنه کیرر بعده انطالیه کومروك قاپوسندن چیقار. اکردیر : کولك »
« کنار غربیسنده و کولك ایچنه کیرمش بر کوچوك حصن وسور متین طاتلی صو ایله محاطدر.. »
« اسواق عامره جوامع وحمامات متعددەسی واردر . وبونده کبار اولیأ نخش بندیه وبعض مشایخك »
« مزار مبارکلری اولوب اوزرلرنده جامع شریف وعمارت بنا اولنمشدر . وبو شهرده مدرسه »
« واردر . کتاهیەدن اوچ مرحلەدر. وبو قصبەنك واروشی واردر. ایکی طرفنده قاپوسی وقارشو »
« سنده بر صغیر اطه واردر . باغ وباغچەدر ، ادم ساکن اولماز و انك شمالنده بر بیوك اطه واردر. »
« ایکی یوز قدر او واردر . نصفی مسلم ونصفی غیر مسلمدر . ایچنده اولیأ عظامدن (شیخ مصلح »
« الدین افندی) مدفوندر . اشبو اطه اهالیسی کمیجیدر . ونسوانی بز ایشلرلر وذکر اولنان »
« واروش اوزرینه (سیوری قاز) نام بر طاغ اوزرینه بر متین قلعه(کلیب) نامنده بر کافر »
« بنا ایتمشدر . بو قلعەیی سیدی بطال غازی فتح ایتمشدر . طاغك یوکسکلکی التی ساعتدر وخارج »
« قصبەده (نازله) نامنده بر قریه واردر . سنه التیوزده بردع ولایتنده شیخ الاسلام نامنده »
« ساداتدن بر ولی طرف حقدن تعیین اولنوب اول نازله قریەسنده بر جامع و تکیه بنا ایدوب »

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

« آنده ساکن اولوب اولادندن نجه ولی ظهور ایتمشدر . طرف سلطنتدن یتمش عدد جزیه تعیین »
« اولنوب بیك یتمش تاریخنه کلنجه آینده وره‌ونده فقراسنه اطعام اولنوردی. بیك یتمش تاریخنده قطع »
« اولمشدر. وبو اکردیر قصبه‌سنك مزارعی یوقدر اکابناء طوائف ملوك عصرنده هرمحله‌یه برر تکیه »
« بنا ایدوب فقراسی اول تکیه‌دن اطعام اولنمشدر واول تکیه‌یه کویلر وقف اولنمشدر شمدی کمی »
« قطع کمی خراب اولمشدر . والحاصل بو اکردیر قضاسی طاغ استاندر عظیم طاغلر ولطیف بوکارلری »
« واردر وایسافروس نامنده بر یوکسك طاغی واردر . یکرمی درت ساعت یوکسکدر اوزرنده شدهٔ »
« حارده اون واون بش آرشون عمیق قار بولنور . حتی آب زلال دخی بولنور دیرلر ویاز فصلنده »
« غریب شکوفه بولنور وطاغك وسطنده دوز برده بر طاتلی کولی واردر طولی اون میل عرضی »
« بش میلدر دریانك اطرافی چمنزاردر لطیف هواسی واردر اما اندن یوقارووده قاردن غیری برشی »
« یوقدر . واکردیردن التی ساعت قدر برده بر طاتلی کول واردر بالغنه طاتلی بالق تعبیر ایدرلر اون »
« اون بش قیه قدر اولور اربعینده صید اولنور وکولك طولی التمش و عرضی قرق میلدر نقل »
« ایدرلرکه بو اکردیرك اوتوز التی نوع اوزومی واردر . »

اکردیرك ضبطی وسائره حقنده محلنجه بوندن باشقه بر معلوماته تصادف اولنمامقده‌در . بالکز شهر مذکورك اسکی اسمی (فلك آباد) اولدیغی و(کلب ابن الصباح) طرفندن بنا ایدلدیکی روایت اولنمقده‌در .

قضا داخلنده وقایع تاریخیه‌یه جلوه‌کاه اولان مواقع غیر موجوددر .

انطالیه

قضاسنك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

آناطولینك قسم جنوبیسنده قونیه ولایتنه ملحق برسنجاق اولان تکه خطه‌سنك ساحل قسمی زمان قدیمده (بامفیلیا) اسمیله معروف اولوب قسم شمالیسی (پیسیدیا) خطه‌سنی تشکیل ایدردی . بالآخره سلجوقیلر زماننده آسیای وسطادن هجرت ایدن تکه عشیرتنك بوسواحلده توطن ایتمسی حسبیله « تکه ایلی » نامنی آلمشدر .

Pamphylie بامفیلیا خطه‌سی زمان قدیمده تکه‌نك ساحلیله ایچ ایل خطه‌سنك قسم غربیسندن عبارتدر و شرقاً (کلیکیا) و غرباً (لیکیا) وشمالاً (پیسیدیا) وجنوباً آق‌دکز ایله محاط ایدی . باشلیجه(Attala آتالیا)و(Olbia اولبیا)و(Side سیده)و(Perga پرغه)و(Aspendus آسپندوس) و(Ptolémaiis پتولمایس)شهرلرینی حاوی ایدی. بوقطعه‌نك اساس تشکلنه کلنجه : (Troi تروا) محاربه‌سندن صوکره بوطاقم یونان مهاجرلری بو خطه‌ده یرلشوب اهالیسی اقوام مختلفه‌یه منسوب اولدیغندن (جامع الاجناس) معناسنی افاده ایدن (بامفیلیا) نامیله یاد اولنمشدر. ابتدا ایرانیلرك بعده ماکدونیالیلرك نهایتده حکمنه کیرمش وممالکنك اثنای تقسیمنده سوریه حکمداری (اومن)ه ویریلوب متعاقباً رومالیلرك النه کچمشدر . روما ایمپراطورلغنك انقسامنده شرق ایمپراطورلغی حصه‌سنه دوشوب مرکزی آسپندوس اولمق اوزره برایالت اتخاذ اولنمشدی. هارون الرشید ومأمون زمانلرنده برآره‌لق عباسیلر النه کچمش بعده شرقی روما ایمپراطورلغی طرفندن استرداد اولنمش وسلجوقیلرك ممالکی میانه ادخالی قاموس اعلام‌ده محرر ایسه‌ده مدللی وساقز آطه‌لرینك استیلاسنه مأمور ایدیلان فیروز بك زاده حمزه بکك عدم موفقیتندن دولایی دوچار غضب پادشاهی اوله‌رق (٨٥٨) تاریخنده انطالیه‌یه تبعید اولنمسی [١] وینه انطالیه محافظی حمزه بکك پیر احمد بك ایله برابر قره‌مان اوغلی ابراهیم بك‌زاده اسحق بکی (٨٦٨) تاریخنده تأدیبه مأمور ایدلمسی [٢] کبی قیود تاریخیه انطالیه‌نك دها اول ضمیمهٔ ممالك عثمانیه اولندیغنی کوسترمکده‌در .

قره‌مان اوغلی علاءالدین بك اوزرینه مراد خداوندکار طرفندن وقوع بولان سفر همایونك نهایتنده حمید ایلی بکی عثمانلی سنجاق بکلری صره‌سنه کچدیکی کبی تکه بکی دخی عین حرکته امتثاله

[١] تاریخ ابوالفاروق صحیفه ١٥٤ برنجی جلد
[٢] ابوالفاروق صحیفه ١٠١ برنجی جلد .

کندوسنی مجبور کوردیکی (٧٨٩) وبو صورتله قره‌مانك آیدیندن کلیاً تفریق ایدلدیکی حقنده‌کی قیود تاریخیه‌یه نظراً (٧٨٩) تاریخی انطالیه‌نك عثمانلی ممالکی عدادینه دخولنه تاریخ عد اولنه‌بیلور . (انطالیه‌نك ؛ ییلدیرم بایزیدك مشهور دوکونده دوکونده هدیه‌سی اوله‌رق تقدیم ایدلدیکی‌ده مرویدر.)

انطالیه قصبه‌سی عثمانلی ممالکنه الحاق اولندقدن صکره ردوس تارك‌دنیالری اوك آیاق اوله‌رق وندیك آمیرالی « پته‌ترومو چه‌نیقو » اداره‌سنده‌کی دونما بر طاقم تعرضات وحشیانه‌ده بولنمشدر. [١]

تیمورلنکك توجهنی قازانمش اولان شیخ صدرالدین آناطولی یاغمه‌سی اثناسنده تکه قطعه‌سنی غارتدن وقایه ایلدیکندن متشکراً تکه‌لیلر دخی آنك طریقنه صاپمشلردی . [٢]

بو حوالیده ظهیر پیدا ایدن شاه قولی (شیطان قولی)نی تأدیبه مأمور اولان صدراعظم علی پاشا ایله شهزاده احمد سلطان بن بایزید ثانی وحیدر بك قوماندالرنده‌کی اوچ قول انطالیه‌یه اون ساعت مسافه‌ده قزیل قیا نام طاغده محاصره ایده‌رك واقع محاربه‌ده صدراعظم علی پاشا ایله شیطان قولی مقتول دوشمشلردر . [٣]

انطالیه محافظی حمزه بك ایله قره‌مان اوغللرندن ابراهیم بك زاده اسحق بك آره‌سنده انطالیه‌ده وقوع بولان محاربه‌ده اسحق بکك بر طوپ کله‌سی ایله آت اوزرندن مقتول دوشدیکی وراکب اولدیغی آنك اردو آره‌سندن صیچرایه‌رق قاچدیغی یازمه برتاریخده کورلمش ایدی.

برده یوقاریده بالمناسبه ذکر ایدلدیکی وجهله سلطان محمد ثانی زماننده تکه متسلمی اولان محمد بکك اوغلی ابراهیم بك عصیان ایده‌رك بالمحاربه استیصال اولنمشدر .

سلطان محمود ثانی زماننده (١٨٠٠) تاریخ میلادیسنده انطالیه‌یه متسلم تعیین اولونان قوجه والیسی عبدالرحمن پاشانك کهیامی حاجی محمد اغا اوغل ابراهیم بك منسوب اولدیغی تکه‌لی نام عشیرتك قوت ونفوذیله برطاقم مظالم اجراسنه قیام ایلدیکندن وعلمدارپاشا وقعه‌سندن صکره آناطولی‌یه فرار ایدن قاضی عبدالرحمان پاشانی افنایه چالیشمقده اولان بعض یکیچریلرك ودره بکلرینك تشویقیله عبدالرحمان پاشانك اوغلی علائه متسلمی عبدالله پاشا اولوب دولت مذکوره‌نك انقراضنده بروقتلر منفرداً بکلك حالنده قالمشدر .

آنطالیه قبل المیلاد برنجی عصر اول (Pergame پرغامه) قرالی (Atale Philadelphe فیلادلف) طرفندن بنا ایدلمسیله (آتالیا) نامی ویرلمشدر .

روما ایمپراطوری قارا قاللا زماننده قبل المیلاد (٢٠٣) تاریخنده انطالیه اهالیسی روما اهالیسنك حائز اولدیغی حقوق وامتیازاته نائل اولمشلردر. الیوم انطالیه‌ده بوتاریخدن قاله عتیق انطالیه سورینك جهت شرقیه‌سنده مزین اوچ طاق ظفر موجود در. مذکور طاق ظفر اوزرنده پترسبورغ سفیر

[١] تاریخ ابوالفاروق صحیفه (٨ ١) برنجی جلد .
[٢] تاریخ ابوالفاروق .
[٣] تاریخ ابوالفاروق صحیفه (٢٣٨) .

سابقی طرخان پاشانك انطالیه‌ده متصرفلغی زماننده «روما ایمپراطورلرندن آدریانوسك شرفنه مخصوصدر» عباره‌سنی حاوی باقردن برلوحه الده ایدلمشدر . (مذکور لوحه الیوم موزهٔ همایونده‌در .)

بیزانسلرك دوری اثناسنده آنطالیه کرك دینی وکرك عسکری نقطهٔ نظرندن اهمیت مخصوصه اکتساب ایلمشدی .

برنجی اهل صلیب انطالیه‌نك دها شمالندن کچه‌رك بورایه اوچنجی اهل صلیب اردوسیله فرانسز قرالی یدنجی لوئی کلمش وخیلی زمان بوراده قالمشدر . اسکی فرانسز یازیسیله عمارت قپوسی جوارنده برقله‌ده برکتابه مشهود اولمقده‌در .

ساچوقیلر طرفندن (١٢٠٣) تاریخ میلادیسنده فرانسزلر بورادن طرد ایدلمشدر . ابوالفتح سلطان محمدخان حضرتلری زماننده (٨٧٤) تاریخنده ضمیمهٔ ممالك عثمانیه قلندیغی ودیکر اوغلی شیخ محمدبکی قتل ایلدیکندن دوچار غضب پادشاهی اوله‌رق تأدیبنه خسرو پاشا مأمور ایدلمش ومصره فرار ایتمیدان ویرلمه‌مك ایچون برآ وبحراً محاصره ایدیله‌رك آلتی آی قدر مقاومتدن صکره بالاستیصال سفن همایونده افنا ایدلمشدر . [١]

انطالیه‌یه ١٧٧٠ - ١٧٩٩ تاریخنده ناپولیونك مصری استیلاسنده مصردن عربلر و ١٨٢٢ مورهٔ عصیانده‌ده موره‌لیلر و١٨٩٧ تاریخنده یونان محاربه‌سندن صکره کریدلیلر هجرت ایلمشلردر .

[١] ابرادیده‌کی عبدالرحمان پاشا زاده‌لردن آنطالیه‌ده اوته‌دنبری دوران ایدن عنعنه و روایاتدن استنباط اولنمشدر .

اولوبورلو

قضاسنك احوال خصوصيهٔ تاريخيه‌سى

اولوبورلو قصبه‌سى ؛ قديم يونانيلر زماننده (پسيديا) تعبير ايديلن قطعه قصبه‌لرندن اولوب قديماً موقعى شمديكى قصبه‌نك مبنى اولديغى طاغك اتكنده واليوم باغچه اتخاذ ايديلن محلده ايمش . نام قديمى (آپوللون) اولديغى روايت ايديليور . آپوللون قصبه‌سنك نه‌وقت تأسس ايتديكى معلوم دكلسه‌ده شمديكى اولوبورلو قصبه‌سنك سلجوقى حكمدارلرندن علاءالدين كيقباد زمانلرنده تأسس ايتديكى وامراى سلجوقيه‌دن سيد بطال غازى طرفندن ضبط ايدلديكى بعض دلائل ايله تخمين ايديليور . اوچيوز يكرمى يدى حريقنده محترق اولان جامع كبير علاءالدين بن كيقبادك بنا كردەسى اولديغى كبى بنه اوذات طرفندن انشا ايدلمش بر چشمهٔ كبير موجوددر .

سكركند قصبه‌سى — اشبو قصبه اهاليسنك ناصيهٔ حالنه واجرا ايديلن تحقيقاته نظراً بشقه عرقلرله پك آز اختلاط ايتمش ترك عرقنه منسوبيتلرى اكلاشيليور . اشبو قصبه‌نك ده سلجوقيلر زماننده تأسيس ايدلديكى فقط اولوبورلو محيطنى اداره ايدن بكك بشقه اولوب سكركندك تابع اولديغى محيطك بشقه بر امير اداره‌سنده بولنديغى واولوبورلو اراضيسى ايله سكركند اراضيسى آره‌سنده حد فاصل موقعنده مبنى اولان قصبه‌نك (سنورشهرى) معناسنه اوله‌رق سكركند تسميه اولنديغى اكلاشلمقده‌در .

ايلكوب قريه‌سى — اشبو قريه اهاليسى قديماً باغ محصولنه مساعد اولديغندن يونانيلر زماننده طاتلى قصبه معناسنه اوله‌رق (غليقوپوليس) لفظندن تخفيفاً ايلكوب تسميه ايدلديكى برطاش اوزرنده كوريلن رومجه يازيدن استدلال ايديليور .

بسه قريه‌سى — اشبو قريه اسميده پسديا قطعه‌سنك اسمندن غلط اولسه كركدر .

ايلغين

قضاسنك احوال خصوصيهٔ تاريخيه‌سى

ايلغين ، اساساً بر اغاج اسميدر ، الاستيقيت فوق‌العاده‌سنه بناءً چركه نشينلر طرفندن سپت وامثالى اعمال اولنمقده در . روايت اولنديغنه كوره ايلغين وجوارى ، زمان قديمده همان عموماً دنيه‌جك درجه‌ده اشبو اغاجلردن متشكل اورمانلرله مستور ايمش، او زمانلر دربند، باليص بكرى، طاش ديكن قريه‌لرى لطيف اورمانلرى جوارنده كشت وكذار ايدن چركه نشينلر كندولرينه وقوع بولان تجاوز وتعرضلره امكان مقاومت كوره‌ميه‌رك ناچار اختيار هجرت ايلمشلر وكنديلرينه يكى بر ملجأ ومأمن آرامقده‌لرايكن يوللرى شيمديكى ايلغين قصبه‌سنك بولنديغى محله اوغرامش وبوراسنى كنديلرينه آرامكاه اتخاذ ايتمشلر ايمش . . قيمتى آنجق كنديلرينك تقدير ايده‌بيله‌جكلرى نادیده اغاجلرك كثرت ومبذوليتى فوق‌العاده‌سنى كوره‌رك برابرلرنده طاشيدقلرى چادرلرينى درحال بوموقعه قورمشلر واززمان صكره مأوالرينى ثابت برحاله افراغ ايله شيمديكى قصبه‌نك اساسنى وضع ايتمشلردى. بو چركه نشينلر طرفندن تشكيل ايديلان قصبه‌يه ، مذكور اغاجك اونلرجه قيمتلى اولماسندن طولايى ايلغين تسميه ايدلديكى روايت اولنمقده‌در. سكنهٔ حاضره بو چركه نشينلرك اخفاديدر. صوكرالرى مختلف عرقلره منسوب كيمسه‌لر بورايه كله‌رك توطن ايتمشلردركه كيت كيده اشبو قصبه‌نك اللى بيك خانه‌لك جسيم بر شهر حالنى آلمش اولديغى روايت اولنمقده‌در ..

بالاخره بوشهر خلق تيمورلنكك عضبنه اوغرايه‌رق قتل عام وپريشان ايدلمش وقصبه‌ده احراق ايدلمش ايمش.. جوارده‌كى شهرك جسامت حاضره‌سيله متناسب اولميان قبرلرك كثرتى، بوقصبه‌نك حقيقتاً بويله مشئوم بر فلاكته معروض قالديغنه دلالت ايتمكده ايمش... (بولاسان) [ابوالحسن] ، (الطاش) [الى طاش] ، [صونغور]، كبى اسملره باقيليرسه بورالرينك‌ده روماليلردن صوكرا عربلره، وتوركلره، كچديكى آكلاشلمقده‌در ..

بور

قضاسنك احوال خصوصيهٔ تاريخيه‌سى

بور قضاسى تاريخ ميلاددن پك چوق عصرلر اول مسكون بر محل اولوب تكميل اناطولى‌يى اشغال ايلين هتيتانك بولنديغى مواقعدن بريدر . بونلرك بو حواليده‌كى دور حكومتلرى و آثار مدنيه‌لرى اليوم مجهولدر . يكرمى اوتوز سنه مقدم تصادفاً الده ايدلنش اولان قريق برصنم پارچه‌سنده‌كى يازيلردن مذكور صنمك بر هتيت ملكينك تصويرى اولديغى اكلاشلمش ايسه‌ده كتابه‌نك نصفنك عدم وجودى ملابسه‌سيله بر معناى صريح استحصالنه موفق اولنه‌مامش و قضانك نام اصلى حقنده هيچ بر معلومات الده ايديله‌مامشدر .

بو قضا مؤخراً هتيتلرك مقامنه قائم اولان قابادوقلرك بولنديغى مواقعك بر قسمنى تشكيل ايلرش ايسه‌ده بو دوردنده هنوز هيچ بر اثار تاريخيه ظهور ايلمامشدر . بوقبادوقلر يونانيستاندن آسياى صغرى‌يه كلان مهاجرين ايله برلشمشلردر. بويوك روما ايمپراطورلغنك زمان اداره‌سنه قدر اليوم (كليسا حصار) تعبير اولنان ومركز قضانك جنوبنده وايكى ساعت بعد مسافه‌سنده بولنان (دينا) شهرى بوجوارك بر مركز حكومتى اولديغى اليوم باقى اولان صو يولى كمرلرندن وتصادفاً اله كچن بر صنم ومسكوكاتدن اكلاشلمشدر. بو حوالينك روما اداره‌سنده بولنديغى زمان پيوك برحيات مدنيه وپك چوق اثار عمران كوسترمش اولديغى وابستهٔ اشتباهدر . بيزانتيون روم ايمپراطورلغى دورينه عائد هرنه قدر مركز قضاده هيچ بر اثار عتيقه ظهور ايتمامش ايسه‌ده سالف الذكر ديانا (كليسا حصار) و ديراكون يعنى (ديره‌غون) و اندوغى قراسنده پك چوق كليسا و مبانى خرابه‌لرى واردر .

بور قصبه‌سنك تورك عشيره‌تى طرفندن بنا اولنوب آندن اول هيچ بر آثار عمران موجود اولمديغندن اسمنه بور تعبير اولنمشدر. بوراسى تورك عشائرى دره‌بكلرندن قره‌مان اوغللرينك يدينه كچدكدن صكره كسب عمران ايلمشدر .

بوردور

قضاسنك احوال خصوصيهٔ تاريخيه‌سى

بوردوره عائد كرچه مضبوط بر تاريخ يوقسه‌ده روايانه نظراً بوشهرك نام اصليسى «تركمن خالص» اولوب مؤسسى بنيان سلطنت سلطان عثمان غازى حضرتلرينك زمانده ممالك عثمانيه عدادينه ادخال ايديله‌رك شهزادكاندن « بوردور » اسمنده‌كى مخدوم نجابت موسوملرينك نام عاليلرينه اضافةً «بوردور شهرى» تسميه اولنديغى وتخميناً بش التى يوز سنه اول «قنه‌لى عشيرتى» نامنده بر طاقم خلقك بورايه كلوب توطن ايتدكارى بوندن بشقه باغلر آراسنده «حمام بندى» دنيلن موقعده آز ، چوق شهر اطلاقنه سزا بر قصبه موجود ايكن بالاخره اوراسنك سيلابه معروض قالمسى حسبيله ويا اسباب سائره جهاتيله سكنهٔ مذكوره‌نك دخى تدريجاً بوردوره نقل خانه ايلدكارى و ترك ايتدكارى محالك بلغ وباغجه حالنده تأمين موجوديت ايلديكى روايت ايدلمكده‌در . مع مافيه بوردور قصبه‌سى ، قديماً‌ده بر شهر اولديغى بعض آثار دلالتيله اكلاشيلمقده‌در .

بو قصبه حقنده بلشقه‌جه معلومات تاريخيه‌يه تصادف اولنه‌مامشدر .

بوزقير

قضاسنك احوال خصوصيهٔ تاريخيه‌سى

بوزقير ؛ اولجه بك شهرى سنجاغنه تابع بر ناحيه مركزى ايكن تشكيل ولايات اثناسنده قضايه تحويل اولنوب مذكور قضايه «سرستاده» قصبه‌سى مركز اتخاذ ايدلمشدر . قصبه‌نك وجه تسميه‌سنه دائر بر روايت موجود اولماديغى كبى وقايع تاريخيه‌يه جلوه‌كاه اولمش محللرى‌ده يوقدر .

سلطانیه

قضاسنك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

سلطانیه قصبه‌سی ؛ قدیماً سلجوقیلر زمانلرنده مبنی اولوب حتی سلجوق امیرلرندن بریسنك بای تختی اولدیغی بعض مورخینك روایاتی جمله‌سندندر واسم قدیمی‌ده سلطانیه اولوب بالآخره جنوب شرقی جهتنده بش آلتی سنه‌ده برنبعان ایدن پیکاره اضافتله قره پیکار تسمیه ایدلمکده ایکن اخیراً یه سلطانیه‌یه قلب ایدلمشدر . سلطان سلیم خان اولك وقتیله بنا ایدوب مشرفو خراب اولان قلعه انقاضیله بر جامع شریف بر چفت کارکیر غایت جسیم کاربانسرای و فوق العاده منتظم و دلربا بر حمام ایله اون ایکی عدد عمارتخانه وقصبه‌یه التی ساعت مسافه منبعدن ایبن ماء لذیذ ایله احیا ایتدیکی سکز چشمه وشادروان انشاسیله قصبه‌نك اعمارینه بذل عاطفت وجامع شریفك اسمی نام نامی حضرت شهریارلرینه اضافتله سلیمیه تسمیه ایلدیکی و حتی جامع شریفك تاریخی « انه لمسجد اسس علی التقوی » احسان ایلدیکی کبی چشمه‌لرك تاریخنده « کوردی اول چشمه‌لرك جوبکه مثالی جیوشن ؛ دیدی تاریخلرینی آقدی عیون کوثر » تاریخندن عبارت اولدیغی هرکون ارباب کشفه عیان اولمقده وبونلردن کاربانسرایلرك درت قپوسندن ماعداسی خراب حمام ، چشمه‌لر محتاج تعمیردر .

اشبو معلوماتك مندرجاتی بلدیه‌نك تحقیقاتنه مستند در .

علائیه

قضاسنك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

علائیه ؛ مدت مدیده رومالیلر ایله یونان قدیم اشغالنده بولنه‌رق دولت ابدمدت عثمانیه‌یه سلجوقیلردن انتقال ایله‌مشدر . یونان قدیم اشغالنده بولندیغی صیره‌ده آلتی قسمه تقسیم ایدیلان بوقضانك قصبه قسمنده لائه‌ریتون ، سیدره قسمنك (سدیر قرین) قارغجق طرفلرینك (قوراکسیون) شرابصه وآلاره جهتلرینك (سولسیون) آیداب قسمنك (ایپوتاپی) نامیله یاد اولندیغی وسلطان علاءالدین سلجوقی طرفندن ضبطنی متعاقب کندی نامنه اضافتله علائیه تسمیه ایلدیکی وسلاطین عظام عثمانیه‌دن فاتح سلطان محمد خان حضرتلرینك دور فتوحاتنده قره‌مان امارتنك فتحنه تشبث اولندیغی صره‌ده (علائیه) علاله سلجوقیه‌دن قلنج آرسلان بکك تحت اداره‌سنده اولوب قره‌مان امارتنك ایالته تحویلی ایچون سل سیف غزا ایلیان حضرت فاتح ، تأمین موقفیتدن صکره ٨٧٤ سنه‌سنده کدك احمد پاشایی معظم براردو ایله علائیه‌یه اعزام و افرادی کثیر وجنکاور براردو ایله محاربه بی‌فائده اولدیغنی تقدیر ایدن قلنج آرسلان بك قلعه‌یی محاربه‌سز خاقان مشارالیه نامنه احمد پاشایه تسلیم ایله‌مش اولدیغی مسطور تاریخ صحائفدر . شو حاله نظراً ٨٧٤ سنه‌سی ایادیٔ عثمانیه‌یه کچمش ورایت ظفرآیات عثمانینك الی آخرالدوران بوقلعه اوزرنده تموجیاب اولمسی الطاف الٰهیه‌دن مأمول ومنتظر بولنمشدر .

قضا داخلنده پك چوق مواقعك وقایع تاریخیه‌یه جلوه‌کاه اولدیغی استدلال اولنمقده ایسه‌ده اجرای تتبعه زمین و زمانك عدم مساعده‌سنه بناءً بونلر حقنده مع التأسف بر معلومات الده ایدیله‌مامشدر .

Türkiye İstatistik Kurumu

قاش

قضاسنك احوال خصوصيهٔ تاريخيه‌سى

قضا؛ سواحلنك طبيعى ليمانلره مالك اولمسى، اراضيسنك منبت وثروت طبيعيه‌سنك مبذول بولنمسى حسبيله ازمنهٔ قديمه‌ده كسب عمران ايلمشدر . بوقضا قديم روماليلر زمانده « ليزيا » ناميله معروف اولان ايالات داخلنده ايدى . داخل قضاده ازمنهٔ قديمه‌ده معمور واليوم ترەنك بولنديغى موقعده كائن «ميرا» شهريله قلماكى جهتنده كاه‌مش قريه‌سنك بولنديغى موقعده‌كى« پاطرا » شهرى موجوددر. بو ايكى شهر ابتدا يونانيلر طرفندن آناطولى سواحلنده تشكيل ايديلان مستعمره‌لردن معدود ايدى. برمدت صوكره يونانيلرك بوسواحلدن طردى اوزرينه بورالرى فنيكه قورصانلرينك يد استيلاسنه كچمش ايدى . اسكندر كبيرك فتوحاتى صيراسنده آناطولينك اقسام سائره‌سيله بورالرى‌ده اسكندرك حوزهٔ حكومتنه داخل اولمش ايدى . بالآخره اسكندرك خلفلرى اداره‌سنده ايكن روماليلرك تحت ضبط واستيلاسنه كيرمش واپچه برزمان بورالرى روماليلر اداره‌سنده قالمشدر . برمدت صوكره يعنى روما ايمپراطورلغنك ايكيه انقسامنده شرق وبيزانس ايمپراطورلرى النده قالان بويرلر اولاً سلجوقيلره وبالآخره عثمانليلره انتقال ايلمشدر . . .

شرقى قره اغاج

قضاسنك احوال خصوصيهٔ تاريخيه‌سى

شرقى قره اغاجك احوال عموميهٔ تاريخيه‌سنه و مملكتك زمان تأسيس و انشاسنه‌دائر وثائق قطعيهٔ تاريخيه يوقدر. يالكز مركز قضانك همان وسطنده كائن وبين الاهالى «جامع كبير» عنوانيله معنون جنتمكان سلطان محمد خان حضرتلرينك جامع شريفى ديوارنده‌كى شو « بسم الله الرحمن الرحيم .... فى ايام الدولة السلطان الاعظم غياث الدنيا والدين ابى الفتح كيخسرو بن قلنج آرسلان خلدالله سلطان العبد التعبد المحتاج الى رحمة الله عمر على كانشاء السويلى على بدالعملة . . . السنه ثمانين و ستمأة » وديكر بر مسجد شريفده‌كى بو« بسم الله الرحمن الرحيم انما يعمر مساجد الله من امن بالله واليوم الاخر واقام الصلوة واتى الزكوة بنا وعمر هذ المسجد المبارك الامير كبير ركن الدين زكريا بن يوسف عفا الله عنهما كتب فى اول رجب سنه تسع وخمسين سبعمأة » كتابه‌لر نظر دقت واهميته الندينى تقديرده نفس قره اغاج عثمانليلرك ظهورندن اول آل سلجوق زمانده بر قريه اولمق اوزره تاسس ايلمش وفقط بنا تاريخى و عثمانليلر طرفندن ضبطى ويا تسليمى مجهول قالمشدر .

شوراسى شايان قيد وتذكاردركه بين الاهالى زبانزد برروايته عطف اعتنا ايدلديكى و وجه تسميه‌سنك مجهول مقطع و جذورى يتمش سكسان سنه اول موجود وبعض سالخورده‌لر طرفندن مشهود اولان جسيم براغاجه اضافتى قبول ايدلديكى ومركز قضاده اقوام قديمه‌يه عائد اثارك مفقوديتى نظر دقته الندينى تقديرده قره اغاج آل سلجوق زمانده صرف اسلامدن مركب بر قريه اولمق اوزره تأسسى قناعتى حاصل اوله بيلمكده وآل سلجوق ايله امراسنك معابد وجوامع شريفه حقنده‌كى همت وغيرتلرى بالاده‌كى كتابه‌لردن اكلاشلمقده‌در .

يالكز توسيع واعمارى و تاريخى غيرمضبوط ناحيه حالنه افراغى و٢٨٨ تاريخنده قضا حالنه قلبى عثمانليلرك هممات عاليه‌سندن نشأت ايلمشدر . قونيه ولايتى استيلا ايدن اقوام قديمه‌نك جمله‌سى قره اغاج منطقه‌سنده دخى حكمران اولدقلرى ظن اولنيور. مركز قضايه مربوط صالور قريه‌سنك غربنده كائن انوره Enevra نام محلده ظهور ايدن بعض اثار معماريه و مركز قضايه بش كيلو مترو بعيد « سلندى Silendi چفتلكنك زير زمينده موجود بعض تمللر وبورالردن چيقمش بعض ستونلر بو

منطقه‌نك اسكى رومالیلر مدنیتنه جولانكاه اولدیغی تظاهر ایلمكده ویلواج قضاسنك حصاراردنده اجرا قلنان حفریاتدن ظهور ایدن مرمر ستونلر وكتابه‌لر بوراده‌كی اثاره شبیه بولندیغی جهتله بورانك قدیم رومالیلر زمانده حصاراردینی مركز اتخاذ ایتمش برراهبك تحت اداره‌سنده اولدیغی ا كلاشلمقده‌در.

بلیهٔ حرب ایله تارومار اولدیغی ا كلاشیلان بو ایكی شهردن بشقه كلندوس قریه‌سنده دخی عین فلاكته اوغرامش معمور بر قصبه‌نك وجودینی احساس ایدن برچوق اثار مشاهده اولنمقده‌در كه بو محلك قدیم رومالیلره ویا «لیدیه» دولتنه نسبت ایدلمكدن زیاده كیخسرو حكومتنه ویاخود «دارایه» قدر اولان خلفلرینه اضافتی دها مصیب اولمقله ایران دولت قدیمه‌سنك سلطنتی بوندن استدلال ایدلمشدر.

بتون ولایت كبی بورانكده روماشرق ایمپراطورلغنك اوازهٔ اقبالنه جولانكاه اولدیغی محققدر.

قره‌مان

قضاسنك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

قره‌مان ؛ پك اسكی بر شهر اولوب اسم قدیمی (لارنده) در. الحالة هذه لسان رسمیده لارنده اسمنی‌ده محافظه ایتمكده ایسه‌ده دولت سلجوقیه‌نك انقراضنده قره‌مانده تشكل وبر خیلی وقت دوام ایدن قره‌مان اوغللری طرفندن مركز اتخاذ اولندیغی جهتله اول زماندنبری بو خاندانك اسمیله تسمیه اولنمقده‌در. قره‌مانده بدایةً روم قیصرلری وحكمدارلری ومؤخراً آل‌سلجوق ونهایت دولت سلجوقیه‌نك انقراضندن صوكره قره‌مان اوغللری حكمران اولمشلردی شویله‌كه: اول وقت دیارروم‌ه [انطاكیه، قونیه، قیصری، سیواس، طرسوس، سلفكه‌در] حكمران اولان قیصر (یوسانوس) نامنده اورتودوقس مذهبنه سالك ومقر سلطنتی قیصری شهری ایدی. بونك (خرقل) اسمنده بر قرنداشی‌ده (لارنده)ده اوتوریر ایدی. دیكر برادری‌ده (فصاندون) [بونامده قره‌مانك ایكی ساعت مسافه‌سنده باغلق باغچه‌لك كوزل بر قریه موجوددر وحتی اوراده كلیسادن مبدل واثار عتیقه‌دن معدود كوزل بر جامع شریف واردر] نامنده اولوب قسطنطنیه‌ده اجرای حكومت ایدر ایدی. (یوسانوس) ظلم وسفاهتده پك ایلری كیتمش اولدیغی جهتله دیار رومده بو سببدن فتنه و فساد باش كوسترمش و بو جهتله بتون خلق آیاقلانه‌رق یوسانوسك محو و هلاكی اسبابنه توسل ایلمش. ایدی یوسانوسك غایت جسیم ومستحكم بر سرایی اولوب اوراده اقامت ایله برابر بعضاً آوجیلق وبعضاًده ذوق وصفا واكلنجه‌لرله امرار حیات ایدر اولدیغندن معیتلری وسپاهیلری حكمدارلرینك بو غفلت وسفاهتندن بالاستفاده كؤناكون اجرای ظلمه باشلامشلر بو سببه بناءً بركون اهالی بالاجتماع یوسانوسك سراینه هجوم ایله محو و اهلاكنه تشبث ایلمشلر. بو حالی كورن یوسانوس اتباعیله برلكده قرجه‌یاب فرار اولمش ایدی. خلقك بر قسمی سرایی تخریب وبر قسمی‌ده یوسانوسی تعقیبه قویولمشلردی. نهایت «دیوله» ایله «لارنده» اره‌سنده یوسانوسه یتشه‌رك پارچه پارچه هلاك ایلمشلر. بوندن صوكره یوسانوسك اوغلی الیانوس پدری یرینه حكمدار اولمسنی آرزو وطلب ایتمش ایسه‌ده روم خلقی راضی اولمیوب سالف الذكر یوسانوسك برادری «خرقلی» حكمدار انتخاب اولنمش اولمسیله خلق ایكی فرقه‌یه انقسام ایلمشلر. برقسمی حكمدارلقدن محروم قالان مذكور الیانوسه عجم شاهی «خسرو»دن استعانه ایلمسنی بیان وتوصیه ایلمشلر ایدی. الیانوس بو توصیه وبیانی قبول ایدرك كندی عونه‌سیله

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilgi Merkezi

برلکده مداین شهرینه عزیمت ایتمش « خسرو » الیانوسه التفات ایلمش ایدی « الیانوس » پدرینك صورت قتانی حکایه ایدرك خسروك مظاهرت ومعاونتنی کمال سوزشله استرحام ایتمش. بونك اوزرینه « خسرو » ده « شهریزار » اسمنده غایت بهادر اولان عمی زاده‌سنی یوز بیك عسکرله الیانوسه ترفیقاً دیار رومه سوق واعزام ایلمش ایدی. قوتلی بر اردو ایله الیانوسك کلمکده اولدیغی « خرقل »ه خبر ویرلمش و « خرقل »ده قوهٔ کلیه جمع ایله بونلره قارشی چیقمش وطرفین « سیس » صحراسنده تصادف ایدرك بر چوق محاربات یاپلمش ونتیجه‌ده « خرقل » مغلوب اولمش وعسکری بوزیله‌رق لارنده‌یه کلمش اول زمان لارنده شهری رومله‌رك زیر اداره‌سنده اولدیغندن خلق خرقلی دشمنك صولتندن کیزلمشلر بونك اوزرینه شهریزارك معاونتیله الیانوس قیصریه‌یه حکمدار اولمش ارادن بر مدت کذران اولدقدن صکره قسطنطنیه‌ده بولنان فصاندونك معاونتیله « خرقل » تکرار جمع ایلدیکی قوتله شهریزارك اوزرینه کیتمش واره‌لرنده بر بچق سنه قدر محاربات دوام ایلمش ایسه‌ده شهریزار ینه غلبه ایدرك بتون بلاد رومی قبضهٔ اداره‌سنه کچیرمش و « خرقل » تکرار قسطنطنیه‌یه عزیمت ایتمش ایدی.

قسطنطنیه حکمداری بودفعه اولجه چوق عسکرینك تلفنه بادی اولدیغی جهتله خرقله معاونت ایتمامش والیانوس کافهٔ ممالك رومیه‌یی ضبط وتسخیر ایلمش وحتی حلبه ومصره وبالاخره بیت المقدسه قدر توسیع ممالك ایدوب دیار عربه‌ده حاکم اولمش ایدی. بو وقوعات تاریخیه هنکامنده ایدی که فخر عالم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلری اجرای نبوت ورسالته مباشرت بیورمشلر. بوندن صکره عجم پادشاهی خسروك شوکتی کوندن کونه زائل اولمغه باشلامش و شهریزارده هر هانکی طرفه عسکر سوق ایتمش ایسه منهزم ومغلوب اولمش ایدی.

خرقل شو ضعفدن بالاستفاده بر کون قسطنطنیه‌یه واروب برادری فصاندونی بر چوق یمینلر ایله تأمین ایلیه‌رك عسکرینی جمع ایله ینه سفره مبادرت ایلمش دوغریجه قیصریه‌یه کلوب غافل لیکن الیانوسی باصوب هلاك ایتمش ایدی. بونك اوزرینه روم دیارینی باشدن باشه ضبط ایله خرقل ایشته او وقت قره‌مان نام دیکر لارنده‌ده تخت قوروب اجرای حکمه باشلامش و بر کون دیوان ایدوب جمله بکلرینی طوپلایه‌رق « دیوله » ایله « لارنده) اراسنده هلاك ایدیلن قرنداشی یوسانوسك احوالندن بحثله ناصل هلاك ایدلمش اولدیغنی صورمش وحاضروندن بیلنلر قصه‌یی حکایه ایتملریله یوسانوسك هلاك اولدیغی یرك کوسترلمسنی تکلیف و امر ایتمسی اوزرینه اطرافنده‌کی اهالی جمع ایدیله‌رك اوراده برده کوی تأسیس اولنمش ایدی. غایت مزین معبدلر یاپدیروب اطرافنده اولان بکلرینه نامه‌لر کوندره‌رك بر طاشجی هیکلتراش آراتدیرمش و بر مدت صوکره طاش ایلنده [طاش ایلی ارمناك وسلفکه طرفلریدر] (مرسینا) اسمنده بر طاشجی بولنوب نامه ایله خرقله کوندریلوب خرقل جمله بکلرینی طوپلایه‌رق یوسانوسك نامی ایچون بر قبر صندوقی یاپدیروب هلاك ایدلدیکی یره قویدیره‌جغنی وبو قبر صندوقنده یوسانوسك شکلیله زمانه عائد بتون احوالنی رموز ورسم ایله یازدیره‌جغنی سویلمش ایدی. حضار جملهٔ معقول کورروب مرسینایی خرقلك یانه کتورمشلر وخرقل ابتدا مرسینایه یوسانوسك شکلنی تعریف ایدوب صوکره زمانندکی احوال

وعاداتنی ایضاح وبیان ایلمش ومرسینا بونلری یازوب بو رسمده بر صندوقه یاپه بیله‌جکنی بیان ایله ایکی سنه قدر مهلت آلوب نزدندن انفکاك ایتمش وخرقل بوندن محظوظ اوله‌رق مرسینایه بر چوق احسانده بولنمش ایدی و مرسینا کیدوب دیوله طاغلرندن بیوك قطعه‌ده یکپاره مرمرطاش کسوب یوسانوسك هلاك اولدیغی یره کتیرتمش بوندن صوکره طاشك اطرافنه درت دیوار چکدیروب اوستنی اورتدیره‌رك ایچنه بر حجره یاپدیروب تکمیل آلات وادواتنی آلوب ایچنه کیرمش بیه‌جکی هرهفته سپاهیلرله خرقل طرفندن کوندریلیر ایمش مرسینا بو منوال اوزره صرف مساعی ایلیه‌رك صندوقه‌یی تمام ایکی سنه‌ده اکمال ایدوب محل معینه وضع ایلمش « بو صندوقه‌نك اوچ یوز اون بش واون التی سنه‌سنده ارکلی قضاسی داخلنده بولنوب پك چوق مشکلاتله موزهٔ همایونه نقل ایدلدیکی جملهٔ تدقیقاتدندر » کیفیت بیلدیرلمسی اوزرینه خرقل جمله بکارینی آلوب بیوك بر شنلکلرله صندوقه‌نك تماشاسنه کیتمشلر وجداً پك محظوظ قالمقله برابر مرسینانك صنعتنه و مهارتنه حیران اولمش وکندی تعریفندن دها منتظم یاپلدیغنی درمیان ایلمش ایدی. صندوقه‌اوزرنده‌کی رسملرك وضعیتی وسائره‌سی جمله‌نك حیرت وتقدیرینی مستوجب اولمش زیرا مرسینا صنعتنده هیچ بر قصور ایتمه‌مش وحتی ترسیم اولنان آتلرك نعللرنده بولنان میخلرك اوجلرینه وقورد وسائر جنوارلرك ایککی کمیکنه وارنجه‌یه دکین کوسترلمش ایدی. خرقل مرسینایه چوق احسان وانعام ایتمکله برابر طرسوس ایله سلفکه شهرلری اره‌سنده برکوی مرسینایه باغشلامشدی که اوکوی الیوم غایت معمور ومنتظم اولان مرسین شهریدر. یوقاریده احوال واسمی کچن شهریزار خرقلك ینه پادشاه اولدیغنی ایشیدوب عرب وعجم عسکرینی جمع ایله لارنده‌یه قریب برمحله کلمش وخرقل‌ده بونك اوزرینه کلیتلی یونان وروم عسکرینی طوپلایوب قارشی چیقمش و (ارکلی) اوواسنده ایکی طرف عسکری بولوشه‌رق درت سنه قدر محاربه اولنمش ایسه‌ده عاقبت شهریزار خرقلی هلاك ومغلوب ایلمش وبتون دیار رومی قتل‌عام ایتمش ایدی. کافهٔ سکنه‌یی تار ومار ایلیوب قونیه ، لارنده ، اقسرای باشدن باشه دوچار خسار اولمش ایدی. یونانیلردن بو تخریباتدن قورتیلانلردن بر قسمی دیوله طرفلرنده بولنان [اوریز] « اوریز ارکلی جوارنده‌در مغاره و سائر آثار عتیقه‌سی شایان حیرتدر » طاغلرینه و بر قسمی‌ده لارنده جوارنده اولان الاطاغك صارپ موقعلرینه مغاره‌لر قازه‌رق صوقولمشلر [الاطاغ ناحیه‌سی بو قبیل آثار عتیقه ومغاره‌لری شاملدر] الاطاغده بولنان یونانیلر بریره طوپلانوب غایت صارپ برطاغك دیبنه بیوك برشهر وقلعه‌لر ومغاره‌لر بنا ایتمشلرکه اوشهرك اسمنه (آتنا) اطلاق اولنمش [بو آتنا شهرینك الیوم بیوك برخرابه‌سی موجود اولوب مغاره‌لریله معبدلری حیرت افزادر الیوم قره‌مانه ملحق الاطاغ ناحیه‌سنك یانجی دیمکله معروف برقریه‌سنك جوارنده‌در] بوندن صوکره عجم دیارنده برچوق سورش ظهور ایتمسیله ملك شاه اسمنده برپادشاه جمله قبیله‌سیله برابر «٤٣٣» تاریخنده دیار رومه کله‌رك هرطرفك خراب وخالی اولدیغنی کورمش واقسرای خرابه‌سنی بکنوب معمور ایدرك اوراده مکان طوتمش ایدی چونکه اول اثناده قونیه اقسرای لارنده وجوارلری بتون خراب برحالده ایدی ملك شاه اقسرایده خیلی مدت قالوب بعده سیاحته چیقارق بر کون بولی لارنده شهرینه تصادف ایتمش بو شهرك

غایت عظیم بر خرابه‌یه مالك اولدیغنی کورمشدی . و بوراسنك شایان تماشا خرابه‌یه مالکیتی جهتیله اعمارینی معینته امر ایله‌مش و بونك اوزرینه لارنده شهری اعمار ایدلمش اون اوچ سنه قدر حکمران اولدقدن صکره مالك شاه وفات ایتمش بونك اوزرینه اوغلی عبداه یرینه حکمدار اولمش ایدی . بوده یکرمی یدی سنه حکم سوردکدنصکره اودخی وفات ایدوب یرینه نظام شاه اسمنده براوغلی قالوب اوحکمدار اولمش، بوذات طاش ایانی اوریز ودیوله طرفلرینی برچوق جنك وجدالدن صکره الده ایتمکله برابر غزا مالندن اول زمان لارنده‌یه برجامع شریف بنا ایتدیرمش ایدی.

برکون نظام شاه دیوان ایدوب اوطوریرکن بکلرندن بعضیسی قونیه خرابه‌سنی ذکر ایدوب نظام شاهه معمور ایتمسنی سویلمشلر . نظام شاه دخی بیانات واقعه‌یی مصیب کوره‌رك قونیه‌یه کیدرك عظیم ومهم بر ولایت اولدیغنی کورمش واوراسنی‌ده اعمار ایتمشدی . بوصورتله نظام شاه کاه لارنده‌ده کاه قونیه‌ده اقامت ایدرایدی . بوائناده ایکن «بلخ» دیارندن آل سلجوقیدن «طغرل» شاه عجم دیارینك فتنه وشورشندن باش قورتاروب نظام شاهه کله‌رك لارنده‌ده ملاقی اولمش نظام شاه مومی‌الیه طغرلی اقسرایی بخش ایده‌رك طغرل اوراسنی وطن اتخاذ ایتمش ایدی . طغرلك قلنج آرسلان اسمنده بهادر برده اوغلی واردی . نظام شاه قلنج آرسلانی بکنه‌رك قیزینی مومی‌الیهه ویره‌رك اوغل ایدنمشدی . چونکه نظام شاهك اوغلی یوق ایدی .

نظام شاه قرق‌بش سنه قدر حکمران اولدقدنصکره وفات ایدوب قلنج آرسلان یرینه پادشاه اولمش ایدی . [قلنج آرسلانك آقسرای جوارنده پك چوق آثاری وارمش حتی سلطان خانی نامیله مشهور اولان غایت مصنع خان مومی‌الیهك آثارندندر والیوم مذکور خانه اضافتله اورلده آقسرایه مربوط برقریه موجوددر .] قلنج آرسلان آقسرایده خیلی مدت اجرای حکومت ایدکدنصکره قونیه‌یه کلوب یکرمی سنه قدر قونیه‌ده حکمران اولمش، اول زمان (اسکندرون) (پیاس) (انطالیه) فرنکلر النده بولنمسیله التمش بیك فرنك عسکری اسکندرون‌ده ظهور ایدوب قونیه‌یه قدر بتون ممالکی ضبط و یغما ایده‌رك پك چوق اسلام شهرلرینی و کویلرینی یاقوب قتل عام ایتمشلر ایدی . اوصره‌ده قلنج آرسلان‌ده لارنده‌ده بولنوب عسکر جمع ایتمش وفرنکلر قونیه‌یی یغمادن صکره آقسرای اوزرینه هجوم وسفر ایتملریله قلنج آرسلان بونلرك اردنجه آقسرایه واروب کال شدتله جنکه باشلارسه‌ده نهایت قلنج آرسلان مغلوب وشهید دوشمش ایدی . قلنج آرسلانك کیخسرو اسمنده نظام شاهك قیزندن متولد براوغلی اولوب لارنده‌ده اوطوریرد . کیخسرو وقوعاتدن خبردار اوله‌رق درحال عسکریله آقسرای اوزرینه عزیمت ایلمش واول وقته قدر فرنکلر آقسرایی یغما واهالیسنی قتل عام ایدرلرسه‌ده کیخسرو نهایت یتشه‌رك بالجمله فرنك عسکرلرینی قلنجدن کچیرمکه موفق اوله‌رق لارنده‌یه عودت ایلمش. بومحاربه‌ده الده ایتدیکی مال غنائم ایله لارنده‌نك اطرافنه محکم برقلعه بنا ایتدیرمش ایدی «کیخسرو» ده اوتوز اوچ سنه قدر حکمران اوله‌رق بتون الکاسنده بولنان خرستیان لشکرینی دفعه موفق اولمش ایدی .

کیخسروك وفاتندن صوکره یرینه «کیغباد» حکمدار اولدی . اوده التمش بر سنه اجرای

سلطنت ایتدکدنصکره یرینه اوغلی «سلطان علاءالدین» پادشاه اولدی. سلطان علاءالدین یکرمی التی سنه قدر حکمران اولوب آل سلجوقیه‌نك سلطنتی کندیسنده منقطع اولمش وبوندن صوکره حکمدارلق قره‌مان اوغللرینه کچمش ایدی . شویله‌که :

(مذکور قره‌مان دولتنك مؤسسی اولان (قره‌مان)ك پدری (نورالدین صوفی) [مومی‌الیه موط قضاسی مضافاتندن (یالکزجه باغ) قریه‌سی جوارنده‌کی یایلاده مدفون اولوب تربه وجامعی وارایمش] ارمنیدن دونمه برشیخ اولوب آماسیه‌ده طریقتی اکتساب جاه ودولته وسیله اتخاذ ایدن مشایخدن بابا الیاسك مریدی اولمش ؛ وبونك قتلندن صوکره طریقتی نشر ونرویج ایتمکی وظیفه اتخاذ ایدرك قونیه‌یه ورودله مریدلرینی چوغالتمغه باشلامش ایدی . حتی ملوك سلجوقیه‌دن سلطنت سورمکده اولان علاءالدین ثانی دخی نورالدین صوفی‌یه اعتقاد تام ایله معتقد اولوب اوغلی قره‌مانه همشیره‌سنی تزویج ایله میراخورلق خدمتنه نصب ایتمشدی .

نورالدین صوفی بووجهله اوغلنك استقبالنی تأمین ایتدکدنصکره سلفنك جوارلرینه چکیلوب روم ایمپراطورلرینك ضبطنده بولنان بواسکله‌نك محافظیله مناسبات دوستانه پیدا ایدرك حیله ایله قلعه‌یی ضبط ایتمش و علاءالدین بونك محافظلغنی اوغلی قره‌مانه توجیه ومتعاقباً لارنده قصبه‌سنی واوجوارلری دخی علاوه ایلمش ایدی .

قره‌مان ارمنالری دخی ضبطله لارنده‌یی مرکز حکومت اتخاذ وکندی اسمیله تسمیه ایدرك بر حکومت قورمشیدی. علاءالدین غازان خانك عسکری النه اسیردوشدیکنده قره‌مان قریمده وفات ایتمش اولان سلاجقه رومی عزالدینك اوغلی اولدیغنی ادعا ایلدیکی (حجری) اسمنده مجهول الاحوال برشخصی قونیه تختنه اجلاس ایتمك بهانه‌سیله شهر مذکوری ضبط ایتمش ایسه‌ده مغول حکمداری طرفندن علاءالدینك اوغلی «غیاث الدینی» اجلاس ایتمك اوزره شمس الدین جوینی عسکرله اعزام اولنه‌رق واقع اولان محاربه‌ده «قره‌مان» وملتزمی اولان (حجری) قتل اولنمش وقره‌مانك محمود اسمنده هنوز یشیکلك براوغلندن باشقه کیمسه‌سی قالمامش ایدی . دولت سلجوقیه‌نك بسبتون انقراضنده قره‌مان اوغلی محمود سن بلوغه واصل اولمغله بدرالدین عنوانیله ارمنا کده تأسیس حکومت ایتمش ووفاتنده «یحشی» بك و «سلیمان» بك اسملریله ایکی اوغل براقمشدر . وارث ملك قره‌مان اولان یحشی بکك زمانی دخی سکونتله کچوب بونك اوغلی وخلفی اولان علاءالدین دولت عثمانیه‌نك کیتدکجه توسیع ممالك وتکثیر شان وشوکت ایتدیکنه نظر حسد ورقابتله باقه‌رق خداوندکار غازی‌یه آناطولیده برطاقم مشکلات چیقارمغه وبعض تورکمان وتاتار عشیرتلرینی عصیانه تشویق ایتمکه باشلامش ایسه‌ده پادشاه مشارالیهك بومشکلاتك کافه‌سنه غلبه چالدیغنی کورنجه مدارایه مجبور اولوب پادشاهك کریمه‌سی نفیسه سلطانی [مشارالیهانك الحالة هذه قره‌مان قصبه‌سنك عالیشاهانه محله‌سنده غایت مصنع وآثار عتیقه‌دن معدود برمدرسه‌سی واردر وکندوسی‌ده اومدرسه‌ده مدفوندر . بومدرسه‌نك قبوسی غایت مصنع اولدیغی جهتله پك چوق اجانب طرفندن احیاناً زیارت اولنمشدر] تزوجله مصاهرت شرفنه دخی نائل اولمش ایدی . انجق ینه فرصت انتظارنده بولنوب ٦٨٧ تاریخنده وزیر خیرالدین پاشانك

وفاتیله یرینه کچن اوغلی علی پاشانك کنجلك وتجربه‌سزلکندن وپادشاهك روم ایلنده مشغولیتندن استفاده ایتمکی فرصت اتخاذ ایله طورغود ، وارسق ، بایبورد و سائر عشائری آیاقلاندیره‌رق اعلان حرب ایتمشیدی . سلطان مراد حضرتلری همان روم‌ایلی بکلربکیسی تیمورطاش پاشایی عساکر کافیه ایله مقابله‌یه مأمور ایدوب کندیلری دخی بالذات کوتاهیه‌یه عزیمت ایتمش واوصره‌ده مصر سلطانی برطاقم هدایا ایله سفرای مخصوصه اعزام ایدرك پادشاهك محبت واتفاقی ارزو ایتمکله علاءالدین بك ایکی آتش آره‌سنده قالمقدن قورقوب همان ابراز ندامتله صلح طلبنه شتاب ایتمش ایسه‌ده صدراعظم علی پاشا بونکلیغی رد ایله محاربه‌یه باشلامش وعلاءالدین ایلك محاربه‌ده مغلوب اولوب تیمورطاشك اوکندن فرار ایتمکله قونیه قلعه‌سنه قپانوب مصالحه‌نك استرحامی ایچون زوجه‌سی نفیسه سلطانی پدربزرکوارلری نزدینه کوندرمش وپادشاه مجرد کریمه‌سنك خاطری ایچون مطلوبنی اصعاف بیورمش ایدی. علاءالدین بو وجهله نائل اولدیغی مصالحه‌نك قیمتنی بیلمیه‌رك ییلدیرم سلطان بایزید خان زمانده یکیدن نقض عهدله حمید ایلنه تجاوز ایتدیکندن اوزرینه سفرهمایون وقوعبولوب قونیه ونیکده وآقسرای جهتلری فتح واداره‌لری تیمور طاش پاشایه احاله اولنه‌رق قره‌مان اوغلی علاءالدین لارنده‌یه چکلمش وواقع اولان دخالت واسترحامی اوزرینه لارنده وطاش ایلی «ارمناك» جهتی کندینه ترك اولنمشدر . چوق کچمه‌دن یکیدن نقض عهدله تیمور طاش پاشایی طوتوب حبس ایدرك قونیه‌یی ضبط ایتمش و پادشاهك غضبنی جلب ایتدیکنی اکلایانجه نادم اولوب پاشای مشارالیهی تخلیه ایدرك انواع اکرامله وکندی ایلچیسنه ترفیقاً استعفای قصور ایچون نزد پادشاهی‌یه کوندرمش ایسه‌ده ارتق بودفعه صوزینه اعتماد اولنمیوب اوغلی محمد بك ایله برابر اسیر طوتیله‌رق بروسه‌یه سوق اولنمش و اوغلی حبس اولنوب کندیسی تیمور طاش پاشایه تسلیم اولنمغله بونك طرفندن اخذثار مقامنده قتل اولنمشدر . بو وجهله قره‌مان اوغللری حکومتنه ختام ویریله‌رك قره‌مان ایلی ضمیمهٔ ممالك عثمانیه اولمش ایکن تیمورلنك بروسه‌یه مستولی اولدقده مرقوم محمد بکی حبسدن اخراجله قونیه حکومتنه اعاده ایتمشدی . فترت زمانده شهزاده‌لر بیننده وقوعبولان منازعاته مومی‌الیه محمد بکك دخی بعض مرتبه مداخله‌سی اولمش ایدی . امر سلطنت چلبی سلطان محمد خانده تقرر ایتدیکنده ٨١٤ تاریخنده قره‌مان اوغلیله محاربه وقوعبولوب مومی‌الیه محمد بك عثمانلی عسکری النه اسیر دوشمش وبر دها نقض عهد ایتمه‌مك شرطیله سبیلی تخلیه اولنمشدی . بعده برادری علی بك مصر سلطانه التجا ایدرك اورادن آلدیغی عسکرله برادری اوزرینه کلمش واوصره‌ده محمد بك ذوالقدریه‌ده ناصرالدین طرفندن طوتیله‌رق مصره سوق اولنمغله اوراده موقوف قالوب برادری علی بك مصر حکومتنك حمایه‌سیله قره‌مان ایلنده حکم سورمکه باشلامش ایدی . امیر طرطر مصر تختنه کچنجه محمد بکی حبسدن چیقاروب قره‌مان حکومتنه اعاده ایتمش ایدی .

سلطان مراد ثانی حضرتلری روم ایلنده مشغول ایکن محمد بك انطالیه‌یی محاصره ایدوب محافظی بولنان حمزه بکك قلعه‌دن آتدیغی منجنیق مرمیاتنك اصابتیله تلف اولمشدر. اوغلی ابراهیم بك اسلافی کبی کاه اطاعت وانقیاد وکاه عصیان اوزره اولوب سلطان مراد خان ثانی حضرتلرینك

همشیره‌سنی تزوجله مصاهرت پادشاهی شرفنه دخی نائل اولمشیدی ، انجق قونیه ، آقشهر . نیکده جهتلری چوقدن ممالك عثمانیه عدادینه داخل اولوب قره‌مان اوغللرینك اسکیدن حمید ایلنه اولان تسلطلری انطالیه‌جهتنه دونمش وفرصت بولدقجه اوطرفه تجاوزه باشلامشلردی. ابراهیم بكك همشیرهٔ مراد خانیدن التی اوغلی اولدیغی حالده برجاریه‌دن متولد اولان دیکر اوغلی اسحق بکی ولی‌عهد اتخاذ ایتمش اولمغله ٨٥٩ تاریخنده وقوع وفاتنده مومی الیه اسحق‌بك خلفی اولنجه برادرلری دربارسلطان محمد خانی‌یه التجا ایتدکلرندن بونلرك بیوکی اولان احمد بك عثمانلی عسکریله کیدوب واقع اولان محاربه‌ده اسحق بك مغلوباً بغداده فرار ایتمکله احمد بك امیر قره‌مان اولمش وبر مدت صوکره بودخی وادیٔ عصیانه سلوك ایله غضب پادشاهی‌یه دوچار اولدیغندن ٨٧١ده رفع اولنه‌رق قره‌مان ایلی قطعیاً ممالك عثمانیه‌یه الحاق ووالیلکی شهزاده مصطفایه احاله اولنمش ایدی ـ آل قره‌مان دولتی ٧٠٠ تاریخندن ٨٧١ تاریخنه‌دك ١٧١ سنه دوام ایتمش و٧٠٠ دن ٨٠٤ تاریخنه قدر قره‌مان بن نورالدین صوفی ومحمود بك بن قره مان ویخشی بك بن محمود وعلاء الدین بن یخشی و ٨٠٤ دن ٨١٩ تاریخنه قدر محمود بك بن علاء الدین و ٨١٩ دن ٨٥٩ تاریخنه قدر ابراهیم بك بن محمد و ٨٥٩ دن ٨٦٠ تاریخنه قدراسحق بك بن ابراهیم و ٨٦٠ دن ٨٧١ تاریخنه قدر احمد بك بن ابراهیم ناملرنده سکز کشی حکم سورمشلردر . قره‌مان ایلی قونیه ، نیکده وایچ ایل سنجاقلرندن عبارت اولوب بو خطه دولت سلجوقیه‌نك انقراضنده کسب استقلال ایله او الرده حکومت سوره‌ن قره‌مان اوغللری خاندانك اسمیله مسمادر . حکومت مذکوره‌نك ابتدای تشکننده لارنده قصبه‌سی مرکزی ایدی . «قره مان اوغللرندن ابراهیم بك ایله اوغلی انشا ایتدیردکلری عمارت وجامع قربنده مدفوندرلر . »

قره‌مان ملحقاتندن الاطاغ ناحیه‌سنك بعض وقایع تاریخیه‌یه جلوه‌کاه اولدیغی یوقاریده‌کی ایضاحاتدن استدلال ایدلمکله بروجه زیر بسط وتمهید کیفیته ابتدار اولنمشدر شویله که :

الیوم مشهود اولان بعض آثار متروکه‌یه نظراً مذکور الاطاغ ناحیه‌سنك رومالیلره مقراولدیغی دخی برآرالق هرشیدن آزاده قاله‌رق ایکی عصر قدر خالیة الخالی قالدیغی مناظر عمومیه‌سیله وآثار باقیه استدلالاتندندر. آلاطاغ پراکنده اوله‌رق خوف نتیجه‌سیله شورادن بورادن طوپلانان بر قسم یونانیلره دخی ملجأ اولمش ایسه‌ده ییلدیرم بایزید خانك قره مان اوغللری اوزرینه یکرمی یدی دفعه ایتدیکی سفر میانده بونلرده تاب آور مقاومت اوله‌میه‌رق تپه‌لنمش وتارومار ایدلمشدر . حتی خاقان مشار الیهك قره‌مان اوغللری اوزرینه وقوعبولان یکرمنجی سفری « بکشهری » جواریله «ارنکولون» طاغندن بالمرور الاطاغه اوغرادیغندن کذرکاهنده بغتةً تصادف ایتدیکی والیوم بین‌الناس اسمی « آتینی » [آتنه] تعبیر اولنان و هنوز خرابه‌سی یاغجی قریه‌سی جوارنده بولنان مشهور یونانی شهریله کذا خرابه‌سی «قوزویران» قریه‌سی جوارنده بولنان «بارلوس» شهرینی احراق وغارلرینی بعدالتخریب تنکیلات اجرا ایلدیکی روایات صحیحه‌ایله ثابت ودلائل وآثارموجوده ایله مؤیددر .

الاطاغ اول وقت کاملاً اورمانله محاط ومستور اولوب ولو عادی اولسون کلوب کچه‌جك معین بر

یول ومحلی اولمدیغی کبی اورایه اوغراق ویرنلرده بولنمادیغی وانجق برنجی دفعه قره‌مان اوغللرینك عسکری « ارمناك » جهتنه کچدیکی وایکنجی سفرده بایزید خانك عسکری قره‌مان اوستنه ایندیکی اکلاشلمقده‌در . قره‌مان اوغللرینك عسکری ارمنا که کیتمکده ایکن اثنای راهده قیشه طوتیله‌رق الیوم « قزیلجه بل » دیمکله معروف اولان محلده یوز اللی کشی ایله تلف اولان علمدار « حسین » اغانك قبری الحالة هذه اوراده‌در ، بناءً علیه الاطاغك اول وقت موجود اولان دره‌بکلرینك ظلم واعتسافندن قاچان برطاقم اقوامه ملجأ اولدیغی آثارموجوده‌یه نظراً اکلاشلمقده‌در.

بر ارالق الاطاغ مضافاتندن اولان دولکارلرقریه‌سنده « اغالر » نامیله میدانه کلان برقاچ متغلبه باشارینه طوپلادقلری واول وقت کندی تعبیرلرنجه اسمنه « سکمن » دیدکلری درت بشیوز چاقاقلی ایله اجرای نفوذه باشلایه‌رق الاطاغك آلت باشندن اوست باشنه قدر موجود نه قدر منبت مزارع وارسه جمله‌سنی ضبط ایله اهالینك ثمرهٔ سعیلرینی آرپه‌لق اتخاذ ایتدکلری جملهٔ روایاتدندر. اغالرنامیله میدانه کلمش بو خونخوار دره‌بکلرینك عددی ، تدریجاً اوتوز ایکی یه قدر بالغ اولمغله ارتق مناعت موقعیه‌لریله سلطان محمود خان اول دورینك قارغشه‌لق کونلرندن بالاستفاده آزیلانه‌رق تغریب و قتل نفوسه جرأت ایله الیوم آثاری موجود یر آلتنده یعنی تحت الجبل حفر ایتدیردکلری زندانلرنده پك چوق معصومینی اتلاف ایتمش اولدقلری هنوز غار مذکورده بولنان عظام متراکمی مستبان اولمقده‌در . مذکور یر التی مغاره‌لرنده « طومروق تعبیر اولنان وایکیسی یکدیکرینه موازی وباش طرفلری جندره‌لی بیوك کیریشدن معمول اشکنجه آلتنك یاقین وقتاره قدر کورینور بولندیغی جملهٔ مسموعاتدندر . بعض سالخورده‌لرك بیانه کوره اول وقت بو اغالره جانب حکومتدن « تمش » تعبیر اولنان قرمزی چوخه‌دن برر جبه اعطاسیله بعدالتطمین نامحدود اوله‌رق ویرکی وعسکر طلب اولنور ایمش. سلطان محمود دورینك نهایتلرنده سلحدار محمد پاشانك قوردیغی بر پلان نتیجه‌سیله اناطولیده بولنان بالجمله دره‌بکلری برر بهانه ایله یکدیکرینی مسابقه ایدرجه‌سنه اتلافه کیرشدکلری بر سره‌ده ابرادیلی « قاضی پاشالر » بوزقیر وجوهندن بریله الاطاغ اغالری اوزرینه تسلیط اولنمش وهر ایکی طرف چاقاقلی « سکمن » لرینی بالاستصحاب حالا بوزقیرك « ارمودلی » تعبیراولنان قریه‌سی جوارنده جداله کیریشه‌رك بونلردن دولکارلر اغالرك دوچار انهزام اولملرینه بناءً بالتعقیب خانمانلرینه تعرضله کاشانه‌لری حرق وتخریب ومذکور قسمی کاملاً قتل وتغریب اولنمشلردرکه الیوم کاشانه وکویلرینك خرابه‌سی موجوددر .

قوچ حصار

احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

مراکزله قریه‌لرك تاریخ تأسیسلرینه، نام قدیملرینه ، اسملرینك وجه‌تسمیه‌سنه دائر معلومات الده ایدیلمه‌مش ایسه‌ده ملوك امویه‌دن هشام ابن عبدالملك زماننده اناطولی‌یی تسخیر و استانبولی محاصره ایتمش وبین الناس سید بطال غازی دیه شهرت بولمش اولان امرای اسلامیه‌دن سید حسین البطال طرفندن ضمیمهٔ ممالك اسلامیه ایدلدیکنه واهالیسی او زمان شرف اسلامله مشرف اولدیغنه دائر عمومیلشمش بر قناعت وروایت واردر . بوندن باشقه وقایع تاریخیه‌یه دائر روایات ومعلومات یوقدر .

نیکده

قضاسنك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

نیکده قضاسی داخلنده موجود قصبه و نواحی مراکزینك و قرانك محلنجه تاریخلری حقنده مع التأسف معلومات مفقوددر.

نیکده‌نك تاریخ تأسیسی حقنده صریح بر روایت یوقدر .

نیکده‌نك نام قدیمی قاموس عربی (نیکتا) اوله‌رق المقده‌در. عین قاموس بقراط حاکمك مقری اولدیغنی بیلدیرمکده ایسه‌ده مشهور بقراطك قاموس اعلامده‌کی ترجمهٔ حالنده بویله بر شی کورلمه‌مشدر . یالکز بوراجه علی روایة شیمدی نیم خراب اولدیغی حالده بالتعمیر حبسخانه اتخاذ اولنان قلعه‌نك غرب طرفنده دیوان اره‌سنده [بلدة طیبة بناها بقراط] دیه بر کتابه اولدیغی حالده قلعه‌نك بوندن اوتوز بش سنه اول هدمی اثناسنده مذکور طاشك غائب اولدیغی مرویدر . قلعه ایله برابر شهر قدیمك صوری اوزرنده بولنان یدی عدد بورج دخی هدم ایدلمشدر . صاغلام اولدیغی حالده

او زمان متصرف وکالتنده بولنان محاسبه‌جی منیر افندی تهلکه‌لی اولدیغنی بیانله هدمه سبب اولمشدر. اسلامارہ ایلك کچمه‌سی صلحاً اولدینی مرویدر. بالاخره قره‌مان اوغللرینه موسم صیفده مقر اولمسی حسبیله عثمانلیلر طرفندن قلعه دوکولمش و عثمانلیلرك اردوکاهی قلعه‌یه چاریك ساعت مسافه‌ده تپه ویرانك شهیدلر محله‌سنده اخذ موقع ایتمش اولدینی مروی بولنمشدر .

الیوم شهیدلر محله‌سنده بر چوق شهدا قبری اولوب اخی یوسف دنیلن زیارتکاه بوراده‌در . اخیراً ایرانیلر (نیکتا) اسمنی نیکده‌یه تحویل ایلمشلردر. (نیك ـ ده) ایی کوی، ایی مملکت دیمك اولدینی معلومدر بالاخره نیکده اوله‌رق سویلنمکه باشلانمشدر .

قضا داخلنده مهم اوله‌رق وقایع تاریخیه جریان ایلدیکی بیلنه‌مه‌مکده ایسه‌ده تاریخ عثمانی‌یه نظراً مشهور ابازه محمد پاشا بروسه‌دن عودتنده نیکده‌ده قیشلامش وکذا نیکده جوارنده مغلوب اوله‌رق عائله‌سی نیکده قلعه‌سنده اسیر اولنمشدر . بالاخره ایکنجی دفعه اوله‌رق ابازه پاشا نیکده‌یه ینه کلمش قونیه والیسی سفر پاشانی مغلوب ایدرك نیکده قلعه‌سی برجلرندن برنده صلباً اعدام ایتمشدر (بحیالی)

بر ناحیه مرکزی اولوب الیوم یحیالیده تربه‌سی بولنان وافشار عشیرتی بکی اولان یحیی غازی بك طرفندن فتح اولندینی مرویدر . نره‌دن کلدیکی وحیات ماضیسی حقنده بشقه بر روایت یوقدر بحیالی دره‌سنك ایچنده اوچ عدد قلعه وار ایمش فقط تاریخ انشالری وسائره‌سی حقنده معلومات یوقدر .

مرکز قضاسی داخلنده باشقه‌جه وقایع تاریخیه‌یه جلوه‌کاه اولمش محل یوقدر .

یلواج

قضاسنك احوال خصوصیهٔ تاریخیه‌سی

قضانك صورت ضبطنه دائر بر معلومات صحیحه یوغیسه‌ده نام قدیمی انطا کیه روایت اولنمقده ویلواج نامنك وجه تسمیه‌سی خصوصنده بر معلوماته تصادف اولنه‌مامشدر . قضانك غرب جهتنده اولوبورلو قضاسی حدودینه سکز ومرکزینه اون درت وقره اغاج قضاسی حدودینه درت مرکزینه التی آقشهر قضاسی حدودینه اوچ ومرکزینه التی وبولوادین قضاسی حدودینه بش مرکزینه طقوز وقره حصار حدودینه سکز مرکزینه اون سکز ساعت بعد مسافه‌لری واردر .

قونیه

مرکز قضاسنك احوال جویه‌سی

ترصدات جویه ایله بر محلك احوال اقلیمیه‌سی حقنده صحیح وقطعی معلومات آله‌بیلمك ایچون ترصداتك بر دورهٔ قمریهٔ تامه مدتی‌اولان اوتوز اوچ سنه‌لك برزمانه محتاج اوله‌جغی تجارب وتدقیقات فنیه ایله ثابت اولمش برحقیقتدر . بونك ایچون بویله دواملی بر ترصدات یاپلیه‌رق و یك آز بوزمان ظرفنده ضبط ایدلمش ترصدات هوائیه اوزرینه سرد مطالعه ایتمك انجق اوزمانك خلاصه‌سی اوله‌جغی وبناءً علیه حقیقی وقطعی اوله‌میه‌جغی طبیعیدر .

قونیه قضاسنك احوال جویه‌سنه مخصوص اولمق اوزره بروجه زیر عرض ایدیلان معلومات صوك ایکی سنه ظرفنده یاپیله بیلان ترصدات جویه اوزرینه مستنددر .

حرارت هوائیه ـ برمحلك تغیرات اقلیمیه‌سنك الك بیوك مؤثری، عاملی درجهٔ حرارت اولدیغنه وقونیه‌نك حرارت وسطیهٔ سنویه‌سی +١١,٩٥ آکلاشلمش اولمسنه نظراً قونیه اقلیمنك اقالیم معتدلهٔ بارده میانه داخلنده اوله‌جغی تظاهر ایدر . یازین الك صیجاق موسم اولان شهر تموزده حرارت هوائیه اعظمی اوله‌رق + ٣٥° یه قدر ترفع ایتدیکی کبی الك صغوق موسم اولان کانون‌ثانی آینده دخی ـ ٢٨° یه تنزل ایتدیکی واقعدر .

چیك ، سیس وقیراغی تأثیری — مزروعات اوزرینه بر سؤ تأثیر اجرا ایدن قیراغی حادثه‌سی ایلك وصوك بهارده درجهٔ حرارتك کوندوزلری یوکسك بردرجه‌ده ایکن طلوع شمسدن مقدم اصغری درجهٔ حرارتك صفر ویا دها آشاغی تنزل ایتمسیله حصوله کلدیکی کبی پك چوق دفعه‌لرچیك و آره صره سیس حادثه‌لری اکسیك اولماز . چیك وسیس حد ذاتنده مزروعات واشجاره برکونا سؤتاثیر اجرا ایلزسه‌ده بونلرك حصولنی متعاقب وبغتةً یاقیجی برکونش چیقدیغنده بونك شعاعات شدیده‌سی چیك ویا سیس ایله مستور اولان اقسام نباتیه اوزرینه توجه ایلدیکنده بونلرك سرعتله بخاره منقلب اولمسی نتیجه‌سی اوله‌رق اقسام نباتیه‌ده اهمیتلی بر تنزل حرارت پیدا اولدیغندن ایشته بوسببدن نباتات متأثر اولور .

یاغمور ، قار — قونیه قضاسنه ٣٢٨ سنه‌سی ظرفنده ٢٦٣ ملیمترو و ٣٢٩ سنه‌سنده ١٧٩

ملیمترو یاغمور نزول ایتمشدرکه بر متر و مربعی سطح اوزرینه ۲۶۳ ، ۱۷۹ ده‌سیمترو مکعب یعنی کیلو صو نزول ایتمش دیمکدر الك زیاده یاغمور دوشن زمان نیسان و تشرین ثانی آیلری اولوب نیسانده ۵۳ وتشرین ثانی‌ده — ملیمترو ارتفاعنده یاغمور دوشمشدر. نزول ایدن قارك بعض سنه‌لرده ایکی مترودن فضله ثخن پیدا ایتدیکی واقعدر .

بارومترو « میزان الهوا » مشاهداتی — قونیه سطح بحردن ۱۰۲۸ متر و مرتفع اولدیغی حالده بارومترنك باجمله اشعاراتی سطح بحره ارجاع ایلك صورتیله قید واشارت ایدلدیکنه نظراً ایلك بهارده تضییق نسبیٔ وسطی بالنسبه ۷۵۲ ملیمترو اولوب حالبوکه یازین وسطی ۷۵۵ و ایلولدن اعتباراً وسطی ۷۶۲ درجه‌یی تجاوز ایتدیکی کورولمشدر. ایلك بهارده بارومترو « ۷۵۰ـ۷۵۲ » ملیمترویه تنزل ایتدیکی زمان یکرمی درت ساعت صکره یاغمور یاغه‌جغنی کوستردیکی و ۷۴۲ ملیمترویه ایندیکی زمان دخی اولدقجه شدتلی لدوس ظهور ایده‌جکنی کوسترمشدر. محصولات ارضیه‌دن مبذولاً یتشمش ومواد غذائیه‌سی یوکسك درجه اولان قوندولی نامیله مشهور سرت بغدای بولندیغی کبی لذت ونفاستی ایله شهرت بولمش قایصی وشکر آرمودی دخی فضله اوله‌رق یتشمکده و بونلرك قوروسی و حتی رچل وشکرلمه‌لری یاپلمقده‌در .

ارکوب

قضاسنك احوال جویه‌سی

قضا ؛ قزیل ایرماق ساحل وسطح مائلنده بولنان برایکی قریه‌دن ماعدا عمومیتله جیادت آب وهوایه مالکدر. مشهور برتفرج محلی بوقسمده قصبه واکثر قرایی محیط اولان باغ وبغچه‌لر ویرر نبعان ایدن صولرك تشکیل ایتدیکی مناظر شایان تذکاردر. اکثریتله شرق وشمال روزکارلری بعضاً‌ده لدوس اسر. ایلك بهارده نیساندن مایس نهایتنه قدر، صوك بهارده ایلول ظرفنده یاغمور مبذولاً یاغار. بش سانتیمتره‌دن اوتوز سانتیمتره‌یه قدر ـ تعبیر محلی وجهله ـ درت پارمقدن ایکی قاریشه قدر نفوذ ایدر. درت پارمق نفوذ ایدن یاغموره بر صپانلق تسمیه ایدیلور . مایسده طولو دوشمسی کثیر الوقوع اولوب باغ ومیوه‌لرده تخریبات ایلدیغی نادر دکلدر . بعض سنه‌لر ایلك بهار لطیف و کونشلی اولور . اغاچلر وقندن اول چیچك آچار . فقط نیسان نهایتلرنده ظهور ایدن شدتلی بر صغوق چیچکلری طوکدیرر . اوسنه میوه‌لر کاملاً محو اولور . یاز موسمی عمومیتله قوراقلق و صیجاق اولوب شرق شمالی روز کارلری حرارتی تعدیل ایدر . قیشین یاغان قارلر ۲۰ـ۸۰ سانتیمتره قالینلق پیدا ایدر . وملارته قدر اطراف قارله مستور بولنور . درجهٔ حرارت قیشین تحت الصفر ـ ۲۴ سانتیغراد درجه‌یه قدر دوشر یازین کولکده + ۲۵ چیقار .

ایلك بهار نیسان اوائلنده باشلار ایکی آی دوام ایدر . یاز ؛ حزیراندن آغستوس اواسطنه قدر ایکی بچق آیدر. کوز ؛ تشرین اول بدایتنه قدر ایکی بچق آی ممتد اولور. قیش ؛ مواسم سائره‌یه نظراً امتدادلی اولوب تشرین اولدن مارت نهایتنه قدر آلتی آی دوام ایدر .

هوالر مساعد اولدیغی تقدیرده کوزلك تخملر ؛ ایلولدن تشرین اول اواسطنه ، یازلق تخملر ؛ شباط ابتداسندن مارت اوائلنه قدر اکیلیر . فاصولیه ، نخود ، مرجمك کبی نباتات مارتدن مایس قدر دیکیلیر .

Esrefoğlu Kütüphanesi Yazma Eserler Arşivi

ارمناك

قضاسنك احوال جويه‌سی

ارمناك قضاسنك هواسی یازین معتدل قیشن صغوقدر . صو وهواسنك لطافتیله یارجین یایلاسی مشهوردر . یازین‌اك زیاده لدوس وقیشین شمال روزکارلری هبوب ایدر. بهار: نیسان ، مایس‌وحزیران آیلریدر، قیشك مبدأی روز قاسم منتهاسی مارت نهایتیدر . ایلول ابتداسندن تشرین ثانی اون بشنه قدر کوزلك وایلك بهارده یازلق تخملری اکیلور .

اسپارته

قضاسنك احوال جویه‌سی

اسپارته قضاسنك آب وهواسی علی‌العموم لطیفدر. اك چوق لدوس وپویراز بعضاً شرق وغرب روزکارلری هبوب ایدر . ایلك بهار یاغمورلری وسطی بش ، یاز یاغمورلری ایکی وکوز یاغمورلری ایسه درت پارمق اوله‌رق تحت التراب نفوذ ایدرلر . موسم شتاده حد اعظمی اون پارمق قار یاغار سنوی حرارت وسطیه اعظمی (+٢٦) واصغری (-١٣) در . موسم بهار مارت بداینندن نیسان نهایتنه ویازی مایسدن آغستوس غایه‌سنه وصوك بهاری ایلولدن تشرین ثانی نهایتنه وقیش مدتی ایسه کانون اولدن شباط نهایتنه قدر امتداد ایدر . مواسم زراعت : ایلك وصوك بهار زرعیاتندن عبارت ایسه‌ده طوکدورمه تعبیر اولنان قیش زرعیاتی ده موجوددر .

آقسکی

قضاسنك احوال جویه‌سی

قضانك آب وهواسی لطیفدر . قضاده آب وهواسی لطیف اولان کوك تپه وجیمی وقیو وزیمید یایلالری اولوب کوك تپه جمله‌سنه فائقدر . بورایه کثرتله شرق شمالیدن اسن روزکار طوپراغك رطوبتنی آله‌رق محصولاته ایقاع خسارایدییور وعلی‌الاکثر محصولك ادراك ایده‌جکی صره‌ده اسیور قضایه نزول ایدن برف علائیه حدودندن وجنوب جهتندن بش پارمق ثخنندن باشلایه‌رق شمال اولان بکشهری وسیدی شهری حدودینه قدر امتداد ایدر و اوراده آلتی یدی قاریش ثخن حاصل ایدر. قضاده وسطی اوله‌رق درجهٔ حرارت اوتوز ایله اوتوز بش، درجهٔ برودت تحت الصفر اون بش‌ایله یکرمی راده‌سنده‌در . اول بهار ١٠ مارت - ١٥ مایس . یاز : مایس ١٥ - ١٥ اغستوس . صوك بهار : ١٥ اغستوس - ٣٠ تشرین ثانی وقیش مارته قدر امتداد ایدر .

آقشهر

قضاسنك احوال جویه‌سی

اقلیمی معتدل اولوب آب وهواسی لطیفدر . بوراده فصول اربعه تمامیله ومنتظم اجرای حکم ایدر . یازین حرارت وسطی اوله‌رق یکرمی التی درجه‌یه ارتقا وقیشین برودت تحت الصفر یکرمی درجه‌یه تنزل‌ایدر. (٣٢٦ سنه‌سی فوق‌العاده اوله‌رق برودت تحت الصفر٣٣ درجه‌یه تنزل‌ایتمشدر.) آقشهر اووه‌سنه قیشن بر آرشون قدر قارنزول‌ایدوب بعض سنه‌لر ایکی آی قدر یرلری متمادیاً ستر ایدر . یاغمور موسمی ایسه ایلول وتشرین اول آیلریله نیسان ومایس ونادراً حزیران در . حزیران دن اغستوس غایه‌سنه قدر پك سیرك یاغمور یاغار .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

آقسرای

قضاسنك احوال جويه‌سی

آقسرای قضاسنك عمومیتله آب وهواسی لطیفدر. بالخاصه اکه‌جك طاغنده کائن قرادن سالمانلی قریه‌سی جیادت هوا وصوینك لطافت فوق‌العاده‌سیله مشهوردر. حسن‌طاغی جهتلرنده‌کی قرانك هوا وصویی ده کوزلدر . انواع روزکار وزان ایتمکده ایسه‌ده باشلوجه یاز موسملرنده شمال روزکاری وقیش موسملرنده جنوب روزکارلری کثرتله اسمکده‌در . حزیران تموز واغستوس آیلرنده یبوست دوام ایتدیکی کبی کانون اول وثانی وشباط آیلرنده قار ونیسان ومایس آیلرنده بهار یاغمورلری وتشرین اول وثانی آیلرنده کوز یاغمورلری یاغمقده‌در. بهار یاغموری دها نافذ ومزروعاته دها نافعدر. اصول زراعت اصلاح ایدیله‌مدیکی وخرمنلر علی‌الاکثر تشرین ثانی یه قدر قالدیغی جهتله کوز یاغمورلری توالی ایتدیکی سنه‌لرده محصولاتجه کلیتلی خساری موجب اولمقده‌در . مواسم مذکوره‌ده یاغان قارلرك حد اعظمیسی بر وحد اصغریسی ربع آرشون قدر ثخن پیدا ایتمکده و قیشین شدتله حکمران اولدیغی سنه‌لرده بر آیدن فضله قاله‌رق اغنامجه تلفاتی موجب اولمقده‌در . قیش باشلوجه کانونلرده وشباط آینده اجرای حکم ایده‌رك انجماد دخی وقوعبولمقده‌در . ۳۲۶ سنه‌سنده قصبه‌نك وسطندن جاری اولان ملندیز چایی انجماد واون آرشون یوکسله‌رك صویك قصبه‌یه طاغلمسندن طولایی مهم تخریباتی موجب اولمشدر . اقسرای قضاسنده موسم زراعت : تشرین اول ابتداسندن باشلار مارت نهایتنه قدر اجرای زراعت ایدیله‌بیلیر . قیشك شدتلی دوام ایتدیکی زمانلر بالطبع مستثنادر .

اکردیر

قضاسنك احوال جويه‌سی

قضانك آب وهواسی علی‌العموم ایدر . یالکز جنوب جهتلری اراضیسی منحط اولدیغندن اوزرجه ایی دکلدر . برده اکردیر کولی مجراسنی تعقیب ایدن اوتوز کیلو مترو طولنده و اعظمی بش آلتی کیلو مترہ عرضنده اراضی کاملاً صو آلتنده اولدیغندن بوحوالیده بولنان قری اهالیسی همان کاملاً حمای مزرغی‌یه مبتلا وبناءً علیه هواسی وخیمدر . وحمای مزرغی‌یه دیکر قری‌ده دخی اکسیك دکلدر . اکردیر قصبه‌سنده اوتوز قدر چشمه بولنوب صولری سیوری طاغندن قدیماً انشا ایدلمش بورغلر واسطه‌سیله کلیر. ایکی سنه‌دنبری سیوری طاغك اتکلرنده‌کی اقسام ترابیه‌نك اوینامالسیله صو بولنك اوزاده بولنان مجراسی تخریب ایدلمش ودیکر جهتلرده مرور زمانله محتاج تعمیر بر حاله کلمش اولدیغندن صولر لایقیله اساله ایدیله مامکده‌در. اکردیر کولی صویی طاتلی و هضملی اولدیغندن موجود چشمه صولرینه مرجحدر . واقعا خانه آبدستخانه‌لرینك بر قسمی کول قییلرندن قالدیرلمق ممکن اوله‌میه‌جغندن کول صوینك استعمالی تجویز ایدیله‌مزسه‌ده اهالینك حال حاضر احتیاجلرینه نظراً مذکور صویك منع شربی قابل اوله‌میور. داخل قضاده صویی وهواسی لطیف اولان مواقع حاوطلی . یقه افشار ، آقطوغان ، بانوص ، آقپیکار ، درسکنه ، یکیجه ، بوجاق ، صورقینمق ، یقه‌جق قریه‌لریله بارله ناحیه‌سی مرکزی والیمه قریه‌سی و باولو ناحیه‌سی مرکزیله یکدیلی ، چوبان عیسی ، بداب قارطوز، بوجاق دره ، قاسملر قریه‌لریدر.

الك زیاده وزان اولان روزکار شمال وجنوب وغرب شمالی روزکارلریدر .

موسم یغمورلری کوز وبهار یغمورلریدر . کثرتله نزول ایتدیکی زمان بو موسملرده اون ویا اون بش سانتیم قدر نفوذ ایده بیلور. اثنای شتاده نزول ایدن برف حد اعظمی اوله‌رق اوتوز قرق سانتیم قدر برثخن پیدا ایدر. حد اصغریسی بش سانتیمدر . یازین درجهٔ حرارت وسطیه فوق‌الصفر یکرمی وقیش درجهٔ برودت وسطیه تحت‌الصفر اون درجه‌در. محللرینه کوره ایلك بهار: مارت ونیسان ویاز: حزیران وتموز وصوك بهار: ایلول تشرین اول وقیش: کانونلرده باشلار. موسم زراعت اکثریا ایلول وتشرین اول ، شباط ومارت آیلریدر . موسم حراثت تموز و اغستوس‌در .

المالو

قضاسنك احوال جويه‌سی

قضانك آب وهواسی عمومیتله لطیفدر. آیواجل قریه‌سیله معجون وبووه یایلالری آب وهواسنك لطافتیله مشهوردر . اك چوق اسن روزکارلر لدوس وپویرازدر . آره‌صره باطی روزکاری ده اسمکده وادراك زماننده حاصلاته بعضاً ضرر ایراث ایلمکده‌در . ایلك بهار وقیش موسملرنده مبذول یاغمورلر یاغمقده ۱۰-۱۵ سانتیم قدر طوپراغه نفوذ ایلمکده‌در . موسم شتاده نزول ایدن قارك حد اعظمی تخنی بر آرشون وحد اصغری تخنی ۱۰-۱۵ سانتیم راده‌سنده‌در . یایلاده حرارتك درجهٔ وسطیسی + ۲۵ ساحلده + ۳۵ یایلاده بزودتك وسطی درجه‌سی -۸ ساحلده ۳ راده‌سنده‌در. ایلك بهار نیسان اوائلنده بدأ ایدر، حزیران اواسطنه قدر دوام ایلر. یاز : حزیران اون بشندن بدا ایله اغستوس غایه‌سنده نهایت بولور. صوك بهار: ایلول ابتداسندن تشرین ثانی اون بشنه قدر دوام ایلر. قیش : تشرین ثانی اون بشندن باشلایوب مارت غایه‌سنده نهایت بولور . مواسم زراعت یازلق وکوزلك نامیله ایکی‌در ؛ یازلق زراعت مارت ابتداسندن روز خضره قدر کوزلك زراعتده تشرین اول ابتداسندن بدأ ایدر ، وهوا مساعده ایلدکجه شباط نهایتنه قدر اجرا اولنور . فنیکه‌نك آب وهواسی وخیمدر. موسم صیفده اهالیسی یایلالرده امرار اوقات ایلر .

انطالیه

قضاسنك احوال جویه‌سی

انطالیه‌نك هواسی یازموسمنده علی الخصوص شمال روزکارلرینك وزانی صره‌سنده غایت صیجاقدر. ایام صیفدن معدود صیجاق کونلرندن ماعدا ایامده هوا اولدقجه لطیف وصاغلامدر. ایلك وصوك بهار موسملرنده فوق العاده اعتدال کسب ایدر . آنجق بومواسمده دکز روز کارلرینك کثرت وزانی وقصبه‌نك اطراف و داخلنده بر چوق میاه راکده وجاریه بولنمسی حسبیله هوا رطوبتله مشبوع اولدیغندن مواد ومأکولات عضویه‌نك کوفلنمسنی موجب اولور. وضعیت طبیعیه‌سی اعتباریله هرنوع روز کارك وزانی مساعد اولدیغندن هوا آنی وسریع تبدل وتحول ایدر . مبذولاً حصوله کلن میوه‌لرك کثرت استعمالندن اسهال وسائر معده وامعاء خسته‌لقلری ظهور ایدر . انطالیه‌نك صولری فضله مقداردوکلمی حاویدر . خصوصیله دووان‌صویی فضله حامض قاربونی حاوی اولدیغندن تصادف ایلدیکی موادکلسیه‌یی مجراسنده ترسیب ایله (قاربونات دوشو) تعبیر محلی وجهله (پور) حصوله کتیرر . بوحالده آنطالیه صولری شربه غیر صالح اولدیغندن صهرنج و اسکله‌ده جریان ایدن ونسبةً دهاآز کلس بولنان منبع صویی ایچلمك اعتیاد ایدلمشدر. صهرنج صولری تمیزایسه‌ده مواد غدائیه‌یی حائز اولمامق اعتباریله اسکله منبع صویی بوکا هرحالده مرجحدر . مع‌هذا داخل قضاده قزیل قیا ناحیه‌سنك مرکزی اولان بادم آغاجی و استانوسده سولکلر ، بالکلی ، جبوغه‌لر وقفله وحصار جاندیری ویه و آق کلیسا قریه‌لریله بك طاغی یایلالرینك آب و هواسی غایت لطیف و صاغلامدر .

انطالیه قضاسنك همان هر طرفنده بولنان قطران وچام اشجارنی حاوی جسیم اورمانلقلر مملکتك جیادت هواسنه خدمت ایتمکده‌در . آنجق سرپك قریه‌سنده بعض قرا ایله اطراف شهر قریه‌لرنده بر قسمی مرزغیدر . انطالیه‌ده باشلیجه ملتم تعبیر اولنان جنوب روز کاری أسر آندن صکره پویراز نامنده‌کی شمالی روز کاری کلیر. شمال روز کاری آقشام ساعت اوچده باشلایه‌رق کوندوز ساعت اوچه قدر دوام ایدر . ملتملر پویرازك طورمسیله باشلایه‌رق غروب شمسه قدر دوام ایدرسنده بعض دفعه‌ده وخصوصیله تموز واغستوس ماهلرنده برینك ختامیله دیکرینك وزانه مباشرتی آره‌سنده دکز وقره‌نك تساویٔ حرارتی حسبیله برقاچ ساعت قدر روز کار اسمز بتون بتون نباتات غیر متحرك برحالده قالیرکه بوحالده تضییق هوای نسیمی نتیجه‌سی تنفس عسرت کسب ایدر . وبرده

پویراز روز کاری یاز موسمنده کیجه وکوندوز متمادیاً اوچدرت کون وزان اولورکه پویراز قره‌ده وحرارت شمساله صیجاقلنمش برحالده کلدیکندن انسان روز کار دکل کوکدن آتش یاغمقده اولدیغنه قائل اولور . جنوب روز کارلری دکزدن رطوبتله مشبوع برحالده کلدیکندن شدت حرارتی تعدیل ایده‌جك سرینلکی حائزدر . انطالیه‌ده موسم شتاده شدتلی صاعقه‌لرله مترافق دواملی یاغمورلر یاغار ایلك وصوك بهارده بعضاً نهایت فندق جسامتنده اولمق‌اوزره طولیده دوشر انطالیه‌ده برسنه ظرفنده برمترو مربعنه یاغان یاغمورك مقداری مقیاس مطرده (٦٠٠ - ٦٩٠) ملیمتره ارتفاع کسب ایدر .

آنطالیه‌نك سواحل قسمنه قار یاغماز یاغارایسه‌ده یره دوشمکله‌ازیر. یایلاده (١٠-٨٠) سانتیمتره‌یه قدر قار یاغار ٣٢٦ سنه‌سنده انطالیه‌یه شاذ اوله‌رق بردفعه قار یاغمش ویکرمی سانتیمتره قدر ثخن پیدا ایدرك برهفته قدر قالمشدر . بوحال مدت حیاتنده قار کورمین اکثر یرلی‌اهالی آره‌سنده پك چوق شوق وسروری بادی اولمشدر.

اقلیم ومواسم ابتدا و انتهالری : انطالیه‌ده اقلیم قطعه‌نك حائز اولدیغی ارتفاع بحری‌یه کوره تخلف ایدر . (٣٢٦) سنه‌سندن اوچیوز یکرمی طقوز سنه‌سنه قدر اجرا ایدیلان ترصدات هوائیه‌یه نظراً حرارتك درجه‌سی اعظمی ٣٨ وقیشین اصغری تحت‌الصفر ٨ اولمسنه نظراً وسطی اوله‌رق ١٦ سانتیغراد درجه‌سنده‌در. انطالیه‌ده‌فصول اربعه‌ده شهورعائده‌سنده تمامیله اجرای حکم ایدر .

اولوبورلو

قضاسنك احوال جویه‌سی

قضانك آب وهواسی غایت صاغلامدر . قصبه‌یه وسکرکند قصبه‌سنه جریان ایدن صولری پك هاخم وقوتلیدر. قضانك ذکریا دده و شالقاملق موقعلری صویی وهواسی غایت کوزل موقعلردندر. قیشین یاغموری پك چوقدر . قیشین قار پك چوق نزول ایدر. اون سانتیمتره‌دن سکسان‌سانتیمتره‌یه قدر ارتفاع پیدا ایدر . دره اولان یرلرده بو ارتفاع ایکی مثله قدر واره‌بیلیر. بالاده عرض ایدادیکی وجهله درجهٔ حرارت — ٨ ویازین + ٣ سانتیغراددر . بورالرده ایلك بهار : نیسان اوائلندن حزیران اون بشنه‌یه‌دك ؛ اغستوس اون بشنه . صوك بهار ؛ تشرین اول غایه‌سنه قدر دوام ایدر. قیشین براز زیاده ١٥ نیسانه قدر امتداد ایدر .

موسم زراعت اغستوس اون بشندن تشرین اول نهایتنه قدر اولان زمان ایله مارتدن نیسان اون بشنه قدر اولان زماندر . آفیون ، بغدای ،آرپه کبی محصولاتی بو زمانلرده زرع ایدرلر .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

اولو قیشله

قضاسنك احوال جویه سی

قضانك هرطرفنده آب وهوا ایبدر. صو وهواسی فنا هیچ بر قریه موجود دکلدر. یالاردهکی هوا وصویك قریهلردهکندن دها ایی اولدیغی مستغنیٔ ایضاحدر. لطافت هواسیله تمیز ایتمش یرلر یوقدر. چونکه صو وهواجه فنا مواقع بولنمایجه بویله برتمیزه امکان بولنمز، اك زیاده اسین روز کارلر پویراز ولدوسدر. قضا طاغلرینك وضعیتی اقتضاسی اولهرق بوایکی روز کار ـ بالخصوص قیش موسمنده ـ قوتلی جریانلر ایله اسیور دیکر روز کارلرك تأثیری یوق مثابهسندهدر. موسم یاغمورلری نیسان ومایس ایله ایلول آیلرندهدر. یاغمورك مقداری درجهٔ شتایه تابعدر. هوالر برآز ملایم دوام ایدرسه یاغمورلر فضلهجه اولور، اولمازسه یاغمور یرینه قار دوشر طوپراغه درجهٔ نفوذی تخمیناً اللی سانتیمترهدر. اثنای شتاده نزول ایدن برفك حد اعظمیسی ـ مواقع مرتفعهده ـ بش مترو علی العادهٔ مواقعده ایکی مترو وقضانك قرهعیسالویه حدود اولان شرق طرفلرنده یارم آرشون قدردر. بهار موسمی قضانك شرق جهتنده مارتده باشلار. متباقی مواقعده نیسان نهایتندهدر. صوك بهار ایسه عین زمانده قیش ایله برابر هرطرفده تشرین اولدهدر. ایلك بهار حزیران نهایتنه قدر دوام ایدر. قیش دخی تشرین اولدن مارت اواسطنه قدر سورر زراعت موسمی ایکیدر: بری ایلولده دیکریده مارت ویا نیساندهدر، چونکه قارلرك اریمسنه تابعدر.

ایلغین

قضاسنك احوال جویه سی

قضانك اکثر محللری طاغلق اولمق اعتباریله آب و هواسی کوزلدر. یالکز مرکز قضا ایله چاوشجی قریهسی آرهسندهکی رحمت وقار صولریله توسیع دائره ایدن وآیغی اولمدیغی جهتله یازین تبخر ایدرك چکلدکجه چقورلر ویتشدیردیکی ساز وقامشلر آرهسنده براقلدیغی صولرك بوزلمهسیله وجوشدیغنده ایلغین قصبهسنك شمالنه مصادف نانه بطاقلغی نامیله معروف مقدما اراضیٔ مزروعه ایکن منحط اولمق اعتباریله بولنمق مقیاسده بریکن وبالآخره حرارت شمسك تاثیریله بر میقروب یتاغی حالنه کیرهرك انتشار ایدن بخار ایله معاً هوایی اخلال وافساد ایتمکدهدرکه بو یوزدن ایصتمه و سائر خستهلقلرك ظهوری ویتشدیردیکی سیوری سنکارلهده بونك توسیع دائرهٔ سرایتنی موجب اولمقدهدر.

نفس ایلغین قصبهسنك اطراف اربعهسی برچوق بطاقلقلرله محاط وشربه صالح صویی دخی یوق ایکن کچن ۳۲۸ سنهسی ظرفنده حکومت سنیهجه ویریلن بیك کسور لیرا وبوکا قریب درج ایدیلان اعانات ایله تشکیل ایدن برقومیسیونك مساعی وهمتیله ایکی بچق ساعت اوزاقده واقع اورمان اتکندن جلب ومرسالهسنه موفقیت الده ایدلدیکندن صویه اولان احتیاج عظیم رفع ایدلمش اولدیغی کبی برطرفدن حکومتك دیکر طرفدن بلدیه دائرهسنك همتلریله مذکور بطاقلق محللر برای املا اهالیه مجاناً ترك ایدلمش وبو سایهده شهر داخلندهکی کولجوکلرك مقداری وبالنتیجه مضرتلری دخی تنقیص ایدلمشدر. اورمانلر آرهسندهکی مسکون قریهلرك هوا وصولری عمومیت اعتباریله لطیف ایسه ده بونلر آرهسنده بولنجق آیاسلر، ومحمود حصاری قریهلری بالخاصه ذکره شایاندر. وزان اولان روز کارلردن هرقریه وضعیتنه کوره مستفید ویا متضرر اولمقدهدر. الده مقیاس ریاح اولمدیغی جهتله سرعت وشدتلری معلوم اولمامقله برابر شمال، شمال شرقی و جنوب روز کارلری اکثریتله هبوب ایتمکدهدر. یاغمورلری دخی ایلك بهارك برنجی آیی اکثریا قارلی و صغوق کچدیکی حالده ایکنجی واوچنجی آیلرنده اولدقجه مبذول و یاز موسمنده دخی اوچ آیی ظرفنده علی الوسط اوچ ونهایت درت دفعه نزول ایدر. کوز موسمنده برنجی آیی رحمتلی ایسهده ایکنجی آیی اواخرنده اقلیمك مقتضیاتندن اولمق اوزره قیش باش کوسترمکده وبالطبع قار نزول ایتمکه باشلامقدهدر. یاغان یاغمورك

درجهٔ نفوذی تجربه ایدلمامش والده مقیاس مطر بولنمامش اولدیغندن معلوم دکلسه‌ده علی‌الوسط ایلك وصوك بهارلرده یکرمی ویکرمی بش سانتیمتره ویاز مواسمنده دخی یدی سکز سانتیمتره قدر تخمین اولونیور. اعظمی (٥٠) واصغری (٣) سانتیمترو تخن پیدا ایتمکده واکثر ایلك دفعه سطح ارضی اورتن قار اك نهایت اریمکده وبناءً علیه بتون قیش ارائهٔ موجودیت ایتمکده‌در. آلات مخصوصه‌سی اولمدیغی جهتله تحت‌الصفر ٨ ـ ١٠ برودت و ١٢ ـ ١٥ درجهٔ حرارت وسطی اولمق اوزره ارائه وتخمین ایدیلور. موسم سنه‌لره کوره تحول ایتمکله برابر مارت نهایتندن ایلك بهار وحزیران اواسطنده یاز؛ ایلول ابتداسنده کوز وتشرین ثانی ابتداسنده قیش موسمی باشلار ونهایت بولور. موسم زراعت هوانك مساعده‌سنه کوره تحول وتبدل ایتمکله برابر مارت نهایتندن اعتباراً تشرین ثانی نهایتنه قدر وموسم حصاد دخی تموز واغستوس ماهلرنده اجرا اولنور.

بور

فضاسنك احوال جویه‌سی

(بور)ك آب وهواسی معتدل ولطیفدر. قصبه‌نك ایلالدی وقیاباشی محله‌لریله جوجی واصماز واورقی قریه‌لری مواقع مشهوره‌سندندر. بوحوالیده اکثریتله پویراز روز کاری اسر، کوز وبهار موسملرنده یاغمور وموسم شتاده شدتله قار یاغار، قارك حد اعظمی اون سانتیمدن سنه‌سنه کوره اللی سانتیمه قدردر. یازین درجهٔ حرارت اوتوز ایکی‌یه قدر ترفع وقیشك برودت تحت‌الصفر اون درجه‌یه قدر تنزل ایدر. موسم شتا کانون اولدن بدأ ایله مارت اون بشنه قدر امتداد ایلر وکانون ثانی ایله شباط آیلرنده کسب شدت ایدر. زراعت ایلولدن بدأ ایله تشرین ثانی اوننه قدر دوام ایدر.

بوردور

قضاسنك احوال جویه‌سی

رصد خانه اولمدیغندن احوال جویه حقنده معلومات فنیه اعطاسی امکانسزدر. فقط قضانك هر طرفنك صوبی وهواسی لطیفدر. بو میانده بوردورك شرق شمالیسنده قورنه وغرب جنوبیسنده عزیزیه وقپاقلی وکمر ناحیه‌سی داخلنده یلکلی وکمر یایلالرینك آب وهواسی پك لطیف ومشهوردر. داخل لواده اکثریا جنوب وشمال روز کارلری وبعضاً ده شرق وغرب روز کارلری دخی وزان اولمقده‌در. یازین برقاچ آی مستثنا اولمق اوزره ایلك و صوك بهارلرده وعلی‌الاکثر ایام شتاده کثرتلی نافع یاغمور وقار نزول ایدر. قضانك بعض اقسامنده یاغمورلرك درجهٔ نفوذی یولنده ایسه‌ده بعض محللرده زراعت ایچون دها زیاده یاغموره احتیاج واردر. نسبةً زیاده‌جه مرتفع محللره برمترو تخننده قار دوشدیکی واردر، وعلی‌الاکثر اوتوز قرق سانتیمی تجاوز ایتمز.

بهار، نیسان ابتداسندن مایس نهایتنه. یاز؛ اغستوس اون بشنه وصوك بهار تشرین اول غایتنه قدر امتداد ایلر. موسم زراعت تعبیرات محلیه‌جه ایلك وصوك کوزلك و اربعین ویلدیز قارشوله‌مسی ونیسان ابتداسنه قدر دوام ایدن یازلق مدتلرندن عبارتدر. موسم حصاد: حزیران اون بشندن ایلول نهایتنه قدردر.

بوزقیر

قضاسنك احوال جویه‌سی

عمومیت اعتباریله آب وهواسی لطیفدر. قیشین ویازین پویراز وکون باطی روزکارلری اسر. سنه‌نك ایلك وصوك بهارلرنده نافع یاغمورلر. وموسم شتاده ٢٠ سانتیمدن برمترو تخننه قدر قار یاغار. حرارت فوق‌الصفر اوتوز بش، برودتده تحت‌الصفر یدی درجه‌لره قدر اینر چیقار. فصول اربعه تحول ایتمز ایلول اون بشندن کانون اول ابتداسنه ومارت ابتداسندن مایس غایه‌سنه قدر موسم زراعت اولوب تموز ابتداسندن ایلول ابتداسنه قدرده وقت حصاددر.

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bilgi Bankası

تفنی

قضاسنك احوال جویه‌سی

قضانك عمومیتله هرطرفنك آب وهواسی لطیفدر. یالکز کول حصار کولی اطرافنده‌کی قارغه‌لو، قره‌پیکار، اویلو پیکار، حصار آردی، یمادی، قرا وچفتلکلرینك هواسیله تفنك مانجه و هیوك قریه‌لرینك هواسی وخیمدر. داخل قضاده هواسی اك ایی اولان یرلر آوجیلر، اصمه‌لو، درمیل، قوشدیلی، یوره‌کیل، بیراملر، حسن میشه، اووه‌جق، قوز آغاجی، یونان قره‌کوی، دنکره قرالریدر. بوقریه‌لرك هواسی غایت کوزل اولدیغی کبی آقار صولریده مبذول ولذیذدر. طباً اك ایی محللری قوش دیلی، آصمه‌لو، آوجیلردر. بوقرانك هواسی و صولری دنیاده امثالسزدرم پویراز روز کارلری قضانك هرطرفنده اکسیك اولمیور. قار موسمی کانون اول وکانون ثانی و شباطدر. قارایلا یغمور مارت ونیسانده یاغار شهور سائره‌ده یغمور یاغماز. درجهٔ نفوذلری برقرارده دکلدر. قیشین یاغان قارك ثخنی بش قاریش قدر اولور. قارك ثخننك حد اصغری درت پارمقدر. یازین درجهٔ حرارتك وسطیسی (٢٤) وقیشك درجهٔ برودتك حدوسطیسی(٢) درجه‌در. ایلولدن بالاعتبار نیسانه قدر موسم زراعتدر.

سلطانیه

قضاسنك احوال‌جویه‌سی

قضانك صویی لذیذ هواسی حد ذاتنده یابس ایسه‌ده قصبه‌ده نبعان ایدن پیکارك شرقنده تشکیل ایلدیکی بطاقلق ایله بر پارچه کثافت پیدا ایتمکده بوده آز بر همتله محو و ازاله‌سی ایله بر طرف ایدیله‌بیلیر. قصبه‌ده اکثری شمال وبعضاً غرب وجنوب روزکارلری چوق اسن روزکارلردن اولدیغی موسم یاغموری‌ده: مارت، نیسان، مایس. کوز یاغمورلری: ایلول، تشرین اول، تشرین ثانی آیلرنده‌در. درجهٔ نفوذلری تعبیر محلی وجهله بر قاریشدر. قیشین نزول ایدن قارك حد اعظمی ایکی قاریشدر. یازین حرارتك درجه‌سی + ٢٠ ونهایت ٢٣ برودت کانون اول وثانی وشباط آیلرنده تحت الصفر یکرمی درت الی یکرمی آلتی درجه‌یه صعود ایدر. مبدأ بهار مارت، صوك بهار، مایس آیلریدر. مبدأ صیف حزیران، منتهاسی آغستوس آیدر. شتا مبدأ کانون اول، منتهاسی شباط آیدر.

سیدی شهری

قضاسنك احوال جویه سی

قضانك آب وهواسی لطیفدر. داخل قضاده باغلر باشی وهوغلی موقعلری وکوپه طاغی اتکنده‌کی مرعا وطراسجی اوستنده‌کی بل؛ هوا وصو جهتیله پك ممتاز مواقعدندر. سنه‌نك اکثر موسمنده جنوب روز کاری وزان اولور. ویاغمور کتیرر. موسم یاغمورلری کثرتله یاغار، چونکه اطراف طاغلقدر وطاغلرك جمله‌سی بالطه‌لقلر ویا اورمانلرله مستوردر. اثنای شتاده اعظمی آلتی ده‌سیمتره قار یاغار. حرارت بازین + ٣٠ وبرودت - ٢٠ درجه‌ده‌در. ایلك بهار نیسانده، یاز تموزده، صوك بهار؛ آغستوس اون بشنده باشلار. قیش، تشرین ثانی اون بشنده بدأ ایدر. موسم زراعت وحراثت تشرین اول وثانی ایله مارت ونیسان ومایس آیلریدر. آغستوسده حصاد ختام بولور.

عربسون

قضاسنك احوال جویه‌سی

قضانك آب وهواسی معتدل اولوب خرقه طاغی آره‌سنده‌کی قریه‌لر مواقع لطیفه‌دندر. شمالی پویراز ولدوس ایله باطی روز کارلری چوقجه هبوب ایدر. قارلرك اعظمی ارتفاعی بر مترودر. مایس ونیسان آیلرنده یاغان یاغمورلر طوپراغه فوق‌العاده نفوذ ایدرلر. موسم بهار ١٥ شباط - غایهٔ مارت یاز: ابتداء حزیران - غایهٔ اغستوس، صوك بهار: ابتداء ایلول - غایهٔ تشرین ثانی، قیش: ابتداء کانون اول - ١٥ شباطدر. موسم زراعت: ایلولدن تشرین ثانی نهایتنه قدردر. موسم ادراك حراثت آغستوس اون بشیدر.

Eserler Kütüphanesi

علائیه

قضاسنك احوال جویه‌سی

منطقهٔ معتدله‌یه قریبتی وساحل بحرده کائن اولوب لدوسه معروضیتی حسبیله قصبه‌نك هواسی مواسمه کوره تخلف وتبدل ایتدیکی کبی ملحقات قضانك آب وهواسی یر یر مختلفدر. قصبه‌نك هواسی ایلك وصوك بهارده معتدل ولطیف ایسه ده موسم صیفده حرارتك فوق الصفر ۳۸ - ۳۹ درجه‌یه ارتفاعی جهتیله آغیر ومقسی وموسم شتاده یاغمورلرك کثرتله نزولندن طولایی رطب وامراض جهاز تنفسیه‌یی جالبدر. قضانك ساحل جهتلری مزرعه‌لرك کثرتندن طولایی هواسی وخیم ایسه‌ده طاغلق واورمانلق اولان اقسام علویه‌سنك آب وهواسی پك لطیفدر. داخل قضادك آب وهواسی لطیف محللر [دره تربه لبناس ، محمود سیدی ، روم طاش ، سوپ چمنه ، تپه ، کوزنه ، چاقاقلی ، نیف ، اوچ ایرماق، طوقه ملك ، کپاز ، بودمهان ، دوز آغاج، ایمرادین] نام مواقع اولوب قصبه اهالیسی موسم صیفی امرار ایتمك اوزره بونلردن دره تربه لبناس ، محمود سیدی ، روم طاش ، سوپ چمنه واهالیٔ قرا دخی دیکر مواقعه کیتمکده‌درلر. کانون اولدن مارت نهایتنه قدر شدتلی لدوس، نیسان، خزیران اواسطنه قدر ملتم وتموز آغستوس ایلول آیلرنده شدتلی پویراز اسمکده‌در. ملتمل درجهٔ حرارتی تعدیل ایتدیکی کبی اثنای وزاننده محلی خسته‌لقلرندن برچوغی مندفع اولمقده ایسه‌ده موسم صیفده اسن یلدیز وباطی روزکارلری انسان وحیوان و نباتاته سم قاتل کبی تأثیر ایدر. یاغمورلر ساحل جهتلرنده تشرین اولدن اعتباراً باشلایه‌رق شباط اواخرینه قدر شدتله نزول ایتمکده‌در. بو مدت ظرفنده کثرتله نزول ایدن باران ایله قضا داخلنده موجود دره‌لر ، ایرماقلر ، طغیان ایدرك اکثریا انسان وحیوانجه تلفاتی باعث اولدیغی کبی زراعته‌ده ایراث خسار ایتمکده‌در. موسم شتاده اقسام ساحلیه‌یه قطعیاً قار نزول ایتمز ایسه‌ده اقسام علویه‌سنی تشکیل ایدن طاغ واورمانلره یاغان قارلر مرور وعبوری دوچار انقطاع ایلمکده‌در. بوجهتلره دوشن قارلرك حد اعظمیسی ایکی مترو وحد اصغری آلتمش سانتیمترودر. درجهٔ برودتك حدوسطیسی [+ ۱] موسم صیفده وسطی درجهٔ حرارت [+۲۵] و اقسام شمالیه‌سنده وسطی درجهٔ برودت [- ۱۶] ودرجهٔ وسطی حرارت [+۱۲] در. قضانك ساحل جهتلرنده ایلك بهار: شباط ابتداسندن مایس اواسطنه ، یاز موسمی: مایس اواسطندن ایلول نهایتنه، صوك بهار : تشرین اول ابتداسندن تشرین ثانی اواخرینه. قیش: کانون اولدن شباط

ابتدالرینه واقسام شمالیه‌ده موسم بهار، نیسان ابتداسندن حزیران اواخرینه موسم صیف حزیران ابتداسندن آغستوس نهایتنه، موسم خزان: ایلولدن تشرین ثانی اواسطنه ، موسم شتا تشرین ثانیدن مارت نهایتلرینه‌قدر تجلی ایتمکده‌در. زراعت وحراثت موسملریده بوقضاده پك زیاده مختلفدر. اقسام مستویه‌ده تشرین ثانیدن حزیران اواسطنه قدر زراعت ومایس ، حزیران ، تموز ، آغستوس ، ایلول آیلرنده حصاد واقسام جبلیه‌سنده ایسه ایلول ، تشرین اول ، مارت ، نیسان آیلرنده زراعت وتموز آغستوس حصاد موسمیدر. شوحاله نظراً ساحل جهتلرنده موسم حصاد ایله موسم زراعت برلشمکده‌در. بونك اسبابیده بغدای ، آرپه ، یولاف کبی حبوباتك موسم حصادنده سیسام ، پاموق زرع ایدلمکده اولمسیدر.

Türkiye Yazmaları Kurumu

قاش

قضاسنك احوال جويه‌سى

قضا آب وهواسى جهتيله ايكى قسمه تفريق ايديله‌بيلير . برقسمى ساحل، ديكر قسمى يايلادر . ساحل قسمنده اكثريتله آقار صو بولنماز ، بو جهتلرى ياغمور صولرندن طوپلانمه صهرنج صولريله اداره اولنمقده‌در . بورالرده يازين صيجاق زياده‌جه اولمقده‌در . حارهٔ معتدله منطقه‌سنه داخلدر .

يايلالرك آب وهواسى لطيف بردره‌جه‌ده‌در . داخل قضاده يايلا قسمندن صويى وهواسى كوزل اولان كومبه يايلاسى وآنك جوارنده سودلكى ويرانده يايلالريدر. روز كارلره كلنجه كرك يايلا وكرك ساحل قسمنده اك زياده وزان ايدن ملتم روزكاريدر كه قضانك جهت جنوبيه‌سنده بولنان آقدكزدن كلكده‌در . ساحلده موسم ياغمورلرى تشرين اولدن بدأ ايله روز خضره قدر دوام ايدر . ساحل جهتلرينه قار دوشميوب يايلا جهتلرينه قار دوشمكده بولنمش وبونك‌ده اعظمى درجه‌سى بر متروى تخننندن عبارتدر .

حرارتك ساحللرده درجهٔ وسطيه‌سى (+ ١٧) وبرودتك درجهٔ وسطيه‌سى (ـ٥) درجه‌ده‌در . يايلا قسمنده حرارتك درجهٔ وسطيه‌سى (+ ١٢) برودتك درجهٔ وسطيه‌سى ـ ١٨ و بعضاً ـ ٣٠ درجه‌يه قدر تنزل ايتديكى واردر . ساحللرده فصول اربعه تام حكمنى اجرا ايده‌ميوب وقت شتا موسم بهار كبى معتدل بر صورتده كچمكده‌در . يايلا قسمنه كلنجه فصول اربعه اورالرده تام حكمنى اجرا ايدوب يعنى موسم بهار مارت طقوزندن مايس نهايتنه قدر وحزيراندن اغستوس نهايتنه قدر ياز و ايلولدن تشرين ثانى نهايتنه قدر صوك بهار يعنى كوز وكانون اولدن مارت طقوزينه قدرده قيش دوام ايدر . ساحل جهتنده موسم زراعت تشرين ثانيدن مارت آينه قدردر . يايلا قسمنده قيشين زراعت قابل اولمايوب اورالرده ايلولدن تشرين ثانى‌يه قدر كوزلك ومارتدن روز خضره قدرده يازلق محصولى زرع اولنمقده‌در .

قره اغاج

قضاسنك احوال جويه‌سى

قضاده عموميت اعتباريله هوا جيد وصو ايدر . مركز قضانك اك ايى صويى بش كيلومترولق بر مسافه‌دن طوپراق كونك واسطه‌سيله كلن « يحيى چلبى » صويدر . بر صاحب خير وحسنات طرفندن جلب ايدلمش اولان اشبو صويك يوللرينى وقت وقت تعمير ايچون وقتيله سنه‌ده ايكى بيك غروشلق برابراد ويرن بعض مؤسساتى وقف ايلمشدر . قزيل طاغده قضانك اشبو يكانه تنزهكاهنده نبعان ايدن صو غايت صغوق و خاصهٔ هضميه‌يى حائز ايسه‌ده « يحيى چلبى » صويى قدر خفيف دكلدر . قضا اعتباريله اك ايى صو يكيشار بادملى جوارنده وچام اورمانك كنارنده واقع « سلطان پيكارى » چشمه‌سيدر. صارى ادريس قريه‌سنك « پيكار باشى وعلوى دينك قريه‌سنك چشمه » صولرى‌ده مشهوردر . قيش؛ قضانك همان هر طرفنده هرزمان حكمنى شدتله اجراده قصور ايتميور . يالكز افشار ناحيه‌سنده آزاجق معتدلانه طاورانمقده‌در. بناءً عليه افشار مركز ناحيه‌سيله اكا جوار يكيجه كوكه ، كلوفه‌س قريه‌لرينك ياز موسمى اول كلوب صكره نابت بولور . قره‌اغاجده ايسه موسم صيف مايسدن صكره حس اولنمغه باشلار. ايلك بهار مركز قضاده وملحق قراده كندينى كوستره‌ميور. هوانك جيادتنه قيشين مؤثر بر سرتلك طارى اوليور پويرازه معروض قالان قضا مركزى بوندن بيزاردر. لدوس روز كارى نادراً وفقط ايلك بهارده هرزمان وزان اولمقده‌در. ناحيه ايسه لدوسه‌چوق معروضدر. سائر روز كارلر پك نادر وقوعبوليور . قيشين قضاده درجهٔ برودت تحت‌الصفر ـ ٢٠ وناحيه‌ده على‌العاده ـ ١٠ درجه‌يى بولور . ميزان‌الحراره يازين قضاده نهايت + ٢٥ درجه‌يى وناحيه‌ده ايسه + ٣٠ درجه‌يى ارائه ايديبور . قضاده قار ١٥٠ سانتيم ثخن پيدا ايدر ناحيه‌ده اعظمى اوله‌رق (٧٠) سانتيمدن يوقارى چيقماز وقضاده اولديغى كبى ايكى اوچ آى دوام ايتمز . بونكچوندركه ناحيه محصولاتى حزيرانده ادراك ايتديكى حالده قضاده اغستوسى بولور .

Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi

قره‌مان

قضاسنك احوال جويه‌سی

قره‌مان قصبه‌سی شرق جنوبیدن غرب شمالی‌یه متوجه اولمق اوزره جزئی میللی بر اووه‌اوزرنده بولنوب مرکز قصبه‌نك اوچ طرفی جبال ایله محاط و شمال شرقی جهتنده‌ده صوغله نام بطاقلغك بولنمسندن طولایی هواسی او درجه لطیف اولمدیغی کبی جیادت هوائیه‌یه دخی مالك دکلسه‌ده قضا داخلنده کوکجه ، کورت ، ابرالله قزیللر ، بویالی قریه‌لری آب و هواسی لطیف مواقعی دخی موجوددر . مرکز قصبه‌ده الك زیاده لدوس روزکاری وزان اولمقده بولنوب بعضاً غرب وشمال روزکارلری اسمکده‌در . ایلك بهار وصوك بهارده مبذول دینله‌میه‌جك درجه‌ده یاغمور یاغوب طوپراغه درجهٔ نفوذلری تعبیر محلی وجه اوزره بر بچق ایکی صبانلق (ایکی قاریش) قدردر . یاز کونلری پك اندر اوله‌رق یاغمور یاغمقده‌در . اثنای شتاده نزول ایدن قارك حد اعظمی مرکز قصبه‌ده قرق اللی سانتیمترو ثخننده اولوب بعض مواقع مرتفعه‌یه بر مترو ودها زیاده قار نزول ایتدیکی وعین زمانده قار فورطنه‌سی‌ده زیاده‌جه اولدیغی جهتله مرور وعبور پك مشکلاتله اجرا ایدیله‌بیلمکده وبعضاً غیر ممکناتدن بولنمقده‌در .

درجهٔ حرارت یاز کونلری کولکده + ۳۵ کونشده + ۴۲ درجه اولدیغی حالده قیش کونلری ـ ۲۸ وحتی ـ ۳۰ درجه‌لره قدر تنزل ایتدیکی کورلمکده وهر ایکی موسم آره‌سنده بیوك بر تفاوت بولنمقده‌در .

قره‌مان قضاسنده عمومیت اوزره نیسان اواخرندن حزیران اوائلنه قدر آلتمش کون ایلك بهار ، حزیران اوائلندن ایلول اواسطنه قدر یاز ، ایلول اواسطندن تشرین ثانی اوائلنه قدر اللی کون صوك بهار وتشرین ثانی اوائلندن نیسان اوائلنه قدرده یوز اللی بش کونده موسم شتا عدایدلمکده‌در.

موسم زراعت ایکی قسمدر : بری اغستوس اواسطندن تشرین ثانی غایه‌سنه، دیکری مارت ابتداسندن نیسان اواسطنه قدر اولوب تموز وآغستوس آیلری ایسه موسم حصاد اولوب ایلول غایه‌سنه قدرده خرمانلرك دوام ایتدیکی واقعدر .

قوچ حصار

قضاسنك احوال جويه‌سی

قضانك هر جهتنك هواسی لطیف ایسه‌ده صولر متخالفدر . صولری غایت کوزل بعض کو وار ایسه‌ده مرکز قضاده‌کی صو فنا اولدیغی کبی حزیران ، تموز آیلرنده غایت اینجه اولمق او بعضاًده سلوك ظهور ایتدیکی کورلمکده‌در . تیمورجی اوبه‌سی ، پانلی . طروك اوبه‌سی ، صاری یخ یایلاق ، سپاهیلر ، اوزنکك ، صاری حسنلی ، شعبانلی ، تپه کوی ، دادیلر افلاق ، کوکلر ، ابرا بکلی ، وحاجی محمود اوشاغی قریه‌لری لطافت آب وهوا ومناظریله مشهوردر . باشلیجه پویرازاو اوزره لدوس وکون باتی وپویراز روزکارلری چوق اسیور . ایلك وصوك بهارلرده تعبیر محلی وجه بر بچق صپانلق یاغموریاغار. اثنای شتاده نزول ایدن قارك ثخنی قرق سانتیمتره‌یه قدر یوکسه‌لیر وسطی درج حرارت یکرمی بش وبرودت تحت الصفراون ایکیدر. ایلك بهارك مبدأ ومنتهاسی ۱ مارت ـ ۱۵ مایس یلرك ۱۵ مایس ـ غایهٔ آغستوس، صوك بهارك ابتدأ ایلول ـ غایهٔ تشرین اول قیشك ابتداء تشرین ثانی ـ غایه شباطدر ، موسم حصاد اعتیاد محلی وجهله مایس وحزیران، موسم زراعت‌ده ایلولدن نیسانه قدردر .

نوشهر

قضاسنك احوال جويه‌سی

قصبه حقنده‌کی مبحث مخصوصده بیان اولندیغی وجهله نو شهر حقیقةً لطیف بر هوایه کوزل ونفیس صولره مالك اولدیغی کبی قضا داخلنده هواسی وخیم بر محل همان یوق دیمکدر .

وزان اولان روزکارلر باشلیجه لودوس وپویراز اولوب موسم یاغمورلرینك درجهٔ نفوذی ـ تعبیر محلی وجهله ـ ۱ـ۲ قاریش راده‌سنده‌در . قارك حد اعظم اوله‌رق ثخنی ۰,۵ ، اصغر اوله‌رق ۰,۱۲,۵ ـ ۰,۲۵ مترودر . حرارتك درجهٔ وسطیسی ۲۲ـ۲۴ وبرودتکی تحت الصفر ۹ـ۱۱ آره‌سنده‌در. داخل قضاده قیشك دوام وکثرتنه بناءً [مایس] ایلك بهارك [حزیران نصف اخیری] یاز آیینك [اغستوس نصف اخیری] صوك بهارك [تشرین ثانی] قیش آیینك مبدألرینی تشکیل ایدر . زراعت ایلولدن قارك نزولنه قدر دوام ایدوب . [یازلق] تعبیر اولنان اکینلر دخی ـ هوا مساعد کیدرسه ـ شباطدن نیسانه قدر زرع ایدیلور ، موسم حراثت تموز آیی‌در .

Türkiye Yazmaları Kurumu

نیکده

قضاسنك احوال جویه‌سی

نیکده قضاسنك هواسی متبدل وسرتدر، عینی زمانده صافدر بعض طرفلرده ایصتمه وارسه‌ده جوارلرنده بولنان سازلقلردن انبعاث ایلمکده‌در .

هوا یازین سریندر قیشین سرت ویابسدر .

قضا داخلنده جریان ایدن صولر اکثراً منبع صویی و منبعلری‌ده طاغلق ، طاشلق وقوملق اولمسنه بناءً علی‌العموم صولر ایدر دینه‌بیلیر . بطاقلقلردن حاصل اوله منابع آزدر .

شربه مخصوص اوله‌رق قصبه‌ده آیری صو وچشمه‌لر وارسه‌ده قراسنده شربه مخصوص آیری صو اولمیوب ماء جاریسی بولنان قرا جریان ایلمکده اولان صولردن ماء جاریسی اولمیان قراده یعنی صو ویرمز مثلی ، حاصه‌کوی ، کیله دره ، طزحان، آلای، بادله ، دیورین واغجه شار ، نیکده کبی قر اهالیسی ده قویو صولرندن استفاده ایلمکده‌در .

قصبه اراضیسنك اروا واسقاسنده قوللانیلان صو قزلجه چاپیله بونك برآیاغی اولان قیا آردی و تپه وفرتك چایلریدر، بونلرك ایچنده اك زیاده ایشه یارایان قیاآردی چاینه مخصوص اولوب خصوصی برجدوله دنه‌کی قریه‌سندن کچه‌رك نیکده قصبه‌سنه داخل‌اولان وقرق پیکارتعبیر ایدیلن نیکده‌یه درت ساعت مسافه‌ده ملندیز طاغلرندن ـ حسن طاغنك مضافاتندن متعدد منابعدن نبعان ایده‌رك سدی ایچین‌اوغراشلدیغی حالده مع‌التأسف‌موفق اولنه‌میان زاندی دره‌سندن کچن قاداراق صوییدر. نیکده قضاسی داخلنده نبعان ایدن صولرك اك صاغلمی بوصو دینه‌بیلیر. قاداراق صویی اساساً قصبه‌نك بالعموم اراضیسنی باصمغه مساعد یوکسکلکدن جریان ایلمکده اولدیغندن زاندی دره‌سی‌سدی یاپیله‌رق صویك تزییدی حالنده قصبه‌جه صوسزلقدن چکلمکده اولان ضرورت قالدیریله بیلیر .

چونکه قاداراق صویی بالعموم اراضیٔ بلده‌یی اروا واسقا ایله‌یه‌بیله‌جکی کبی مقدار معتدلده املاح ومواد معدنیه‌یی‌ده حائز اولدیغندن شربه‌ده صالحدر. هرنه‌قدر طاغلق، طاشلق مجرالردن جریان ایلمکده ایسه‌ده اطرافنده‌کی کویلر حیواناتنك دائما صوکنارنده کزنمسی ودنه‌کی قریه‌سنك آچیقدن اوله‌رق ایچندن کچمه‌سی حسبیله ایچلمه‌مکده‌در . الیوم قاداراق صویی قیا آردی باغلرینی تپه‌ویران سمتی ، قایاباشی جوارینی ، دنه‌کی ، ناینناص و سزالجه قریه‌لرینی بالمناوبه اروا و اسقا ایلمکده‌در . قیاباشی وتپه ویران محلاتنده بعض صهرنجلر بوصوایله املا وصوکره شرب ایچون استعمال ایدلمکده‌در.

قصبه‌ده شرب ایچون استعمال اولنمقده اولان صولره کلنجه بوده ایکی قسمدر .

١ — مرکووا صوییدر، بوصو نیکده‌یه اوچ ساعت بعد و مسافه‌ده قیا آردی چایی درونندن نبعان، قپالی‌اوله‌رق قصبه‌نك قیاباشی دنیلن موقعنه واصل اولور .

بعضاً قیادن اویمه مجرادن بعضاً طوپراق کونکك درونندن جریان ایلر. بوصو درونده فضله بر مقدارده مواد عضویه مشبوع اولدیغندن تیز تعفن ایلمکده‌در شربه اوقدرصالح دکلدرسببی ایسه ایلك مجراسنده‌بوصونلرك وبوکا مماثل مواد عضویهٔ سائره‌نك بولنمسیدر .

٢ — قصبه چشمه صولریدر، قصبه‌یه برساعت مسافه‌ده دنه‌کی قریه‌سنك حذاسنده جریانه نظراً قصبه‌یی صاغده براقان قیا آردی چاینك صول طرفندن منابع متعدده‌دن نبعان ایدرك بر قوملقده بریکدکدن صوکره جریانه باشلایان صودر .

بوصو حدذاتنده لذیذدر وقصبه‌یه بوکونکی جریان ایلدیکی مقداردن‌ده فضله‌در، فقط هنوز منتظم برمجرا یاپیله‌مدیغندن قصبه‌یه آزی کلمکده‌وجریان ایلدیکی عادی کونکارصیق،صیق‌یاطلامقده ومجراسی دنه‌کی‌قریه‌سنك‌ایچنده وتپه ویرانك بغچه وخانه‌لری دخی‌مطبخلری درونندن کچمکده‌اولدیغندن دنه‌کی قریه‌سنك‌برچوق یرلرندن آچیلان‌یرلردن صو آلنمقده حتی حیوانات صولانمقده وباغچه‌لر اسقا ایدلمکده وحماشیروبولاشیق قاب، قجاق بیقانمقده اولدیغی‌ده کورلمکده اولمسنه‌قارشی قصبه‌نك تپه‌ویران سمتی‌ده بوقریه‌یه‌رقابت ایلمکده‌در .

بوصویك قصبه درونده دمیربوریلر درونه آلنمسی وقصبه‌یه قدراولان‌مجراسنك تنظیمی ایچون سنه‌لردن بری اوغراشلمقده ومع‌التأسف اهمیتسز برایش اولدیغی حالده باشه چیقاریله‌مامقده‌در . قصبه درونه دمیر بوریلر فرش ایدلمش‌ایسه‌ده بوریلرك طارکتیرتلمش اولمسی حسبیله صولرك جریانه مساعداولمدیغندن بویوله صرف ایدلمش‌اولان بیك‌لیرا قدر برمبلغ بادهوا صرف ایدلمش‌دیمك اولیور.

اخیراً قصبه صویوللری مساحه ایدلمش اولدیغندن‌شوحساب کورلمکده‌در. منبعندن بدأایله‌قصبه‌یه دخولنه قدر ٥٦٢٥ مترودر .

منبعندن ١٠٩٨ متروسی (آوغون طاشدن) اویمه‌درکه دنه‌کی قریه‌سنك وسطنه قدرکلمکده‌در. بورادن بدأ ایله ٤٩٩ متروسی طوپراق کونکلك بونی تعقیباً دنه‌کی قریه‌سنك باغلری آره‌سنده اخیراً فرش ایدیلن ٢٩٥ مترو دمیربوری‌بونی متعاقب قیرده ١١٨ مترو آوغون‌متباقیسی طوپراق کونکدر. شهره داخل اولدقدن صوکره الیوم طوپراق کونکارله توزیع اولنمقده‌در .

صویوللرینك تنظیمی ایچون وقوع‌بولان صرفیات کور کورینه وقوع بولمش اولدیغندن نیکده اهالی ومسافرینك قاتلانمقده اولدقلری فلاکت تمادی ایلمکده‌در .

بر نبذه یوقاریده ایضاح اولندیغی اوزره دنه‌کی قریه‌سنك و تپه ویران محلاتنك انواع بولاشیق وکیرلیلری بیقامه‌لری مطبخلرنده وباغچه‌لرنده کونکاری قپانه‌رق بطاقلق حصوله کتیرمه‌لری نیکده سکانتك صحتی مدهش بر دشمن شکلنده تهدید ایلمکده‌در .

یازین دائمی مسافرلر پیکارلر ، منبعلردن تنکه‌لرله صوجلب ایلیورلربوصورتله صحتلرندن امین‌درلر. بو تلویثاتدن بشقه مجرانك عدم انتظامنه ویاز کونلری ایچمه صوینك‌باغ وباغچه‌لره سوق ایدلمسنه

Türkiye Eğitim Kurumu Eğitim Kurumu

مبنی صولر آزالدیغی جهتله کویا بر جارهٔ حسنه دوشونلمش شویله‌که: یوقاریده تفصیل ایدیلان قاداراق صویی سطح ترابده، چشمه صولری تحت ترابده اولمق‌اوزره دنه‌کی قریه‌سندن اعتباراً نیکده‌یه قدر یکدیگرینه رفاقت ایدرلر ایشته بو قاداراق صویندن : دنه‌کی قریه‌سنك یاریم ساعت اشاغی طرفنده بر منفذ واسطه‌سیله قاداراق صویندن چشمه صولرینه صو قاریشدیرلمش وبو صورتله‌ده قاداراق صویی اورایه کلنجه‌یه قدر بر چوق صورتلرله تلویث ایدلمش اولدیغندن ـ اصل صویك خواصی کیده‌رلمش اولمقده‌در .

قصبه درونده کیردکدن صوکره برچوق یرلرده آچیقلقلر بولنمسی وبعض کونکلرك بعض ابدستخا ـ نلرك آلتندن کچمه‌سی ارباب حمیتی جداً متأثر ایده‌جك حالاتدن ایسه‌ده متأثر اولان کورلدیکی‌ده یوقدر . ایشته صولر حقنده‌ده شو صورتله قیصه‌جق افادهٔ مرام اولنمش و ایضاحات ویرلمشدر .

قصبه ، دنه‌کی ، فرنك ، دلموصون ، ایلبصون ، مداله ، اسکی کموش برکتلی معدنی قراسی آب هوا ولطافت موقعیه باغ وباغچه‌لك نقطهٔ نظرندن دیکر قرایه تفوق ایدر .

داخل قضاده اك زیاده شمال روز کاری (پویراز) برنجی درجه‌ده غربی (قره یل) ایکنجی درجه‌ده جنوب روز کاری (لدوس) اوچنجی درجه‌ده وزان اولورسه‌ده سائر جهاتدن‌ده آره صره وبونلرك اخلاطیله‌ده اسدیکی واقعدر .

قضا داخلنده موسم یاغمورلری ایلولك اون‌بشنده باشلارحزیرانه قدر دوام ایدر . اعظمی‌درجهٔ نفوذی تقریباً ٦٠ سانتیمدر .

نزول ایدن برفك اریمه‌سی وهردوشن قارك اوست اوستنه بریکمسی‌حسبیله دوز محللرده آلتمش سانتیم قدر قار بولنورسه‌ده بر دفعه بلا انقطاع نزول ایدن‌برف انجق ٣٠ سانتیم ثخنه مالك‌اوله‌بیلیر .

یاز کونلرنده حرارت کولکده + ٣٠ کونشده + ٤٠ درجه‌یه ترفیع ایدلدیکی کبی قیشین برودت ـ ٢٠ درجه‌یه قدر تنزل ایتمکده‌در .

یحیالی وملندیز طرفلرندن ماعدا قضانك بهاری: مارتك یکرمی بشنده، یازی: حزیرانك یکرمی بشنده ، صوك بهاری: ایلولك اون بشنده، قیشی : کانون اولك طقوزنده ؛ یحیالی ناحیه‌سنك بهاری: مارت ابتداسنده، یازی: حزیران ابتداسنده، صوك بهاری: ایلول ختامنده، قیشی: کانون ثانی ابتداسنده؛ ملندیز طرفنك قراسی بهاری: نیسان ابتداسنده، یازی: تموز ابتداسنده، صوك بهاری: ایلول ابتداسنده قیشی ، تشرین ثانی اون بشنده حلول ایدر. نیکده قضاسنده موسم حراثت وزراعت ١٥ ایلول ـ ١ نیسان آینه قدر ، ملندیز طرفلرنده مایس ابتداسنه قدر دوام ایدر .

حصاده تموز ابتداسندن اعتباراً اغستوسك ختامنه قدردوام ایدرلر ملندیز طرفنك قراسی حصادی یکرمی کون تأخر ایدر .

یلواج

قضاسنك احوال جویه‌سی

قضانك آب و هواسی لطیف اولوب موقع مشهوری یوقدر ، پویراز لدوس روز کاری چوق اسر ویاغمورلر مارت ، نیسان ، مایس ، ایلول ، تشرین اول آیلرنده چوق یاغار شتاده نزول ایدن قارحد اعظمی اللی سانتیم، اصغری اون سانتیم ثخننده‌در . یازین درجهٔ حرارت + ٣٢ وقیشین ٣٥ درجه‌یه قدرترفع وتنزل ایدر . بورایه کوره نیسان ابتداسندن مایس غایه‌سنه قدر ایلك بهار وحزیرانك ابتداسندن ایلولك اون بشنه قدر یاز وایلولك اون بشندن تشرین ثانی اون بشنه قدر صوك بهار وتشرین ثانی اون بشندن مارت غایه‌سنه قدر قیش دوام ایدر . زراعت وحراثت ایلول ، تشرین ثانی و شباط و مارت آیلرنده ایفا اولنور .

قونیه

قضاسنك احوال صحیه‌سی

قونیه ؛ هم‌نامی اولان ولایتك مرکز قضاسی اولوب [١٤٦,١٨١] نفوسی حاوی ودرت ناحیه ایله ١٤٤ قریه‌یی محتوی‌در . اراضیسی هیئت عمومیه‌سی اعتباریله منبت وهواسی معتدل یابس وصافدر .

قونیه قصبه‌سی — چولمسی ، واسع بر اووه‌نك کنارنده‌در . شهرك اوچ طرفی چول حالنده قوری وخالی ایسه‌ده غرب جهتنده وبر ساعتلك مسافه‌ده [مرام باغلری] باغ وبغچه‌لك واشجار مثمره وغیر مثمره‌یی حاوی مفرح وکوزل هوالی بر صیفیه‌سی واردر . شهرده یالکز ابنیهٔ امیریه ومعابد وسائره ایله بر قاچ یوز خانه کارکیر اولوب دیکرلری مع‌التأسف کرپیچ وطوپراقله انشا ایدلمشدر . خانه‌لر یکدیگرینه صیق اولمایوب متفرق برحالده ایسه‌ده اکثریسی ضیا وهوانك دخولنه غیر مساعد بر طرزده حفظ الصحه‌یه مخالف بر صورتده انشا ایدلمشدر . مملکتده لغم اولمایوب هرخانه‌نك آیرو آیرو بر چوقوری موجوددر .

شهر سطح بحردن ١٠٢٥ متره ارتفاعنده اولوب مواسم اربعه حکمنی اجرا ایتمکده‌در . موسم صیفده حرارتك حد اعظمی + ٢٧ وموسم شتاده‌ده برودتك حد اصغریسی ـ ٢٨ در . شهرده

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

وزان ایدن روزکارلر غرب شمالی، شمال، جنوب، غرب جنوبی روزکارلری اولوب یازین [کدآباد] دیدکلری غرب شمالی روزکاری نافعدر. مذکور موسمده نهسهن جنوب روزکاری عادتا سام روزکاری کبی مؤثردر.

هوا هیئت عمومیهسیله یابس عد ایدلمکه سزا اولوب رطوبتك حد اعظمی ٥٣ وحد اصغری ایسه صفردر. قضا داخلنده عمر طبیعی ٦٠ـ٧٠ اولوب الك مسنلری ١٠٠ یاشنده‌در. بونلرك عددی دخی محدود اولوب اون قدردر. مرکز قضاده الك زیاده وفیاته سببیت ویرن سل الرئه و حمای تیفوئیدی خسته‌لقلری اولوب قراده ایسه باشلیجه تخریبات اجرا ایلین حمیات مزرغیه‌در. داء الافرنج خسته‌لنی دخی مرکز وقراده مشهود اولوب الك زیاده [لادیك] و [قره‌باغ] قریه‌لرنده حکم سورمکده‌در.

نفس شهرده کوریلان حمأ تیفوئیدی خسته‌لنی دخی دائما متفرق بر حالده اولوب هیچ برزمان استیلائی حالنی آلمامش وبوده زیرده بر تفصیل عرض ایدیله‌جکی اوزره اکثر اهالینك چایر باغی دینیلان منبع صوینی شرب واستعمال ایلمرندن ایلروکلدیکی طبیعی بولنمشدر. قضا داخلنده تبدیل هوایه مساعد مرام باغلرندن ماعدا سلله قریه‌سی ومذکور قریه‌یه ایکی ساعت بعد مسافه‌ده طاط قریه‌سی دخی موجود اولوب موسم صیفده هواسی سرین اولدیغی کبی صولری دخی منبع صوینی اولوب صغوق وتمیزدر. تلقیح جدری خصوصنده اهالی پك‌ده لاقید اولمایوب قضا داخلنده سنوی ١٠٠٠٠ قدر اطفال آشیلانمقده‌در. نفس شهرده حمیات مزرغیه پك آز کورلمکده ایسه‌ده اووه جهتنده‌کی کولرده بتاقلقلر حسبیله بوجوار اهالیسی ایصتمه‌دن مضطربدرلر. قونیه‌ده شرب واستعمال اولنان صولر [چایرباغی] و [حوزان] نام منبع صولریدر. هرایکیسی اساساً براق، رایحه‌سز، لذتسز طبیعی صولر اولوب بالکیمیا قابل شرب صولر صنفنه داخلدر. آنجق [حوزان] صوینی مجرالری آچیق اولدیغندن ومسکون اراضی داخلندن دخی کچدیکندن تلوث ایتمکده‌در. چایر باغی صوینی ایسه مملکتك جدآ مابه‌الحیاتی اولوب دمیر بورولرله وپك منتظم بر صورتده تمیز اوله‌رق شهره داخل اولمقده‌در.

اهالینك قسم اعظمی بو صودن شرب واستعمال ایلمکده‌در: قونیه‌نك محیط و جوارنده دفعاتله قولرا خسته‌لنی ظهور ایلدیکی حالده نفس قونیه‌ده هیچ برزمان استیلائی حالنی آلمامسی شبهه‌سزدرکه بو صو سایه‌سنده‌در. هرایکی صویك مواد کیمیویه‌سی بروجه آتی عرض اولنور.

	[١] چایر باغی صوینی	[٢] حوزان صوینی
مواد ملحیه و خلاصویه	٢٢٨	٢٥١
مقیاس ماء درجه‌سی	١°٧	١°٨
مواد عضویه‌نك تحریسی ایچون وسط حامضیده مصروف مولد الحموضه	٠,٤ درت دس میلغرام	٠,٨ دس میلغرام
طوز حالنده قلور مثنای معدنیلری	٥,٢	١١,٦
آزوتیت املاحی	٥	٥
آزوتیتی املاحی	٠.٠	٠.٠

تفصیلات مسروده‌دن دخی آکلاشیله‌جغی اوزره چایر باغی صوینی هروجهله شربه صالح منبع صوینی ایسه‌ده قلت وعدم کفایتی ذات سامیٔ ولایتپناهیلرینك نظر دقتنی جلب ایلمش وهمم ولایتپناهیلریله [مقبل] نام منبع صوینك دخی شهره جلب واساله‌سی مقرر بولنمشدر. شویله که:

چایر باغی قریه‌سنده واقع منبعدن قونیه شهرنده علاءالدین تپه‌سنده کائن مقسمه علاوه وخلقك صویه اولان احتیاج شدیدی ازاله ایدلمك اوزره والیٔ عالیٔ ولایت حسنی بك افندی حضرتلرینك همم مخصوصهٔ وطنپروریلریله [دره] نام محلات اوزرنده بولنان مقبل وبك پیکارلری میاه لذیذه‌سنك مذکور مقسمه اساله‌سنه والیٔ مشارالیهك مواصلت علیه‌لرینی متعاقب توسل ایدلمش وبمنه الکریم اکمال عملیات قوهٔ قریبه‌یه کلمشدر. حیات مملکته تعلق ایدن بو امراهم ایله منابع مذکوره وعملیات حاضره حقنده بعض معلومات اعطاسنی فائده‌دن خالی کورمه‌دك. مقبل وبك پیکارلری قونیه‌نك جهت غربیسنده ولوروس طاغلری اتکلرنده واقعدر وعلاءالدین تپه‌سنه مسافه‌سی تقریباً اون ایکی بیك ومذکور تپه‌دن ارتفاعی ایسه یتمش بش متره‌در. صولرینك لذت ونفاستی وشربه صالح اولدیغی وترکیباتنك چایر باغی صوینکینك همان عینی اولوب یکدیکرینه قاریشدیرلمسنده برمحذور بولنمدیغی کیمیاخانه‌جه تحلیل ایدیله‌رك مجلس طبیهٔ ملکیه وصحیهٔ عمومیه ریاستندن اشعار قلنمشدر. مقبل پیکارنده‌کی صویك مقداری ثانیه‌ده آلتی لیتره ایکن مذکور پیکار مغاره‌سنده بعض عملیات اجرا وایکنجی بر مغاره حفر ایدلمك وطاغ یماجنده‌کی صیزینتیلر طوپلانمق صورتیله آلتی لیتره صو اون لیتره‌یه ابلاغ قلنمش و اشبو ایکی مغاره‌نك آره‌سنه درونده برآدم سربستجه کچه‌بیله‌جك وطولی آلتمش وعرضی برمترو اولمق شرطیله ومجهز به‌تونله اوزری کمرلی غایت متین بر دهلیز یاپلمشدر. مذکور صولرله بك پیکارندن کله‌جك صولری بر برده اجتماع ایتدیره‌رك جمله‌سنی شهره آقتدیرمق اوزره اشبو دهلیزك منتهاسنده ینه کمرلی بر مجمع یاپیلمشدر. بك پیکاری مقبل پیکارینك جنوب شرقیسنده‌کی دره ایچریسنده ومقبل پیکارندن ١٠ مترو ارتفاعده اولوب اونی متجاوز ومتفرق مباکی حاویدر. منابع مذکوره‌ده صولری محافظه مقصدیله کارکیر عملیات ستریه ایله دیوارلر انشا ایدلمش ومذکور دره ایچنده‌کی برنجی منبعدن الك صوك منبعه قدر اولان مسافه بش یوزمترودن عبارت بولنمشدر. طول مذکور اوزرنده یاپیلان آوغینلر یکرمی سانتیمتره عرضنده واوتوز سانتیمترو ارتفاعنده اوزری مجهز به‌تونلدندر. ویونمه طاشدن قاپاقلرله اورتولیدر. منابع مبحوثه صولری بو آوغین درونده یکدیکرینه ادخال ایدیله ایدیله صوك منبعه کتورلمکده وبورادن اوچ یوزاللی مترو مسافه‌ده واقع مقبل پیکاری مجمعنه سوق قلنمقده‌در. مذکور صوك منبعده قوم وسائر ترسباتك آلات مخصوصه ایله بوریلره دخولنی منع ایچون اوزری قبه‌لی وداخلی چینیلی ایکنجی بر مجمع دها یاپلمشدر، اشبو منابع صولری مقداری‌ده بعض عملیات و تحریات ایله تزیید اولنمشدر. مقداری جمعاً ثانیه‌ده ٢٢ لیتره‌یه بالغ اولان مذکور صولری مقبل وبك پیکارلری مجمع عمومیسندن قارشی طرفه اساله ایتمك مدهش سیلابلره معروض بولنان مرام چایندن کچیرمکه وبوده مصارف عظیمه اختیارینی مستلزم جسیم و غایت مهم بر کوپریه متوقف ایسه‌ده مذکور کوپری آتیاً یاپلق اوزره بوریلر شمدیلك دره یتاغنده به‌تونلدن احضار ایدلمش برمحل مخصوصدن کچیریله‌جکدر. اساله عملیاتنك

اقسام مهمه‌سندن برینی‌ده دره محلاتی ایچنده ومتفرق صورتده [٣٥٠] متروك سرت قیالق حفریاتی تشکیل ایتمکده‌در . مقبل مجمع عمومیسندن قونیه‌یه قدر ارلان طول کامل اوزرنده یدی عدد وانتوز یعنی دافع‌الهوا ترتیباتیله بوریلرك حسن محافظه‌سنی وتطهیر وتخلیه‌سنی تأمین ایچون یدی سکز عدد دخی وان یعنی تطهیر وتخلیه موصلقلری وضع ایدیله‌جکدر . عملیات مبحوثه مصارف عمومیه‌سی اون ایکی بیك لیرایه تقرب ایتمش واعانةً تدارك وتأمین ایدلمشدر . مذکور صولردن دره‌یه اوچ ومرام وطورود نام محللر ایله سائر ایجاب ایدن مواقعه برر چشمه یاپیله‌جقدر .

مملکتده عسکری سر طبیبندن ماعدا رسمی وغیر رسمی ١٧ طبیب اجرای صنعت ایتمکده وسکز عدد اجزاخانه بولنمقده‌در. مملکتده دوقتور اوپراتور ثروت بك اداره‌سنده منحصراً خارجی قسمنه مخصوص اولمق اوزره اون یتاقلق و کذلك عین صورتله آمریقان اطباسنك تحت اداره‌سنده یکرمی یتاقلق ایکی خسته‌خانه موجوددرکه بونلر اساساً خسته‌خانه اولمیوب خارجی پولی قلینکدر . بونلردن ماعدا شهرك شمال جهتنده ٤٠ ـ ٥٠ یتاقلق غربا خسته‌خانه‌سی موجوددر .

مذکور خسته‌خانه‌نك بر سنه‌لك ایستاتستیقی زیرده محرردر . ولایت جلیله‌یه تعیین اولنان اطبای سیاره‌دن ایکیسی قونیه قضاسنه تابع این اوی ناحیه‌سنه اعزام اولنمش واطبای مومی الیهم طرفندن آز بر مدت ظرفنده ١٣٩٤ مرضا تداوی ایدلمش و١٢٨٩ اطفاله تلقیح جدری عملیاتی اجرا قلنمشدر .

قونیه‌یه کلان غرب اردوسی قطعاتنده خیلی امراض مهمه حکمفرما اولدیغی کورلمش وبالعموم مصارفی هلال احمر جمعیتندن تسویه ایدیله‌رك امر مداواتلرینه اهتمام اولنمشدر . بوبابده تنظیم اولنان امراض جدولی زیرده محرردر . تحت تداوی‌یه آلنان ایکی ضابط و [٨٢٨] نفرکه جمعاً [٨٣٠] عسکردن [٣٧٨] ی تماماً شفایاب اولمش و[١٦] سنك خسته‌لقلری کسب صلاح ایدرك افاقت بولمش و[٣٧٩] ی تبدیل‌هوایه و[٧] سی دخی دیکر خسته‌خانه‌یه کوندرلمش ویالکز [٥٠] سی وفات ایلمشدر .

٣٢٨ سنه‌سی مرکز غربا خسته‌خانه‌سی ایستاتستیقی

خسته‌لقلرك انواعی	قبول ایدیلان خسته‌لر			کسب عافیت ایدنلر			بومدت تداویدن مکره خروج ایدنلر			وفات ایدنلر		
	ایرکك	قادین	جمعی	ایرکك	قادین	جمعی	ایرکك	قادین	جمعی	ایرکك	قادین	جمعی
	٦١٨	٦٦	٦٨٤	٤٧٣	٥٣	٥٢٦	٧٠	١٤	٨٤	٦٨	٦	٧٤
انفلوئنزا	٤٦	٠	٤٦	٤٦	٠	٤٦	٠	٠	٠	٠	٠	٠
چیچك	١٥	٠	١٥	١٥	٠	١٥	٠	٠	٠	٠	٠	٠
حمای تیفوئیدی	٧٠	٣	٧٣	٦٥	٢	٦٧	٠	٠	٠	٥	١	٦
بیلانجق	١٢	١	١٣	١١	١	١٢	٠	٠	٠	١	٠	١
امراض رئویه	٤٩	٣	٥٢	٤٢	٣	٤٥	٤	٠	٤	٣	٠	٣
امراض کلیویه	١٨	٣	٢١	١٣	١	١٤	٣	٢	٥	٢	٠	٢
امراض قلبیه	٢٥	٢	٢٧	٠	٠	٠	٢٢	٢	٢٤	٣	٠	٣
حمای مرزغی	٣٣	٣	٣٦	٢٩	٣	٣٢	١	٠	١	٢	١	٣
سل الرئه	٤٠	٥	٤٥	٠	٠	٠	٢٠	٥	٢٥	٢١	١	٢٢
فوترا	٢٣	٠	٢٣	١٠	٠	١٠	٠	٠	٠	١٣	٠	١٣
اورام خارجیه	١٩	٤	٢٣	١٠	٢	١٢	٣	٣	٦	٤	١	٥
التهاب سحایا	٨	١	٩	٥	٠	٥	٠	٠	٠	٣	١	٤
عادی اسهال مزمنه	٢٦	٤	٣٠	١٨	٣	٢١	٦	١	٧	٢	٠	٢
ذات‌الجنب	٧	٠	٧	٤	٠	٤	٢	٠	٢	١	٠	١
دیزانتیری	١٤	١	١٥	١٠	٣	١٣	٠	٠	٠	٢	٠	٢
بثرهٔ خبیثه	٥	٠	٥	٤	٠	٤	٠	٠	٠	١	٠	١
اورام مختلفه	١١	٣	١٤	٥	٣	٨	٥	٠	٥	١	٠	١
فتق محتنق	٣	٠	٣	٣	٠	٣	٠	٠	٠	٠	٠	٠
حصاة مثانه	١٠	٢	١٢	١٠	٢	١٢	٠	٠	٠	٠	٠	٠
جرحهٔ متنوعه	٣٣	٠	٣٣	٣٠	٠	٣٠	٠	٠	٠	٣	٠	٣
قوش بالازی	٨	١	٩	٨	١	٩	٠	٠	٠	٠	٠	٠
قیزیل	٦	١	٧	٦	١	٧	٠	٠	٠	٠	٠	٠

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi

داء الافرنج	٦٠	٧	٦٨	٧	٦٠	٧	٦٧	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠			
خرقة البول	٨	٢	١٠	٢	٨	٢	١٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠			
التهاب نخاع شوكی	٣	٠	٣	٠	٠	٠	٠	١	١	٢	١	٠	١				
نزف دماغی	٦	١	٧	٣	٠	٣	٣	٣	٠	٣	٠	١	١				
روماتیزمه	١٤	١	١٥	١٤	١	١٥	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠				
اویوز	٢٦	٠	٢٦	٢٦	٠	٢٦	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠				
ولادت	٠	٣	٣	٠	٣	٣	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠				
امراض جلدیه	٨	٢	١٠	٨	٢	١٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠				
باصور	٠	١١	١١	٠	١١	١١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠				
کوز خسته‌لقلری	١٢	٢	١٤	١٠	٢	١٢	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠				
یکون	٦١٨	٦٦	٦٨٤	٤٧٣	٥٣	٥٢٦	٧٠	١٤	٨٤	٦٨	٦	٧٤					

قونیه هلال احمر جمعیتنجه تحت تداوی‌یه آلنان [٨٣٠] مرضای عسکریه‌یی مشعر جدولدر

اسامیٔ امراض	دخول			خروج													
				شفایاب			افاقت			تبدیل هوا			دیگر خسته خانه‌یه نقل			وفیات	سلاح اندار
	کلا.	٢ ینجی	یکون	کلا.	٢ ینجی	کلا.	کلا.	٢ ینجی	کلا.	کلا.	٢ ینجی	کلا.	کلا.	٢ ینجی	کلا.		
نزلهٔ مستولیه	٠	٣	٣	٠	٣	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠		٠
تخمهٔ معده	٠	١٥١	١٥١	٠	٨١	٠	٠	٠	٠	٦١	٠	٠	١	٠	٠		٨
حماء شبه تیفو	١	١٣٧	١٣٨	٠	١	٠	٠	٠	١	١٠٨	٠	٠	١	٠	٠		٢٧
تیفوسی تفحیری	٠	٤	٤	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٣	٠	٠	٠	٠	٠		١
قبا قولاق	٠	٣	٣	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٣	٠	٠	٠	٠	٠		٠
حمره	٠	٣	٣	٠	٢	٠	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠		٠
تسمم مرزغی	٠	٥٤	٥٤	٠	٤	٠	٠	٠	٠	٤٩	٠	٠	٠	٠	٠		١

دیزانتهری	١	١٦	١٧	١	٤	٠	٠	٠	٩	٠	٠	٠	٠	٠	٣		
سل الرئه	٠	٥	٥	٠	٠	٠	٠	٠	٤	٠	٠	٠	٠	١			
رئیهٔ مفصلیه	٠	٥	٥	٠	٠	٠	٢	٠	٣	٠	٠	٠	٠	٠			
فقر الدم وخلقیت	٠	٧٢	٧٢	٠	٨	٠	٤	٠	٥٤	٠	٠	٠	٢				
امراض عمومیهٔ سائره	٠	٢٩١	٢٩١	٠	٢٣٢	٠	٠	٠	٥٧	٠	٠	١	١				
امراض عصبیهٔ سائره	٠	٢	٢	٠	٢	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠				
صرعه	٠	١	١	٠	٠	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠				
اختلال شعور	٠	٢	٢	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٢	٠	٠				
ذات القصبات	٠	٨	٨	٠	٠	٠	٤	٠	٤	٠	٠	٠	٠				
ذات الرئه	٠	٤	٤	٠	٠	٠	٠	٠	٣	٠	٠	٠	١				
بواصیر	٠	٢	٢	٠	٠	٠	٢	٠	٠	٠	٠	٠	٠				
دوائی صفن	٠	٢	٢	٠	٠	٠	١	٠	١	٠	٠	٠	٠				
سوء هضم	٠	٧	٧	٠	٦	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠				
امراض معدویهٔ سائره	٠	٣	٣	٠	٣	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠				
التهاب امعا	٠	١٨	١٨	٠	٥	٠	٠	٠	٨	٠	٠	٠	٥				
تغلف امعا	٠	١	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠				
رمد	٠	٢	٢	٠	٠	٠	١	٠	١	٠	٠	٠	٠				
امراض عنبیهٔ سائره	٠	١	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١	٠	٠				
جرب	٠	٣	٣	٠	٣	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠				
امراض جلدیه	٠	٤	٤	٠	٤	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠				
قرحهٔ لینیه	٠	١	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠				
حرقة البول	٠	٢	٢	٠	٠	٠	٠	٢	٠	٠	٠	٠	٠				
کسر عضد	٠	١	١	٠	٠	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠				
آفات سائره جرحیه	٠	٢	٢	٠	١	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠				
فله غموت	٠	٢	٢	٠	١	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠				
تحت مشاهده	٠	١٦	١٦	٠	١٦	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠				
یکون	٢	٨٢٨	٨٣٠	١	٣٧٧	٠	١١٦	١	٣٧٨	٠	٧	٠	٥٠				

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Arşivi

قونیه‌یه مربوط نواحی و قرانك احوال صحیه‌سی — قونیه قضاسی درت ناحیه‌یه منقسمدر. انلردن برنجیسی [صودرهمی] ناحیه‌سی اولوب مرکزی [ساله] قصبه‌سیدر. اشبو ناحیه قونیه‌نك غرب شمالیسنده و مرکز ولایته ایکی ساعت بعد ومسافه‌ده اولوب ایکی طاغ آره‌سنده بر وادیده انشا ایدلمشدر. هواسی لطیف، یابس وصولری منبع صوییدر. قصبه‌ده لغم اولمایوب قویودر. اهالیسی مدنی واولدقجه نظافته دقت ایتمکده‌در. البسه‌لری تمیز اولوب قونیه اهالیسنك البسه‌لری کبی شالوار ولاطه اکسا ایدر. صنعتلری دستی وچوملکجیلك اولدیغندن غربته چوق کیدرلر. مملکتده باغ وباغچه چوق اولدیغی ایچون زراعته اولقدر رغبتلری یوقدر. بعضیلری خالیجیلق صنعتیله مشغول اولوب ایکی عدد خالی فابریقه‌سی واردر. وآوروپایه سوق اولنور. کویلرك جمله‌سی جبلده اولوب صولریده منبع صوییدر. هواسی لطیفدر. اشبو کویلرك اهالیسنك صحتلری تامدر.

ایکنجیسی : خاتونسرای — ناحیه‌سیدر. قونیه‌نك غرب جنوبیسنده اولوب مرکز ولایته آلتی ساعت بعد مسافه‌ده‌در هواسی اولدقجه ایو اولوب صولری منبع صوییدر. قرانك بر قسمی طاغلق بر قسمیده اووه‌در، طاغ قسمنك صولری منبع صوییدر. هواسیده صافدر، اووه قسمنك صولری منبع صویی اولوب بعض کویلرك هواسی صیتمه‌لیدر. طاغ قسمنك اهالیسنك البسه‌لری قیل شالوار ولاطه‌در، اووه کویلری اهالیسنك ایسه قونیه کاریدر. صنعتلری کافه‌سنك‌ده زراعتدر. اشبو کویلرك جمله‌سنده لغم اولمیوب چقوردر.

اوچنجیسی : سعید ایلی — ناحیه‌سیدر. مرکز ناحیه قونیه‌نك شمالنده اولوب اون ایکی ساعت بعد مسافه‌ده قادین خانی نامیله هواسی غایت لطیف ویابس وصولری منبع ومبذول بر قصبه‌در. اهالیسی مدنی اولوب نظافت وطهارته دقت ایدرلر. قصبه شمندوفر استاسیونه ایکی ساعت بعد مسافه‌ده‌در. کویلرك بر قسمی طاغلق وبر قسمیده اووه‌ده‌در. طاغ کویلرینك هواسی ایودر. اووه کویلرینك دخی کذا هواسی ایو اولوب یالکز [اطلاتدی] و [قولی قیصه قریه‌لری صیتمه‌لیدر. اووه کویلرینك صولری قویو اولوب طاغ کویلرینك صویی منبع صوییدر. اشبو ناحیه‌نك لغملری اولمایوب جمله‌سیده چقوردر.

دردنجیسی : این اوی — ناحیه‌سیدر. مرکز ولایته یکرمی ساعت بعد مسافه‌ده‌در وقونیه‌نك شمال شرقی جهتنده اووه‌ده وبر چایرکنارنده یوکسکجه بر موقعده‌در. کویده لغم اولمایوب چقوردر. صویی منبع صوییدر. هواسی برآز صیتمه‌لیدر. یاز موسمنده اهالیسنك قسم کلیسی یایلالره چیقارلر. کویلرك بر قسمی‌ده اووه‌ده اولوب عارضه‌لی تپه‌لر اوزرنده انشا ایدلمشدر. کذا بو کویلرده‌ده لغم یوقدر. صولری بر قسم کویلرك قویی وبر قسمی منبع صوییدر، هواسیده صیتمه‌لیدر. کرك مرکز ناحیه وکرکسه کویلرك بر قاچ دانه‌سی مستثنا اولمق اوزره اهالیسی کرددر. صنعتلری زراع ودوه‌جیلك‌در اکثر کویلرده کوزل کلیم وخالی دوقورلر، نفس سله‌دن ماعدا دیکر ناحیه‌لرده وبالعموم قراده مساکن کرپیچدن معمول اولوب حفظ الصحه‌یه مخالف بر طرزده انشا اولنمشدر.

ارکلی قضاسنك احوال صحیه‌سی — بتون قضانك یتمش آلتی قدر قریه وبر ناحیه‌سی اولمق اوزره شرقدن غربه طوغری ١١٠ کیلومترو یعنی ٢٢ ساعت وجنوبدن شماله ١٢٥ کیلومترو یعنی ٢٥ ساعتلك مسافه‌یی حاویدر. مرکز قضا اولان ارکلی قصبه‌سنك سطح بحردن ارتفاعی ١٠٥٤ مترودر. قضاء مذکورك قریه‌لری اوچ صنفه تقسیم اولنه‌بیلیر شویله‌که : برنجی صنف یکرمی‌یی متجاوز قدری بوغا طاغ اتکلرنده واقع [دره یوزی کویلری] نامیله تسمیه اولنوب سرایا باغ وبغچه‌لکدن عبارت اوفق ماء جاری‌لر ایله اروا واسقا اولنان وهوالری جید ولطیف اولنلردر. ایکنجی قسم [قره‌جه طاغ کویلری] نامیله تسمیه اولنوب بونلرکده هر نه قدر آب و هوالری ایو و طاغلق ایسه‌لرده بورالرده باغ وبغچه‌لك اولمیوب نباتات طبیعیه‌دن اشجار غیر مثمره دخی ندرتله کوریلور. اوچنجی قسم بو ایکی طاغلر آره‌سنده‌کی اووه‌ده واقع [تبتیك] قریه‌لری نامیله توسیم ایدیلوب بو قریه‌لرده کرك باغ وبغچه وکرکسه نباتات طبیعیه‌دن اثر اولمدیغی کبی عرض اولنان واسع قطعه‌ده‌کی مرزغیه‌یه غایت قریب و جوار اولدقلرندن صولری ملوث وهواسی وخیم اولوب جمله‌سیده حمیات مرزغیه‌نك اشکال مختلفه‌سنك مقریدر.

تولدات ووفیات — قضانك نفوس عمومیسی [٧٠,٠٨٠] نفردن عبارت اولوب وفیاته نسبتاً تولداتك مع التأسف پك آز فرقلی اوله‌رق زیاده اولدیغی قضا نفوس مأمورلغندن اخذ ایدیلان ایستاتستیق جدولندن آکلاشلمش و سنوی ٢٧٦ وفیاته قارشو ٢٨٨ تولدات اولدیغی نظر تأثر ایله کورولمشدر. اسباب مذکوره آتیده برتفصیل عرض اولنه‌جغی وجهله جهت غربیه‌سی‌کی واسع قطعه‌ده اولان مرزغیه‌نك حصوله کتوردیکی حمیات نائبه واشکال مختلفه‌سنك تخریباتیدر.

اهالینك درجهٔ صحت بنیه ومزاج عمومیلری — بالاده کوستریلان دره یوزی وقره‌جه طاغ قریه‌لری مواقعی لطیف اولوب منبع صولرینی حاوی وجیادت هوایه مالك اولدیغندن اورا اهالیسنك صحت عمومیه‌لری یولنده اولوب بنیه‌لری اکثریت اوزره قوی ومزاجلری دموی ودموی صفراوی وعصبی درلر لنفاوی پك نادردر. یالکز مذکور قریه‌لرك طاغلق اولمری حسبیله موسم شتا دیکر قریه‌لر نسبتله حکمنی شدتله اجرا ایلدیکندن امراض صدریهٔ التهابیه کثرتله کورولمکده‌در. اووه‌ده اولان دیکر [تبتیك] قریه‌لری ایسه مرزغی بر محلده اولدیغندن اهالیدن قسم اعظمنك صحتلری مختل اولوب اکثریسی معلول وفقرالدمه مبتلادرلر.

مواسم — ارکلی قضاسنده مواسم اربعه تمامیله احکامنی اجرا ایتمکده‌در، سنه‌نك ایام مختلفه‌سنده یاغمور یاغدیغی کبی ایلك بهارك ابتدالریله صوك بهارك نهایتلرنده زیاده اولوب اساساً آزوتیت پوتاسیومی کثیر وراطب اولان اراضینك رطوبتنی تزیید ایلدیکندن بوزمانلرده عضلی ومفصلی رثبه‌لره کثرتله تصادف اولنور. موسم شتاده پك زیاده قار یاغدیغی کبی درجهٔ حرارتك تحت الصفراونه قدر تنزل ایتمسی وبو زمانده وزان ایدن روزکارلرك پك سرت و صغوق اولمسی حسبیله کذلك امراض صدریه کثرتله کورولمکده‌در.

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi

شرب اولنان صولر وتأثیراتی — نفس قصبه اهالیسنك قسم اعظمی [باستریق] نام صودن استعمال ایتمکده‌درلر . مذکور صو بوغا طاغی اتکارنده واقع همنامی اولان قریه جوارنده نبعان ایدرك قصبه کنارینه قدر طوپراق کونك واورادن دخی دمیر بوریلرله قصبه درونته‌اساله اولنمشدر. درونده مواد عضویه‌دن اثر اولمایوب لذیذدر . آنجق مذکور صودن چشمه اولمیان محله‌لرله قریه‌لرك بر چوغی ماء جاری اولوب اوزرلری اچیق ودرونلرنده مواد عضویه مبذول اولان حرق صولرینی شرب واستعمال ایلکده‌درلر، که بوندن طولایی مختلف امراض جهاز هضمیه کورولمکده‌در . ینه بو سببله‌درکه همان اهالینك یوزده سکسانده طفیلات جهاز هضمیه‌دن [تنیا] ، [آسقاریدا] ، [اوقسیور] کورولمکده‌در .

میاه معدنیه — آق هیوك قریه‌سی جوارنده کوکورت وچلیك وامثالی مواد معدنیه‌یی حاوی ۲۸–۳۰ درجهٔ حرارتی حائز اوفق بر قاپلیجه موجوددرکه امراض جلدیه‌یه وروماتیزمه‌یه قارشو محسناتی درکار اولدیغی حالده هیچ بر اعمارات یاپیلمامش وحال طبیعی اوزره ترك ایدلمشدر .

قضانك هواسی کیجه‌لری پك صغوق کوندوزلری ایسه بالعکس صیجاق اولدیغندن مملکتده نزله همان اکسك دکلدر. درجهٔ حرارت یازین + ۳۰° یه قدر چیقدیغی کبی شتاده دخی تحت‌الصفر اونه قدر تنزل ایدر . حرارت وسطیهٔ سنویه ۱۷ – ۲۰ بیننده‌در . مسلم وغیر مسلم همان اهالینك کافه‌سی مع التاسف عشرته منهمك اولوب بالنتیجه شایان دقت درجه‌ده امراض قلبیه وکبدیه وکلیویه کورولمکده‌در . قصبه‌نك جنوبنده برساعتلك مسافه‌ده غایت واسع بر بتاقلق موجود اولدیغندن کرك قصبه‌ده وکرك مرزغه جوارنده‌کی قرا اهالیسنده حمیات مرزغیه شدتله حکمفرما اولوب اشکال وانواع متعدده‌سی کورولمکده‌در .

حماء تیفوئیدی ، دیفتری خسته‌لقلری اندردر . فرنکی خسته‌لغی یالکز عثمانیه ناحیه‌سنه مربوط برندی قریه‌سنده وسلطانیه قضاسنه تابع اولوب اساساً فرنکیلیسی چوق بولنان قوطی ویران قریه‌سنه قریب وجوار بولنان بعض قریه‌لرده نادراً کورولمکده‌در . اهالی عمومیت اعتباریله طبابته واطبایه رعایتکار اولوب حفظ‌الصحه‌یه‌ده اعتنا ایلمکده‌درلر .

اورکوب قضاسنك احوال صحیه‌سی — ارکوب قصبه‌سی نیکده‌نك سکسان کیلو متره شمال شرقیسنده قزیل ایرماغك اون کیلومتره قدر جنوبنده وبو ایرماغه دوکولان برچایك کنارنده واقعدر. سطح بحردن ۹۰۰–۱۲۰۰ متره مرتفع باغ وبغچه‌سی چوق ، هوا ومنظره‌سی لطیفدر . اکثریتله وزان ایدن روزکارلر شمال و شرق روزکارلریدر . بعضاً‌ده لدوس اسر . درجهٔ حرارت یازین + ۳۵ قیشین ایسه تحت‌الصفر ٤–٢٤ در . نسبتاً بو قضاده حمیات‌مرزغیه پك آزدر. اهالینك صحت عمومیه‌سی برکمالدر . شربه مخصوص اولان صولر منبع وچای صولری اولوب کونکلرله وقیالر درونندن وقتیله کشاد ایدلمش مجاری واسطه‌سیله چشمه‌لره کلور ایسه‌ده مجاریٔ مذکوره‌نك بعضیلری. قصبه خارجنده تماماً محفوظ اولمایوب یولجیلرك صو ایچمه‌سی ایچون آچیق محللری بولندیغندن

وخلا چوقورلرینك یقنندن کچدیکندن دائما تلوث تهلکه‌سنه معروضدر . شهره بر ساعت مسافه‌ده [ایچمه] تعبیر اولنور بر معدن صویی موجود اولوب املاح معدنیه‌یی حاوی اولدیغندن مسهلدر . هرسنه تموز واغستوس آیلرنده اهالیٔ قصبه ایله محیط وجوارندن پك چوق کشی کلوب مذکور صودن ایچرلر . اوچ چاریك ساعت مسافه‌ده [اوزنکی چابی] نام محله‌ده ثانی فحمیت سودلی هاضم بر معدن صویی وعین محله‌ده ثانی فحمیت سودلی و چلیکلی دیکر بر معدن صویی محسون قریه‌سی جوارنده فحمیت سودلی هاضم دیکر بر معدن صویی موجود اولوب بونلرك هیچ بریسی تحلیل ایدلمامشدر. قصبه‌نك موقعی قیالق صیرتلرك سطح مائلی اوزرنده بولنوب خانه‌لری عمومیتله کارکیردن انشا ایدلمش ایسه‌ده مبنی بولندیغی قیالقلر درونده حفر صورتیله وجوده کتورلمش تجدد هوایه وضیانك نفوذینه مانع اوطه‌لری بولنان خانه‌لرده اولدقجه مهم بر عدده بالغ اولور . مذکور اوطه‌لر هوای خارجیدن غیر متأثر اولدیغندن قیشین صیجاق وپازین سرین اولور فکریله مقبولدر . وسائط کسخینه‌لری آناطولینك اکثریرلرنده اولدیغی کبی علی‌الاکثر [تاندیردن] عبارتدر. لغملر اولمایوب آبدستخانه‌لر چوقورلر اوزرنده‌در . مواد ثقیله سنه‌ده ایکی دفعه تخلیه ایدیله‌رك کوبره مقامنده باغ وبغچه‌لره نقل ایدیلور .

امراض محلیه — ورم اندر اولمامقله برابر دائرهٔ تخریباتی واسع دکلدر . بلاد سائره‌ده تجارتله اشتغال ایدن خرستیان کنجلرنده دها زیاده‌در. خالی دستکاهلرنده چالیشانلرده‌ده بعض مصابینه تصادف ایدیلیور . حماء شبه تیفو بعض سنه‌لر بلدی اوله‌رق اجرای حکم ایدر. فرنکی خسته‌لغی معلولینك معاینه‌سنده اکثریتله تصادف ایدلمکده‌در . صو یوللرینك بوزوق اولمسی حسبیله همان هرچوجقده وبعض کاهللرده دود امعا بولنور. تلقیح جدری سایه‌سنده چیچك کورولمیور . قیزامق بعضاً ظهور ایدر . قیزیل اندردر . حسب الموسم سائر امراض التهابیه‌ده وقوعه کلور . ۳۲۷ – ۳۲۸ سنه‌لرنده قولرا خسته‌لغی‌ده ظهور ایتمش ایسه‌ده اون بشدن فضله وفیاتی موجب اولمامشدر .

ارمناك قضاسنك احوال صحیه‌سی — ارمناك قضاسنك اراضیسی همان عموماً طاغلق وسنکستاندر . ارمناك قصبه‌سی سطح بحردن ۱۰۰۰ متره‌یی متجاوز بر ارتفاعده بر سلسلهٔ جبال آره‌سنده پك مرتفع بر محله‌ده اولوب شرق وغرب قسمی براز آچیق اولمق اوزره دائراً مادار همان طاغلرله محاط کبیدر. [۲۸۸۹۸] نفوسی حاوی وبر ناحیه ایله [٤٥] قریه‌یی محتویدر. شهر شمالده‌کی طاغك اتکنده اولوب عادتا بر اوچوروم اوستنده مائل بر وضعیتده‌در . صولری پك بول اولوب کوك صو نهرینه دوکولمك اوزره شهرك آلتندن برده چای کچر سوقاقلری عموماً طار وطولامباجلی اولوب خانه ومساکنك طرز انشاسی دخی کار قدیم وحفظ‌الصحه‌یه مناقی بر حالده‌در. اساساً جیادت

هوایی حائز ومتعدد منبع صولرینه مالك ایسه‌ده زیرده عرض اولنه‌جق اسبابدن طولایی حماء تیفوئیدی خسته‌لغی همان هر سنه مستولی برصورتده حکمفرما اولمقده‌در . ـ احزیران ٣٢٩ تاریخنده اجرا قلنان تفتیشات نتیجه‌سنده اون‌بش محله‌ده ١٦٠ کشینك مرض مذکوردن اسیرفراش بولندیغی کورولمشدر . اسباب‌نه کلنجه اولا مملکتك لغملری اولمایوب هرخانه‌نك ـ اکثریسنك اوستی آچیق وغیر منتظم اولمق اوزره ـ برر چقوری موجوددر. هرسنه موسم صیفده بو چقورلرده طوپلانان مواد ملوثه چوالارله سیتارله ترلاره نقل اولنمسی اصول متخذه‌دندر . اساساً درین اولمیان بو چقورلرك مجاریٔ میاه ایله اختلاطی ویکدیکرینه ارتشاحاتی شبهه‌سزدر. ثانیاً جداً شایان تأسف احوالدن وهیچ بر مملکتده کورولمامش عادات روئیه‌دن اولمق اوزره قصبه‌نك ایچی هیئت عمومیه‌سی اعتباریله عادتا بر مزارستان اولوب هرکس وفات ایدن اقرباسنك بغچه‌سنده آولوسنده . قیوسنك اوکنده و یاخود خانه‌سنه یقین طار وچیقماز سوقاقده دفن ایتمکده‌در . اراضیسی سنکستان اولمق حسبیله ذاتاً پك درین اولمیان واکثریسی برجوف حجریٔ طبیعی دیمك اولان بو قبرلرك تحت الزمین اساساً موجود قنوات مائیهٔ طبیعیه ایله اشتراکی تحققدر . حتی دینیله‌بیلورکه بعض موتالر طوغریدن طوغری‌یه قنات مائیه درونته دفن ایدلمکده‌در . ثالثاً شهرك هرطرفنه واصل اولان وهمان عموماً شرب و صرف ایدیلان [جمله] نام صو اساساً براق ، لذیذ، منبع صویی ایسه‌ده مجاریسی ایله‌چشمه‌لری پك خراب اولدیغندن کرك شهرك سطحندن دخول ایدن هرنوع ومزخرفات وملوثات وکرك سالف العرض مقابر ومواد غائطه‌چقورلری ایله تحت الزمین حصوله کلان اختلاطات وارتشاحات حسبیله تماماً تلوث ایتمکده‌در .

بعض یاغمور زمانلرنده صولرك بولانه‌رق تعفن ایلمسی بوکا بر دلیل کافیدر . مرض مذکوردن ماعدا ارمناکده مع التأسف فرنکی خسته‌لغی دخی کمال دهشتله حکمفرمادر . اهالی صحت عمومیه وشخصیه خصوصنده پك لاقیددرلر . مملکتك هرطرفنه واصل واهالینك شرب واستعمالارینه مع زیادهٔ کافی وکافل وقصبه‌نك بوقارو قسمندن طبیعی وصاف اوله‌رق داخل اولان مذکور منبع صوینك صافیتنك محافظه‌سی ارتشاحات متعفنه‌دن مصونیتنك تأمینی ضمننده تقسیم محللرندن اعتباراً دمیر بورولرله توزیع واساله اولنمسی وقصبه طاغ اتکنده کائن اولوب اساساً مائل بروضعیتده اولمسنه وشهرك آلتنده دائماً جاری برده دره بولندیغنه نظراً مملکتك هرطرفنه لغملر تأسیسیله مواد غائطه ومیاه ملوثه‌نك مذکور دره‌یه جریان و ایصالی لزومی حکومت محلیه‌یه باراپور بیلدیرلمش وولایتجه‌ده تدابیر مقتضیه‌یه توسل ایدلمشدر .

اسپارته (نام دیکر) حمید ایلی قضاسنك احوال صحیه‌سی — اسپارته قصبه‌سی [طوروس] طاغنك شمالی اتکنده ، قونیه‌نك ١٨٠ کیلومترو غربنده ، انطالیه کورفزینك ١١٥ کیلومترو شمالنده وسطح بحردن ١٠٣٦ مترو مرتفع یایلا ، باغ وبغچه‌سی وصولری مبذول، اطرافی دائراً مادار طاغلر وتپه‌لرله محاط ٢٧ غرض شمالی و ٣٧ طول شرقی آره‌لرنده واقع اولوب [٥٣٩٣١] نفوسی حاوی و ایکی ناحیه ایله ٥٧ قریه‌یی محتویدر. هواسی قیشین خیلی صوغوق ویازین معتدل، طاغلق وطبیعت

ترابیه‌سی قوملق برمملکتدر. مرتفع طاغلرك عکس رطوبتی وصولق، آغاچلق، طاغلق اولمسی حسبیله بو مملکتده اك زیاده مشهود اولان خسته‌لق نزله‌نك انواعیدر مملکتده امراض زهرویه ؛ خارجه کیدوب کلن معلوللرله داخلده توره‌ین فاحشه‌لر یوزندن اولوب تقریباً اهالینك [١٠٠] ده [٤٠]ی داءالافرنجه مبتلادرلر. فقر وسفالت وصیتمه‌دن متولد فقرالدم وبالخاصه آوروپادن کلان مغشوش، مفسد مشروبات کؤلیه‌نك کثرت وتعمم استعمالی حسبیله تخمیناً یوزده بش نسبتنده سل الرئه خسته‌لغی ایله امراض کبدیه وکلیویه کورولمکده‌در. جهاز هضمی خسته‌لقلری دخی صولرینك صافیت وهواسنك لطافتیله معکوساً پك چوق کورولمکده‌در . امراض رحمیه ایله اسقاط جنین وقوعاتی دخی اهمیتلی برنسبتده‌در . اساساً بومملکتده ازدواج فنی اولمایوب عسکردن قورتولمق وسائره اسباب حسبیله سکز، اون یاشنده قیزلر ١٣ ـ ١٥ یاشنده ارککلر اولنمکده‌در . عمر وسطی ٦٠ ـ ٦٥ اره‌سنده‌در. شایان دقتدرکه عوامدن زیاده خواص قسمی مبتلای عیش ونوش ومیال هوا ومشتهیات بولنمقده‌در . مترقیٔ سن اولنلرده زنده وقوی البنیه آدملر کورولمکده ایسه‌ده یکی یتیشن نسل آره‌سنده مع التأسف صاغلام ودموی مزاجه مظهر اولنلر آزدر. سفالت وجهالت حسبیله فرنکی، بل صغوقلغی خسته‌لقلرینك پیدرپی تعممی وفحشیات ومسکراتك پك فنا برجریان اکتساب ایتمش اولمسی نسل حاضر وآتی ایچین جداً نظر دقتی جالبدر. قیشین، صغوق تحت الصفر[٥] ویازین درجهٔ حرارت نهایت [٢٨] درجه‌یی بولور .

مملکتك صولری ـ چشمه صولری شهرك غرب جنوبیسنده‌کی سطوح مائلهٔ جبالدن نبعان ایدر. مختلف منبع صولری اوچ درت آنا مجرالریله قصبه‌یه قدر اسکی طوپراق کونکلر ایچروسنده کلوب کلوب دخی تقسیملر واسطه‌سیله هر محله و بر چوق خانه‌لره ومؤسسات و قصبه‌یه ینه اسکی طوپراق وخراب بورولرله توزیع اولنور . اساساً تمیز ولطیف منبع صویی اولمغله برابر کونکلرك پك سطحی اوله‌رق بولنمسی وبو قنواتك بعضیلری اوزرندن باغ وبغچه ایچون خرق صولرینك و چشمه آیاقلرینك ملوث صولرینك کچمسی حسبیله طوپراق کونکلره نفوذ وحلول ایدرك اساس صولرك اصلنده‌کی صافیت بعض چشمه‌لرده بوزولمقده وآچیق چشمه‌لر طرزنده خانه‌دن خانه‌یه کچدیکی جهتله هر نوع مواد عضویه ایله بولاشمقده‌در . تا منبعندن دمیر بورولرله اساله ایله [١٠١] برده مملکتك صحت عمومیه‌سنه نه درجه‌ده خدمت ایدیله‌جکی مستغنیٔ عرضدر . باغ سلسبیل صولری خرقلردن کلور . بوراده قویو وچقورلر یوقدر . یالکز مملکتك غربنده ایکی یوز اللی متره ارتفاعنده وقصبه‌یه بر بچق ساعت مسافه‌ده سوزولوب کله تمیز بر کول واردر . بو کولدن آچیلمش بر تونل ایله اسپارته‌نك اووه‌سی صولانور. مملکتده لغم اولمایوب مواد غائطه قویولرده تراکم ایتمکده‌در . خانه‌لر یکدیکرینه صیق ومزدحم اولمایوب طاغینیق وباغچه‌لکدر .

بطاقلقلر — ایکی ساعت مسافه‌ده قصبه‌نك غرب طرفنده [کول باشی] نامیله بر بطاقلق اولدیغی کبی شمال جهتنده دخی [بوز این اوکی] نامیله دیکر بر بطاقلق موجوددر . کول باشی طرفی دائمی ایسه‌ده بوز این اوکی طرفنده بولنان زمیندن صولر ترشح ایدرك سازلر وبر چوق مرزغه‌لرله بیوك

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

بر کول حالنه کلورکه اونکنه نسبتله بونك مضرتی دها زیاده اولوب جوارنده‌کی کویلرك احوال صحیه‌سی دائما فنالشدیرمقده‌در، بو بطاقلق بش آلتی سنه‌دنبرو حاصل اولمش وصولرك چکلمسیله زائل اولمق اوزره آره‌صره ظهور ایدوب بعضاً نا بدید اولدیغی کورولمشدر . کول باشی بطاقانی سالف العرض بطاقلغك همان اوچ مثلی وسعتنده ایسه‌ده قصبه ایله بطاقلق آره‌سنده یوکسك طاغلر بولنمسی حسبیله مضرتی آزدر .

اقسرای قضاسنك احوال صحیه‌سی

— اقسرای قضاسی ٦٣٧٤٧ نفوس و١٥٨ قریه‌یی حاوی بر قضا اولوب نفس اقسرای قصبه‌سی ایسه نیکده‌نك اون التی ساعت شمال غربیسنده ، قونیه‌نك ٣٦ ساعت شرق شمالیسنده وطوز کولنه منصب اولان [آق صو] نهرینه دوکولن بر چایك ساحل یسارنده ومذکور آق صو مجراسنك یارم ساعت قدر شرقنده وطوز کولنك بش ساعت قدر جنوب شرقیسنده و [حسن طاغی] نام جبلك شمالنده واقعدر . صویی وباغ و بوستانی چوقدر . عمومیتله خانه‌لر کندی باغ وبغچه‌لری اورته‌سنده انشا ایدلمش واکثریسنك درونندن صو کچدیکی ایچون هواسی فوق العاده راطب ومرزغیدر . ایصیتمه‌دن آزاده قالمش کیمسه یوقدر . بلدیه‌سنك سعی وغیرتی سایه‌سنده چارشو وبازار یرلرنده نظافته اهتمام ایدلمکده ویکیدن سوقاقلره قالدیرم فرش اولنمقده ایسه‌ده محلات آره‌سی نظافتدن کلیاً محرومدر . لغملر غیر موجود اولوب آبدستخانه‌لر خصوصی چقورلر اوزرنده بولنور . شربه مخصوص اولان صو قصبه‌یه قسماً طوپراق کونکار وقسماً دمیر بورولرله اساله وچشمه‌لره توزیع ایدلمکده‌در . حوایج سائره ایچون خانه‌لردن آقان صولردن استفاده ایدرلر . مبانی اکثریتله کرپیچدن معمولدر مع مافیه کارکیر بنا انشا آتی تدریجاً تعمم ایلمکده‌در . طرز انشالری تجدد هوایه وضیانك نفوذینه مساعد بر شکلده‌در. حمای مرزغی دائما موجوددر . بوندن بشقه یازین امراض معدویه ، دیزانته‌ری ، اسقورپیت وقیشین ذات‌الرئه ، ذات الجنب و سائر امراض التهابیه کثرتله وقوعه کلور . قرانك برقسمی طاغلق اراضی‌اوزرنده بولنوب هوالری کوزل صولری منبع صویی واکثریتله احوال صحیه‌لری ایدر. برقسم قرا ایسه اووه‌ده واقع اولیله صولری یازین بایلایه کیتمك صورتیله تبدیل موقع ایدرلر . قویو صویی استعمال ایدرلر . اطراف وقتضیه‌یه بتاقلق وسازلق بولنمسندن طولایی بعضیلرینك هواسی آغیر و اهالیسی ایصیتمه‌لیدر . قرا خلقه عمومیتله شرائط حیاتیه‌لری حفظ‌الصحه‌یه تماماً منافیدر . قضا داخلنده ورم و فرنکی خسته‌لقلری‌ده موجود وآز مقدارده مشهود اولمقده‌در . تلقیح جدری عملیاتی بر ایکی آی مستثنا اولمق اوزره سنه‌نك هرموسمنده آشی مأموری واسطه‌سیله اجرا ایدیلور واهالینك‌ده رغبتلری واردر . سنوی آشیلانان اطفالك مقداری بیکه قریبدر .

اقسکی قضاسنك احوال صحیه‌سی

— اقسکی قضاسی انطالیه سنجاغنه تابع ومرکز لوانك شرقنده واقع سنکستان بر قضا اولوب [٣٢٩٩٣] نفوسی وبر ناحیه ایله آلتش قریه‌یی محتویدر . مرکزی [مارواله] قصبه‌سی اولوب قونیه‌نك ٣٢ ساعت غرب جنوبیسنده انطالیه‌نك ٣٠ ساعت شرقنده (مناوغات) نهری تابعلرندن بر چایك کنارنده‌در . نه میاه جاریه‌سی و نه‌ده باغ وبغچه‌لری واردر . شرب و استعمال ایتدکلری صو هپ صهرنج صولریدر . آنجق بو صولر یاغمور صویی اولمایوب شهرك تقریباً بر بچق ساعت بعد مسافه‌سنده طاغلردن طوپلانان صو واسع ، اوزری مستور مجری بر خرق درونده جریان ایدرك مذکور صهرنجلره واصل اولور . صهرنجلر هر محله‌ده ایکی اوچ عدد اولمق اوزره شهرده تخمیناً ایکی یوز صهرنج واردر . مذکور صهرنجلر غایت واسع اولوب تخمیناً اللی آرشون مربعی کنیشلکنده والتش آرشون عمقنده‌در . مع مافیه پکده نظیف اولمدیغندن آره‌صره صولر تعفن ایتمکده وبناءً علیه ایکی اوچ سنه‌ده بر کره صهرنجلرله مجرانك تطهیر وتنظیفنه مجبوریت حاصل اولمقده‌در . لغملر اکثری یرلرده اولدیغی کبی چوقوردن عبارت اولوب ملوثات هر سنه باغلره نقل اولنور . مزارلقلری شهرك ایچنده‌در. خانه‌لر یکدیکرینه صیق ، ضیا وهوانك نفوذینه غیر مساعد بر طرزده‌در . چارشوسی دخی غیر منتظم اولوب اورته‌سنده بر شادروان موجوددر. محیط وجوارنده بطاقلق اولمدیغندن همان ایصتمه‌دن اثر یوقدر . عشرته ، فحشیاته انهماك یوقدر . هیئت عمومیه‌سی اعتباریله اهالیسی ذکی وزنده اولوب صحتلری بر کمالدر . عمر طبیعی ٧٠-٨٠ اولوب ١٠٠-١٢٠ یاشنده پك چوق ادملر واردر . اهالیسی پك چالیشقان اولوب اکثریسی عمرلرینی باشره‌لرده کچورمکده‌در . حال بویله اولدیغی حالده فرنکی خسته‌لغی مملکته داخل اولمامش وپك نادراً بر ایکی مصابه تصادف ایدلمشدر .

آقشهر قضاسنك احوال صحیه‌سی

— آقشهر قضاسی [٦٢٠٧٩] نفوسی حاوی وایکی ناحیه ایله [١٠١] قریه‌یی محتویدر . قونیه‌نك غرب شمالیسنده و ١٦٤ کیلومترو بعد مسافه‌سنده وطوروس سلسلهٔ جبالنك شعباتندن [١٧٠٠] متره ارتفاعی حائز سلطان طاغنك اتکنده وغرب جنوبیده واقع واوچ محله‌سی تکه وکویجکز دره‌سی طرفیننده ودیکر محلاتی بر سطح مائل مستوی اوزرنده واقع وسطح بحردن [١٠٥٠] مترو مرتفع بر شهردر . صولری وباغ وبغچه‌لری مبذولدر . حرارتك حد اعظمیسی یازین کولکده ٢٨° - ٢٩° وقیشین تحت الصفر ٢٠° - ٢٤° در. اراضی عمومیتله منبت وبر مقدار قومسالدر . هواسی راطبدر. قضا داخلنده وزان اولان روزکارلر شمال وجنوب روزکارلریدر. شمال روزکارلری اقشهر کولنك وبطاقلغنك تعصداتنی قصبه‌یه نقل ایلدیکندن مضر دینیله‌جك بر مرتبه‌ده‌در . جنوب روزکارلری ایسه دها یابس وصافجه‌در ، ابدستخانه‌لری لغملری یوقدر قصبه‌ده اکثریسی محلاتدن جریان وباغچه‌لرك اسقاسنه حصر اولنان صولر اوزرنده بنا ایدلمش‌در بر قسمنك‌ده

Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları Arşivi

سطحی چوقورلری واردر . قصبه‌نك صوبی منبع صوییدر . [٢٧] منبعدن آیری آیری کلك شرطیله [١٥٠٠] خانه‌ده خصوصی ویکرمی قدرده عمومی چشمه واردر . فقط بو منبع صولری طوپراق کونکار ایله کتیرلمش واودن اوه کچمکده بولنمش اولدیغندن وقسم اعظمی آچیقده آقمقده بولندیغندن صولر صافیتنی غائب ایتمکده وبرمحله‌ده خسته‌لق ظهور ایتدیکنده شهرك هر طرفنه سرعتله انتشار وسرایت ایلمکده‌در . بو منابعدن یالکز ایکیسنك مجاریسی دمیر بورولردندر . اقشهرده بلدی صورتده اجرای حکم ایدن خسته‌لق حمای مرزغیدر . یازین کسب اشتداد ایلمکده واشکال مختلفه‌سی کورولمکده‌در . سببی‌ده شهرك شرق جنوبیسنده وهمان شهرك اتصالنده درت بش دونم وسعتنده بولنان کرپچلك نام بطاقلق ایله شرق شمالیسنده وبر بچق ساعت مسافه‌ده اولان آقشهر کولیدر . جهانبکلی ناحیه‌سنده حمای مرزغی دها زیاده وبر چوق وفیاتله تناقص نفوسی موجب بولنمقده‌در . بونك‌ده سببی کوحك حسن کولیله سحق اوشاغی واوزون بکلی جوارنده‌کی کولجکلر ایله بطاقلقلردر . همان هر ناحیه‌نك بتون قراسی بو کوللر اطرافنده‌در .

امراض حاده‌دن تیفو ، دیزانته‌ری ، ذات الرئه خسته‌لقلرینه‌ده اکثریا تصادف ایدلمکده وسرعتله توسع وانتشار ایتمکده‌در . سببی : محلاتده جریان صولره ابدستخانه‌لرك آیاقلری آقتدیرلمقده وبو صو حوایج بیتیه‌ده استعمال ایدلمکده‌در . شربه حصر ایدیلان واودن اوه کچن صولرده آچیقده بولندیغندن واهالینك بونلرده بر چوق مواد بیقامه‌لرندن چشمه‌لردن آقان صولرده ملوث بر حالده بولنمقده‌در . قزیل ، قزامق سعال دیکی کبی امراض اطفال آره‌صره ظهور ایتمکده ووفیاتی موجب اولمقده‌در . چیچك خسته‌لغی اجرا ایدیلان آشی سایه‌سنده ظهور ایتمامکده‌در . عموم قضاده سنوی یشیبك قدر اطفاله تلقیح جدری عملیه‌سی ، اجرا اولنمقده‌در . اوچ درت سنه‌دنبری سل الرئه و فرنکی خسته‌لقلریده چوغالمشدر . سل الرئه وقوعاتنك تزایدینه سبب اوفاق سنده فقر وضرورت حسبیله قیزلرك خالی دستکاهلرنده کیجه یاریلرینه قدر چالیشملری یوزندن سفالت فیزیولوژیه‌یه دوچار اولملری وینه اوفاق سنده تأهل ایتدیرلمریدر . فرنکی خسته‌لغی الك زیاده مرکزه ملحق قرا ایله طوغانحصار ناحیه‌سنك اکثر قراسنده اجرای حکم ایلمکده اولوب مرکز قضاده‌ده کوندن کونه تزاید ایتدیکی کورولمکده‌در . معاینه اولنان خستکان ایله معلولینك یوزده اون بشی متجاوز قسمنی فرنکیلیلر تشکیل ایتمکده‌در . قضا داخلنده عمر طبیعی ٥٠ ـ ٦٠ سنه‌در الك مسن اولانلر ٩٠ یاشنده اولوب بو سنده‌ده انجق برایکی کشی واردر .

اکردیر قضاسنك احوال صحیه‌سی

— اکردیر قضاسی حمید سنجاغنك جنوبنده واقع اولوب [٢٨٩٦٣] نفوسی حاوی وایکی ناحیه ایله التمش ایکی قریه‌یی محتویدر . اکردیر هم‌نامی اولان کولك ایچروسنه طوغری اوزامش برشبه جزیره اوزرنده مؤسسدر . مذکور شبه جزیره‌سطح بحردن ٩٠٠ متره مرتفع عرضی طار وطولاً امتدادلی برتپه‌دن عبارت اولدیغندن باغ وباغچه‌لکدن

کاملاً محرومدر . باغلری اکردیرك بر بچق ساعت قدر جنوبنده بولنوب نهر آغزندن اکردیر کولی مجراسنه همجوار بولنور . سوقاقلر طار ومعوج وخانه‌لرده اکثریا اوفاق وپنجره‌لری آز اوله‌رق اخشابدن یاپلمش اولدیغندن هوا وضیا آز کورورلر . خانه‌لرك طارلغی حسبیله آبدستخانه‌لر قپو اوکنده بولنوب اکثریسی ایکی آرشون درینلکنده چوقورلر اوزرینه یاپلمشدر . وتعفنات خانه درونونده‌ده حس اولنور . قصبه‌ده اوتوز قدر چشمه واردر . صولری سیوری طاغدن قدیماً انشا ایدلمش بورنه‌لر واسطه‌سیله کلیر . ایکی سنه‌دن بری سیوری طاغك اتکلرنده‌کی اقسامك اوینامسیله صو یولنك اوراده بولنان مجراسی خراب اولدیغندن صولر او قسمده دمیر بورولرواسطه‌سیله قصبه‌یه کتیرلمکده‌در . قلعه درونده‌کی محله‌ده چشمه اولمادیغندن موجود قیولردن وکول قیبسنده بولنان خانه‌لرده کول صویندن استعمال ایدرلر . کول صوینك اوصاف طبیعیه‌سی چشمه صویندن آیی ایسه‌ده قلعه محله‌سنده‌کی خانه‌لرك آبدستخانه‌لرینك بر قسمی کول قیبسنده بولندیغندن کول صوینك استعمالی تجویز ایدیله‌مزسه‌ده منعی‌ده غیر قابلدر ، هواسی لطیف الك زیاده وزان اولان روز کارلری شمال وجنوب روز کارلریدر . شمال روز کاری یابس وجنوب روز کاری راطبدر وتأثیرات مضره‌لری یوقدر . حرارتك حد اعظمیسی یازین + ٣٥، قیشین — ١٠ در . یالکز بو حکومت طبیبی واردر . اجزاخانه یوقدر . اکردیر کولیله قوادا کولی بیننده بولنان مواقعده بهرك مجراسنك غیر منتظم اولمسی حسبیله بتاقلقلر حصوله کلدیکندن جوارنده‌کی قراده حمای مرزغی زیاده‌جه کورولمکده‌در .

بوکی بتاقلقلر قضانك متعدد محللرنده موجوددر . اکردیر قضاسنده حمای مرزغی‌یه دوچار اولانلر نفوس موجوده‌نك یوزده بشنی تجاوز ایتمز . ایلك وصوك بهارده ذات الرئه کورولمکده‌در . دیکر امراض رئویه نادراتدندر . دیزانته‌ری وحمای تیفوئیدی بعضاً کورولمکده وبوده مواد ثقیله ایله تلویث اولنان کول صوینك استعمالندن ایلرو کلمکده‌در . فرنکی خسته‌لغی بعض قراده واردر . بالخاصه ١٧ خانه و١٦٥ نفوسدن عبارت بولنان سلکوشه قریه‌سنده اهالی کاملاً برنجی درجه‌ده فرنکی وایکنجی درجه‌ده جذام ایله مصاب ومعلولدر . تلقیح جدری عملیاتی سنوی بشیوز کشی‌یه اجرا ایدلمکده‌در . عمر طبیعینك حد وسطیسی ٤٣,٧٠ در الك مسنلری ٨٠ یاشنده اولوب اون قدردر .

المالو قضاسنك احوال صحیه‌سی

— المالو قضاسی قونیه ولایتنه مربوط تکه سنجاغی مضافاتندن اولوب سطح بحردن ١٢٠٠ متره مرتفع ، جهت شمالیه‌سنده المالو طاغی دنیلان جبال مرتفعه‌نك اشاغی طرفنده بولنان جسیم بر وادیده کائندر . شرق وغرب جهتلری بر طاقم طاغ وتپه ایله جهت جنوبیسی غایت بسیط اووه ایله محاطدر . (٣٣١٨٤) نفوسی حاوی وایکی ناحیه ایله ٨٤ قریه‌یی محتویدر . هواسی معتدل اولوب درجهٔ حرارت یازین + ٣٥° ، قیشین ـ ١٠° در . فنیکه

ناحیه‌سنده ایسه یازین + ٤٠° وقیشین + ٣° در . اکثریتله شمال وجنوب روزکارلری وبعضاً‌ده غرب روزکاری وزان ایدر . نفوس عمومیسی ٢٤٥٩٧ اولوب همان کاملاً اسلامدر. بر ناحیه‌سی وقرق بر قریه‌سی واردر . ناحیه مرکزی اولان فنیکه ساحل بحرده کائندر . مرکز قضاده لغملر غیر موجود وقراده آبدستخانه مفقوددر . قضا داخلنده قره کچید وکومبه جایی نامیله ایکی ایرمق موجوددر . کومبه جایی آولان کولنه منصب اولور . قره کچید ایسه [دوده‌ن] دینیلان منفذدن زیر زمینه جریان ایتمکده‌در . آولان کولی ٥ ـ ٦ بیك متره‌وسعتنده اولوب صولرك طغیانی زمانده جوارنده‌کی اراضی‌یی استیلا ایدر . ومرزغه‌لرك حصولنه سببیت ویررکه مذکور کول قربنده بولنان بش آلتی قریه اهالیسی بو یوزدن حمای مرزغیه‌یه مبتلا اولورلر .

قره کچید ایرماغی‌ده قره‌کول نام بتاقلغی وجوده کتورمشدر علی‌التخمین یدی بیك دونم وسعته مالك اولان بتاقلق حسبیله جوارنده‌کی اون قریه ومرکز قضا تأثیرات مرزغیه‌سنه معروضدر . فنیکه ناحیه‌سیده مرزغه‌لرله مالیدر. قصبه‌نك جنوب طرفی باغ وباغچه‌لك اولوب هرنوع میوه یتیشور. المالوده برطبیب وبراجزاخانه واردر. اهالی بردرجه‌یه قدر اطبایه مراجعته الیشمشلردر. بلدی برصورتده اجرای حکم ایدوب تلفاتی بادی اولان حمیات مرزغیه‌در. فرنکی نادراً مشاهده ایدیلورسه‌ده عسکرلر واسطه‌سیله مرض مذکورده کوندن کونه انتشار ایلمکده‌در .

انطالیه قضاسنك احوال صحیه‌سی — انطالیه‌قضاسی تکه‌سنجاغنك مرکزنده اولوب [٩٥٧٩٧] نفوسی حاوی وبش ناحیه ایله ١٩٠ قریه‌یی محتویدر. انطالیه قصبه‌سی اناطولینك ساحل جنوبیسنده، هم نامی اولان کورفزك ایچنده برشهر واسکله اولوب ٣٦° عرض شمالی ایله ٢٨° طول شرقیده ، قونیه‌نك ٧٢ ساعت غرب جنوبیسنده واسپارته‌نك ٣١ ساعت جنوبنده واقعدر. قصبه شمال جهتنده کسب ارتفاع ایدن برطاغك اتکنده اولوب دکزه ناظر بولنمقله اوزاقدن منظره‌سی کوزل ایسه‌ده سوقاقلری غیر منتظمدر . شمالنده‌کی طاغ پویرازه مانع اولمغله یازین هواسی پك صیجاق وآغیر اولدیغندن اهالینك اکثریسی یایلاره کیتمکه مجبوردرلر. قصبه‌نك اوست طرفنده‌کی کوشك وباغچه‌لرك هواسی معتدلجه‌در. قصبه‌نك شمالنده‌کی طاغدن قصبه‌دن برساعتلك مسافه‌ده یردن چیقان بر صویك یاریسی قصبه‌یه جریان ایدرك باغچه و بوستانی اسقا اولنمقده‌در . شهر سطح بحردن ١٥ـ ٢٠ متره مرتفعدر . درجهٔ حرارت یازین + ٢٥° ـ ٣٨° ـ ٤٠° ، قشین + ٥° — ١٥° در . الك زیاده وزان ایدن روزکارلر ملتم تعبیر اولنان‌لدوس روزکاریدر وراتبدر. قصبه‌نك متعدد مزارلقلری واردر. وشهرك کوندن کونه توسع ایتمسی حسبیله بعضیلری مملکتك داخلنده قالمشدر . یدی طبیب ودرت اجزاخانه وبرده غربا خسته‌خانه‌سی واردر. خسته‌خانه‌ده مارتدن تشرین اول غایه‌سنه قدر ٩١ خسته ومجروح تداوی ایدلمشدر . آشی‌یه اولدقجه اهمیت ویرلمکده وسنه‌ده بش بیك کشی‌یه آشی عملیاتی

اجرا ایدلمکده‌در . یازین حماء مرزغینك اشکال مختلفه‌سی ، حمای معدی، معائی ، التهاب اجفان ، قیشین امراض مختلفهٔ صدریه ، التهابات رئویهٔ قصبیه و مفصلیهٔ حاده خسته لقلری کورولور . ورم ، فرنکی، التهاب سحایا دخی کورلمکده‌در. اینکی تعبیر اولنان اطراف علویه وسفلیه واقسام سائره‌سنده حصوله کلان [ئه‌لیفانتیاذیس] واستسقاء حفیه خسته‌لغی‌ده موجوددر. هوا همان دائماً راطبدر. یازین برقاچ دفعه هبوب ایدن شمال روزکاری درجهٔ حرارتی ٣٩° — ٤٠° یه چیقاردیغندن غیر قابل تحمل اولور . منبع صویی یوقدر . اهالی اکثریتله صهرنج صویی ایچرلر. [اسکله] صویی مشهور وبراق ایسه‌ده مواد عضویه‌یی حاوی اولدیغندن شربه صالح دکلدر. عمر طبیعی اللی‌در. الك مسنلری سکسان باشنده‌درلر . بونلرده بر قاچ کشیدن عبارتدر .

اولوبورلی قضاسنك احوال صحیه‌سی — اولوبورلی قضاسی طاشلق و چپلاق ایکی مقابل سلسلهٔ جبالك اورته‌سنده اوزانوب کیتمش وسطح بحردن [١١٠٠]متره مرتفع و ٣٠ کیلومتره طول و ٦ کیلومتره عرضه مالك بروادیدن عبارتدر . اهالی اشبو وادیده زراعت و طاغ اتکلرنده اقامت ایدرلر .

صولر باشلی باشنه آقار صو اولوبورلی جوارنده بولنوب آنجق باغلرك ارواسنه کفایت ایده‌بیلان ایکی چای ایله دره کوینده بولنوب دره کوینی کوچوك قباجه‌نك باغلرینی ارروایه کافی بر اوفاق حامی موجوددر. شربه صالح اولان صولر اوفق اوفق منبعلردن عبارت اولوب هربر منبع ایسه آنجق بر ایکی چشمه تشکیل ایده‌بیله‌جك قدر آز ایسه‌ده برکی صولر طاغ اتکلرنده غایت مبذول اولدیغندن احتیاجه کفایت ایتمکده‌در . عمومیتله صولر املحهٔ کلسیه‌یی حاویدر .

هوا اولدقجه یابس ایسه‌ده کنج علی کولنك اطرافنده بولنان بطاقلقلر مناسبتیله جوارنده‌کی قریه‌لرك مزرعه‌سی مرزغی براقلیم تشکیل ایدر. درجهٔ حرارت یازین حد اعظمی + ٣٦° ، قیشین ایسه ـ ٣٠در احوال صحیه عمومیت اعتباریله قواعد صحیه‌یه عدم رعایت، نظافت وطهارته اعتناسزلق، سوء تغذی اهالینك بنیه‌سنی برسوء القینه درجه‌سنه واردیرمش بناءعلیه نمونهٔ صحت عد ایدیله‌بیله‌جك کیمسه‌لره پك آز تصادف ایدلمکده بولنمشدر. نفوسی ـ ٢٠٣٥٩ اولوب ٣٢٠ سنه‌سنده‌کی نفوسك‌ده ٢٠٣٢٨ اولدیغنه کوره قضاده تزاید نفوس اولمادیغی اکلاشیلور. بوکاده باشلیجه ایکی مهم سبب کوریله‌بیلور : بریسی عمدی اولان اسقاط جنینلرك تکثری ، دیکریده اطفالك باقیله‌مامق یوزندن یشایه‌مامسیدر .

امراض — اولو بورلیده بر تأثیر مخرب اجرا ایدن خسته‌لق یوقدر . نسبت اعتباریله فضله‌جه اجرای تأثیر ایدن خسته‌لقلر امراض کبدیه ، کلیویه ، قلبیه‌در . درجهٔ ثانیه‌ده امراض رئویه ایله حمیات مرزغیه و فرنکی کلور . حال حاضرده فرنکی استکثار اولنه‌جق درجه‌ده دکلسه‌ده ایلروده

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

اولدقجه وخیم برشکل مخرب آله‌جغی تصادف اولنان معلولین افرنجیه‌نك قسم اعظمنك درجهٔ ثانیه آفاتیله مصاب اولمسندن آکلاشیلور. ورم سوء القینه وتسمم مرزغیدن طولایی بالاختلاط کورلمکده‌در. خالی دستکاهلرینك‌ده کوچك قیزلرك احوال صحیه‌سی اوزرنده بیوك بر تاثیر مخربی واردر. صباحدن اقشامه قدر آلچق بر اسکمله اوزرنده دائما بلی بوکولمش، کوزلر ثابت اوله‌رق خالی اعمالی اوچوچقلری کنجلشمه‌دن اختیارلغه سوق ایدر بر حالدر.

قضاده عمر طبیعی ٦٠ ـ ٦٥ در. یتمش یاشنی متجاوز اولنلر اون کشیدن فضله یوقدر. خصوصیت اعتباریله شایان مطالعه اوچ منطقه‌سی واردر. (١) کنج علی منطقه‌سی کولك اطرافی بطاقلق اولمسندن جوار قریه‌لرك مزرعه‌سی مرزغیدر. وقضانك حمیات مرزغیه‌یه اولان استعدادیده بومنطقه سبیله‌در. (٢) اووه منطقه‌سیدرکه اورته‌لری مزروعاته منحصر وطاغ اتکلرنده کویلر بولنوب جنوب جهتنده کیلر کونشی آز کوردکلرندن راطب اولورلرسه‌ده شمال جهتنده کیلر قضانك اك ایی یرلریدر. (٣) طاغلق منطقه اولوب صیق صیق تبدلات هوائیه‌یه معروضدر. نفس اولوبورلی بومنطقه‌ده‌در. اولوبورلی قصبه‌سی قاپوطاغنك کوچك برتپه‌جکی اوزرنده وبوغاز کذرکاهنده بولندیغندن شدید روزکارلره معروضدر. لغملر ناتمام اوله‌رق موجود و صولری آچیق اولمغله حماء تیفوئیدی صیق صیق کورولور. محیط اعتباریله صفوغك زیاده اولمسندنطولایی خانه‌لرك پنجره‌لری آز، طاوانلری آلچق یاپیلدیغندن سوء القینه، امراض رئویه وخصوصیله ذات الرئه، ذات الجنب اولدقجه تلفاتی موجب اولمقده‌در.

سکرکند ناحیه‌سی بر بایر اوزرنده وهوا ومحیط اعتباریله اولوبورلیدن دها ایی ایسه‌ده لغملری قویو اولمامق مناسبتیله دها متعفندر. بناءً علیه اولوبورلیدن دها فضله آجینه‌جق بر حالده‌در.

اولو قیشله قضاسنك احوال صحیه‌سی — اولوقیشله نام دیکری [حمیدیه، معدن] قضاسی

نیکده لواسنه تابع وسجاغك منتهای جنوب غربیسنده واقع اولوب ١٣٩٩٢ نفوسی حاوی و٣٤ قریه‌یی محتویدر. مقدما معدن تسمیه اولنمسی مشهور (بلغار) طوغریسی (بوغا) طاغنده‌کی معدندن ایلری کلمشدر. قصبه‌سی الیوم بغداد شمندوفر خطنك اك یوکسك محلنده وکذرکاهنده‌در. قصبه سطح بحردن ١٥٠٠ متره مرتفع اولوب هوادار در. دائما شدتلی روز کارلر وزان ایتمکده اولوب قیشی پك شدتلیدر. قصبه هیئت عمومیه‌سیله کوی حالنده اولوب خانه‌لری طوپراقدن، کرپیچدن، اوفاق کولبه‌لردن عبارتدر. مملکتده لغم اولمدیغی کبی بو وظیفه‌یی ایفا ایده‌جك چوقورلری حتی آبدستخانه‌لری بیله یوقدر. اهالیسی بدوی برحالده اولوب نه طبابته اعتقاد واعتمادلری ونه‌ده حفظ الصحه ایله نظافته رعایتلری واردر. اخیراً طبیب معاشی خزینه‌دن تأمین ایدلمش ایسه‌ده هر کلان طبیب آز برمدت ظرفنده تحویل مأموریت ایلکده وبو صورتله قصا اکثر زمان طبیبسز قالمقده‌در.

حمای تیفوئیدی خسته‌لغی هرسنه مشهود اولدیغی کبی قیشین دخی حسب الموسم امراض التهابیه وقوعبولمقده‌در.

ایلغین قضاسنك احوال صحیه‌سی — ایلغین قضاسی (٣١٨٠٣) نفوسی حاوی وبر ناحیه ایله

(٥٠) قریه‌یی محتویدر. سطح بحردن (١٠٣٠) متره مرتفعدر. احوال هوائیه‌سی متحولدر. درجهٔ حرارت یازین وسطی اوله‌رق (٢٥° ـ ٣٠°) ، قیشین (ـ ٥°) در. الکزیاده وزان ایدن روز کارلر لدوس، پویراز، شرق روز کارلریدر. اراضی راطب ومرزغیدر. طوپراغی چاقیل، قوم، کلس، کیل، حدید کبی موادی حاویدر. مرکز قضانك اکثری یرلری اووه وقراسی ایسه طاغلقدر. طاغلر طوروس سلسله‌سی شعباتندن عبارت واك مرتفع محللری ١٢٧٠ـ١٤٠٠ متره‌در. قضا داخلنده یك چوق جای وایرماق جریان ایدر.

کوللر — قصبه‌نك شمال غربیسنده وبر ساعت مسافه‌ده صویی شربه صالح، اون ساعت محیطنده چاووشجی کولی موجود اولوب اشبو کولك موسم شتاده طاشمسندن ایلغین ویا ثانه کولی دنیلان بطاقلق تحصل ایتمشدر. مذکور بطاقلغی قوروتمق ایچون بولاد حسن کوپریسنه قدر بر قنال حفرای دوشونلمش ایسه‌ده حیز فعله چیقمامشدر. اهالینك استعمال ایتدیکی صو بولجوق طاغی اتکندن نبعان ایدن بولجوق منبع صویی اولوب شهره قدر دمیر بوریلرله کلمکده‌در. قراده‌کی صولرده منبع وقویو صولریدر. قصبه‌نك ایکی کیلومتره غربنده اوزری اورتولو بر وایلغین کولنك غرب شمالیسنده ثانه‌دن خالی اولوب اوزری بسبتون آچیق دیکر برکه جمعاً ایکی عدد معدن صویی واردر. هر ایکیسنك سوکیی چلیك، جزئی کوکرت وبر مقدارده ثانی قاربونیت سوددن عبارتدر. ٤٠ـ٤٢ درجهٔ حرارتده‌در. قصبه‌نك ایکی کیلومتره غربنده‌کی اوزری اورتولو قاپلیجه حالاً قادینلره تخصیص ایدلمش اولوب اشبو حمامك اتصالنده وبالاخره اولکندن دها اوفاق انشا ایدیلان ایکنجی برحوضلی حمام ارککلره تخصیص ایدلمشدر. سالف الذکر حوضلرك اثنای انشاسنده هر ایکیسنك‌ده تطهیراتی ایچون مشترك عمقنده ایجابنده استعمال ایدلمك اوزره منفذلر اعمال اولنمدیغندن ملوث بر حالده‌در. ارککلره عائد حوضده بر درجه‌یه قدر اثر نظافت مشهود ایسه‌ده قادینلره تخصیص اولنان قسمده طهارت کلیاً مفقوددر. استراحته تخصیص اولنان اقسامده موجب تاسف بر حال استکراهده‌در. مشتریلره تخصیص اولنان اوطه‌لرك عدم انتظام ونظافتی، قورو بر حصیردن ماعدا مفروشات نامنه هیچ بر شی بولنمامسی خارجنده‌ده تنفسه مخصوص بر موقع وجوده کتیرلمامسی، ایچیله‌جك صویك مفقودیتی نظر دقته آلنه‌جق نواقص مهمه‌دندر. بو قاپلیجه‌لرك موسم مخصوصی اولمایوب قصبه اهالیسی ایچون یاز، قیش کشاده‌در. یالکز ایلك بهارده خارجندن‌ده مشتریلر کلمکده‌در. بالاده‌ده عرض ایدلدیکی اوزره ایلغین کولنك غرب شمالیسنده بولنان وعین خاصه‌یه مالك اولان ایکنجی منبعك اوزری آچیق اولوب جوارنده مقیم بر ایکی خانه‌لك عشیرتك ومحتاجین سائره‌نك احتیاج خصوصیلرینی بر طرف ایلدیکندن مذکور حاملر [آچیق ایلیجه وفقرا حمامی] نامله‌ریله یاد اولنمقده‌در.

مملکتده شربه مخصوص اولان صولرك عدم موجودیتی نظر دقتی جلب ایتمش وشهرك تق

کیلومتره مسافه‌سنده اولان وشربه صالح اولدیغی اکلاشیلان منبع صوینك قاپلیجه‌لره قدر اساله‌سنه موفقیت حاصل اولمشدر .

بطاقلقلر — نانه کولی بطاقلغندن ماعدا ابنیه انشاآتنده استعمال ایدلمك اوزره کرپیچ اعمال ایتمك ایچون یاپیلان حفریاتدن متحصل محللرده صولرك تراکمیله کوچك مقیاسده برر بتاقلق تشکیل ایتمکده‌در . جاووشجی کولنده‌ده بتاقلقلر ایله قاریشیق سازلق موجوددر .

اهالینك بنیه ومزاجلری وعارض اولان خسته‌لقلری — قصبه اهالیسی اکثریتله ضعیف البنیه‌در. کویلیلر شهرلیلره نسبةً دها قویدرلر . قضاده باشلیجه اجرای تخریبات ایدن حمای مرزغیدر . ورم آز ایسه‌ده فرنکیه هریزده تصادف ایدیلور. قصبه‌ده قالدیرم ولغم موجود اولمادیغندن سوقاقلر برر منبع تعفن حالنده اولوب اطرافنده‌کی بتاقلقلرکده انضمام تأثیریله سنه‌نك هر موسمنده ایصتمه اکسیك دکلدر . دیکر خسته‌لقلردن عضلی ومفصلی روماتیزمه‌لر، ذات الرئه ذات القصبات ، ذات الجنب انتفاخ الرئه کورولدیکی کبی امراض قلبیه وکبدیه مصابینی دخی بولنمقده‌در . تیفو خسته‌لغی منفرد برحالده قالمقده‌در . جدری ، قزامق ، سعال دیکی خسته‌لقلریده آره‌صره رونما اولمقده‌در.

عمر طبیعی ٦٠-٧٥ اولوب سکسان طقسان یاشنده‌کیلره نادراً تصادف اولنور .

بکشهری قضاسنك احوال صحیه‌سی — بکشهری قونیه سنجاغنك جهت غربیسنده واقع اولوب [٤١٥٠٦] نفوسی حاوی وبر ناحیه ایله ٧٥ قریه‌یی محتویدر . قضانك اکثری محلنده وعلی الخصوص قره آغاج حدودینه مصادف ناحیه قسمنده پك چوق بتاقلق بولنمسی حسبیله یدی-کن قریه مستثنا اولمق اوزره دیکر محللرك هواسی وخیمدر . وخامت هوائیه‌یی انتاج ایدنده منحصراً بتاقلقلردر . تسمم مرزغیدن وفات ایدن پك چوقدر. اهالیسنك اکثریسی ازمیره ودرسعادته کیدرك عمله‌لکله تأمین معیشت ایلمکده وشو حالده سنه‌نك ثلثانی دیار آخرده کچیرمکده اولدیغندن اناثه نسبتله ارککلرده وفیات دها آزدر . حفظ الصحه‌یه، طهارت ونظافته دخی رعایتلری اولمدیغندن اهالینك همان اکثریسنك احوال صحیه‌لری مختلدر . یالکز قضانك شرق شمالیسنده‌کی قریه‌لرك مرتفع هوادار اولمسی حسبیله اوجوار اهالیسنك صحتلری نسبةً دها ایدر. بکشهری قصبه‌سی آلتی یوز کسور خانه‌یی حاوی وبرقنال واسطه‌سیله ایکی‌یه منقسم اولوب منحط برموقعده بنا قلنمشدر. اوچ بش سنه‌اولنه کلنجه‌یه قدر قصبه اهالیسی دخی حمای مرزغی وتسمم مرزغیدن خیلی وفیات ویرمکده ایکن مذکور قنالك انشاسی سایه‌سنده کول کنارنده بولنان تعفنات وتفسخات اورته‌دن قالقمش وبو صورتله وخامت هوائیه تعدیل اولنمشدر .

مساکنك درتده اوچی یالکز برزمین قاتندن عبارت اولوب حالبوکه تحت الزمین ایکی متره‌ده حمامه تصادف ایدلمکده اولمسندن همان عموم خانه‌لر دائمی رطوبت ایله مشبوعدر . کچن سنه‌یه قدر وقوعبولمقده‌ملاً کیرچلی ، کهرچله‌لی اولان کول صوینی شرب ایتمکده ایدی . حال حاضرنده ایسه شهرك

اوچده بری قصبه‌یه جاری و اطرافی دیوار وچمنتو ایله مضبوط برمجرا درونده جریان ایدن منبع صویندن استعمال ایلمکده‌در .

مملکتده لغم مفقود اولوب هرخانه‌ده اوزری مضبوط قویولر بو وظیفه‌یی کورمکده‌در .

حمیات مرزغیه‌دن ماعدا حسب الموسم نزلهٔ مستولیه وذات الرئه خسته‌لقلری دخی کورلمکده‌در .

مزارلقلری شهره پك قریب ومسا کندن آنجق طرق عادیه ایله مفرق اولوب درونده آغاج دخی یوقدر.

اوچیوز یکرمی سنه‌سندن ٣٢٨ سنه‌سنه قدر مرکز قضانك ٤٠١ تولداتنه مقابل ٨٤٣ وفیاتی اولوب اکثریسنك چه‌چن مهاجرینندن اولدیغی اکلاشلمشدر . ٣٢٨ سنه‌سنده ایسه قصبه‌ده نفوس تزاید ایتمش وسنهٔ مذکوره‌نك صوك یدی آیی ظرفنده آلتمش اوچ تولداته قارشی اون ایکی وفیات اولدیغی مقید بولنمشدر .

قضا داخلنده اوچ محلده ایلیجه واردر . بونلردن بریسی آز کوکرتی حاوی اولوب [سویندك] قریه‌سنده‌در. بوندن قطعیاً استفاده ایدلمز . ایکنجیسی + ١٠ درجهٔ حرارتده وچلیکی حاوی اولوب «کچاوش» نام محلده‌در . بوایلیجه‌قادین وارککه مخصوص اولوب اسباب استراحت دخی ضررسز ایسه‌ده اهالی رغبت ایتمیورلر . اوچنجیسی کوشك ایله کورونمز قریه‌لری آره‌سنده‌کی ایلیجه‌در . بو ایلیجه جوار ولایتلرجه‌ده معروف وکثیر المقدار کوکرتی حاوی اولوب ١٠-٢٠ درجهٔ حرارتده‌در. مجراسنده بولنان قویولر نکده‌کی جامور هرطرفدن جلب ایدلمکده وبونکله جلد خسته‌لقلری تداوی اولنمقده‌در. مذکور منبعك صویی علی حاله ترك ایدلدکده کوکرت ترسب ایدرك غایت لطیف بر صو اولوب شرب ایدلمکده‌در . اسباب استراحت موجود اولمامقله برابر بوایلیجه‌دن پك چوق استفاده ایدلمکده اولوب مایس ابتدا سندن آغستوس غایه‌سنه قدر جوار قضالردن بیکلرجه آدم کلمکده‌در . قصبه‌ده درجهٔ حرارت یازین ٣٥ درجه‌یی بولمقده وقیشین دخی برودت تحت الصفر ٢٠ درجه‌یه تنزل ایلمکده‌در .

الك زیاده وزان ایدن روز کارلر جنوب وغرب روزکارلری اولوب شرق وشمال روزکارلری دخی نادراً اسمکده‌در. قصبه‌نك وضعیتنه نظراً برنجیلر نافع وایکنجیلر مضردر. آشی عملیاتنه اوته‌دنبرو اهمیت ویرلمکده ایسه‌ده اجرا قلنان تلقینات صحیه سایه‌سنده اخیراً رغبت کوسترمکه باشلانمش وکانون اول سنه ٣٢٨ دن ایلول ٣٢٩ تاریخنه قدر بیك کسور وتشرین اول ظرفنده ایسه [١٥٠٠] اطفاله تلقیح جدری عملیاتی اجرا ایدلمشدر . قضا داخلنده الك مسن اولمق اوزره [١٠٠] یاشنده برآدم واردر .

تفصیلات مسروده‌یه نظراً هیئت عمومیه‌سیله قضانك وعلی الخصوص مرکز قصبه‌سنك صحت عمومیه‌سی مختل وجداً جالب دقت واندیشه‌در. محیط وجوارنده بولنان بالعموم بطاقلقلرك املا واحساسی غیر قابل ومصارف کثیره‌یی مستلزم اولوب الك قطعی چاره قضا مرکزینك شمال شرقی جهتنده کائن مرتفع محله نقلی‌در .

www.turkiyemiraseyi.com

بور قضاسنك احوال صحيه‌سى — بور قضاسى نيكده‌يه تابع اولوب [٢٤٨٨٥] نفوسى حاوى و ٢٦ قريه‌يى محتويدر. قصبه مركز لوانك ١٥ كيلو متره غرب جنوبيسنده « قزلجه صو » نهرى كنارنده واقع اولوب مبذول صولرى حاوى ، اشجار مثمره وغير مثمره‌يى حائز لطيف برشهردر. آنجق مساكنك طرز انشاسى و اهاليك حفظ الصحه‌يه على الخصوص نظافت وطهارته رعايت ايتماملرى حسبيله شهرده امراض مهمهٔ وخيمه همان اكسيك دكلدر . متعدد منبع صولرينه مالك اولديغى حالده مجارىسى غير منتظم اولوب صويك صافيتى محافظه ايديله‌مامسندن [حماء تيفوئيدى] خسته‌لغى همان هرسنه اهميتلى برصورتده حكمفرما اولمقده‌در . شهرك اكثر محلندن وچارشونك بعض اقسامندن جريان ايدن صوغايت ملوث ومجراسى خراب وغير منتظمدر . سوقاقلرى كذا غيرمنتظم اولوب اكثريسى دار وطولامباجليدر. لغملرى دخى ناقص وغير منتظم اولوب شربه مخصوص مياه ايله ارتشاحات واشتراكاتى محققدر . احوال معروضه حسبيله ٣٢٧ سنه‌سنده بور قصبه‌سنده ظهور ايدن قولرا خسته‌لغى كمال دهشتله حكمفرما اولمش وپك چوق تدابير مهمه‌يه رغماً فى ١٠ تشرين اول سنه ٣٢٧ دن فى ٢ تشرين ثانى سنه ٣٢٧ تاريخنه قدر ٢٤ كون ظرفنده ٥٦ مصاب اولوب انجق يديسى شفايياب اولمش وقرق طقوزى وفات ايلمشدر . قضا داخلنده بر چوقم بتاقلقلر موجود اولديغندن قرا اهاليسى دخى حميات مرزغيه‌دن مضطربدرلر . قضا اهاليسى هيئت عموميه‌سيله اساساً فقير اولوب تغديلرى نقصان وبناء عليه سفالت حياتيه‌يه معروضدرلر . شهرده ايكى طبيب وبر اجزاخانه موجوددر .

بوردور قضاسنك احوال صحيه‌سى — بوردور قضاسى همنامى اولان لوانك جهت شرقيه‌سنده اولوب [٥٦٨٣٠] نفوس واوچ ناحيه ايله ٨٩ قرايى محتويدر . بوردور قضاسنك احوال صحيه عموميه‌سى ديكر قضالره نسبتله شايان ممنونيت درجه‌ده‌در . قضانك كوللر جوارنده بولنان كويلرى مستثنا اولمق اوزره بالعموم قرانك صولرى لذيذ وهوالرى لطيفدر. جمله‌سى تبديل هوايه مساعددر. قضا داخلنده قاپليجه يوقدر . آنجق [يصى كومه] قريه‌سى قربنده املاح كبريتيه‌يى حاوى بارد بر صو واردركه اهاليجه اهميتلى واستفاده‌لى دكلدر . يالكز بعض كويليلر مذكور صودن ايچمكده‌درلر. [چرچين] قريه‌سى قربنده دخى ثانى قاربونيت سودى حاوى بر صو واردركه قصبه اهاليسندن بعضيسى سنه‌ده بر دفعه كيدراك مذكور صودن ايچمكده‌در . بوردور سطح بحردن ١٠٥٠ متره ارتفاعنده اولوب قضانك اك مرتفع محلى ١٥٠٠ متره ارتفاعنده‌كى [بركت] قريه‌سيدر .

حرارت حد اعظمى يازين + ٣٣ وقيشين حد اصغرى — ١١ درجه‌ده‌در. قضا داخلنده بوردور كسل، قره‌طاش واكنش كوللرينك واسع بتاقلقلرى موجود اولوب محيط وجوارنده‌كى اهاليده حميات مرزغيه مشهوددر. قضا داخلنده شمال وجنوب روزكارلرى نافع اوله‌رق وزان ايلمكده ايسه‌ده بعضاً

[آيدين يلى دنيلان وسنه‌ده سكز اون كون دوام ايدن شمال شرقى روزكارى اسمكده‌دركه حيوانات ونباتاته پك مضردر . قصبه‌نك هواسى بارد وراطب ايسه‌ده ياز موسمنده كسب جيادت ولطافت ايدر . قصبه‌نك يالكز شمال طرفى مستثنا اولمق اوزره اطراف ثلثه‌سى مزارلقلر ايله محاط اولديغى كبى قصبه درونده . لنان بالجمله جوامع وكليسالرله مدرسه‌لرك اطرافنده دخى مزارلقلر موجوددر. قصبه داخلنده شرب اولنان صولر اكثريته منبع ونادراً قويو صوييدر . وسائط اساله‌لرى دخى طوپراق كونكدن عبارتدر .

آشى عمليات‌نه اهاليجه اهميت ويرلمكده‌در . سنوى وسطى اوله‌رق ٣٠٠٠ كشى‌يه تلقيح جدرى اجرا اولنمقده‌در. اكثريته كوريلان امراض حميات مرزغيه وحماى تيفوئيدى وحسب الموسم بعض امراض التهابيه‌در. ورم نادر ايسه‌ده كرك قصبه‌ده وكرك كويلرده فرنكى خسته‌لغى اهميتلى برصورتده كورلمكده‌در. اهاليك تداوى‌يه ونظافت وطهارته رغبتلرى متوسط درجه‌ده‌در . مملكتده اوچ طبيب ، بر قابله بر آشكى مأمورى، [صحت، استقامت، اسبارته] نامله‌نده اوچ اجزاخانه واردر. قضا داخلنده مدت حيات ٥٥—٦٠ راده‌سنده ايسه‌ده هواسى لطيف اولان كويلرده ٧٠—٨٠ ياشنى بولانلر اكسيك دكلدر. قضا داخلنده ١٠٠ ياشنى تجاوز ايتمش ذكور واناث اولمق اوزره تخميناً [٣٠٠] نفوس موجوددر .

بوزقير قضاسنك احوال صحيه‌سى — بوزقير قضاسى قونيه ولايتنه مربوط اولوب ولايتك جهت جنوب غربيسنده‌در . مركز ولايته اون سكز ساعت بعد مسافه‌ده اولوب محيط دائره‌سى قرق ساعتى متجاوز اولمق اوزره سطح بحردن [١٢٦٠] متره ارتفاعنده‌در . قضا هيئت عموميه‌سيله سنكستان عد اولنه‌بيلورسه‌ده اووه جهتلريده واردر . [٢٧١١٤] ى ذكور ومتباقيسى اناث اولمق اوزره [٥٤١٣٧] نفوسى حاوى و ١٠٥ قريه‌يى محتويدر . سنوى تولدات وفياته غالب اولوب كوندن كونه نفوس عموميه‌نك تزايد ايلديكى اكلاشلمشدر . قضانك هواسى عموماً غايت لطيفدر . اك زياده اسن روزكار شمال روزكارى اولوب ياغمور ياغديغى زمانلر جنوب روزكارى دخى وزان ايدر . بو روزكارلرك تأثيرات مضره‌سى يوقدر . قضا داخلنده تبديل هوايه مساعد مواقع لطيفه پك چوقدر. از جمله [قره‌جه ارديج] وآچه پيكار قريه‌لرينك چاملقلرى مواقع مشهوره‌دندر . قضاده بلدى صورتده اجراى حكم ايدن خسته‌لق همان يوقكبيدر. نفس قصبه‌ده ايكيسى اسلام وبريسى روم عنصرينه مخصوص اولمق اوزره اوچ قبرستان واردر . هر اوچى ديوارلر وآغاجلرله محاط ومحفوظدر . قضانك قراى موجوده‌سى درت منطقه‌يه منقسمدر . طاغ قولى ، اووه قولى ، يازى قولى مركز قولى :

[١] طاغ قولنده‌ا راضى پك آز اولديغندن اهاليسى قيش موسمنده قافله قافله آيدين طرفلرينه براى تجارت كيدرلر. صولرى چشمه صوييدر. بلدى امراض يوقدر. آنجق آيدين طرفلرينه كيدنلرده بعضاً

دیزانتهری ، تیفو خسته‌لقلری کورولور . ذات الرئه وسائر امراض نزلویه جزئی نسبتده‌در. بطاقلقلر اولمدیغندن حمای مرزغی نادراتدندر . فرنکی وقوعاتی اولمدیغی کبی ورم ده پك جزئی درجه‌ده مشاهده اولنمقده‌در .

[٢] اووه قولنده اولدقجه بیوك یوز ، یوز اللی خانه‌لی کویلر بولنوب اکثریتله قویو صولرینی استعمال ایدرلر . کوزل منبع صولریده واردر . اهالی کاملاً رنجبردر . بلدی امراض یوق ایسه‌ده یالکز آپاسرانجنی، طوتلی، اودان ، قوشچه قریه‌لرنده فرنکی خسته‌لغنه مبتلا اولانلر کورولمکده‌در نادراً ورم‌ده مشهود اولمقده‌در .

[٣] یازی قولنده بولنان یکرمی قریه‌نك علی الاکثر هوالری لطیف ، صولری منبع وقویو صولریدر. اهالی رنجبردر. وبعضیلریده استانبولده مناولق ایله مشغولدرلر. بلدی امراض یوقدر. یالکز قره‌ویران کولی اطرافنده بولنان سرای، بال‌هیوك، قیاجق، چفتلك قریه‌لرنده حمای مرزغی اولدقجه زیاده‌در .

[٤] مرکز قولی‌ده یکرمی قریه‌دن عبارت وقضا مرکزی اولان سرستاد قصبه‌سی‌ده بو قسمه داخلدر . قصبه ٣٨٠ خانه‌دن عبارت اولوب قصبه‌دن مرور ایدن چهارشنبه چایك اطرافنده‌کی بطاقلقلردن طولایی اهالی آره‌سنده اقدمجه حمای مرزغی زیاده ایکن بالاخره اهالینك غیرتی وحکومتك معاونتیله مذکور بطاقلقلر قسماً قپادیلوب وچایك اطرافنده سکوت وقواق آغاجلری یتشدیریله‌رك اهالی مرض مذکوردن تخلیص ایدلدیکی کبی هوا جیادت ومنظره وحمی لطافت کسب ایتمشدر. سنه‌نك اوقات مختلفه‌سنده یاغمورلر یاغمقده اولوب موسم شتاده قار دخی یاغار . حرارتك حد اعظمیسی + ٢٨° اولوب موسم شتاده ایسه درجهٔ حرارت تحت الصفر [٨° - ٩°] یه تنزل ایدر . حسب الموسم بعض امراض التهابیه کورلدیکی کبی یازین حمای تیفوئیدی ودیزانتهری دخی نادراً کورولور . قصبه‌ده فرنکی علتنه مصاب یالکز ایکی کشی کورلمش وبونلرده تداوی ایدلمشدر . ورم خسته‌لنی دخی محدود بر قاچ شخصه منحصر اولوب مرض مذکوردن بوسنه یالکز ایکی وفیات وقوعبولمشدر . چیچك خسته‌لنی همان غیر مشهود اولوب اهالی تلقیح جدری‌یه اهمیت ویرمکده وسنوی تقریباً ١٠٠٠ اطفاله تلقیح جدری عملیاتی اجرا اولنمقده‌در. قصبه داخلنده شرب واستعمال اولنان صولر قسماً منبع صولری وقسماً‌ده قویو صولریدر . قصبه‌نك شرق جهتنده وبرساعت مسافه‌ده [١٦٠] خانه‌دن عبارت بولنان [قارت] قریه‌سی عین قصبه کبی طاغ اتکلرنده واقع اولوب درونندن سالف الذکر چهارشنبه چایی کچمکده ایسه‌ده بورالرده مجرا طار اولدیغندن موسم ربیعده صو طاشه‌رق جدار واطرافنده اوفاق تفك بطاقلقلر تولید ایلمکده‌در . اهالی عموماً صورت استعمالنی بیله‌رك کینین ایله تداوی اولنمقده‌درلر . قصبه‌ده عمر طبیعی ٦٠ - ٦٥ راده‌سنده اولوب الك مسنلری اولمق اوزره کویده [١٠٤] یاشنده ایکی قادین وقصبه‌ده [٩٢] یاشنده برارکك واردر .

تفنی قضاسنك احوال صحیه‌سی — تفنی قضاسی بوردور لواسنك قسم جنوبیسندن عبارت

اولوب [٢٧١٢١] نفوسی حاوی وبر ناحیه ایله ٥٣ قریه‌یی محتویدر . قضا ؛ احوال صحیه‌سی اعتباریله ایکی قسمه تفریق ایدلمك ایجاب ایدر .

[١] آب وهوانك لطافتی وتأثیرات خارجیهٔ طبیعیه‌دن مصونیتی جهتیله احوال صحیه‌سی آزچوق مجرای طبیعیسنده دوام ایدن قرادرکه مرکز قضا دخی بو قسمده داخلدر . قرای مذکوره‌دن بیراملر قریه‌سی قلوی صویی ایله ، جام قریه‌سی جیادت وصافیت هوایه مالکیتی وخدای نابت متنوع اشجار ایله مزین وقابل شرب صولریله میاه جاریه‌سنك مبذولیتی حسبیله اشتهار ایتمشدر . فقرالدم وامراض درنیه وسائره ایله مصاب اولوب تبدیلهوایه محتاج اولنلره توصیه ایدلمکده‌در. یازین حرارت وسطیه + ٢٠° قیشین + ٥° ده دوام ایتدیکندن تبدیلهوایه مساعددر .

[٢] هواسنك متبدل وتأثیرات خارجیهٔ طبیعیه‌یه معروض اولمسندن وترسبات مائیه ورطوبتدن ناشی احوال صحیه‌سی دائما مختل اولان قرادرکه بونلردن صورقون، یمادی وقره‌پیکار ودیکر مجاور قریه‌لر محاط بولندقلری وکولحصار دینیلان کولك حصوله کتوردیکی مرزغه‌لرك تأثیرات وخیمه‌سنه تماماً معروضدر. قضاده خسته‌خانه یوق ایسه‌ده قارشولغی تأمین ایدلدیکی تقدیرده مع اجزاخانه بر خسته‌خانه‌نك انشاسی اهالی طرفندن تعهد ایدلمشدر .

قضانك هیئت عمومیه‌سی اعتباریله سطح بحردن ارتفاعی ٦٠٠-١٧٠٠ آره‌سنده متحولدر . مرکز قضانك ارتفاعی ١٠٠٠ متره‌در . حرارتك حد اعظمیسی یازین + ٣٣° ، قیشین - ١٠° در . قضانك داخلنده ایکی مرزغه واردر . بری مرکز قضایه ایکی ساعت بعد مسافه‌ده وتقریباً ١٠ کیلومتره مربعی مساحهٔ سطحیه ووسعته مالکدر. دیکری ٦-٧ ساعت مسافه‌ده اولوب کولحصار کولنك موسم شتاده قبارمه‌سی و آرپه دره‌سی وحورزوم چایی نامنده‌کی صولرك ده انضمامیله تحصل ایدرك تقریباً ١٨-٢٠ کیلومتره مربعی مساحهٔ سطحیه وسعتی بولور . قضاده الك زیاده وزان ایدن روزکارلر [قره آغاج یلی] تعبیر اولنان وتموز اون بشندن آغستوس اون بشنه قدر بر آی دوام ایدن غرب روزکاریله آغستوس اون بشندن ایلول نهایتنه قدر دوام ایدن شمال روزکاریدر . برنجیسی مضر وایکنجیسی نافعدر .

قضانك مزارلقلری بکنسق اولوب قرادن یارمیشر ساعت مسافه‌ده‌در. مزارلقلرده غرس اشجار عادت اولمامشدر . آشی‌یه اهالی بر ایکی سنه‌دنبرو اهمیت ویرمکه باشلامشلردر . سنوی ٥٠٠ اطفاله تلقیح عملیاتی اجرا ایدلمکده‌در. قضاده بلدی بر صورتده اجرای حکم ایدن خسته‌لقلر حمای مرزغی، حمای شبه‌تیفو ، فحشیاتدن طولایی خرقة البول وفرنکی‌در . حمای شبه‌تیفو الك زیاده درمیل ، چاودیر، کیرم قریه‌لرنده. فرنکی؛ دیرمیل، اسحق ، چاودیر، قیزلار واصمه باغ قریه‌لرنده اولوب بو قریه‌لرده فرنکی $\frac{٩٠}{١٠٠}$ نسبتنده‌در . فرنکیدن دیرمیل قریه‌سنده $\frac{١}{١٠٠}$ نسبتنده جنت حصوله کلمکده‌در.

آصمه باغ قریه‌سنده جذام دخی موجوددر . بونلردن ماعدا جدری ، جدریٔ کاذب، حمرهٔ وجه، نزلهٔ مستولیه ، امراض جهاز تنفس ، کزاز ، حمای نفاس دخی کورولمکده‌در . مقدار وفیات سنوی $\frac{20}{1000}$ تولدات ایسه $\frac{25}{1000}$ نسبتنده‌در .

مرکز قضاده شرب واستعمال اولنان صولر منبع وقویو صولری اولوب کافه‌سی‌ده کیرچلی‌در . وسائط اساله‌لری چمنتو ایله طوکدیرلمش طاش مجرالردن عبارتدر . لغملر بش اون متره عمقنده قویو طرزنده حفر ایدلدیکندن وصو مجرالری مذکور لغملردن بش اون متره اوزاقدن مرور ایتدیرلدیکندن صولرك صافیتی اخلال اولنامقده‌در . قراده ایسه منبع ، قویو صولریله برابر میاه جاریه‌ده شرب واستعمال ایدلمکده ودفع طبیعی میدانلره اجرا ایدلدیکندن صولر بونلرله تلوث ایتمکده‌در . قضا داخلنده عمر طبیعی ٥٠ـ٦٠ اولوب الك مسن آدملرك یاشی یتمشی تجاوز ایتمز وبو یاشده موجود اشخاص $\frac{1}{1000}$ نسبتنده‌در .

سلطانیه قضاسنك احوال صحیه‌سی — سلطانیه ؛ نام قدیمی قره پیکار قضاسی ٤٤ قریه‌یی و ٢٠١١١ نفوسی حاویدر . سلطانیه قصبه‌سی قونیه‌نك ٩٤ کیلومتره شرقنده وقره‌جه طاغك جنوبی اتکنده اوله‌رق واسع بر اووه‌نك کنارنده‌در . قضا اراضیسی دوز اولوب مذکور طاغدن بشقه جبالی یوقدر. میاه جاریه‌سی پك آزدر. قضانك شمال شرقیسنده سونمش براسکی برکان فتحه‌سی اولدیغی اکلاشیلان وتقریباً ایکیوز متره عمقی وطولاً ، عرضاً یاریم ساعتلك وسعتی اولان مملحه موجوددر. بو مملحه بر ثبه اوزرنده اولوب بر طاقم کوللر ایله محاطدر. قضانك همان هرطرفنده وقصبه‌نك محیط وجوارنده بر چوق بطاقلق اولوب اهالیٔ قضا عموماً حمیات مرزغیه‌دن متاثر ومضطربدرلر . نفس قصبه‌نك هواسی وخیم اولوب مأمورین واصحاب یسار موسم صیفده یایلالره چیقارلر . محلی بلدیه‌سنك فقدان وارداتی حسبیله قضاء مذکور اوته دنبرو طبیبسز قالمشدر . بو سنه سبق ایدن اشعار سامیٔ ولایتپناهی اوزرینه طبیب معاشی خزینهٔ دولتجه تأمین ایدلمش ایسه‌ده مع التأسف هنوز طالب ظهور ایتمامشدر . قضانك وخامت هوائیه‌سیله برابر طبیبسزلك یوزندن اهالینك دوچار اولدیغی اضطراب ومشکلات بحق نظردقتی جلب ایتمش وبناءً علیه اطباء سیاره‌دن ایلك کلان ایکی طبیبك همان مذکور قضایه اعزامی امر سامیٔ ولایتپناهی اقتضاسندن بولنمشدر . اعزام اولنان اطبا آز بر مدت ظرفنده ١٢٩٩ خسته معاینه وتداوی ایتمش و٦٥ اطفاله تلقیح جدری ایفا وایجاب ایدنلره کینین قومپریمه‌لری توزیع واعطا ایلمشلردر . حمیات مرزغیه‌نك اشکال مختلفه وخبیثه‌سندن ماعدا اهالینك سفالت حیاتیه‌لری حسبیله ورم خسته‌لغی‌ده موجود و داء الافرنج دخی مشهوددر. اهالینك طبابته اعتقادلری حفظ الصحه‌یه رعایتلری ، نظافت وطهارته اهتاملری آز اولوب صحت شخصیه‌لری خصوصنده لاقیددرلر . عمر طبیعی ٥٠ـ٦٠ والك مسن آدملر ٦٠ـ٧٠ یاشنده اولوب بونلرده سکز اون کشیدن عبارتدر .

سیدی شهری قضاسنك احوال صحیه‌سی — سیدی شهری قضاسی قرق اوچ باره قریه‌یی و [١٧٠٠٠] نفوسی حاوی وسطح بحردن ١١١٥ متره مرتفعدر . مرکز قضا کشیش و آناماس سلسله‌سندن کوپه طاغی دیمکله معروف بر طاغك اتکنده واقع وجبهه‌سی واسع بر اووه‌یه ناظر وبش یوز دونمه قریب باغ وباغچه ایله محاطدر. طاغك اتکندن نبعان ایدن متعدد صولر قصبه جوارندن جریان ایتمکده‌در . قصبه‌یه اون بش دقیقه مسافه‌ده بیوك وکوچك قاپلیجه نامیله ایکی قاپلیجه موجود اولوب ترکیبنده کوکرت وقاربونیت سود واردر ودرجهٔ حرارتی ٢٥ـ٣٠ در . خراب بر حالده اولدیغندن واسباب استراحت موجود بولنمدیغندن هیچ استفاده ایدلمامکده‌در ، اهالینك باغچه‌لرینی صولامغه منحصر قالمشدر . قصبه‌یه بر ایکی ساعت مسافه‌ده واون ایکی ساعت محیطنده قره ویران کولنك بعض جهتلرنده بتاقلق وایچری قیشله نام محلده جریان ایدن چایدن متحصل سازلق واردر. قره ویران کولنك قونیه اووه‌سنه اساله‌سی اوزرینه صولرك پیدرپی چکلمسیله مضرتی یوزده اللی نسبتنده تنزل ایتمشدر .

الك زیاده وزان ایدن روزکارلر شمال وجنوب روزکارلریدر . برنجیسی نافع وایکنجیسی مضردر. منبرلقلر اسکیدن قصبه خارجنده ایدیسه‌ده قصبه‌نك توسعیله قسماً داخلده قالمش ومع مافیه اموات ینه قصبه خارجنده دفن ایدلمکده بولنمشدر . سنوی ٤٠٠ کشی‌یه تلقیح جدری عملیاتی یاپیلمقده‌در. فقط اوچ قضا داخلنده منتظماً عمومی صورتده آشی عملیاتی اجرا ایدلمدیکندن قراده اطفال عمومی دینه‌جك درجه‌ده آشیسز بولنمقده‌در . سبی‌ده بلدیه طرفندن خرجراهی تسویه ایدیله‌مامسندنطولایی آشی کماموری جلب اولنه‌مامسیدر . قضا داخلنده بلدی خسته‌لق یوقدر . حمای مرزغی، روماتیزمه ذات الجنب ، انفلوئنزا بعضاً‌ده حمای تیفوئیدی خسته‌لقلری کورولمکده‌در . شربه تخصیص ایدیلان صولر تیمور وطوپراق کونکرله چشمه‌لره اساله اولنور . اهالی کوپه طاغندن نبعان ایدن چای صوینی دخی استعمال ایدرلر . قضا داخلنده عمر طبیعی ٦٠ سنه اولوب الك مسنی ٨٠ـ٩٠ یاشنده‌در .

عربسون قضاسنك احوال صحیه‌سی — عربسون قضاسی [١٣٨٥٢] نفوسی حاوی و ٣٤ قریه‌یی محتویدر. عربسون قصبه‌سی قیزل ایرماغك ساحلنده، نوشهرك اوچ ساعت شمالنده، قیصرینك غربنده ، بر قیالغك اتکنده واقع بر شهردر . هواسی وخیم اولوب یازین حرارت + ٤٠° یی بولدیغی کبی موسم شتاده دخی ـ ٢٠° یه تنزل ایلمکده‌در . باشلیجه ایچیلان صو پیکار باشی نام محلدن نبعان ایدرك قبرستاندن وبعض خانه‌لرك ایچندن کچدکدن صکره قصبه‌یه داخل اولمقده‌در . ایشته بواحواله ومملکتك لغملری مفقود اولوب آچیق بعض چوقورلردن عبارت بولندیغنه بناءً شهرده حمای تیفوئیدی خسته‌لغی هر زمان مشهوددر . قصبه‌نك محیط وجوارنده

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi

وقرانك اكثريسنده پك چوق بطاقلق موجود اولديغندن حيات مرزغيه دخى شدت واهميتله حكمفرمادر. سوقاقلرى جارشوسى پك ملوث اولوب اهالينك دخى صحت عموميه وشخصيه‌خصوصنده اصلا رعايت واهتمالرى يوقدر . احوال معروضه حسبيله ٣٢٧ سنه‌سنده قصبهٔ مذكوره‌ده قولرا خسته‌لغى ظهور ايدرك ١١ تموزسنه ٣٢٧دن ٥ اغستوس‌سنه ٣٢٧ تاريخنه قدر ٢٦ كون‌ظرفنده ٤٦ مصاب اولوب ٣١ ى شفايياب اولمش و١٥ ى وفات ايلمشدر . مرض مذكور عربسونه آوانوس قصبه‌سندن سرايت ايتمشدر. اركوب جهتنده عريكانه اولان كوپرى تحت محافظه‌يه آلنه‌رق وايرماغك ساحل يسارى اوزرنده مناسب محللره نقطه وضع واقامه ايديله‌رك آوانوسه قارشى قونيه ولايتنجه بر قوردون تأسيس وتدابير تحفظيه‌يه تشبث ايدلمش ايسه‌ده حسب الجهاله مذكور قوردون اهالى طرفندن بر ايكى دفعه بوزولمشدر . قيزيل ايرماق صويندن ايچنلرك مصاب اولدقلرى ادعا وبوصورتله خسته‌لغك انتقال وسرايت ايلديكى ظن اولنيورسه‌ده مذكور ايرماغك سيواس حواليسندن وآوانوسه قدر تخمينا بشيوز كيلومتره قدر بر مسافه قطع ايلمسنه وقولرا وپيريونلرينك بوقدر بر مسافه‌يى قطع ايدنجه‌يه قدر صو درونده آچيق هوا وضيا مواجهه‌سنده محافظهٔ حيات وموجوديت ايتمسى ممكن اوله‌ميه‌جغنه نظراً وپيريون قوله‌ريكلرك صاللرى سوق واداره وكچدكلرى محللر اهاليسيله كرك ارزاق تداركى وكرك سائر كونا آليش‌وريش صورتلريله تماس واختلاط ايدن حامل باسيل اشخاص واسطه‌سيله سرايت و انتقال ايلديكى محققدر . [٨٥٠] كيلومتره طولنده اولوب بر خيلى ولاياتى طولاشان و اناطولينك الك بيوك ايرماغى اولان بو صويك سير ودور ايتديكى محللر نظر اعتباره آلنور واو سنه اناطوليده قولرا خسته‌لغنك حكمفرما اولديغى قصبه‌لرله مقايسه ايديله‌رك تاريخ ظهورلرى تدقيق اولنورسه مذكور ايرماغك معروض وجهله سرايت وانتقال مرض خصوصنده اكثر يرلرده پك بيوك بر رول ايفا ايتديكى استدلال اولنه‌بيلور .

علائيه قضاسنك احوال صحيه‌سى — علائيه قضاسى [٥١٢٤٨] نفوسى حاوى وبر ناحيه ايله [١٨٩] قريه‌يى محتويدر . اراضيسى طاغلق وعارضه‌لى ، هواسى معتدل اولوب اهالى قسماً عشيرت حالنده امرار حيات ايدرلر . عموم قضا اهاليسى يازين يايلالره چيقارلر . يايلالر مرتفع وآب وهواسى لطيف محللر اولوب خصوصيله [تربلناس] يايلاسى سطح بحردن ٨٥٠ متره مرتفع ، كرك هواسنك لطافتى ومنظره‌سنك ممتازيتى وكرك صولرينك مبذرليت ونفاستى جهتيله تبديلهوايه مساعد مواقعك برى وبلكه برنجيسيدر . بوندن بشقه روم طاش ومحمود سيدى ناملريله مسما يايلالرده مواقع لطيفه‌دندر . قضايه اوچ ساعت مسافه‌ده وكديك تعبير اولنان موقعده كبريتى حاوى ٥ + ٢٨° ده بر منبع صويى وار ايسه‌ده وسائط استراحت مفقود اولديغندن سنه‌ده آنجق بر قاچ كشى كيتمكده‌در .

علائيه قصبه‌سى ساحلده وسطح بحردن ٢٠٠ متره ارتفاعنده بولنان صرف طاشاق برشبه جزيره اوزرنده كائن اولوب قديماً انشا ايدلمش بر طاقم حصارلرله محصوردر . هواسى راطب وآغير اولوب سوقاقلرى غير منتظم، مبانى يكديكرينه ملتصق اولديغندن واساس مجرالرك معدوميتى حسبيله هرنوع مزخرفات آچيقده جريان ايتديكندن وشربه صالح صولرك عدم موجوديتندن طولايى اهالينك احوال صحيه‌سى مختلدر. درجهٔ حرارت يازين حد اعظمى + ٣٩° ، قيشين ايسه - ١٠° درجه‌يى بولمقده‌در. قضانك عارضه‌لى اراضى‌يه مالكيتى حسبيله برچوق چاى وايرماقلر موجود اولوب صوك بهار موسمنده بعض ايرماقلرك طغيانيله كوچوك قطعه‌ده بر چوق بتاقلقلر وجوده كلمكده ايسه‌ده صولرك چكيلديكى بر صره‌ده مذكور بتاقلقلرده مندفع اولديغندن احوال صحيه اوزرينه او درجه سوء تأثيرى اوله‌ماميقده‌در . الك زياده وزان ايدن روزكارلر شمال و جنوب روزكارلريدر . برنجيسى نافع وايكنجيسى مضردر .

قصبه‌نك الك معتنا بر موقعى مزارلق اتخاذ ايدلمش وشهره پك زياده يقين بولنمشدر . قضاده بر طبيب وبر اجزا خانه موجوددر . تلقيح جدرى عملياتى اجرا ايدلمكده واهالى طرفندنده عملية مذكوره‌يه اهميت ويرلمكده‌در .

قضا داخلنده حكمفرما اولان امراض، [سل الرئه]: سفالت فيزيولوژى‌يه، طهارت ونظافته‌عدم دقت وجهالت نتيجه‌سى مرض مزبور بالواسطه سرايت ايتديكى كبى قادينلرده مقدار مصابينك فضله‌لغى ١٢ حتى ١٠ ياشنده بولنان قيزلرك ازدواج ايتديرلمسى واسقاط جنين قضيه‌سى ايله هيچ بر لزوم طبى اولمديغى حالده سنه‌ده لااقل ٤ - ٧ دفعه قان آلديرمق عادت قبيحه‌سنك سل الرئه‌يه اسباب مهمه اولديغى اكلاشلمقده وقصبه داخلنده قابل شرب صاف بر صويك عدم موجوديتى ، بنالرك حفظ الصحه‌يه مغاير برطرزده انشا ايدلمش اولمسى وباخصوص قانالزاسيون اولمديغى ايچون مزخرفاتك سوقاقلره آتيلمسى ومواد غائطه‌نك آچيقده جريان ايتمسى هوايى‌ده صوك درجه اخلال ايتديكندن اهالى عموميتله فقر الدمه مبتلا اولمقده‌دركه عارضهٔ مذكوره‌نك دخى سل الرئه‌نك سهولتله سرايتنه‌زمين مساعد احضار ايتديكى كورلمشدر .

ذات الرئه ، ذات الجنب قيش موسمنده اولدقجه اجراى احكام ايتمكده‌در . ديكر امراض عاديهٔ جهاز تنفسيه‌يه پك چوق تصادف ايدلمكده‌در . حماء شبه تيفوده آره صره موضعى بر طرزده وقوعه كلمكده‌دركه اسباب سرايت انعملرك مضبوط بولنمامسى قضيه‌سيدر . امراض جهاز هضمى پك چوق وباخصوص قصبه اهاليسنك همان كافه‌سى [تينيا] بين العوام [شريط] دن مضطربدرلر. شرب ايديلان صولر صهرنج صولرى اولديغى ايچون عموميتله تينيايه دوچار اولمقده‌در . كرچه اهالى تينيايه اهميت ويرمامكده ايسه‌لرده برشخصده انقطاع تنفس وبرديكرنده فلج علائمى كوسترمك صورتيله ابرازوخامت ايتديكى كورلمشدر . عددى بيوك بر يكونه بالغ اولان خرقة البول مصابينى واردركه متطببلره تداوى ايتديردكلرندن نتيجه‌ده معلول قالدقلرى واكثريسنك عقمه دوچار اولدقلرى كورلمشدر .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

داء الافرنج نادردر . یالکز دوشنبه ناحیه‌سنك بعض قریه‌لرنده ٥ ـ ١٠ مصابه تصادف ایدلمشدر . ٣٢٩ سنه‌سی ایلك بهارنده قزامق خسته‌لنی ظهور ایتمش ایسه‌ده مهم تلفاته بادی اولمقسزین مندفع اولمشدر .

حمای مرزغی اولدقجه زیاده‌در اهالی یقین زمانلرده سولفاتو قوللانمغی اوکرندیکی ایچون خسته‌لنی بر درجه‌یه قدر تخفف ایتمشدر . مرکز قضاده اهالی صهرنج صولرینی استعمال ایدرلر . فقط قراده پك لطیف منبع صولری واردر .

عمر طبیعی ٦٠ ـ ٧٠ یاش آره‌سنده‌در . یوز یاشنی متجاوز ٤ ـ ٥ کشی موجوددر .

قاش قضاسنك احوال صحیه‌سی — قاش قضاسی ولایت وسنجاغك منتهای غرب جنوبیسنده

مثلث‌الشکل بر یر اولوب ٦٢ قریه‌یی و [٢٥٢١٢] نفوسی حاویدر . اراضی عمومیتله سنکستان واورماناق جسیم طاغلردن عبارتدر . اوته‌دنبری اهالیسی یازین کاملاً [کومبه یایلاسی] تعبیر ایدیلان وجوانب اربعه‌سی ینه طاغلرله محاط واولدقجه واسع ومبذول صولری وباغ باغچه‌لری بولنان عارضه‌لی بروادی‌یه چیقارلر . بش التی سنه‌یه کلنجه‌یه قدر دائرهٔ حکومت‌ده یازین یایلایه نقل ایدیلیردی . بعض قریه‌لر اهالیسی عشیرت حالنده یشارلر . یدی سکز سنه‌دنبری مرکز قضا اتخاذ اولنان [اندقلی] قصبه‌سی ساحلده کائن اللی التمش خانه‌لی برقصبه‌دن عبارت اولوب سکنه‌سی برای تجارت قارشوسنده‌کی [مه‌ئیس] آطه‌سندن کلان بعض روملرله مأمورینندن مرکبدر . یرلی نفوسی یوقدر . جوارنده بولنان ساحل قصبه‌لر میاننده هواسی معتدل اولان برمحلدر . لغملری اولمادیغندن مزخرفات آچیقده‌در . ایکی ساعت مسافه‌دن طوپراق بورولرله اساله اولنان بر صو تأمین احتیاجاته کفایت ایتمکده‌در . فقط تامنبعندن اعتباراً اکثر محللرنده مجاری غیر مضبوطدر . مع‌مافیه حین حاجتده موجود اولان قویو وصهرنج صولری دخی استعمال اولنور . اك زیاده اسن روز کار ملتم تعبیر اولنان جنوب روزکاریدر ونافعدر . یاز موسمنده نادراً شمال روز کاری وزان ایدرکه بو بالعکس مضردر . قصبه‌ده نادراً حمای مرزغی وامراض معدویه کورولور . مرکزه درت ساعت مسافه‌ده اسکی مرکز قضا اولان قاش قصبه‌سیله جوارنده بولنان بعض قریه‌لرك مبنی اولدیغی واسع واطرافی یوکسك طاغلرله محاط بروادینك مختلف محللرندن جریان ایدن چای ودره‌لرك حصوله کتوردکلری فوق‌العاده رطوبت وبتاقلق جوار قرانك هواسنی اخلال ایتمکده وبوندن طولایی حمای مرزغی کثرتله کورولمکده‌در . قضانك منتهای غربنده ومرکزه اون ساعت مسافه‌ده واقع ٥٠ ـ ٦٠ بیك دونم وسعتنده وبر طرفندن دکزه منتهی [کله‌مش اووه‌سی] تعبیر ایتدکاری اراضی قاش ایله مکرینك خط حدودینی تشکیل ایدن [ئه‌شس] چاینك طغیانی زماننده جوار طاغلردن سیلان ایدن یاغمور صولرینك ودها بعض اوفاق دره‌لرکده انضمامیله همان کاملاً بتاقلق حالنه کله‌رك جوارنده‌کی اون بش یکرمی پاره قریه‌نك هواسنی فوق‌العاده

اخلال ایتمکده ومذکور قریه‌لرده هرکس حمای مرزغی‌یه مبتلا بولنمقده‌در . یازین اووه‌نك قورویان محللرنده مصر زرع ایتمك اوزره اهالی بتاقلغه بالاختیار دها زیاده یاقلاشمقده‌درلر . قضا داخلنده اکثریتله قویو ، صهرنج ، دره صولری استعمال ایدیلور . بعض محللرنده منبع صولری وارسه‌ده اونلرده مضبوط اولمادیغندن صافیتی مختلدر . اهالی بو صورتله صو استعمالنه مجبوریتلرندن طولایی امراض معدویه‌یه ، دیزانته‌ری‌یه دوچار اولمقده‌درلر .

قره‌آغاج قضاسنك احوال صحیه‌سی — قره‌آغاج قضاسی برناحیه ایله اللی برقریه‌یی و [٢٤٨٥٣]

نفوسی حاویدر . قصبه‌سی اساساً جیادت هوایه مالك اولوب بر چوق مملکتلری تخریب ایدن ورمدن اثر بولنماز . انجق اهالینك طرز معیشتی وامر نظافته عدم رعایتلری یوزندن وعلی الخصوص کنجلر حلواجیلکله مشغول وبناءً علیه سنه‌نك نصفنی قراکلق وراطب محللرده کچوردکلرندن صحتلری پك‌ده مکمل دکلدر . عمر طبیعیلری ٥٠ ـ ٦٠ یاش راده‌سنده اولوب تمشلك ، سکسانلك سالخورده‌لر انجق بش التی کشیدر . قصبه‌ده میاه جاریه آز اولوب اهالی همان عمومیتله قویو صولری شرب واستعمال ایلمکده‌درلر . مملکتك لغملری دخی اولمایوب خصوصی چوقورلری واردرکه بوچوقورلردن قویولره ارتشاحات واختلاطات وقوعبولدیغی محققدر . بوندن طولایی هرسنه (حماء تیفوئیدی) خسته‌لنی ظهور ایلمکده‌در .

قره‌مان قضاسنك احوال صحیه‌سی — قره‌مان نام دیکری‌لارنده قضاسی ٣٧ عرض درجه‌سنده

بغداد شمندوفر خطی کذرکاهنده وتقریباً ١٤٠ـ١٥٠ کیلومتره مربعی اراضی‌یی محتوی اولوب مرکز قصبه‌نك سطح بحردن ارتفاعی ١٠٢٨ متره‌در . نفس قصبه جزئی میللی بر اووه‌نك اوزرنده بولنوب شمالنده اوچ درت ساعت مسافه‌ده قره‌طاغ نام جبال ایله جنوباً اناطولی‌یی قسماً احاطه ایدن طوروس وآنتی طوروس طاغلری شعباتی شرقاً یدی سکز ساعت امتداد ایدن بر اووه غربادہ آق بابا نام جبال ایله محاطدر . مرکز قضانك درجهٔ حرارتی یاز کونلری حد اعظمی + ٣٥ درجه اولوب قیشین دخی ـ ٣٠ درجه‌یه قدر تنزل ایدر . هر ایکی موسم آره‌سنده بیوك بر تفاوت واردر بونکله برابر قضانك اووه جهتلریله طاغ طرفلرینك درجهٔ حرارت و رودتلری بر نسبت متساویه‌ده اولمایوب مواقع مرتفعه‌ده اکثر زمانلر قار بولندیغی حالده منحط مواقعك بعضیلرینه موسم شتاده بیله قارياغماز .

قضا [٥٦٢٥٤] نفوسی حاوی وایکی ناحیه‌ایله ١٢٦ قریه‌یی محتویدر . اووه جهتلری اهالیسی یاز وقیش کویلرنده امرار اوقات ایتمکده‌لر ایسه‌ده طاغ جهتی سکانی کویلرینك دره‌لر ایچنده بولنمسی حسبیله موسم صیفی کویلری جوارنده ایکی اوچ ساعت مسافه‌ده‌کی مرتفع یایلالرنده امرار ایدرلر .

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi Merkezi Arşivi

قضا اهالیسی حفظ الصحه‌یه مخالف بر طاقم اعتیادات واعتقادات باطله‌یه منهمك اولوب تشکلات بدنیه وعضویه‌لری مکمل دکلدر . نقصان تغذیه‌لری، تربیهٔ اطفالده حفظ الصحه‌یه عدم وقوف ورعایتلری، وقتسز تأهل ، استعمال کئول ، فحشیات نتیجه‌سی اوله‌رق امراض بنیویه وزهرویه‌یه دوچاردرلر ،

قضا داخلنده تبدیل هوایه مساعد مواقع لطیفه ـ مرکز قضایه نسبتاً هواسی لطیف وقابل شرب منبع صولرینی حاوی قضانك جنوب شرقیسنده اوچ ساعت مسافه‌ده [کوکجه] قریه‌سیله قریهٔ مذکوره جنوبنده بر ساعت مسافه‌ده [کودت] وقصبه‌نك جهت شرقیسنده کائن [ابراله] قریه‌لری تبدیل هوایه مساعد مواقع لطیفه‌دندر .

بتاقلقلر — مرکز قضانك شمال شرقیسنده ایکی ساعت مسافه‌ده [۳۰,۰۰۰] دونم وسعت وجسامتنده [صوغله] بتاقلغی ایله شمال شرقیسنده [۱۲۰۰] دونم وسعت وجسامتنده (چاوش) ومرکزه درت بش ساعت مسافه‌ده (۱۵۰۰ دونم وسعتنده (قیا) نامنده ایکی کول موجوددر. بو کوللرك صولری موسم صیفده قسماً وبعضاً کاملاً تبخر ایلیه‌رك قورودیغی کورولمشدر. بو ایکی کولك محیط وجوارنده دخی بتاقلقلر حصوله کلمکده‌در. بو بتاقلقلر حسبیله قضا اهالیسی حمیات مرزغیه‌دن متأثر ومضطربدرلر .

قصبه داخلنده اك زیاده وزان ایدن جنوب وغرب جنوبی روزکارلری اولوب مضرددر . علی الخصوص موسم صیفده دائما اطرادسز بر صورتده وزان ایتمکده و خاصل ایلدیکی غبارات مخرشه حسبیله امراض عینیه حصوله کلمکده‌در . شمال روزکاری نافع اولوب نادراً وزان ایدر .

مزارلقلری — کرك مرکز قصبه‌ده وکرك جوارنده مزارلق پك چوق ایسه‌ده اکثریسی اسکیدن قالمه‌در .

قصبه داخلنده بعض خصوصی مزارلقلر مستثنا اولمق اوزره باشلیجه قصبه‌نك جهت شرقیسنده اون دقیقه مسافه‌ده [شام قپو] و [قیزلر تربه‌سی] وجنوب شرقیسنده [تکه] مزارلغی وقصبه داخلنده دخی [حصار] مزارلغی ناملریله موسوم قبرستانلر واردر . حال حاضرده قصبه داخلنده دفن اموات منع ایدلمش واك زیاده (شام قپو) مزارلغنه دفن ایدلمکده بولنمشدر .

قصبه داخلنده شرب واستعمال اولنان صولر — قصبه داخلنده متعدد صهرنج ، قیو وچشمه صولری موجود اولوب بونلردن چشمه صولری مرکز قضایه اوچ ساعت مسافه‌ده‌کی زنکن ، وطقا قریه‌لرندن اوصاف صحیه وشربیه‌یی حائز اوله‌رق منبع صویی ایسه‌ده منبعك براز ایلروسنده املاح کلسیه‌یی حاوی دیکر بر چایك انضمامیله قابلیت شربیه‌سنی تغییر ایلدیکی کبی اوزری آچیق اوله‌رق بعض قریه‌لردن کچدیکی جهتله تلوث ایلمکده‌در . مرکز قصبه‌یه یاریم ساعت قدر مسافه‌دن طوپراق کونکارله چشمه وصهرنجلره اساله ایدلمش وطاشدن معمول صهرنج تعبیر اولنان واسع قویولرده ترسیب ایدلدکدن صکره شرب ایدلمکده بولنمشدر . قویو صولری ایسه قصبه آبدستخانه‌لرینك هیچ بریسنده لغم بولنمایوب دودن تعبیر ایدیلان وقابلیت ارتشاحیه‌لری بالطبع زیاده اولان جوقورلردن

عبارت اولمسنه ومذکور قویولرك بو لغملره قریبتی بولنمسنه واساساً ترکیبنده املاح کلسیه بولندیغنه بناءً شربه صالح دکلدر . تفصیلات مسروده‌یه نظراً قره‌مان قصبه‌سنده شربه صالح صو اولمدیغی کبی اوچ طرفی جبال ایله محاط اولمسندن ولغملرله مزارلقلر دخی شرائط صحیه‌یی حاوی اولمادیغندن قصبهٔ مذکوره‌نك هواسی وخیمدر . بوندن طولایی مملکتده ورم ، حماء تیفوئیدی ، دیزانتره‌ری ، امراض عینیه اهمیتلی بر صورتده حکمفرما اولمقده‌در . مع التأسف داءالافرنج خسته‌لغی دخی مشهود اولوب تقریباً اهالینك یوزده اون بشی مرض مذکورله معلولدر . قضا داخلنده عمر طبیعی ۵۵ـ۶۰ اولوب اك مسن آدملر ۸۰ ـ ۹۰ یاشنده‌در . بو سنده بولنانلر دخی آنجق یوزده ایکی نسبتنده‌در . قضاده بری رسمی اولمق اوزره ایکی طبیب ، بر اجزاخانه ، بر آشی مأموری واردر.

آشی عملیاتنه پدرپی رغبت کوسترلمکده ومأمورین عائله‌سی طرفندن اهمیت ویرلمکده اولوب سنوی یدی سکز یوز اطفاله تلقیح جدری ایفا اولنمقده‌در .

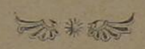

قوچحصار قضاسنك احوال صحیه‌سی — قوچحصار قضاسی قونیه سنجاغنك منتهای شرق شمالیسنده واقع اولوب [۳۴۷۲۶] نفوسی حاوی ۱۰۹ قریه‌یی محتویدر . مرکز قضا جنوبه متوجه وقوچحصار مملحه‌سنه ناظر مرتفعجه بر صرت اوزرنده واقع بر قصبه‌در . خانه‌لری اکثریتله آخور داخلنده ویاخود آخوره متصل واوفاق برپنجره‌لی وکرپچدن معمول برایکی اوطه‌دن وهوا وضیانك مرورینه غیر مساعد مقسی بر شکل وطرزده‌در . عدم الفت حسبیله خانه‌لرده آبدستخانه یاپیلمامش واهالی سوقاقلرده راست کلان محللره دفع حاجت ایتمکده بولنمشلردر . توز ایله قاریشیق هرنوع مزخرفات وغائطات وکول پیغینلری سوقاقلره غایت مستکره بر منظره ویرمکده وغبارات مخرشه وملوثه حسبیله امراض عینیه حصوله کلمکده‌در . هواسی حد ذاتنده ایی ایسه‌ده ملوثاتك مساکن درونته قدر نفوذ ایده‌جك بر درجه‌ده بولنماسی هوایی اخلال ایتمکده‌در . اوچ درت عددن عبارت اولان چشمه‌لرك صویی مختلف منبعلردن کتیرلمش کیرچلی صولردر. بونلردن الك زیاده مرغوب اولان تکه چشمه‌سی بر خرق درونده جریان ایده‌رك کلور. ویولده بردره صوینك قاریشمسی ومجراسنك قصبه داخل وخارجنده متعدد محللرنده آچیق بولنمسی حسبیله تلوث ایدر . دیکر چشمه صولرینك مجاریسی‌ده غیر مضبوط وبناءً علیه هیچ بریسی قابل شرب برصو اوصافنی حائز دکلدر. دائمی الجریان اولان بو چشمه صولری اوفاق مقیاسده بتاقلق حصولنه‌ده سببیت ویردکلرندن حمای مرزغی ظهور ایتمکده‌در .

قضانك قیزل ایرماق جوارنده بولنان قریه‌لرده کرك بتاقلغك موجودیتندن وکرك موقعك منحط بولنمسندن طولایی هوا وخیمدر . قویو وایرماق صوینی استعمال ایدرلر . طاغ صیرتلرنده بولنان

Türkiye Yazıcılar Sendikası

کویلرك اکثریسنده ایسه بالعکس هوا صاف واستعمال اولنان صولر کوزل منبع صولریدر. ومبذول باغ وباغچه ایله‌ده محاطدرلر فقط کرك خانه‌لرینك طرز انشاسی وکرك داخل وخارجك حال ومنظرهٔ ملوثه‌سی خلقك جبلت هوائیه‌دن استفاده ایده‌مدکارینی پك آشکار برصورتده کوسترر. قضا داخلنده حکمفرما اولان خسته‌لقلر حمای مرزغی، فرنکی نادر صورتده ورم در . فرنکی‌یه مرکز وملحقاتده کثرتله تصادف ایدیلور. دیزانته‌ری حماء تیفوئیدی، حمره، شاربونه خسته‌لقلریده بعضاً کورولمکده‌در. ٣٢٥ سنه‌سنده مستولی بر صورتده قوش پالازی خسته‌لنی ظهور ایدرك کلیتلی وفیاته باعث اولمشدر .

٣٢٧ سنه‌سنده قولرا خسته‌لنی ظهور ایدرك ٧ تموزسنه ٣٢٧ دن ١٢ اغستوس سنه٣٢٧ تاریخنه قدر اوتوزیدی کون ظرفنده سکسان سکز مصاب اولوب ٦٨ی وفات ایتمش ویالکز یکرمیسی شفایاب اولمشدر . اهالینك نظافت و طهارته دقتلری ، حفظ الصحه‌یه رعایتلری یوقدر . عمر طبیعی ٦٠ اولوب ٧٠ ـ ٨٠ یاشنی بولانلر آزدر .

نوشهر قضاسنك احوال صحیه‌سی — نوشهر قضاسی [٤٨٩٩٨] نفوسی حاوی و ٣٧ قریه‌یی محتویدر . نوشهر قصبه‌سی نیکده‌نك ٧٥ کیلومتره شمالنده قیصرینك ٦٥ کیلومتره غربنده وسطح بحردن [١١٥٠] متره ارتفاعنده اولوب حرارتك حد اعظمیسی + ٤٠ وحد اصغریسی تحت الصفر ١٨° در . هواسی صاغلام باغ وباغچه‌لری مبذولدر . الك زیاده شمال وجنوب رورکارلری وزان ایتمکده اولوب هرایکیسی‌ده نافعدر. قصبه برطاغ اطرافنده بنا ایدلدیکندن قصبه‌نك منظره‌سی لطیف ویازین نادرالامثالدر . قصبه‌نك غرب طرفنده بر ساعت مسافه‌ده بر معدن صویی موجود ایسه‌ده تحلیل کیمیویسی اجرا ایدلامش واغلب احتمال املاح مغذیه‌یی حاوی بولنمشدر . قصبه‌ده مع التأسف لغم یوقدر . خصوصی چوقورلرده تراکم ایدن غیاطاتی بهار موسمنده سوقاقلره دوکه‌رك قورو تدقدن صکره کوبره مقامنده باغلره نقل ایدلمکده‌درکه بو عادت ردئیه حسبیله مملکتك هواسی اخلال ایدلمکده‌در .

قصبه‌نك صولری — شهره ایکی ساعت مسافه‌ده اوچ عدد منبعدن آلنه‌رق ایکی بورو ایله کونکلر وتونللر ایچندن کچه‌رك کذا کونکلرله شهرداخلنده [٧٣] عدد چشمه‌یه توزیع واساله اولنمشدر اشبو صولر اساساً پك تمیز ایسه‌ده خانه‌لر ایچندن کچن کونکلر آچیلمش اوله‌رق [٦٠] قدر ماصلاق بولنمقده‌در. بو ماصلاقلرده هرنوع ملوث ومستعمل اشیا بیقانمقده اولدیغندن هرنوع خسته‌لغك وعلی الخصوص حماء تیفوئیدی ودیزانته‌ری خسته‌لقلرینك سرایت وتوسعنه باد ، اولمقده‌در .

کویلرك صولری — منبع وجاری صولر اولوب انجق زیله ومله کویی قریه‌لری قویو صولری ایچمکده‌درلر . قصبه درونندکی خانه‌لرك طرز انشاسنه کلنجه یاز اوطه‌لری یابس ، هوادار ، ضیادار

ایسه‌ده قیش اوطه‌لری بالعکس ضیا و هوادن محروم وراطب بر حالده‌در . ورم خسته‌لنی کویلرده پك آز ایسه‌ده قصبه‌ده اهمیتلیدر .

قضا داخلنده بتاقلقلر موجود اولوب بالنتیجه حمیات مرزغیه اکسك دکلدر . علت افرنجیه قصبه‌ده وقرانك بعضیلرنده خیلیجه کورولمکده‌در. ازجمله یتمش خانه‌لی چفتلك قریه‌سنده واوچ یوز خانه‌لی طاطلر قریه‌سنده والی خانه‌لی کوکرجینلك وایچك قریه‌لرنده اهمیتلی بر صورتده مشهوددر. امر مداوات ومنع سرایت خصوصنده پك لاقیددرلر . تلقیح جدری‌یه پك‌ده رغبت یوق ایسه‌ده سنوی تقریباً (٢٠٠٠) اطفاله تلقیح جدری اجرا ایدلمکده‌در. عمر طبیعی (٦٠) اولوب ٧٠ ـ ٨٠ یاشنده آنجق یوزده ایکی اوچ کشی بولنه بیلور .

نیکده قضاسنك احوال صحیه‌سی — نیکده قضاسی هم نامی اولان سنجاغك شرق جهتنده اولوب (٧٨٧٤٠) نفوسی حاوی واوچ ناحیه ایله (٩٩) قریه‌یی محتویدر .

قصبه‌سی — قونیه‌نك ١٩٦ کیلومتره شرقنده اوله‌رق آلا طاغك انکلری وآق کوله دوکیلان قیزلجه صویك اوزرنده وجنوب غربی‌یه طوغری ارکلی‌یه قدر اوزانان واسع بر اووه اوستنده (١٥٠٠) متر قدر ارتفاعده واسع بر شهر اولوب بربرندن بغچه‌لرله آیرلمش اوچ قسمدن مرکبدر . بول میاه جاریه‌سی، کوزل بغچه‌لری ، مفرح منظره‌سی واردر. اطرافنده میاه معدنیه‌سی وارایسه‌ده تدقیقات وتحلیلاتی ایفا اولنه‌مامشدر .

صولری — نیکده‌ده استعمال اولنان صولر اوچ نوع اولوب برنجیسی ـ (شلاله قادراق) ایکنجیسی ـ (مرکووا) اوچنجیسی ـ (چشمه) صولریدر . برنجی قادراق صویی مقدار معتدلده مواد معدنیه‌یی حاوی واجسام عضویه‌دن عاری اولوب نیکده‌یه بش آلتی ساعت قدر بعد مسافه‌ده کائن طاغلر ایچندن برچوق پیکارلردن نبعان وبتون آچیقدن وطاشلق مجرالردن جریان ایدرك قرا وقصبه جوارینه دکین برقات دها کسب صافیت ایتمکده‌در . ایکنجیسی اولان (مرکووا) صویی دخی برقاچ ساعت بعد مسافه‌دن نبعان ایدرك قیا باشنه قدر طوپراق کونکك ایچنده جریان ایلکده ایسه‌ده حد ذاتنده مواد عضویهٔ کثیره ایله مشبوع اولدیغندن پك چابوق تعفن ایدر . اوچنجیسی اولان (چشمه) صولری ایسه قصبه‌یه ٤٠ـ٥٠ دقیقه بر محلده متعدد منابعدن نبعان ایدر . اوراده بولنان بر مخزن وقوملقده تصفیه اولندقدن صکره طوپراق کونکار واسطه‌سیله قصبه‌یه جریان ایدر . حد ذاتنده اوصاف مطلوبه‌یی جامع ومواد عضویه‌دن عاری غایتله لذیذدر. بوصو اساساً آز اولوب موسم صیفده بسبتون آزالدیغندن مذکور مخزن اوزرندن کچن برنجی قادراق صویك دخی تلوث ایتمه‌دن بو صویه علاوه‌سیله احتیاج مملکتك تأمینی مناسبدر . قیا باشنك اشاغی طرفلری مستثنا اولمق اوزره بالعموم خانه‌لرنده بولنان صهرنجلر هفته‌ده برکون قادراق صویندن دولدیریلوب شرب واستعمال اولنوردی حالبوکه باغ

وبغچه‌لرك كثرتی وصويك قسم اعظمنك بغچه‌لره ايصال اولنمسی حسبيله اهالی مذكور عمومی صهرنجلرينی ايكنجی (مركووا) صويله دولدير مقده‌در . بوندن طولايی مملكتده حماء تيفوئيدی ، وسائر امراض مهمه اكسك دكلدر . اوچنجيسی اولان (چشمه) صولرينه كلنجه اساساً منبع صوبی ايسه‌ده مجراسی غير منتظم اولوب بر چوق محللری خراب اولديغندن ومياه ملوثه مجاريسيله وحتی بعض آبدستخانه‌لرله اختلاطات وارتشاحاتی اولديغندن بو صو دخی مع التأسف شربه صالح دكلدر . بونك تا منبعندن قصبه‌يه قدر دمير بوريلرله اساله‌سی مقتضيدر .

قبرستانلر — مقابر نيكده تپه ويران ، قيا باشی موقعلرينك تام اورته‌سنده اولديغندن وقبرلر دخی پك درين اولمديغندن سطوحات عفنيه حصوله كلمكده وبالنتيجه مملكتك هواسنی اخلال ايلمكده‌در . قصبه‌نك باغداش حمامی نام محلی منحط اولوب صولر تراكم ايتديكی كبی محل مذكوره انواع ملوثات ومزخرفات حتی حيوان لاشه‌لری بيله آتلمقده اولديغندن شهرك هواسی بسبتون مختل اولمقده‌در . قصبه‌نك محيط وجوارنده علی الخصوص نيكده جايرينك اوته‌سنده بريسنده بتاقلقلر موجود اولديغندن ايلك وصوك بهار موسملرنده حميات مرزغيه‌نك انواعی كورولمكده وبعض اشكال خبيثه‌سی دخی مشهود اولوب سنوی اوتوز قرق وفياتی موجب اولمقده‌در . اهالينك نظافت وطهارتمه حفظ الصحه‌يه رعايتلری يوقدر . آشی خصوصنده‌ده او درجه رغبتلری يوق ايسه‌ده تشويقات لازمه‌ايله اولنمقده وسنوی تقريباً (٢٠٠٠) اطفاله تلقيح جدری عملياتی اجرا ايدلمكده‌در . عمر وسطی (٦٠) اولوب ٧٠ـ٨٠ ياشنده آدملر نادردر .

يلواج قضاسنك احوال صحيه‌سی — يلواج قضاسی (٢٨٧٨٢) نفوسی حاوی بر ناحيه ايله اوتوز آلتی قريه‌يی محتويدر . قصبه‌سی اسپارته‌نك سكسان كيلومتره شمال شرقيسنده اولوب اساساً هواسی لطيف وكوزل باغ وبغچه‌لری ومبذول صولری حاويدر . قصبه‌نك محيط وجوارنده بطاقلقلر موجود اولديغندن حميات مرزغيه اكسيك دكلدر .

شهرك صولری — قصبه‌يه بر بچق ساعت بعد ومسافه‌ده نبعان ايدن صو آچيق مجرالرله دكرمنلره قدر واصل اولدقدن صكره كونكلر واسطه‌سيله قصبه‌يه داخل وبالعموم محلاتده بولنان چشمه‌لره واصل اولور . اساساً لذيذ منبع صوبی ايسه‌ده دكرمنلره قدر آچيق كلمسی وكونكلرك دخی بر چوق محللرنده خراب بولنمسی حسبيله ارتشاحات متعفنه‌دن مصون دكلدر . مملكتده لغم اولمايوب اكثريسی آچيق چوقورلر بو وظيفه‌يی ايفا ايتمكده‌در . قبرستان دخی داخل شهرده اولوب بو صورتله هر نوع سطوحات عفنيه اساساً جيد اولان مملكتك هواسنی اخلال ايلمكده‌در . اهالينك نظافت وطهارته ، حفظ الصحه‌يه درجهٔ اهتمامی متوسط بر حالده اولوب خسته‌لقلره قارشو اهالی آره‌سنده تداوی وتوقی حسی لايقيله اويانمامشدر . عمر طبيعی ٥٠ـ٦٠ اولوب اك مسن اولانلری ٧٥ـ ٩٠ قدردر . بونلرده بش اون كشيدر .

احوال مالية ولايت

قونيه مركز قضاسی — قضانك واردات رسمية عموميه‌سی اون ايكی مليون التی يوز اللی ايكی بيك التی يوز اون ومصارفات رسمية عموميه‌سی اون مليون درت يوز طقسان سكز بيك يديوز يتمش بش غروش راده‌سنده‌در. تداول ايليان مسكوكات عثمانلی سكه‌لری اولوب ليرا يوزسكز مجديه يكرمی وچاريكلر دخی بشر غروشه متداولدر . مغشوش سكه‌لرله ايكيلك ، قرقلق ويوزلكلر فی اصليلرينی محافظه ايتمكده‌درلر . اوزان واكيال وطول مقياسلری اوله‌رق اوقه ، بطمان ، قنطار ايله اوقه‌نك اجزاسی وكيلو وكيله ، اجزاسی ايله آرشون ، مترو ، ذراع معماری واندازه استعمال ايدلمكده واهالينك ثروت مخمنهٔ نقديه‌سی مجموعی بشيوز بيك ليره راده‌سنده تخمين قلنمقده‌در .

ارکلی قضاسنك احوال مالیه‌سی — ارکلی قضاسنك واردات رسمیهٔ سنویه‌سی اوچ ملیون ایکی یوز قرق یدی بیك سکز یوز غروش راده‌سنده اولوب مصارفات رسمیه‌سی بر ملیون اوچیوز درت بیك درت یوز غروشه بالغ اولمقده‌در . تداول ایدن مسکوکات تماماً مسکوکات عثمانیه اولوب لیراسی یوزسکز مجیدیه‌سی یکرمی غروش اعتباریله تداول ایتمکده، قوللانیلان اوزان‌واکیال، آرشون، قیه وکیله‌دن عبارت. ثروت نقدیهٔ عمومیهٔ محلیه ایکی یوز بیك لیرا راده‌سنده تخمین ایدلمکده‌در.

ارمناك قضاسنك احوال مالیه‌سی — مرکز قضانك مصارف رسمیه‌سی (٨٦٤,٩٤٥) ناحیه‌نك (٢٧,٦٠٠) ومرکز قضا ایله مضاف قرانك وارداتی (٦٣٨,٤٦٤) وناحیه‌یه مضاف قرانك (٦٤٩,٠٦٢) غروشدن عبارت بولندیغی ومسکوکات عثمانیه‌دن آلتون یوز سکز، مجیدیه یکرمی، انکلیز التونی یوز اون سکز، فرانسز آلتونی طقسان درت غروش اوزرندن تداول ایتمکده بولندیغی وقرا وقصباتده اوزان عتیقه استعمال وبر بچق استانبول بر کیله عد واعتبار ایدلدیکی کبی اهالینك ثروت مخمنهٔ نقدیه‌سی الای بیك عثمانلی لیراسی راده‌سنده‌در .

ارکوب قضاسنك احوال مالیه‌سی — قضانك ٣٢٨ ـ سنهٔ مالیه‌سنده اموال عمومیه‌دن تحقق ایدن وارداتی (١,٧١٣,٩١٨) غروش (٤) باره اولوب بوندن (١,٤٩٧,٦٣٨) غروش (٩٧) باره‌سی تحصیل ایدلمشدر . صرفیات عمومیه‌سی ایسه (٦٧٩,٠٤٠) غروش (٢) باره‌در . قضادو منحصراً دولت علیهٔ عثمانیه باره‌سی قوللانیلوب اجنبی باره‌لرینك هیچ بر جنسنه تصادف ایدلمامکده‌در. محلی رایجنه نظراً عثمانلی لیراسی یوز سکز، مجیدیه یکرمی غروشدر . اوفاقلق اقسامندن اون‌طقوز بچق غروش بر مجیدیه اعتباریله تداول ایدر . طارتیلرده مقیاس درت یوز درهمدن عبارت عثمانلی قیه‌سی ایله آلتی عثمانلی قیه‌سندن عبارت بطمان دائماقوللانیلور . یوز سکسان عثمانلی قیه‌سندن عبارت قنطار برك دیله آلینیر بونیده قومیسیونجیلر قوللانیر . ارکوبه مخصوص « توکی » تعبیری واردرکه ایکی یوز درهم دیمکدر بوکا « کل اوقه » دخی دیرلر . اولچك مقیاسی درت شینکی بر کیله اعتباریله یکرمی درت عثمانلی قیه‌سی بغدای آلان استانبول کیله‌سیدر . حبوبات بونکله اولچیلور . یالکز آفیون کیلو ایله طارتیلور . ملحقاتیله برابر قضانك تخمین ایدیلن ثروت عمومیهٔ نقدیه‌سی یکرمی بیك لیرا قدردر .

اسپارته قضاسنك احوال مالیه‌سی — مع نواحی اسپارته قضاسنك ٣٢٨ سنه‌سی واردات

عمومیهٔ رسمیه‌سی (٤,٩٨٩,٨٥٣,٥) ومصارفات عمومیه‌سی (٣,٠٣٩,٥٧٨,٥) غروشدر. عمومیتله مسکوکات عثمانیه استعمال ایدیلور. پك اندر اوله‌رق فرانسز وانکلیز لیرالری‌ده بولنور . مجیدیه یکرمی اوچ غروش اون آلتی باره وعثمانلی لیراسیده یوز یکرمی آلتی غروش اعتباریله در . برده متالك مجیدیه یتمش سکز ولیرا درت یوز یکرمی متالکدر . اوزان مستعمله عتیق قیه واکیال ایسه استانبول کیله‌سیدر. ثروت مخمنه نقدیه‌سی یوز بیك (١٠٠٠٠٠) لیرا راده‌سنده‌در .

اقسرای قضاسنك احوال مالیه‌سی — اقسرای قضاسنك واردات عمومیهٔ رسمیه‌سی درت ملیون یدی یوز یتمش درت بیك اوچیوز طقوز غروش ومصارف عمومیه‌سی آلتی یوز اون ایکی بیك اون بر غروشدر . ناحیه‌سی یوقدر . قضا داخلنده تداول ایدن مسکوکات عثمانلی لیراسی واقسامی ومجیدیه واقسامی وباقر ونیکل متالکاردن عبارتدر . انکلیز وفرانسز لیرالری آز بولنور . عثمانلی لیراسی یوز سکز ، مجیدیه یکرمی وانکلیز لیراسی یوز اون سکز ، فرانسز لیراسی طقسان درت غروشه تداول ایدر . ثروت عمومیه‌سنك قسم اعظمنی اموال منقوله وغیر منقوله ایله مواشی تشکیل ایتمکده اولدیغندن ثروت عمومیهٔ نقدیه‌سی بش یوز بیك لیرا راده‌سنده تخمین اولنه‌بیلور .

اقسکی قضاسنك احوال مالیه‌سی — اقسکی قضاسنك واردات رسمیهٔ عمومیه‌سی (١٢,٥٠٠) لیرادر ومصارف رسمیهٔ عمومیه‌سی دخی (٦ـ٧) بیك لیرا راده‌سنده‌در . عمومیتله عثمانلی مسکوکاتی استعمال اولنور. مسکوکاتك رایجلری مجیدیه یکرمی بش غروش اون اوچ باره ، عثمانلی لیراسی یوز اوتوز آلتی غروش یکرمی یدی باره‌در . تصادفاً بولنورسه انکلیز یوز قرق یدی فرانسز لیراسی یوز اون سکز غروشدر ، مقیاسات عتیقه قوللانلمقده‌در . اهالینك ثروت مخمنهٔ نقدیه‌سی مع تداول بشیوز بیك لیرا قدردر . درهم وترازیلرده ینه مقیاسات عتیقه استعمال ایدلمکده‌در : کیلو استعمالی پك نادر اولوب بالجمله مکیلات توزین ایدلمکده‌در .

اکردیر قضاسنك احوال مالیه‌سی — اکردیر قضاسنك وناحیه‌سنك واردات رسمیهٔ عمومیه‌سی (١,٢٠٥,٦٤٧) غروش سکز باره ومصارفات رسمیهٔ عمومیه‌سی (٥٥٣٦٣٢) غروشدر. داخل قضاده مسکوکات عثمانیه ونادراً انکلیز وفرانسز لیرالری تداول ایدر . لیرا یوز سکز، مجیدیه یکرمی، انکلیز لیراسی یوز اون سکز وفرانسز لیراسی طقسان درت غروشله متداولدر. درت یوز

درهم اعتباریله عتیق اوزان مقیاسی مستعملدر . یالکز دقیقده قوللانیلان بطمان اون بچق اوقه‌در. قنطار قرق درت قیه‌در . کیله‌لردن استانبول کیله‌سی مستعمل اولوب درت شنك بر کیله‌در . بر شنك بغدای تخمیناً بش بچق آلتی قیه وبر کیله اعظمی اوله‌رق یکرمی درت قیه‌در . اهالینك ثروت نقدیهٔ مخمنه‌سی یوز اللی بیك لیرا راده‌سنده‌در .

المالو قضاسنك احوال مالیه‌سی — قضانك واردات عمومیه‌سی (٢,٨٣١,٣٦١) غروش

مصارفات عمومیه‌سیده (٦١٧,٧٨٥) غروشدر . قضا داخلنده انواع مسکوکات عثمانیه ایله مسکوکات اجنبیه‌دن فرانسز وانکلیز آلتونلری متداولدر .

متالکك رایجی اون ایکی پاره‌در . بو حساب اوزره مجیدیه یکرمی اوچ غروش درت پاره‌یه (٧٧ متالك) لیرای عثمانی یوز یکرمی بش غروشه (مجیدیه ٧٧ متالیکدن یوز درت غروش) فرانسز آلتونی یوز سکز غروشه، انکلیز آلتونی یوزاوتوز آلتی غروشه تداول ایتمکده‌در . اوزان عتیقه مستعملدر . اثقال ایچون عتیق قیه (درت یوز درهم) قنطار (قرق درت عتیق قیه) اقمشه ایچون آرشون، اندازه، اراضی ایچون اولك، دونم، انشا آتده زراع معماری، مبایعات ایچون اولچك (عتیق قیه اوزرینه حبوبات ایچون المالو کیله‌سی) (بر المالو کیله‌سی درت عتیق قیه حبوبات استیعاب ایدر) . بریوك (بریوك بش کیل استانبول اوچ قیه ـ یکرمی بر المالو کیله‌سی) . قضا اهالیسنك ثروت مخمنهٔ نقدیه‌سی مجموعی اوچ یوز بیك لیرا راده‌سنده‌در .

انطالیه قضاسنك احوال مالیه‌سی — انطالیه قضاسنك واردات عمومیهٔ رسمیه‌سی

(١١,٠٧١,١٨٠) غروش ومصارف عمومیه‌سیده (٥,١٦٣,٥٧٦) غروشدر. اهالی بیننده عثمانلی مسکوکاتنك عمومی ایله اسکی باقیر و کموش بشلکلر و مانغیر تعبیر اولنان باقیر پاره‌لر واجنبی مسکوکاتندن یکرمی فرانق قیمتنده‌کی ایتالیا ، اوستریا ، فرانسه دولتنه عائد آلتونلر ایله انکلیز لیراسی تداول ایتمکده‌در . عثمانلی لیراسی یوز یکرمی بش ، مجیدیه یکرمی اوچ غروش اونپاره واسکی بشلکلر دخی اوچ غروش ومتالیك اون ایکی پاره‌یه ویکرمی فرانق قیمتنده‌کی اجنبی آلتونلری یوز طقوز وانکلیز آلتونلریده یوز اوتوز آلتی بچق غروشه تداول ایلمکده‌در . مملکتده عتیق قیه ایله کیله وشنك تعبیر اولنان اکیال استعمال اولنور . درت شنك بر استانبول کیله‌سی ایدر .

بوراده استعمال اولنان کیله‌ده بودر . انطالیه قضاسی اهالیسنك ثروت مخمنهٔ نقدیه‌سی ایکیوز بیك عثمانلی لیراسی راده‌سنده‌در .

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

MILLI SALNAME
501

سالنامهٔ قونیه ترجمه
٥٥٦

Türkiye Yazma Eserler Kurumu

السامه قسمی
٥٥٦
٥٠١

السالنامهٔ قونیه ولایتی

سنهٔ هجریهٔ شمسیه ١٣٣٢
سنهٔ مالیه ١٣٣٠

استانبول
جهان مطبعه‌سی - باب عالی جاده‌سی
١٣٣٢

MİLLET GENEL KÜTÜPHANESİ
KISIM : A.E. Salnameler
ESKİ KAYIT No. 501
YENİ KAYIT No.
TASNİF No.
Türkiye Yazma Eserler Kurumu

501